

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2017-04-24)

Kommunfullmäktige

Datum: 2017-04-24

Plats: Sessionssalen

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2017-04-24	3
---	---

Val av justerare

Ärenden

43/17 Fastställande av dagordning	5
44/17 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	6
45/17 Anmälan av nya motioner och medborgarförslag	7
46/17 Fråga/interpellation	8
47/17 Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde	9
48/17 Svar på motion om plan för hundrastgårdar	19
49/17 Revisionsberättelse för 2016 års verksamhet Skövde kommun	28
50/17 Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB	49
51/17 Skövde kommuns årsredovisning 2016	96
52/17 Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten	490
53/17 Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg	519
54/17 Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB	562
55/17 Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun	572
56/17 Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bi	578
57/17 Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner	592
58/17 Redovisning av motioner under beredning, april 2017	599
59/17 Redovisning av medborgarförslag under beredning, april 2017	602
60/17 Anmälningsärenden kommunfullmäktige 24 april 2017	604
61/17 Valärenden	645

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2017-04-24 kl. 18:00
 Plats: Sessionssalen
 Justerare:

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet ska själv kontakta respektive gruppleddare som kallar ersättare.

Dagordning		
Val av justerare		
Ärenden		
1.		Inledning - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop
2.		Fastställande av dagordning
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag Medborgarförslag från Lennart Lundgren om att avkastningskravet tas bort för alla yttertätorter Motion från Michael Clarke (SD) om slopat modersmålsstöd Motion från Michael Clarke (SD) mot en framtida moské i Skövde
5.		Fråga/interpellation
6.	KS2016.0413	Svar på motion angående kultur- och friluftsled i centrala Skövde <i>Politiskt föredragande: Leif Walterum (C)</i>

7.	KS2016.0503	Svar på motion om plan för hundrastgårdar <i>Politiskt föredragande: Leif Walterum (C)</i>
8.	KS2017.0091	Revisionsberättelse för 2016 års verksamhet Skövde kommun <i>Politiskt föredragande: Lars-Erik Lindh (S)</i>
9.	KS2017.0157	Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
10.	KS2017.0091	Skövde kommuns årsredovisning 2016 <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M) och Marie Ekman (S)</i> <i>Föredragande tjänstepersoner: Maria Vaziri, ekonomichef och Annelie Nyman, redovisningschef</i>
11.	KS2017.0150	Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten <i>Politiskt föredragande: Torbjörn Bergman (M)</i>
12.	KS2017.0135	Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg <i>Politiskt föredragande: Göte Carling (KD)</i>
13.	KS2017.0128	Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
14.	KS2017.0152	Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
15.	KS2017.0148	Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
16.	KS2014.0258	Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag <i>Politiskt föredragande: Leif Walterum (C)</i>
17.	KS2017.0028	Redovisning av motioner under beredning
18.	KS2017.0028	Redovisning av medborgarförslag under beredning
19.	KS2017.0005	Anmälningsärenden kommunfullmäktige 24 april 2017
20.		Valärenden
21.		Avslutning

Skövde, 2017-04-13

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Karin Grunselius
Sekreterare

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Bakgrund

Monica Green (S), Anita Andersson (S), Eva Larsson (S) och Robert Ciabatti (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde. Detta i ett led för att utveckla och göra Skövde tillgängligt. De skriver att ges möjlighet att vandra genom centrala delarna av Skövde och få ta del av konst och kultur längs vägen skulle öka attraktionskraften till staden och skulle ringa in den stadskärna som nu ska utvecklas ytterligare. I samarbete med föreningsliv och privata företagare kan Skövde kommun bli en av de första städerna i Sverige som erbjuder en rad aktiviteter längs denna slinga som går runt centrala Skövde genom parker, på gångstråk och stigar. Kanske kan den också sammankopplas med de appar som finns som handlar om Skövde och Skövdes sevärdheter.

I motionen föreslås att

- Skövde kommun undersöker möjligheterna att färdigställa en lättillgänglig led som visar upp Skövde centrala gångvägar, stigar och parker

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden som uppmanats att kontakta Next Skövde Destinationsutveckling AB för inhämtande av synpunkter.

Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit avslag på motionen. Det finns idag ett flertal aktivitetskartor, vandringsleder och även en applikation. T.ex. hittaout.nu, Kulturstråk i Skövde och applikationen Skövde Streetmuseum. Med dessa som vägledning har användaren möjlighet att ta del av både kultur- och friluftsliv i Skövde.

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-02-08

Diarienummer: KS2016.0413-5

Handläggare: Anette Nilsson

Vid kontakt med Next Skövde Destinationsutveckling AB har framkommit att de är öppna för att diskutera fortsatt utveckling av appen Skövde Street museum om intresse finns från andra delar av Skövde kommun. Att ta fram en ny promenad och implementera den i appen kostar ca 30 000 kronor. Ett nästa utvecklingssteg som diskuteras är att utveckla stöd för att även inkludera ljusuppspelning av informationen för att göra appen än mer tillgänglig. Befintlig plattform presenterar Skövde stad utifrån tematiserade promenader och med hjälp av geositionering. Det krävs att man definierar sin runda samt samlar in foton och information kring det man vill belysa. I de promenader som nu är framtagna har man inte särskilt beaktat att det ska var lätt att ta sig runt med barnvagn och rullstol, men det kan definitivt vara en faktor att ta med sig vid tillskapandet av nya.

Utifrån ovanstående föreslår sektor styrning och verksamhetsstöd kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att motionen är besvarad.

Handlingar

Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde

Motion angående kultur- och friluftsled i centrala Skövde (S)

KFN § 2/17 Remiss Motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 70/17

Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde

KS2016.0413

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	62/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	70/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	47/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Bakgrund

Monica Green (S), Anita Andersson (S), Eva Larsson (S) och Robert Ciabatti (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde. Detta i ett led för att utveckla och göra Skövde tillgängligt. De skriver att ges möjlighet att vandra genom centrala delarna av Skövde och få ta del av konst och kultur längs vägen skulle öka attraktionskraften till staden och skulle ringa in den stadskärna som nu ska utvecklas ytterligare. I samarbete med föreningsliv och privata företagare kan Skövde kommun bli en av de första städerna i Sverige som erbjuder en rad aktiviteter längs denna slinga som går runt centrala Skövde genom parker, på gångstråk och stigar. Kanske kan den också sammankopplas med de appar som finns som handlar om Skövde och Skövdes sevärdheter.

I motionen föreslås att

- Skövde kommun undersöker möjligheterna att färdigställa en lättillgänglig led som visar upp Skövde centrala gångvägar, stigar och parker.

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden som uppmanats att kontakta Next Skövde Destinationsutveckling AB för inhämtande av synpunkter. Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit avslag på motionen. Det finns idag ett flertal aktivitetskartor, vandringsleder och även en applikation. T.ex. hittaout.nu, Kulturstråk i Skövde och applikationen Skövde Streetmuseum. Med dessa som vägledning har användaren möjlighet att ta del av både kultur- och friluftsliv i Skövde.

Vid kontakt med Next Skövde Destinationsutveckling AB har framkommit att de är öppna för att diskutera fortsatt utveckling av appen Skövde Street museum om intresse

finns från andra delar av Skövde kommun. Att ta fram en ny promenad och implementera den i appen kostar ca 30 000 kronor. Ett nästa utvecklingssteg som diskuteras är att utveckla stöd för att även inkludera ljusuppspelning av informationen för att göra appen än mer tillgänglig. Befintlig plattform presenterar Skövde stad utifrån tematiserade promenader och med hjälp av geopositionering. Det krävs att man definierar sin runda samt samlar in foton och information kring det man vill belysa. I de promenader som nu är framtagna har man inte särskilt beaktat att det ska vara lätt att ta sig runt med barnvagn och rullstol, men det kan definitivt vara en faktor att ta med sig vid tillskapandet av nya.

Utifrån ovanstående föreslår sektor styrning och verksamhetsstöd kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att motionen är besvarad.

Handlingar

TU Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde
Motion angående kultur- och friluftsled i centrala Skövde (S)
KFN § 2/17 Remiss Motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden
Motionärerna

Motion angående Kultur och friluftsled i centrala Skövde

Som ett led i att utveckla och göra Skövde tillgänglig skulle en kultur och vandringsled färdigställas i centrala delarna av Skövde.

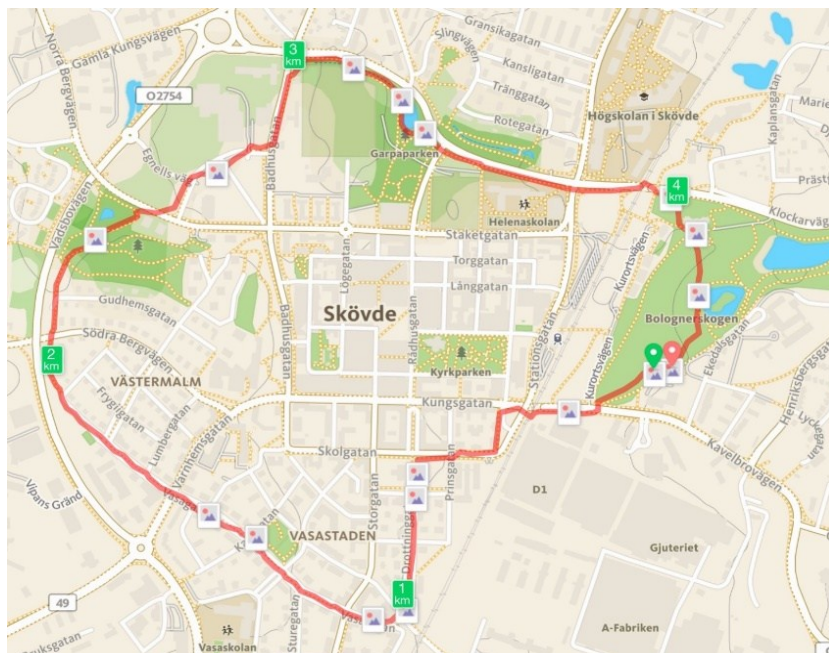
På många håll i världen har städer olika former av vandringar med signum. Det finns i Köln där de färdigställt en skulpturvandring, det finns i Berlin där staden fyllts av färgglada isbjörnar osv. Där finns också samarbete med kaféer, pubar, secondhandbutiker och teatersällskap med flera.

Att få möjlighet att vandra genom centrala delarna av Skövde och få ta del av konst och kultur längs vägen skulle öka attraktionskraften till staden och skulle ringa in den stadskärna som nu ska utvecklas ytterligare.

Stråket skulle också kunna säsongspå anpassas till olika årstider för att dra nytta av vårblommor, sommargrönka, höstfärger och den gnistrande snö som Skövde bjuder på över åren.

I samarbete med föreningsliv och privata företagare kan Skövde kommun bli en av de första städerna i Sverige som erbjuder en rad aktiviteter längs denna slinga som går runt centrala Skövde genom parker, på gångstråk och stigar. Kanske kan den också sammankopplas med de appar som finns som handlar om Skövde och Skövdes sevärdheter.

Längs slingan skulle besökare kunna titta in på Nyeport, Balthazar, se Elins källa, njuta av Boulognerskogens prakt och eventuellt bada i badsjön. Skulpturer och spännande sevärdheter skulle kunna finnas längs slingan. Det ska vara så pass lätt att ta sig runt att det går att ta med barnvagn och rullstol. Vi kan tänka oss bänkar, graffitimålningar och gatukonst som gör avtryck och skapar unika attraktiva sevärdheter.

**FÖR ALLAS BÄSTA.
I HELA SKÖVDE.**
socialdemokraterna.se/skovde

2016-10-19

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att

- Skövde kommun undersöker möjligheterna att färdigställa en lättillgänglig led som visar upp Sövdes centrala gångvägar, stigar och parker.

För Skövdes socialdemokratiska fullmäktige

Monica Green

Anita Andersson

Eva Larsson

Robert Ciabatti

**FÖR ALLAS BÄSTA.
I HELA SKÖVDE.**
socialdemokraterna.se/skovde

Kultur- och fritidsnämnden Skövde PROTOKOLLSUTDRAG
kommun

KFN § 2/17

Remiss Motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

KFN2016.0104

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2017-02-01	2/17

Beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att avslå motionen.

Socialdemokratiska gruppen reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Socialdemokratiska gruppen yrkar att motionen tillstyrks.

Claës Beckman yrkar att nämnden beslutar enligt förslaget i tjänsteutlåtandet.

Ordföranden finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar enligt Claës Beckmans yrkande.

Bakgrund

Socialdemokraterna Skövde har till kommunstyrelsen inkommit med en motion angående en Kultur- och friluftsled.

Som ett led i att utveckla och göra Skövde tillgänglig skulle en kultur- och vandringsled färdigställas i centrala delarna av Skövde. Att få möjlighet att vandra genom de centrala delarna av Skövde och få ta del av konst och kultur längs vägen skulle öka attraktionskraften till staden samt ringa in den stadskärna som nu ska utvecklas ytterligare. I samarbete med föreningsliv och privata företagare kan Skövde bli en av de första städerna i Sverige som erbjuder en rad aktiviteter längs slingan.

För Skövde med omnejd finns idag ett flertal aktivitetskartor, vandringsleder och även en applikation. Några exempel är "hittaut.nu", "Kulturstråk i Skövde" och applikationen "Skövde Streetmuseum". Med dessa som vägledning har användaren möjlighet att ta del av både kultur- och friluftsliv i Skövde.

Handlingar

Yttrande på motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

Missiv Remiss Motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

Motion angående kultur- och friluftsled i centrala Skövde (S)

Skickas till

Next Skövde
Kommunstyrelsen

KSAU § 62/17

Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde
KS2016.0413

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	62/17
2 Kommunstyrelsen		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är besvarad.

Yrkanden

Marie Ekman (S) och Johan Ask (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut, dels beredningens förslag till beslut dels yrkandena om bifall till motionen.

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt beredningens förslag.

Reservationer

Marie Ekman (S) och Johan Ask (S) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Monica Green (S), Anita Andersson (S), Eva Larsson (S) och Robert Ciabatti (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde. Detta i ett led för att utveckla och göra Skövde tillgängligt. De skriver att ges möjlighet att vandra genom centrala delarna av Skövde och få ta del av konst och kultur längs vägen skulle öka attraktionskraften till staden och skulle ringa in den stadskärna som nu ska utvecklas ytterligare. I samarbete med föreningsliv och privata företagare kan Skövde kommun bli en av de första städerna i Sverige som erbjuder en rad aktiviteter längs denna slinga som går runt centrala Skövde genom parker, på gångstråk och stigar. Kanske kan den också sammankopplas med de appar som finns som handlar om Skövde och Skövdes sevärdheter.

I motionen föreslås att

- Skövde kommun undersöker möjligheterna att färdigställa en lättillgänglig led som visar upp Skövde centrala gångvägar, stigar och parker

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden som uppmanats att kontakta Next Skövde Destinationsutveckling AB för inhämtande av synpunkter. Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit avslag på motionen. Det finns idag ett flertal aktivitetskartor, vandringsleder och även en applikation. T.ex. hittaout.nu, Kulturstråk i Skövde och applikationen Skövde Streetmuseum. Med dessa som vägledning har användaren möjlighet att ta del av både kultur- och friluftsliv i Skövde.

Vid kontakt med Next Skövde Destinationsutveckling AB har framkommit att de är öppna för att diskutera fortsatt utveckling av appen Skövde Street museum om intresse finns från andra delar av Skövde kommun. Att ta fram en ny promenad och implementera den i appen kostar ca 30 000 kronor. Ett nästa utvecklingssteg som diskuteras är att utveckla stöd för att även inkludera ljusuppspelning av informationen för att göra appen än mer tillgänglig. Befintlig plattform presenterar Skövde stad utifrån tematiserade promenader och med hjälp av geopositionering. Det krävs att man definierar sin runda samt samlar in foton och information kring det man vill belysa. I de promenader som nu är framtagna har man inte särskilt beaktat att det ska vara lätt att ta sig runt med barnvagn och rullstol, men det kan definitivt vara en faktor att ta med sig vid tillskapandet av nya.

Utifrån ovanstående föreslår sektor styrning och verksamhetsstöd kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att motionen är besvarad.

Handlingar

TU Svar på motion angående kultur och friluftsled i centrala Skövde
Motion angående kultur- och friluftsled i centrala Skövde (S)
KFN § 2/17 Remiss Motion om kultur- och friluftsled i centrala Skövde

Skickas till

Kultur- och fritidsnämnden
Motionärerna

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-14

Diarienummer: KS2016.0503-4

Handläggare: Anna Möller

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion om plan för hundrastgårdar

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om att en plan för hundrastgårdar tas fram.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Anita Andersson i en motion föreslagit att en plan för byggande av hundrastgårdar i Skövde kommun utarbetas.

Önskemål om nya och fler hundrastgårdar framförs med jämna mellanrum. Önske-målen rör alltifrån tätbefolkade områden till mer naturnära platser. Bakgrunden är ofta en önskan att kunna släppa sin hund lös för lek med andra hundar in närområdet kring sin bostad, men även den sociala kontakten mellan hundägarna lyfts fram.

Det har historiskt inte funnits någon tydlig plan för i vilken utsträckning hundrastgårdar ska byggas och inte heller några fastslagna kriterier för vilka platser som kan vara aktuella. Sektor samhällsbyggnad och tidigare tekniska förvaltningen har vid lokaliseringen av de nu befintliga hundrastgårdarna utgått ifrån att de ska ligga i områden där det är relativt långt till natur- och skogsområden. Detta arbete kan fortsätta likt tidigare i den mån medel för investering och drift finns tillgängliga.

Vid planering av nya områden ska behovet av att skapa särskilda hundrastgårdar lyftas i detaljplaneprocessen.

Handlingar

Svar på motion om plan för hundrastgårdar

Motion om plan för hundrastgårdar (S)

Förslag till beslut från SSB. Motion om plan för hundrastgårdar.pdf

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-14

Diarienummer: KS2016.0503-4

Handläggare: Anna Möller

Skickas till

Socialdemokraterna

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 71/17

Svar på motion om plan för hundrastgårdar

KS2016.0503

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	63/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	71/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	48/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Robert Ciabatti (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Ann Lindgren (S), Anders Grönvall (S), Anita Löfgren (S), Helena Dahlström (S) och Robert Ciabatti (S) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Anita Andersson i en motion föreslagit att en plan för byggande av hundrastgårdar i Skövde kommun utarbetas.

Önskemål om nya och fler hundrastgårdar framförs med jämna mellanrum. Önskemålen rör alltifrån tätbefolkade områden till mer naturnära platser. Bakgrunden är ofta en önskan att kunna släppa sin hund lös för lek med andra hundar in närområdet kring sin bostad, men även den sociala kontakten mellan hundägarna lyfts fram.

Det har historiskt inte funnits någon tydlig plan för i vilken utsträckning hundrastgårdar ska byggas och inte heller några fastslagna kriterier för vilka platser som kan vara aktuella. Sektor samhällsbyggnad och tidigare tekniska förvaltningen har vid lokaliseringen av de nu befintliga hundrastgårdarna utgått ifrån att de ska ligga i områden där det är relativt långt till natur- och skogsområden. Detta arbete kan fortsätta likt tidigare i den mån medel för investering och drift finns tillgängliga.

Vid planering av nya områden ska behovet av att skapa särskilda hundrastgårdar lyftas i detaljplaneprocessen.

Handlingar

TU Svar på motion om plan för hundrastgårdar

Motion om plan för hundrastgårdar (S)

Förslag till beslut från SSB. Motion om plan för hundrastgårdar

Skickas till

Motionärerna

Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Motion om plan för hundrastgårdar

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att avslå motionen om att en plan för hundrastgårdar tas fram. Behov av hundrastgårdar analyseras inom ramen för detaljplanarbetet för nya områden.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Anita Andersson i en motion föreslagit att en plan för byggande av hundrastgårdar i Skövde kommun utarbetas.

Önskemål om nya och fler hundrastgårdar framförs med jämna mellanrum. Önskemålen rör alltifrån tätbefolkade områden till mer naturnära platser. Bakgrunden är ofta en önskan att kunna släppa sin hund lös för lek med andra hundar in närområdet kring sin bostad, men även den sociala kontakten mellan hundägarna lyfts fram.

Det har historiskt inte funnits någon tydlig plan för i vilken utsträckning hundrastgårdar ska byggas och inte heller några fastslagna kriterier för vilka platser som kan vara aktuella. Sektor samhällsbyggnad och tidigare tekniska förvaltningen har vid lokaliseringen av de nu befintliga hundrastgårdarna utgått ifrån att de ska ligga i områden där det är relativt långt till natur- och skogsområden. Detta arbete kan fortsätta likt tidigare i den mån medel för investering och drift finns tillgängliga.

Vid planering av nya områden ska behovet av att skapa särskilda hundrastgårdar lyftas i detaljplaneprocessen.

Handlingar som ingår i beslutet

Motion om plan för hundrastgårdar

Skickas till

Socialdemokraterna Anita Andersson

Sektor samhällsbyggnad

Karl Alexanderson

Anna Möller

Sektorschef

Enhetschef Gata/Natur

Motion angående plan för hundrastgårdar

Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov, står det i vår Vision 2025. Vår motion handlar om hundrastgårdar i kommunen.

Många kommuninnevånare har hund eller hundar som sitt stora intresse. Hundrastgårdar är platser där både hundar och mattar och hussar träffas och mår bra, platser som ökar trivseln i ett bostadsområde. Vi vet att det är många hundägare som längtar efter en nära hundrastgård.

Vi möter dem ofta och får frågan: När är det vår kommunds tur? De medborgarförslag som inkommit senaste tiden visar också att det finns många som tycker att behovet är stort.

Det finns 3705 registrerade hundar i Skövde. Det finns fyra hundrastgårdar i kommunen. Det blir 926 hundar per rastgård. Det låter väldigt trångt om alla skulle vilja använda en hundrastgård.

Mot denna bakgrund föreslår vi

Att en plan för byggande av hundrastgårdar i våra kommuner utarbetas.

Skövdes socialdemokratiska fullmäktige

Anita Andersson

KSAU § 63/17

Motion om plan för hundrastgårdar

KS2016.0503

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	63/17
2 Kommunstyrelsen		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Yrkanden

Marie Ekman (S) och Johan Ask (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut, dels beredningens förslag till beslut dels yrkandena om bifall till motionen.

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt beredningens förslag.

Reservationer

Marie Ekman (S) och Johan Ask (S) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Anita Andersson i en motion föreslagit att en plan för byggande av hundrastgårdar i Skövde kommun utarbetas.

Önskemål om nya och fler hundrastgårdar framförs med jämna mellanrum. Önskemålen rör alltifrån tätbefolkade områden till mer naturnära platser. Bakgrunden är ofta en önskan att kunna släppa sin hund lös för lek med andra hundar in närområdet kring sin bostad, men även den sociala kontakten mellan hundägarna lyfts fram.

Det har historiskt inte funnits någon tydlig plan för i vilken utsträckning hundrastgårdar ska byggas och inte heller några fastslagna kriterier för vilka

platser som kan vara aktuella. Sektor samhällsbyggnad och tidigare tekniska förvaltningen har vid lokaliseringen av de nu befintliga hundrastgårdarna utgått ifrån att de ska ligga i områden där det är relativt långt till natur- och skogsområden. Detta arbete kan fortsätta likt tidigare i den mån medel för investering och drift finns tillgängliga.

Vid planering av nya områden ska behovet av att skapa särskilda hundrastgårdar lyftas i detaljplaneprocessen.

Handlingar

TU Svar på motion om plan för hundrastgårdar

Motion om plan för hundrastgårdar (S)

Förslag till beslut från SSB. Motion om plan för hundrastgårdar

Skickas till

Motionärerna

Sektor samhällsbyggnad

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-10

Diarienummer: KS2017.0091-10

Handläggare: Lisa Larsson

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för 2016 års verksamhet Skövde kommun

Förslag till beslut

Med hänvisning till revisionsberättelsen beviljar kommunfullmäktige kommunstyrelse och övriga nämnder samt de förtroendevalda i dessa organ som kommunens revisorer haft att granska ansvarsfrihet för såväl förvaltning som räkenskaper under år 2016.

I beslutet deltar endast de ledamöter som enligt 5 kap 20 a § kommunallagen har rätt att delta i beslut om ansvarsfrihet.

Bakgrund

Skövde kommuns revisorer har överlämnat revisionsberättelse avseende Skövde kommuns verksamhet under år 2016. Revisorerna har tillstyrkt att ansvarsfrihet beviljas.

Kommunfullmäktige ska lämna en motivering till beslut om att bevilja ansvarsfrihet eller att vägra ansvarsfrihet (kommunallagen 5 kap 25§). Beslutet behöver inte motiveras om det är uppenbart obehövligt. Det kan vara när revisorerna inte riktar någon anmärkning eller framfört kritik på något annat sätt mot någon del av verksamheten.

Kommunstyrelsen har vid sitt sammanträde 2017-04-10 beslutat att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige utan eget ställningstagande. I enlighet med den praxis som förekommit de senaste åren bereds årsredovisningen av kommunfullmäktiges presidium.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-10

Diarienummer: KS2017.0091-10

Handläggare: Lisa Larsson

Kommunfullmäktiges presidium gör ingen annan bedömning än den revisorerna framfört i revisionsberättelsen. Presidiet instämmer i revisorernas förslag att bevilja ansvarsfrihet för styrelse och nämnder och de enskilda förtroendevalda.

Handlingar

Revisionsberättelse för 2016 års verksamhet Skövde kommun

Skickas till

Samtliga nämnder

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelsen och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallag och god revisionsd i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning, inom ramen för den budget vi erhållit av kommunfullmäktige.

I vår årliga granskning av all verksamhet har vi löpande tagit del av protokoll och handlingar och haft möten med representanter för nämnderna för att få information i väsentliga frågor. Vi har granskat delårsrapport och årsredovisning och där granskningsrapporter och bedömning överlämnats till kommunfullmäktige. Vi har också genomfört en granskning av ansökan och hantering inkl. internkontroll av statsbidrag för flyktingmottagande och där vår bedömning är att detta med något undantag fungerat på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Vi har vidare också granskat sponsring av extern verksamhet inom kommunkoncernen och vilka rutiner som finns och som föranlett ett beslut i kommunstyrelsen att ta fram en policy som omfattar både de fall kommunen sponsrar och de fall när kommunen blir sponsrade. Slutligen har vi under året överlämnat resultatet av den webbenkät som vi tidigare genomfört hos samtliga förtroendevalda och chefer i kommunen. Kommunstyrelsens och nämndernas analys och åtgärder har därefter inkommit till revisionen och kommer att ligga till grund för en fortsatt dialog och uppföljning från vår sida.

Som underlag för vår bedömning ligger också andra granskningsinsatser, frågeställningar eller information som inte resulterat i någon skriftlig rapport. Exempel på detta är att vi inhämtat information om hantering av problem vid införande av nytt HR-system.

Årets resultat uppgår till 151,9 mnkr (77,9 mnkr) jämfört med budgeterade 91,9 mnkr. Årets resultat påverkas positivt av framför allt högre intäkter samt högre statsbidrag än

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

förväntat. Posterna är främst hänförliga till migrationsverksamheten samt riktade statsbidrag till bl a skolans verksamhetsområde. Försäljning av tomter och industrimark redovisar ett överskott på 22,3 mnkr.

Balanskravsresultatet är nästan detsamma som årets resultat och innebär att Skövde kommun lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Årets ekonomiska resultat som utgör 5,6 % av skatter och bidrag innebär goda förutsättningar för att nå kommunfullmäktiges beslutade finansiella mål med ett resultat på tre procent av skatter och bidrag i genomsnitt över mandatperioden. Samtliga angivna mätetal ur ekonomiperspektivet uppnås för året.

Även de av kommunfullmäktige beslutade målen för verksamheten gäller för mandatperioden eller i något fall t o m år 2025. I årsredovisningen görs en bedömning av om målet anses kunna nås vid mandatperiodens slut. Förutom målet om förnybar energianvändning inom Skövde bedöms samtliga övriga mål uppnås helt eller delvis. Nämndernas mål, vilka är kopplade till verksamhetsplan 2016, uppvisar i likhet med fullmäktiges målsättningar god måluppfyllelse.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och nämndernas arbete med internkontroll fortsatt utvecklats.

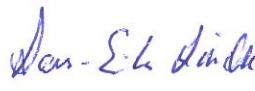

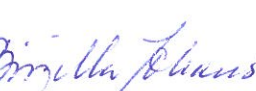

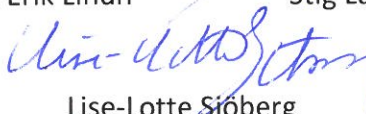
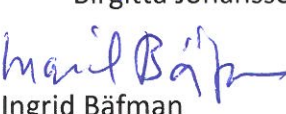
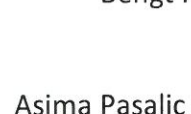
Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av de av kommunfullmäktige fastställda målen för ekonomi och verksamhet. Vi gör ingen annan bedömning än den redovisade måluppfyllelsen.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ och överförmyndaren.

Vi tillstyrker att årsredovisningen godkänns.

Lars-Erik Lindh är vald revisor med undantag för vård- och omsorgsnämnden och har inte deltagit i granskningen av denna nämnd.

Skövde kommun 2017-04-10

 Lars-Erik Lindh	 Stig Larsson	 Birgitta Johansson	 Bengt Hagbjer
 Lise-Lotte Sjöberg	 Ingrid Bärfman	 Asima Pasalic	

Till revisionsberättelsen hör granskningsrapporten årsredovisning 2016 samt bilagorna granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i Skövde Stadshus AB, AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, Kreativa Hus AB, Skövde Flygplats AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB, SkövdeNät AB, Baltahazar Science Center AB och Skövde Biogas AB.

Hans Axelsson
Fredrik Carlsson
Elinore Fahlgren

Mars 2017

*Granskning av
årsredovisning
2016*
Skövde kommun

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	4
3.1.	Förvaltningsberättelsen.....	5
3.1.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.1.	<i>Iakttagelser</i>	5
3.1.1.2.	Bedömning	7
3.1.2.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.1.2.1.	<i>Iakttagelser</i>	8
3.1.2.2.	Bedömning	9
3.1.3.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	9
3.2.	Rättvisande räkenskaper	10
3.2.1.	<i>Iakttagelser</i>	10

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Det budgeterade resultatet för kommunen uppgår till 91,9 mnkr medan resultatet uppgår till 151,9 mnkr (77,9 mnkr). Årets resultat påverkas positivt av framför allt högre intäkter samt högre statsbidrag än förväntat. Posterna är främst hänförliga till migrationsverksamheten samt riktade statsbidrag till skolans verksamhetsområde. Motsvarande ökning har delvis skett på kostnadssidan men eftersom intäktsökning varit högre förbättras resultatet. Försäljning av tomter och industrimark redovisar ett överskott på 22,3 mnkr.

Skövde kommun lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans, det så kallade balanskravet. Balanskravsresultatet för år 2016 är nästan detsamma som det redovisade resultatet.

Resultatet är förenligt med det finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat (ekonomiperspektivet). Samtliga måttetal uppnås för år 2016. Soliditetsmättet, som är tillfredsställande för Skövde kommun, hade dock försämrats ytterligare om investeringar skett i enlighet med budgeterad nivå.

Verksamhetsmålen kopplade till god ekonomisk hushållning bedöms huvudsakligen som uppnådda. Vi gör ingen annan bedömning än Kommunstyrelsen avseende måluppfyllelsen för 2016. Noteras bör att målsättningarna kopplade till gällande styrkort gäller för mandatperioden varför uppföljning inte kan ske för år 2016. Nämndernas mål, vilka är kopplade till verksamhetsplan 2016, uppvisar i likhet med fullmäktiges målsättningar god måluppfyllelse.

Sammantaget har vi inget att erinra mot kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen. Helhetssyn samt analys av ekonomi och verksamhet i ett koncernhänseende bör vidareutvecklas.

Ett mindre antal avvikelser från gällande redovisningsrekommendationer finns som dock redovisas öppet i årsredovisningen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten omfattas inte av denna granskning.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med ansvarig sektor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår huvudsakliga granskning baseras på det utkast till bokslut som presenterades 2017-03-21. Korrigeringar och tillägg av materialet har därefter skett fortlöpande fram till KSAU:s behandling 2017-03-29 vilken är den slutliga version vi grundar vår bedömning på. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-04-10 och fullmäktige behandlar årsredovisningen den 2017-04-24.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef samt redovisningschef i Skövde kommun.

2.3. *Revisionskriterier*

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelsen

I KRL kapitel 4 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- En översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet med mera § 1.
- Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a.
- Samlad redovisning av investeringsverksamheten (investeringsredovisning) § 2
- Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten (driftredovisning) § 3
- Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a
- Hantering av balanskravet § 4
- Utvärdering av den ekonomiska ställningen § 5
- Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5.

I KRL kapitel 8 anges att det ska vara en gemensam förvaltningsberättelse - även sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer ska ingå, det vill säga de kommunala bolagen.

I RKR 7.1 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Nedan kommenteras några delar närmare.

3.1.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1.1. Iakttagelser

Översikt av utvecklingen av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen anges väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Hänvisning finns till nämndernas underliggande verksamhetsberättelser. Under rubriken "Viktiga framtidsfrågor" gör utblick mot framtiden även om koppling till finansiell analys och mål kan vidareutvecklas.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro)

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas – det vill säga frånvaron specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I personalredovisningen lämnas bland annat information om personalförsörjning, löneöversyn och utbildningsinsatser.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större projekt lämnas, liksom prognos för färdigställande såväl tids- som beloppsmässigt.

Av en investeringsbudget om totalt 613,4 mnkr har 488,3 mnkr använts, vilket en utnyttjandegrad om 80 %.

Driftredovisning

I förvaltningsberättelsen finns en driftredovisning som visar budget, utfall och avvikelse för 2016. Utfall för 2015 redovisas inte. Samband mellan driftredovisningen och resultaträkningen finns i allt väsentligt.

I förvaltningsberättelsen kommenteras kortfattat ekonomin och i nämndernas verksamhetsberättelser redogörs mer för sambandet ekonomi och verksamhet.

I bokslutet uppgår nämndernas budgetavvikelse till sammanlagt netto 24,3 mnkr, medan det i delårsrapportens prognos var 8,8 mnkr. Orsak till mellanskillnaden kommenteras inte.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen uppfyller lagstadgat balanskrav och har inget underskott från tidigare år att återställa.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Inget specifikt område benämnt ”Utvärdering av ekonomisk ställning” finns utan den ekonomiska analysen redovisas och kommenteras ekonomiska nyckeltal. Redovisning sker enligt den så kallade RK-modellen (Resultat-Kapacitet och Risk-Kontroll).

Analys över förändringar sker över en femårsperiod vilket är bra då trender lyfts fram medan effekten tillfälliga poster tonas ned.

Gemensam förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redogörs för en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation. Redogörelsen är inte fullt ut i enlighet med RKR 8.2. Särskilda upplysningar lämnas om ekonomi och verksamhet i koncernföretag lämnas inte.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. I den ekonomiska översikten lämnas upplysningar och värdering avseende kommunens

pensionsförpliktelser. Ytterligare upplysningar lämnas i not till balansräkningen.

3.1.1.2. Bedömning

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi ser dock att redovisningen avseende utvärdering av den ekonomiska ställningen kan förbättras för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Upplysningar som bör framgå är ekonomin under ett längre perspektiv. De kommunala bolagen bör ingå och likaså kan jämförelser med andra kommuner göras. Kopplingen bör göras tydligare till hur framtida utmaningar kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

För att vidareutveckla den finansiella analysen föreslår vi att RK-modellen sätts i relation till de planer som finns framöver i Skövde kommun, exempelvis avseende planerade investeringar och dess påverkan på kapacitet och risk. Jämförelsen kan förslagsvis även innefatta såväl närliggande som strukturellt liknande kommuner. I årsredovisningen finns ett avsnitt benämnt "Viktiga framtidsfrågor" men koppling till mål och finansiell analys sker inte. Enligt god sed skall en sådan analys även innefatta den verksamhet som bedrivs genom de kommunala bolagen.

Vi vill lyfta fram några väsentliga nyckeltal. Soliditeten, exklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998 uppgår till 58,2 % (58,5 % 2015). Trenden har över tid varit en minskade soliditet vilket är naturligt beroende på investeringsnivåerna. Skövde kommun, har relativt andra liknade kommuner, en god soliditet men det är viktigt att det i framtida planering vägs i analys av utfall, dvs påverkan på soliditeten om årets investeringsbudget fullföljts fullt ut.

Nettokostnaderna har ökat med 3,7 % (5,5 % år 2015). Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 7,2 % (3,8 % år 2015).

Driftredovisningen kan med fördel kompletteras med kommentarer mellan lämnade prognoser och slutligt utfall samt de främsta orsakerna till förändringarna.

I budget 2016 angavs ett beloppsmässigt effektiviseringskrav per nämnd. Totalt uppgick effektiviseringsmålet till 22,8 mnkr. Uppföljning sker inte i årsredovisningen på samlat sett som ett led i den finansiella analysen (kontroll).

3.1.2. God ekonomisk hushållning

3.1.2.1. Iakttagelser

Finansiellt mål

Resultatmätning, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Utfall	Bedömning av måluppfyllelsen för helåret
Resultat – under mandatperioden ska resultatet i genomsnitt vara 3 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Överskottet uppgår till 151,9 mnkr (5,6 %) för 2016.	Målet uppfylls för 2016.

Mål för verksamheten

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv mäts via ett styrkort som är indelat i fyra olika perspektiv. I den strategiska planen finns åtta strategier kopplade till fyra olika perspektiv. Hur resultatmätning ska göras anges i styrkortet. Det ekonomiska perspektivet i styrkortet har följts upp och kommenterats av oss i avsnittet ovan.

Kommunfullmäktiges mål tar sin utgångspunkt i Vision Skövde 2025, men bedöms utifrån ett mandatperiodsperspektiv dvs mot perioden 2015-2018 och är alltså inte prognos för år 2016.

Måluppfyllelsen per perspektiv framgår av tabellen nedan.

Perspektiv	Antal strategiska mål	Måluppfyllelse mandatperiodens slut	Resultatmätning
Kund & samhälle	5	Fyra av fem strategiska mål bedöms komma att uppnås helt eller delvis. Målsättningen avseende förnybar energianvändning bedöms inte kunna uppnås.	Av resultatmätningen framgår att 3 av 23 mätetal inte uppnås.
Kvalitet och effektivitet i våra processer	1	Måluppfyllelsen bedöms som delvis uppnådd.	En av tre resultatmätningar uppfylls inte (kontaktcenter vilket ännu inte kan utvärderas).
Medarbetare & chefer	1	Målet bedöms kunna komma uppnås.	2 av 2 resultatmål uppnås.

Ekonomi	1	Målet bedöms att uppnås.	4 av 4 resultatmål uppnås.
---------	---	--------------------------	----------------------------

3.1.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det finansiella målet uppnås såväl för det enskilda året 2016 som för senaste treårsperioden 2014-2016.

Enligt Kommunallagen 8 kap § 5 skall budget innehålla mål för verksamheten. Utvärdering av dessa mål ska ske årligen och revisorerna skall årligen bedöma denna utvärdering. Denna bedömning försvåras av att det i gällande styrmodell i Skövde kommun fastställs mål för mandatperioden.

Vår granskning visar att det finns förutsättningar för att de – av kommunfullmäktige – fastställda verksamhetsmålen kopplade till god ekonomisk hushållning till relativt stor del kommer att uppnås, helt eller delvis vid utgången av 2018 under förutsättning att styrning fortsatt sker enligt 2016 års utfall. Uppföljning av resultatmålen visar på god måluppfyllelse.

3.1.3. *Nämndernas redovisning av sitt uppdrag*

3.1.4. Iakttagelser

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

3.1.4.1. Bedömning

Nämndernas verksamhet beskrivs i separata verksamhetsberättelser som har sammanfattas i årsredovisningen. Väsentliga händelser och utveckling beskrivs tillsammans med kommentarer kring ekonomiskt utfall och måluppfyllelse även i dokumentet "Nämndernas verksamhetsberättelser i sammandrag". I detta dokument saknar vi dock ett tydligt framtidsperspektiv. Hänvisning till nämndernas fullständiga verksamhetsberättelser finns emellertid också i årsredovisningen.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost. Enligt vår uppfattning skulle resultaträkningen kunna kompletteras med en budgetkolumn brutto för att underlätta jämförelse och analys.

Årets resultat uppgår till 151,9 mnkr att jämföra med budgeterat 91,9 mnkr. Resultat medför därför en positiv avvikelse mot budget med 60 mnkr. Orsak till avvikelsen finns inte samlat redovisat. Större resultatpåverkande poster under 2016 är;

Föregående år erhöles 30,4 mnkr i extra statsbidrag för flyktingmottagande. 28,5 mnkr av dessa periodiserades till 2016 och redovisas således som intäkt bland generella statsbidrag i år.

Skövde kommun har erhållit 16,2 mnkr i så kall byggbonus vilken redovisas som intäkt bland statsbidragen.

Under året färdigställda och resultatförda överskott från försäljning och mark och industrimark har gett ett överskott om 22,3 mnkr vilket redovisas bland intäkterna.

Under året har genomgång av intäkter och bidrag hänförliga till migrationsverksamheten skett av förvaltningen. Uppbokning av fordringar gentemot Migrationsverket har skett till 80 % av beräknat värde av försiktighetsskäl. Om intäkterna bokats upp till 100 % hade resultatet varit 1,1 mnkr högre. Totalt finns 52,3 mnkr uppbokade som upplupna intäkter gentemot Migrationsverket. 5,8 mnkr av tidigare års ackumulerade överskott hänförliga till flyktingverksamheten har resultatförts under 2016 (se även notering nedan under balansräkningen).

Avsättning för beräknade kostnader för flytt av transformatorstation i centrala Skövde har skett med 23,9 mnkr. Avtal med Vattenfall finns som styrker avsättningens storlek.

Extra inlösen av pensionsförpliktelser har skett gentemot KPA med 24,8 mnkr.

Avräkning av skatteintäkter påverkar årets resultat med ca -8,8 mnkr. Uppbokning har skett enligt SKL:s prognoser. De prognoser som kommit

efter årsskiftet indikerar något ökade skatteintäkter jämfört med den prognos som nyttjades i bokslut 2016.

Förtida inlösen av en räntesäkring har skett under året varvid de finansiella kostnaderna ökat med 17,2 mnkr.

Vi har stickprovsmässigt granskat årets periodiseringar utan anmärkning.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Vi har gjort följande väsentliga iakttagelser från granskningen av balansräkningen:

Kommunens pensionsskulder är avstämda mot uppgifter från förvaltaren (KPA) utan anmärkning. Engångsinlösen av pensionsåtaganden har skett för ca 25 mnkr inklusive löneskatt.

I balansräkningen finns 25,9 mnkr balanserade avseende överskott från flyktingverksamheten. Överskotten har uppstått under flera år. Skövde kommun har fastställt en modell för resultatföring av dessa medel innebärande att de max får sparas under tre år. Ianspråktagande av dessa medel sker till särskilda projekt enligt fastställd plan. 11 mnkr i överskott från 2016 har lagts till balanskontot medan 8,3 mnkr har ianspråktagits, dvs saldot har ökat med 2,7 mnkr. Resultatföring av ej nyttjande medel från tidigare år har skett med 5,8 mnkr under 2016.

Modellen som Skövde kommun nyttjar avviker från god redovisningssed vilken anger att resultatföring skall ske då villkoren för att erhålla bidraget uppfyllts. Redovisat resultat för Skövde kommun skulle således kunnat vara 25,9 mnkr högre år 2016.

Rättelse av felaktigt avdragen moms för HVB-hem har skett genom att medel för att inbetala denna moms har reserverats. Reglering gentemot Skatteverket kommer att ske under 2017.

Immateriella anläggningstillgångar finns med ett anskaffningsvärde om 1,6 mnkr. Posten utgörs av beslutstödssystem (Hypergene) samt PA-system (Bluegarden). Avskrivningstiden har bestämts till 10 respektive 12 år vilket motsvarar maximal avtalstid för system inklusive alla möjligheter till

förlängning. Det bör provas om avskrivning sker över avtalstid exklusive förlängningsmöjligheter. I dag skrivs systemen av över 10 respektive 12 år.

Skövde kommun har ökat sitt insatskapital i Kommuninvest med 36,9 mnkr samt skrivit upp värdet med 3 mnkr för att insatskapitalet skall överensstämma med Kommuninvests värdering. Uppskrivningen om 3 mnkr har inte skett över resultaträkningen vilket följer av god redovisningssed.

I balansräkningen (under kortfristiga skulder) redovisas ett inkomstöverskott avseende exploateringsmark om 60,1 mnkr netto. En försiktig värdering indikerar att betydande övervärden finns som ännu inte är resultatförda. Vi kan inom ramen för vår granskning inte bedöma eventuell resultateffekt om överskotten resultatförts men beloppen torde vara väsentliga.

Semesterlöneskulden har inte kunnat beräknas med automatik från personalsystemet till följd av inkörningsproblem med systemet. Skulden är därför uppräknad på ingående balans med 3 procent (3,7 mnkr). Vi kan inom ramen för granskning inte bedöma huruvida denna beräkning är korrekt men bedömer agerandet är i enlighet med försiktighetsprincipen.

Redovisad avsättning avseende medfinansiering av utbyggnationen av E20 har inte indexerats under året då index är negativt. Vi anser att denna bedömning är korrekt och förenlig med försiktighetsprincipen. Likaså har avsättningen för avslutning av deponin inte räknats upp då bedömningen är att avsatta medel är tillräckliga.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt. Vi bedömer att uppgifterna i koncernenheternas resultat- och balansräkningar har överförts korrekt till koncernredovisningen.

Elimineringar har skett av interna poster i allt väsentligt (några mindre icke-materiella differenser har noterats i elimineringsbladet varför vi förordar att totalavstämning av elimineringsbladet sker till kommande år). Underlag och avstämning av eliminerade belopp bör vidareutvecklas, dvs motpartsbegrepp inom koncernen bör kvalitetssäkras för bättre tillförlitlighet.

Bolagens redovisningsprinciper har inte anpassats till kommunens. Vi bedömer dock att dessa inte har någon väsentlig påverkan på redovisningen.

Sammanhållen förvaltningsberättelse i enlighet med RKR 8 bör upprättas.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Under rubriken "Tillämpade redovisningsprinciper" anges att Skövde kommun i allt väsentligt följer regelverket avseende KRL och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Under året har direkthandel med el upphört varför behov säkringsredovisning för el och valuta upphör. Kvarstående risker att hantera via säkringsredovisning är ränterisker kopplade till långfristig upplåning. Upptagna ränteswapar (300 mnkr) är inte kopplade till specifika lån men antas vara kopplade till kommunens upplåning via Kommuninvest om totalt 800 mnkr för att säkringseffektivitet skall råda per balansdagen. 200 mnkr av lånen löper med bunden ränta. Marknadsvärdet på swaparna är -22,5 mnkr per balansdagen.

Vi vill bland annat lyfta fram följande rekommendationer som kommunen inte följt fullt ut:

Samlad verksamhetsberättelse innefattande de kommunala bolagen med analyser och särskilda upplysningar upprättas inte enligt gällande krav i RKR 8.

Hyresavtal överstigande 3 år redovisas inte i enlighet med RKR 13.

Vi bedömer att Skövde kommun i stort följer vad som anges i KRL och RKR:s rekommendationer samt i övrigt kan betraktas som god redovisningssed.

4. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och det finns inga underskott från tidigare år att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.
- årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2016 är uppfyllt, liksom för treårsperioden 2014-2016.
- med ledning av vad som framgår i årsredovisningen har vi ingen avvikande uppfattning avseende uppfyllelsegraden för verksamhetsmålen.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2017-04-03

Hans Axelsson, uppdragsledare

Fredrik Carlsson, projektledare

Revisionsberättelse för 2016 års verksamhet

Skövde kommuns revisorer har den 11 april 2017 överlämnat revisionsberättelse avseende Skövde kommuns verksamhet under år 2016 till kommunfullmäktige. Revisorerna har tillstyrkt att ansvarsfrihet beviljas.

Kommunfullmäktige skall lämna en motivering till beslut om att bevilja ansvarsfrihet eller att vägra ansvarsfrihet (KL 5 kap 25§). Beslutet behöver inte motiveras om det är uppenbart obehövligt. Det kan vara när revisorerna riktar någon anmärkning eller framfört kritik på något annat sätt mot någon del av verksamheten.

I enlighet med den praxis som förekommit de senaste åren bereds årsredovisningen av kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktiges presidium gör ingen annan bedömning än den revisorerna framfört i revisionsberättelsen. Presidiet instämmer i revisorernas förslag att bevilja ansvarsfrihet för styrelse och nämnder och de enskilda förtroendevalda.

Vi föreslår också att följande hantering sker av ärendet och att detta tas till protokollet: ”I beslutet deltar endast de ledamöter som enligt 5 kap 20 a § i kommunallagen har rätt att delta i beslut om ansvarsfrihet”.

Förslag till beslut:

Med hänvisning till revisionsberättelsen beviljar kommunfullmäktige kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de förtroendevalda i dessa organ som kommunens revisorer haft att granska ansvarsfrihet för såväl förvaltning som räkenskaper under år 2016.

Skövde kommunfullmäktiges presidium

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Tord Gustafsson (M)
1: e vice ordförande

Monica Green (S)
2:e vice ordförande

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-24

Diarienummer: KS2017.0157-2

Handläggare: Monica Schelander

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna Skövde Stadshus AB:s årsredovisning för år 2016 och ställa sig bakom att bolagsstämman beviljar styrelsen ansvarsfrihet och att uppkommen vinst disponeras enligt styrelsens förslag.

Bakgrund

Skövde Stadshus AB har inkommit med årsredovisning för år 2016. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB

Skickas till

Skövde Stadshus AB

Monica Schelander

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 72/17

Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB

KS2017.0157

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	71/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	72/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	50/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna Skövde Stadshus AB:s årsredovisning för år 2016 och ställa sig bakom att bolagsstämman beviljar styrelsen ansvarsfrihet och att uppkommen vinst disponeras enligt styrelsens förslag.

Bakgrund

Skövde Stadshus AB har inkommit med årsredovisning för år 2016. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB

Skickas till

Skövde Stadshus AB

Skövde Stadshus AB
Org nr 556800-1498

Årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2016

Styrelsen och verkställande direktören avger följande årsredovisning och koncernredovisning.

Innehåll	Sida
- Förvaltningsberättelse	1
- Koncernresultaträkning	16
- Koncernbalansräkning	17
- Koncernens förändringar i eget kapital	19
- Kassaflödesanalys för koncernen	20
- Moderbolagets resultaträkning	21
- Moderbolagets balansräkning	22
- Moderbolagets förändringar i eget kapital	23
- Kassaflödesanalys för moderbolaget	24
- Noter, gemensamma för moderbolag och koncern	25

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

MB

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Skövde Stadshus AB ägs till 100 procent av Skövde kommun. Bolaget bildades genom kommunfullmäktigebeslut i september 2010. Skövde Stadshus AB är moderbolag i den bolagskoncern som bildades i december 2010, även det efter beslut i fullmäktige.

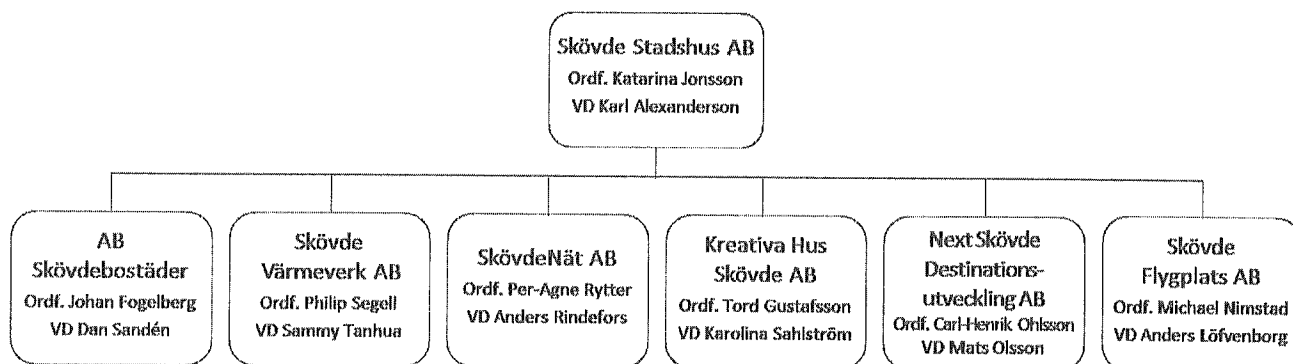
Skövde Stadshus AB är ägare till sju bolag: AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, Kreativa Hus Skövde AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB, Skövde Flygplats AB, SkövdeNät AB och Eonen Fastigheter AB. Samtliga bolag ägs till 100 procent, förutom Skövde Flygplats AB där ägarandelen är 96,02 procent. Eonen Fastigheter AB är ett vilande bolag och bedriver ingen verksamhet. Bolaget kommer därför inte att beröras i förvaltningsberättelsen.

Bolagets uppdrag som moderbolag är att leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens områden.

Skövde Stadshus AB ska bland annat:

- utöva styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till kommunnyttan inom ramen för Vision 2025.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till att utveckla kommunens varumärke och dess värden.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till hållbar tillväxt, god resurshållning och god resultatutveckling i kommunen.

Organisation 2016 - Skövde Stadshus AB

MT A Högberg Sög UDH & K PS

Dotterbolagens verksamheter

Viktiga händelser under 2016

Här följer en kort sammanfattning av viktiga händelser i dotterbolagens verksamheter under 2016. Mer utförlig information finns under respektive dotterbolag i detta avsnitt, och framför allt i respektive bolags årsredovisningar.

AB Skövdebostäder har:

- Påbörjat markarbeten för 150 lägenheter, Ekedal södra.
- Genomfört inflyttning i 84 lägenheter i Aspö Eko-logi, samt börjat bygga en förskola i området.
- Planerat och projekterat för lägenheter i Frostaliden, Havstena, Folkets park, Mossagården och Kurorten (studentlägenheter).

Skövde Värmeverk AB har:

- Byggt och driftsatt det nya kraftvärmeverket Block 4.
- Skapat ett nytt kontrollrum med fjärrstyrning av samtliga produktionsanläggningar.
- Anställt Sammy Tanhua som ny vd (kommer tidigare från Volvo Personvagnar AB).

SkövdeNät AB har:

- Blivit delägare i Billinge Energi AB med 20 procent.
- Ökat med 251 kunder och 117 nya anläggningar.

Kreativa Hus Skövde AB har:

- utvecklat den fysiska miljön inom Gothia Science Park samt projekterat inför kommande expansion.

Next Skövde Destinationsutveckling AB har:

- Fortsatt att utveckla evenemang och aktiviteter.
- Lanserat en ny besökswebb.

Skövde Flygplats AB har:

- Börjat ta över driften från Sektor service, Skövde kommun.

mtt seg UBH PS

AB Skövdebostäder

Verksamhet och resultat

Bolaget ägs till 100 procent av Skövde Stadshus AB och förvaltar 4 818 bostäder, varav 876 är studentbostäder. Skövdebostäder redovisar ett ökat resultat, 103,6 miljoner kronor (103,4 för 2015) efter finansiella poster. Samtidigt investerar Skövdebostäder mer än någonsin. Under året har hela 256 miljoner (211) investerats i fastigheter. De planerade investeringarna för 2017 uppgår till närmare 363 miljoner, där projekten Aspö, Ekedal och Frostaliden står för den största delen.

Marknadsvärdet på bolagets fastigheter uppgick per 31 december 2016 till 4 492 miljoner kronor (4 019) inklusive projektfastigheter. Substansvärdet var 2 916 miljoner kronor (2 627). Skövdebostäder fortsätter att ha Sveriges nöjdaste hyresgäster och fick under 2016 pris för bästa service och bästa profil baserat på jämförelser av kundundersökningar. Cirka 28 000 personer står i bostadskö och det strömmar in drygt 600 nya intressenter varje månad. Den genomsnittliga kötiden till lägenheterna närmar sig sex år. Under året har bolaget uppdaterat uthyrningspolicyn och tydliggjort uthyrningsreglerna för att möta nya krav från omvärlden och ge fler människor möjlighet att hyra en bostad.

Bolaget är miljöcertifierat (ISO 14001) och har under året kompletterat med ytterligare två certifieringar inom kvalitet (ISO 9001) och arbetsmiljö (OHSAS 18001).

Viktiga händelser under året

- Start för markarbeten för 150 lägenheter, Ekedal södra.
- Inflyttning i 84 lägenheter i etapp 1, Aspö Eko-logi.
- Uthyrning av etapp 2, Aspö Eko-logi.
- Byggstart förskola, Aspö.
- Upphandling och projektering för 190 lägenheter, Frostaliden.
- Planering av 108 nya studentlägenheter på Kurorten.
- Fortsatt planering av 43 lägenheter i Havstena (Grubbagården). Detaljplanen överklagades i slutet av året.
- Fortsatt planering av 54 lägenheter, Folkets park.
- Planering av ett samverkansprojekt med Arne Lorentzon AB och HSB för Mossagården om tillsammans cirka 300 lägenheter.
- Tilldelades tre kundkristaller för bästa service, bästa produkt och bästa profil, baserat på föregående års hyresgästundersökningar.
- Fortsatta satsningar på energi- och vattenbesparande åtgärder.
- Fortsatta arbeten med radonförebyggande åtgärder.
- Fortsatt arbete med implementering av matavfallsinsamling.

MDH *Styrelsen* *809 UBH* *RS*

Investering och framtid

Bolaget planerar på olika sätt för 1 000 nya lägenheter i Skövde till 2020, med investeringar på cirka två miljarder kronor. Aktuella projekt är Aspö Eko-logi (242 lägenheter), Ekedal Södra (150 lägenheter för ungdomar), Frostaliden (190 lägenheter med trästomme), Havstena (43 lägenheter i ett förtätningsprojekt), Folkets park (54 lägenheter i 16 våningar), Kurorten (108 studentlägenheter), Timmersdala/Stöpen (cirka 20 lägenheter i ytterområden), Mossagården (samverkansprojekt med 110 lägenheter varav 72 trygghetsbostäder) samt Mariesjö (84 lägenheter för ungdom/student).

Skövdebostäder väljer att ge frågorna kring social hållbarhet större utrymme och resurser. Det görs genom en bosocial enhet som ska etableras under 2017. Enheten ska bland annat arbeta med integrationsfrågor samt med trygghet och trivsel i våra områden.

Skövdebostäder AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	327	319	325	308
Balansomslutning	2 103	1 901		1 769
Årets resultat efter finansiella poster	104	103	100	105
Eget kapital	983	922		851
Summa skulder och avsättningar	1 120	979		918
Nettoinvesteringar	259	215		148
Soliditet i procent	49	50		50
Antal anställda	85	89		83

Skövde Värmeverk AB

Verksamhet och resultat

Skövde Värmeverk producerar fjärrvärme och el samt levererar och säljer fjärrvärme till cirka 1 600 abonnenter i Skövde kommun. Skövde Värmeverk producerar även ånga och i samarbete med Västfastigheter förses Skaraborgs sjukhus med kyla.

Fjärrvärmenät finns i Skövde tätort, Skultorp, Stöpen, Timmersdala och Tidän. Bolagets mål är att i Skövde skapa ett system för energiproduktion baserat på återvunnen energi, biobränslen och vind.

MB A Högberg Sög UBH TOS

Skövde Värmeverks fjärrvärmeföretag är bland de lägsta i Sverige. I den så kallade Nils Holgersson-jämförelsen, där 259 fjärrvärmeföretag ingår, framgår att Skövde Värmeverk AB har det sjunde lägsta fjärrvärmepriset i Sverige.

Medeltemperaturen 2016 var fyra procent varmare än ett så kallat normalår. Trots det ökade fjärrvärmeförsäljningen med 10 procent jämfört med 2015. Ökningen beror framför allt på Skövde kommuns ökade tillväxt.

Nettoomsättningen var 237 miljoner kronor (230 miljoner 2015). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 4,9 miljoner kronor (25,0). Ökade omkostnader i samband med industrialiseringen och idrifttagandet av Block 4 är den enskilt största orsaken till det lägre resultatet. Värdeöverföringen till moderbolaget uppgår till 1,6 miljoner kronor (3,5).

Viktiga händelser under året

Byggnationen och driftsättningen av det bioeldade kraftvärmeverket Block 4 har pågått under hela året. Block 4 har en effekt på 40 megawatt (MW), varav 10 MW utgör elproduktion. Anläggningen är nu i drift och slutgiltiga besiktningar sker under våren 2017.

Nytt kontrollrum har etablerats på Värmekällan. Från detta kontrollrum kan nu samtliga produktionsanläggningar inom stadsnätet fjärrstyras.

Sammy Tanhua har anställts som ny vd under året. Sammy Tanhua kommer från Volvo Personvagnar AB och ersätter Carl-Johan Andersson som går i pension i juni 2017.

Investering och framtid

Ett av miljömålen är att ansluta fler fastigheter till fjärrvärmenätet. Under året har 55 (34) fastigheter anslutits.

Bolaget har fått miljötillstånd för att uppföra tre nya vindkraftverk på Sparresäter-Karlsfors. Projektet vilar tills vidare eftersom det för tillfället är svårt att få lönsamhet i nyetablering av vindkraft.

Skövde Värmeverk AB ska enligt kommunens ägardirektiv långsiktigt främja en god och hållbar energiförsörjning som kan möta tillväxten. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde ska vara en attraktiv ort att leva och etablera sig i. Skövde Värmeverk ska tillgodose kundernas behov av konkurrenskraftiga och hållbara energilösningar samt verka för en omställning till klimatsmarta energisystem.

MUH A YH OZ JS 809 UBH QK B

Skövde Värmeverk AB mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	237	230	234	208
Balansomslutning	820	700		453
Årets resultat efter finansiella poster	5	25	15	13
Eget kapital	65	62		61
Summa skulder och avsättningar	755	638		392
Nettoinvesteringar	150	248		72
Soliditet i procent	26	29		42
Antal anställda	32	27		27

SkövdeNät AB

Verksamhet och resultat

Verksamheten består av nätdistribution, exempelvis transport av elenergi, mätning, rapportering av leverantörsbyten, debitering, avräkning av tim- och schablonmätta kunder samt framtagning av andelstal enligt ellagen. Bolaget ansvarar också för projektering, dokumentation, drift, underhåll och nyanläggning av eldistributionsanläggningar.

SkövdeNät AB har också en kundservice med ansvar för abonnemangs- och fakturafrågor. Kundservice ansvarar också för debitering av avgifter för vatten och avlopp (för kommunens VA-avdelning) och för elhandel (för Billinge Energi AB). Under en del av året har kundservice dessutom ansvarat för abonnemangs- och fakturafrågor för renhållning och slamtömning (för AÖS) samt fjärrvärme (för Skövde Värmeverk AB). Den verksamheten sköts nu mera i egen regi.

Bolagets omsättning uppgick till 87 972 tkr. Resultatet är positivt, 15 468 tkr, vilket är 8 063 bättre än budget och 4 190 bättre än prognos.

De största anledningarna till att resultatet blev bättre än budget är följande:

På intäktsidan ökade överföringsavgiften med 1 140 tkr och de fasta avgifterna ökade med 609 tkr för säkringskunder. Intäkterna för effektkunder (lågspänning) ökade med 677 tkr. Anslutningsavgifterna ökade med 4 606 tkr. Intäkter från övriga fakturerade kostnader ökade med 756 tkr medan försäljning av tjänster och övriga sidointäkter ökade med 603 tkr.

På kostnadssidan minskade överföringen från Vattenfall med 211 tkr, förlustenergi med 255 tkr, legoarbeten övrigt med 297 tkr och personal med 131 tkr.

Under övriga intäkter externa arbeten finns en intäkt på 4 515 tkr. Den intäkten tas ut med

MH A W & J Sag UBH OK RS

samma belopp på kostnadssidan av legoarbete, inköp av anläggningsmaskiner och elmaterial. Den som förorsakar att bolaget måste ändra eller flytta en befintlig anläggningsdel får stå för kostnaden. Revisionen har påkallat att både intäkter och kostnader ska bokföras på driften.

Investeringarna under redovisningsperioden har uppgått till 13 949 tkr. Tillkommande investeringar under året har gjorts på nätstationer, ställverksarbeten, kabelskåp, hög- och lågspänningsledningar samt mätare.

Viktiga händelser

Ett avtal tecknades med Krafringen den 16 november om delägarskap med 20 procent i Billinge Energi AB. Delägarskapet gäller från och med den 1 januari 2017. Samarbetsavtalet sträcker sig till den 31 december 2024.

Ett nytt debiteringssystem, Elvira, från Företagsdata i Åhus har installerats och driftsatts.

Avtalet med Visma om kravhantering har sagts upp och kravhanteringen görs istället i egen regi. Långtidsbevakningen sköts dock av Visma även i fortsättningen.

En verksamhetsutvecklare har anställts.

En amortering av lån på 10 miljoner kronor har genomförts.

Skövde Värmeverk AB och AÖS har lämnat samarbetet med kundservice om abonnemangs- och fakturafrågor.

Medlemskap har tecknats i Lokalkraft, en intresseorganisation för små och medelstora energiföretag.

Branschorganisationerna Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme har gått ihop till en organisation med namnet Energiföretagen i Sverige AB.

Totalt 328 GWh transporterades på elnätet under 2016 (321 GWh föregående år).

Vid årsskiftet 2016/2017 fanns 22 högspänningskunder (10 kV) och 19 870 lågspänningskunder (0,4 KV) inom elnätet.

Antalet kunder ökade med 251 (inklusive tillfälliga anläggningar).

Det anslöts 117 nya anläggningar under året (2015 anslöts 69 anläggningar).

Avbrottsersättning har betalats ut till fyra kunder som haft avbrott längre än 12 timmar. Strömavbrottet förorsakades av en trafikolycka. Det är första gången som företaget tvingas betala ut ersättningen.

Samverkan med nätföretag inom Vår energi har pågått under året.

Ställverksbyten har gjorts i transformatorstationer för låg- och högspänning.

Förstärkningsarbeten har gjorts på låg- och högspänningskablar.

MD A M... Seg UBH & KR

PLC-mätare har bytts ut mot radiomätare.

Nätet har byggts ut med tanke på nya bostads- och industriområden.

Framtid

Bolaget ska medverka i och utveckla arbetet med elhandel.

Fiberverksamheten ska fortsatt utredas.

På grund av att Skövde växer kommer investeringsnivån att vara fortsatt hög på nya anläggningar, samtidigt som reinvesteringar i befintliga anläggningar behövs för att inte tappa i el-, person- och leveranssäkerhet. Det är också viktigt att vädarsäkra anläggningarna.

SkövdeNät AB mnr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	78	77	77	49
Balansomslutning	398	436		422
Årets resultat efter finansiella poster	15	12	7	0
Eget kapital	150	150		150
Summa skulder och avsättningar	248	285		422
Nettoinvesteringar	15	10		359
Soliditet i procent	41	36		35
Antal anställda	18	17		17

Kreativa Hus Skövde AB

Verksamhet och resultat

Kreativa Hus Skövde är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun. Det görs genom att tillhandahålla ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler i Gothia Science Park - teknikparken med koppling till Högskolan i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter arbeta aktivt för att Skövde ska vara en attraktiv etableringsort i regionen.

Årets resultat är högre än föregående år. Det förklaras bland annat av lägre räntor, nya elavtal och en högre uthyrningsgrad.

I samband med en nybyggnation behöver Drivbanken säljas. Det bokförda värdet skrevs i år ned med 1,1 miljoner kronor, vilket påverkar resultatet.

MH) *[Signature]* Sag UBH *[Signature]* *[Signature]* *[Signature]*

Viktiga händelser

Under året har stort fokus lagts på att planera inför kommande nybyggnation och utreda olika möjligheter i samband med det, samt på att lösa den platsbrist som uppkommit.

I juni invigdes också en träningslokal i hus E8, med inriktning på funktionell träning. Lokalen, som efter en namntävling döptes till Gråttan (syftar dels till åttan i hus E8, dels till att den ligger i souterrängplan), är till för parkens medlemmar genom ett medlemskap i parkens idrottsförening GSP IF. Genom medlemskapet kan föreningen ordna fler aktiviteter för parkens totala välmående. Lokalen har varit mycket uppskattad och välbesökt.

Bolagets uppgift att skapa attraktiva ytor har uppfyllts, delvis med tanke på möjligheten till nya möten och idéer, men också för att bolagens personal ska ha goda möjligheter till träning.

Framtid

Gothia Science Park har stor attraktionskraft när det gäller etablering av kunskapsbaserade företag i Skövde. Tillgången till attraktiva kontorslokaler i innovationsmiljön är en begränsande faktor. Företagen i Gothia Science Park har historiskt haft kontinuerlig tillväxt och prognoserna visar på en fortsättning. Den organiska tillväxten skapar också stor efterfrågan på fler kontorslokaler i Gothia Science Park.

En central komponent i att skapa attraktivitet, innovationsförmåga och konkurrenskraft är så kallad kritisk massa. Det uppstår där många företag och individer i angränsande branscher möts - dessa möten skapar förutsättningar för nyskapande, innovation och tillväxt. Forskning visar att företag växer snabbare och blir mer lönsamma om de är klustrade i en fysisk närhet.

För närvarande kan bristen på lokaler och bostäder göra att företag väljer att flytta från Gothia Science Park och/eller etablera kontor på andra orter för att kunna växa.

Därför blir det stora arbetet för bolaget framöver att genomföra planerad nybyggnation. I början av 2017 kommer ett förfrågningsunderlag på ett nytt kontorshus att gå ut. Processen till beslut om faktisk byggnation väntas komma i juni 2017. Går allt enligt plan kan ett nytt kontorshus stå färdigt tidigt 2019.

UD J. V. & J. Sog UBH P. B. P.

Kreativa hus i Skövde AB mnr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	13	12	12	11
Balansomslutning	137	146		146
Årets resultat efter finansiella poster	0	1	1	-1
Eget kapital	67	67		67
Summa skulder och avsättningar	70	79		79
Nettoinvesteringar	0	1		2
Soliditet i procent	50	46		46
Antal anställda	1	0		0

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Verksamhet och resultat

Bolagets verksamhet växer och har utvecklats i positiv riktning. Next Skövde har sammantaget värvat och genomfört ett 15-tal evenemang - exempelvis STCC, Idol, Diggiloo, Matfestivalen, Idrottsgalan och det nya tillskottet Sweden Outdoor Festival. Tre turistmagasin har producerats, varav ett för hela Skaraborg. Det trycktes i 150 000 exemplar.

I början av april lanserades en ny besökswebb, som ska bidra till att lyfta både besöksmål och aktiviteter i Skövde. Webben har ett ökat fokus på bild och rörligt material för att marknadsföra Skövde. Under året har filmerna visats över 250 000 gånger på sociala medier. Next Skövde ansvarar också för driften av kommunens digitala infartstavlor, som har visat sig vara en kraftfull marknadsföringskanal för att berätta om det som sker i kommunen.

På marknadssidan är bolaget fortsatt stolt över samverkanskampanjen Din framtid finns i Skövde, som har pågått under hela året. Här har kommunen gått samman med sju större privata företag samt högskolan, försvarsmakten och sjukhuset för att stärka Skövdes varumärke nationellt. Bland annat har Skövde under flera månader synts på X2000:s brickbord.

Under sommaren genomfördes för tredje året i rad kampanjen Västgötaturen, där Arena Skövde marknadsfördes tillsammans med andra starka besöksdragare i Skaraborg (Sommarland, Läckö Slott, Karlsborgs fästning och Göta Kanal).

Next Skövde gör för 2016 ett positivt resultat på cirka 100 000 kronor före bokslutsdispositioner. Bolagets omsättning fortsätter att växa, från förra årets 21,7 miljoner kronor till 24 miljoner. Därutöver förmedlar bolaget biljetter på turistbyrå till ett värde av cirka 12 miljoner kronor.

MU I W d n J Seg UBH & E PL

Investering och framtid

Next Skövde ser positivt på den framtida utvecklingen av verksamheten. Bolaget kommer att prioritera stöttning av kommunens satsning på Billingen samt verka för att sprida budskapet om dataspelsstaden Skövde. På evenemangssidan blir det under 2017 bland annat en sommarkonsert med Jill Johnson, en ny upplaga av Matfestivalen samt en repris av det uppskattade evenemanget Sweden Outdoor Festival. De stora marknadskampanjerna Din Framtid finns i Skövde samt Västgötaturen rullar vidare även under 2017.

Next Skövde Destinations- utveckling AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	24	22		19
Balansomslutning	10	9		11
Årets resultat efter finansiella poster	0	0		-1
Eget kapital	4	4		4
Summa skulder och avsättningar	6	5		7
Nettoinvesteringar	0	3		0
Soliditet i procent	40	42		35
Antal anställda	11	10		9

Skövde Flygplats AB

Verksamhet och resultat

Skövde Flygplats AB är dotterbolag till Skövde Stadshus AB med en ägarandel på 96,02 procent. Bolagets uppgift är att skapa goda förutsättningar för flygkommunikation som en viktig del av regionens infrastruktur. Samverkan sker med andra kommuner, Västra Götalandsregionen, Forsvarsmakten, offentliga myndigheter och näringslivet, vilket ska bidra till att Skövde stärker sin roll som centralort i Skaraborg.

Under året har totalt 102 flygrörelser ägt rum, exklusive helikopter och sportflyg. Antalet trafikrörelser har minskat med 38 procent. Trafiken har till största delen varit affärsflyg, men taxi-, frakt- och ambulansflyg (42 tillfällen) har också bedrivits i icke obetydlig omfattning. Militärflyg har förekommit sporadiskt.

Årets resultat blev -8,3 miljoner kronor i jämförelse med -7,4 miljoner kronor förra året. De ökade kostnaderna beror främst på konsultuppdrag för att komma till rätta med anmärkningar efter genomförd verksamhetskontroll, samt på oplanerat underhåll av bland annat staket. Un-

MB A. H. J. 809 UBH A. B. P.

der året erhöills ett koncernbidrag på 7,2 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

Under 2016 genomfördes två större arrangemang: STCC i maj och en flygdag i september. Bägge evenemangen var välbesökta och gav bra PR för flygplatsen.

Under året har man börjat överföra driften från kommunens Sektor service till flygplatsen. Fyra personer anställdes i bolaget från och med den 1 augusti. Från och med den 1 januari 2017 sköts driften i sin helhet av flygplatsbolaget.

Investering och framtid

Arbete med att ta fram ett nytt luftrum, införande av APV-procedurer och uppgradering till bankod 3C har påbörjats, och kommer att slutföras under 2017.

Viss förnyelse av flygplatsutrustning har skett under året.

Skövde Flygplats AB mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	1	2	2	3
Balansomslutning	15	17		21
Årets resultat efter finansiella poster	-8	-7	-8	-6
Eget kapital	3	11		11
Summa skulder och avsättningar	12	6		10
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	73	65		53
Antal anställda	3	1		1

Anställda

Moderbolaget Skövde Stadshus AB har inga anställda. Bolaget har avtal med Skövde kommun om köp av ekonomitjänster.

Ägarförhållanden

Skövde Stadshus AB ägs till 100 % av Skövde kommun.

MB *[Signature]* Soq UBH *[Signature]* PS

Resultat

Moderbolag

Skövde kommun har under året svarat för en stor del av bolagets kostnader. De kostnader som belastat bolaget bottnar i ekonomitjänster, revisionsarvoden, utbildning och arvoden till förtroendevalda. Kostnaderna har delvis balanserats av aktieutdelning från AB Skövdebostäder.

Koncern

Koncernens resultat före skatt uppgick till 115,5 miljoner kronor. Det är en minskning med 18 miljoner kronor jämfört med föregående år, då resultatet var 133,6 miljoner kronor. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, SkövdeNät AB och Kreativa Hus i Skövde AB redovisar positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. AB Skövdebostäders resultat är 103,6 miljoner kronor och Skövde Värmeverk AB redovisar ett resultat på 4,9 miljoner kronor före skatt.

Årets skattekostnad för koncernen (Skövde Stadshus AB) var 24 miljoner kronor och årets resultat efter skatt blev 91,6 miljoner kronor. Förra året var skattekostnaden 29,6 miljoner kronor och resultatet efter skatt 104 miljoner kronor.

I samband med bokslutet får moderbolaget koncernbidrag från SkövdeNät AB på 7,4 miljoner kronor, och 1,6 miljoner kronor från Skövde Värmeverk AB. Moderbolaget lämnar samtidigt koncernbidrag på 8,3 miljoner kronor till Skövde Flygplats AB. Detta för att återställa bolagets negativa resultat för 2016.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Moderbolaget har under 2016 fortsatt att utveckla samverkan mellan bolagen i koncernen och inom kommunkoncernen. Bolaget har följt upp dotterbolagens arbete genom ägardialoger, inkomna protokoll, vd-träffar med mera. Bolaget har tidigare initierat frågan om en koncernbank för att minska kommunkoncernens upplåningskostnader. Under 2016 anställde kommunen en finanscontroller som har påbörjat en utredning om koncernbank i dialog med bolagen. Målet är att kommunfullmäktige ska fatta beslut om en koncernbank under våren 2017.

Kommunfullmäktige tog 2015 beslut om en koncernövergripande grafisk profil, som ska gälla för Skövde kommun och majoritetsägda bolag. Skövde Stadshus AB har i uppdrag att ta fram och besluta om en grafisk manual utifrån kommunfullmäktiges beslut. Med hjälp av AB Skövdebostäders marknadschef började bolaget under hösten 2016 ta fram en sådan manual. Beslut beräknas fattas under våren 2017.

MD A. W. J. Sog UBH J. K. P.

Bolaget arbetar aktivt med att öka förståelsen för koncernbolagens koncern- och samhällsnytta. Koncernutvecklingsdagen som arrangerades i februari syftade till att öka förståelsen för kommunens utmaningar och ge input om hur andra bolagskoncerner arbetar. Samtliga ledamöter i bolagsstyrelserna, lekmannarevisorer, vd:ar med flera var inbjudna.

I början av maj genomfördes den årliga bolagsdagen. Där informerade vd och ordförande i samtliga kommunägda bolag om året som gått, bolagens uppdrag samt framtida utmaningar och möjligheter. Årsstämorna hålls genom ett så kallat per capsulam-förfarande, förutom för Skövde Flygplats AB. Dagen var uppskattad och cirka 80 personer deltog.

Framtiden

Koncernens olika bolag bidrar positivt till Skövdes tillväxt och därmed till Skövdes vision. En utmaning framöver blir att identifiera områden med synergieffekter, både mellan bolagen i koncernen och mellan övriga delar i kommunkoncernen. För att lyckas med det behöver nya samverkansstrukturer utvecklas.

Flerårsjämförelse

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag.

	2016	2015	2014	2013	2012
<u>Koncernen</u>					
Nettoomsättning, tkr	665 145	646 604	585 008	526 660	497 842
Resultat efter finansiella poster, tkr	115 544	133 587	110 223	93 942	44 208
				2 213	2 050
Balansomslutning, tkr	3 462 549	3 169 881	2 777 699	626	617
Antal anställda, st	151	140	136	118	120
Soliditet, %	43,0	44,0	46,5	47,5	47,8
<u>Moderbolaget</u>					
Nettoomsättning, tkr	200	200	200	200	-
Resultat efter finansiella poster, tkr	-551	-529	-123	357	-48
Balansomslutning, tkr	1 058 523	1 050 158	1 048 184	886 976	886 562
Soliditet, %	98,5	99,2	98,5	100,0	100,0

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1

MD AVA J 809 UBH AFE AC

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	1 042 219 519
Årets vinst	141 631
	<u>1 042 361 150</u>

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att
i ny räkning överförs

1 042 361 150
1 042 361 150

MD A Y... Sog UBH AK PE

Koncernresultaträkning	Not	2016	2015
Nettoomsättning	1		
Rörelsens intäkter	2, 3	<u>665 145</u>	<u>646 604</u>
Summa nettoomsättning		665 145	646 604
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-85 199	-72 880
Fastighetskostnader		-61 816	-57 019
Övriga externa kostnader	4	-159 862	-147 980
Arvoden och personalkostnader	5	-100 993	-91 206
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	6	<u>-115 561</u>	<u>-114 169</u>
Summa rörelsens kostnader		-523 431	-483 254
Rörelseresultat		141 714	163 350
Resultat från finansiella poster			
Finansiella intäkter	7	2 994	1 605
Finansiella kostnader	8	<u>-29 164</u>	<u>-31 368</u>
Summa resultat från finansiella poster		-26 170	-29 763
Resultat efter finansiella poster		115 544	133 587
Resultat före skatt		115 544	133 587
Aktuell skatt	9, 10	-23 916	-29 590
Minoritetens andel i årets resultat		-	-
Årets vinst		<u>91 628</u>	<u>103 997</u>

Maj 2016 Sög UBH SFR AS

Koncernbalansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för dataprogram	11	<u>1 070</u>	<u>470</u>
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, markanläggningar och mark	12	2 138 846	1 944 190
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13, 14	481 459	332 039
Inventarier, verktyg, installationer och förbättringsutgifter på annans fastighet	15	331 773	339 107
Pågående nyanläggningar	16	<u>230 010</u>	<u>258 975</u>
Summa		<u>3 182 088</u>	<u>2 874 311</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	17	232	2 515
Andra långfristiga fordringar	18	292	301
Uppskjutna skattefordringar	10	<u>1 795</u>	<u>1 142</u>
Summa		<u>2 319</u>	<u>3 958</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>3 185 477</u>	<u>2 878 739</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter		<u>23 751</u>	<u>25 422</u>
Summa		<u>23 751</u>	<u>25 422</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		69 854	56 634
Skattefordran		3 294	4 282
Övriga fordringar		27 134	20 111
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	<u>38 504</u>	<u>40 039</u>
Summa kortfristiga fordringar		138 786	121 066
Kassa och bank		<u>114 535</u>	<u>144 654</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>277 072</u>	<u>291 142</u>
Summa tillgångar		<u>3 462 549</u>	<u>3 169 881</u>

MD [Signature] Sog UBH [Signature] [Signature]

Koncernbalansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		100	100
Bundna reserver		229 670	159 670
Fritt eget kapital			
Fria reserver		1 165 816	1 131 819
Årets vinst		<u>91 628</u>	<u>103 997</u>
Summa eget kapital		<u>1 487 214</u>	<u>1 395 586</u>
Minoritetsintressen		431	431
Avsättningar			
Latent skatteskuld obeskattade reserver	10	99 645	87 682
Övriga avsättningar		<u>7 112</u>	<u>4 042</u>
Summa avsättningar		<u>106 757</u>	<u>91 724</u>
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	20,21	<u>1 604 001</u>	<u>1 442 352</u>
Summa långfristiga skulder		<u>1 604 001</u>	<u>1 442 352</u>
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		31 723	44 642
Förskott från kunder		2 379	84
Leverantörsskulder		132 968	103 599
Skatteskuld		8 711	825
Övriga kortfristiga skulder		12 006	32 836
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	<u>76 359</u>	<u>57 802</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>264 146</u>	<u>239 788</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>3 462 549</u>	<u>3 169 881</u>

MOJ Sog UBH PS

Koncernens förändringar i eget kapital

	Not	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reser- ver och eget årets resul- tat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång		100	159 670	1 235 816	1 395 586
Förskjutning fria och bundna reserver		-	70 000	-70 000	-
Årets resultat			=	<u>91 628</u>	<u>91 628</u>
Belopp vid årets utgång		100	229 670	1 257 444	1 487 214

M/D R. V. J. Sog UBH *[Signature]* PS

Kassaflödesanalys för koncernen	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	141 714	163 350
Årets utrangeringar	12	-
Justeringar för av- och nedskrivningar	115 561	114 165
Vinst/förlust vid avyttring av anläggningstillgång	-493	-
Förändring avsättningar	3 070	-
Övriga ej likviditetspåverkade poster	15	12 786
Erhållen ränta	2 994	1 605
Erlagd ränta	-29 164	-31 368
Betald inkomstskatt	<u>-3 734</u>	<u>-21 844</u>
	229 975	238 694
Ökning/minskning varulager	1 671	8 322
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	-18 708	6 954
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>29 391</u>	<u>33 392</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	242 329	287 362
Investeringsverksamheten		
Årets investeringar av immateriella anläggningstillgångar	-706	-470
Årets investeringar av materiella anläggningstillgångar	-423 348	-477 682
Årets försäljningar av materiella anläggningstillgångar	476	598
Årets investeringar av finansiella anläggningstillgångar	-	-1 005
Årets försäljningar av finansiella anläggningstillgångar	<u>2 400</u>	<u>-</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-421 178	-478 559
Finansieringsverksamheten		
Nyupptagna lån	171 649	191 992
Amortering av skuld	-10 000	-
Ökning/minskning kortfristiga finansiella skulder	<u>-12 919</u>	<u>40 735</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	148 730	232 727
Årets kassaflöde	-30 119	41 530
Likvida medel vid årets början	<u>144 654</u>	<u>103 124</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>114 535</u>	<u>144 654</u>

MB A Högberg 809 UBH AS

Moderbolagets resultaträkning	Not	2016	2015
Övriga rörelseintäkter	2	200	200
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-580	-565
Personalkostnader	5	<u>-159</u>	<u>-135</u>
Summa rörelsens kostnader		-739	-700
Rörelseresultat		-539	-500
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	23	115	191
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	3	1
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-130</u>	<u>-221</u>
Resultat efter finansiella poster		-551	-529
Bokslutsdispositioner	24	700	780
Skatt på årets resultat	9	<u>-7</u>	<u>-13</u>
Årets vinst		<u>142</u>	<u>238</u>

MAD A V B Sög UBH AS

Moderbolagets balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andelar i koncernföretag	25	<u>1 047 598</u>	<u>1 047 598</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>1 047 598</u>	<u>1 047 598</u>
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Fordringar hos koncernföretag		8 010	-
Skattefordran		31	24
Övriga kortfristiga fordringar		<u>5</u>	<u>7</u>
		<u>8 046</u>	<u>31</u>
<u>Kassa och bank</u>		<u>2 879</u>	<u>2 529</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>10 925</u>	<u>2 560</u>
Summa tillgångar		<u>1 058 523</u>	<u>1 050 158</u>
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<u>Bundet eget kapital</u>			
Aktiekapital		<u>100</u>	<u>100</u>
<u>Fritt eget kapital</u>			
Balanserad vinst eller förlust		1 042 219	1 041 982
Årets vinst		<u>142</u>	<u>238</u>
		<u>1 042 361</u>	<u>1 042 220</u>
Summa eget kapital		<u>1 042 461</u>	<u>1 042 320</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		-	-
Skulder till koncernföretag		15 977	7 760
Övriga kortfristiga skulder		10	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	<u>75</u>	<u>75</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>16 062</u>	<u>7 838</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>1 058 523</u>	<u>1 050 158</u>

MD AY & J Sog UBH OK AE

Moderbolagets förändringar i eget kapital

	Not	Aktie- kapital	Övrigt fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående balans 2016-01-01		100	1 042 219	1 042 319
Årets resultat		=	<u>142</u>	<u>142</u>
Eget kapital 2016-12-31		100	1 042 361	1 042 461

MD AB & Sög UBH ~~SR~~ AS

Kassaflödesanalys för moderbolaget	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	-539	-500
Erhållen ränta	3	1
Erhållna utdelningar	115	191
Erlagd ränta	-130	-222
Betald inkomstskatt	<u>-7</u>	<u>-13</u>
	-558	-543
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-8 014	-22
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>8 222</u>	<u>1 737</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-350	1 172
Investeringsverksamheten		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Finansieringsverksamheten		
Erhållna koncernbidrag	9 000	8 150
Lämnade koncernbidrag	<u>-8 300</u>	<u>-7 370</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	700	780
Årets kassaflöde	350	1 952
Likvida medel vid årets början	<u>2 529</u>	<u>577</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>2 879</u>	<u>2 530</u>

MD AV G Sog UBH KF PL

Noter, gemensamma för moderbolag och koncern

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Skövde Stadshus AB:s årsredovisning har upprättats med tillämpning av Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om ej annat anges i not.

Andelar i dotterföretag

När företaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av rösterna, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande, i ett annat företag, klassificeras detta företag som ett dotterföretag. Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Som utdelning från dotterföretag räknas endast erhållen utdelning av vinstmedel som intjänats efter förvärvet.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställts som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagens egna kapital som tillkommit efter förvärvet. Interna mellanhavanden inom koncernen har eliminerats. Minoritetens andel i dotterbolags kapital redovisas i separat post i koncernens resultat- och balansräkning. I moderbolaget tillämpas samma redovisningsprinciper som för koncernen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Komponenter</i>	<i>Livslängd, år</i>
Stomme	80
Tak	40
Fasad	40
Installationer	20-30
Inre ytskikt	15
Övrigt	50
Markanläggningar	5 %
Maskiner och tekniska anläggningar	4-33 %
Inventarier	5 %

För närmare detaljer hänvisas till respektive dotterbolags årsredovisning.

Långfristiga värdepappersinnehav

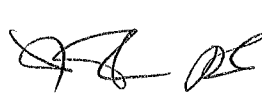
Finansiella anläggningstillgångar som är avsedda för långsiktigt innehav redovisas till anskaffningsvärde. Har en finansiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdenedgången är bestående.

Varulager

Varulager värderas, med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Skäligt avdrag sker för inkurans.

Derivatinstrument (ränteswappar)

Koncernen utnyttjar derivatinstrument för att säkra sin exponering för ränterisker. Avtal om så kallade rän-

MD AN Sog UBH

teswappar skyddar koncernen mot ränteändringar. Koncernen bokför inte förändringar i ränteswapparnas marknadsvärden i resultaträkningen. Redovisning har upprättats enligt kap. 11 i BFNAR 2012:1.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga innehav av värdepapper redovisas till det lägre av anskaffningsvärde och marknadsvärde på balansdagen.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Företaget nuvärdesberäknar förpliktelser som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad. Avsättningar för omstrukturering görs när det föreligger en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och berörda personer har informerats.

Vid försäljning ger företaget kunderna viss rätt att returnera produkter. Avsättningar för sådana returer baseras på historisk information om returer samt aktuella trender som kan tyda på att framtida returer kan komma att avvika från de historiska. Avsättningar görs för förlustkontrakt, vilket för koncernens del hittills endast avsett operationella leasingavtal. Avsättning görs med det lägsta av den oundvikliga förlusten om kontraktet fullföljs, eller utgifter i form av skadestånd eller liknande om kontraktet bryts.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Intäkter

Försäljning redovisas vid leverans i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning. Hyresintäkter intäkter redovisas i den period uthyrningen avser.

Inkomstskatt

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska belastas eller erhållas avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. Uppskjuten skatt beräknas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys är upprättad enligt indirekt metod.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

MD A Högberg Sog UBH BZ BS

Not 2 Intäkternas fördelning

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
I nettoomsättningen ingår intäkter från:				
Provision	10 191	8 820	-	-
Fjärrvärmeintäkter	214 458	198 790	-	-
Intäkter från elnät	70 472	72 759	-	-
Hysesintäkter	333 083	329 762	-	-
Trafikintäkter	1 312	2 071	-	-
Övriga rörelseintäkter	<u>35 629</u>	<u>34 402</u>	<u>200</u>	<u>200</u>
Summa	<u>665 145</u>	<u>646 604</u>	<u>200</u>	<u>200</u>

Not 3 Nettoomsättning

	Fastighetsförvaltning		Energi-produktion		Destinations-utveckling		Flygplats-verksamhet		Stadshus		Summa	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Redovisning av rörelsegränar												
Rörelsens intäkter												
Fjärrvärmeintäkter			214 458	198 790							214 458	198 790
Intäkter från elnät			70 472	72 759							70 472	72 759
Hysesintäkter	333 083	329 762									333 083	329 762
Trafikintäkter							1 312	2 071			1 312	2 071
Provision					10 191	8 820					10 191	8 820
Övriga rörelseintäkter	8 351	1 784	13 217	19 778	13 861	12 640			200	200	35 629	34 402
Summa	341 434	331 546	298 147	291 327	24 052	21 460	1 312	2 071	200	200	665 145	646 604
Rörelseresultat	148 004	126 083	2 685	45 098	-23	41	-8 415	-7 371	-537	-500	141 714	163 351

MUD A V B Sög UBH AS OS

Not 4 Ersättning till revisorerna

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>PwC</u>				
Revisionsuppdraget	359	419	-	43
Övriga tjänster	<u>216</u>	<u>107</u>	<u>35</u>	<u>67</u>
Summa	575	526	35	110
<u>Deloitte AB</u>				
Revisionsarvode	=	=	<u>75</u>	=
Summa	0	0	75	0
<u>Ernst & Young AB</u>				
Revisionsuppdraget	455	428	-	-
Skatterådgivning	14	6	-	-
Övriga tjänster	106	119	-	-
Lekmannarevisor	<u>105</u>	<u>96</u>	<u>10</u>	<u>10</u>
Summa	<u>680</u>	<u>649</u>	<u>10</u>	<u>10</u>
Totalt arvode till Revisorer	1 255	1 175	120	120

Not 5 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Medelantalet anställda				
Kvinnor	53	52	-	-
Män	<u>98</u>	<u>88</u>	=	=
Totalt	151	140	0	0
Moderbolaget har inga anställda				
Löner, ersättningar, sociala av- gifter och pensionskostnader				
Löner och ersättningar till styrelsen och verkställande direktören	6 640	5 776	121	77
Löner och ersättningar till övriga anställda	<u>56 162</u>	<u>52 446</u>	=	=
	62 802	58 222	121	77

(Handwritten signatures and notes)

Sociala avgifter enligt lag och avtal	22 407	18 928	33	19
Pensionskostnader för styrelsen och verkställande direktören	1 655	1 114	-	-
Pensionskostnader för övriga anställda	<u>3 382</u>	<u>3 626</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totalt	<u>90 246</u>	<u>81 890</u>	<u>154</u>	<u>96</u>

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

Antal styrelseledamöter på balansdagen

Kvinnor	19	20	4	4
Män	<u>30</u>	<u>31</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
Totalt	<u>49</u>	<u>51</u>	<u>9</u>	<u>9</u>

Antal verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare

Kvinnor	5	4	-	-
Män	<u>15</u>	<u>10</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
Totalt	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

Not 6 Avskrivningar

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Byggnader	60 569	53 371
Markanläggningar	5 073	5 699
Maskiner och tekniska anläggningar samt inventarier	<u>49 920</u>	<u>55 099</u>
	<u>115 562</u>	<u>114 169</u>

M.D. A. H. J. S. U. B. H. J. T. Z. S.

Not 7 Finansiella intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ränteintäkter	433	317	1	1
Övriga finansiella intäkter	<u>2 561</u>	<u>1 288</u>	<u>2</u>	<u>-</u>
Summa	<u>2 994</u>	<u>1 605</u>	<u>3</u>	<u>1</u>

Not 8 Finansiella kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntekostnader	-26 862	-24 974	-	-
Stämpelskatt, in-teckningskostnader	-	-2 000	-	-
Övriga finansiella kostnader	<u>-2 302</u>	<u>-4 394</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Summa finansiella kostnader	<u>-29 164</u>	<u>-31 368</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Not 9 Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Aktuell skatt	-12 606	-8 059	-7	-13
Uppskjuten skatt	<u>-11 309</u>	<u>-21 531</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Skatt på årets resultat	<u>-23 915</u>	<u>-29 590</u>	<u>-7</u>	<u>-13</u>
Redovisat resultat före skatt	115 544	133 587	149	251
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	-25 420	-29 389	-33	-55
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	9 539	21 378	26	42
Skatt hänförlig till tidigare års re- dovisade resultat	3 317	-5	-	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	<u>-42</u>	<u>-43</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Redovisad skattekostnad	<u>-12 606</u>	<u>-8 059</u>	<u>-7</u>	<u>-13</u>

MAD Arkiv & J Säq MBH BZF OS

Not 10 Uppskjuten skatt

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Skillnaden mellan å ena sidan den inkomstskatt som har redovisats i resultaträkningen samt å andra sidan den inkomstskatt som belöper sig på verksamheten utgörs av		
Förändring avseende obeskattade reserver	-7 658	-9 177
Förändring av uppskjuten skatt på temporära skillnader	<u>-3 651</u>	<u>-12 354</u>
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	<u>-11 309</u>	<u>-21 531</u>
Uppskjutna skatteskulder		
Skattemässiga avskrivningar	39 439	35 135
Obeskattade reserver	<u>60 206</u>	<u>52 547</u>
Summa uppskjutna skatteskulder	<u>99 645</u>	<u>87 682</u>
Uppskjutna Skattefordringar		
Anläggningstillgångar	<u>1 795</u>	<u>1 142</u>
Summa uppskjutna skattefordringar	<u>1 795</u>	<u>1 142</u>

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	3 409	2 982
Inköp	706	470
Försäljningar och utrangeringar	<u>-1 682</u>	<u>-43</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>2 433</u>	<u>3 409</u>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 939	-2 982
Försäljning och utrangeringar	1 682	43
Årets avskrivningar	<u>-106</u>	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-1 363</u>	<u>-2 939</u>
Utgående planenligt restvärde	<u>1 070</u>	<u>470</u>

WMD A. Q. J. Sog UBH JAK PS

Not 12 Byggnader markanläggningar och mark

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	2 464 496	2 355 747
Inköp	25 147	77 722
Omklassificeringar	207 555	31 027
Försäljningar och utrangeringar	<u>-12</u>	=
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 697 186	2 464 496
Ingående ackumulerande avskrivningar	-682 888	-628 294
Årets avskrivningar	-59 470	-54 594
Årets nedskrivningar	<u>-1 100</u>	=
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-743 458</u>	<u>-682 888</u>
Utgående restvärde enligt plan	1 953 729	1 781 608
Markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	102 412	99 478
Inköp	-	872
Omklassificeringar	<u>8 296</u>	<u>2 062</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	110 708	102 412
Ingående ackumulerade avskrivningar	-39 837	-34 779
Årets avskrivningar	<u>-5 073</u>	<u>-5 058</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-44 910</u>	<u>-39 837</u>
Utgående restvärde enligt plan	65 798	62 575
Mark		
Ingående anskaffningsvärden	100 008	99 992
Inköp	9 837	16
Omklassificeringar	<u>9 475</u>	=
Utgående ackumulerande anskaffningsvärden	<u>119 320</u>	<u>100 008</u>
Summa	2 138 846	1 944 191

MMB A H a J 809 UBH QAC PS

Not 13 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	479 569	290 947
Inköp	146 778	8 622
Omklassificeringar	<u>25 401</u>	<u>180 000</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	651 748	479 569
Ingående ackumulerade avskrivningar	-147 530	-119 972
Årets avskrivningar	<u>-22 758</u>	<u>-27 558</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-170 288</u>	<u>-147 530</u>
Utgående restvärde enligt plan	<u>481 460</u>	<u>332 039</u>

Not 14 Operationella leasingavtal

Koncernen har ingått leasingavtal avseende leasebar utrustning i avfallsförbränningsanläggning Värmevärmekällan samt utrustning i Lövängsverket. Avtalen sträcker sig 12 samt 8 år. Det nuvarande avtalet, avseende 12 år, skall omförhandlas per 2018-01-01 för ytterligare 8 år. Samtliga leasingavtal redovisas som operationell leasing.

Nedanstående siffror avser avgifter under ordinarie leasingperiod.

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Anskaffningsvärde	243 417	243 417	-	-
Beräknade restvärden vid leasingperiodens slut	98 799	98 799	-	-
Bokförda leasingavgifter 2016/2015	18 616	18 635	-	-
Beräknade avgifter som förfaller till betalning				
inom 1 år, ca	18 875	18 905	-	-
inom 2-5 år, ca	1 891	19 148	-	-

MB A H a J Sog UBH JTE OS

Not 15 Inventarier, verktyg, installationer och förbättringsutgifter på annan fastighet

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Inventarier, verktyg och installationer		
Ingående anskaffningsvärden	436 219	419 530
Inköp	19 824	18 474
Försäljningar och utrangeringar	<u>-1 944</u>	<u>-1 785</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	454 099	436 219
Ingående ackumulerade avskrivningar	-97 468	-72 254
Försäljningar och utrangeringar	1 844	1 703
Årets avskrivningar	<u>-27 020</u>	<u>-26 917</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-122 644</u>	<u>-97 468</u>
Utgående restvärde enligt plan	331 455	338 751
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärden	<u>757</u>	<u>757</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	757	757
Ingående ackumulerade avskrivningar	-401	-364
Årets avskrivningar	<u>-38</u>	<u>-38</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-439</u>	<u>-402</u>
Utgående restvärde enligt plan	<u>318</u>	<u>355</u>
Summa	<u>331 773</u>	<u>339 106</u>

Not 16 Pågående nyanläggningar

	Koncernen	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärde	258 975	101 279
Nyanskaffningar under året	221 762	371 976
Omklassificeringar	<u>-250 727</u>	<u>-214 280</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>230 010</u>	<u>258 975</u>

MD A W & J Sog UBH J K O S

Not 17 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Svensk Turism AB	11	11	-	-
Robur Mixfonden	<u>221</u>	<u>2 504</u>	-	-
Summa	<u>232</u>	<u>2 515</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Not 18 Andra långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Insatskapital i Husbyggnadsvaror				
HBV förening	40	40	-	-
Återbäringsfordran HBV	<u>252</u>	<u>261</u>	-	-
Summa	<u>292</u>	<u>301</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Not 19 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Förutbetalda kostnader	4 504	6 194	-	-
Upplupna intäkter	<u>34 000</u>	<u>33 845</u>	-	-
Summa	<u>38 504</u>	<u>40 039</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

M. J. S. 809 UBH A Z PS

Not 20 Långfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Långfristiga skulder som förfaller till betalning mellan två och fem år efter balansdagen				
Skulder till kreditinstitut	<u>1 139 392</u>	<u>279 712</u>	-	-
Summa	<u>1 139 392</u>	<u>279 712</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen				
Skulder till kreditinstitut	<u>464 609</u>	<u>1 162 640</u>	-	-
Summa	<u>464 609</u>	<u>1 162 640</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totala långfristiga skulder	<u><u>1 604 001</u></u>	<u><u>1 442 352</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Not 21 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Inteckningar i fastigheter och tomt-rätter	1 337 478	1 201 878	-	-
Företagsinteckningar	60 000	60 000	-	-
Övrigt	<u>150</u>	<u>150</u>	-	-
Summa ställda säkerheter	<u><u>1 397 628</u></u>	<u><u>1 262 028</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Not 22 . Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Upplupna räntekostnader	2 239	2 427	-	-
Upplupna löner	465	350	-	-
Upplupna semesterlöner	6 709	5 986	-	-
Upplupna sociala avgifter	2 918	2 957	-	-
Förutbetalda hyresintäkter	26 335	23 745	-	-
Övriga interimsskulder	<u>37 694</u>	<u>22 337</u>	<u>75</u>	<u>75</u>
Summa	<u><u>76 359</u></u>	<u><u>57 802</u></u>	<u><u>75</u></u>	<u><u>75</u></u>

MVD [Signature] Soq UBH [Signature]

Not 23 Resultat från andelar i koncernföretag

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Utdelningar	<u>115</u>	<u>191</u>
Summa	<u>115</u>	<u>191</u>

Not 24 Bokslutsdispositioner

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Erhållet koncernbidrag	9 000	8 150
Lämnade koncernbidrag	<u>-8 300</u>	<u>-7 370</u>
Summa	<u>700</u>	<u>780</u>

Not 25 Andelar i koncernföretag

<u>Koncernen</u>	<u>Org nr</u>	<u>Antal aktier</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
AB Skövdebostäder	556042-3039	73 000	690 330	690 330
Kreativa Hus Skövde AB	556252-0287	40 000	65 600	65 600
Skövde Värmeverk AB	556647-1321	40 000	126 500	126 500
Next Destinationsutveckling i Skövde AB	556321-1647	2 000	4 400	4 400
Skövde Flygplats AB	556297-7339	960 A, 100 000 B	10 618	10 618
SkövdeNät AB	556959-1141	100	150 100	150 100
<u>Eonen Fastigheter AB</u>	<u>556925-2702</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>
Summa			1 047 598	1 047 598

Samtliga dotterbolag har sina säten i Skövde.

Kapital- och rösträttsandel innehas till 100 procent i samtliga bolag förutom i Skövde Flygplats AB där rösträttsandelen är 98,63% och kapitalandelen uppgår till 96,02%.

Handwritten signatures and initials:
 MAB, AFB, JF, Jög, UBH, QK, RS

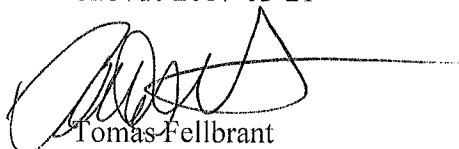
Not 26 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Garantifond Fastigo	<u>625</u>	<u>595</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Summa ansvarsförbindelser	<u>625</u>	<u>595</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

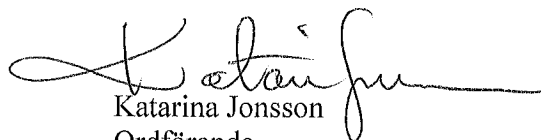
MD AB & Sög UBH 24 05

Resultat- och balansräkningarna kommer att föreläggas årsstämman 2017-04-24 för fastställelse.

Skövde 2017-03-21

Tomas Fellbrant
VD

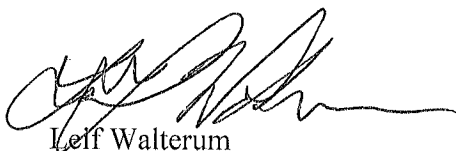
Katarina Jonsson
Ordförande

Marie Ekman

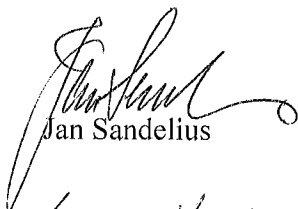
Philip Segell

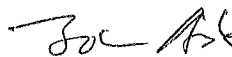
Leif Waltherum

Ulla-Britt Hagström

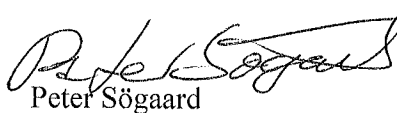
Jan Sandelius

Johan Ask

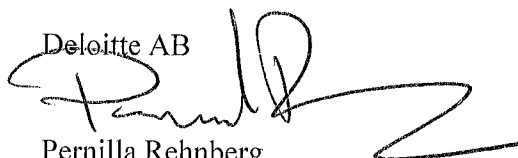
Maria Hjærtqvist

Peter Sögaard

Vår revisionsberättelse har lämnats 2017-04-03.

Deloitte AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Min granskningsrapport har lämnats 2017-03-21.

Lars-Erik Lindh
Lekmannarevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Skövde Stadshus AB
organisationsnummer 556800-1498

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Skövde Stadshus AB för räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 1 april 2016 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets

och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Skövde Stadshus AB för räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

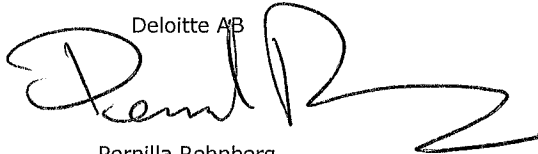
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Jönköping 2017-04-03

Deloitte AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

2017-03-21

Lekmannarevisor i Skövde Stadshus AB, Skövde kommun.

Till årsstämman i Skövde Stadshus AB, 556800-1498

Till fullmäktige i Skövde kommun.

Granskningsrapport för år 2016

Jag av fullmäktige i Skövde kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Skövde Stadshus AB verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns uppgift är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har genomförts enligt aktiebolagsordningen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsstämmans fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkttillfredsställande sätt.

Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Skövde som ovan

Lars-Erik Lindh

Av kommunfullmäktige utsedd lekmannarevisor

KSAU § 71/17
Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB
KS2017.0157

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	71/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna Skövde Stadshus AB:s årsredovisning för år 2016 och ställa sig bakom att bolagsstämman beviljar styrelsen ansvarsfrihet och att uppkommen vinst disponeras enligt styrelsens förslag.

Bakgrund

Skövde Stadshus AB har inkommit med årsredovisning för år 2016. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skövde stadshus AB

Skickas till

Skövde Stadshus AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-03

Diarienummer: KS2017.0091-2

Handläggare: Lisa Larsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Skövde kommuns årsredovisning 2016

Förslag till beslut

Förslag till beslut till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och revisorerna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska enligt Kommunallagen (1991:900) 8 kap 17§ överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och till revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen för Skövde kommun innehåller en redogörelse för utfallet av verksamheten, hur den har finansierats samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen omfattar även en redovisning av kommunkoncernen och en miljöredovisning.

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat för år 2016 på 151,9 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor högre än budgeterat. Det starka resultatet förklaras bland annat av nämndernas och affärsverkens överskott på 24 resp 5 miljoner kronor, ökade statsbidrag avseende migrationsverksamheten 28 miljoner kronor, byggbonus 16 miljoner kronor och avslutade exploateringsområden 22 miljoner kronor. Andra större engångsposter 2016 är avsättning för exploatering av området kring Motorn 24 miljoner kronor, partiell pensionsinlösen 25 miljoner kronor samt förtidsinlösen av ränteswappar 17 miljoner kronor.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-03

Diarienummer: KS2017.0091-2

Handläggare: Lisa Larsson

Årets resultat om 151,9 miljoner kronor är 74 miljoner kronor högre än föregående år och det positiva resultatet medför att det egna kapitalet ökat. Det starka resultatet har inneburit att kommunen har kunnat finansiera 90,6 procent av årets investeringar med egna medel (utan hänsyn till omföring från exploatering).

Balanskravsresultatet under 2016 var positivt och reservering till resultatutjämningsreserv (RUR) * är möjligt med 123,2 miljoner kronor. För att kunna göra en reservering till RUR måste resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Den ackumulerade reservationen till RUR 161231 uppgår till 388,4 miljoner kronor.

Under 2016 har Skövde kommun gjort investeringar för 488 miljoner kronor. Stora investeringar har bland annat gjorts i förskole- och skollokaler, gruppbestäder och infrastruktur.

Kommunkoncernens resultat är 250,0 miljoner kronor, vilket är 98,5 miljoner kronor högre än 2015 års resultat. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB redovisar alla positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. AB Skövdebostäder redovisar ett resultat på 103,6 miljoner kronor, Skövde Nät AB 15,5 miljoner kronor och Skövde Värmeverk AB 4,9 miljoner kronor.

Av de åtta strategiska målen som kommunfullmäktige beslutat om bedöms fyra som uppfyllda vid mandatperiodens slut, tre som delvis uppfyllda, och ett som ej uppfyllt.

**) Betr Rur: Detta är inga likvida medel utan en del av de resultat som kommunen gjort de senaste fem åren.*

Handlingar

Skövde kommuns årsredovisning 2016

Uppföljning kommunfullmäktiges mål 2016 (T3) .docx

Skövde kommuns miljöredovisning 2016, till KS.docx

KS2017.0121-2 Strategiska folkhälsorådets verksamhetsberättelse

2016.pdf 416194_1_1.PDF

Nämndernas verksamhetsberättelser 2016.docx

Skickas till

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-03

Diarienummer: KS2017.0091-2

Handläggare: Lisa Larsson

Maria Vaziri

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 73/17

Skövde kommuns årsredovisning 2016

KS2017.0091

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	72/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	73/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	51/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och revisorerna.

Kommunstyrelsen föreslår att positivt resultat för VA-verksamheten efter avdrag för föregående års negativa resultat, skuldförs för att täcka framtida investeringar enligt VA-lagen.

Protokollsanteckning

Torbjörn Bergman (M) antecknar följande till protokollet:

Miljövärderingen av elenergin sker på ett klokt sätt i miljöredovisningen. Svensk elmix används. Elen i våra eluttag är producerad med just denna mix och Skövde kommun saknar verkningsfulla instrument att påverka denna nationella elmix. Av detta följer också att eventuellt köpa ursprungsgarantier för viss sorts el inte har någon påverkan på hur elen produceras. Den fortsätter vara svensk elmix.

Att eventuellt köpa miljömärkt el skulle därför innebära en överföring av pengar från Skövdes skattebetalare till energibolagens vinst, utan att innebära någon som helst miljönytta och är därför ekonomiskt ansvarslost. Det är också dåligt miljöarbete eftersom pengarna det kostar enligt beslut i ansvarig nämnd nu används till energieffektivisering istället, vilket gör miljönytta på riktigt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska enligt Kommunallagen (1991:900) 8 kap 17§ överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och till revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen för Skövde kommun innehåller en redogörelse för utfallet av verksamheten, hur den har finansierats samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen omfattar även en redovisning av kommunkoncernen och en miljöredovisning.

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat för år 2016 på 151,9 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor högre än budgeterat. Det starka resultatet förklaras bland annat av nämndernas och affärsverkens överskott på 24 resp 5 miljoner kronor, ökade statsbidrag avseende migrationsverksamheten 28 miljoner kronor, byggbonus 16 miljoner kronor och avslutade exploateringsområden 22 miljoner kronor. Andra större engångsposter 2016 är avsättning för exploatering av området kring Motorn 24 miljoner kronor, partiell pensionsinlösen 25 miljoner kronor samt förtidsinlösen av ränteswappar 17 miljoner kronor.

Årets resultat om 151,9 miljoner kronor är 74 miljoner kronor högre än föregående år och det positiva resultatet medför att det egna kapitalet ökat. Det starka resultatet har inneburit att kommunen har kunnat finansiera 90,6 procent av årets investeringar med egna medel (utan hänsyn till omföring från exploatering).

Balanskravsresultatet under 2016 var positivt och reservering till resultatutjämningsreserv (RUR) * är möjligt med 123,2 miljoner kronor. För att kunna göra en reservering till RUR måste resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Den ackumulerade reservationen till RUR 161231 uppgår till 388,4 miljoner kronor.

Under 2016 har Skövde kommun gjort investeringar för 488 miljoner kronor. Stora investeringar har bland annat gjorts i förskole- och skollokaler, gruppbestäder och infrastruktur.

Kommunkoncernens resultat är 250,0 miljoner kronor, vilket är 98,5 miljoner kronor högre än 2015 års resultat. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB redovisar alla positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. AB Skövdebostäder redovisar ett resultat på 103,6 miljoner kronor, Skövde Nät AB 15,5 miljoner kronor och Skövde Värmeverk AB 4,9 miljoner kronor.

Av de åtta strategiska målen som kommunfullmäktige beslutat om bedöms fyra som uppfyllda vid mandatperiodens slut, tre som delvis uppfyllda, och ett som ej uppfyllt.

**) Betr Rur: Detta är inga likvida medel utan en del av de resultat som kommunen gjort de senaste fem åren.*

Handlingar

Skövde kommuns årsredovisning 2016

Uppföljning kommunfullmäktiges mål 2016 (T3)

Skövde kommuns miljöredovisning 2016, till KS

KS2017.0121-2 Strategiska folkhälsorådets verksamhetsberättelse 2016

Nämndernas verksamhetsberättelser 2016

Skickas till

Ekonomienheten

Nämnderna

Nämndernas verksamhetsberättelses 2016 (T3)

Bilaga till Skövde kommuns årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsen.....	4
1.1 Sammanfattning.....	4
1.2 Nämndens ansvarsområde	7
1.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	7
1.4 Uppföljning av ekonomi	35
1.5 Uppföljning av intern kontrollplan.....	40
1.6 Framtiden.....	42
1.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget	43
1.8 Bilagor	43
2 Barn och utbildningsnämnd	44
2.1 Sammanfattning.....	44
2.2 Nämndens ansvarsområde	45
2.3 Uppföljning av ekonomi	46
2.4 Uppföljning av intern kontrollplan.....	51
2.5 Framtiden.....	53
2.6 Analys av antagen Strategisk plan med budget	54
3 Vård och omsorgsnämnd.....	57
3.1 Sammanfattning.....	57
3.2 Nämndens ansvarsområde	58
3.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	58
3.4 Uppföljning av ekonomi	66
3.5 Uppföljning av intern kontrollplan.....	69
3.6 Framtiden.....	71
3.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget	74
4 Socialnämnd	77
4.1 Sammanfattning.....	77
4.2 Nämndens ansvarsområde	80
4.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	80
4.4 Uppföljning av ekonomi	88
4.5 Uppföljning av intern kontrollplan.....	91
4.6 Framtiden.....	93
4.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget	94
5 Servicenämnd	97
5.1 Sammanfattning.....	97
5.2 Nämndens ansvarsområde	99
5.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	99
5.4 Uppföljning av ekonomi	107
5.5 Uppföljning av intern kontrollplan.....	111
5.6 Framtiden.....	112
5.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget	112
5.8 Bilagor	113
6 Kultur och fritidsnämnd	114
6.1 Sammanfattning.....	114

6.2	Nämndens ansvarsområde	116
6.3	Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	116
6.4	Uppföljning av ekonomi	124
6.5	Uppföljning av intern kontrollplan.....	127
6.6	Framtiden.....	129
6.7	Analys av antagen Strategisk plan med budget	130
7	Byggnadsnämnd	131
7.1	Sammanfattning.....	131
7.2	Nämndens ansvarsområde	133
7.3	Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	133
7.4	Uppföljning av ekonomi	136
7.5	Uppföljning av intern kontrollplan.....	137
7.6	Framtiden.....	138
7.7	Analys av antagen Strategisk plan med budget	139
8	Arvodesnämnd	140
8.1	Sammanfattning.....	140
8.2	Nämndens ansvarsområde	140
8.3	Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter	140
8.4	Uppföljning av ekonomi	141
8.5	Uppföljning av intern kontrollplan.....	143
8.6	Framtiden.....	143
8.7	Analys av antagen Strategisk plan med budget	143

1 Kommunstyrelsen

1.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Befolkningsutveckling och bostäder

Skövdes befolkning har ökat med 578 invånare under 2016, till 54 133 invånare. Ökningen förklaras av utrikes inflyttade och ett positivt födelsenetto. Bedömningen är att visionens målsättning om 60 000 invånare år 2025 kommer att infrias.

Befolkningsutveckling och bostadsutveckling hänger nära samman. Behovet av bostäder är stort, och är en av Skövdes utmaningar att hantera för att nå önskad tillväxt. Skövdes planberedskap för nybyggnation av bostäder är god. Under 2016 har 213 nya bostäder färdigställts. På Aspö har 85 flerbostadshuslägenheter färdigställts, och 79 småhus har byggts huvudsakligen i Hentorp, men även i Hasselbacken, Trädgårdsstaden och Skultorp.

Detaljplanen för Mode antogs under 2016. Regionens hus ska stå färdigt för inflyttning sommaren 2018 och ska bli arbetsplats för 360 medarbetare. Det nya huset byggs i sex våningar och granne med detta byggs ett parkeringshus för 600 platser som kommer att vara färdigställt december 2018.

Byggbonus 16,1 mnkr

Kommunen har tilldelats 16,1 mnkr i statsbidrag av Regeringen, pengarna redovisas centralt 2016. Pengarna ges för ett ökat bostadsbyggande och Skövde fick ta del av de 1,85 miljarder för 2016. Kommunerna behöver uppfylla vissa kriterier för att få möjlighet att ta del av pengarna, vilket Skövde gjorde. Pengarna bidrog till kommunens resultat 2016.

Antal bostäder per 1000 invånare

Enligt statistik från SCB ligger Skövde på 9:e plats när det gäller antal påbörjade bostäder per 1000 invånare (gäller nybyggnad). Skövde har 12,8 antal påbörjade bostäder per 1000 invånare.

Transportinfrastruktur

2016 har kännetecknats av en fortsatt upptrappning i arbetet med att ta fram en ny nationell och regional plan för transportinfrastrukturen för perioden 2018-2029. Näringsdepartementet har hållit två remissmöten, ett angående inriktning för transportinfrastrukturplaneringen med fokus på godstransporter och ett om inriktning för transportinfrastrukturplaneringen med fokus på hållbara transporter. Under september släppte Näringsdepartementet propositionen om *Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling*. Ett fortsatt intensivt arbete väntar under 2017 inför regeringens kommande direktiv för åtgärdsplaneringen.

Kollektivtrafik

En grundsten för att uppnå en positiv regional utveckling är förutsättningarna för goda pendlingsmöjligheter. Att samtidigt uppnå ett hållbart transportsystem kräver ett ömsesidigt beroende av infrastruktur, lokalisering av bostäder och verksamheter och kollektivtrafiken. Under 2016 har därför arbetet påbörjats för att ta fram en kollektivtrafikplan för 2025 med utblick mot 2040. Arbetet sker i samverkan med Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Nobina med fokus på utvecklingen av kollektivtrafiken i symbios med stadsutvecklingen.

Billings fritidsområde

I programförklaringen framgår att Billings fritidsområde ska utvecklas mot ambitionen att bli ett av södra och västra Sveriges mest besökta besöksmål. I januari presenterade Allians för Skövde och ägarna till First Hotel Billingeus gemensamma planer för att utveckla Billingen. Kommunfullmäktige godkände i maj den avsiktsförklaring som formaliserar planerna och beskriver de respektive parternas åtagande. Utifrån ambitionen och avsiktsförklaringen pågår ett projekteringsarbete av fritidsområdet. Det finns nu skisser framtagna till förslag på tänkbara lösningar. Bland annat ett tio kilometer sammanhängande konstsnöspår och samma spår kan övriga delar av året användas för cykling. Det finns även framtagna förslag kring ett Vasaloppscenter.

Det pågår också ett arbete med de avtal som ska upprättas mellan Skövde kommun och Host Billingeus i Skövde AB samt Tribe Billingeus AB. Avtalens undertecknande är beroende av ett beslut i kommunfullmäktige.

Skövde Biogas AB

Ägarna till Skövde Biogas AB, Göteborg Energi AB (51 procent) och Skövde kommun (49 procent) beslutade i januari

2016 respektive december 2015 att inleda en försäljningsprocess av bolaget. Bakgrunden till beslutet var bland annat att Göteborg Energi AB, utifrån ägardirektiv, som långsiktig strategi har att fokusera på den lokala marknaden i Göteborg och därigenom se över verksamheter utanför Göteborgsregionen. Olika alternativ med bolagets framtid hade utretts som mynnande ut i beslut om avyttring i syfte att hitta en köpare att ta vid och utveckla verksamheten vidare.

En strukturerad avyttringsprocess har gett både nationella såväl som internationella intressenter möjlighet till förvärv av bolaget. Processen mynnande ut i avyttring till Torran Gas Holding AB. Den 14 december 2016 ingick ägarna ett avtal om att sälja aktieinnehavet i Skövde Biogas AB. Dag för överlåtelse är 31 mars 2017.

Kompetensförsörjning och integration

Under 2016 har Skövdemodellen lanserats. Modellen ska vara en hjälp för att hitta snabbare vägar till arbete för nyanlända, funktionsnedsatta och ungdomar som av olika skäl inte kommer in på arbetsmarknaden. Tre parter samarbetar i Skövdemodellen - Arbetsförmedlingen, näringslivet och Skövde kommun.

Styrningen av Skövdemodellen sker genom arbetsmarknadsrådet som representeras av chefstjänstemän från kommunen och arbetsförmedling. Delprojekten som styrs av arbetsmarknadsrådet är ”Breddad kompetensförsörjning”, ”Byggpilot” samt ”Ung Arena”. Inom ”Breddad kompetensförsörjning” och ”byggpiloten” har totalt 91 personer haft anställning som serviceassistent alternativt utbildningsanställning och utav dessa har 72 personer varit nyanlända. Följeforskning inom ”Breddad kompetensförsörjning” är påbörjad i november 2016.

Miljöstrategiskt arbete

Skövde kommun är ansluten till Västra Götalands klimatstrategi utifrån flera gemensamma projekt. Projektet Sol i Väst avslutades till halvårsskiftet. Resultat blev att en lärandeprocess har genomdrivits och dokumenterats samt att 4000 m² solceller i 27 anläggningar installerats under projektets gång. Skövde kommun och Hållbar utveckling väst tilldelades 2016 års Solenergipris av Svensk solenergiförening för projektet.

Skövde kommun har gått över till ett nytt miljövänligt bränsle som minskar koldioxidutsläppen med cirka 80 procent. Det nya bränslet kallas HVO 100 och är en miljödiesel som framställs av vegetabiliska oljor, avfall och restprodukter. Som ett första steg är det de tunga maskinerna och fordonen över 3,5 ton som kommer använda det nya bränslet. Nästa steg är att en stor del av kommunens övriga fordon ska gå över till HVO. Även Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, som tankar sina fordon hos Skövde kommun når därmed sina miljömål om fossilfria bränslen i förtid.

För första gången har utvärderingskriterier gällande förnyelsebara drivmedel funnits med i upphandlingen av skolskjutsar.

En skyfallskartering över centrala delar av Skövde har påbörjats. Denna ska ligga till grund för det fortsatta klimatanpassningsarbetet.

Skog

Skogsbruksåtgärder har skett i flera områden i kommunen. Totalt har gallring skett av 71 ha skog och en volym om 7710 m³sk har blivit virke. Avverkningsytorna har planerats så att naturvärden och rekreativvärden bevarats i möjligaste utsträckning samtidigt som avverkningsmogen skog tillvaratagits med bra ekonomisk avkastning.

Kontaktcenter

Kontaktcenter öppnades i februari. Personalen i Kontaktcenter ger allmän information, vägledning och rådgivning utifrån fakta som är framtagen tillsammans med kommunens olika verksamheter. Med "en väg in" är målet att skapa en effektivare ärendehantering där servicen för invånarna i kommunen är snabbare och håller högre kvalitet.

Grafisk profil

Under våren har Skövde kommun bytt utseende - vi har nu en ny grafisk profil och en ny gemensam avsändare. Syftet med en grafisk profil är att skapa igenkänning. Den nya logotypen ska användas i den dagliga kommunikationen, till exempel när det gäller annonser, broschyrer, webb eller sociala medier.

Upphandling

Upphandlingsenheten har tillsammans med kostenheten under året genomfört ett omfattande arbete med att söka upp lokala livsmedelsproducenter. Syftet var att undersöka i vilken omfattning man är intresserad av att leverera till de kommuner som deltar i kommunens livsmedelsupphandling. Resultatet blev ett flertal avtal på enstaka produkter till en eller flera kommuner. Under året har det gjorts över hundra upphandlingar åt kommunen, samverkanspartners samt fiberföreningar. Totalvärdet uppskattas till cirka 800 miljoner kronor.

Digitalisering

Utveckling av e-tjänster fortsätter i en hög takt, under året har 20 nya e-tjänster tagits fram. Utöver dessa tjänster har två komplexa lösningar också lanserats; tjänsten eBoka, där invånare kan boka tid med en handläggare, och eBetyg, tjänsten där invånare själva kan söka efter sina betyg. Flera tjänster har även utvecklats för vuxenutbildningen.

Samverkan med Tibro och Hjo har utvecklats ytterligare. Skövde kommun levererar merparten av de interna IT-tjänster som används i dessa kommuner, och e-råd har etablerats med kommunledningarna.

Arbetsgivarfrågor

Arbetet med strategisk kompetensförsörjning och employer branding fortgår. Åtgärder för att attrahera personal, exempelvis via annonsering, mässor och spontanansökningar, har samordnats. Riktade satsningar har genomförts till svårrekryterade grupper. En kommungemensam introduktion för feriepraktikanter har startat och ett praokoncept är framtaget. Arbetet inom ramen för ”breddad kompetensförsörjning” fortsätter och har uppmärksammats bland annat via SKL, vid Socialdepartementet och på KOMMEK (Sveriges största konferens inom ekonomi och styrning i kommuner, landsting och regioner). Samverkan med Högskolan i Skövde har startats upp enligt den avsiktsförklaring som träffats mellan högskolan och arbetsgivaravdelningen, där målet är att knyta ihop arbetsliv och studier för elever på POL-programmet (personal, organisation, ledarskap).

För att konkretisera arbetsmiljöpolicyn, riktlinjerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet och chefernas arbetsmiljöansvar har en gemensam rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet tagits fram, ”SAM i Stratsys”, liksom utbildningar för chefer och skyddsombud. Skyddskommittéarbetet har systematiserats och genomförs centralt och i samtliga sektorer. Arbetet med åtgärder utifrån medarbetarenkäten genomförs på samtliga organisationsnivåer och alla chefer har varit delaktiga i analys och åtgärder på central nivå via chefsnätverken.

Under 2016 har ett nytt HR-system driftsatts. Den ursprungliga driftstarten blev förskjuten, från februari/mars till 1 september, p.g.a. försenade leveranser från leverantören. Det har inneburit ett intensivt arbete under hela året, såväl inför som efter driftstart, med att säkerställa funktionalitet i systemet och en kvalitetssäkrad leverans enligt kraven i upphandlingen. Det arbetet kommer fortgå under 2017. Problemen i samband med införandet av HR-systemet innebär att många medarbetare ringer med frågor om sin lön, vilket leder till ett stort tryck på löneenheten och kontaktcenter som tar emot samtalen. En servicedesk kommer därför skapas för att ta emot de interna samtalen kopplade till lön, samtidigt som information och informationsvägar ses över och uppdateras. Ytterligare en åtgärd är att intensifiera arbetet i införandeprojektet, genom att förstärka projektledningen, knyta fler medarbetare till löneenheten och ta in extern hjälp som stöd i införandet.

Arbetsgivarfrågorna redovisas utförligt i Skövde kommuns personalredovisning när statistikunderlaget är levererat.

Återrapportering av uppdrag till kommundirektören i kommunfullmäktiges beslut 15 juni 2015 § 88/15, Budget och Strategisk plan

Sektor samhällsbyggnad har enligt uppdrag 10d att skapa byggklara tomter för villor/radhus i Vårsås. Det arbetet har redovisats för beredning samhällsbyggnad, där planenheten har visat på delområde 39 och 40 i översiktsplanen. Planuppdrag påbörjas enligt utbyggnadsordning.

Uppdrag 10e är att ta fram budgetunderlag som redovisar nödvändiga åtgärder för att avhjälpa felande länkar i kommunens GC vägnät med ett särskilt fokus på att skapa säkra skolvägar. Arbetet med att samla kommunens arbete för en ökad cykling genom att ta fram en cykelstrategi med tillhörande cykelplan pågår. Inriktningen som föreslås är att cykling till skolor och till större arbetsplatser prioriteras liksom en strävan att skapa ett sammanhängande cykelvägnät med tydliga stråk. Lämpligt arbetssätt för att därefter identifiera brister är att arbeta successivt med analyser utifrån respektive skolas situation.

Under tiden arbetet med cykelstrategin/cykelplanen pågår sker kompletteringar och förbättringar kontinuerligt i cykelvägnätet, där cykling till skolor och arbetsplatser prioriteras.

Återrapportering av uppdrag till kommundirektören i programförklaringen

Punkt 3. Uppföljning av kemikalieanvändning i kommunala verksamheter: Sektor service, som är den största användaren av kemikalier inom kommunens verksamhet, arbetar systematiskt med att minska och byta ut hälso- och miljöskadliga produkter. Flera verksamheter använder datasystemet iChemistry för att riskbedöma kemikalier. På detta sätt riskbedöms, ersätts och tas kemikalier bort på ett strukturerat sätt inom kommunen. Ett stort arbete är även utbytet av plastgolv som innehåller ftalater mot ftalatfria golv inom förskolor. Uppföljning av kemikaliearbetet mot det nationella miljömålet Giftfri miljö följs upp dels via indikatorer på kommunens miljöbarometer och dels genom Skövde kommuns årliga miljöredovisning. Kommunen deltar också i det nybildade nationella kommunnätverket Giftfri vardag. Det är en plattform som ska underlätta samverkan mellan Sveriges kommuner och sprida goda exempel som stödjer arbetet med en giftfri vardag. Målet är att minska exponeringen för hälsovådliga kemikalier i vardagen, särskilt för barn och ungdomar.

Måluppfyllelse och resultat

Kommunstyrelsens verksamhet styrs i stor utsträckning av de mål som beslutats av kommunfullmäktige i Strategisk plan med budget. Dessa mål rapporteras i Skövde kommuns årsredovisning.

Kommunstyrelsen har i sin egen verksamhetsplan beslutat om tretton specifika mål för innevarande mandatperiod. Bedömningen är att samtliga mål helt eller delvis kommer att uppnås.

Aktiviteterna som beslutats om i kommunstyrelsens verksamhetsplan har i de flesta fall genomförts enligt plan. Några aktiviteter har skjutits fram i tid.

Ekonomisk sammanfattning

Kommunstyrelsens resultat 2016 är ett överskott på 5,7 mnkr. Överskottet förklaras huvudsakligen av lägre kostnader på grund av lägre nyttjande av kommunstyrelsens utvecklingsmedel mot budget.

Årets samlade investeringar uppgår till 89,6 mnkr (budget 220,5 mnkr), avvikelserna uppgår till 130,8 mnkr. De större avvikelserna avser infrastruktur, där flera större projekt har förskjutits i tid. Fastighetsförvärven uppgår till 28,9 mnkr, 3,9 mnkr mer än budgeterat.

1.2 Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen har två olika roller. En roll är att utgöra kommunens styrelse som enligt kommunallagen är ytterst ansvarig för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämnders, kommunala bolags och kommunalförbundens verksamheter. I denna roll ingår att styra, leda och samordna kommunens verksamheter och bolag.

I den andra rollen är kommunstyrelsen nämnd med uppgifter som tilldelats från kommunfullmäktige. Dessa uppgifter är bland annat att vara anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen och på så sätt ansvarig för arbetsgivarfrågor. Andra frågor som faller under kommunstyrelsens ansvarsområde är till exempel samhällsbyggnadsfrågor, frågor som rör näringsliv och arbetsmarknad inklusive vuxenutbildning, medborgarkommunikation, folkhälsa, IT, redovisning, inköp och upphandling.

För utförlig beskrivning av kommunstyrelsens ansvarsområde se kommunstyrelsens reglemente.

1.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

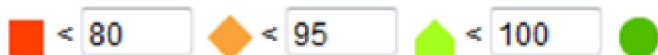
Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad
 Grön: Pågående enligt plan
 Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse
 Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)
 Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)
 Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan
 Orange bock: Avslutad utan åtgärd
 Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ■ SCB medborgarundersökning: Nöjd-Medborgar-Index		Ett resultat (index) i nivå med större städer (fler än 50 000 invånare)	Udda år	Senaste mätning genomfördes vårterminen 2015. Skövde kommun hamnar då på ett nöjd medborgaindex på 60.
— ● SKL:s barnhälsoindex	89	Ett resultat i den övre kvartilen	År	Barnhälsoindex är framtaget av SKL 2014. Skövde återfinns i den övre kvartilen med utfall på 89, jämförelsetal med riket är 88.
↗ ▲ Sysselsättning arbetsför befolkning	67,15 %	En gynnsammare utveckling än riket.	År	Ökningen från föregående år är 0,22 procentenheter. För riket är motsvarande värde 0,60. För att fullt ut nå målvärdet om en gynnsammare utveckling än riket skulle utfallet behövt vara 67,54. Siffror gäller år 2015 på grund av eftersläpning i statistiken.
↗ ▲ Sysselsättning 16-24 år	47,23 %	En gynnsammare utveckling än riket.	År	Ökningen från föregående år är 0,22 procentenheter. För riket är motsvarande värde 1,69. För att fullt ut nå målvärdet om en gynnsammare utveckling än riket skulle utfallet behövt vara 48,7. Siffror gäller år 2015 på grund av eftersläpning i statistiken.
— ◆ LUPP - lokal uppföljning av ungdomspolitiken	◆ Oförändrat	Positiv trend från föregående mättillfälle.	År	Resultatmätningen bedöms vara oförändrad jämfört med föregående mättillfälle. Frågorna är utformade på annorlunda sätt och man kan se positiv utveckling inom vissa områden och negativ utveckling inom andra områden.
— ▲ Antal invånare	54 133 st	60000 år 2025. Målvärde för varje enskilt år är i linje med senaste befolkningsprognos.	År	Befolkningen har ökat med 578 invånare under 2016. Ökningen förklaras av utrikes inflyttade och ett positivt födelsenetto
— ● Antal sysselsatta inom Gothia Science Park	653 st	Årlig ökning	År	Antal anställda i parkföretag är 547 park + 106 inkubator = 653. För 2015 räknades även

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				associerade in här, men det mätvärdet togs bort 2016, motsvarande summa för 2015 var 494 + 97= 591. Samverkan med Gothia Science Park är viktigt för kommunen och utvecklingen i regionen. Det är positivt att parken utvecklas och att antalet anställda och framförallt inkubatorföretagen ökar.
— ● Turistomsättning (TEM)	1 538 mnkr	Årlig ökning	År	<p>Siffrorna som redovisas 2016 är efter utfall 2015. Från och med 2016 är det en ny leverantör samt ny beräkningsmodell vilket gör att det inte går att jämföra mot tidigare års redovisade resultat. Omsättningen för 2015 var 1 538 miljoner kronor enligt den nya beräkningsmodellen. Vilket kan jämföras med motsvarande resultat för 2014 som var 1 424 miljoner kronor.</p> <p>Vad som går att utläsa är att antalet gästnätter (hotell, stugby, vandrarhem, camping) ökar med 12,6% 2015 mot 2014. Övernattade besök kommer 42% från Västsverige och 31% är från Stockholm. När det gäller affärsresor besöker 31% Skövde för konferens, kurs eller seminarium. 42% besöker för arbete på annat kontor.</p>
— ● Antal resenärer i kollektivtrafik	2 447 037 st	Årliga förbättringar	År	Resandet men stadbusstrafiken i Skövde visar på en fortsatt positiv utveckling med en ökning om drygt 235 000 fler resor 2016 jämfört med 2015. Uttryckt i andelar motsvarar ökningen drygt 10 procent. Trenden sett i rullande 12 månader är stadigt positiv sedan 2011. Med de satsningar som görs med förtätningar i redan tunga kollektivtrafikstråk finns anledning att tro att den positiva utvecklingen kommer att bestå även under 2017.
— ◆ Standardkostnadsavvikelse	◆ Oförändrat	Utfall lägre än strukturellt beräknat värde.	År	Se beskrivning nedan.
— ◆ Kommunens kvalitet i korthet (KKIK)	◆ Oförändrat	Bättre än mediankommunen.	År	Se beskrivning nedan.
— ■ Medarbetarenkät		Ett resultat över medelvärdet för	Udda år	Medarbetarundersökning är genomförd under hösten 2015. Resultat, analys och åtgärder

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
		jämförbara kommuner.		kommer att presenteras i sektorena och kommunövergripande under våren 2016. På grund av utveckling av enkätinstrumentet är inte värdet jämförbart med tidigare mätningar.
— ● Extern uppfattning av Skövde kommun som arbetsgivare	38 %	Positiv utveckling från föregående mättillfälle.	Jämna år	Bland kommuninvånare i arbetsför ålder är det 38 % av invånarna som inte redan arbetar på kommunen som ser kommunen som en attraktiv arbetsgivare. Motsvarande siffra i regionen (övriga kommuner i Skaraborg exklusive Skövde) är 33 %. På grund av olika mätmetoder finns ingen säkerställd siffra från föregående mätperiod.
— ● Årets resultat (kommunkoncern/kommun)	5,7 %		År	Kommunen visar ett positivt resultat på 152 miljoner kronor för 2016. Resultatet motsvarar 5,7 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Detta innebär att kommunen uppfyller det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.
— ● Soliditet inklusive pensionsskuld (kommunkoncern/kommun)	37 %		År	Soliditeten exklusive pensionsskulden uppgår till 58,2 procent för år 2016, vilket är en försämring med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Soliditeten är dock fortsatt god trots höga investeringsnivåer under flera år, vilket förklaras av goda resultat. Tack vare de goda resultaten har större delen av investeringarna kunnat finansieras utan upplåning. För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om detta åtagande, som vid årsskiftet uppgick till 992 miljoner kronor, läggs in i balansräkningen har kommunen fortfarande en positiv soliditet på 37,0 procent.
— ● Låneskuld (kommunkoncern/kommun)	800 mnkr		År	Låneskulden uppgår till 800 miljoner kronor, vilket är i linje med föregående år. Det motsvarar 14 778 kronor per invånare.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Skattesats	20,86	Oförändrad	År	

Standardkostnadsavvikelse

Standardkostnadsjämförelser är ett av måtten som används för att se hur bra Skövde kommun bedriver sin verksamhet utifrån en given resursram. Strukturårsjusterad standardkostnad är ett vedertaget begrepp vid jämförelse med andra kommuner. Standardkostnaden är den kostnad som Skövde kommun skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå och med hänsyn till egna strukturella faktorer. När standardkostnaden jämförs med Skövde kommuns faktiska kostnad i bokslutet 2015 får man den procentuella avvikelser (se tabell). En positiv avvikelse betyder att Skövde kommun är dyrare än strukturen anger, medan en negativ avvikelse innebär att Skövde kommuns verksamhet är billigare.

Jämfört med föregående års siffror är Skövde kommuns verksamheter billigare än strukturen anger, förutom för grundskolan som är dyrare än strukturen anger.

Kostnadsjämförelse 2015	Grundskola	Gymnasieskola	Äldreomsorg ³	LSS	Individ och familjeomsorg
Strukturårsjusterad standardkostnadskvot ¹	91,1	98,7	93,6	117,4	76,5
Avvikelse redovisad kostnad och strukturårsjusterad standardkostnad ²	1,6	-7,5	0,2	-5,3	-24,7
1 Index strukturårsjusterad standardkostnad med riket = 100					
2 Procentuell skillnad mellan redovisad kostnad och strukturårsjusterad standardkostnad					
3 Äldreomsorg totalt, inklusive öppen verksamhet					

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK)

Skövde och 250 andra kommuner har under 2016 deltagit i Sveriges Kommuner och Landstings undersökning av "Kommunens kvalitet i korthet", KKiK. Undersökningen visar kommunens kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner och består av ett 40-tal nyckeltal fördelade på fem områden:

- Tillgänglighet
- Trygghet
- Delaktighet och information
- Effektivitet
- Samhällsutveckling

Resultatet från undersökningen visar att Skövde kommun inom flera områden placerar sig bland de bästa kommunerna. Precis som förra året placerar vi oss bäst inom områdena tillgänglighet och effektivitet, men inom dessa områden finns även förbättringspotential exempelvis när det gäller väntetider för särskilt boende samt information på kommunens webbplats.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Stadsdelsutveckling - Wifi</p> <p>Syfte/effekt En mindre trådlös installation kan genom en strategisk placering ge en relativt stor tillgänglighet till Internet. Det ger i sin tur möjlighet för boende och besökare att snabbt och smidigt nätverka både privat, med samhällsfunktioner och affärsmässigt. Tanken är att denna aktivitet tillsammans med andra på IT-infrastrukturområdet, ska ge liknande förutsättningar för samhällsutveckling som finns i staden i övrigt.</p> <p>Kommentar Idrottsytorna vid Rydskolan och torget utanför biblioteket i Ryds centrum har förstärkts med trådlöst nätverk. Genom detta ger Skövde kommuns trådlösa gästnät möjlighet för besökare att nå internet för att t.ex. kommunicera privat eller ta del av e-tjänster och samhällsinformation. Stadsdelen Ryd har brister avseende mobiltäckning och tillgång till fiber för privatpersoner. Ett trådlöst gästnät underlättar för de som har bristande eller ingen möjlighet att nå internet.</p>	2015-02-02	2016-04-30
<p>▲ Utveckla ett attraktivt och tydligt arbetsgivarvarumärke</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att tydliggöra vårt arbetsgivarerbjudande och skapa en känslomässig bindning till Skövde kommun som arbetsgivare. Vi vill profilera våra konkurrensfördelar för att attrahera bästa möjliga medarbetare och behålla bra medarbetare. Vi vill att de som slutar hos oss rekommenderar oss som arbetsgivare.</p> <p>Kommentar En plan för strategisk kompetensförsörjning har utvecklats och ligger bland annat till grund för aktiviteter kopplat till arbetsgivarvarumärket. En gemensam feriepraktikantintroduktion samt ett prao-koncept har tagits fram för att visa upp yrken inom Skövde kommun. Ett årshjul för rekryteringsaktiviteter och mässor har tagits fram där ett generellt mäskit (montervägg, rollups, infomaterial mm) har arbetats fram och ska användas. Det har också tagits fram en "välkomstkasse" som chefer har möjlighet att dela ut till nya medarbetare när anställningsavtal skrivs på. En ny personaltidning har påbörjats och filmer om yrken kommer att tas fram i syfte att stärka arbetsgivarvarumärket. Arbetsgivarenheten och kommunikationsenheten har inlett ett arbete för att tydliggöra Skövde kommuns varumärke och därigenom även arbetsgivarvarumärket. Ett antal workshops med samtliga chefer kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med arbetsgivarvarumärket. Ny kommunikatör på arbetsgivarenheten med fokus på employer branding finns på plats sedan 1/9 2016.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p>✓ Utveckla samarbete med akademi</p> <p>Syfte/effekt Syftar till att fördjupa och utveckla samarbetet med Högskolan i Skövde och andra akademier för att främja Skövdes utveckling men också våra egna verksamheter.</p> <p>Kommentar Skövde kommun och Högskolan i Skövde har ingått en avsiktsförklaring om samarbete mellan Institutionen för handel och företagande och arbetsgivaravdelningen. Målet är att knyta ihop arbetsliv och studier, genom exempelvis mentorskap, föreläsningar och seminarier. Arbetsgivaravdelningens åtaganden vänder sig till studenter i POL-programmet (Personal, organisation och ledarskap). Konceptet planeras att omfatta fler utbildningar och verksamheter. Samarbetet stärker båda organisationernas konkurrenskraft och bidrar också till att utveckla kommunens arbetsgivarvarumärke. I syfte att lyfta Skaraborg som en kunskapsregion och främja samverkan mellan akademi och arbetsliv har forumet CLAS (Centrum för Ledarskap och Arbetsliv i Skaraborg) startat. Arbetsgivaravdelningen har medverkat i planering, uppstart, och är en del av styrgruppen. Inom ramen för CLAS arrangeras seminarier av hög kvalitet, med internationella och nationella föreläsare/forskare, riktade till chefer och nyckelpersoner inom näringsliv och offentlig verksamhet.</p>	2015-04-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Interna karriärvägar</p> <p>Syfte/effekt Att säkerställa kompetensförsörjning i våra verksamheter och stödja arbetet med arbetsgivarvarumärket. Gäller framförallt chefs- och specialistkarriärer. Vi strävar efter att vara en jämställd arbetsplats.</p> <p>Kommentar Ett projektdirektiv för interna karriärvägar för chefer har tagits fram och beredning och planering fortgår. Projektet riktas initialt mot sektor barn och utbildning samt sektor vård och omsorg och pågår under fem månader. Kostnaden täcks under 2017 av centrala medel (arbetsgivarutskott och employer branding). Programmet kommer att påbörjas hösten 2017.</p>	2015-10-01	2017-12-31
<p> Översyn resultatmål</p> <p>Syfte/effekt Långsiktigt god ekonomisk hushållning</p> <p>Kommentar Ingår i uppdraget långsiktig finansiell analys. Resultatet är att Skövde behöver ett finansiellt mål om minst 3 % av skatter och bidrag dvs samma som nuvarande mål. Möjligtvis kan målet kompletteras med andra finansiella nyckeltal vilket kommer aktualiseras när den finansiella analysen rapporteras till politiken.</p>	2015-10-01	2016-06-30
<p> Internbank - förstudie</p> <p>Syfte/effekt God ekonomisk hushållning i kommunkoncernen</p> <p>Kommentar Dialog har förts med bolagen under november och december. Detta har lett till ett förslag till utformning av en koncernbank som går ut på remiss till bolagen under januari 2017.</p>	2016-04-01	2016-12-31
<p> Näringsfastighetsbolag</p> <p>Syfte/effekt I syfte att ge förutsättningar för att säkerställa långsiktig önskad samhällsutveckling och skapa en förbättrad framförhållning som harmoniserar med behov kopplat till översiktsplanen.</p> <p>Kommentar Aktiviteten är inte prioriterad i nuläget.</p>	2015-10-01	2016-12-31

Mål:

1.3.1 Skövdeborna upplever ett gott bemötande och god tillgänglighet till kommunens verksamhet

 Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Ökad kunskap om invånarnas behov och önskemål.

* Aktivt uppmuntra och underlätta dialog.

* Verka för insyn och öppenhet gentemot våra invånare.

Analys

För att skapa en positiv utveckling av målet har medborgardialog genomförts på olika sätt och i olika sammanhang. Det har bland annat varit dialogmöten i samband med områdesutveckling i Tidans och inflytandeforum för unga. Resultatet från genomförda medborgarundersökningar, exempelvis Lupp (Lokal uppföljning av ungdomspolitik), har spridits och återkopplats på olika sätt. Resultatet av medborgarundersökningen visar att det totala Nöjd medborgarindex visar på en positiv måluppfyllnad, men delmålet för bemötande och tillgänglighet har inte nått målvärdet och kan utvecklas. För att öka måluppfyllnad har det påbörjats ett arbete med projektdirektivet "Ökat medborgarinflytande och utbyte med civilsamhället".

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ■ SCB Nöjd medborgarindex. Bemötande och tillgänglighet (mäts år 2017)		NMI 60	Udda år	Senaste mätning genomfördes vårterminen 2015. Skövde kommun hamnar då på ett totalt nöjd medborgarindex på 60 och när det gäller bemötande och tillgänglighet är siffran 55.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 LUPP 2015	2015-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Att se tendenser i hur ungdomars upplevelser utvecklas inom områdena fritid, skola, politik, samhälle, möjlighet till inflytande, synen på arbete samt hur deras hälsa utvecklas. Undersökningen är en del av Skövdes medborgardialog med unga och ligger till grund för verksamhetsutveckling.		
Kommentar Hösten 2015 genomfördes enkätundersökningen Lupp, Lokal uppföljning av ungdomspolitik, med syfte att få fram underlag för en kunskapsbaserad ungdomspolitik genom att de unga själva beskriver sin situation, erfarenheter och kunskaper om att vara ung i Skövde. Elever i år 8 på grundskolan samt år 2 på gymnasiet deltog. Svarsfrekvensen var 64 % (år 8) och 66 % (år 2) och resultatet finns presenterat i två rapporter, en populärversion och en originalrapport. Resultatet har presenterats och analyserats i flera olika sammanhang, med förtroendevalda, tjänstepersoner från olika verksamheter, ungdomar samt externa parter som exempelvis polis. Effekten av genomförande och spridning av resultatet är att kunskapen om ungas situation i Skövde kommun har ökat, vilket bidrar till att det barn- och ungdomspolitiska arbetet är kunskapsbaserat. En majoritet av ungdomarna i Skövde har en positiv framtidstro, känner sig trygga och mår bra. Utvecklingen avseende ungas syn på sina möjligheter att påverka i kommunen är positiv och en hög andel av ungdomarna är också nöjda med sin skolgång. Resultatet av undersökningen pekar ut några utvecklingsområden: stärka ungas möjligheter till inflytande i skolan, motverka mobbning, fortsatt arbete med att fler ungdomar ska veta om vilka möjligheter de har att påverka och hur de kan gå tillväga samt främja ungas psykiska hälsa. Resultatet utgör underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet och ett antal aktiviteter och utvecklingsarbeten har initierats.		
 Policy funktionsnedsattas rättighet i samhället - utbildning	2015-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Att genom kunskap på ett bättre sätt svara upp mot de behov som personer med funktionsnedsättning har.		
Kommentar I februari genomfördes en utbildning för samtliga chefer i kommunen. Förtroendevalda i nämnder och i kommunstyrelsen var inbjudna. Utbildningen genomfördes i samarbete med de handikappföreningar som finns representerade i rådet för funktionshinderfrågor.		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Utredning kvalitet för Skövdeborna</p> <p>Syfte/effekt Syftet med utredningen är att identifiera utvecklingsbehov inom kvalitetsområdet och ta fram en handlingsplan för den samlade förvaltningen.</p> <p>Kommentar Återrapportering av uppdraget är godkänd av kommunfullmäktige och avslutas därmed.</p>	2015-09-01	2016-12-31
<p> Områdesutveckling yttertätorter</p> <p>Syfte/effekt Utveckla en modell för en aktiv och hållbar områdesutveckling med fokus på livsvillkor och livsmiljö. Därigenom bidra till mer jämlika livsvillkor, ökad delaktighet och inflytande från invånare i alla åldrar. Den effekt som eftersträvas är att utveckla mötesplatser, fysiska och digitala, där människor får möjlighet att öka sitt sociala nätverk och få det stöd som behövs. Syftet är att skapa en mer attraktiv yttertätort för alla och öka tillgängligheten till den kommunala servicen samt stärka demokratin tillsammans med invånarna.</p> <p>Kommentar En arbetsgrupp med bred representation från Skövde kommuns samlade förvaltning arbetar med uppdraget. Det har gjorts en intern kartläggning under hösten/vintern av arbetsgruppen i syfte att få mer kunskap om Tidan och dess kommunala mötesplatser. En omvärldsspaning gjordes i syfte att se hur andra kommuner arbetat med områdesutveckling i yttertätorter. Den resulterade i att en modell hittades och har omarbetats för att passa Skövdes lokala förutsättningar.</p> <p>Under våren skickades ett vykort ut både fysiskt och digitalt med frågan ”vad är Tidan för dig?”. Resultatet presenterades under en dialogkväll i april dit 50-talet Tidanbor kom. Hittills verkar metoden vara en bra form för Skövde kommun att använda i dialogen med invånarna för att skapa ett lokalt engagemang, vilket kan bidra till områdets fortsatta utveckling.</p> <p>Arbetet med att återkoppla och analysera vilka idéer/förslag som arbetsgruppen kan gå vidare med har genomförts. En del av förslagen har börjat genomföras, exempelvis kan nämnas att undervisningen i svenska har utökats och det har varit gratis bad för unga i sommar. Arbetet med att försköna Tidan har pågått under hösten och har lett till plantering av värlök, belysning i Tidanparken och julpynt. En träff med LEADER, Upplev Billingen och Volontärtorget genomfördes och var uppskattad. Fritidsgården förväntas öppna vecka 7 2017. Samtidigt görs arbete med att utvärdera och förfina modellen ytterligare.</p>	2015-10-01	2018-12-31
<p> Guldkanten - förslag till långsiktig utveckling</p> <p>Syfte/effekt Guldkantens verksamhet syftar till att stödja pensionärer och ge den lilla extra servicen i vardagen. Tjänsterna, som genomförs av arbetsmarknadsavdelningen, syftar även till att ge personer utanför ordinarie arbetsmarknad praktik. Den effekt som önskas är att målgruppens inkludering i samhället ökar.</p> <p>Kommentar Guldkanten är i dag implementerad i Arbetsmarknadsavdelningens verksamhet. Verksamheten har dock inte beviljats medel för långsiktig utveckling.</p>	2016-01-01	2016-03-31
<p> Projekt medborgardialog</p> <p>Syfte/effekt Att Skövdeborna upplever ökad delaktighet i olika kommunala frågor.</p> <p>Kommentar Arbetet är påbörjat. Det kommer att fortsätta under 2017 och vara en del i arbetet kring fokusområde demokratiutveckling.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Barn- och ungdomspolitiskt program - implementering</p> <p>Syfte/effekt Programmet syftar till att synliggöra, identifiera och utveckla kommunkoncernens arbete med barn och unga 0-25 år som bor, vistas och verkar i Skövde kommun. Programmet är styrande både för den samlade förvaltningen och för majoritetsägda kommunala bolag.</p> <p>Kommentar Ett barn- och ungdomspolitiskt program har tagits fram i bred samverkan mellan förtroendevalda, tjänstepersoner från olika verksamheter, ungdomar samt externa aktörer. Programmet antogs av Kommunfullmäktige den 25 januari 2016. Programmet ska gälla under perioden 2016-2018 och syftar till att utveckla och synliggöra det kommunövergripande arbetet med barn och unga 0-25 år som bor, vistas och verkar i Skövde kommun. Under 2016 har programmet presenterats i många olika sammanhang, för förtroendevalda, tjänstepersoner, ungdomar och externa aktörer såsom exempelvis polis och regionens verksamheter. Syftet med detta har varit att informera om programmets innehåll samt att öppna upp för samtal, reflektion och samverkan samt inspirera till arbete för att uppfylla programmets intentioner. Effekten av detta är god kännedom om programmet och att ett antal aktiviteter, projekt och samarbeten har initierats, exempelvis: "Ungdomsutvecklare", utveckla dialog med unga, "Ung mentor", möten mellan unga och chefer/ personer i ledningsfunktion, "Kommunalt PRAO-koncept", "Inflytandecafé", inflytandeforum för unga med funktionsnedsättning, "Nya portar 2", utveckling av demokratiarbetet i skola och på fritidsgårdar och "Mötesplats för unga entreprenörer", stimulera ungt entreprenörskap. Intresset för Skövdes strategiska arbete med barn- och ungdomspolitik har väckt nationellt intresse och har nämnts som ett gott exempel när det har presenterats vid studiebesök och nationella sammankomster.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>✓ Seniormässa år 2016</p> <p>Syfte/effekt Syftet med mässan är att skapa en mötesplats för äldre frågor där kommunen i samverkan med andra aktörer visar upp olika verksamheter utifrån målgruppens behov och önskemål.</p> <p>Kommentar Seniormässan 2016 arrangerades den 6 september i Kulturhuset och temat var att åldras med livskvalité. Dagen erbjöd flera föreläsningar inom ämnet, bland annat gästföreläste Bodil Jönsson om "Tid för det meningsfulla". Femtiotalet utställare fanns på plats. En utvärdering av arrangemanget har gjorts och visar att både utställare och besökare var nöjda med arrangemanget.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Mål:

1.3.2 Möjliggöra för minst 300 nya bostäder per år

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * God framförhållning och hög planberedskap.
- * Marknadsföra Skövde för nya exploatörer och förvaltare av bostäder.
- * Variation mellan olika bostadsformer.
- * Kommunicerad utbyggnadsordning.

Analys

Antalet nybyggda bostäder i Skövde kommun uppgick till 213 under år 2016 vilket är mer än dubbelt så mycket som under fjolåret (89). Utav dessa 213 bostäder var 134 flerbostadshus och 79 småhus. Under mandatperioden 2015-2018 har drygt 300 bostäder färdigställts vilket innebär att måluppfyllelsen om 1000 bostäder under denna mandatperiod hitintills har uppfyllts till 30%.

För år 2017 beräknas mellan 400-500 bostäder att färdigställas varav drygt två tredjedelar är flerbostadshus och nästan

en tredjedel småhus.

När det gäller byggnationens geografiska placering under år 2016 har flerbostadshuslägenheter byggts i Aspö, Lunden och Skultorp. Småhusbyggnationen har mestadels byggts i Hasselbacken och Hentorp där 70% av bebyggelsen har ägt rum. Småhusbyggnation har också skett i Trädgårdsstaden och Skultorp.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
  Antal nya bostäder	213 st	1000 nya bostäder under mandatperioden	Halvår	Antalet nybyggda bostäder i Skövde kommun uppgick till 213 under år 2016 vilket är mer än dubbelt så mycket som under fjolåret (89). Utav dessa 213 bostäder var 134 flerbostadshus och 79 småhus. Under mandatperioden 2015-2018 har drygt 300 bostäder färdigställts vilket innebär att måluppfyllelsen om 1000 bostäder under denna mandatperiod hitintills har uppfyllts till 30%.

Färdigställda bostäder: 2015, 89 st, 2016, 213 st

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Fördjupad översiktsplan centrala Skövde</p> <p>Syfte/effekt Den fördjupande översiktsplanen över centrala centrum är ett viktigt planeringsunderlag som syftar till att utveckla Skövde på bästa sätt.</p> <p>Kommentar Kommunfullmäktige antog 2016-05-23 § 74/16 fördjupning av översiktsplan för centrala Skövde. Kommunfullmäktiges beslut att anta fördjupningen av översiktsplan för centrala Skövde har vunnit laga kraft 2016-06-28.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> Genomförandeplan för Trädgårdsstaden</p> <p>Syfte/effekt Säkra bostadsleverans och öka utbyggnadstakten för utbyggnaden av stadsdelen Trädgårdsstaden.</p> <p>Kommentar Efterhand som infrastrukturen har byggts ut i Etapp 2 och att skolbyggnationen har påbörjats så har bostadsbyggnationen kommit igång. De första husen är redan inflyttade. Hitintills så har tomter sålts för ca 130 bostäder, samt markanvisning för igångsättning under 2017 för ca 200 bostäder.</p> <p>Resterande är reserverade samt kommunala villatomter som ännu inte är släppta p.g.a infrastrukturutbyggnad.</p> <p>Med planerad utbyggnadstakt så är troligen etapp 2 utbyggd till största delen under 2019/2020.</p> <p>Ett nytt område tar i princip 3-4 år innan byggnation kan ske, så därför är det högaktuellt att påbörja etapp 3 med c:a 400-500 bostäder.</p> <p>Är detaljplanen för etapp 3 klar under 2017 så kan de första tomterna släppas under hösten 2019 vilket stämmer bra med att etapp 2 börjar bli färdigbyggd. Är viktigt att vi har en god framförhållning när det gäller planlagd och byggbar mark. Målet har uppfyllts.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Mål:

1.3.3 Bäst i Västra Götalandsregionen på att matcha utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Snabbt stöd till unga utan sysselsättning.
- * Utveckla former dialog och samverkan inom kommunen.
- * Utveckla samverkan med lokala arbetsgivare tillsammans med Arbetsförmedlingen.
- * Samverka med Högskolan i Skövde.
- * Matcha gymnasiala och eftergymnasiala yrkesutbildningar mot efterfrågan på arbetsmarknaden.

Analys

Samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen har intensifierats under året. Detta har bland annat lett till att ett Arbetsmarknadsråd har bildats med representanter från Arbetsförmedlingen och olika sektorer i kommunen. Inom ramen för Arbetsmarknadsrådet har en lokal överenskommelse tagits fram, där ramarna för ansvar och vilka områden som ska samverkas kring ingår. Verksamheten Arbetsmarknad arbetar sedan årsskiftet i samarbete med HR-avdelning, Arbetsförmedling och fackförbund kring ”Breddad kompetensförsörjning”. Vid året slut var ca 80 personer anställda som serviceassistenter, främst inom skolans område, från förskola upp till vuxenutbildning. Vård och omsorg har också ett antal serviceassistenter anställda. Byggpiloten, där nyanlända ska matchas in i byggbranschen, har startat upp med två anställda inom ett privat byggföretag. Detta projekt förväntas utökas under 2017 i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Vuxenutbildningen har genomfört yrkesutbildningar, både som reguljära gymnasiala utbildningar, lärlingsutbildning och yrkeshögskoleutbildning. Uppföljning visar att cirka 80% av deltagarna har arbete sex månader efter avslutad utbildning.

Resultatet av ovanstående verksamheter är goda men det finns ytterligare att göra inom området varför målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
▲ ● Andel i arbete efter utbildningsinsats	79 %	70 %	År	Målvärdet används av Vux-Skaraborg i den kvalitetsuppföljning som följer i bilagan till "Vux-avtalet". För Skövdes del är målvärdet uppnått. 79% av de utvalda yrkesutbildningarna har en anställning sex månader efter avslutad utbildning, antingen heltids-, deltids- eller timanställning. Om man lägger till även de som studerar eller har annan sysselsättning, till exempel sjukskrivning eller föräldraledig är summan 89,5%. Det innebär att andelen arbetslösa är 10%, vilket ska jämföras med 32,5% som var arbetslösa innan de började sin utbildning.
— ◆ Andel till arbete eller studier efter arbetsmarknadsinsats	27%	30 %	År	Med den gynnsamma arbetsmarknad som råder har deltagarunderlaget förändrats. Det

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				har gjorts en större satsning på de grupper som står allra längst från arbetsmarknaden. De människorna har en betydligt längre väg till arbete och studier varför resultatet påverkas negativt.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Mötesplats för unga</p> <p>Syfte/effekt Skapa en arena där vi möter ungdomar utifrån deras tankar om framtiden och vägleder dem mot sina mål. Få fler unga i arbete eller studier.?</p> <p>Kommentar</p> <p>Ung Arena 9.0 är ett projekt med syfte att förstärka och utveckla samverkan mellan kommunerna i Skaraborg och övriga samhällsaktörer, för att ungdomar mellan 15-24 år som varken arbetar eller studerar snabbare ska finna en väg till arbete eller studier. I projektet samarbetar Arbetsförmedling, Försäkringskassan, kommunerna, samordningsförbunden och näringslivet. Projektet går nu in i genomförandefas och där Skövde kommun är med och utvecklar mötesplatsen.</p> <p>Under hösten har mötesplatsen utvecklats och det finns numera en tydlig organisation. Deltagarantalet har under hösten succesivt ökat och antalet deltagare i Ung Arena är i dagsläget 45 ungdomar, varav två gått vidare till studier och en ungdom som fått anställning. Samverkan inom och mellan de nio kommunerna har utvecklats under hösten. Utöver intern samverkan har även god samverkan med exempelvis KRAMI utvecklats.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>✓ Validering av kompetens</p> <p>Syfte/effekt Syftar till att underlätta för människor att snabbare komma i arbete genom att synliggöra kompetens.</p> <p>Kommentar</p> <p>Skaraborgs valideringscentrum blev inte av under 2016 som var planerat. Validering av tidigare kunskaper och erfarenheter är dock ständigt aktuellt – inte minst för våra utrikesfödda elever. Här är vuxenutbildningen duktiga inom vissa områden, bland annat yrkesutbildningar och då främst vård och omsorg. Däremot behöver kompetensen för att genomföra validering inom andra områden samordnas och förstärkas. I detta arbete har vuxenutbildningen nära samarbete med Västra Götalandsregionens (VGR) ”Validering Väst”. Validering är ett fortsatt högprioriterat område i framtiden.</p> <p>KUB-modellen inom arbetsmarknad har startats upp och ska möjliggöra för deltagare inom arbetsmarknadspolitiska åtgärder att få sina kompetenser nedskrivna i ett intyg. En handledarutbildning planeras för arbetshandledare inom avdelningen och startas upp 18 januari.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p>✓ Yrkesutbildning</p> <p>Syfte/effekt Vuxenutbildning Skövde ska ha ett brett utbud av gymnasiala och eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar upp till arbetslivets behov.</p> <p>Kommentar</p> <p>Under 2016 har Vuxenutbildning Skövde bedrivit gymnasiala yrkesutbildningar i egen regi enligt följande: Vård och omsorg, Handel och service, Administration med ekonomisk inriktning (våren) och Löne- och personalassistent som startade under hösten. Vård och omsorg hade två nystarter (januari och augusti) samt Vård och omsorg med språkstöd.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Dessutom har ramavtalet med externa utbildningsanordnare löpt på: Movant: 12 stycken olika byggyrken- Scioel: Elektriker-Kavelbrogymnasiet: Svetsutbildning. Samarbetet med övriga Skaraborg angående "Yrkesbyrån" har fortsatt. Tre Yh-utbildningar startar hösten 2016: Medicinsk sekreterare, 35 platser, Demensspecialiserad undersköterska, 35 platser, Stödpedagog 35 platser (nystart).</p> <p>Inför höstens ansökningsomgång har följande ansökningar om att få starta hösten 2017 lämnats in: Ambulanssjukvårdare, 200 p, Specialistutbildad undersköterska akutsjukvård, 200 p, halvfart distans- Specialistutbildad undersköterska välfärdsteknologi, 100 p, halvfart distans, Aldersspecialiserad undersköterska, 200 p, halvfart distans. Besked om tilldelning sker i januari 2017.</p>		
 Användning av analysverktyget REKAS	2016-01-01	2016-12-31
<p>Syfte/effekt Stödja arbetet med att identifiera skillnader mellan dagens utbud av utbildningar och framtidens behov.</p>		
<p>Kommentar Verktyget REKAS används inte idagsläget. Samtliga vuxenutbildningar i Skaraborg använder företrädesvis Arbetsförmedlingens och Västra Götalandsregionens ordinarie prognoser för hur arbetsmarknaden kommer att se ut i framtiden. Om det kommer ett ersättningsverktyg för REKAS är fortfarande ovisst.</p>		

Mål:

1.3.4 Öka nyföretagandet

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Särskilt fokus på unga (18-29 år), bland annat genom att satsa på Ung Företagsamhet.
- * Arbeta med och via aktörer på marknaden.
- * Verka för positiv attityd till företagande.
- * Verka för förbättrad tillgång till riskkapital.

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt vid mandatperiodens slut. Det är viktigt bevara de företag som skapas. Detta görs via de samarbetspartners kommunen har för företagskonsultation men också genom att under 2017 lyfta frågorna kring generationsväxling på ett tydligare sätt.

Skövde har en struktur där utbildningsnivån är relativt låg jämfört med riket samt att det finns stora producerande företag i kommunen. Få arbetsgivare som anställer många är en faktor som påverkar andelen nyföretagande. Samverkan med Högskolan i Skövde och Gothia Science Park (GSP) är viktigt för att öka nyföretagandet. Assar och SIM2020 är samverkansprojekt som kan ha stor potential för Skövdes utveckling.

Undersökningar visar på att majoriteten av högskolestudenterna i Skövde ser sig själva som egna företagare inom en 10 årsperiod. Mycket av arbetet handlar om att skapa kännedom om rådgivningsaktörer och sänka trösklarna till att starta företag. Mötesplats för unga är en sådan möjlighet där kommunen ger möjlighet att träffa en entreprenör som ger de första råden för att gå vidare till exempelvis, ALMI, Nyföretagarcentrum, GSP och Drivhuset. Kommunen har en viktig funktion att fylla som motor för en ökad samverkan mellan de rådgivningsaktörer som finns.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Antal nya företag	428 st	220 stycken år 2016.	År	I Skövde kommun registrerades det 428 bolag under 2016. Nettoeffekten 2016 på tillväxten är 74 företag. Nettoeffekten är

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				som högst 2008 med +91 och som sämst 2013 med -118. Över tid har Skövde en stabil nivå på mellan +30 och +60 företag. Utflyttade företag är relativt konstant runt 100 bolag per år och likaså de inflyttade med cirka 100 bolag per år. Antalet startade bolag ökar svagt men det gör även antalet avslutade.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Skapa mötesplats för unga företagare</p> <p>Syfte/effekt Mötesplatsen ska bidra till att fler vågar satsa på sin idé. Ett annat syfte är att sprida kunskap kring vad det innebär att driva företag gällande såväl lagar och villkor som alla mjuka faktorer det innebär att vara egen företagare. Kommunen vill skapa tillväxt och locka fler invånare i yngre ålder. Utifrån Vision 2025 ska Skövde-regionens attraktivitet och konkurrenskraft stärkas.</p> <p>Kommentar Den 28 april gick starten för det första företagscaféet på Rådhuset. Två timmar varannan vecka finns en rådgivare på plats för att möta ungdomar som går i tankar kring eget företagande. Under april-maj har caféet haft öppet vid tre tillfällen och det har varit åtta stycken rådgivningar. Det har varit mer frågeställningar via facebook, vilket signalerar ett behov av den digitala tillgängligheten. Intresset och responsen har varit bra på sociala medier. Det har skapats en egen facebook-sida där rådgivaren kontinuerligt uppdaterar med information och syftet är att hålla en levande sida även mellan mötestillfällena. Långsiktigt kommer kontakten via social media att utökas. Det kommer också bli ett ökat inslag av deltagande från andra rådgivningsaktörer. Företagscaféet kommer att fortsätta inledningsvis till april 2017, därefter kommer det tas beslut om aktiviteten ska förlängas. Målet med att sänka barriären till rådgivning anses ha slagit väl ut.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p>✓ Ökad strömning av riskkapital till nya satsningar</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att som kommun belysa ämnet och att tillsammans med näringslivet aktivt verka för att ge investerare en bild över de möjligheter som Skövdes näringsliv erbjuder och därigenom få kapital strömma till Skövde. Det handlar även om att synliggöra möjligheterna för lokala företag att hitta vägar till riskkapital. Att tillsammans med näringslivet bygga en plattform där kommun och näringsliv tillsammans kan verka för att locka riskkapital till Skövde. Tillsammans med näringslivsenhetens övriga arbete syftar aktiviteten till att göra Skövde mer attraktivt och därigenom skapa långsiktiga möjligheter till utveckling för kommunen.</p> <p>Kommentar Under 2016 har inte denna fråga prioriterats men vi ser möjligheter att tillsammans med näringslivet skapa förutsättningar för enklare kapitalanskaffning.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Mål:

1.3.5 Skövde ska ha ett gynnsamt företagsklimat

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Förbättra förutsättningarna för arbetsmarknadens aktörer att utvecklas i Skövde.
- * Aktivt verka för fler etableringar samt att befintliga företag kan växa.
- * Det ska vara en enkel, tydlig och sammanhållen process vid etablering och tillväxt i mark- och exploateringsfrågor.

Analys

Skövde kommun arbetar med att stötta och skapa förutsättningar för nyföretagande. En viktig uppgift är att länka samman näringsliv och kommun och därigenom skapa relationer som bygger förutsättningar för tillväxt. Det är viktigt att näringslivets röst och behov förs in i kommunens olika beslutande organ och förvaltningar.

Under 2016 har det arbetats med följande frågor för att nå ett gynnsamt företagsklimat:

- Analyserat utfallet av Svensk Näringslivs årliga undersökning om företagsklimatet och tagit fram åtgärder för att förbättra utfallet 2017.
- Träffat rådgivningsaktörer och diskuterat hur vi kan stärka samverkan och få ut mer effekt, men också hur vi kan få fler ungdomar att våga ta steget till företagande genom exempelvis mötesplats för unga företagare.
- Fortsatt samverkan inom exempelvis, Sweden Game Arena och Made in Skövde som lyfter och stärker Skövde som plats och företagart.
- Skövde kommun är under 2016 i stort sett helt fibersatt, vilket skapar förutsättningar för näringslivet att verka i hela kommunen.
- Arbetat med att utveckla och tydliggöra etableringsprocessen för företag.

Det finns mer att göra inom området varför målet bedöms bli delvis uppfyllt.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Svenskt Näringslivs ranking	67	Årliga förbättringar i strävan mot topp 30	År	I årets företagsklimat ökar Skövde två placeringar från plats 69 till 67. Det är positivt att kommunen klättrar i rankingen men samtidigt är vi medvetna om att det finns utmaningar. Kommunen har under en tid legat på en nivå som vi inte är nöjda med, men det finns också positiva signaler i rankingen som vi tar fasta på. Vi behöver bli bättre på att kommunicera och det arbetas nu fram en kommunikationsplan som kommer vara färdig i januari 2017. Positiva signaler är tillgången till kompetens där kommunen är topp 30, vilket signalerar att företagens möjligheter att anställa rätt kompetens är goda.
 Antal befintliga företag och offentliga verksamheter som etableras i Skövde	27 st	Årlig ökning	År	Under året har 27 företag etablerat sig i Skövde som redan finns befintligt på annan ort. Antalet företag är osorterat utifrån den statistik som redovisas i SCB över etablerade bolag i kommunen. Under 2016 har kommunen arbetat aktivt med att utveckla området Stallsiken genom kontakt med olika etablerare och fortsätter att prioritera handelsområdet.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— Arbetstillfällena i Skövde	31 333 st	Årlig ökning	År	Arbetstillfällena har minskat med 456 stycken jämfört med föregående år. Att påverka arbetstillfällena kräver en långsiktig strategi. Kommunen behöver skapa förutsättningar för företag att växa. Det handlar bland annat om att locka nya invånare till Skövde, bygga bostäder, vara lyhörda till företagen, fortsätta utveckla GSP och öka samverkan med högskolan.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Made in Skövde</p> <p>Syfte/effekt Ena den befintliga industrin i Skövde. Främst lokalt skapa kännedom om kompetenser och kapacitet hos och mellan de tillverkande företagen i Skövde. Skapa stolthet hos Skövdeborna för det som tillverkas i Skövde.</p> <p>Kommentar Det har varit ett framgångsrikt år för Made in Skövde, framgångsrikt på så sätt att mycket har blivit gjort. Under året lanserades webbsidan madeinskovde.com som knyter an och samlar ihop de underleverantörer som finns knutna till projektet. Vidare har man gemensamt gått samman och svarat på en offert från Göteborgs spårvagnar. Året rundades av med Elmiamässan och utifrån mässan vidareutvecklas konceptet. Mässan blev lyckad med många besök i montern och leads hem till verksamheterna, vilket visar på att industrin i Skövde är intressant och står sig väl i den nationella och i viss mån internationella konkurrensen.</p>	2015-04-01	2016-12-31
<p> Sweden Game Arena</p> <p>Syfte/effekt Sweden Game Arena ska fungera som samverkansplattform för aktörerna i syfte att öka effekten i insatserna, synligheten på marknaden samt till att dra till sig nya investeringar såväl i form av forskning som av nya företag och projekt. Det beviljade projektet SPIK syftar till att stärka Skövde och Gothia Science Park som nationell nod för utbildning, forskning och företagande inom dataspel samt till att profilera Skövde och Västra Götaland för dataspelsbranschen.</p> <p>Kommentar Sweden Game Arena har under hösten och vintern påbörjat och slutfört en ny ansökan till Västra götlandsregionen (VGR) om att fortsätta projektet ytterligare tre år till. Beslut om fortsättning från VGR kommer att tas i mars 2017. Näringslivsenheten har under perioden även bistått regionen med en utvärdering av den första perioden parallellt med att ha verkat som ett stöd till projektägaren i den nya ansökan.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Handlingsplan för förbättrat företagsklimat</p> <p>Syfte/effekt Att stärka Skövdes företagsklimat.</p> <p>Kommentar Vintern 2017 kommer det publiceras print annonser i syfte att stärka medvetenheten kring kommunens verksamhet på resan mot ett bättre företagsklimat. Det planeras också en workshop tillsammans med Svenskt Näringsliv. Det planeras samtidigt en</p>	2016-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
informationssida på Intranätet i syfte att skapa medvetenhet internt för frågan.		

Mål:

1.3.6 Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Varumärkesstärkande aktiviteter.
- * Ungdomars delaktighet och engagemang.
- * Ta tillvara och använd Skövdes ambassadörer.
- * Utveckla Arena Skövde.
- * Utveckla Billingens fritidsområde.

Analys

Ett viktigt steg i arbetet med att stärka Skövde kommuns och Skövdes varumärke har uppnåtts i och med att en koncernövergripande grafisk profil och varumärkeshierarki har beslutats. Detta medför en ökad tydlighet och styrka i vår kommunikation i hela koncernen, vilket ökar våra chanser att nå igenom informationsbruset på både lokal och nationell nivå. Kommunikationsenheten har under året fortsatt arbetet med att arbeta proaktivt och uppsökande med att integrera kommunikation i alla verksamheter. Det sker bland annat genom att ge ledningsgrupper, chefer och projektledare stöd och utbildning i kommunikationsplanering. Våra kommunikationskanaler har setts över i syfte att höja kvalitén till nytta både för verksamheten och i första hand invånarna. Arbetet med sociala medier har intensifierats och engagemanget hos våra invånare har ökat markant i de kanalerna. En varumärkesmätning i början av året visar att Skövdes varumärke är starkt lokalt och regionalt, men inte starkt nationellt. Utifrån detta bedöms målet som delvis uppfyllt.

Under 2017 tas nästa steg i varumärkesarbetet genom att involvera alla chefer i att ta fram en strategi för hur intentionerna i vår varumärkesplattform ska förverkligas. Kommunikationsenheten projektleder arbetet tillsammans med HR. Detta samarbete är viktigt ur perspektivet arbetsgivarvarumärke.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ■ Lokal stolthet		Ett resultat (index) i nivå med större städer (fler än 50 000 invånare)	Udda år	Ingen ny mätning har genomförts 2016. Vid den mätning som genomfördes 2015 fick Skövde ett nöjd- region-index på 64 och rekommendationen ligger på 69. 2015 genomförde Skövde kommun ett omfattande arbete med att ta fram en ny grafisk profil. I samband med det arbetet genomfördes lokala varumärkesundersökningar, i syfte att bygga en tydlig varumärkesstruktur för kommunkoncernen. Dessa undersökningar visar att Skövdeborna har en positiv bild av Skövde kommun.
— ◆ Nationell kännedom	◆ Oförändrat	Positiv utveckling från	En gång per mandatperiod	En varumärkesmätning genomfördes av extern part våren 2016. Liksom tidigare mätningar

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
		föregående mättillfälle.		visar den på en låg nationell kännedom om Skövde hos den breda allmänheten. Det som ändå sticker ut i någon mån är Högskolan i Skövde, Billingen, Volvo, handboll, dialekten och militären.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Kommunikationsstrategi</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att skapa ett styrdokument som styr och vägleder kommunikationsarbetet och som bidrar till att vi gemensamt når organisationens uppsatta mål.</p> <p>Kommentar Kommunikationsstrategin har bearbetats av KDLG och godkänts av kommundirektören. Strategin ligger nu till grund för aktiviteter under 2017 och 2018.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p>✓ Grafisk profil</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att stärka varumärket Skövde kommun genom att skapa en tydlig, lättanvänd och attraktiv grafisk kostym.</p> <p>Kommentar Den grafiska profilen har kompletterats med en grafisk manual vilken beslutades av kommunstyrelsen i juni månad. Den grafiska manualen beskriver i detalj hur profilen ska användas. Manualen ska fungera som ett stöd för verksamheten och för externa parter som vi samarbetar med. Genom att följa och använda vår grafiska profil stärker vi varumärket Skövde och Skövde kommun.</p>	2014-01-01	2016-06-30
<p>▶ Utredning hur Skövde Kulturhus kan utvecklas</p> <p>Syfte/effekt Sveriges äldsta kulturhus: Utredningen skall syfta till att möta framtidens behov för kulturella värden och att stärka varumärket Skövde genom mötesplatser, attraktivitet och evenemang.</p> <p>Kommentar Kommunstyrelsen har beslutat om ett direktiv för att utreda framtida utveckling av Skövde kulturhus. En mindre omfattande utredning genomförs under perioden november 2016 till februari 2017 med rapportering till kommunstyrelsen i mars 2017. Externt expertstöd inom tillväxtområdet kommer att leda uppdraget. I övrigt genomförs utredningen med intern specialistkunskap inom kulturområdet.</p> <p>Utredningen syftar till att få en långsiktig målbild för hur Skövde kulturhus ska utvecklas som mötesplats och lokal för olika verksamheter och event. Resursutnyttjandet och tillgängligheten för medborgarna ska vara hög. Skövde Målbilden ska ligga till grund för kommande investeringsplan.</p>	2016-01-01	2017-12-31
<p>✓ Evenemangs- och marknadsföringsplan</p> <p>Syfte/effekt Få en bra struktur på evenemang och marknadsföring.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Kommentar		
En plan och kriterier är framtagna för hur de medel som finns till förfogande ska användas.		
 Marknadsplan Arena Skövde och Billingens fritidsområde	2016-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt		
Två viktiga verksamheter i Skövde kommun som tillsammans kan bli ännu starkare och bidra till Vision Skövde 2025.		
Kommentar		
En plan finns framtagen på tjänstemannanivå för hur Arena Skövde och Billingens fritidsområde ska marknadsföras. I och med ny inriktning på Billingens är det osäkert om planen kommer att slutföras. Ny ställning kommer att tas inför 2017.		

Mål:

1.3.7 Arbetsmarknadsregionen utvidgas och stärks

 Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Verka för väl utvecklad infrastruktur för att underlätta för arbets- och studiependling.
- * Aktivt stödja Högskolan i Skövde i deras utvecklingsarbete.
- * Aktivt stödja Gothia Science Parks utveckling.
- * Stärka Skövdes attraktivitet för unga.
- * Bilda strategiska nätverk med andra aktörer.
- * Stärka samverkan inom Skaraborg och med Västra Götalandsregionen.

Analys

Det har arbetats med flera av strategierna för att nå målet. Arbetsmarknadsavdelningen ingår tillsammans med alla arbetsmarknadsenheter i Skaraborg i ett nätverk som har till syfte att bland annat utveckla samarbetet, arbetsmetoder och erfarenhetsutbytet mellan kommunerna. Inför 2017 planeras en utbildningsinsats för arbetshandledare om kartläggning och dokumentation kring icke formellt lärande för deltagarna i verksamheterna. För att stärka arbetsmarknadsregionen har Ung Arena 9.0 startats upp med hjälp av EU-bidrag där nio kommuner samverkar för målgruppen ungdomar mellan 15-24 år. Kompetensforum Skaraborg har fortsatt arbetet för att stärka samverkan inom Skaraborg. Det finns mer att göra inom området, därför bedöms målet bli delvis uppfyllt.

Under 2016 har Stadstrafikforum tagit fram ett projektdirektiv för arbetet med en kollektivtrafikplan. Syftet med projektet är att ta fram en kollektivtrafikplan för kommunen med fokus på Skövde och Skultorp som visar vägen framåt för utvecklingen av kollektivtrafiken i symbios med stadsutvecklingen. Projektet ska leverera ett utkast till rapport i juni 2017 för att förankring ska kunna ske i tid för beslut om planen under hösten 2017. "Tillgänglighet Skövde" är i slutfasen hos Trafikverket. Under 2016 har arbetet för riksväg 49 delen Skövde-Karlsborg påbörjats. Ett gemensamt förslag kommer kunna presenteras som förslag till åtgärder som ökar tillgängligheten till/från Skövde och minskar miljöbelastningen.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Andel av befolkningen med akademisk examen	24,34 %	Högre relativ ökning än	År	Andelen ökade med 0,4 procentenheter i Skövde, samma

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
		genomsnittet för riket		ökning som i riket. Statistiken gäller 2015 på grund av eftersläpning.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Planeringsmässiga förutsättningar för riksväg 49</p> <p>Syfte/effekt Öka tillgängligheten till/från Skövde och minska miljöbelastningen i Skövde.</p> <p>Kommentar En ny sträckning av väg 49 ingår som en del av de analyser som görs i arbetet med Åtgärdsvalsstudie "Tillgänglighet Skövde". Den rapporten väntas vara klar under våren 2017 och målsättningen är att effekterna av en ny koppling då ska vara utredda och en översiktlig kostnad finnas tillgänglig för att utgöra underlag för beslut om fortsatt arbete</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p> Öka kollektivtrafiken till angränsande län.</p> <p>Syfte/effekt Främja möjligheten till arbets- och studiependling.</p> <p>Kommentar Det finns ett uppdrag att ta fram ett strategiskt planeringsunderlag för hur Skövde kommuns infrastruktur ska formas på lång sikt. Med infrastruktur avses genomfartsleder för trafik, övriga gator och vägar, cykelbanor samt vatten/värme/fiber. Kollektivtrafikens utveckling behöver särskilt belysas. Den strategiska infrastrukturplanen ska ligga till grund för annat planeringsarbete avseende den fysiska utvecklingen av Skövde. Planen ger förutsättningar för att investeringar som kommer att genomföras i framtiden sker på ett samhällsekonomiskt bra sätt. I detta arbete behöver vi ta fram nya planer för kollektivtrafikens utveckling: * Plan för stadsbusstrafikens utveckling i Skövde 2017-2025-2040 * Plan för regionbusstrafikens utveckling 2017-2025-2040 (arbets- och studiependling) Stadstrafikforum kommer att vara styrgrupp. Internt inom Skövde kommun, kommer arbetet ledas/samordnas av sektor samhällsbyggnads ledningsgrupp, Beredning kollektivtrafik och Beredning samhällsbyggnad. Arbetsgruppen kommer att utgöras av representanter från kommunen, Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Nobina.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p> Studentstaden Skövde</p> <p>Syfte/effekt Tillsammans med studentkåren och Högskolan ta fram en strategi för att bli Årets studentstad.</p> <p>Kommentar Plan finns att samköra Årets studentstad med Årets stadskärna. Planering för detta pågår men inga konkreta aktiviteter än. Aktiviteten kommer att fortsätta under 2017.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Parkeringshus Mode</p> <p>Syfte/effekt Skapa fler parkeringsplatser i centrala Skövde. Parkeringshus innebär ett effektivt utnyttjande av marktillgång för detta behov. Skapar bättre förutsättningar för näringsliv och andra verksamheter.</p>	2015-08-01	2018-01-01

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Kommentar</p> <p>Regionens nya hus ska stå färdigt för inflyttning sommaren 2018 och blir arbetsplats för 360 medarbetare. Det nya huset byggs i sex våningar och kompletteras med parkeringshus som kommer att vara färdigställd december 2018. Detaljplanen har vunnit laga kraft den 29 oktober 2016. Parkeringshuset har utrymme för ca 600 allmänna bilplatser inklusive garage för bussuppställning.</p>		

Mål:

1.3.8 Samhällsplaneringen ska bidra till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Underlätta för Skövdeborna att leva klimatsmart.

* Verka för att Skövde kommuns verksamheter tar miljöhänsyn.

Analys

En fullgod bedömning kan göras när beräkningar uppdateras för hela kommunen. Skövde kommun arbetar systematiskt med att minska energianvändning och växthusgasutsläpp inom sitt område. Man har inte full rådighet i frågan utan är beroende av andra aktörer i samhället som näringsliv, organisationer mfl. Uppföljningar visar att växthusgasutsläppen minskar utifrån den målbild som finns för Skövde. Målbilden gäller energi- och transportsektorn samt den del av industrin som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsätter. Utvecklingen kan följas på Skaraborgs miljöbarometer. Av indikatorerna utvecklas 74 procent positivt och 51 procent av åtgärderna är genomförda. Målet anses vara uppfyllt.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Andel förnybar energi i Skövde samhälle	43 %	Årliga förbättringar	År	Andelen förnybar energianvändning 2013 exklusive industrisektorn 43 %.
 Andel förnybar energi i Skövde kommun som organisation	65 %	Årliga förbättringar	År	Resultatet visar på en relativt hög andel förnyelsebar energianvändning inom kommunorganisationen. Inköp av förnyelsebar el och en högre användning av förnyelsebara drivmedel i fordonen är det som kvarstår för att nå målet.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Implementering av energi- och klimatplanen	2016-01-01	2016-12-31
<p>Syfte/effekt Skapa delaktighet och förståelse för Energi- och klimatplanens betydelse och innebörd.</p> <p>Kommentar</p>		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utvärderingen av energi och klimatplanen har skjutits på tiden, vilket innebär att aktiviteten utgår.		
<p> Cykelstrategi</p> <p>2015-01-01</p> <p>2017-06-30</p> <p>Syfte/effekt Genom en cykelstrategi få en prioriteringsordning för utbyggnad av cykelvägnätet. Viktig som planeringsunderlag för kollektivtrafik och trafikplanering i Skövde.</p> <p>Kommentar</p> <p>Uppdraget att ta fram en cykelstrategi, består i tre delar: en strategi, en cykelplan och en genomförandeplan med åtgärdslista. Ett utkast till cykelstrategi har tagits fram. Politiskt beslut när samtliga delar är klara. De föreslagna strategierna är: Eftersträva ett sammanhängande cykelnät, ta fram minst ett prioriterat cykelstråk, prioritera cykelvägar till och från skolor och prioritera arbetspendling med cykel.</p> <p>Här föreslås även ett övergripande arbetssätt för hållbart resande, i form av <i>mobility management</i>. Ett begrepp som betyder arbete för ett hållbart resande genom bland annat beteende påverkan och attitydförändringar.</p>		
<p> Visionsdag år 2017 med tema natur och miljö</p> <p>2016-11-01</p> <p>2018-03-31</p> <p>Syfte/effekt Sprida kunskap om Skövde kommuns miljöarbete</p> <p>Kommentar</p> <p>Visionsdagen infaller den 9 februari 2017. Rubriken är "Hur ska Skövde växa hållbart?" och planeringen är i full gång. Klimat- och miljöarbetet vi står inför måste ske på en strategisk nivå såväl som en mycket konkret nivå. Nyttänkande, kunskap och mod krävs för att hitta hållbara lösningar. Lösningar som samtidigt bidrar till en stark ekonomi och ett konkurrenskraftigt näringsliv i en växande region där människor möts verkar, och mår bra. Dagen är en viktig del av kommunens fortsatta arbete för att fortsätta bygga det energi- och miljösmarta Skövde.</p>		
<p> Energi- och klimatplan - revidering</p> <p>2015-01-01</p> <p>2017-06-30</p> <p>Syfte/effekt Skövde kommuns energi- och klimatplan har som syfte att ge kommunen förutsättningar för att hantera klimatfrågan på lokal nivå på ett långsiktigt och strategiskt sätt.</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbetsgruppen som bildats, för revideringsarbetet med energi och klimatplanen, kommer att påbörja arbetet under 2017. Under hösten 2016 har fokus legat på att stärka det strategiska energiarbetet med en ny energi- och klimatrådgivare som anställdes i oktober. En verksamhetsplan för det miljö- och energistrategiska arbetet har tagits fram samt en aktivitetsplan. För att nå visionen i "Vision Skövde 2025" om att kommunen år 2025 "ska använda så gott som uteslutande förnybar energi" och målen i energi- och klimatplanen om att Skövde ska minska mängden växthusgasutsläpp har följande övergripande mål satts upp för verksamheten 2017.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verka för att kommuninvånare, företag och kommunal verksamhet ska köpa el från förnybara källor. 2. Verka för att totala antalet transporter ska minska samt att antalet transporter som sker med förnybara bränslen eller egen muskelkraft ska öka. 3. Verka för att andelen förnybar el i elsystemet ska öka. 4. Verka för att energianvändningen bland kommuninvånare, företag och kommunal verksamhet ska minska. 5. Verka för att industrin ska använda mindre fossilt bränsle. 		

Mål:

1.3.9 Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Utveckla kontaktcentret utifrån invånarnas behov av service.

* Information ges vid behov på flera språk, däribland finska.

Analys

Etableringsprojektet av kontaktcenter slutfördes under början av året. Utgångspunkten för verksamheten är, tillsammans med övergripande beslut om inriktning och fokus, en omfattande analys av sektorernas olika verksamheter där man på ett eller annat sätt har direktkontakt med kund.

Verksamhetens omfattning är i linje med vad som planerades och vi är verksamma inom alla planerade områden. Det finns utvecklingspotential kontra vad som i förstudien identifierades som möjliga/lämpliga uppgifter för kontaktcenter, och det finns uppslag för ytterligare utveckling och utvidgning av vårt uppdrag. En siffra som brukar anges är att det tar ca 3 år från det att man startat tills dess att man har en stabil leverans på en basnivå, och att man därifrån kan ta ytterligare utvecklingssteg.

Verksamheten i sin nuvarande form fungerar men det är tveksamt om bemanningen är tillräcklig för att bedriva och utveckla verksamheten över tid. Det är små marginaler och frånvaro påverkar verksamheten. Utvidgning av uppdraget kan också bli en utmaning, även om vi hela tiden försöker jobba smartare.

Enl KKiK 2016 besvaras 69% av inkomna frågor direkt i kontaktcenter. I samma undersökning bedöms helhetsintrycket som mycket bra eller bra i 68% av alla kontakter, vilket ger en 44:e plats av 144 deltagande kommuner.

Kontaktcenter besvarar 70% av alla telefonsamtal inom 1 min och 86% inom 2 min baserat på egna mätningar mar-dec 2016).

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— Andel ärenden som löses i kontaktcentret vid en första kontakt	40 %	60 % för år 2016, därefter årliga förbättringar	År	Det går inte mäta detta exakt eftersom det inte är specificerat hur mätetalet ska beräknas. Ärendehanteringssystemet i sin nuvarande konfiguration erbjuder inte möjlighet att specificera tillräckligt noga vad som gjorts för att kunna läsa ut detta och det har heller inte funnits skrivna rutiner för exakt hur olika parametrar skall registreras, för att det ska kunna gå att läsa ut det önskade mätvärdet exakt. Enligt KKiK 2016 besvaras 69% av alla ärenden direkt av Kontaktcenter.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Etablera kontaktcenter	2016-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Syftet med att införa ett gemensamt kontaktcenter i Skövde kommun är att ge kommunens kunder service av hög kvalitet. Med		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>hjälp av kontaktcentrat ska kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • öka tillgängligheten och kvaliteten • effektivisera ärendehantering • ge ett bättre och mer enhetligt bemötande • skapa underlag för verksamhetsutveckling. <p>Kommentar</p> <p>Etableringen av kontaktcenter slutfördes under början av året och verksamheten startade 24 februari. Den första tiden var det fokus på att få igång vardagsrutiner och hantera det löpande arbetet. Efterhand har verksamheten stabiliserats och under maj-juni kunde vi jobba mer långsiktigt och med utveckling. Delar av sommaren har dock varit betydligt mer intensiv än vad som förutspåts. Hösten var generellt mer intensiv än våren avseende hur mycket ärenden som hanterades. Delvis berodde detta på väldigt mycket ärenden till löneenheten inför och i samband med systembyte. Verksamhetens omfattning är i linje med vad som planerades och vi är verksamma inom alla planerade områden. Dock finns utvecklingspotential kontra vad som i förstudien identifierades som möjliga uppgifter för kontaktcenter.</p>		

Mål:

1.3.10 Utnyttja digitaliseringens möjligheter

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Djup kompetens och omvärldsbevakning
- * Integrera digitaliseringen i verksamhetsutveckling
- * Användarmedverkan i utvecklingsprocessen
- * Samverka med andra organisationer

Analys

Arbetet för att nå målet pågår enligt plan.

Utveckling av e-tjänster fortsätter i en hög takt, under 2016 har 20 nya e-tjänster tagits fram. Utöver dessa tjänster har två komplexa lösningar också lanserats; tjänsten eBoka, där invånare kan boka tid med en handläggare, och eBetyg, tjänsten där invånare själva kan söka efter sina betyg. Flera tjänster har även utvecklats för vuxenutbildningen.

Tjänsten för autogiromedgivande genomgick en större förändring i syfte att förenkla för våra invånare och man kan nu, i samma tjänst, ansöka om autogiro för Skövde kommun, Skövde värmeverk, Skövde stadsnät, Avfallshantering Östra Skaraborg och AB Skövdebostäder!

Ett par av våra e-tjänster erbjuder online-betalning och ett arbete har utförts för att stödja en mer generell och mer effektiv hantering internt kring betalflödet.

I slutet av året har fokus varit på SendSign, en lösning för att signera och distribuera dokument, och framtagande av digitala processer och arbetssätt för modersmål och samhällsorientering.

Under våren har den digitala samverkan med några grannkommuner utvecklats ytterligare. Numera levererar Skövde merparten av de interna IT-tjänsterna som används i Tibro och Hjo kommun. I dessa kommuner har regelbundna e-råd etablerats med kommunledningarna.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Nya e-tjänster	2016-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Enklare vardag för privatpersoner och företagare samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheterna</p> <p>Kommentar Under 2016 har 20 nya e-tjänster tagits fram.</p> <p>Förutom dessa e-tjänster har två komplexa lösningar utvecklats och lanserats; Tjänsten eBoka, där invånare kan boka tid med en handläggare och eBetyg, tjänsten där invånare själva kan söka efter sina betyg och skriva ut dem. Större utvecklingsinsatser har också gjorts kring vikariatjänsten, nu kan invånare även söka vikariat inom vuxenutbildningen samt göra spontanansökning för icke utannonserade tjänster via e-tjänst.</p> <p>Tjänsten för autogiromedgivande genomgick en större förändring i syfte att förenkla för våra invånare och man kan nu, i samma tjänst, ansöka om autogiro för Skövde kommun, Skövde värmeverk, Skövde stadsnät, Avfallshantering Östra Skaraborg och AB Skövdebostäder!</p> <p>Ett par av våra e-tjänster erbjuder online-betalning och ett arbete har utförts för att stödja en mer generell och mer effektiv hantering internt kring betalflödet.</p> <p>I slutet av året har fokus varit på SendSign, en lösning för att signera och distribuera dokument, och framtagande av digitala processer och arbetssätt för modersmål och samhällsorientering.</p>		
<p> Digital samverkan</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att genom samarbete erbjuda bättre IT-tjänster till såväl verksamheter som invånare. Effekterna för verksamheterna blir ... Tjänster och stöd som är mer verksamhetsanpassade. Möjlighet att snabbare utnyttja nya tekniska landvinningar. Minskade kostnader genom delade kostnader för utveckling och drift.</p> <p>Effekterna för medborgarna blir ... Tydligare ärendeprocess och konsekvent hantering i vår delregion, vilket leder till större verkningsgrad för e-tjänsterna. Snabbare e-tjänsteframtagning och behovsanpassning ger större nytta för kunden.</p> <p>Kommentar Under året har den digitala samverkan med några grannkommuner utvecklats ytterligare. Numera levererar Skövde merparten av de interna IT-tjänsterna som används i Tibro och Hjo kommun. I dessa kommuner har regelbundna e-råd etablerats med kommunledningarna. I Skövde, Tibro, Hjo och till viss del Karlsborgs kommun bedrivs ett gemensamt digitaliserings arbete med bas i Skövde.</p> <p>En aspekt som diskuterats är behovet av en organisationsförändring. Anledningen skulle främst vara möjligheten att få rättslig kapacitet och att långsiktigt säkerställa verksamhetens inriktning.</p>	2016-01-01	2016-12-31

Mål:

1.3.11 Höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkerna

 Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Att utveckla ett samarbete med andra kommuner och arbetsgivare inom Västra Götalandsregionen.
- * Identifiera strategiskt viktiga partners i vår egen och i andra organisationer.

Analys

Arbete har skett för att höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkerna i samarbete med utförare, utbildare och verksamhet. Marknadsföring har utvecklats i bland annat sociala medier och ambassadörer är utsedda för att arbeta med

mässor och aktiviteter till potentiella medarbetare. Samarbete pågår även med lärosäten som anordnar vård- och omsorgsutbildningar. Minimässa har genomförts i samverkan med kringkommuner för att attrahera omsorgspersonal till den kommunala verksamheten. Ett arbete har påbörjats inom sektor vård och omsorg för att analysera bemanningens inverkan på bland annat sjukfrånvaro.

Skövde kommun tillsammans med Vård- och omsorgscollege och Skaraborgs sjukhus har arrangerat ett seminarium om framtida kompetensförsörjning inom vård och omsorg. Syftet med seminariet är att få ytterligare underlag för arbetet med att stärka attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrken.

Målet bedöms som delvis uppnått. Mer insatser krävs för att nå måluppfyllelse under mandatperioden eftersom konkurrensen om arbetskraft är hård.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Handlingsplan för att höja attraktiviteten i vård- och omsorgsyrkena</p> <p>Syfte/effekt Säkra framtida kompetensförsörjning</p> <p>Kommentar</p> <p>Syftet är att säkra framtida kompetensförsörjning inom vård och omsorg. På grund av rådande högkonjunktur och därmed ökad konkurrens inom området är resultatet svårt att bedöma.</p> <p>Arbete har skett för att höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkena i samarbete med utförare, utbildare och verksamhet. Bland annat har en konferens i syfte att konkretisera gemensamma åtgärder genomförts.</p> <p>Inom sektor vård och omsorg pågår arbete kring bemanning för att se över arbetsförhållanden för medarbetare och chefer, för att stärka attraktiviteten. Ambassadörer arbetar aktivt med employer branding och bland annat har minimässor och annonsering genomförts för att attrahera studenter och medarbetare till vård- och omsorgsyrkena. Sjuksköterskeenheter arbetar utifrån en framtagna marknadsföringsplattform vilket har uppmärksammats nationellt.</p> <p>Det fortsatta arbetet med att höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkena fortlöper och ingår i det övergripande målet för strategisk kompetensförsörjning.</p>	2015-04-01	2016-12-31

Mål:

1.3.12 Strategisk kompetensförsörjning

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

*Säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt.

*Plan för att stärka arbetsgivarvarumärket.

Analys

Arbetet med att forma en kommunövergripande process för strategisk kompetensförsörjning fortgår. En analys är gjord och övergripande aktiviteter för att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla personal konkretiseras och genomförs.

Samarbete med Högskolan i Skövde pågår. I syfte att lyfta Skaraborg som en kunskapsregion och främja samverkan mellan akademi och arbetsliv har forumet CLAS (Centrum för Ledarskap och Arbetsliv i Skaraborg) startat. En avsiktsförklaring mellan Institutionen för handel och företagande och Arbetsgivaravdelningen har tagits fram. Sektor service och sektor samhällsbyggnad har gjort analys över kompetensöverföring och Sektor vård- och omsorg fortsätter samarbetet med högskolan för bl.a. ökad kvalitet inom rekrytering av chefer och medarbetare.

Ett samarbete med flera kommuner i Skaraborg via personalchefsnätverket har påbörjats. Bland annat har Skövde, Mariestad, Falköping och Lidköping påbörjat en dialog kring framtida ledarutvecklingsprogram.

Löneprocessen centraliseras i syfte att bland annat stärka kopplingen till den strategiska kompetensförsörjningen. Bemanningseenheten utökas och bemanningsprocessen ses över i syfte att säkra vikariatillgång.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Kartlägg och analysera kompetensbehov/utbildningsbehov	2016-01-01	2017-06-30
<p>Syfte/effekt En gemensam strategisk kompetensförsörjningsplan för Skövde kommun.</p> <p>Kommentar En kartläggning över kompetensförsörjningsbehov på kort och lång sikt startade under hösten 2015. Därefter sker kontinuerliga uppdateringar och analyser av underlaget, kopplat till verksamheternas behov. Den framtagna modellen är under fortsatt utveckling. Beslut om eventuellt systemstöd avvaktas till nytt HR system har implementerats. Kartläggningen och analysen utgör en del av underlaget till prioritering i löneöversynen och till aktiviteter kopplade till employer branding-arbetet.</p>		

Mål:

1.3.13 Effektiv lokalförsörjning

 Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Väldefinierade och analyserade verksamhetsbehov
- * Överordna helhetsperspektivet framför det enskilda ärendet
- * Tydliga processer
- * Internhyresprinciper som ger incitament till effektiviseringar

Analys

Lokalstyrgruppen har genomfört ett arbete i syfte att kartlägga förbättringsområden gällande lokalförsörjning. Den visar bl.a. att genomförande av ett nytt internhyressystem är angeläget. Uppstart av arbete med internhyresmodellen sker under hösten.

Lokalstyrgruppen är ett beredningsorgan med uppdrag att effektivisera kommunens lokalutnyttjande och bereda behov av investeringar i lokaler. Lokalstyrgruppen ska bedöma kostnadsnivåer samt behov av lokalytor i syfte att resursoptimera ny- och reinvesteringar. Lokalstyrgruppen ska utgöra en garant för att de investeringar som skrivs fram har utretts utifrån ett helhetsperspektiv, med utgångspunkt i programförklaring, strategisk plan med budget, nämndernas behov och Skövde Vision 2025. Lokalstyrgruppens uppdrag har breddats i syfte att nå ett effektivare lokalutnyttjande.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Lokalstrategi	2015-09-01	2016-10-31
<p>Syfte/effekt Syftar till att tydliggöra strategier för lokalförsörjning för att nå ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande.</p> <p>Kommentar Lokalstyrgruppen har med hjälp av konsultföretaget Sweco Management AB genomfört ett arbete i syfte att kartlägga förbättringsområden gällande lokalförsörjning och med mål om att definiera en lokalstrategi. Arbetet mynnade ut i flera olika slutsatser. Bland annat så finns behov av att arbeta fram en eller flera ärendeprocesser och definiera tydliga steg, beslutspunkter, kommunikationsvägar och eventuellt parallella projekt under ärendets gång mm. Vidare så ledde arbetet fram till att genomförandet av ett nytt internhyressystem är angeläget och bör prioriteras. Mot bakgrund av detta så har inte lokalstyrgruppen</p>		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>formulerat förslag till lokalstrategi däremot har gruppens uppdrag förtydligats, se nedan. Även framtagandet av nytt internhyressystem har prioriterats. Sammanfattningsvis kan nämnas att de workshops som genomförts har gett viktig kunskap och insikt i frågeställningar kopplat till lokalförsörjning vilket i sig varit värdefullt ur ett lokaleffektiviseringsperspektiv.</p> <p><i>"Lokalstyrgruppen är ett beredningsorgan med uppdrag att effektivisera kommunens lokalutnyttjande och bereda behov av investeringar i lokaler. Lokalstyrgruppen ska bedöma kostnadsnivåer samt behov av lokalytor i syfte att resursoptimera ny- och reinvesteringar. Lokalstyrgruppen ska utgöra en garant för att de investeringar som skrivs fram har utretts utifrån ett helhetsperspektiv, med utgångspunkt i programförklaring, strategisk plan med budget, nämndernas behov och Skövde Vision 2025."</i></p>		
<p>■ Ny internhyresmodell</p>	2015-09-01	2017-12-31
<p>Syfte/effekt Att ta fram en internhyresmodell som uppfattas som rättvis och som ger incitament för effektivt resursutnyttjande</p>		
<p>Kommentar</p> <p>Under våren 2016 påbörjades arbetet med att se över resursfördelningsmodellen utifrån barn-och utbildningsverksamheter. Detta är nu slutfört och kommer utgöra en god grund till projektet kring en ny internhyresmodell där uppdraget är flyttat till KSVP 2017. Senast februari 2017 så sker ett uppstartsmöte om ny internhyresmodell med berörda.</p>		

1.4 Uppföljning av ekonomi

1.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-572 336	-579 473	7 137	-590 007	-534 247
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	<i>-391 980</i>	<i>-391 980</i>	<i>0</i>	<i>-391 980</i>	<i>-376 086</i>
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>-29 315</i>	<i>-29 434</i>	<i>119</i>	<i>-31 801</i>	<i>-28 836</i>
<i>Försäljning av verksamhet</i>	<i>-54 307</i>	<i>-51 007</i>	<i>-3 300</i>	<i>-54 260</i>	<i>-47 269</i>
<i>Bidrag</i>	<i>-51 692</i>	<i>-50 560</i>	<i>-1 132</i>	<i>-57 856</i>	<i>-34 521</i>
<i>Övriga intäkter</i>	<i>-45 042</i>	<i>-56 492</i>	<i>11 450</i>	<i>-54 110</i>	<i>-47 535</i>
Kostnader	572 336	573 823	-1 487	577 472	498 732
<i>Personalkostnader</i>	<i>240 006</i>	<i>234 331</i>	<i>5 675</i>	<i>238 224</i>	<i>198 425</i>
<i>Lämnade bidrag</i>	<i>29 703</i>	<i>31 251</i>	<i>-1 548</i>	<i>29 265</i>	<i>27 702</i>

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Köp av huvudverksamhet	102 576	87 041	15 535	102 941	91 475
Lokalhyror och markhyror	16 340	17 378	-1 038	16 735	15 208
Kapitalkostnader	26 171	27 565	-1 394	26 498	20 859
Övriga kostnader	157 540	176 257	-18 717	163 809	145 063
RESULTAT					
	0	-5 650	5 650	-12 535	-35 515

Kommentarer till resultatet

Jämförelse med budget

Kommunstyrelsens resultat för 2016 visar ett överskott på 5,7 mnkr. Intäkterna uppgår till 579,5 mnkr, vilket är 7,1 mnkr högre än budget. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av ersättningar inom breddad kompetensförsörjning avseende serviceassistenter samt ökad efterfrågan av tjänster inom IT. Inom SFI är intäkterna lägre än budgeterat på grund av att antalet deltagare inom etableringsuppdraget blivit lägre än förväntat. Vuxenutbildningen har lägre intäkter på grund av att lärlingsutbildningar och yrkesvux genomför utbildningar som fortsätter över årsskiftet, varför statsbidrag periodiserats över till 2017.

Kostnaderna uppgår till 573,8 mnkr, vilket är 1,5 mnkr högre än budget. Personalkostnaderna är lägre p.g.a. vakanser inom flera verksamheter. Rekryteringar under 2016 innebär en bättre bemanning inför 2017. Kostnader som härrör till kommunstyrelsens utvecklingsmedel är lägre än budgeterat. Vuxenutbildningen har lägre kostnader under 2016 på grund av att lärlingsutbildningar och yrkesvux genomför utbildningar som fortsätter över årsskiftet. IT-kostnaderna är högre än budget till följd av ökad efterfrågan på IT-tjänster och licensrevision från microsoft. Därutöver återfinns mindre avvikelser mot budget inom flera verksamheter, vilket sammantaget ger en avvikelse om 1,5 mnkr mot budget.

Jämförelse med prognos

Kommunstyrelsens prognostiserade resultat vid tertialrapport 2 var ett överskott om 12,5 mnkr. Överskottet kunde då härledas till ökade intäkter inom IT och samhällsbyggnad och ökade statsbidrag utifrån flyktingsituationen, samt ökade kostnader, även det kopplat till volymökningen inom IT och till flyktingsituationen. 2016 års utfall är 6,9 mnkr lägre än det prognostiserade resultatet. Avvikelsen förklaras till största delen av ökade IT-kostnader med anledning av licensrevision från Microsoft, samt av lägre intäkter inom SFI.

Jämförelse med föregående års utfall

2016 års resultat är 29,8 mnkr lägre än 2015. Förutom de avvikelser mot budget och prognos, som också förklarar avvikelser mot föregående års utfall, förklaras avvikelsen huvudsakligen av bättre bemanning samt utökad verksamhet genom uppstart av kontaktcenter under 2016. Föregående år bidrog ändrade redovisningsprinciper avseende komponentavskrivningar till ett högre resultat.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Infrastruktur	73 756	181 841	52 561	129 280
Inventarier	9 302	13 650	8 179	5 471
Affärsverken				
Fastighetsförvärv	25 000	25 000	28 923	-3 923
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar	108 058	220 491	89 663	130 828

Fastighetsförvärv

Fastighetsförvärv visar en negativ avvikelse om 3 923 tkr vilken är kommunicerad. I prognosarbetet underskattades ett fastighetsförvärv då det bestod av både likvid samt ersättningsmark vilket medförde ett högre anskaffningsvärde jämfört med initial bedömning.

Investeringar infrastruktur

Total investeringsbudget i infrastruktur för 2016 är 181,8 mnkr. Endast 52,6 mnkr av dessa har förbrukats under året. Det är ett antal större projekt som förskjutits i tid av olika anledningar. Nämnas kan trafikplats Norra Ryd (26 mnkr) som huvudsakligen kommer att utföras under 2017. Förseningen beror på flytt av Vattenfalls kabel som har dragit ut på tiden. En annan större investering som är förskjuten i tid är Stadskärneutveckling (28 mnkr) där utformningen inte är klarlagd. Vidare kan nämnas trafikplats Nollhagavägen/Gustav Adolfs gata (17 mnkr) samt Logistiklösningar Resecentrum (13 mnkr) där förseningarna beror på att vi i första fallet avvaktar en aviserad expansion av Elins Esplanad och i det senare fallet problem med pålning av bussdäcket.

Inventarier

För inventarier har 8,2 mnkr av investeringsmedlen förbrukats, vilket är 5,5 mnkr lägre än budget. Den enskilt största förklaringen är försening av driftstarten av det nya lönesystemet, vilket också innebär en förskjutning från 2016 till 2017 avseende investeringen.

1.4.2 Resultat per verksamhet

Kommunstyrelsens resultat 2016 fördelat på verksamheter:

(tkr)	Utfall 2016	Prognos 2016
Kommunstyrelsen politik	9 547	6 000
Koncernstab	-191	0
Bidrag och transfereringar	-1 430	0
Sektor styrning och verksamhetsstöd	-6 285	1 000
<i>Varav:</i>		
<i>Extra satsning, arbetsgivarskapet</i>	1 764	0

(tkr)	Utfall 2016	Prognos 2016
Sektor samhällsbyggnad	3 353	2 050
<i>Varav:</i>		
<i>Kollektivtrafik</i>	1 105	0
<i>Plan och bygg</i>	3 280	3 750
<i>Gata och Park</i>	-3 435	-1 500
Sektor medborgare och samhällsutveckling	854	3 485
<i>Varav:</i>		
<i>Vuxenutbildning</i>	-2 104	0
<i>Arbetsmarknadsavdelning</i>	-419	1 558
Summa:	5 650	12 535

Kommunstyrelsen politik

Resultatet för kommunstyrelsen politik, där bland annat politikerarvode och kommunstyrelsens utvecklingsmedel ingår, visar ett positivt resultat om 9,5 mnkr. Resultatet förklaras framförallt av ett lägre nyttjande av kommunstyrelsens utvecklingsmedel med 7,3 mnkr.

Koncernstab

Resultatet för koncernstaben visar en ekonomi i balans.

Bidrag och transfereringar

Resultatet för bidrag och transfereringar visar en negativ avvikelse mot budget med 1,4 mnkr. Avvikelsen förklaras av högre bidrag till Räddningstjänst östra Skaraborg, Skaraborgs kommunalförbund och marknadsföringsbidrag.

Sektor styrning och verksamhetsstöd (SSV)

Resultatet visar på en negativ avvikelse mot budget med 6,3 mnkr. Detta är huvudsakligen hänförligt till två poster; ökade konsultkostnader med anledning av en ansträngd personalsituation på redovisningsenheten samt kostnader utifrån en licensrevision från Microsoft.

Arbetsgivarskapet

För arbete med employer branding är 5 mnkr avsatt. Under året har fokus legat på strategisk kompetensförsörjning där bland annat ett mässkoncept har tagits fram och använts. Exempel på andra aktiviteter är utveckling av partnerskap med högskolan i Skövde (CLAS), framtagande av en personaltidning samt genomförandet av olika inspirationsdagar kopplat till friskvård och kompetensförsörjning. Nyttjade medel inom employer branding är 3,2 mnkr. Avvikelsen beror på att nuvarande projekt kring sjukvårdsrådgivande samtal ej bedömdes uppnå effektmålen och därför inte har genomförts.

Sektor samhällsbyggnad (SSB)

Kollektivtrafik

Bokslutet 2016 inkluderar intäkter som härrör från 2015 vilket förklarar årets överskott.

Plan och Bygg

Bokslutet 2016 visar ett överskott om 3,3 mnkr. Större delen (4,4 mnkr) av överskottet förklaras av vakanta tjänster inom verksamheterna.

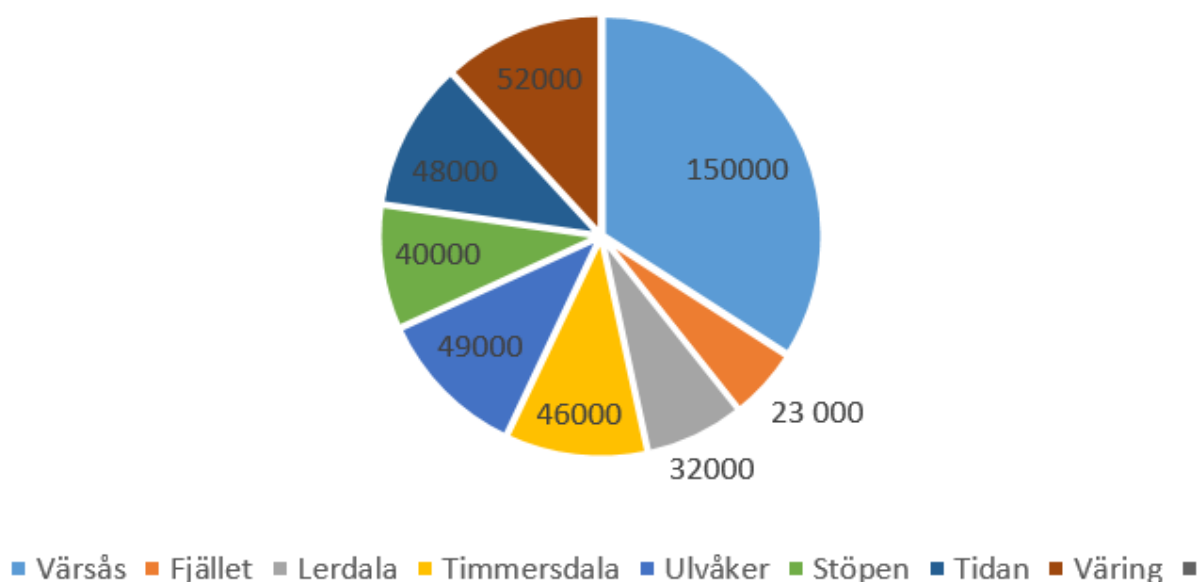
Gata & Park

Bokslutet 2016 visar ett underskott om 3,4 mnkr vilket bland annat avser ökade kostnader för sandupptagning, minskade parkeringsintäkter på Mode samt extra kostnader för uppgradering av vägvisningsskyltar till fritidsanläggningar.

Försköning av yttertätorter

Medlen som har tilldelats för att öka attraktiviteten hos yttertätorterna har fördelats med en grundsumma per ort samt ett belopp per invånare, totalt 0,5 mnkr. Vad orterna ska använda sina pengar till avgörs av lokala styrgrupper. 2016 användes en stor del av pengarna till att plantera blomsterlök vid infarter och mötesplatser. Orterna har än så länge valt att använda medlen till bänkar, anslagstavlor, fotbollsmål, juldekorationer och blomsterutsmyckningar. Vårsås valde att använda sin del av potten till att bygga om en lekplats. Inför 2017 planeras utegym, infartsalléer, planteringar, effektbelysningar m.m. Då inga medel finns till drift och underhåll har vi sökt åtgärder som är lättsköta och hållbara över tid.

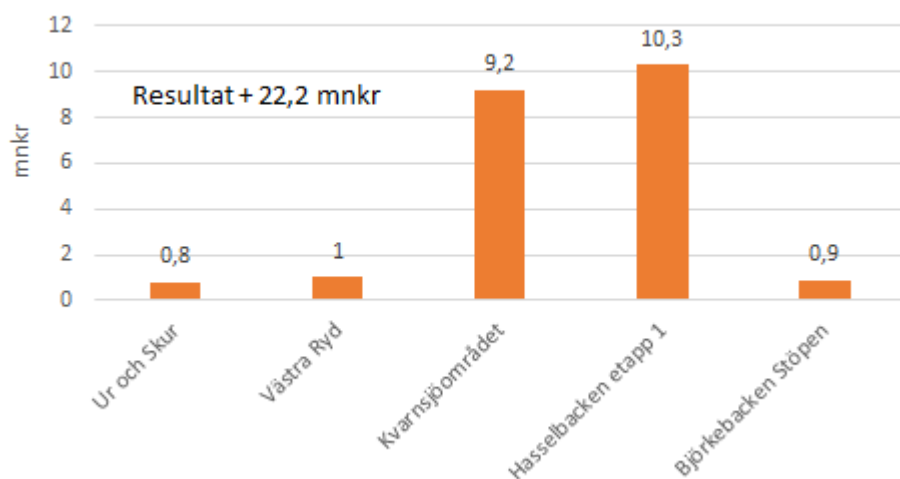
Försköning ytterområde 2016-2018

Exploatering

Under året har Mark och exploateringsenheten avslutat fem projekt som sammanlagt har gett en resultatpåverkan om + 22,2 mnkr.

Resultat exploateringsprojekt 2016

Sektor medborgare och samhällsutveckling (SMS)

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning redovisar en negativ avvikelse mot budget och prognos med cirka 2 mnkr. Detta beror på att prognosen för SFI har varit svår att förutse. Under 2015 och 2016 har prognoser från statligt, regionalt och lokalt håll visat att SFI kommer att öka dramatiskt. I och med detta har intäktsbudgeten på statsbidrag inom SFI räknats upp. Den prognostiserade ökningen av deltagare har dock inte inträffat under 2016. Detta har lett till att utfallet på statsbidrag för deltagare inom etableringsuppdraget blivit lägre än prognostiserat (2 mnkr).

Arbetsmarknadsavdelning

Arbetsmarknadsavdelningen redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget på cirka 0,4 mnkr. Komplexiteten i verksamheten gör att intäktssidan är svår att bedöma i budget och prognoser samt att uppdragen från Arbetsförmedlingen kommer oregelbundet under året. Under 2016 har arbetsmarknaden varit gynnsam, varför verksamheten har haft många personer på endast arbetsträning utan stöd från Arbetsförmedlingen. Bidragsformen "Extratjänster i välfärden" var planerad att starta 2016 men kommer i gång först 2017.

1.4.3 Plan för återbetalning av underskott

1.5 Uppföljning av intern kontrollplan

1.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Kommunstyrelsens arbete med intern kontroll är under utveckling. Under 2015-2016 ligger fokus på att utveckla och förtydliga vikten av arbetet med framtagandet av risk- och väsentlighetsanalys för kommunstyrelsens verksamhetsområden.

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att fullmäktiges och nämndernas mål och verksamhet; finansiellt, verksamhetsmässigt och kvalitetsmässigt uppnås.

Varje nämnd ansvarar för den egna interna kontrollen. Kommunstyrelsen ansvarar för uppsiktsplikten, det vill säga att den interna kontrollen är tillfredsställande inom kommunens nämnder.

I december 2013 antog kommunfullmäktige en internkontrollpolicy med tillhörande tillämpningsanvisning. I policyn anges det tydligt att varje nämnd ska besluta om en intern kontrollplan. I riktlinjerna anges hur arbetet med intern kontroll inom respektive nämnd ska tillämpas vilket medför att kommunen kommer att arbeta efter samma modell. Detta medför att kommunstyrelsen på ett tydligare sätt kommer utföra sin uppsiktsplikt mot övriga nämnder.

Under 2016 beslutade kommunstyrelsen om "Kommunstyrelsens organisation, regler och anvisningar för intern kontroll". I dokumentet beskrivs organisation, roller och ansvar för intern kontrollarbetet, samt regler, anvisningar och

tidsplan.

Kommunstyrelsen har inför budgetåret 2016 antagit följande internkontrollplan:

- Fakturahantering. (dokumenterade rutiner)
- Delegationsbeslut delges till nämnden. (återrapportering)
- Beslutsattestanter/efterlevnad av attestreglemente
- SFI Vuxenutbildningen. (SFI erbjuds inom en månad)
- Verkställighet av politiska beslut
- SAM rutin följs

Samtliga av kommunstyrelsens beslutade kontrollaktiviteter har genomförts under 2016.

1.5.2 Genomförda kontroller

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Fakturahantering	Kontrollera andelen försenade betalningar. Finns dokumenterade rutiner för fakturahanteringen?	Rutiner för fakturahantering finns och följs i tillfredsställande utsträckning. I procent av totalt antal leverantörsfakturor uppgår försenade betalningar till 4 %. Ekonomiavdelningen har vidtagit fem åtgärds punkter för att få ner antalet försenade fakturor. Exempel på åtgärd är att betalfil till bank skickas oftare, samt att inskanning av pappersfakturor nu skannar förfallodag istället för ankomstdag till kommunen.
Delegationsbeslut delges till nämnd	Att återrapportering sker av delegationsbeslut.	Vid genomgång av registrerade delegationsbeslut och om de anmälts till kommunstyrelsen så konstateras att delegationsbesluten anmäls regelbundet av kommundirektör, kommunstyrelsens ordförande och av sektor samhällsbyggnad. Bedömningen är att det inom flera verksamheter finns rutiner för anmälan av delegationsbeslut, men att det troligen saknas rutiner inom andra verksamheter. Det är rimligt att anta att det fattas fler beslut på delegation än de som anmäls till kommunstyrelsen. För att öka kunskapen om delegationsordningen och hantering av delegationsbeslut bör utbildning genomföras för anställda i samband med t.ex. APT. Standardtext till delegationsbeslut underlättar också för den enskilde i framskrivning av beslut.
Beslutsattestanter/efterlevnad av attestreglemente	Att beslutad attestförteckning stämmer överens med upplagda behörigheter i ekonomisystemet.	Kontroll har gjorts att beslutade dokument av attestbehörigheter överensstämmer med behörigheter i ekonomisystemet. Av ca 60 personer var det tre personer som hade fel behörigheter. Planerad åtgärd är att tydliggöra rutin kring ändringar av attestbehörigheter. Mallen för originaldokumentet som beslutas vid årsskiftet uppdateras vid justeringar under året för att tydliggöra vilka förändringar som gjorts. Anvisningar tas fram kopplat till beslutat reglemente för beslutsattest. Systemgruppen kommer att ändra sina rutiner för att säkerställa att varje enhet har rätt beslutsattester.
SFI Vuxenutbildningen	SFI skall erbjudas inom en månad från det att eleven anmälts till vuxenutbildningen.	SFI i Skövde följer den rutin som Skövde kommun har satt upp. SFI erbjuds inom en månad för sökande från etableringen och i den mån det går även övriga sökanden. Det som kan ta lite tid är de som söker SFI Flex. Ibland finns inte tillräckligt många mentorer om det är många som söker samtidigt. Lagkravet uppfylls varför inga åtgärder är nödvändiga.
Verkställighet av politiska beslut	Att politiska beslut verkställs.	Vid stickprovskontroll av beslut som tagits av KS/KF under 2016 framkom att huvuddelen av besluten är verkställda. Några beslut är påbörjade, men är av olika anledningar ännu inte avslutade. De har behandlats i t.ex. beredningar. Verkställigheten av besluta tagna av KS/KF anses utifrån kontrollen vara tillfredsställande. Sammanfattande bedömning är att alla beslut bör vara tydliga vad avser uppdraget, vem som får uppdraget, och, om återrapportering ska ske, när och till vilken instans.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
SAMS rutin följs	Skada/olycksfall/sjukdom för medarbetare	Under 2016 anmäldes totalt 1105 olyckor och tillbud i Skövde kommun. Av dessa har 705 statusen "ej åtgärd". Dessa 705 händelser ska åtgärdas snarast. Chef ska ta ställning till om åtgärd ska kopplas till händelsen eller inte, i annat fall ska händelsen avslutas. Det finns annars en risk att händelser inträffat där ansvarig chef inte tagit aktiv del i händelseförlopp eller åtgärd. Planerade åtgärder är ytterligare introduktion och utbildning för chefer avseende rutin för arbetsskador och tillbud samt systemet LISA, uppföljningar av skador och tillbud med chefer på enhetsnivå, tydliggöra hela SAM-processen och introducera SAM i Stratsys. Att utreda och analysera händelserna är en av flera undersökningsmetoder i SAM. Dessutom arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

1.6 Framtiden

Sektor samhällsbyggnads utmaning är att inom befintliga ramar och med hänsyn till god ekonomisk hushållning, klara uppsatta mål. Sektorn kommer att aktualitetspröva översiktsplanen och arbetet med översiktsplaneringen ska pågå under 2017. Målet är att kommunfullmäktige ska kunna anta ny översiktsplan våren 2019. Därutöver behöver sektorn ytterligare förstärka för framtida strategisk planering med ytterligare en person, alternativt upphandla mer tjänster. Sammantaget medför detta kostnader utöver befintlig budgetram om cirka 2 mnkr bland annat i form av konsultationer. Under 2016 genererade Sektor samhällsbyggnad 16,1 mnkr extra till kommunens resultat genom att uppfylla de kriterier som krävdes för Byggbonus – ett statsbidrag för att stimulera bostadsbyggande. 2017 har kommunen möjlighet att återigen ta del av Byggbonusen och den skulle då kunna användas för att bland annat finansiera samhällsbyggnads arbete med kommunens översiktsplan.

Inom sektor styrning och verksamhetsstöd finns behov av att arbeta med och utveckla en gemensam målbild och verksamhetsidé för sektorn. Verksamhetsidén grundar sig i behovet av att se effekter av verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering, som ger nytta för chefer och medarbetare i kommunens verksamheter.

Införandeprojekt pågår avseende HR-systemet och beslutsstödsystem, och inom de närmsta åren ska en ny upphandling genomföras av ekonomisystem. Ett bättre systemstöd till chefer och medarbetare i kommunen ska ge förutsättningar till ett effektivare arbete i kommunens verksamheter.

Sektor medborgare och samhällsutveckling bedömer att framtiden kommer att bli en utmaning med tanke på de befolkningsprognoser som är framtagna. Prognoser visar på att antalet kommunplaceringar kommer att öka under 2017. Detta medför en ökning av elever på kommunens sfi-undervisning som i sin tur påverkar statsbidraget för personer i etableringsuppdraget.

1 januari 2017 började en ny förordning att gälla för statsbidragsfinansierad gymnasial yrkesutbildning inom vuxenutbildningen. I denna förordning krävs en kommunal medfinansiering med samma motsvarighet som erhåller statsbidrag. Skövde kommun ansvarar för statsbidragsansökan för hela Skaraborg (15 kommuner) och sköter dessutom administrationen runt dessa statsbidrag. Skövde motsvarar ca 20% av samverkansområdets tilldelade statsbidrag. Kommunal medfinansiering gäller för hela samverkansområdet och Skövde måste därmed erbjuda motsvarigheten i antal årsstudieplatser med dessa 20%. Detta får samverkansområdet försöka lösa under 2017 men inför 2018 måste medfinansieringen anpassas om kompetensförsörjningen i regionen och kommunen inte ska äventyras.

Regeringen beslutade i september 2016 om en proposition (2016/15:5) om Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux. Förslagen i propositionen innebär att alla vuxna ska ha rätt till utbildning i komvux på gymnasial nivå som leder till grundläggande behörighet till högskolestudier eller till yrkeshögskolan samt till särskild behörighet till högskolestudier eller till särskilda kunskaper till yrkeshögskolan. Det betyder att det oavsett var man bor och hur

gammal man är ska man ha rätt att läsa på komvux i syfte att uppnå behörighet till högskola, universitet eller yrkeshögskola. Rätten ska gälla från den 1 januari 2017. Satsningen på rätt till komvux innebär att kommunerna tillförs cirka 530 miljoner kronor från och med 2017 via det generella statsbidraget, och satsningen är tänkt att införas från och med 2017. Här har alltså kommunen ingen möjlighet att neka en person utbildning. Om inte Vuxenutbildning Skövde kan erbjuda utbildningen måste därmed kommunen köpa utbildningsinsatsen från annan kommun eller utbildningsanordnare.

1.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Kommunstyrelsen	407161	405747	414004

Det finns behov av att genomföra utvecklingsinsatser inom flera av kommunstyrelsens verksamheter under kommande år. Det innebär att prioriteringar inom befintliga ramar kommer behöva göras.

Breddad kompetensförsörjning

Det finns i dagsläget ingen finansiering av Breddad kompetensförsörjning från och med 2018. För att behålla samma volym som 2017 finns tre olika förslag framtagna till kommunal finansiering. Det som påverkar de olika förslagen är vilket stöd som deltagarna får från Arbetsförmedlingen och vad det genererar i statsbidrag till kommunen. Kostnaden beräknas till 4,0 mnkr.

Rätt till komvux

Regeringens proposition (2016/15:5) om Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux innebär en beräknad ökad kostnad på 2,8 mnkr inom vuxenutbildningens ram.

Exploateringar 2018-2020

Kostnader för tillkommande drifttytor till följd av exploateringar, se bifogad kalkyl.

1.8 Bilagor

Bilaga 1: Ramanalys 2018 Kalkyl tillkommande drifttytor exploateringsområden

2 Barn och utbildningsnämnd

2.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Verksamheten för barn- och utbildningsnämnden har under året bedrivits enligt plan. Den sedan 2015 nybildade sektorn har för första gången bedrivit sin verksamhet utifrån egen verksamhetsplan och egen budget. Arbetet med den nya organisationen har fungerat väl och kommit långt men samtidigt återstår en hel del. Att slå samman två olika kulturer för med sig en del utmaningar som tar tid att hantera.

Utifrån barn och utbildningsnämndens målbild har tre fokusområden tagits fram; Ledarskap, rättssäkra processer samt barn och elevhälsa. Dessa fokusområden är framtagna för att arbeta med långsiktigt och strategiskt och utgör grunden för den skolutveckling vi bedriver på strategisk nivå med samtliga enhetschefer inom ramen för 0-19 perspektivet.

Barn och elevhälsan har under året format sig i sin nya organisation och en ny enhetschef har anställts vilket gör att samtliga chefer nu finns på plats. Arbetet med att hitta formerna för hur vi arbetar med frågor relaterade till barn och elevhälsan har kommit långt men kommer självklart att fortgå.

På Skaraborgsnivån har arbetet med Utbildning Skaraborg legat i fokus. Implementeringen är genomförd och olika nätverk har skapats och påbörjat sitt arbete inom ramen för måldokumentet. Ytterligare en skolledarkonferens har genomförts.

En ny plan för samverkan skola arbetsliv är under framtagande och beslut tas tidigt 2017.

Ung Företagsamhet på gymnasiet bedrevs under våren på huvuddelen av de nationella programmen på gymnasiet. Den satsning som genomförts på just UF har gjort att både fler elever och fler pedagoger är engagerade. UF-mässan under våren visade också att denna satsning givit resultat då avsevärt fler Gymnasium Skövdeföretag blev nominerade samt fick priser. På grundskolan har Ung Företagsamhets grundskolekoncept införts och detta används nu på fem skolor.

Antalet nyanlända under senare del av året har minskat även om vi haft ett visst inflöde, och då främst genom de från andra kommuner som blivit placerade här. Beslut om Mottagnings och modersmålsenhet är taget och en chef för denna är utsedd. Verksamheten inom ramen för den nya enheten har påbörjats och full operabilitet förväntas från 170101.

Resultatet av de anställningar vi gjorde av sk "Serviceassistenter" (främst lärarutbildad personal från Syrien) har fallit väldigt väl ut. De utgör den avlastning för våra pedagoger som vi hoppades på. Under året har formerna för en eventuell fortsättning samt nyrekrytering av denna grupp setts över.

Under perioden togs beslut om att upphandla en extern utredning gällande skolorganisationen inom nämndens ansvarsområde. PWC fick uppdraget och påbörjade detta i maj månad. Uppdraget kommer slutföras under kommande period.

Beslut om att öppna högstadiet i Ryd togs under perioden. Styrande för beslutet var kommunens skyldighet att förse våra medborgare med högstadieplatser som vi såg inte var möjligt utan tillförsel av platser. Raoul Wallenbergs eventuella högstadium har under perioden sett något osäkert ut vilket också bidrog till beslutet. Rektor har rekryterats och denna har i sin tur påbörjat arbetet med att rekrytera personal. Extra medel för rekrytering och marknadsföring av högstadiet i Ryd har tillförts.

I Tibro fattades under perioden beslut om att lägga ner Fågelviksgymnasiet. Ett samarbete med Skövde påbörjades i syfte att göra det så bra som möjligt för eleverna. Skövdes syn på ett eventuellt samarbete har varit att inte frånga samverkansavtalet Utbildning Skaraborg vilket gjort att eleverna fått välja bland de gymnasieskolor som finns inom ramen för detta. Det har alltså inte förkommit någon särbehandling av de "Tibro-eleverna". Detta har marginellt påverkat antalet sökanden till Gymnasium Skövde. Däremot har friskolorna i kommunen märkt av det mer. Gymnasium Skövde blev under året certifierade av Riksidrottsförbundet för att som riksidrottsgymnasium bedriva cross och enduroutbildningen. Planering för denna utbildning har påbörjats.

Utmaningarna i att identifiera och planera för kommande lokalbehov kvarstår. Under året har ett omfattande arbete gjorts för att prognostisera elevkullar och utifrån dessa lägga en plan för både kort- och långsiktig lokalförsörjning.

Den återuppbyggda Skogens förskola togs åter i bruk under periodens början. Likaså slutfördes byggnationen av Bissgårdens förskola samt att byggnationen av Trädgårdsstadens skola påbörjades.

Det nya digitala systemet för skolplacering har för första gången använts och bortsett från en del "barnsjukdomar" har det fungerat väl.

Under perioden har projektet för Vikarieanskaffning övergått till operativ drift vad avser förskolan. Successivt kommer övriga verksamheter också att omfattas.

Måluppfyllelse och resultat

Bedömningen är att målet "Ge barn och unga bästa förutsättningar för utveckling och lärande" delvis är uppfyllt. Förskolan har en fortsatt positiv utveckling mot målet. Grund- och gymnasieskolan har något lägre resultat jämfört med föregående år men sett ur ett längre tidsperspektiv pekar resultaten på en försiktigt positiv utveckling.

För målet "Skövde ska utvecklas mot att vara en ledande kommun i skolutveckling" är bedömningen att målet delvis är uppfyllt. Förskolan har utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet. Grund- och gymnasieskolan behöver fortsätta arbetet kring analys och resultatförståelse i syfte att kunna vidta adekvata åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Barn och utbildningsnämndens vidtagna och planerade åtgärder för ökad måluppfyllelse, inom fokusområdena Ledarskap, Rättsäkerhet samt Barn och elevhälsa, är långsiktiga och förväntas därmed inte ge full effekt under mandatperioden.

Ekonomisk sammanfattning

Barn och utbildningsnämnden redovisar ett resultat för året på minus 1,2 mnkr. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader för samtliga verksamheter. Antalet elever på grund- och gymnasieskolan har varit fler än beräknat vilket till del beror på ett högre antal nyanlända än tidigare år. Underskotten för enheterna har till stor del balanserats av ökade intäkter i form av interkommunala intäkter, statsbidrag från skolverket och schablonbidrag för asylsökande från Migrationsverket.

Avvikelsen mot budget motsvarar 0,1 % av kommunbidraget. Resultatet är 5,7 mnkr bättre än prognosen i delårsbokslutet. Det förbättrade resultatet jämfört med prognos beror till stor del på högre statsbidrag än beräknat. Beroende på en kraftig ökning av statsbidrag och sena beslut om beviljade medel, både från Skolverket och Migrationsverket, har verksamheten haft mycket svårt att prognostisera sina resultat under 2016. Jämfört med föregående år har statsbidragen från Skolverket fördubblats från 27 mnkr till 53 mnkr och bidragen från Migrationsverket har tredubblats från 5 mnkr till 15 mnkr. Personalkostnaderna har ökat med ca 6 % jämfört med föregående år (42 mnkr). Utöver lönerrevision 2016 beror ökningen på att villkoren för statsbidragen ofta är kopplade till en ökad personalresurs eller är en ren transferering i form av lönetillägg till enskilda medarbetare.

2.2 Nämndens ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sjukhuskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa. Nämnden är även ansvarig vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser för elever 6 - 20 år.

Nämnden har det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar i åldrarna 16-19 år, som har valt att inte studera på gymnasiet eller avbrutit sina gymnasiestudier.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt föreskrifter som finns i lag eller förordning samt enligt de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat, samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Antalet barn inom förskoleverksamheten uppgår till 2 400 och totalt inom fritidshem, förskoleklass samt grundskola finns 5 600 elever. På grundsärskolan uppgår elevantalet till 50. Inom gymnasieskolan finns 2 200 elever varav 40 procent kommer från annan kommun. Inom gymnasiesärskolan finns 85 elever varav 48 procent är från annan kommun.

Antalet tillsvidareanställda medarbetare inom sektor barn och utbildning uppgår till 1 600.

Barn- och utbildningsnämnden utövar tillsyn över verksamhet på fristående förskolor och fristående fritidshem.

2.3 Uppföljning av ekonomi

2.3.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-1 239 917	-1 301 463	61 546	-1 262 702	-1 221 649
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	<i>-1 037 896</i>	<i>-1 037 896</i>	<i>0</i>	<i>-1 037 896</i>	<i>-1 011 646</i>
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>-37 417</i>	<i>-37 851</i>	<i>434</i>	<i>-38 000</i>	<i>-36 395</i>
<i>Försäljning av verksamhet</i>	<i>-114 806</i>	<i>-130 217</i>	<i>15 411</i>	<i>-115 806</i>	<i>-119 157</i>
<i>Bidrag</i>	<i>-43 169</i>	<i>-83 448</i>	<i>40 279</i>	<i>-60 000</i>	<i>-43 872</i>
<i>Övriga intäkter</i>	<i>-6 629</i>	<i>-12 051</i>	<i>5 422</i>	<i>-11 000</i>	<i>-10 579</i>
Kostnader	1 239 917	1 302 646	-62 729	1 269 630	1 226 654
<i>Personalkostnader</i>	<i>757 715</i>	<i>794 186</i>	<i>-36 471</i>	<i>781 700</i>	<i>752 097</i>
<i>Lämnade bidrag</i>	<i>1 320</i>	<i>1 431</i>	<i>-111</i>	<i>1 500</i>	<i>1 542</i>
<i>Köp av huvudverksamhet</i>	<i>119 883</i>	<i>121 058</i>	<i>-1 175</i>	<i>118 000</i>	<i>107 578</i>
<i>Lokalhyror och markhyror</i>	<i>162 533</i>	<i>165 519</i>	<i>-2 986</i>	<i>166 000</i>	<i>156 530</i>
<i>Kapitalkostnader</i>	<i>10 246</i>	<i>10 495</i>	<i>-249</i>	<i>10 528</i>	<i>10 391</i>
<i>Övriga kostnader</i>	<i>188 220</i>	<i>209 957</i>	<i>-21 737</i>	<i>191 902</i>	<i>198 516</i>
RESULTAT	0	1 183	-1 183	6 928	5 005

Kommentarer till resultatet

Avvikelse mellan årets utfall och föregående års utfall

Jämfört med föregående år har intäkterna, exkl. kommunbidrag, ökat med ca 54 mnkr och kostnaderna med 76 mnkr.

På intäktsidan är det i huvudsak två poster som har stora avvikelser; försäljning av verksamhet och bidrag. När det gäller försäljning av verksamhet är det interkommunala intäkter som står för den största avvikelsen med en ökning på drygt 7 mnkr. Ökningen avser gymnasieskolan och beror dels på fler elever från andra kommuner och dels på ökade intäkter per elev.

Intäktsposten bidrag har ökat med 40 mnkr jämfört med föregående år. Här är det bidrag från Skolverket som ökat med drygt 26 mnkr samt bidrag från Migrationsverket som ökat med ca 10 mnkr. De ökade bidragen är också en anledning till kostnadsökningarna framförallt när det gäller personal då villkoren för bidragen ofta handlar om någon form av ökad personalresurs eller en ren transferering i form av lönetillägg till enskilda medarbetare (karriärtjänster och lärarlönelyftet).

När det gäller kostnadssidan är det personalkostnader, köp av huvudverksamhet och lokalkostnader som har störst ökning mellan åren. De ökade personalkostnaderna är som tidigare nämnts direkt relaterade till den kraftiga ökningen av bidrag från främst Skolverket. Ökningen av kostnadsposten köp av huvudverksamhet avser bidrag till enskilda huvudmän för förskola, fritids och grundskola.

Lokalkostnaderna har ökat för grundskolan p.g.a. renovering av Stöpenskolan, renovering av kök samt tillfälliga paviljonglösningar på Tidanskolan, Eriksdalsskolan och Helenaskolan.

Utfall jämfört med budget

Jämfört med budget visar utfallet på drygt 61 mnkr högre intäkter och 63 mnkr högre kostnader. Avvikelsen på intäktsidan avser posterna försäljning av verksamhet och bidrag. När det gäller försäljning av verksamhet är det interkommunala kostnader som står för den största avvikelsen (5 mnkr) här har även delar av de extra medel för migration som nämnden tilldelats felaktigt bokförts (3,7 mnkr). När det gäller bidrag är det statsbidrag från skolverket och schablonbidrag för asylsökande som är betydligt högre än budgeterat (40,3 mnkr). Se även kommentarer ovan under rubriken Avvikelse mellan årets utfall och föregående års utfall.

På kostnadssidan är det främst personalkostnader och övriga kostnader som avviker. Personalkostnaderna är direkt kopplade till posten ökade statsbidrag då en stor andel av statsbidragen avser ökade personalresurser eller lönetillägg. Inom övriga kostnader är det inte någon enskild post som orsakat ökningen men det är något större avvikelser vad gäller it-drift, licensavgifter och internt köpta tjänster från vikariepoolen.

Avvikelse mellan prognos per augusti och utfall 31 december

Avvikelse mellan prognos per augusti och utfall för året är i princip samma avvikelser som tagits upp under tidigare rubriker. Utfallet visar på 39 mnkr högre intäkter och 33 mnkr högre kostnader jämfört med prognos.

Den största avvikelsen på intäktsidan är direkt kopplad till statsbidrag från Skolverket och Migrationsverket. När det gäller Skolverket kom beslut angående beviljade medel för fritidshemssatsning och läxhjälp i oktober och november, totalt 3,2 mnkr, vilket inte hade räknats med i prognosen. Båda statsbidragen finansierade till stor del redan befintlig verksamhet vilket resulterat i ett bättre resultat än beräknat för nämnden. Beslut från Migrationsverket avseende ansökta schablonbidrag för asylsökande barn och elever har släpat under 2015 och 2016 och i december kom beslut för både 2015 och delar av 2016. Besluten resulterade i 2,8 mnkr mer i bidrag än beräknat i prognos. (se även under rubrik 4.2 Resultat per verksamhet).

Vad gäller kostnaderna är det i huvudsak personalkostnader som avviker mot prognos. Detta beror främst på höstens statsbidrag för lärarlönelyftet (7,6 mnkr) och karriärtjänster (3,4 mnkr) som inte tagits hänsyn till i prognosen eftersom det blir en form av transferering för kommunen då statsbidraget betalas ut direkt till enskilda medarbetare i form av ett lönetillägg.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier	16 000	20 700	8 725	11 975
Affärsverken				

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar	16 000	20 700	8 725	11 975

Arbetet med att varje avdelning ska ha en treårig investeringsplan har påbörjats. En första behovsinventering genomfördes i början av året och ytterligare en genomfördes i september.

Investeringar på förskolor och grundskolor avser i huvudsak klassrums- och matsalsmöbler. Gymnasieenheternas behov ligger främst på yrkesprogrammen där både fordons- och byggprogrammet numera har en omsättningsplan för sina fordon.

Utfallet visar på att nämndens tilldelade investeringsram inte har använts fullt ut under 2016. Nämnden har begärt att få flytta 5,8 mnkr av kvarvarande medel till 2017 då vissa planerade inventarieköp har blivit försenade eller framflyttade.

2.3.2 Resultat per verksamhet

Utfallet för 2016 för nämnden visar på ett underskott om 1,2 mnkr vilket är en förbättring med 4,8 mnkr jämfört med prognos 3 och 5,7 mnkr jämfört med prognos 2.

Utfallet för de centrala intäktsposterna är 2,5 mnkr högre än budget och 1,4 mnkr lägre än senaste prognos. Ökningen jämfört med budget avser interkommunala intäkter för gymnasie- och gymnasieförskolan. Av det extra medel för migration som nämnden begärt få del av under 2016 har 5,7 av 7,5 mnkr rekviderats.

Centrala kostnadsposter så som nämnd, aktivitetsansvar och vårdnadsbidrag följer budget med mindre avvikelser. Gemensamma sektorskostnader är drygt 1 mnkr högre än budgeterat. Underskottet avser främst ökade kostnader för etablering av paviljonger samt fasta kostnader för bemanningsenheten. Studie- och yrkesvägledarverksamheten uppvisar ett överskott om ca. 1,2 mnkr vilket avser vakanser som varit svåra att tillsätta.

Tilläggsbelopp för förskola och grundskola

Utbetalade tilläggsbelopp för barn och elever med extraordinära stödbehov blev 1,6 mnkr lägre än beräknat. Utfallet avser både tilläggsbelopp för kommunens egna enheter och för enskilda huvudmän.

Tilläggsbelopp för nyanlända för grundskolan blev 1,9 mnkr högre än budgeterat. Antalet nyanlända har varit betydligt fler än budgeterat och det är främst högstadieskolorna som har haft fler nyanlända än beräknat.

Förskola

Utfallet för **den centrala resursfördelningen och anslagsfinansierade verksamheter** visar på minskade kostnader om ca 8,3 mnkr jämfört med budget. Anledningen till avvikelsen är färre antal barn inskrivna i verksamheten än budgeterat. Detta visar sig även vid avstämning av demografin då det är färre barn i förskoleålder än prognostiserat.

Kapitalkostnader för förskoleenheterna blev 1 mnkr lägre och kostnaderna för avdelningen Regnbågen, för barn med speciella behov, blev också lägre än budgeterat beroende på färre barn än planerat.

Avdelningens resultat visar på ett underskott om 3,5 mnkr. Av underskottet avser 3,1 mnkr den extra satsningen på förskollärare som genomfördes i samband med lönerevisionen 2016. Enheter som uppvisar underskott anger färre barn, och därmed lägre intäkter än beräknat, som främsta orsak till underskottet. Det nya resursfördelningssystemet med avläsning varje månad och det förändrade sättet att hantera tilläggsbelopp är osäkerhetsfaktorer för enheterna. Samtliga chefer lyfter köhantering och placeringsprocessen som ett utvecklingsområde. Enheterna vill involveras mer i processen för att kunna få rätt förutsättningar för att planera sin verksamhet. Ett antal enheter har under 2016 sökt och blivit beviljade statsbidrag för att minska barngruppernas storlek. Totalt har sektorn, för 2016, fått drygt 2,6 mnkr för att minska barngrupperna vilket varit ett värdefullt tillskott för berörda enheter.

Grundskola

Utfallet för **den centrala resursfördelningen och anslagsfinansierade verksamheter** för grundskolan visar på ett underskott om 3,4 mnkr. Den ökade kostnaden beror på att det varit fler elever på kommunens egna enheter än budgeterat. Främst är det fler barn inskrivna på fritids och fler elever i årskurs 7 - 9 än planerat vilket också visar sig vid avstämning av demografin för åldersgruppen. Eftersom volymökningen till del beror på fler nyanlända än beräknat har underskottet delvis balanserats av schablonbidraget för asylsökande som blivit 4 mnkr högre än beräknat.

.Avdelningens resultat visar på ett underskott om 4 mnkr. Av underskottet avser knappt 0,4 mnkr den extra satsningen på förskollärare som gjorts under 2016. Det finns fortfarande osäkerheter hos rektorerna hur de ska jobba med sin ekonomi och även hur förändringar i resurstilldelningen påverkar dem. Det blir tydligare att små enheter är sårbara när antalet elever stäms av varje månad. En elev upp eller ner påverkar ekonomin mer för en liten enhet än för en stor. Det finns fortfarande en osäkerhet avseende det förändrade sättet att hantera tilläggsbelopp för elever med extraordinära behov. Flera enheter anger även den indragna kvalitetsförstärkningen för årskurs 4 - 9 som en orsak till underskottet. Besparingen kom i ett sent skede under pågående läsår och det har varit svårt att ändra organisationen och få full effekt på kort tid. Genomgående för flera enheter är att det är stora svårigheter när det gäller rekrytering av behöriga lärare och när rekryteringen lyckas blir det ofta till en högre kostnad än vad det finns utrymme till. Det kan handla både om högre lön och högre tjänstgöringsgrad än planerat. Svårigheten att rekrytera visar sig också när det gäller den statsbidragsfinansierade satsningen mot förskoleklass till årskurs tre. Statsbidraget har riktats mot enheter med låga resultat och flera av dem har haft svårt att rekrytera och använda tilldelade medel under innevarande läsår.

Gymnasieskola

Utfallet för **den centrala resursfördelningen** till gymnasiet visar att det är något fler elever än budgeterat på våra kommunala enheter.

Avdelningens resultat för de nationella programmen visar på ett underskott om 7 mnkr. Flera av enheterna har fortfarande svårt att få en budget i balans trots fler elever i verksamheten. Det är främst personalkostnaderna som är högre än budgeterat men även kapitalkostnader, it-kostnader och undervisningsmaterial är högre än beräknat för några enheter.

Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen visar på ett underskott om ca 1,5 mnkr. Underskottet avser språkinstruktionen som tagit emot betydligt fler elever än normalt. I januari var antalet elever på språkinstruktionen 150 och ökningen i februari och mars var ca 10 elever per månad. Ökningen har sedan stagnerat och antalet elever har inte ökat under april och maj. Under höstterminen har antalet elever varit runt 170. Stora delar av språkinstruktionen finansieras dock av schablonbeloppet för asylsökande från Migrationsverket. För 2016 har schablonbeloppet genererat 7,2 mnkr för elever på språkinstruktionen.

Gymnasiesärskolan

Resultatet för gymnasiesärskolan visar på ett överskott om 2,3 mnkr. Överskottet avser främst lägre kostnader för pedagoger och assistenter än beräknat.

Interkommunala kostnader och bidrag till friskolor

Kostnader för elever på som valt att genomföra sin utbildning i en annan kommun eller på en friskola blev 4,5 mnkr lägre jämfört med budget. De minskade kostnaderna beror på att färre barn och elever än beräknat valt en förskola eller skola i en annan kommun eller en enskild huvudman.

Mottagnings- och modersmålsenhet

Sektorn har under 2016 en projektanställd integrationssamordnare som haft i uppgift att titta på mottagandet av nyanlända i sektorn. Projektet har resulterat i att sektorn startade upp en mottagnings- och modersmålsenhet den 1 augusti. Ansvarig chef för den nya enheten är den rektor som under våren haft ansvarat för modersmålsundervisningen. Ansvaret för modersmålsundervisningen flyttas med till den nya enheten. Kostnader för mottagningsfunktionen i den nya enheten blev 0,4 mnkr lägre än beräknat då rekryteringen av personal blev något försenad.

Tkr	Rev. budget	Prognos 2	Prognos 3	Utfall 2016
Kommunbidrag	-1 037 896	-1 037 896	-1 037 896	-1 037 896
Extra medel migration	-5 500	-7 500	-7 500	-5 670
Statsbidrag för maxtaxa och kvalitetshöjande åtgärder	-17 561	-17 561	-17 561	-17 561
Barnomsorgsavgifter för förskola inkl. familjedaghem	-22 668	-22 668	-22 794	-22 827
Barnomsorgsavgifter för fritidshem	-14 549	-15 326	-15 187	-15 141

Tkr	Rev. budget	Prognos 2	Prognos 3	Utfall 2016
Interkommunala intäkter förskola	-1 000	-945	-930	-969
Interkommunala intäkter grund- och grundsärskola	-6 500	-6 000	-5 712	-5 691
Interkommunala intäkter gymnasie- & gymnasiesärskola	-103 500	-105 500	-105 500	-105 941
Summa intäkter	-1 209 174	-1 213 396	-1 213 079	-1 211 696
Nämnd	1 315	1 315	1 250	1 267
Gemensamma sektorskostnader	34 582	35 378	36 204	35 634
Vårdnadsbidrag	821	850	900	879
Aktivitetsansvar	566	600	600	589
Studie- och yrkesvägledning	5 771	4 876	4 843	4 519
Tilläggsbelopp förskola och grundskola	29 000	29 000	29 000	27 414
Tilläggsbelopp nyanlända grundskola	5 000	6 620	6 930	6 947
Mottagnings- och modersmålsenhet	0	0	0	-381
Elevhälsa förskola - grundskola - grundsärskola	19 626	19 626	19 461	19 492
Förskola	273 532	269 846	265 090	265 217
<i>Resultat för avdelning förskola</i>	0	4 000	3 700	3 467
Grundskola	470 897	472 736	474 496	474 301
<i>Resultat för avdelning grundskola</i>	0	5 000	6 800	3 956
Grundsärskola	16 920	16 733	16 411	16 101
Gymnasieskola	184 349	186 124	186 092	184 848
<i>Resultat för avdelning gymnasieskola</i>	0	4 500	5 500	6 986
Introduktionsprogrammen	14 052	15 000	15 000	15 606
Busskort gymnasiet	4 332	4 332	4 332	4 424
Gymnasiesärskola	32 669	32 169	31 669	30 347

Tkr	Rev. budget	Prognos 2	Prognos 3	Utfall 2016
Förskolan interkommunala kostnader/bidrag enskilda förskolor	36 900	36 776	35 334	35 122
Grund- och grundsärskolans interkommunala kostnader/bidrag friskolor	24 842	23 842	23 949	24 248
Gymnasie- och gysärskolan interkommunala kostnader/bidrag friskolor	54 000	51 000	51 500	51 896
Summa kostnader	1 209 174	1 220 323	1 219 060	1 212 879
Resultat	0	6 927	5 981	1 183
Demografikompensation			-851	-851
Resultat efter demografikompensation	0	6 076	5 130	332
Lönesatsning på förskollärare		-3 900	-3 900	-3 900
Resultat efter avdrag för lönesatsning		2 176	1 230	-3 568

2.4 Uppföljning av intern kontrollplan

2.4.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Nämnden har under hösten 2015 och våren 2016 på ett mer systematiskt sätt börjat arbeta med intern kontroll med hjälp av en ny styrmodell i styr och ledningssystemet Stratsys. En första risk- och väsentlighetsanalys med prioriterade risker togs fram till verksamhetsplan 2016-2018. I nämndens interkontrollplan för 2016 finns inga kontroller som ska övervakas/testas. Fokus för 2016 har istället varit att ta fram rutiner för löpande kontroller som syftar till att minimera risker som prioriterats i risk- och väsentlighetsanalysen. Framtagna rutiner för löpande kontroller utifrån beslutad intern kontrollplan för 2016 redovisas under rubriken 5.2 Genomförda kontroller. Sex av sju planerade åtgärder är genomförda under året och en är satt i vänteläge i avvaktan på att ett verktyg för tjänstefördelning ska implementeras på grundskolan.

I maj 2016 genomförde nämnden en studiedag där huvudpunkten för förmiddagen var intern kontroll och i december beslutades Nämndens organisation, regler och anvisningar för intern kontroll.

2.4.2 Genomförda kontroller

Process/Rutin	Risker	Åtgärder	Kommentar
Betygsättning	■ Betyget speglar inte elevens kunskapsnivå	<p>✓ Avslutad med mindre avvikelser</p> <p>Ta fram en rutin för kontroll av att lärarna dokumenterar elevens kunskapsutveckling i Fronter.</p>	Det finns rutiner och årshjul för hur, när och var läraren ska dokumentera elevens kunskapsutveckling under läsåret. Rektor kan i systemet Fronter följa dokumentationen för samtliga elever klassvis. I systemet

Process/Rutin	Risker	Åtgärder	Kommentar
			kommer det att läggas till en kommentarsruta där rektor kan markera att kontroll av dokumentationen av utvecklingen för klassens elever är gjord. Att rektor gjort denna kontroll kommer att följas upp i SVEP-kvartals och årsrapport.
Anmälan om kränkande behandling	■ Kränkande behandling anmäls inte	<p>✓ Avslutad med mindre avvikelser</p> <p>Ta fram en löpande kontroll för att minimera risken</p>	Två löpande kontroller i form av checklistefrågor i SVEP kvartal 1. Fråga ang. att det finns en likabehandlingsplan där rutiner för anmälan om kränkande behandling ingår.
Behöriga lärare	■ Lärare undervisar i ämnen de inte har behörighet i	<p>⏸ Vänteläge</p> <p>Dokumentation av tjänstefördelning</p>	Åtgärden har skjutits fram då vi under våren 2016 varit på en visning av ett digitalt system som kan användas på grundskolan för att arbeta med skolans tjänstefördelning med koppling till behörighet. Beslut om införande av systemet togs under hösten och införande på fyra skolor påbörjades i december. Löpande kontroll ska byggas in med koppling till det nya systemet.
Anställning av personal på förskola och grundskola	■ Olämplig personal arbetar i barn/elevgruppen.	<p>✓ Avslutad med mindre avvikelser</p> <p>Rutin för dokumentation och uppdatering av utdrag ur belastningsregister</p>	<p>Befintliga rutiner har dokumenterats som en löpande kontroll i styrmodell Intern kontroll.</p> <p>Enhetschef kommer årligen att få en fråga om rutinen följs i samband med SVEP årsrapport.</p>
Diarietföring	■ Elev får inte det stöd som den har rätt till	<p>✓ Avslutad med mindre avvikelser</p> <p>Ta fram rutin för kontroll av diarietföring</p>	Löpande kontroll för diarietföring av åtgärdsprogram, utredningar och utvärderingar har tagits fram.
Köhantering/placering barnomsorg	■ Olikvärdig behandling vid placering gällande barnomsorg	<p>✓ Avslutad med mindre avvikelser</p> <p>Risken ska tas hänsyn till vid upphandling av digitalt system för köhantering.</p>	Vid genomgång av befintligt system, Procapita, konstaterades att de funktioner som krävs för köhantering redan finns varför ett nytt system ej behöver upphandlas. I september beslutar nämnden om nya regler för köhanterng för att rättssäkra likvärdigheten vid placering inom barnomsorgen. Tre löpande kontroller har byggts

Process/Rutin	Risker	Åtgärder	Kommentar
			in i rutinen.
APL gymnasiet	<ul style="list-style-type: none"> Elever får inte rätt förutsättningar under sin APL 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Avslutad enligt plan Ta fram rutin för kontroll 	<p>Rutin att rektor i samband med SVEP- årsrapport intygar att det finns avtal med samtliga APL-platser där en elev genomför sin APL under läsåret. Om praktikplatsen finns registrerad i det digitala praktikverktyget betyder det att det finns avtal med arbetsplatsen, nödvändig information och krav finns angivna samt att eleven har fått informationen. Praktikplatser som inte registrerats i verktyget ska rektor kontrollera att avtal och nödvändig information finns dokumenterad och att eleven tagit del av den.</p>

2.5 Framtiden

Kompetensförsörjning

Sverige upplever en stor lärarbrist vilket nu också börjar bli mer påtagligt även i Skövde. Skickliga och engagerade lärare är nyckeln till en god undervisning men det är stora svårigheter med lärarförsörjningen inom samtliga skolformer. Bristen på legitimerade pedagoger gör att det idag är relativt enkelt att byta arbetsgivare och på så sätt få upp sin lön, vilket i sin tur leder till att nyrekryteringar blir dyrare. Detta är redan idag ett faktum och innebär att lönekostnaderna stiger.

För att höja attraktiviteten för läraryrket har staten tillfört medel till kommunerna i form av riktade statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft. Tillskottet är positivt för kommunen men det gör verksamheterna beroende av bidrag från staten, vilket i det långa perspektivet är sårbart, instabilt och otryggt.

Det är även en oroande trend för de svårrekryterade yrkesgrupperna psykologer och studie- och yrkesvägledare inom barn- och elevhälsan.

Barn- och elevhälsans yrkesgrupper arbetar i ett 0 - 19-års perspektiv med skolans mest utsatta barn och elever och utgör en central och viktig del i skolans verksamheter för måluppfyllelse och avlastning av ordinarie pedagoger.

Ökade behov av förskola och skola

Demografisk utveckling

Prognosen för den demografiska utvecklingen för Skövde kommun visar på ökade volymer inom samtliga skolformer de närmaste åren. Fram till 2020 kommer antalet barn i förskoleåldern öka med ca 100 barn om året, vilket motsvarar ungefär en ny förskola med fem avdelningar per år. Antal elever i grundskolan kommer fram till 2020 att öka med ca 200 per år och antal elever på gymnasiet börjar nu öka efter en lång period med minskade volymer. Därtill krävs en viss beredskap för vilka beslut som tas gällande närliggande kommuners gymnasieorganisation vilka med kort varsel kan påverka volymerna på gymnasiet.

Ökade vistelsetider på förskolan

Utöver volymökningarna som redovisats ovan har under de senaste fem åren andelen inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år ökat med ca 20 %. Samtidigt ökar även vistelsetiden per barn. Här finns även ett ökat antal ansökningar om utökad vistelsetid i förskolans verksamhet som är kopplat till vårdnadshavarnas behov. Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till ansökningarna.

Nyanlända på förskolan

Antalet barn med annat modersmål har ökat i förskolan de senaste åren vilket även inneburit att fler förskolor än tidigare tar emot barn med annat modersmål.

Barn till asylsökande har rätt till förskola på samma villkor som alla andra barn i Sverige vilket innebär att trycket på

förskolan har ökat då antalet asylsökande familjer blivit fler.

Omsorg på obekvämtid

Kommunen erbjuder idag verksamhet på "obekvämtid" på två förskolor och dygnet runt verksamhet på en förskola. Verksamheten är inte lagstadgad men det finns stark kritik mot kommuner som inte löser detta för sina medborgare. I dagsläget tillgodoses det behov som finns men samhällsutvecklingen tyder på att behovet av platser kommer att öka.

Lokalförsörjning

Lokalerna behöver planeras så att de kan användas flexibelt och resurseffektivt. Förutsättningar behöver också skapas för att klara såväl planerade som oplanerade händelser. Exempel på händelser kan vara vattenskada eller brand, större renoveringar och förseningar av byggprojekt.

Detta kan delvis hanteras genom att nyproduktion av skolor/förskolor tidigareläggs i förhållande till prognostiserat behov. Kommunen bör även se över möjligheten för en gemensam lokalreserv som kan användas för evakuering för pågående planerat underhållsarbete samt vid oförutsedda händelser.

En gymnasieutbildning för alla - åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning (U 2015:01)

Gymnasieutredningens direktiv och tilläggsdirektiv är omfattande och berör drygt 20 olika delområden inom gymnasieskolan. Regeringens mål enligt direktiven är att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning. Utredningen innehåller över 90 förslag till beslut och bedömningen är att flertalet förslag kan beslutas och införas 2018. Eventuella beslut kommer att påverka gymnasieskolan både utifrån ett verksamhets-, ekonomiskt- och personalstrategiskt perspektiv. I dagsläget är det svårt att förutse vilka konsekvenser eventuella beslut får.

2.6 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Barn och utbildningsnämnden	1062755	1086842	1104497

Övergripande analys av planerad ram på perioden

Enligt beslutad Strategisk plan med budget 2017-2019 förändras barn och utbildningsnämndens ram med följande poster exkl. pris och personalkostnadsindex:

Investeringsrelaterade kostnader & tillfälliga lokallösningar	+19,2 mnkr (2018)	+17,1mnkr (2019)
Kompensation för demografi	+15,8 mnkr (2018)	+15,5 mnkr (2019)
Effektivisering	- 10,9 mnkr (2018)	-11,0 mnkr (2019)

Eftersom kompensationen för investeringsrelaterade kostnader och tillfälliga lokalkostnader kommer att följas av lika stora kostnadsökningar för lokaler är den reella ökningen av ramen 4,9 mnkr för 2018 och 4,5 mnkr för 2019. Ramökningen ska täcka den prognostiserade volymökningen för perioden 2018 - 2019 vilket är 180 barn på förskolan, 400 elever i grundskolan och 90 gymnasieelever.

De ökade volymerna har fångats upp i investeringsplanen för perioden vilket säkrar tillgången på lokaler för verksamheten. Demografikompensationen på drygt 15 mnkr per år för 2018 och 2019, ska täcka behovet av undervisande personal, lärverktyg och måltider och andra behov kopplat till volymökningen exempelvis ledningsresurs, elevhälsa och administration. Effektiviseringskravet innebär att samtliga verksamheter måste vidta besparingsåtgärder för att klara en budget i balans. Skövde kommun ligger lågt vad gäller kostnad per barn/elev i förhållande till beräknad standardkostnad och planerad ram kommer att påverka personaltäthet och gruppstorlekar.

Nuvarande modell för att beräkna ramar innebär att nämnden får högre effektiviseringskrav i takt med att investeringar i lokaler ökar vilket ger mindre och mindre medel för den dagliga driften. Förutom ovan nämnda finns det risk för att kostnaderna för lokalvård kommer att öka med 17 mnkr per år då Miljösamverkan Östra Skaraborg anser att städfrekvensen för nämndens verksamheter måste ökas.

Utöver resurser för att hantera redan nämnda volymökningar är det ett flertal områden som kräver mer resurser än idag för att nämnden ska klara att utföra sitt uppdrag. Mer information om varje område finns längre ner i dokumentet.

- **Attraktiv arbetsgivare och strategisk kompetensförsörjning** - en ökning med 15 mnkr krävs för att kunna erbjuda exempelvis studier på arbetstid, en ökning av andra yrkesgrupper för att avlasta pedagogerna eller erbjuda lönetillägg för de som väljer att arbeta på enheter som har svårt att rekrytera behörig personal.

- **Barngruppernas storlek i förskolan** - en ökning av personaltätheten motsvarande 10 % per avdelning, 8 mnkr.
- **Nationell It-strategi och ev. kommande förändringar i läroplan i syfte att stärka barn och elevers digitala kompetens** - ökade kostnader för hårdvara utifrån riktlinjer i nationell it-strategi vilket innebär en kostnadsökning för 2018 på 11,3 mnkr, 2019 4,2 mnkr och 2020 4,2 mnkr. Totalt 19,7 mnkr på tre år.
- **Ökad tillgång till elevhälsa**, en ökning med tre kuratorer riktat mot grundskolan, 2 mnkr

Samtliga belopp är beräknade inklusive ökade bidrag till enskilda enheter

Attraktiv arbetsgivare och strategisk kompetensförsörjning

Rekryteringsbehoven inom sektor barn och utbildning är betydande framöver. En bra utbildning börjar med bra lärare, förskollärare, fritidspedagoger mfl. Skövde har ett bra utgångsläge med förhållandevis hög andel behöriga lärare och förskollärare. För att Skövde kommun ska förbli en attraktiv arbetsgivare och för att säkra den framtida kompetensförsörjningen krävs åtgärder exempelvis en fortsatt stark löneutveckling för sektorns yrkesgrupper.

På grund av den svåra marknadssituationen har sektorn även under det senaste året upplevt en löneglidning av betydande karaktär.

För att stärka attraktiviteten bör sektorn arbeta med exempelvis:

- Attraktivitet och värdeerbjudanden, både i nyrekryteringssyfte som att behålla redan anställd personal. Det handlar om allt från friskvård till utbildning på arbetstid som karriärmöjligheter och löner som står sig i konkurrensen.
- Pedagogernas kärnuppdrag – kan de avlastas av andra yrkesgrupper som rektorsassistenter, lärarassistenter, elevcoacher/mentorerna etc.

En utökad ram är av största vikt för att kunna säkerställa en god utbildning för barn och elever.

Barngruppernas storlek på förskolan

Barngruppernas storlek har betydelse för barns trygghet, utveckling och lärande. Faktorer som påverkar planering av barngruppers storlek och sammansättning är:

- Personalens kompetens
- Personaltäthet
- Sammansättning och antal barn i grupperna
- Inne- och utemiljön

Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek är för barn mellan ett och tre år sex till 12 barn och för barn mellan fyra och fem år nio till 15 barn. Riktmärkena är inte tvingande men ska ses som ett stöd för att skapa lagom stora barngrupper.

Skövde kommuns genomsnittliga storlek på barngrupper är för 1-3 åringar 14 barn och för 3-6 åringar 17 barn.

Eftersom befintliga lokaler inte medger en minskning av antalet barn per grupp är personal-förstärkning en åtgärd som möjliggör att under dagen dela barngruppen i mindre grupper. Fokus på mindre barngrupper bör ligga mot de yngsta barnen.

Personalförstärkningen kan även bidra till att minska sjukfrånvaron som till del beror på hög arbetsbelastning hos förskolans medarbetare. Åtgärden kan även stärka attraktiviteten för Skövde kommun som arbetsgivare.

Implementering av Nationell IT-strategi inom sektor barn och utbildning

Skolverket har presenterat förslag till Nationell IT-strategi, en strategi som kommer att gälla 2017-2022. Beslut väntas från regeringen inom kort. Alla barn och elever ska få en mer likvärdig möjlighet att utveckla adekvat digital kompetens för att förbereda dem för ett livslångt lärande.

Regeringen har även gett Skolverket i uppdrag att föreslå förändringar i läroplanen för förskolan och grundskolan för att förtydliga hur barn och elevers digitala kompetens ska stärkas. Avsikten med de förändringar som föreslås är att skapa en röd tråd för att på bästa sätt förbereda morgondagens medborgare för ett allt mer digitaliserat samhälle. I Skolverkets utkast föreslås t ex att programmering ska ingå som en del av ämnena matematik och teknik i grundskolan, där simulering är ett av de bärande begreppen. Förändringar föreslås även i samhällskunskap, svenska och svenska som andraspråk.

I Skövde kommuns skolor ser förutsättningarna olika ut både vad gäller tillgång till digitala verktyg och digital kompetens. Sektor barn och utbildning har tagit fram en plan för *Likvärdig tillgång till digitala verktyg* som avser

hårdvara och infrastruktur. Planen visar behovet av åtgärder och ökade resurser för att säkerställa likvärdig tillgång enligt Nationell IT-strategi.

Ökad tillgång till elevhälsa

Huvudmannen är ansvarig för att det finns tillgång till elevhälsa. Elevhälsans uppdrag är att med respektive professions kompetens komplettera lärarna för att tidigt uppmärksamma ett barn/elevs behov av stöd och utifrån det bistå med att anpassa miljö, verksamhet och undervisning. Elevhälsans yrkesgrupper har även en viktig roll i arbetet med att öka andelen elever som fullföljer sina studier.

I Skövde kommun är tillgången till elevhälsa olika mellan skolformer och åldersgrupper och omfattningen av elevhälsa i relation till antal elever är låg jämfört med andra kommuner. Omfattningen av olika elevhälsokompetenser behöver öka för att vara i relation till de behov som finns i verksamheten samt för att överensstämma med Skolverkets och Skolinspektionens riktlinjer. Det är framförallt tillgången till kuratorer inom grundskolan som är kritisk. Antalet kuratorer på grundskolan behöver förstärkas med minst tre heltidstjänster för att kunna garantera ett likvärdigt och professionellt stöd till barn och elever.

3 Vård och omsorgsnämnd

3.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Ett viktigt fokusområde inom äldreomsorgen är utformandet av boendeformer efter behov och efterfrågan. För att möta dessa behov pågår en omställning av servicelägenheter till trygghetsbostäder där 145 servicelägenheter successivt övergår till trygghetsbostäder. Parallellt med denna omställning omvandlas 38 äldreboendelägenheter till lägenheter för personer med demenssjukdom, denna satsning förstärktes genom "nyöppnandet" av ytterligare 10 lägenheter för denna målgrupp under hösten 2016.

För att ytterligare kunna möta behovet av stöd och omsorg för personer med demenssjukdom och deras anhöriga har sektorn utarbetat ett "Program för god demensvård", som antogs av nämnden i mars. Programmet syftar till att ge en bild av vad kommunen erbjuder för stöd och omsorg, men utgör även ett kunskapsstöd till såväl allmänheten som personal och beslutsfattare.

Under 2016 har nämnden haft en stadigt hög belastning på korttidsplatser och i perioder kö, vilket medfört behov av att utöka andelen platser med ytterligare tre för att undvika betalansvar inom slutenvården.

Inom hemtjänsten har nämnden infört webbhandel där brukare med insatsen inköp handlar varor via internet. Flera pågående åtgärder inom organisationen för hemtjänst pågår för att ytterligare öka kvaliteten och samtidigt nå budgetföljsamhet: Bland annat har fler chefer tillsatts för att nå ett nära ledarskap med färre medarbetare, översyn av organisering och personalbemanning.

Tre nya LOV företag har etablerat sig under året. Ett företag tillhandahåller såväl servicetjänster som omvårdnad, två företag erbjuder servicetjänster.

Inom organisationen för hälso- och sjukvård pågår ett omfattande arbete med att frigöra tid inom befintlig personalbemanning för att minska arbetsbelastningen och få mer tid för patienter/brukare. Som ett led i detta arbete har mobila arbetsplatslösningar införts inom såväl sjuksköterskeenheter samt inom organisationen för rehabilitering. Implementering av ett nytt arbetssätt utifrån mobilitet påbörjades under hösten.

Inom området digitalisering sker också mobila IT-lösningar på arbetsplatser för personlig assistans. Utbyggnad av WiFi inom nämndens samtliga verksamheter har påbörjats under året och beräknas vara fullt utbyggd till 2018.

Ett pilotprojekt inom hemtjänsten med digital natttillsyn med hjälp av trygghetskamera, som komplement till personlig tillsyn, har genomförts hos fyra brukare. Resultatet har fallit väl ut och nämnden planerar att erbjuda denna form av natttillsyn som ett komplement till personlig tillsyn.

Inom organisationen för funktionsnedsättning pågår ett omfattande värdegrundsarbete och inom hela nämndens verksamhetsområden sker en intensifiering av arbetet med social dokumentation samt berörda nationella kvalitetsregister för att i ännu högre utsträckning säkra god kvalitet för våra brukare och patienter.

Samarbetet mellan sektorns förebyggande verksamheter och Volontärtorget är etablerad i syfte att främja möjlighet till rekreation för brukare och anhöriga. Under hösten har projektet "Äta tillsammans" genomförts, i vilket Arbetsmarknadsavdelningen och Volontärtorget deltagit i konceptframtagandet. Projektet anses vara en framgång och därför planeras för 2017 utökade möjligheter för äldre att äta gemensamt. Syftet är ge äldre en möjlighet att uppleva delaktighet och gemenskap med andra för att minska upplevelsen av ensamhet och otrygghet. Ett syfte som omfattar all nämndens förebyggande arbete i sin helhet.

Nämndens fastlagda utbyggnad av gruppboheter och stödteam för funktionsnedsatta sker enligt plan. Gruppboheter Skytteledsvägen öppnades under hösten 2016.

Sektorn har i nära samarbete med HR-partner arbetat intensivt med att öka attraktiviteten inom hälso- och sjukvårdsyrket inför semesterperioden, men även ur ett långsiktigt perspektiv. Ett arbete som under årets utvidgats till att omfatta samtlig övrig personal. Avgörandet för att säkra en god vård och omsorg förutsätter en stabil personalbemanning med rätt kompetens över tid.

Resultatet av den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen visar genomgående på goda/mycket goda resultat.

Måluppfyllelse och resultat

Alla mål utom ett bedöms bli helt uppfyllda 2016. De flesta aktiviteter pågår enligt plan.

Målet "Vård- och omsorgsnämndens verksamhet präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt" bedöms att bli uppfyllt. En viktig del är det förebyggande arbetet som nämnden bedriver. Exempel på detta är all träffpunktsverksamhet och anhörigstödet.

Flera aktiviteter genomförs för att möta behov och efterfrågan för att uppnå målet "Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov". Då några av målvärdena inte uppnås bedöms målet bli delvis uppfyllt.

Inom verksamheten pågår flertal aktiviteter för ökad brukarnöjdhet. De senaste brukarundersökningarna inom äldreomsorg och funktionsnedsättning visar på goda resultat och därför bedöms målet "Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande, äldreomsorg/funktionsnedsättning" att bli uppfyllt.

Ekonomisk sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett resultat på - 3,7 mnkr i bokslutet jämfört med budget. Avvikelsen från budget är totalt 0,5 %, vilket är inom nämndens mål (+/- 0,5 %). Det är bättre än vad som prognostiserades i delårsbokslutet, vilket främst beror på att del av sektorchefens reserv inte tagits i anspråk fullt ut, vakanser p.g.a. rekryteringssvårigheter (bl.a. biståndsenheten) och att kostnader som är svåra att förutse (t.ex. bostadsanpassningsbidrag) ger ett stort överskott.

Hemvårdens underskott har varit i starkt fokus under året. En åtgärdsplan aktiverades med målsättningen att begränsa underskottet till 8 mnkr. Inräknat att vissa åtgärder inte haft helårseffekt, visar resultatet, -9,6 mnkr, att förutsättningarna för en budget i balans under 2017 är goda, när man räknar med det resurstillskott om 8 mnkr som beslutats.

Personlig assistans har svårt att få ekonomin att gå ihop med Försäkringskassans ersättning i assistansärenden. Den statliga ersättningen per utförd timme urholkas av att den årliga uppräknningen alltid är lägre än löneökningarna. Ärenden med mycket jourtjänstgöring kostar mer än den ersättning som erhålls.

3.2 Nämndens ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten inom områdena omsorg om äldre människor och människor med fysiska funktionshinder
- insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- den kommunala hälso- och sjukvården inom nämndens ansvarsområde

Inom nämndens verksamhetsområde finns äldreboenden, gruppboendestäder, daglig verksamhet, korttidshem, personlig assistans, korttidsvistelse, anhörigstöd, hemtjänst och hemsjukvård, träffpunkter m.m. Kundval enligt LOV (lagen om valfrihet) tillämpas inom hemtjänst och hemsjukvård.

Vård- och omsorgsnämndens målbild är följande: De personer som behöver omvårdnadsinsatser eller annat stöd för sin dagliga livsföring ska så långt som möjligt kunna leva och bo som självständiga medborgare i samhället. Vård- och omsorgsnämndens insatser skall präglas av *trygghet, ansvarskänsla* och *respektfullt bemötande*.

3.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan

Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse

Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)

Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)

Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan

Orange bock: Avslutad utan åtgärd

Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Mål:

3.3.1 Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt

Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Förebyggande arbete sker tillsammans med frivillig-/volontärsverksamhet
- * Erbjuder attraktiva mötesplatser
- * Erbjuder hälsofrämjande aktiviteter
- * Synliggöra den enskildes möjligheter samt stödja och motivera till sysselsättning/utbildning/social aktivitet för den enskilde

Analys

Inom äldreomsorgens förebyggande verksamhet finns etablerade samarbeten med flera frivilliga och frivilligorganisationer som ytterligare främjar möjligheten till rekreation i olika former. Under hösten har projektet "Äta tillsammans" genomförts, i vilket Arbetsmarknadsavdelningen och Volontärtorget deltagit i konceptframtagandet. Projektet anses vara en framgång och därför planeras för 2017 utökade möjligheter för äldre att äta gemensamt.

Besöksstatistiken för träffpunktsverksamheterna och caféerna samt anhörigstöd visar att dessa verksamheter är viktiga och har en betydelse för många av kommunens invånare.

Ett samarbetsprojekt med Konsthallen med konstvisningar för personer med demenssjukdom har fortlöpt under året.

Sektorn har i sin verksamhet genomfört besök på så kallade Grön Arena-gårdar, riktade för äldre och/eller funktionshindrade.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
Sociala aktiviteter - äldreboende	75 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 63 %
Fritid och gemenskap - LSS boende		Bättre eller i nivå med Skaraborgs kommuner	År	
Antal besök på träffpunkter	44 460 st	30 000 besök på ett år	Halvår	Utfallet avser helår 2016.
Antal anhöriga som anhörigstödet har kontakt med	494 st	350 anhöriga	År	

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Antal nya anhöriga som anhörigstödet har kontakt med	149 st	120 nya anhöriga	År	
— ● Möjlighet att komma ut - äldreboende	60 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 58 %

Brukarundersökningen inom LSS boende genomförs 2017.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>● Arbeta för att erbjuda möjlighet att äta tillsammans inom ramen för den förebyggande verksamheten</p> <p>Syfte/effekt För de äldre som bor hemma i eget boende vill vi öka möjligheten att äta i en hälsofrämjande gemenskap med andra.</p> <p>Kommentar Projekt "Äta tillsammans" utarbetades innan sommaren och startades upp i början av oktober. Arbetsmarknadsavdelningen och Volontärtorget har varit delaktiga i konceptframtagandet. I träffpunktslokalen i Skultorp har 10-15 äldre valt att äta gemensam lunch en gång i veckan. Projektet ses som en framgång och planen är att under 2017 utöka så att möjligheten ges för äldre att äta tillsammans även på fler platser.</p>	2016-01-01	2017-12-31

Mål:

3.3.2 Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Följa demografisk förändring
- * Anpassa och utveckla befintliga boendeformer för att möta behov och önskemål
- * Använda teknik som underlättar vardagen

Analys

Boendestöd till personer med funktionsnedsättning finns som stödform som ett komplement till insatsen bostad med särskild service. Beslut är taget om att omvandla servicelägenheter till startboende på Karlsgatan så snart det blir en lägenhet ledig.

SENSIM är ett förebyggande stöd för personer som inte vill söka insatser inom LSS men har behov av hjälp med att exempelvis skriva sitt CV eller få en praktikplats. Detta arbete sker i samverkan med andra berörda myndigheter. Antal personer som önskar stöd ökar konstant.

Under hösten 2016 startade en ny gruppboende på Skyttesledsvägen.

Omställningen av 145 servicelägenheter till trygghetsbostäder har pågått under 2016. Behovet av fler lägenheter för personer med demenssjukdom tillgodoses genom pågående omställning av 38 lägenheter. Ytterligare 10 lägenheter för inriktning demens öppnades i september 2016.

Som en tillfällig förstärkning har tre extra korttidsplatser öppnats från och med 1 april. Detta för att tillgodose behovet av korttidsvistelse för utskrivningsklara personer från sjukhuset.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— Väntetid särskilt boende KKIK	91 dagar	I nivå med riket	År	Mätperiod är 1:a halvåret 2016. Riket 58 dagar.
— Antal omställda servicelägenheter till trygghetsboende	67 st	Antalet ökar	Halvår	67 (av 145) lägenheter är omställda tom 2016-12-31.
— Antal omställda lägenheter från omvårdnad till demensboende	26 st	Antalet ökar	Halvår	26 av 38 lägenheter är omställda. Antalet tom 2016-12-31.
— Ej verkställda beslut SoL	0 st	0	Kvartal	Samtliga beslut har verkställts inom tre månader enligt SoL under kvartal 4.
— Ej verkställda beslut LSS	17 st	0	Kvartal	Totalt 17 st under kvartal 4. Kontaktperson, 4 st Korttidsvistelse, 6 st Bostad med särskild service, 5 st Daglig verksamhet, 2 st

Utfallet för omställda lägenheter avser helår 2016. Utfallet för ej verkställda beslut avser kvartal 4.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Genomföra omställning av servicelägenheter till trygghetsboende och särskilt boende.</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att få ett bredare utbud av bostäder anpassade för äldres behov och som kan vara tillgängliga utan biståndsbeslut.</p> <p>Kommentar Arbetet med att ställa om befintliga biståndsbedömda servicelägenheter till så kallade Trygghetsbostäder har under 2016 pågått enligt plan. Detta görs i samverkan med sektor service och med AB Skövdebostäder som hanterar uthyrningen. Uppföljning av omställningstakten redovisas månadsvis till nämnden. Omställningsarbetet har inneburit att fler äldre i kommunen har fått möjlighet att erhålla anpassade bostäder med god tillgänglighet, utan biståndsbedömning.</p>	2013-10-15	2016-12-31
<p> Omställning av lägenheter från omvårdnadsboende till demensboende</p> <p>Syfte/effekt Omfördela lägenheter från omvårdnadsboende till demensboende inom befintliga ekonomiska ramar och därmed öka antal boendelägenheter för personer med demenssjukdom.</p> <p>Kommentar Omställning till fler demensboendelägenheter inom befintligt bestånd har pågått under 2016. Totalt omfattar det 38 lägenheter fördelade på tre olika enheter. En avdelning med ytterligare 10 platser på Normalms äldreboende öppnade åter under september. Målgruppen är personer med demenssjukdom. Dessa åtgärder har på ett bättre sätt gjort det möjligt att kunna tillgodose behovet av lägenheter för personer med demenssjukdom. Väntetiderna för en lägenhet anpassad för denna målgrupp har därför minskat något under 2016. Dock kvarstår framtida behov av en utökning av lägenheter för personer med demenssjukdom vilket ligger i planen för nästa utbyggnadsetapp.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> Beslutsunderlag för framtida utbyggnad av särskilt boende</p>	2016-01-01	2016-06-30

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Tillgodose behovet av särskilt boende för äldre.</p> <p>Kommentar</p> <p>Antalet äldre i kommunen ökar. Under perioden 2017-2019 förväntas antalet invånare över 80 år öka med cirka 60 personer per år. Många av dessa har behov av hjälp i form av hemtjänst, särskilt boende och andra insatser från vård- och omsorgsnämnden. Inom särskilt boende är behovet av lägenheter anpassade för äldre med demensdiagnoser störst.</p> <p>Bedömningen att ett nytt äldreboende med 50 lägenheter behövs för inflyttning i januari 2020 bygger på demografiska prognoser över antalet äldre och historiska data över andelen äldre som bor i särskilt boende (genomsnitt senaste tre åren). Det finns naturligtvis en osäkerhet om framtiden kommer se ut som historien.</p> <p>Med ett lite längre framtidsperspektiv visar att en byggnation av det äldreboende som ska stå klart under 2020 att det bara är ett första steg mot en fortsatt utbyggnad under hela 20-talet. Om behoven skulle bli lägre än prognosen innebär det i värsta fall att ett fåtal lägenheter skulle stå tomma en kort period och efterföljande investeringsprojekt kan skjutas upp något år.</p>		
<p> Genomföra planerad utbyggnad av boende för personer med funktionsnedsättning</p> <p>Syfte/effekt Tillgodose målgruppernas behov</p> <p>Kommentar</p> <p>Gruppboenden på Skyttesledsvägen är färdig och 6 brukare har flyttat in i sina lägenheter.</p>	2016-01-01	2017-12-31
<p> Utökning dagverksamhet LSS</p> <p>Syfte/effekt Behovet ökar och planering för daglig verksamhet behövs för att tillgodose kommande behov av daglig verksamhet.</p> <p>Kommentar</p> <p>Planering kring utbyggnad av daglig verksamhet på Kylarvägen går enligt plan.</p>	2016-01-01	2018-12-31

Mål:

3.3.3 Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - ÄLDREOMSORG

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Säkerställa gott bemötande
- * Insatserna beslutas, planeras och genomförs tillsammans med den enskilde utifrån dennes behov och önskemål
- * Mat och måltidssituationen ska upplevas positiv

Analys

Målet uppnås då årets resultat från brukarundersökningen visar på höga värden på samtliga de indikatorer som valts ut för uppföljning av målet.

Nämndens mål har varit att resultatmässigt ligga över riksgenomsnittet vilket i huvudsak uppnås.

Indikatorer berör områden om bemötande, trygghet, hänsyn till åsikter och önskemål samt helhetsomdöme.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
→ ● Bemötande - hemtjänst	96 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 97 %
↘ ● Helhetssyn - hemtjänst	91 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 89 %
↘ ● Trygghet - äldreboende	91 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 89 %
↗ ● Bemötande - äldreboende	97 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 94 %
↘ ● Helhetssyn - äldreboende	88 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 83 %
→ ● Trygghet - hemtjänst	89 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 85 %
— ● Hänsyn till åsikter och önskemål - hemtjänst	90 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 87 %
— ● Hänsyn till åsikter och önskemål - äldreboende	87 %	Bättre eller i nivå med riket	År	Riket 80 %
— ■ KKiK Kontinuitet i hemvården	17 st	15 personer (målvärde för år 2017)	År	Riket medel 15 personer 2016.
— ■ Helhetssyn - korttidsvistelse		Bibehålla 2015 års resultat. (Målvärde för år 2017)	Udda år	
— ■ Helhetssyn - dagverksamhet		Bibehålla 2015 års resultat. (Målvärde för år 2017)	Udda år	

Brukarundersökningen inom korttidsvistelse och dagverksamhet genomförs 2017.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>▶ Dokumentation av god kvalitet</p> <p>Syfte/effekt Att den enskilde som är i behov av stöd och omsorg i möjligaste mån ska styra över sin tillvaro och vara delaktig i vad som ska göras, hur, när, varför, med vem och hur länge. Detta för att stärka individens förmåga till delaktighet och självbestämmande.</p> <p>Den legitimerade personalens dokumentation ska följa en struktur och ett standardiserat språk för att beskriva funktionsförmåga och funktionshinder i relation till hälsa.</p> <p>Kommentar</p>	2015-01-01	2017-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>All hälso- och sjukvårdsdokumentation är överförd till det nya sökordsträdet. Arbetet med att införa den nya läkemedelslistan påbörjades innan sommaren och fortgår våren 2017.</p> <p>Arbetet med den sociala dokumentationen utifrån de båda lagrummen SoL och LSS fortgår i verksamheten, framför allt med hjälp av två kvalitetshandledare SoL och en kvalitetsutvecklare LSS. Arbetet med revidering av materialet kring social dokumentation SoL är slutfört och pågår inom LSS.</p> <p>Under 2016 har fyra halvdagar kring dokumentation genomförts i verksamheterna - två halvdagar riktad mot äldreomsorg och två halvdagar riktad mot funktionsnedsättning.</p>		
<p> Utforma och implementera Program för en god demensvård i Skövde</p> <p>Syfte/effekt Syftet är att ta fram en programförklaring och beskrivning av kommunens utbud av stöd till personer med demenssjukdom och dennes anhöriga</p> <p>Kommentar Program för god demensvård är framtagna och beslutade av nämnden under mars 2016. Under våren/sommaren har framställning av informationsmaterial och förankring av programmet skett. Implementering ute i verksamhet påbörjades under hösten.</p>	2014-09-01	2016-12-31
<p> Vårdsamverkan kring mest sjuka äldre</p> <p>Syfte/effekt Säkra samverkan mellan vårdgivare.</p> <p>Kommentar Arbetet går enligt plan. Fortfarande problem med läkarbemanning för mobila närsjukvårdsteamet, dock inget som påverkat sektorns verksamhet i någon större utsträckning. Cirka 10 patienter är/har varit inskrivna i mobila närsjukvårdsteamet från januari till december.</p>	2013-01-01	2017-12-31
<p> Införande av arbetsmodellen ÄBIC i äldreomsorgen</p> <p>Syfte/effekt Äldre personer ska få hjälp och stöd utifrån sina individuella behov, inte utifrån utbudet av existerande insatser</p> <p>Kommentar Aktivitetsgrupperna har tränat på utredningsarbetet enligt IBIC modellen, uppbyggnaden av dokumentationen i verkställigheten och planering för utbildningens innehåll och genomförande. Pilotinförandet av IBIC kommer att ske på Käpplunda Gårde därefter fortsätter införande i hemvården under 2017. Piloten är framflyttad till 15 mars då flera strategiska förändringar i verksamhetssystemet är under genomförande;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byte av dokumentationssystem från Procapita till Lifecare • Nytt organisationsträd • Införande av HSL uppdrag • Införande av ny ersättningsmodul • Införande av ny meddelandefunktion • Översyn av behörighetstilldelningen i verksamhetssystemet • Integration mellan Lifecare och LapsCare 	2015-08-03	2018-03-31

Mål:

3.3.4 Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Säkerställa gott bemötande
- * Insatserna beslutas, planeras och genomförs tillsammans med den enskilde utifrån dennes behov och önskemål
- * Mat och måltidssituationen ska upplevas positiv

Analys

Avdelningen för personer med funktionsnedsättning har fortsatt fokus på värdegrundsarbetet. Samtlig personal har ingått i mixade grupper för att gå igenom värdegrundsmaterialet. Detta arbete kommer fortgå under 2017 då det är flera värdeord/områden som ska gås igenom. Enhetscheferna är ansvariga för detta arbete och en tidsplan är fastlagd.

Avdelningen har tidigare genomfört en brukarundersökning (Pictostat) där det genomgående var goda resultat på nöjdhet. De svar som gav lite lägre nöjdhet har avdelningen arbetat vidare med, exempelvis gäller det taxiresor till daglig verksamhet.

Avdelningen arbetar med att alla ska ha en genomförandeplan som är aktuell och följs upp.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ■ Psykosocial miljö - LSS boende		Bättre eller i nivå med Skaraborgs kommuner	År	
— ■ Kontinuitet, stöd o service - LSS boende		Bättre eller i nivå med Skaraborgs kommuner	År	

Brucarundersökningen inom LSS genomförs 2017.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Dokumentation av god kvalitet	2015-01-01	2017-12-31
Syfte/effekt Att den enskilde som är i behov av stöd och omsorg i möjligaste mån ska styra över sin tillvaro och vara delaktig i vad som ska göras, hur, när, varför, med vem och hur länge. Detta för att stärka individens förmåga till delaktighet och självbestämmande. Den legitimerade personalens dokumentation ska följa en struktur och ett standardiserat språk för att beskriva funktionsförmåga och funktionshinder i relation till hälsa.		
Kommentar All hälso- och sjukvårdsdokumentation är överförd till det nya sökordsträdet. Arbetet med att införa den nya läkemedelslistan påbörjades innan sommaren och fortgår våren 2017. Arbetet med den sociala dokumentationen utifrån de båda lagrummen SoL och LSS fortgår i verksamheten, framför allt med hjälp av två kvalitetshandledare SoL och en kvalitetsutvecklare LSS. Arbetet med revidering av materialet kring social dokumentation SoL är slutfört och pågår inom LSS. Under 2016 har fyra halvdagar kring dokumentation genomförts i verksamheterna - två halvdagar riktad mot äldreomsorg och två		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
halvdagar riktad mot funktionsnedsättning.		
 Implementering av värdegrund	2013-11-01	2017-12-31
<p>Syfte/effekt Värdegrunden tydliggör värderingar som ska vara grundläggande för alla medarbetare. Verksamheten ska arbeta för att brukaren ska ha ett meningsfullt liv, känna trygghet och vara delaktig. Insatserna ska vara av god kvalitet och präglas av:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trygghet - ansvarskänsla - respektfullt bemötande <p>Kommentar</p> <p>Inom avdelningen har alla verksamheter påbörjat värdegrundsarbetet, förutom en del av barnverksamheterna och nystartad verksamhet. Detta är under planering. Uppföljningsmöten i tvärgruppsform har hållits under hösten med enhetscheferna. Arbetet går enligt plan och hittills har återkopplingen från medarbetarna varit i hög grad positiv.</p>		

3.4 Uppföljning av ekonomi

3.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-976 495,5	-995 382,5	18 887,0	-980 986,2	-951 069,4
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	-792 027,0	-792 027,0	0,0	-792 027,0	-764 022
<i>Taxor och avgifter</i>	-14 190,0	-17 353,6	3 163,6	-16 190	-14 590,2
<i>Försäljning av verksamhet</i>	0	-9 658,2	9 658,2	-1 500,7	-5 412,1
<i>Bidrag</i>	-109 490,7	-113 968,3	4 477,6	-110 280,7	-106 920,3
<i>Övriga intäkter</i>	-60 787,8	-62 375,4	1 587,6	-60 987,8	-60 124,8
Kostnader	976 495,5	999 084,1	-22 588,6	990 367,0	957 735,0
<i>Personalkostnader</i>	682 620,4	697 926,8	-15 306,4	697 767,1	666 502,2
<i>Lämnade bidrag</i>	48 928,9	47 457,5	1 471,4	48 578,9	40 123,3
<i>Köp av huvudverksamhet</i>	91 874,8	102 165,5	-10 290,7	95 163,3	104 373,3

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Lokalhyror och markhyror	68 419,0	67 838,2	580,8	67 052,0	66 219,2
Kapitalkostnader	4 686,2	3 852,6	833,6	3 873,1	3 839,4
Övriga kostnader	79 966,2	79 843,5	122,7	77 932,6	76 677,6
RESULTAT	0,0	3 701,6	-3 701,6	9 380,8	6 665,6

Kommentarer till resultatet

Jämförelse med föregående år

Vård och omsorgsnämndens nettokostnad 2017 är 796 mnkr, vilket är 25 mnkr mer än nettokostnaden 2015.

Intäkterna är 18,9 mnkr högre än föregående år exkl. kommunbidraget, vilket innebär en ökning med 8,7 %. Intäktsökningen beror på ökad försäljning från bemanningsenheten till andra sektorer (nytt samarbete med sektor barn och utbildning), ökade bidrag (helårseffekt på stimulansmedel bemanning, samt tillfälliga stimulansbidrag till kompetensutveckling) samt högre avgiftsintäkter.

Personalkostnaderna har ökat med 31,4 mnkr, vilket motsvarar 4,7 %. Detta kan jämföras med löneökningarna på Kommunals område som gav ca 3,3 %. Verksamheten har ökat i volym med bl.a. en ny gruppboendestad och stimulansbidragsfinansierade tjänster under hela året.

Övriga kostnader har ökat med 9,9 mnkr (+3,4 %). Huvudsakligen handlar det om normala prisuppräknningar för hyror, matavtal och övriga köpta tjänster. Men även utbetalning av stimulansbidrag till enskilda utförare och köp av utbildning (stimulansbidragsfinansierat).

Jämförelse med budget

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett resultat på - 3,7 mnkr i bokslutet jämfört med budget. Avvikelsen från budget är totalt 0,5 %, vilket är inom nämndens mål (+/- 0,5 %).

Avdelningen för äldreomsorg redovisar ett underskott på 11,4 mnkr. Hemvården står för 9,6 mnkr. Hemvårdens underskott har varit i starkt fokus under året (förra årets resultat var ett underskott på ca 15 mnkr). En åtgärdsplan aktiverades med målsättningen att begränsa underskottet till 8 mnkr. Inräknat att vissa åtgärder inte haft helårseffekt, visar resultatet att förutsättningarna för en budget i balans under 2017 är goda, inräknat det resurstillskott om 8 mnkr som beslutats till hemvården.

Hemvårdens beställarenheter, där man kan avläsa kommunens totalt beställda hemvårdsvolym, redovisar ett underskott på 3,7 mnkr. Hemvårdens uppdrag har ökat i volym under 2016 (både egna och enskilda utförare) och LOV-ersättningen har räknats upp mer än budgeterat som konsekvens av lönerevisionsnivån under 2016. (Såväl volym som budgeterad LOV-ersättning är uppräknad i budget 2017.)

Resultatet för äldreboenden, inkl. korttiden är totalt ett överskott med 0,6 mnkr. Korttidsboendena har under hela året haft fler platser öppna än vad som budgeterats och totalt har detta kostat 2,7 mnkr mer än budget. Övriga äldreboenden redovisar överskott som balanserar upp detta.

Avdelningen för omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisar ett underskott på 3,5 mnkr. Daglig verksamhet och gruppboenden visar totalt överskott på 4,4 mnkr, mycket beroende på vakanta tjänster under hela eller delar av året. Vakanserna beror i vissa fall på mindre behov än budgeterat och i andra fall rekryterings svårigheter.

Personlig assistans beställarenhet samt avdelningschefens ansvar redovisar ett underskott på 3,2 mnkr. Volymen inom personlig assistans har ökat, likaså kostnaderna för enskilda utförares sjuklönekostnader. Externa placeringar har kostat

med än budget.

Personlig assistans, kommunens egna utförare, redovisar ett underskott på 4,7 mnkr. Svårigheten att få ekonomin att gå ihop med Försäkringskassans ersättning i assistansärenden med mycket jourtjänstgöring är återkommande varje år. Till detta kommer att den statliga ersättningen per utförd timme urholkas av att den årliga uppräkningsalltid är lägre än löneökningarna.

Avdelningen för sektorsövergripande resurser (sjuksköterskeenheter, kommunrehab, biståndsenhet, bemanningsenhet, anhörigstöd och frivilligverksamheter) redovisar ett överskott på 2,2 mnkr.

Framsta anledningen till överskottet är att nämnden avgiftsintäkter redovisas under denna avdelning och de visar ett överskott på 2,7 mnkr under 2016. Det är höjningen av maxtaxan från 1 juli i kombination med en försiktig budgetering pga underskott föregående år som skapat överskottet. Biståndsenheten har ett överskott på 1,9 mnkr, främst på grund av rekryteringssvårigheter som skapat längre vakanser än önskvärt vid personalomsättning. Sjuksköterskeenheter tillsammans med rehabenheten redovisar ett underskott på 2 mnkr som främst beror på högre personalkostnader än budget, men även kostnader för hjälpmedel.

Stabsfunktioner (sektorchefens ansvar, ekonomienhet, utvecklingsenhet) redovisar ett överskott på 9,7 mnkr, vilket balanserar upp stora delar av underskotten på avdelningarna. Delar av sektorchefens reserv är inte utförd utan ligger kvar (3 mnkr). Bostadsanpassningsbidrag, momsersättningar och kapitaltjänstkostnader ger överskott på 3,5 mnkr. Vakanta tjänster på utvecklingsenheten skapar också överskott. Centralt avsatta medel för arbetsmiljö, kompetensutveckling, rekrytering, datorer m.m. har inte använts fullt ut, ofta beroende på att kostnaderna tas avdelningsvis istället.

Jämförelse med årsprognos i delårsbokslut

Vid delårsbokslutet prognostiserades ett underskott på 9,4 mnkr. Det slutliga resultatet blev 5,7 mnkr bättre. Avdelningen för äldreomsorg har en mycket god överensstämmelse med prognosen i delårsbokslutet (-0,1 mnkr). Avdelningen för personer med funktionsnedsättning har ett resultat som är 0,9 mnkr sämre än prognos medan avdelningen för sektorsövergripande resurser har ett resultat som är 0,8 mnkr bättre än prognos. Nästan hela differensen ligger alltså på stabsfunktioner. Det handlar främst om att sektorchefens reserv inte har fördelats ut i sin helhet (3 mnkr), men också lägre kostnader än för väntat för bostadsanpassningsbidrag (+1,6 mnkr) samt flera centrala avsättningar där prognosen satts att hela anslaget ska förbrukats, vilket inte blivit under hösten.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier	3 873	6 140	3 648	2 492
Affärsverken				
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar	3 873	6 140	3 648	2 492

Investeringar som gjorts under 2016 är inventarier till ny gruppbostad Skyttesledsvägen på Billingsluttningen. Det har även investerats i ”pratkassaapparater” på Sensim café och second hand och Ventilvägens IT-café. En avslappnade gungstol har köps in till Snoezelen på daglig verksamhet.

Reinvesteringar i möbler, sängar och hjälpmedel har gjorts främst på äldreboendena Tomtegården, Billingsdal och på servicehus Kåpplunda, hemvårdslokalen i Stöpen samt på sjuksköterskeenheter. Även gruppbostad såsom

Lyckegatan och Björkebacken har fått nya möbler.

En hjärtstartare har köps in till Ekedal. Bemanningsenhetens nya lokaler på Gustav Adolfsgatan har fått nya möbler.

Det har satts in nya larm på äldreboendena Norrmalm, Boken och Hentorp, där slutbetalningen har skett under 2016.

Nämnden har börjat utbyggnaden av tillgången på Wi-Fi.

Totalt har 3,6 mnkr av investeringsanslaget använts under året. Ombudgetering begärs på totalt 430 tkr (påbörjade projekt).

3.4.2 Plan för återbetalning av underskott

3.5 Uppföljning av intern kontrollplan

3.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

För rutiner/processer med störst bedömd risk har löpande kontroller tagits fram och ett flertal åtgärder är genomförda för att förebygga och minimera risker i verksamheten.

Under hösten 2016 genomfördes kvalitetsrevisionen för andra gången i verksamheten. Kvalitetsrevision är ett sätt att genomföra egenkontroll och kan ses som en del av arbetet med interna kontrollen. Ett flertal löpande kontroller är kopplade till kvalitetsrevisionen.

Under 2016 har en total översyn gjorts av riktlinjer och rutiner inom sektorns ledningssystem. Nu är övervägande delen av alla dokument som är publicerade på intranätet aktuella.

Kommunens revisorer har genomfört en granskning av vård- och omsorgsnämndens interna styrning och kontroll. Nämnden har tagit del av resultatet och beslutat om en särskild handlingsplan med åtgärder för att förbättra den interna kontrollen och styrningen (VON2016.0105-2).

Enligt internkontrollplanen skulle övervakning/testning göras av loggkontrollen. Denna testning/testning kommer att genomföras 2017 och finns med i internkontrollplanen för 2017.

Av nästkommande rubriker framgår:

- Identifierade **löpande kontroller**
- Genomförda **åtgärder**

3.5.2 Löpande kontroller

Process/Rutin	Risker	Löpande kontroller
Verkställighet SoL och LSS	 Brukaren får inte beviljad insats utförd	Chefen godkänner genomförandeplanen
		Kvalitetsrevision - Avvikelser SoL/LSS samt Lex Sarah
		Kvalitetsrevision - Social dokumentation
		Handläggarens uppföljningsansvar
	 Fel och brister i utförd insats	Chefen godkänner genomförandeplanen
		Kvalitetsrevision - Avvikelser SoL/LSS samt Lex Sarah

Process/Rutin	Risker	Löpande kontroller
		Kvalitetsrevision - Social dokumentation
		Handläggarens uppföljningsansvar
Verkställighet HSL	■ Ordinerad läkemedelsinsats utförs inte	Följsamhet till ordination i samband med läkemedelsöverlämnande
		Kvalitetsrevisionen - läkemedelshantering
		Kvalitetsrevision - Planering och genomförande av hälso- och sjukvårdsinsatser
	■ Ordinerad rehabiliteringsinsats utförs inte	Kvalitetsrevision - Planering och genomförande av hälso- och sjukvårdsinsatser
		Följsamhet till ordinerad rehabinsats
Kontanthantering-brukares privata medel	■ Brukares privata medel förskingras/försvinner	Avstämning av kassablad
Uppföljning av loggar i sektor vård och omsorgs verksamhetssystem	■ Brukarens integritet åsidosätts, brott mot sekretesslag	Loggkontroll
Hot och våldrutinen	■ Dålig arbetsmiljö	Checklista för arbetsmiljö vid arbete i enskilt hem (hemvården)
		Uppföljning av tillbud och arbetsskador i samverkan
		Checklista för arbetsmiljö inom LSS-verksamheten

3.5.3 Åtgärder

Process/Rutin	Åtgärder	Kommentar
Verkställighet SoL och LSS	✓ Implementering av ny riktlinje	Riktlinjen för avvikelser SoL och LSS samt Lex Sarah är klar och implementerad.
	🔄 Uppdatering av materialet om social dokumentation i verkställighet	Materialet för äldreomsorgen är uppdaterad. Materialet för funktionsnedsättningsområdet är under omarbetning.
	✓ Uppföljning i kvalitetsrevisionen	Resultatet från kvalitetsrevisionen rapporteras i kvalitetsberättelsen.
	🔄 Avvikelse följs upp	Avvikelse följs upp kontinuerligt och rapporteras till nämnden tertialvis.
	✓ Kartlägga befintliga löpande kontroller	Förslag till löpande kontroller finns. Se löpande kontroll.

Process/Rutin	Åtgärder	Kommentar
Verkställighet HSL	🟢 Revidera och implementera riktlinjen för läkemedelshantering	Revidering av riktlinjen för läkemedelshantering pågår. Sammanhållen ordinationshandling är samverkad med primärvården och införs vid årsskiftet 2016/2017.
	✅ Revidera riktlinjen om hälso- och sjukvårdsinsatser, delegering	Riktlinjen är framtagen och kommer att implementeras under 2017.
	✅ Kartlägga befintliga löpande kontroller	Förslag till löpande kontroller finns. Se löpande kontroller.
	🟢 Avvikelse följs upp	Avvikelse inom läkemedelshantering följs upp kontinuerligt och rapporteras till nämnden tertialvis.
	✅ Uppföljning i kvalitetsrevisionen	Resultatet från kvalitetsrevisionen presenteras i patientsäkerhetsberättelsen.
Kontantering-brukares privata medel	✅ Revidering av rutin	Ny rutin för hantering av privata medel har fastställts.
Uppföljning av loggar i sektor vård och omsorgs verksamhetssystem	🟢 Förenkling och implementering av framtagen rutin för loggkontroll	Omvärldsbevakning inom området är gjord och rutin beräknas vara klar för uppstart under februari.
	🟢 Se över behörighetstilldelning och roller	Arbetet är påbörjat och en arbetsgrupp är igång. Analys av nuläge och önskat läge ska göras.
Hot och våldrutinen	✅ Kartlägga befintliga löpande kontroller	Förslag till löpande kontroll finns. Se löpande kontroll.
	🟢 Rutin för hantering av våld i nära relation	Rutinen är klar för beslut i ledningsgruppen. Implementeringsarbetet påbörjas 2017.

3.6 Framtiden

Demografisk utveckling äldre 2016-2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
65-79 år	7660	7758	7883	7945	8025	8117	8117	8127	8114	8059
80-89 år	2315	2348	2380	2445	2483	2531	2654	2775	2893	3028
90-w år	467	491	499	510	536	555	562	558	558	564
Summa 65 - w	10441	10598	10763	10900	11043	11203	11333	11460	11566	11652
Årlig förändring		156	165	137	143	160	130	128	105	86

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ack. Förändring från 2018			165	302	445	605	735	863	968	1054

Skövdes befolkningsprognos visar ett ökat antal äldre. Under planperioden (2018-2020) ökar antalet invånare som är 65 år och äldre med 445 personer. Följande tre år förväntas en ytterligare ökning med 418 personer.

Förändring i lagstiftning m.m. äldreomsorg

Ändring i socialtjänstförordningen (2001:937)

I februari 2016 gjordes en ändring i socialtjänstförordningen som förtydligar bemanningskravet på särskilda boenden. Förordningen anger att det ska ”finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp”.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har gjort tillsynsbesök på äldreboendet Tomtegården under hösten, där nattbemanningen inte bedömdes vara tillfyllest. Åtgärder i form av organisering av nattpersonal och tekniska lösningar kommer att prövas.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har tagit fram en rekommendation för att stötta kommunerna i kvalitetsarbetet på särskilda boenden för äldre med fokus på natten.

Lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso och sjukvård – lagrådsremiss om trygg och effektiv utskrivning från slutenvård

Nuvarande betalningsansvarslag upphävs och ersätts med Lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Syftet är att ta ett gemensamt ansvar för människor som ska skrivas ut från slutenvården och som har behov av samordnade insatser från hälso- och sjukvård och socialtjänsten. Den enskilde ska kunna skrivas ut från sjukhuset så snart behovet av sjukhusvård upphör, dvs innan man har planerat för vilka behov som finns efter hemkomsten. Kraven på när planeringen ska genomföras ändras från vardagar till alla veckodagar. Tiden, från att patienten är utskrivningsklar tills att kommunen är betalningsansvarig blir också kortare. Det föreslås även en ökad kostnad per vård dygn då kommunens betalningsansvar inträtt.

Den nya lagen som preliminärt träder i kraft den 1 januari 2018, innebär behov av omorganisation så att även arbetsterapeut, sjukgymnast/fysioterapeut, biståndsbedömare, LSS handläggare och enhetschefer finns tillgängliga på helger. En snabbare utskrivning kan leda till ökat tryck på korttidsplatser/utredningsplatser. Då betalningsansvaret träder in snabbare riskerar vi högre kostnader för betalningsansvar.

Förändring i lagstiftning m.m. funktionsnedsättning

Vård- och omsorgsnämnden följer utveckling av rättspraxis inom området noga. Regeringsuppdraget att se över assistansutredningen, som skulle slutredovisas i januari 2017 har förskjutits till oktober 2018.

Rättspraxis innebär en förändrad tolkning av grundläggande behov enligt LSS. Behov av tillsyn, sjukvård/egenvård och hänvisning till föräldraansvaret innebär att Försäkringskassan inte beviljar personlig assistans i samma omfattning som tidigare. Behovet av assistans förskjuts därmed till insatser hos kommunen. Detta är kostnadsdrivande för kommunen, vilket skapar behov av utökade resurser.

Den årliga uppräknings av timbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken (assistansersättning) matchar inte nivån på löneökningar inom kommunen. Många ärenden inom personlig assistans redovisar negativa ekonomiska resultat och möjligheten till effektivisering är mycket begränsade.

Stimulansmedel till ökad bemanning

Regeringen har beslutat om stimulansmedel för en ökad bemanning inom äldreomsorgen under åren 2015-2018. Av anvisningarna framgår bland annat att stimulansmedlen ska användas till personalkostnader för personalkategorier som arbetar nära de äldre. Stimulansmedlen är avsedda för att öka bemanningen inom den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre i syfte att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde.

För Skövde kommun finns ungefär 10 miljoner kr årligen under 2016, 2017 och 2018 att söka i stimulansmedel. Pengarna fördelas mellan satsning på ökad bemanning på äldreboenden (främst demensboenden), förbättrade förutsättningar för ett nära ledarskap, kvalitetssäkring av arbetet med personer med demenssjukdom, förbättrad kvalitet i sjukvårdsinsatser samt mer tid till brukare i hemvården. Samtliga satsningar är av långsiktig karaktär, vilket innebär att

from 2019 behövs en kommunal finansiering av detta om stimulansmedelssatsningen inte kvarstår.

Kompetensförsörjning

2017 väntas pensionsavgångarna fördubblas vilket ställer verksamheten inför större rekryteringsutmaningar. Då verksamheten växer rekryteras ständigt nya medarbetare och konkurrensen ökar om tillgänglig personal.

Gällande kompetensförsörjning finns en särskild utmaning att säkra bemanningen under sommarperioden. För sjuksköterskor fortsätter man jobba med det koncept som togs fram 2015 (högre ingångslön under sommaren, mentorsprogram m.m.) För undersköterskor provas nya idéer 2017 med bl.a. bonus för de vikarier som arbetar två sommarperioder.

Möjligheten till att arbeta heltid, att kunna försörja sig på sin lön, är också en viktig fråga för framtida kompetensförsörjning. Effektiviseringskrav som läggs ut på omvårdnadspersonal innebär ofta att det blir svårare att få ut arbetstiden för heltider i schema. Då man inte kan minska antalet personer så blir det sysselsättningsgraden som påverkas av effektiviseringen (man behöver ett visst antal personer för att klara vårdarbetet och helgbemanningen, men inte antalet timmar som personen vill göra för att jobba heltid). Årsarbetstidsavtal kan underlätta detta problem, men begränsningar i antalet arbetsdagar på en period eller att inte arbeta mer än varannan helg, innebär ofta att problemet kvarstår.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö

Arbetsmiljöer som främjar ett långsiktigt hållbart arbetsliv är viktigt ur många olika perspektiv. Förutsättningar att nå framgång i detta arbete kräver en långsiktig plan och ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

I och med Arbetsmiljöverkets föreskrift 2015:4, Organisatorisk och social arbetsmiljö förtydligas arbetsgivarens ansvar att jobba förebyggande med dessa frågor. Här framgår vikten av balans mellan krav och resurser samt villkor och förutsättningar för arbetet. Detta som en del av den organisatoriska arbetsmiljön.

SKL och fackliga företrädare inom kommun och landstingssektorn har under hösten 2016 tecknat en avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser. I denna lyfts styrning och ledning för hållbar hälsa och minskad sjukfrånvaro fram som ett av flera prioriterade områden. Avsiktsförklaringen förutsätter att huvudmän och lokal nivå agerar i enlighet med denna.

Dessa förtydligade krav på arbetsgivaren kan komma att kräva både personella och ekonomiska resurser.

Utveckling av e-hälsa och e-tjänster

Användningen av IT i vården ökar och nya tjänster utvecklas ständigt. Det handlar både om tillgången till IT-verktyg för personalen och utveckling av mobila arbetssätt som tjänster direkt riktade till våra brukare. Digitala trygghetslarm, försök med trygghetskamera och mobila lösningar för tillgång till verksamhetssystem utvecklas för att effektivisera verksamheten. Kostnaderna för dataarbetsplatser, läsplattor, utbyggnad av wifi m.m. ökar dock. Vård- och omsorgsnämnden har sedan 2014 omfördelat drygt 3 mnkr till kostnader för datorer och verksamhetssystem från övrig verksamhet.

Ny dataskyddsförordning

Den 25 maj 2018 kommer en ny dataskyddsförordning att ersätta den svenska personuppgiftslagen. Syftet är att skapa enhetliga dataskyddsregler inom hela EU vilket underlättar för företag att verka på hela unionens inre marknad.

Dataskyddsförordningen innehåller stora förändringar och vissa helt nya bestämmelser. Den personuppgiftsansvariges ansvar och skyldigheter förtydligas och utökas och de registrerades rättigheter förstärks. De nya kraven kommer medföra behov av stora förändringar i såväl verksamhet som verksamhetssystem. Resurser behöver tillsättas för att hantera denna uppgift.

Kvalitetsuppföljning och systematiskt kvalitetsarbete

Vård- omsorgsnämnden har skapat en organisation med resurser för att efterleva de krav om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9 förskriver. Ett äldrepolitiskt program skall tas fram för att tydliggöra utvecklingen och arbetet för kvalitet och god äldreomsorg i Skövde kommun. Ett *Program för god demensvård* har tagits fram och implementeras fr o m 2016.

Utveckling av hälso- och sjukvårdsuppdraget

Inom hälso- och sjukvårdsområdet sker en efterfrågeökning som inte enbart har samband med den demografiska utvecklingen. Idag finns möjligheter att klara mer omfattande sjukvårdsbehov i hemmet. Det finns också nationella målsättningar om sammanhållen vård och omsorg om äldre, att undvika onödiga inläggningar på sjukhus och medicinska vårdplaner. Utvecklingen av kognitiva hjälpmedel för personer med olika funktionsnedsättningar innebär större behov av arbetsterapeuter.

Effekter av migration

Erfarenhetsmässigt tar det 3-4 år innan effekter av en större migration påverkar vård- och omsorgs verksamhet. Det är först när man etablerat sig i det svenska samhället och förstår sina rättigheter som ansökningar om hjälp i hemmet m.m. kommer. Detta bör beaktas i slutet av planperioden 2018-2020.

3.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Vård och omsorgsnämnden	819353	828230	835418

Efterfrågan äldreomsorg

Med utgångspunkt från den demografiska utvecklingen för personer över 65 år och den genomsnittliga efterfrågan på äldreomsorg (särskilt boende och hemtjänst) de senaste 3 åren. Resultatet visar en växande brist på antalet lägenheter i särskilt boende. Fram till 2020 beräknas bristen vara 60 lägenheter, vilket måste mötas med en utbyggnad av särskilt boende. Behovet av lägenheter i särskilt boende kommer fortsätta att öka under hela 20-talet.

Programarbete för utbyggnad av Ekedal, färdigt för inflyttning i januari 2020, har påbörjats. Möjlighet finns att bygga mellan 40 – 80 lägenheter. Om man väljer att bygga det större antalet innebär det troligen en överkapacitet under 1-2 år (platserna driftsätts inte eller antalet korttidsplatser minskas). Om man kan specialdestinera 10 lägenheter till äldre personer med funktionsnedsättning påverkar det investeringsvolymen av gruppboende 2020. Behovet av nya lägenheter bör vara tillgodosett fram till 2025 med en utbyggnad på Ekedal om 80 lägenheter..

Hemvård, korttidsvård och dagvård ökar också. Under perioden 2018-2019 finns inga möjligheter till att öka antalet lägenheter i särskilt boende, vilket innebär att all efterfrågeökning av äldreomsorg ska hanteras inom dessa insatser. Fram till 2020 handlar det om upp till 70 fler personer.

För närvarande (dec 2016) utförs 23 % av hemvården av enskilda utförare inom Lag om valfrihet (LOV).

Dagverksamheten samlokaliseras på Ekedal under 2017, med en ökning av antalet platser för att möta ett ökat behov.

Den demografiska utvecklingen med en ökande kö till särskilt boende, innebär att belastningen på korttiden kommer att öka. I avvaktan på tillgängligt särskilt boende beviljas många korttidsvård. I förlängningen kan det skapa undanträngningseffekter som resulterar i betalningsdagar på sjukhus. Vård och omsorg kommer öka antalet korttidsplatser i befintliga lokaler (dubbelbeläggning) för att klara efterfrågan.

Förebyggande verksamheter

Anhörigstödsverksamheten utvecklas, under 2017 förstärks bl.a. stödet till anhöriga till personer med funktionsnedsättning. Caféter och träffpunkter är viktiga förebyggande insatser som skapar ett socialt mervärde för äldre runt om i Skövde kommun. En fortsatt ökning av antalet äldre och funktionsnedsatta kräver resursförstärkningar även inom denna verksamhet.

Efterfrågan inom området Funktionsnedsättning

Skövdes befolkningsprognos i åldern 0-64 år visar att under planperioden (2018-2020) förväntas en befolkningsökning om 2 699 personer i åldern 0-64 år. Följande tre år förväntas en ytterligare ökning med 2 350 personer.

Ungefär 1 % av Skövdes befolkning 0-64 år har någon insats enligt LSS. Förutom det finns det yngre personer med beslut om såväl hemtjänst som särskilt boende enligt SOL, ungefär 0,2 % av befolkningen. Det skulle innebära en ökning med 11 personer under 2018 inom Vård och omsorgsnämndens verksamhet. Verkligheten är dock inte så linjär, och kostnaderna för olika insatser varierar. Det finns också ett inflöde från grannkommunerna av ungdomar med funktionsnedsättning som vill bo i Skövde. Det är svårt att göra en demografisk framräkning av de utökade behoven, på det sätt som gjorts ovan för äldreomsorgen.

Gruppboende, mobilt stödteam och daglig verksamhet

En fortsatt utbyggnad med en gruppboende per år kan förväntas. 2018 sker utbyggnaden i samarbete med Skövde Bostäder i form av förhyrning som inte belastar kommunens investeringsbudget. Detta är däremot inte länge aktuellt för 2019, utan kommunen måste göra investeringen. Om hänsyn tas till gruppen äldre personer med funktionsnedsättning i samband med programarbetet av utbyggnad av äldrecentrum Ekedal, kan nyinvestering av gruppboende under 2020 tas

bort från investeringsplaneringen.

Mobilt stödteam som alternativ för vissa personer i målgruppen kommer fortsätta utvecklas. Ökade behov av daglig verksamhet finns med i kalkylen för nya gruppboende. Under 2017-2018 görs en ombyggnation av lokalerna på Kylarvägen för att möjliggöra att ta emot fler brukare.

Ramanalys

Vård och omsorgsnämnden har i Strategisk plan och budget 2017 – 2019 tilldelats en ram på 828 239 tkr. Kompensation för demografisk utveckling inom äldreomsorgen om 9,6 mnkr samt investeringsrelaterade driftskostnader om 7,8 mnkr ingår. Verksamhetsövergångar har minskat tilldelningen med 342 tkr.

Kostnader för löneökningar under 2018 ingår inte, dessa medel reserveras centralt i kommunen och utfördelas efter avslutad löneprocess.

Effektivisering

Ramtilldelningen innehåller en effektivisering omfattande 1 % av föregående års ramtilldelning. Detta motsvarar 8,2 mnkr. Effektiviseringskravet innebär i praktiken att utökningen av verksamheten pga demografi ska klaras inom befintlig ram.

Vård- och omsorgs verksamhet är mycket personalintensiv, ca 86 % av nettobudgeten är personalkostnader. Ett effektiviseringskrav på 1 % innebär att även personalkostnaderna måste påverkas (minskas).

Vård- och omsorg har under 2016 förstärkt arbetet med effektivitet i inköp. Genomlysning av kostnader för leasingbilar, inkontinensmaterial, och följsamhet till avtal pågår. De ekonomiska effekterna förväntas bli upp mot 1 mnkr, vilket är drygt 1 % av sektorns kostnader för förbrukningsmaterial m.m.

Att minska på bemanningen i befintlig verksamhet är en dålig lösning. Inom äldreomsorgen används för närvarande stimulansmedel från staten att finansiera en förstärkning, omfattande personalkostnader på 10 mnkr. Dessa 10 mnkr måste först tas bort, innan vi kan börja jobba med kommunens effektiviseringskrav. Inom såväl gruppboende som hemvård har Vård och omsorg fått extra resurser i budgetprocessen till 2017 för att förstärka bemanningen. Att året efter ta bort dessa resurser ge dåliga förutsättningar för en kontinuitet i verksamheten.

Att stänga vårdplatser av besparingsskäl är inte en framkomlig väg, när det redan från början finns en brist på lägenheter för att verkställa beslut. För närvarande finns ca 30 personer i kö till särskilt boende, men hittills har verkställigheten klarats inom tidsgränsen 3 månader för att inte få vitesföreläggande. Även insatser till personer med funktionshinder, t ex gruppboende (LSS) riskerar vitesföreläggande om kommunens tillgängliga resurser inte matchar behovet. Här blir kötiden ofta längre än 3 månader, men hittills har vitesföreläggande undvikits genom att visa på att kommunen agerar för en lösning (kontinuerligt bygger nya gruppboende).

Effektivare arbetssätt, bl.a. med hjälp av digitalisering, är ständigt aktuellt. Fokus ligger särskilt på administrativ personal, legitimerad personal och hemvården, där målsättningen är att klara en viss volymökning utan att tillsätta ytterligare resurser. De ekonomiska förväntningarna kan uppskattas till drygt 1 mnkr (2-3 tjänster).

Vidare kan effektivisering ske genom att arbeta med volymen, inflödet av nya ärenden och omprövning av pågående ärenden. Det handlar om att biståndsbedömningen ska följa riktlinjer och rättspraxis. Detta område följs och utvärderas noggrant av sektorchef och biståndschef. Även avgiftsnivån för olika insatser utvärderas. Vilken ekonomisk effekt detta har är svårt att beräkna, då utvecklingen i rättspraxis för närvarande ger en övervältring av kostnader från stat till kommun (personlig assistans).

Konsekvensbeskrivning

Vård och omsorg ställs inför stora utmaningar, där lagstiftning/rättspraxis/teknisk utveckling/framtida kompetensförsörjning som är redovisade ovan, kommer innebära kostnadsökningar utöver den demografiska utvecklingen. Vård och omsorgs verksamhet kommer behöva effektiviseras bara för att möta denna kostnadsutveckling, utan att dessutom arbeta med effektiviseringskrav i form av minskade ramanslag. Vård och omsorgsnämnden ser mycket stora utmaningar i att bedriva verksamheten till den kostnadsnivå som gäller i antagen Strategisk plan med budget.

Konsekvenserna för att nå denna kostnadsnivå handlar om att riskera vitesförelägganden pga bristande verkställighet om vi minskar (eller slutar bygga ut) tillgången till särskilt anpassade lägenheter för såväl äldre som personer med funktionsnedsättning. Vård- och omsorgsnämnden behöver sänka kvalitetsnivån i hemvården genom att se över riktlinjer för biståndsbedömning, men rättspraxis visar att möjligheterna att göra detta är små. Timersättningen i LOV-systemet måste ifrågasättas, med efterföljande risk för underskott i den egna verksamheten, samt att enskilda utförare väljer att sluta med uppdraget. Resurser till stödteam och träffpunkter/caféer används för att det är kostnadsbesparande i andra insatser och bör inte ifrågasättas. En minskning av antalet hälso- och sjukvårdspersonal kan i förlängningen leda

till en Lex Maria-anmälan. Kvalitetsnivå på mat, städning och lokaler kan behöva sänkas. Verksamheten utsätts för allt mer krav på uppföljning och dokumentation från styrande myndigheter. Att styra och leda vård- och omsorgsverksamheten är komplext och kräver ett kompetent ledarskap med rätt stödresurser för att klara uppdraget.

4 Socialnämnd

4.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Försörjningsstöds- och integrationsavdelningen

Antalet långvariga försörjningsstödsärenden har inte minskat under året, utan antalet är oförändrat. Däremot har antal ärenden i försörjningsstöd ökat under 2016 jämfört med 2015, vilket har inneburit ökade kostnader. Utbetalt försörjningsstöd under 2016 har dock varit i nivå med budget. Vi ser en ökning av antalet barnfamiljer i försörjningsstöd. Orsaker till ökningen bedöms vara att nyanlända hamnar i ”glappet” under en längre tid, det vill säga får försörjningsstöd i avvaktan på etableringsersättning från Arbetsförmedlingen. Vi ser också en ökning av personer som inte lyckas gå vidare till arbete eller studier efter etableringstiden på Arbetsförmedlingen.

Skövde kommun hade för 2016 avtal med Migrationsverket om 22 platser för asylsökande ensamkommande barn och 18 platser för ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Under året har integrationsenheten tagit emot totalt tre barn. Vid årets början fanns det 165 inskrivna barn och vid årets slut har det minskat till 113 inskrivna barn. Av dessa 113 är 83 barn placerade i våra egna HVB-hem (hem för vård eller boende) för ensamkommande, två barn är placerade på ungdomsboendet Orion, fyra barn är HVB-placerade externt och 24 barn är placerade i familjehem. Av de familjehemsplacerade barnen är hälften placerade hos släktingar. På grund av minskning av barn i verksamheten har några av de tillfälliga HVB-boenden kunnat läggas ner under året.

Migrationsverket har sagt upp avtalen angående mottagande av ensamkommande barn, med samtliga kommuner i Sverige. Det finns ett förslag om att sänka ersättningen till kommunerna från 1 900 kr/dygn till 1 350 kr/dygn, vilket kommer att innebära att ersättningarna inte kommer täcka kostnaderna för våra boenden. En översyn behöver därför göras på samtliga boenden för att få ner kostnaderna.

En ny lag trädde i kraft den 1 mars 2016 som innebär att Migrationsverket har rätt att anvisa även nyanlända med uppehållstillstånd från anläggningsboende till kommunerna. För Skövdes del var fördelningstalet 94 personer för år 2016 och 92 anvisades till kommunen. Under året togs 70 personer emot och resterande 22 kommer under jan-mars 2017. Av dessa personer har två valt att flytta från kommunen. Det har varit en stor utmaning att finna lägenheter till de personer som anvisas till kommunen. Under året har integrationsenheten fått 26 lägenheter via Skövdebostäder och en lägenhet från privatvård. Trots detta har åtta lägenheter fått delas av personer som inte känner varandra sedan tidigare.

Stöd- och utredningsavdelningen

Ett projekt har pågått i samverkan med Försäkringskassan för att skapa samsyn och öka kunskapen om våld i nära relation. Projektet är avslutat men arbetet kommer att fortsätta med att synliggöra våld i nära relationer inom de deltagande myndigheterna: Skövde kommun, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Närhälsan i Södra Ryd. Under 2016 har samordnare för våld i nära relation fortsatt att genomföra informationsinsatser riktade till personal kring att uppmärksamma, ställa frågan om våld samt ge initial rådgivning och vägledning. Arbetet kommer att fortgå under 2017 utifrån den handlingsplan som antogs av socialnämnden i juni 2016. Fortsatt avtal för 2017-2018 har också skrivits med Utväg som har stödverksamhet för personer som utsatts för våld i nära relation.

Under hösten 2015 inrättades ett RACT-team (Resursgrupps Assertive Community Treatment) som ska arbeta med stöd till personer med samsjuklighetsproblematik. Under våren 2016 har samverkan med regionen inletts för att ta fram processer som tydliggör kontaktytor, uppdrag och roller när det gäller målgruppen. En plan för införandet och implementeringen har tagits fram och en överenskommelse med specialistpsykiatrin gällande samverkan, ansvar och roller håller på att utarbetas.

Stöd- och utredningsavdelningens sysselsättningsverksamheter har under våren haft gemensamma träffar för att kunna få en rörlighet mellan verksamheterna, där fokus är deltagarnas behov oavsett målgruppstillhörighet. En brukarrevision påbörjades under våren på Actus för att bland annat ta reda på vilka önskemål deltagarna har kring sysselsättning och resultatet håller nu på att sammanställas. För att förbättra tillgängligheten till aktiviteter för målgruppen psykiskt funktionsnedsatta har träffpunkten Solsidan under året gått över till att bli en serviceinsats istället för en biståndsbedömd insats.

Socialpsykiatriska avdelningen

Utveckling har pågått under året för att anpassa verksamheten utifrån ny teknik och förändrade beteenden i samhället. Under året har avdelningen börjat använda en meddelande-app för iPhone/smartphones (WhatsApp), vilket innebär att sjuksköterskorna på avdelningen kan ha direktkontakt med sjuksköterskor och läkare på vuxenpsykiatriska

öppenvårdsmottagningen. Denna kommunikationsväg har effektiviserat samordningen runt enskilda. Avdelningens webbsida och broschyrer har setts över och omarbetats för att informationen ska bli mer lättillgänglig. Webbsidan har också kompletterats med en informationsfilm om psykisk ohälsa.

Under hösten har fiberdragning vid boendet Parkgatan blivit klart och en sammankoppling av de digitala trygghetslarmen på socialpsykiatriska avdelningens bostäder har påbörjats. Sedan oktober månad har MCSS-appen (Medication and Care Support System) testkörts. Appen tillhandahåller digital signering av läkemedel och ska säkerställa att insatser ges i rätt tid av rätt person. Projektet kommer att fortsätta under en del av 2017.

Under året har arbete pågått med att öka tillgängligheten till psykiatrisjuksköterskans kompetens för tidig upptäckt av psykisk funktionsnedsättning. Aktiviteten har resulterat i samverkan kring fler individer inom sektorn. Satsningen har också resulterat i ett utvecklingsarbete rörande barn och unga med psykisk ohälsa tillsammans med barn- och ungdomsavdelningen.

En utbildningssatsning kring inflytande och delaktighet har genomförts för brukare och anhöriga under våren. Avdelningen har också anordnat en flerdagarsutbildning inom brukarrevision och en intern utbildning om grunderna i RACT. Anhörigstödet på avdelningen har utvecklats och bland annat har två öppna anhörigträffar arrangerats.

Barn- och ungdomsavdelningen

Barn- och ungdomsavdelningen har med start i mars 2016 ett tjänsteköpsavtal som innebär att våra familjerättshandläggare också utför familjerättslig handläggning åt Tidaholms kommun. Genom avtalet möjliggörs en resursförstärkning så att ytterligare en tjänst tillförs verksamheten. Verksamheten har under året märkt av en kraftig ökning av antalet ärenden rörande samarbetsamtal med förlängda kötider som följd. Under hösten har väntetiden för samarbetsamtal uppgått till drygt sju veckor.

Behovet av rekrytering av nya familjehem har varit stort under året, inte minst till följd av den stora ökning av ensamkommande flyktingbarn som tagits emot i kommunen. Behov av nya hem har kunnat täckas genom ett aktivt rekryteringsarbete. I dagsläget finns ingen brist på familjehem utan rekryteringen tillgodoser sektorns behov av nya hem. Att sektorn skapat möjligheten för enskilda att anmäla intresse för att bli familjehem på kommunens webbsida har varit gynnsamt för arbetet.

Förberedelsearbetet med att starta upp en ny familjecentral, Kärnan, har pågått under hösten. De nya lokalerna är färdigställda efter renovering och rekryteringen av de två tjänster som placeras i verksamheten är klar. Under december månad smygöppnade den nya verksamheten med öppet hus vid fyra olika tillfällen. Den officiella invigningen skedde sedan i början av januari 2017. Familjecentralen Kärnan ligger i centrum.

Det pågår ett utvecklingsarbete på barn- och ungdomsavdelningen som syftar till att öka barn och ungas delaktighet. Vi är en av 29 kommuner i Sverige som har ansökt och beviljats utvecklingsstöd från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) genom deltagande i Innovationsguiden. Stödet ger oss möjligheten att använda en utvecklingscoach utsedd av SKL, som stöttar och hjälper oss att driva utvecklingsarbetet framåt.

Måluppfyllelse och resultat

Försörjningsstöd - Måluppfyllelse och resultat

De personer som är långvarigt aktuella för försörjningsstöd har varken ökat eller minskat under 2016. Vi når inte målet att antal långvariga ärenden ska minska med 5 % per år. Under första halvåret 2016 minskade antal långvariga ärenden med 15 % och vår prognos var att vi skulle nå målet på årsbasis. Antal långvariga ärenden ökade dock under hösten och vi har vid årets slut lika många långvariga ärenden som vid inledningen av året, det vill säga 155 ärenden.

Vi ser en trend att fler personer söker försörjningsstöd och det är fler barnfamiljer än tidigare som söker. Kostnaderna för försörjningsstöd har under året ökat. Anledningen till att försörjningsstödet ökat, och att fler barnfamiljer söker försörjningsstöd, beror på att fler nyanlända hamnar i "glappet" under en längre tid. Vi ser också en ökning av personer som inte har gått vidare till arbete eller studier efter avslutad etablering. Många av de som genomgått etableringen har bristande språkkunskaper och står långt ifrån arbetsmarknaden och bedöms riskera att hamna i långvarigt försörjningsstöd.

Integration - Måluppfyllelse och resultat

Samverkan sker kontinuerligt både internt och externt. Under året har sektor socialtjänst och Västra Götalands idrottsförbunds gemensamma projekt "Sports for you" anordnat flera aktiviteter för nyanlända barn och ungdomar. Sektor socialtjänsts språkvänverksamhet där nyanlända matchas ihop med en språkvän fortgår. Av 77 nyanlända barn som integrationsenheten kommit i kontakt med under sista halvåret 2016 har introduktionsplaner upprättats för 73 barn. Målet är att det ska finnas introduktionsplaner för 80 % av barnen. Vid mätning sista halvåret 2016 har 95 % av barnen

en introduktionsplan.

Missbruk - Måluppfyllelse och resultat

Andelen genomförandeplaner har ökat inom stöd- och utredningsavdelningen och dessa upprättas alltid tillsammans med den enskilde. I 83 % av insatserna på stöd- och behandlingsenheten finns genomförandeplaner. Särskilt fokus läggs på att öka antalet samordnade individuella planer (SIP). Under året har 20 SIP:ar upprättats, målet var minst 14 stycken. Stöd- och utredningsavdelningen kommer under kommande år att ha fortsatt fokus på SIP:ar och lokala SIP:ar i samverkan med sektor vård och omsorg.

Evidensbaserade metoder har använts i samtliga behandlingsinsatser. Medarbetare på stöd- och behandlingsenheten har gått utbildning i MET (Motivational Enhancement Therapy). MET är en systematisk metod för att skapa snabb, internt motiverad förändring hos personer med alkoholproblem. Metoden bygger på principerna för motiverande samtal (MI). MET används även tillsammans med KBT (kognitiv beteendeterapi) och MI i kombinationsprogram för ungdomar med alkohol- och narkotikaproblem. Vidare har ett antal medarbetare fått utbildning gällande stöd för spelmissbruk som också bygger på KBT.

16 personer har genomgått Återfallsprevention (ÅP) och där har målet uppnåtts. Det är nästan en fördubbling jämfört med föregående år då nio personer tog del av programmet. Fler medarbetare har fått utbildning i ÅP och efterfrågan har också varit större än tidigare.

Psykisk funktionsnedsättning - Måluppfyllelse och resultat

Målet har uppnåtts med ett gott resultat via ett strukturerat arbete genom den evidensbaserade metoden Resursgrupps ACT (RACT) och med uppsatta aktiviteter. Arbetet med metoden RACT är gynnsamt för individens utveckling och skapar förutsättningar för personer med psykiska funktionsnedsättningar att arbeta med sina resurser och förmågor mot självständighet och oberoende. Metoden skapar möjlighet till delaktighet i individens återhämtningsprocess bland annat via resursgrupper, genomförandeplaner, vårdplaneringar och/eller via samordnad individuell plan (SIP).

Det dagliga arbetet mäts via en brukarenkät för att få fram ett värde på brukartillfredsställelse. Enkäten mäter sex olika områden där brukaren skattar sina upplevelser i en skala från 1-7 där 7 är högsta värdet. Värdet för 2016 baseras på 164 enkäter och når ett medelvärde på 5,84. De olika delområdena visar följande värden: Tillgänglighet 5,78; Bemötande: 6,16; Kontinuitet: 6,02; Delaktighet: 5,73; Upplevelse: 5,69; Effekt: 5,70.

Alla delområden har högre värden än målvärdet vilket är ett bra utfall. Utfallet har sjunkit något i jämförelse med utfallet 2015 och 2013 men är högre än värdet 2014.

Barn och unga - måluppfyllelse och resultat

Barn-och ungdomsavdelningens resurser för målgruppen styrs till att tillgodose behoven för enskilda barn och unga med en social utsatthet. Inriktningen på arbetet, med fokus på tidig upptäckt, ska i möjligaste mån ge förutsättningar för tidigt insatta insatser. Barn och unga med omfattande vårdbehov måste i vissa fall ges vård och behandling i hem för vård eller boende (HVB).

Våra utvalda mått för tidiga insatser exemplifieras dels genom resursmöten för samordning av olika aktörers resurser för barn, dels genom mätning av besökande barnfamiljer på familjecentralen. Antalet genomförda resursmöten och besök på familjecentralen för 2016 är i linje med målvärdet. Måttet som exemplifierar arbetet med barn och unga med omfattande vårdbehov beskrivs i termer av antalet skattningar av avslutade placeringar på ungdomsboendet Orion (HVB). Under 2016 avslutades nio placeringar på Orion. Av dessa uppskattas sju ha högre livskvalitet än vid inskrivning och därmed uppnås målvärdet för året.

Stort fokus läggs på samverkan med olika aktörer inom barnområdet såsom skola, sjukvård, ungdomsmottagning, fritidsverksamheter samt polisen. Under året har nya arbetssätt utvecklats för att än bättre tillgodose barns bästa. Utvecklandet av samordnade individuella planer (SIP:ar), som är gemensamma handlingsplaner mellan socialtjänst och sjukvård har vidareutvecklats ytterligare till att också innefatta samordning av insatser mellan socialtjänsten, skolan och vård-och omsorg/LSS.

Ekonomisk sammanfattning

Socialnämnden visar på ett överskott om 16,6 mnkr. Merparten härrör sig till lägre personalkostnader än budgeterat som en följd av tillfälligt vakanta tjänster, samt högre intäkter än budgeterat. HVB placeringar för unga och vuxna blev betydligt högre än budgeterat. Inom integration fanns ett överskott från 2014 som resultatförts samt att verksamheten för ensamkommande flyktingbarn generat ett överskott.

4.2 Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden har till uppgift att i olika former stödja, hjälpa och skydda utsatta grupper i samhället. Nämndens ansvarsområden innefattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. Verksamheten är till stora delar lagstadgad och styrs huvudsakligen utifrån socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Framträdande målgrupper är socialt utsatta barn och ungdomar, personer med missbruksproblem, vuxna som behöver försörjningsstöd, samt personer med psykisk funktionsnedsättning.

Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter, familjerådgivning, familjecentralen, integrationsverksamhet, boende för ensamkommande flyktingbarn, budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning, alkohol- och serveringstillstånd, tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel, sysselsättningsverksamheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, Barnahus Skaraborg samt en kommungemensam socialjour.

4.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan

Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse

Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)

Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)

Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan

Orange bock: Avslutad utan åtgärd

Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Mål:

4.3.1 Öka socialt utsatta barn och ungas möjligheter till en gynnsam utveckling

Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Socialnämnden skall inriktat arbeta med tidiga och öppna insatser i kommunen.

* Insatserna skall följas upp genom olika skattningsmetoder.

Analys

Barn- och ungdomsavdelningens resurser för målgruppen styrs till att tillgodose behoven för enskilda barn och unga med en social utsatthet. Avdelningens verksamheter inriktas på att insatser möter behoven utifrån tidig upptäckt och tidiga insatser. Barn och unga med omfattande vårdbehov måste i vissa fall ges vård genom behandling i hem för vård eller boende (HVB).

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Resursmöten kring utsatta barn	55 st	60 möten	Halvår	Antalet resursmöten på halvår 2 har varit 55 st. Nätverkssamordnarna har hållit ett flertal förmöten, fler än tidigare, där man redan i det stadiet kunnat lösa situationen kring barnet. De har också haft ett antal återbud på resursmöten. Efterfrågan på verksamheten är fortsatt hög.
 Boende på Orion	75%	80 %	Halvår	Under halvår 2 har fyra ungdomar skrivits ut från Orion och tre av dessa skattar en högre livskvalitet än vid inskrivningen.
 Besök på familjecentralen	2 858 st	3000 besökare	Halvår	Resultatet avser fem månader då familjecentralen hade stängt under juli månad.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Resursmöten kring utsatta barn</p> <p>Syfte/effekt Tidig upptäckt av barn med ogynnsam utveckling. Samordning av olika aktörers resurser.</p> <p>Kommentar Resursmöten är en viktig del i förebyggande och samordnande uppdraget kring barn och unga. Verksamheten är väl inarbetad och används av samverkande parter. Resursmöten är ett bra arbetssätt för att kvalitetssäkra arbetet med SIP och Västbus.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> Strategiskt arbete med familjehem</p> <p>Syfte/effekt Rekrytera och behålla bra familjehem samt minska användandet av konsulentledda familjehem.</p> <p>Kommentar Arbetssättet med våra arvoderade familjehem fungerar idag väl. De får utbildning och stöd av en sammanhållen grupp av familjehemssekreterare. Kommunen bär idag endast kostnaden för ett konsulentstött familjehem.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> Sociala insatsgrupper</p> <p>Syfte/effekt Motverka att ungdomar etablerar en kriminell livsstil.</p>	2015-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Kommentar</p> <p>Sociala insatsgrupper fungerar och har varit igång i två år. Under året har styrgruppen träffats och beslutat om en struktur för arbetsgruppen för kommande år. Detta för att få en mindre arbetsgrupp, med goda möjligheter att sprida arbetssättet i organisationerna. Arbetssättet fungerar väl och nu finns också möjligheter att ta emot fler ungdomar för att förebygga och arbeta med ungdomar i riskzonen för kriminalitet.</p>		
<p>✓ Kvalificerade kontaktpersoner - tema mångfald</p> <p>Syfte/effekt Nå ut med insatser till fler personer med annan etnisk bakgrund .</p> <p>Kommentar Det har under året anställts två personer på dessa tjänster och de har jobbat in rutiner för arbetet. Arbetet pågår nu som planerat för dessa tjänster.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p>✓ Mångfaldsprojekt riktat till familjerådgivning och familjecentral</p> <p>Syfte/effekt På familjerådgivningen är syftet att nå ut till fler nyanlända personer med information om vad familjerådgivning är. Familjecentralen vill utveckla det befintliga arbetet med bland annat föräldrautbildningar.</p> <p>Kommentar Slutrapporten har tagits upp i nämnd och projektet är avslutat.</p>	2015-01-01	2016-12-31

Mål:

4.3.2 Försörjningsstödet ska leda till varaktig egen försörjning

Kommer ej att uppfyllas/Ej Uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Socialnämnden skall för att dämpa behovet av försörjningsstöd förstärka och i samverkan utöka sysselsättningsinsatserna.

* Utöka antalet riktade insatser.

* Utökad samverkan med föreningar, näringsliv och myndigheter.

Analys

Första halvåret minskade antal långvariga ärenden i försörjningsstöd med 15 % och vår prognos var att målet skulle nås. Antal långvariga ärenden har under hösten ökat och var vid slutet av året 155 ärenden, vilket innebär att vi inte på kunnat nå målet. Vid årets början hade vi 155 långvariga ärenden och vid årets slut var det återigen 155 långvariga ärenden.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
<p>— Minska antalet långvariga försörjningsstödsärenden.</p>	0%	5 %.	År	Antal långvariga ärenden i försörjningsstöd är oförändrat under året. Vi hade inledningsvis 155 långvariga ärenden och vid årets slut har vi 155 långvariga

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				ärenden. Antal långvariga ärenden gick ner under sommarmånaderna juni, juli och augusti men har under hösten åter ökat, vilket innebär att vi inte har någon förändring.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✓ Samverka internt och externt i de ärenden behov finns</p> <p>Syfte/effekt Färre i långvarigt biståndsberoende.</p> <p>Kommentar Kontinuerlig samverkan sker både internt och externt. Varje torsdag kl. 08:00-09:00 har samtliga enheter som arbetar med myndighetsutövning obokad tid, vilket innebär att berörda enheter/personal kan träffas kring specifika ärenden som behöver samverkas. Genomgång av befintliga samverkansrutiner mellan sektorns enheter och avdelningar har gjorts och även översyn över vilka samverkansrutiner som saknas mellan sektorns enheter och avdelningar.</p>	2015-01-01	2016-12-31

Mål:

4.3.3 Rehabilitering av personer med missbruksproblematik ska utformas tillsammans med den enskilde och i samverkan med andra aktörer

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Evidensbaserade metoder skall användas.

Vården skall i första hand bedrivas i närmiljö med den enskildes behov i centrum och bygga nätverket för klienten på hemmaplan har bättre effekt än att köpa nätverket via ett HVB.

Analys

Andelen genomförandeplaner har ökat inom stöd- och utredningsavdelningen och dessa upprättas alltid tillsammans med den enskilde. I 83 % av insatserna på stöd- och behandlingsenheten finns genomförandeplaner. Särskilt fokus läggs på att öka antalet samordnade individuella planer (SIP). Under året har 20 SIP:ar upprättats, målet var minst 14 SIP:ar. Stöd- och utredningsavdelningen kommer under kommande år att ha fortsatt fokus på SIP:ar och lokala SIP:ar i samverkan med SVO.

Evidensbaserade metoder har använts i samtliga behandlingsinsatser.

16 personer har genomgått Återfallsprevention (ÅP) och där har målet uppnåtts. Det är nästan en fördubbling jämfört med föregående år då 9 personer tog del av programmet. Fler medarbetare har fått utbildning i ÅP och efterfrågan har också varit större.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
<p>↗ ● Evidensbaserade metoder</p>	100%	95%	Halvår	Under andra halvåret 2016 har stöd- och behandlingsenhetens samtliga behandlingsinsatser varit utifrån evidensbaserade metoder. För övrigt består enhetens arbete av uppsökande

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				verksamhet, tillsyn på interna boenden, drogkontroller, psykosocialt stöd, uppföljning av externa placeringar m.m.
 Tid mellan inkommen ansökan/anmälan och första beslut.	93%	90 %	Halvår	Under andra halvåret har det i 43 ärenden av 249 tagit mer än 14 dagar från ansökan/anmälan till beslut. Merparten av ärendena rör socialpsykiatri. När det gäller LOB:ar så beror den längre tiden oftast på att personen som kallats inte kommit på erbjuden tid.
 Återfallsprevention gruppverksamhet	16 st	15 deltagare	År	Fler medarbetare har fått utbildning i Återfallsprevention och intresset har varit större än tidigare att få delta i gruppverksamheten. 16 personer har under 2016 deltagit i gruppverksamhet återfallsprevention (ÅP).
 Samordnad individuell plan	11 st	7 per halvår	Halvår	Stöd- och utredningsavdelningen har under 2016 uppfyllt målet med antal SIP:ar. Målet för 2016 är 14 SIP:ar och 20 SIP:ar har genomförts.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 ASI uppföljning	2015-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Rättsäker och individanpassad missbruksvård.		
Kommentar Under året har totalt 49 ASI grundutredningar gjorts varav 33 är män och 16 kvinnor. ASI uppföljning har gjorts på totalt 11 personer, varav 6 är män och 5 är kvinnor.		

Mål:

4.3.4 Integrationsarbetet ska utifrån en helhetssyn och tillsammans med samarbetspartners, skapa förutsättningar för att nyanlända kommunmedborgare ska kunna göra egna aktiva val och därmed känna delaktighet i sin egen etablering.

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

*Samverkan med andra aktörer internt och externt.

*Integrationsstrategen och integrationsenheten ska vara drivande i integrationsprocessen.

*Bidra till ett gemensamt förhållningssätt kring mottagandet av nyanlända kommunmedborgare.

*Barnsamordnare upprättar introduktionsplaner för varje nyanlänt barn.

Analys

Samverkan sker kontinuerligt både internt och externt. Under året har sektor socialtjänst och Västra Götalands idrottsförbunds gemensamma projekt "Sports for you" anordnat flera aktiviteter för nyanlända barn och ungdomar. Sektor socialtjänst språkvänsverksamhet där nyanlända matchas ihop med en språkvän fortgår. Av 77 nyanlända barn som integrationsenheten kommit i kontakt med under sista halvåret 2016 har introduktionsplaner upprättats på 73 nyanlända barn. Målet är att det ska finnas introduktionsplaner på 80 % av barnen. Vid mätning sista halvåret 2016 har 95 % av barnen en introduktionsplan.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Introduktionsplaner för nyanlända barn	95%	80 %	Halvår	Måluppfyllelse har nåtts, då vi gjort introduktionsplaner på 95 % av de barn som är nyanlända i kommunen.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Bidra till en god samverkan inom Skövde kommun gällande integration. Syfte/effekt Effektivisera integrationsprocessen i kommunen. Kommentar Föreläsningar med "Dari-polisen" har under hösten hållits vid flera tillfällen och inbjudan har gått till flera i kommunen, till polisen, till Västergötalands idrottsförbund och till politiker. Integrationsenheten har anordnat dessa föreläsningar.	2015-01-01	2016-12-31
 Modell för ökat föreningsdeltagande	2016-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Ökat föreningsdeltagande för nyanlända vilket ger en större delaktighet i samhället. Kommentar Aktiviteter har pågått från mars till december i projektet Sports for you som är en samverkan mellan SSO och Västergötalands idrottsförbund. Sports for you har under året arrangerat "Street soccer" turneringar, öppna träningar hos Skövde ABK brottarklubb, träningskort på Friskis och svettis, samt påbörjat ett samarbete med Skövde skateboardförening.		

Mål:

4.3.5 Psyiskt funktionsnedsatta ska ges möjlighet att leva ett självständigt och oberoende liv

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Strukturerat arbete genom den evidensbaserade metoden integrerad psykiatri/RACT.

Analys

Målet kommer att uppnås via ett strukturerat arbete genom den evidensbaserade metoden Resursgrupps ACT (RACT).

Arbetet med metoden RACT är gynnsamt för individers utveckling. Arbetet skapar förutsättningar för människor med psykiska funktionsnedsättningar att arbeta med sina resurser och förmågor mot självständighet och oberoende. Det skapar också möjlighet till delaktighet i sin återhämtningsprocess. Det dagliga arbetet i RACT mäts via en brukarenkät för att få fram ett värde på brukatillfredsställelse. Enkäten mäter sex olika områden där brukaren skattar sina upplevelser i en skala från 1-7 där 7 är högsta värdet. Värdet för året baseras på 164 st enkäter och når ett medelvärde på 5,84 vilket motsvarar en god måluppfyllelse. De olika delområdena visar följande värden; Tillgänglighet 5,78, Bemötande 6,16, Kontinuitet 6,02, Delaktighet 5,73, Upplevelse 5,69, Effekt 5,70. Alla delområden har högre värden än målvärdet vilket är ett bra utfall.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
 Kvartalsstjärnan (Global ConSat)	5,84 st	5 i medelvärde på skattningsskalan	Halvår	<p>Brukarenkäten Global ConSat mäter sex olika områden där brukaren skattar sina upplevelser i en skala från 1-7 där 7 är högsta värdet. Totalt har 164 st brukarenkäter genomförts under året. Medelvärdet är generellt för alla områden 5,84. Medelvärdet är högre än målvärdet vilket är ett bra utfall.</p> <p>Medelvärdet inom varje delområde är under året följande; Tillgänglighet 5,78, Bemötande 6,16, Kontinuitet 6,02, Delaktighet 5,73, Upplevelse 5,69, Effekt 5,70. Alla delområden har högre värden än målvärdet vilket är ett bra utfall.</p>

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Ökad tillgänglighet till sjuksköterskans kompetens för tidig upptäckt av psykisk funktionsnedsättning inom hela sektorn.</p> <p>Syfte/effekt Tidig upptäckt av psykiska funktionsnedsättningar.</p> <p>Kommentar</p> <p>Sjuksköterskorna har under året deltagit i såväl interna som externa APT för fortsatt dialog och lyhördhet för samverkanspartners behov av specialistkompetens inom området psykiatri. Sjuksköterskans kompetens har använts som stöd i dialog kring konkreta ärenden, uppsökande och i informationssyfte. Ett fortsatt fokus finns på unga vuxna, där en sjuksköterska deltagit i en arbetsgrupp kring folkhälsoprojektet "Barn och unga med psykisk ohälsa med inriktning mot suicidprevention". De har i detta arbetet deltagit i konferenser och samverkansmöten avseende framtagning av ett framtida folkhälsoprojekt. Sjuksköterskan har också medverkat i en kontinuerlig dialog kring hälso- och sjukvårdsuppdraget med RACT teamet och dess ledning. En sjuksköterska kommer att rekryteras för att specifikt riktas mot samsjuklighet. En samverkan med försörjningsstöd har påbörjats och en rutin är under framtagande för att kunna samverka avseende personer med psykisk funktionsnedsättning som är i kontakt med försörjningsstöd.</p>	2015-01-01	2016-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Träffa anhörigföreningar och brukarföreningar regelbundet</p> <p>Syfte/effekt Ökad delaktighet och brukarmedverkan. Möjlighet för anhöriga att framföra sina perspektiv, möta anhöriga.</p> <p>Kommentar</p> <p>En föreläsningar av Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg (NSPHiG) kring brukarinflytande och en tvådagarsutbildning inom brukarrevison har anordnats av socialpsykiatriska avdelningen i samverkan med anhörigföreningen FPS och brukarföreningen Sesam. I dessa möten har även några brukare från verksamheten medverkat. Två anhörigträffar med "öppet intag" har genomförts under året. Större delen av anhörigstöd har utgjorts av stödsamtal. Verksamhetspedagogerna har haft 35 aktuella anhörigstödsärenden och 53 registrerade tillfällen. Vissa möten har varit tillsammans med maka, make, syskon eller annat nätverk. Även sjuksköterskor, case managers och boendestödare utför anhörigstöd i sitt grunduppdrag. Samverkansmöten med sektor vård och omsorg har genomförts vid några tillfällen med fokus på gemensamma aktiviteter som görs sektorsövergripande. Pedagogerna har även medverkat på en utbildningsdag i Göteborg anordnad av NKA. Avdelningen har haft en samordnade roll för den brukarrevison som utförts inom sysselsättningen för psykiskt funktionsnedsatta under året.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> Utveckla vardagsstödet utifrån rehabiliteringsperspektivet arbetsterapeut och sjukgymnast.</p> <p>Syfte/effekt Utnyttja ny teknik för att tillgose de rehabiliteringsbehov som finns hos brukarna.</p> <p>Kommentar</p> <p>Samverkan sker kontinuerligt med sektor vård och omsorg på enhetschefsnivå. Regelbundna månadsmöten har genomförts under året med syftet att samverka kring området kommunal hälso- och sjukvård, rehabiliteringsinsatser och kollegial ärendehandledning. Stödbehovet av rehabiliteringsinsatser är stort för målgruppen psykiskt funktionsnedsatta. Visst stöd har kunnat ges av rehabpersonalen i några ärenden, bland annat i ett vårdkrävande ärende som har fungerat väl, men det täcker inte det totala behov som finns hos målgruppen. En översyn av fria nyttigheter inom rehabiliteringsområdet är genomförd i samverkan med SVO och ett förslag på utökning av tjänster inom rehab finns framtaget. En arbetsterapeut från sysselsättningsverksamheten har varit och informerat om kognitiva hjälpmedel för att stärka kunskapen hos boendestödpersonalen.</p>	2015-01-01	2016-12-31
<p> RACT-team</p> <p>Syfte/effekt Ge personer med samsjuklighetsproblematik möjlighet att leva ett självständigt liv.</p> <p>Kommentar</p> <p>Implementeringsarbetet har pågått under hela år 2016. Plan för både implementering, samverkan internt och externt har upprättats. En överenskommelse mellan kommunen och specialistpsykiatrin är på gång att utarbetas. Arbete kring framtagande av rutiner pågår och processkartläggning har genomförts. Aktuellt personal genomgår för närvarande case manager-utbildning. Enhetschef har genomgått CM- introduktionsutbildning samt handläggare på utrednings- och resursenheten ska också genomgå introduktionsutbildning.</p>	2016-01-01	2017-12-31

4.4 Uppföljning av ekonomi

4.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-297 114,9	-327 146,8	30 031,9	-314 818,2	-265 859,3
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	<i>-185 089</i>	<i>-185 089</i>	<i>0</i>	<i>-185 089</i>	<i>-178 243</i>
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>-1 514</i>	<i>-1 300,7</i>	<i>-213,3</i>	<i>-1 387</i>	<i>-1 460,4</i>
<i>Försäljning av verksamhet</i>	<i>-9 235,6</i>	<i>-11 411,5</i>	<i>2 175,9</i>	<i>-10 884,6</i>	<i>-11 922,7</i>
<i>Bidrag</i>	<i>-98 660,3</i>	<i>-126 853,3</i>	<i>28 193,0</i>	<i>-115 126,3</i>	<i>-71 959,4</i>
<i>Övriga intäkter</i>	<i>-2 616</i>	<i>-2 492,3</i>	<i>-123,7</i>	<i>-2 331,3</i>	<i>-2 273,8</i>
Kostnader	297 114,9	310 594,1	-13 479,2	311 938,3	254 234,4
<i>Personalkostnader</i>	<i>183 337,9</i>	<i>174 290,2</i>	<i>9 047,7</i>	<i>179 176,9</i>	<i>132 806</i>
<i>Lämnade bidrag</i>	<i>25 539,8</i>	<i>26 216,9</i>	<i>-677,1</i>	<i>24 833,9</i>	<i>24 233,1</i>
<i>Köp av huvudverksamhet</i>	<i>43 437,3</i>	<i>60 685,4</i>	<i>-17 248,1</i>	<i>58 517</i>	<i>59 389,6</i>
<i>Lokalhyror och markhyror</i>	<i>22 269</i>	<i>19 096,5</i>	<i>3 172,5</i>	<i>19 780,8</i>	<i>14 454,6</i>
<i>Kapitalkostnader</i>	<i>660,1</i>	<i>552,6</i>	<i>107,5</i>	<i>582,4</i>	<i>478,3</i>
<i>Övriga kostnader</i>	<i>21 870,8</i>	<i>29 752,5</i>	<i>-7 881,7</i>	<i>29 047,3</i>	<i>22 872,8</i>
RESULTAT	0,0	-16 552,7	16 552,7	-2 879,9	-11 624,9

Kommentarer till resultatet

Socialnämnden redovisar ett överskott på 16,6 mnkr. Merparten av överskottet hänskjuts till Integration och verksamheten för ensamkommande flyktingbarn, men över- och underskott finns även inom de olika delverksamheterna

enligt nedan:

Område	Belopp
Lägre personalkostnader inkl kostnad för vakans	8 656
Överskott verksamheten ensamkommande flyktingbarn	7 531
HVB placeringar barn och unga	-6 215
Missbruksplaceringar vuxen	-3 906
Högre intäkter intern administrativ avgift	2 361
Lägre konsult- och utbildningskostnad	908
Skyddat boende	-716
Lägre kostnad transportmedel	495
Externplaceringar socialpsykiatri	-529
Delårseffekt av uppstart familjecentralen Kärran	527
Familjehemsplaceringar	193
Allmän återhållsamhet	1 427
Resultatföring av 2014-års överskott inom Integration	5 821
Resultat 2016	16 553

Verksamheten för ensamkommande flyktingbarn visar på ett överskott om 7,5 mnkr. Inom verksamheten har det under året varit stora förändringar. Ungdomar har flyttat mellan olika boenden och boenden har även lagts ner. En del ungdomar har skrivits upp i ålder alternativt fyllt 18 år och återgått till Migrationsverkets ansvar. Från Migrationsverket har det varit lång eftersläpning på utbetalningar vilket medfört att periodisering av beräknade intäkter har gjorts för 2016. Vid uppföljningar har intäktsprognos räknats på de ungdomar som varit inskrivna i verksamheten, men inte på en del av dem som lämnat verksamheten, vilket medfört att vissa intäkter inte medräknades i prognosen vid T2. Vidare har hyreskostnaden för boendet Praktiska blivit 3,1 mnkr lägre då verksamheten där inte kom igång förrän under hösten 2016. I samband med iordningställande av boende visade det sig att momsens blivit felaktigt redovisad och ett extra påslag skulle debiteras med drygt 1 mnkr, vilket sedan enbart blev 0,1 mnkr istället. Med anledning av att gränskontroller infördes under året minskade antalet ensamkommande markant och verksamheten har tagit emot tre ungdomar under 2016. I dagsläget finns 83 barn i kommunens egna HVB-boenden vilket är att jämföras med 117 st i januari 2016.

Nämnden har inom integrationsverksamhet haft ett överskott på 5,8 mnkr från tidigare års överskott som resultatförts. Överskott från tidigare år får rullas med i två år sedan måste de resultatföras. Överskottet har använts till att finansiera tillfälliga verksamheter och projekt med inriktning mot målgruppen invandrare/nyanlända.

Kostnaderna för HVB-placeringar (hem för vård eller boende) barn och unga har blivit 6,2 mnkr högre än budgeterat. Under året har 16 ungdomar varit placerade i extern HVB-vård, varav nio placeringar fortfarande är pågående. Fem ungdomar vårdades med stöd av LVU (lagen om vård av unga) vid årets slut. I flera av placeringarna har vårdperioderna blivit långa till följd av en komplex problematik som även innefattar missbruk av narkotika. För fem av de pågående placeringarna påbörjades vården i HVB under 2014.

Antalet barn och unga som finns placerade i familjehemsvård uppgår vid årets slut till sammanlagt 32 st, exklusive ensamkommande barn. Det stora flertalet av placeringarna är uppväxtplaceringar som fortlöper under ett antal år. Under året har ett arbete genomförts i familjehemssekreterargruppen i syfte att minska andelen konsulentstödda familjehem och därmed också kostnaderna. Detta har fungerat väl vilket medfört att kostnaden för familjehemsvården blir 0,2 mnkr lägre än budget.

Utbetalt försörjningsstöd följde budget sånär som ett mindre överskott om 0,1 mnkr. Vid T2 visade prognosen på ett överskott om 0,9 mnkr. Inledningsvis av året visade statistiken på en lägre utbetalning mot föregående år, men efter sommaren ökade försörjningsstödsutbetalningarna. Antal hushåll i försörjningsstöd har minskat under första halvåret för att öka årets sista månader. I december 2015 uppgår 291 hushåll (476 st barn och vuxna) försörjningsstöd, medan det i december 2016 var 317 hushåll (539 barn och vuxna) som erhöll försörjningsstöd. Antal långvariga försörjningsstödsärenden har inte heller minskat under året. Av de personer som idag är inskrivna i etableringen på Arbetsförmedlingen har över hälften lägre utbildning än gymnasium. Dessa personer kan antas ha svårare att finna ett arbete eller gå vidare till högre studier efter avslutad etablering.

Externa placeringar socialpsykiatri blev 0,5 mnkr högre än budget. Antalet placeringar har inte ökat men ärendena har

blivit mer svåra och komplexa. Missbruksplaceringarna blev 3,9 mnkr högre än budgeterat. Antal LVM-placeringar (lagen om vård av missbrukare i vissa fall) ökade under 2016 till 5 st. jämfört med tidigare år då det enbart rört sig om 1- 2 LVM-placeringar/år. Dygnskostnaden för placeringar enligt SoL (socialtjänstlagen) uppgår i snitt till ca 2 tkr/dygn och vid LVM placeringar ligger kostnaden nästan på 4 tkr/dygn. Kostnaden för LVM uppgick till 2,8 mnkr för 2016. Ett antal placeringar är också samsjuklighetsplaceringar och innebär i en del fall större behov av högre beredskap hos behandlingshemmen och därmed ökade kostnader.

Kostnaden för skyddat boende blev ca 0,6 mnkr högre än vad som är budgeterat med anledning av ökat antal skyddsboende.

I januari 2017 invigdes familjecentralen Kärnan i centrum, vilket medförde att av det budgeterade anslaget för 2016 fanns det ett överskott om 0,5 mnkr.

Kostnaden för personal blev ca 8,7 mnkr lägre än budgeterat och beror främst på tillfälligt vakanta tjänster inom sektorns avdelningar. För att minska den stora personalomsättningen inom sektorn har en struktursatsning på löner för handläggare med myndighetsutövning gjorts, vilket inte fanns budgeterat. Inom socialpsykiatrin hade man under våren och sommaren ett mycket komplext ärende varvid en extra personalgrupp anställdes. Kostnaden för detta uppgick till 1,3 mnkr. För att kunna klara bemanningen på socialpsykiatrins boendena har kommunens vakanspool anlåtits vid sjukskrivningar och tillfälligt vakanta tjänster. För året uppgick kostnaden till vakanspoolen på 2,2 mnkr.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier	1 109	2 609		2 609
Affärsverken				
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar	1 109	2 609		2 609

Investeringsanslaget för nämnden uppgick till 2,6 mnkr och av dessa kommer inte 1,5 mnkr att nyttjas. Anslaget avsåg investering i nytt verksamhetssystem. Efter upphandling visade det sig att befintlig leverantör var den som vann upphandlingen. Detta medför att istället för investering görs en uppgradering av befintligt system. Ombudgetering om 659 tkr behöver göras gällande larminstallationer som är påbörjade men inte avslutade.

4.4.2 Resultat per verksamhet

Enhet		Helårsbudget	Utfall	Avvikelse	%
500	Nämnd	820	786	34	4,1%
501	Sektorschef	6 158	5 090	1 068	17,3%
502	Stab	10 368	6 478	3 890	37,5%
510	Utredning och resursenhet	23 832	26 523	-2 691	-11,3%
511	Stöd och behandlingsenhet	12 641	9 609	3 032	24,0%
520	Handläggningsenhet	23 845	29 130	-5 285	-22,2%
521	Resursenhet	20 327	19 389	938	4,6%
522	Familjeenhet	12 588	11 202	1 386	11,0%
530	Försörjningsstödsenheten	32 352	30 928	1 424	4,4%
534	Integration 1	0	-5 821	5 821	
535	Integration 2 (ensamkommande flyktingbarn)	0	-7 533	7 533	
541	Boendestödsenhet 1	16 693	17 970	-1 277	-7,6%
542	Boendestödsenhet 2	13 150	12 670	480	3,7%
545	Boendestödsenhet 3	12 315	12 115	200	1,6%
		185 089	168 536	16 553	8,9%

4.5 Uppföljning av intern kontrollplan

4.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Den 26 november 2015 beslutade socialnämnden att godkänna framtagna internkontrollplan för 2016. Av planen framgår det att granskningar ska göras inom områdena utbetalning, egna medel, handläggning m.fl. Alla områden inom internkontrollplanen är genomförda.

Vid granskning av fakturor är det anmärkning på 30 st av 100 st fakturor. Som åtgärd för detta ska granskning göras varje månad på 20 st slumpmässigt valda fakturor. De övriga områden där anmärkningar finns kommer att ses över under våren.

4.5.2 Genomförda kontroller

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Fakturahantering	Kontrollera att hänvisning finns i anteckningsfältet vad gäller förvaring av kvitton/följesedlar.	2 anm där kvitto eller följesedel saknas.
Fakturahantering	Attest ej gjorts då fakturan berör egen person.	4 anm där EnhCh attesterat egen faktura.
Fakturahantering	Vid representation ska syfte och deltagare framgå.	1 anm där syfte och deltagare saknas.
Fakturahantering	Slag för livsmedel ej avser representation	7 anm dvs avser representation och inte livsmedel.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Fakturahantering	Syfte och deltagare ska framgå vid resor	16 anm. 12 st framgår namn men syfte med resan saknas. 2 st var felkonterade. 3 st saknar både syfte och deltagare.
Fakturahantering	Beroende på representationens art ska rätt momsbelopp redovisas.	ua
Kontantkassor	Kontrollräkna kontantkassor.	1 anm. Saknades 100 kr i en kassa.
Utbetalningar	Utbetalningar kontrolleras mot att rätt delegat fattat beslut.	ua
Utbetalningar	Kontroll av att rätt person enligt utanordningsrätt har beslutsattesterat avsläppslistor.	ua
Verksamhetssystem	Kontrollera att personer som slutat har förts bort ur datasystem. Kontrollera även att avslutningsblankett finns.	5 anm där personal slutat men ej förts bort ur systemet.
Ersättning från föräldrar för kostnader - placerade barn	Stickprov genom granskning av personakter.	Har ej kunnat kontrollerat denna då beslut ej fattats i VIVA.
Handläggning	Anhörigstöd-berörd enhet ska ta kontakt med anhörig enligt upprättad rutin, dvs samma dag som blanketten når enheten.	Har ej kunnat kontrollera då blanketterna inte används utan information kommer in via mail eller telefon. Kontakt tas men uppgifterna sparas ej.
Handläggning	Ställningstagande till om anmälan som gäller barn (personer under 18 år) ska leda till utredning, får inte överstiga 14 dgr.	3 st har överstigit 14 dgr. Avser endast ngr få dagar.
Verksamhetssystem	Kontrollera att regelbundna loggar tas ur systemet och dokumenteras.	ua
Egna medel	Kontrollera att regelbundna avstämningar gjorts mellan VIVA och ekonomisystem.	ua

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Handläggning	Utredningstiden avseende missbruksärenden skall inte överstiga fyra månader	1 anm
Tillgänglighet	Väntetiden för besök på försörjningsstöd skall vara max två veckor.	ua
Tillgänglighet boende	Personal på ungdomsboendet Fenix och Orion ska finnas på boendet	1 anm. Ej svar vid påringning.
Handläggning	Genomförandeplan skall upprättas inom 30 dgr för ärenden som har boendestödsinsatser i ordinärt boende eller bostad i bostad med särskild service.	13 anm av 20 stickprov

4.6 Framtiden

Nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn

Regeringen vill införa ett nytt schabloniserat ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn som föreslås träda i kraft 1 juli 2017. Förslaget innebär att kommunens ersättning sänks från 1900 kr/dygn till 1350 kr/dygn. Förslaget syftar bland annat till att förenkla regelverket och minska såväl kommunernas som Migrationsverkets administration. För nämndens verksamhet innebär förslaget att en översyn behöver göras av samtliga boenden för att få ner kostnaderna.

Nyanlända

Antalet nyanlända som är språksvaga och som får försörjningsstöd har ökat under året. Där behövs det ett offensivt arbete i frågan för att motverka utanförskap. Mer samverkan med framförallt Arbetsförmedlingen och SFI kommer att krävas kring de personer som har lämnat etableringsuppdraget, men som ännu inte är färdiga med sina SFI-studier.

Den sociala barn- och ungdomsvården

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en satsning för att stärka bemanningen inom den sociala barn- och ungdomsvården. Satsningen kommer att pågå 2016-2019 och omfattar sammanlagt 210 miljoner kronor årligen. Medel som betalas ut får användas till att öka antalet socialsekreterare, öka antalet arbetsledare eller öka antalet administratörer för att frigöra tid för socialsekreterare eller arbetsledare i deras arbete med myndighetsutövning.

Boenden

Flera av socialnämndens målgrupper har mycket svårt att få bostäder. Bostadsbristen ger olika effekter för nämndens målgrupper. Personer som varit på behandlingshem har svårt få en egen bostad vid placeringens avslut, vilket kan leda till längre placeringstider. Även brukare i nämndens egna boenden som skulle kunna klara att flytta ut till eget boende har svårt att få egen bostad, vilket påverkar omsättningen i boendena negativt. Vi ser också en tendens att hemlösa personer med komplex problematik som inte får egen bostad, inte heller tas emot på vandrarhem längre. För nämndens verksamhet kommer det att krävas arbete på bred front. Det handlar dels om att se över våra befintliga boenden och försöka skapa boendelösningar som bättre tillgodoser behoven, dels om en fortsatt samverkan inom kommunen kring frågan. I den dialog som påbörjats med sektor vård och omsorg är frågan om möjligheten att ha gemensamma boenden för de målgrupper som har behov av stöd från båda sektorerna en viktig fråga.

Brukarinflytande

Brukarinflytande är en viktig fråga som haft stort fokus under några år. Under 2016 har en första brukarrevision genomförts i nämndens sysselsättningsverksamhet. Brukarrevision är en oberoende undersökning av en verksamhet som utförs av personer som har varit brukare eller anhöriga i en likartad verksamhet. Resultatet av revisionen behöver sedan tas tillvara av verksamheten för att inflytandet ska kunna få betydelse i praktiken. Barn- och ungdomsavdelningen ingår för närvarande i ett projekt, genom SKL, som handlar om att öka barns och ungas delaktighet. För att få ett reellt brukarinflytande behöver nämndens verksamheter fortsatt prioritera frågan och arbeta brett med den. Det är också viktigt med en långsiktighet och uthållighet i frågan, vilket kommer att kräva att resurser avsätts i form av tid och pengar.

Digitalisering

Digitalisering har varit ett prioriterat område under fler år och är en naturlig del i sektorns arbete med verksamhetsutveckling. Det handlar om att hitta nya effektivare arbetssätt och tjänster. För att kunna fortsätta vårt aktiva utvecklingsarbete inom digitalisering är det av vikt med ökad intern och extern samverkan i frågan. Dels för att byta idéer och kunskap, men också för att kunna minska på kostnaderna genom att de delas av fler parter.

Trygg och säker utskrivning

Regeringen har föreslagit att en ny lag ska träda i kraft den 1 januari 2018: "Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård". Lagförslaget omfattar de patienter som, efter att de skrivits ut från slutenvården, kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunala hälso- och sjukvården eller öppenvården inom regionen. Lagförslaget kommer att kräva en ökad samverkan och ställer högre krav på informationsöverföring mellan kommunen och regionen. Förslaget innebär också att fristdagarna ändras och blir samma oavsett målgrupp. Nuvarande 30 dagar för patienter som är inskrivna i den psykiatriska slutenvården kommer istället att bli 3 dagar. Förslaget kommer att kräva en snabbare planeringsprocess och socialnämndens verksamhet kommer, i samverkan med regionen, att behöva utveckla arbetssätt för att möta upp de kommande kraven i lagstiftning.

Nationell patientöversikt (NPÖ) - sammanhållen journalföring

Nationell patientöversikt (NPÖ) gör det möjligt för behörig vårdpersonal att, med patientens samtycke, ta del av journaler som registrerats hos en annan vårdgivare. Tillsammans med sektor vård och omsorg har ett arbete påbörjats med att ta fram en ansökan om ett anslutningsavtal. För nämndens verksamheter kommer ett införande att kunna ge en ökad helhetsbild av patienten och förbättrade förutsättningar för samordning med regionen runt den enskilde.

Spel om pengar

En ändring i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen rörande spelmissbruk har föreslagits träda i kraft 1 januari 2018. De föreslagna ändringarna kommer att innebära att socialnämndens ansvar för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra substanser utvidgas till att även omfatta spel om pengar. Socialnämnden får också ett utvidgat ansvar för att aktivt arbeta för att motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Kravet på överenskommelse om samarbete mellan kommunen och regionen om personer som missbrukar substanser kommer också att omfatta personer som missbrukar spel om pengar. För att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och regionen kommer det att krävas tydliga överenskommelser. Detta arbete behöver påbörjas i god tid ifall anpassningar i verksamheten behöver göras.

4.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Socialnämnden	187279	184064	182062

HVB-placeringar barn och unga

Kostnaderna för HVB-placeringar barn och unga är svåra att budgetera. De senaste tre åren har HVB-placeringarna för barn och unga gått med ett underskott på mellan 6-8 miljoner. Problematiken bland ungdomarna har idag, om man ser till helheten, blivit mer komplex med en blandning av missbruk och neuropsykiatrisk problematik. Förutom att problematiken skapar behov av att placera ungdomarna skapar den även ofta långvariga och dyra placeringar. Dessa ungdomar har också blivit svåra att stödja inom den egna öppenvården.

Antalet vård dygn har under de tre senaste åren (2014-2016) ökat med 63 % jämfört med de tre åren innan (2011-2013). Utifrån ett längre tidsperspektiv (2004-2016) utmärker sig inte antalet vård dygn 2016, utan ligger i mitten när det gäller antal. Istället har problemet varit kostnadsökningen, där exempelvis kostnaden per vård dygn för en akutplats inom Statens institutionsstyrelse ökat från 4 850 kr till 5 800 kr per dygn mellan åren 2013 – 2016 vilket innebär en ökning på 20 %.

HVB-placeringar vuxna

Under 2016 har vi sett en utveckling med fler LVM-placeringar än tidigare. Kostnaden för en LVM-placering är dubbelt så hög som en vanlig placering och vårdtiden är ofta längre. I dagsläget ökar antalet yngre personer med missbruk och komplex problematik men detta mönster återfinns även hos äldre personer med missbruk. Arbetet pågår med att analysera hur detta kommer att påverka framtida budgetram.

Försörjningsstöd

Under 2016 ökade antal ärenden och kostnader för försörjningsstöd jämfört med tidigare år, men kostnaderna var ändå i nivå med budgeten. Prognosen är att försörjningsstödet kommer fortsätta att öka något under kommande år. Antal nyanlända till Sverige ökade markant under hösten 2015 och de är fortfarande kvar inom etableringen på Arbetsförmedlingen och erhåller etableringsersättning. Utifrån Arbetsförmedlingens statistik går idag ca 35 % ut i arbete eller studier efter avslutad etablering. Av de resterande 65 % kommer inte alla att söka försörjningsstöd, men en risk föreligger att en stor andel inledningsvis är i behov av försörjningsstöd. De nyanlända som kom under år 2015 är flertalet barnfamiljer med många barn, vilket oftast innebär att båda föräldrarna behöver finna arbete eller studier för att kunna försörja sin familj. Av de nyanlända som kom under 2015 har över hälften lägre utbildning än nioårig grundskola. I dag erbjuds de oftast enbart SFI-studier vilket inte är tillräckligt. Resultatet kan bli att dessa personer hamnar i försörjningsstöd och även blir kvar i långvarigt försörjningsstöd, då de oftast står långt ifrån arbetsmarknaden och är språksvaga.

Hur mycket kostnaderna för försörjningsstöd kommer öka beror också mycket på konjunkturen i samhället. Fortsätter övriga grupper, såsom unga vuxna och personer med låg utbildningsnivå få arbete som i nuläget, håller det nere kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd.

Familjerätt

Efter att ha omorganiserat det familjerättsliga arbetet har vi under hela 2016 märkt av en markant ökning av antalet samarbetsamtal, vilket inneburit att kötiden till samarbetsamtal fördubblats till sju veckor. Vi ser att omorganisationen gjort arbetet med samarbetsamtal mer tillgängligt och utifrån det bedöms volymökningen för samarbetsamtal vara bestående. Därtill kommer att vi för 2016 sett en volymökning på 33% beträffande antalet familjerättsliga yttranden och utredningar.

Personal

Skövde har hitintills lyckats rekrytera personal till myndighetsutövning i den utsträckning som har behövts. Det finns en handlingsplan som har lagt en grund till en attraktiv arbetsplats som bl.a. inkluderar den löneökning som var vid löneöversynen 2016. Trots detta fortsätter lönekraven att öka och kommunerna i Skaraborg, där vi hämtar flest rekryteringar ifrån, har en högre löneutveckling för socialsekreterare än vad Skövde har. Det finns därför en risk att personalomsättningen kan komma att öka igen om det inte finns möjlighet till del följa med i den löneutveckling som sker.

Integration

Integrationsenheten och boendeenheterna inom Fenix bedrivs enbart med externa medel från staten. Det föreligger stor osäkerhet i hur ersättningarna från staten kommer att se ut framåt. Politiska beslut på regeringsnivå påverkar integrationsenheterna och de politiska besluten har hittills fattats med ganska kort varsel.

Vad gäller integrationsenheten som ansvarar för praktiskt mottagande utifrån den nya bostättningslagen, kommer ersättning att erhållas för de kostnader som uppstår. Denna verksamhet prognostiseras klara uppdraget utifrån tilldelade medel från staten om inga nya beslut fattas.

Beträffande de tre boendeenheter som är HVB för ensamkommande barn är prognosen mycket mer osäker. Regeringen har meddelat att dygnersättningen till kommunerna kan komma att sänkas den 1 juli 2017, från 1 900 kr dygn/barn till 1 350 kr/dygn och barn. Om detta beslut verkställs, kommer det markant påverka intäkterna från staten och kostnaderna behöver ses över.

Det är också mycket osäkert hur många ensamkommande barn som kommer att finnas kvar i boendena under 2017 och

2018. I nuläget finns cirka 80 barn i kommunens HVB boenden och en prognos är att vid årets slut kan antalet barn komma att närmare halveras, vilket också påverkar intäkterna. Personalbemanningen är idag anpassad till 80 barn. Dessa boenden har idag hyreskontrakt som löper på flera år. Kommer cirka hälften av barnen under året försvinna, behövs en översyn göras av personalbemanningen och de boenden som finns.

Socialpsykiatri

Rehabiliteringsansvaret följer kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, vilket framgår av hälso- och sjukvårdslagen. Ansvaret regleras även i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, SOSFS 2008:20 om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering samt i hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland.

Målet med rehabilitering och habilitering är att förbättra livskvaliteten för den enskilde och syftar till att förbättra den enskildes funktionsförmåga.

Socialpsykiatriens brukare har idag begränsad möjlighet till rehabiliteringsinsatser för sina kognitiva nedsättningar, vilket skapar sämre förutsättningar till återhämtning, självständighet och aktivt ta del av samhället. Följden av nuvarande begränsning av rehabilitering bidrar även till ett ökat behov av boendestöd i vardagen.

5 Servicenämnd

5.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Genom vår insats möjliggör vi tillväxt i Skövde kommun och servicenämnden är med om att förverkliga målet om 60000 invånare. Vi ökar både våra uppdrag och personalstyrkan under 2016 som en effekt av att kommunen växer.

Svårighet att rekrytera rätt kompetenser i önskad omfattning inom våra verksamheter har varit genomgående under året. Vi har små möjligheter att konkurrera med marknaden. Medarbetarenkäten som gjordes under hösten visar ett mycket bra utfall och ger underlag att arbeta vidare med.

Sektor service har fått en ny tf.sektorchef from 1 juli.

Nämndens verksamheter har även i år blivit miljödiplomerade och miljöengagemanget är högt i verksamheterna. Kvalitetsarbete är uppstartat under året med fokus på processkartläggning och ständiga förbättringar i våra verksamheter.

Arbetsavdelningens höga belastning under året har inneburit en ökning med 20 medarbetare sedan 2015. Under 2016 har övergång till ett fossilbränslefrött alternativ till diesel på tunga fordon och maskinsidan genomförts vilket minskar våra koldioxidutsläpp med 75 %.

Under året har en mängd investeringsprojekt påbörjats och avslutats. Påbörjats har bl.a. utbyggnad Billinge hov, ombyggnad projekt Billingen, Trädgårdsstaden nya F-6 skola, ombyggnad kök etapp 5. Reinvesteringsprojekt till ett värde av 50 Mkr har påbörjats. Förnyad implementering av ärende-hanteringssystemet med målet att nå bättre kundservice pågår. I slutet av året har ytterligare arbetsuppgifter tillkommit med ansvar för framtagande av bostäder till nyanlända.

För andra året har avdelningarna fastighet, måltid och fastighetservice (lokalvård) medverkat i bench-markingprojekt med 9 andra kommuner. I år har också arbetsavdelningen medverkat för fordons-processen. Konstateras att våra avdelningar står sig väl i jämförelse.

Fastighetserviceavdelningen har fått en ny chef, avdelningen har också fått utökat ansvar för kommunens övergripande säkerhetssystem.

Vår avtalstrohet är högst i kommunen, måltidsavdelningen ligger på nära 95 % vilket är väldigt högt jämfört även med övriga samarbetskommuner. Kontantfri betalning är genomförd på 3 st. kök/café. Billingskolan fick högst betyg av alla skolor i Sverige och mottog priset White Guide Junior.

Utbildningsinsats för våra medarbetare inom äldreomsorgen i samarbete och med medel från SVO.

Arbetet på VA-avdelningen fortsätter att präglas av en hög takt på förnyelsen av anläggningarna och byggnationen i Skövde. Projektet att dra dricksvatten och spillvatten till Varola som föregåtts av ett omfattande förberedelsearbete pågår, i augusti startade arbetsavdelningen grävarbetet, planen är att arbetet ska vara klart hösten 2017, omfattar då ca.150 fastigheter.

Den ansökan om nytt miljötillstånd för Stadskvarns reningsverk som lämnades in i maj 2014 har fått en tredje kompletteringsbegäran från Länsstyrelsen som besvarades i november, svar förväntas i vår. I väntan på tillståndet sker energieffektivisering. Arbete har inletts med en revidering av Skövde kommuns Vattenförsörjningsplan, går ut på remiss i början av 2017.

Dagvattenriktlinjer har reviderats under 2016 och ska tas upp för beslut 2017. Inriktningsbeslut för Tidans reningsverks upprustning för säker drift i ett 10-års perspektiv togs av servicenämnden under hösten.

Skövde flygplats tar över driften av flygplatsen från och med 1 januari 2017.

Fibernätsutbyggnaden är inne i ett mycket expansivt skede i kommunen. Ett flertal aktörer arbetar med att ge våra invånare tillgång till fiber.

Måluppfyllelse och resultat

Servicenämnden har inför året antagit 10 mål som resulterar i 14 resultatmätningar och 7 uppdrag (aktiviteter) som skjutits ner till ansvariga avdelningar inom sektor service. Avdelningarna har tagit fram egna aktiviteter för att nå målen. Måluppföljning har genomförts kvartalsvis och målen förväntas uppnås med ett par undantag. Tidplanen för några aktiviteter har varit lite optimistiska och därför flyttats fram.

Arbetet med att mäta inomhusmiljön i förskole-, skol- och gymnasielokaler har inte uppnåtts helt.

Förbättrad återkoppling av inkomna ärenden till ärendehanteringssystemet ligger i fas med målet men kommer att kräva utökning av personal för att nå långsiktigt mål.

Utbyte av phtalatfria golv i förskolor går långsammare än beräknat. Framförallt för att arbetsomfattningen per förskola är större än planerat och att brist på arbetskraft hos entreprenörer försenar färdigställande. Med ansträngning når vi målet 2016.

Energibesparingsprojekt i kök, att utbilda personal att laga mat energisnålt har gett låga energivinster. Vilket är ett bra betyg till vår personal.

Måltidsavdelningens arbete med avtalstrohet har gett strålande resultat och köken arbetar aktivt med detta. Delmålen för ökad andel svenska animalier och svenska livsmedel uppnås.

På temat digitalisering har vi automatiserat betalningar och faktureringsunderlag inom måltid. Andra områden är fortsatt införande av robotgräsklippning samt utvärdering av städrobot.

Arbetet med formulering av avtal och genomgång med kunder pågår. mycket jobb kvarstår.

Målet att öka andelen miljöklassat bränsle för tunga fordon har uppnåtts genom att bränslet för alla tunga fordon från och med april tankas med HVO-bränsle som är ett fossilfritt alternativ till diesel.

Målet att VA skall återföra växtnäring i slam till att utnyttjas på produktiv mark har också uppfyllts.

Ekonomisk sammanfattning

Servicenämndens redovisar överskott på 5,4 Mkr för 2016 förskattefinansierade verksamheter. Överskottet förklaras med att fastighetsavdelningens resultat på 2,2 Mkr för skadeståndersättning för Billingskolans idrottshall. Kapitalkostnaderna sjunker totalt med 1,2 Mkr mot budget främst på grund av försenade projekt. Sektor service har fått fler uppdrag och intäkten ökar mer än kostnaden för dessa.

Av Servicenämndens investeringsbudget för lokaler på 213 Mkr för 2016 harendast 27 Mkr inte förbrukats i år främst på grund av ändrade införandetider.

De taxefinansierade verksamheterna visar ett resultat på 5,5Mkr jämfört med budgeterat resultat på 1 Mkr. VA-avdelningen går 5Mkr bättre än budget. Investeringsstakten har ökat kraftigt inför 2016 med en budget på 60 Mkr där endast 11 Mkr kommer att förbrukas under nästa år. Investeringsbudgeten på 10 mnkr för fiberutbyggnad har under 2016 förbrukat 9 Mkr.

Skövde Stadsnät gör ett marginellt underskott. Investeringsbudgeten på 10Mkr för fiberutbyggnaden har under 2016 förbrukat 9 Mkr

Måltidsavdelningen redovisar underskott 0,8 Mkr, relaterat till ökade personalkostnader och livsmedelskostnader.

Skattefinansierade verksamheter:

Stab redovisar överskott, 1,9 Mkr

Arbetsavdelning redovisar överskott, 0,6 Mkr

Fastighetsavdelning redovisar överskott 2,2 Mkr

Fastighetsserviceavdelningen redovisar överskott, 1,5 Mkr

Taxefinansierade verksamheter:

VA redovisar överskott, ca 5,6 Mkr

Skövde Stadsnät redovisar ett underskott 0,1 Mkr

5.2 Nämndens ansvarsområde

Inom Skövde kommun, som geografiskt område, ansvarar servicenämnden för att tillhandahålla tjänster för kommunala behov såsom; måltid, lokalvård, fastighetsskötsel, verksamhetsstöd, gatu- och parkskötsel, skogsskötsel, reparation- och verkstadsarbeten, anläggningsarbeten, ledningsnätsarbeten, fordonsförsörjning, flygplatsdrift och vissa andra efterfrågade tjänster.

Servicenämnden ska vidare försörja kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Servicenämnden agerar även som kommunens beställarfunktion vid uppdragsgivna entreprenader.

I Servicenämndens ansvar ingår även att utveckla och förvalta de taxefinansierade verksamheterna VA (Vatten o Avlopp) och eget ägt fibernät. Servicenämnden är huvudman för VA inom de beslutade verksamhetsområden för denna verksamhet.

Nämndens Verksamhetsidé

Vi levererar kostnadseffektiv och kvalitativ service enligt uppdrag genom att ständigt förbättra vår effektivitet och ändamålsenlighet.

5.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måloppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan

Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse

Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)

Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)

Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan

Orange bock: Avslutad utan åtgärd

Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Framtagande av en tydlig fiberstrategi /nämnd riktlinje	2016-01-01	2016-06-30
Syfte/effekt Att en tydlig fiberstrategi som pekar ut vägen. Att vi lägger kommunala resurser där det ger mest nytta för att bidra till att uppnå visionsmålet 100/100 Mbit.		

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Kommentar</p> <p>Arbete med en fiberstrategi uppstartat. Analys av befintliga dokument pågår. Vidare ser vi över möjligheten att ansluta allmännyttan i Skövde vilket skulle ge en kraftigt ökad kundbas, vilket ger mervärde för våra kunder.</p>		
<p> Aktualisera vattenförsörjningsplan för politiskt beslut.</p> <p>Syfte/effekt En vattenförsörjningsplan som är uppdaterad och innehåller en djupare beskrivning av enskild dricksvattenförsörjning. Politiskt beslut om planen och i den innehållande ställningstaganden om exempelvis nivå på reservvattenförsörjning.</p> <p>Kommentar</p> <p>Konsulten har arbetat med dokumentet under hösten och levererade en granskningshandling i början av november. Denna har granskats internt och vid en avstämning i december beslutades om ett par korrigeringar. Dessa ska vara klara så att ärendet kan gå till SENAUI i början av januari för beslut om den kan skickas på remiss.</p>	2016-01-01	2017-05-31
<p> Pilotprojekt för incitament till energibesparing i kök.</p> <p>Syfte/effekt Skapa incitament för energibesparing i köken.</p> <p>Kommentar</p> <p>Projekt avslutas.</p> <p>Resultat: Energibesparing per kök om ca 1-2%. Detta motsvarar en kostnadsbesparing på ca 2-3000 kr/förskola/år.</p> <p>Projektet har genomförts i sex kök. Personalen utbildades och därefter har mätning och uppföljning skett av energiåtgång. Under hösten 2016 har utbildning hållits för all personal.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Nyckeltal för sektor service arbetsavdelning</p> <p>Syfte/effekt Egen benchmarking</p> <p>Kommentar</p> <p>Vi deltar i ett benchmarkingprogram avseende fordon och har rapporterat in nyckeltal för jämförelser med sex andra kommuner. Sammanställning av nyckeltal för avdelningen på gemensam yta. Nyckeltal för gatuunderhåll och nyanläggningsområdet samt för yttre fastighetsskötsel har tagits fram.</p>	2016-01-01	2017-12-31
<p> Redovisa avtalstrohet tertialvis</p> <p>Syfte/effekt Sänka våra kostnader</p> <p>Kommentar</p> <p>Systemet Bubobubo är komplext, en osäkerhet har funnits vad som ingår i statistik och inte. En expert kommer under 2017 att anställas av ekonomiavdelningen som kommer att tillhandahålla material för respektive sektor. Generellt har SSE högst avtalstrohet i Skövde kommun, resultatet hamnar på drygt 90% vilket är ett mycket bra resultat och där våra ansträngningar har gett avkastning.</p>	2016-01-01	2017-12-31

5.3.1 Övrigt

Mål:

5.3.2 Nå en god inomhusmiljö avseende objektivt mätbara variabler för förskolor, grundskolor samt gymnasieskolor. Över tid se över samtliga större boenden och verksamhetslokaler

◆ Kommer delvis uppfyllas/Delvis uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

Arbetet med att nå en god inomhusmiljö fick en trög start på grund av att det tog längre tid att få rutiner och mätapparatur att fungera tillfredsställande. Dessutom har vi insett att mät hastigheten kommer att bli ca en skola per vecka vilket kommer att försena införandet. Nu är mätningarna uppstartade men delmålet 2016 kommer inte att uppnås.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ◆ Antal uppmätta förskole-, skol- och gymnasielokaler av tot antal	12 st	50% 2017-01-01 = ca 30 st 100% 2018-01-01 = ca 60 st	Kvartal	Något trög start för att få rutiner och mätapparatur att fungera tillfredsställande. Dessutom har vi insett att "mät hastigheten" kommer att bli ca 1 skola/vecka vilket återspeglas i reviderat målvärde.
— ■ Antal godkända förskole-, skol- och gymnasielokaler som uppfyller norm av tot antal		100% skall vara Klart 2019-09-01	Kvartal	Mätning startar 2017.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
▲ Kartlägga fastighetsbeståndets inomhusmiljö kvalitetsvariabler såsom temperatur, lux, luftfuktighet, koldioxidhalt samt akustik. Syfte/effekt Säkerställa en god inomhusmiljö enligt variabler i boenden och verksamhetslokaler. Kommentar Vid årets slut har 12 skolor mätts och kontrollerats avseende akustik, belysning, luftkvalitet och temperatur. Resterande 12 skolor kommer att mätas våren 17. De första 12 skolorna uppvisar brister avseende akustik och i några fall belysning. I övrigt enl. normer. Åtgärd på dessa avvikelser kommer att ske under 2017.	2016-01-01	2019-09-01

Mål:

5.3.3 Öka kundnöjdheten inom äldreomsorg för måltidsverksamheten.

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

NBU (Nöjd Brukar Undersökning/Index) tags fram genom enkätundersökning.

Ett målvärde är satt till 80% detta ska vara uppnått till 20181231, målvärdet för 2016 är satt till 70%, därför mycket glädjande att vi under året nått 81% enligt socialstyrelsens enkät.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Mäta kundnöjdhet NBU för måltidsavdelning inom äldreomsorg	81 %	NBU 80% Klart 2018-12-31	År	81 % av gästerna inom äldreomsorgen upplever att maten smakar bra eller mycket bra.

Mål:

5.3.4 Förbättrad återkoppling samt genomförandetid för ärendehantering inom fastighet

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

Projektet pågår och arbetet löper på bra. Avdelningen har en fortsatt kraftig ökning av antalet inkomna ärenden. För att klara slutmålet till 2018 behövs mer resurser på reparationssidan för att kunna korta handläggningstiderna.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Antal inkomna ärenden som åtgärdas under 6 arbetsdagar skall vara 80%	70 %	Ca 80% av alla ärenden skall vara åtgärdade inom 6 arbetsdagar. Klart 2017-12-31	Kvartal	Efter god start ser vi nu att för att nå längre måste mer resurser tillföras reparatörsledet, det är här vi har längst väntetider.

Mål:

5.3.5 Öka andel miljöklassat bränsle för tunga fordon

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Minska koldioxidutsläpp

Analys

Avdelningen har byggt om sin tankanläggning och har gått över till ett fossilbränslefritt dieselalternativ som används till tunga fordon och maskiner samt dieseldrivna småmaskiner. Genom denna förändring har vi reducerat koldioxidutsläppen med 80 procent. Målet är redan uppnått.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Andel miljöklassat bränsle för tunga fordon	100 %	Öka andelen med 10% per år Målvärde 100 % Klart 20241231	Tertial	Avdelningen kör nu alla tunga fordon på HVO bränsle som är ett fossilfritt alternativ till diesel.

Mål:

5.3.6 Skövde VA skall på ett samhällsekonomiskt och energieffektivt sätt återföra växtnäring i slammet till en nyttig användning, samtidigt som risker för hälsa och miljö minimeras.

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Uppströmsarbete
Samarbete med upphandlad slamleverantör
Kravställande vid kommande upphandlingar
Bra slamavvattning

Analys

Allt slam har varit godkänt för spridning första halvåret 2016. Vår nuvarande entreprenör arbetar för att avsätta allt slam på produktiv mark och har så gjort under perioden. Målet är uppfyllt.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Andel fosfor som utnyttjas som växtnäring på produktiv mark	100 %	75% 2018-12-31	Halvår	Även halvår 2 har vår entreprenör kunnat avsätta allt slam på produktiv mark.
— ● Andel av växtnäring i slammet som nyttjas på produktiv mark	100 %	100 % 2018-12-31	Halvår	Enligt den miljöredovisning entreprenören lämnat för 2016 har Skövde kommun genom att återföra 3889 ton slam till lantbruket bidragit till följande miljövinster: * Återföring av fosfor - 28 622 kr* Återföring av kväve - 37 240 kr* Tillgodoräknad energibesparing, oljeekvivalent - 11,9 m ³ * Tillgodoräknad koldioxidbesparing - 105 575 kg CO ₂ Utöver detta tillförs mullbildande ämnen och alla de växtnäringsämnen som grödan behöver.

Mål:

5.3.7 Ökad andel svenska animalier

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

Vi har arbetat med vår personal och våra leverantörer för att påverka i rätt riktning. Målet kommer att uppnås.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Andel % svenska animalier av totalt inköpta animalier i kr	75 %	Nuvärde 2015-06-30 74% 2017-12-31 80% 2018-06-30 85% %	Kvartal	Mål är uppnått.

Mål:

5.3.8 Ökad andel svenska livsmedel

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

Vi har arbetat med vår personal och våra leverantörer för att påverka i rätt riktning. Målet är svårt att nå på grund av att en del av våra livsmedel är inte från Sverige. Vi når årets målsättning precis.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Andel % svenska livsmedel av totalt inköpta livsmedel i kr	66 %	20% kan vi inte köpa Svenskt idag Nuläge 64% kv 2 2015, ökning 2% per år. 2016 66% 2017 68% 2018 70%	Kvartal	Målet är nått.

Mål:

5.3.9 Alla förskolor ska ha phtalatfria golv 2018-12-31

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

-

Analys

Utbyte av phtalatfria golv i förskolor går långsammare än beräknat. Framförallt för att arbetsomfattningen per förskola är större än planerat och att brist på arbetskraft hos entreprenörer försenar färdigställande.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Antal förskolor med phtalatfria golv	35 %	2018-12-31 100%	Tertial	Siffran 11 innebär 25 avdelningar med utbyta golv. Problem med resursbrist på marknaden kvarstår. 11 förskolor av 31 ger ca 35%

Mål:

5.3.10 75% av omsättningen för våra interna avtal skall vara kommunicerade/informerade med kund

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Bra dialog med våra kunder

Analys

Fastighetserviceavdelningen har gått igenom sina avtal med kund enligt plan. Övriga avdelningar har en dialog med kunderna men inte utformat avtalen. Fastighetsavdelningen kommer att gå igenom internhyresavtalen med respektive sektor.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Andel interna avtal genomgångna med kund	75%	När 75% av vår totala interna omsättning är informerade och kommunicerade med våra kunder. 2016-12-31	Kvartal	Avtal klart med 1. Gata 2. Park 3, Flyget 4. Fastighet 5. Fastighetservice

Mål:

5.3.11 Best practice effektivitetsmått för lokalvård, fastighet samt måltid

● Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

Ständig effektivisering
Kundnöjdhet

Analys

Best practice måttet är en viktning av kostnader och kundnöjdhet till en viss servicenivå. Utfallet för lokalvårdsprocessen inom grundskolor är åter igen best practice i jämförelse med andra kommuner. 2016 års mätning visar på en ökning med mer än målsättningen.

Nöjda brukare för fastighetsprocessen inom förskola har sjunkit mellan åren 2015 till 2016. För att komma upp till målvärdet krävs stora ekonomiska insatser. Medelvärdet för alla kommuner som är med i benchmarkingen ligger på 2,55 p.

Inom måltidsprocessen har man jobbat med effektiviteten för gymnasieskolorna och klarar målet med råge.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ● Best practice lokalvård grundskola	4,7 p	Best Practice 4,5 2017-12-31	År	Målet har överträffats.
— ◆ Öka NBI inom fastighetsprocesserna	2,55 p	NBI 3,3 2017-12-31	År	Utfallet för 2015 var inlagt felaktigt. Målvärdet för 2016/2017 är orimliga. Utfallet beräknat som snitt mellan de olika värdena. Skall målet (som är väldigt högt satt) kunna nås krävs stora ekonomiska insatser.
— ● Minskade kostnader för måltider inom gymnasiet.	41,45 Kr	Nuläge 50 kr/lunch till dagens servicenivå 2017 49 kr/lunch till minst dagens servicenivå 2018 48 kr/lunch till minst dagens servicenivå Kostnadsökningar per år hanteras inom målvärdet.	År	Resultatet är tillfredsställande mot uppsatt mål.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>▶ Pilotprojekt städrobot</p> <p>Syfte/effekt Utprova om tekniken är tillräckligt bra för att använda i verksamheten.</p> <p>Kommentar Roboten planerades att lanseras efter semester 2016, placering av roboten är Helena hallen. Ett arbete på ytan behöver utföras. Under hösten påverkades vi av långa leveranstider samt att djupare analys gjorts. I december 2016 fick vi visning av städrobot.</p>	2016-01-01	2017-06-30

5.4 Uppföljning av ekonomi

5.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-881 551,2	-923 498,4	41 947,2	-901 893,0	-856 642,6
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	-6 892,0	-6 892,0	0,0	-6 892,0	-7 007,0
<i>Taxor och avgifter</i>	-26	-276,7	250,7	-28,0	-1 675,4
<i>Försäljning av verksamhet</i>	-221 070,7	-233 560,9	12 490,2	-231 729,0	-223 394,8
<i>Bidrag</i>	-7 804,7	-7 858,1	53,4	-7 914,4	-8 260,9
<i>Övriga intäkter</i>	-645 757,8	-674 910,7	29 152,9	-655 329,6	-616 304,5
Kostnader	881 551,2	918 141,0	-36 589,8	897 098,9	813 483,1
<i>Personalkostnader</i>	217 487,4	212 629,5	4 857,9	218 192,2	201 731,6
<i>Lämnade bidrag</i>	551,0	501,0	50,0	501,0	501,3
<i>Köp av huvudverksamhet</i>	24 876,0	25 112,3	-236,3	24 876,0	28 167,5
<i>Lokalhyror och markhyror</i>	76 930,0	82 838,6	-5 908,6	81 426,6	73 749,7
<i>Kapitalkostnader</i>	187 111,2	185 298,9	1 812,3	185 792,6	174 207,8
<i>Övriga kostnader</i>	374 595,6	411 760,7	-37 165,1	386 310,5	335 125,2
RESULTAT	0,0	-5 357,4	5 357,4	-4 794,1	-43 159,5

Kommentarer till resultatet

Sammanfattning

Servicekommittén redovisar ett resultat på 5,4 Mkr för 2016 för de skattefinansierade verksamheterna, vilket är 1 Mkr bättre än prognosen i T2. Stor del av överskottet förklaras med att fastighetsavdelningen har fått en intäkt på 2,3 Mkr för skadeståndersättning för Billingskolans idrottshall. Kapitalkostnaderna sjunker totalt med 1,2 Mkr mot budget främst på grund av försenade projekt. Sektor service har fått mer uppdrag och intäkterna ökar mer än kostnader för dessa. Jämfört med föregående år går sektorn ca 2 Mkr bättre. Den stora skillnaden är att redovisningsförändringen för komponentredovisning ligger 2016 inte i resultatet som det gjorde 2015 (39 Mkr för 2016 har bokats mot finanserna).

Kommentarer till resultat för helår 2016 skattefinansierade per avdelning

Staben redovisar ett överskott på 1,8 Mkr på grund av mindre inköp av konsultstöd och förbrukningsmaterial samt att sektor service chefen slutade 1 juli vilket ger ett överskott för lönekostnader.

Måltidsavdelningen redovisar ett underskott med 0,8 Mkr. Personalkostnader hamnar på 0,7 Mkr högre än budgeterat bla beroende på ökade vikariekostnader samt avslut av personal. Livsmedelsinköpen är högre än budgeterat för högstadieskolor samt något högre för äldreboenden och gymnasieskolorna. Förskolorna och låg- , mellanstadieskolorna har generellt klarat av att hålla sin livsmedelsbudget. Total avvikelse är 0,5 Mkr mot budget för livsmedel. Intäkterna är något högre än budget för evenemang, däremot är kostnaderna mindre än budgeterat. Intäkterna för försäljning i äldreomsorgens restauranger har generellt ökat vilket också förklarar en del av ökningen av livsmedelskostnaden för dessa kök. Intäkterna för Gallerian samt intern catering har minskat jämfört med budget. Transportkostnaderna misstämmer med drygt 300 Tkr gentemot budget pga felbudgetering. Måltidsavdelningen hade i sin budget dessutom ett besparingskrav på 0,5 Mkr.

Arbetsavdelningen exklusive flyget redovisar på ett överskott på 0,6 Mkr. Personalen har varit fullt sysselsatt och nya uppdrag har utförts, vilket gör att avdelningen fått täckning för sina kostnader. I och med att kommunen växer så får både anläggningssidan och driftssidan mer arbete med byggnation och mer ytor att sköta om. Detta får också effekter på verkstad, transport, eldistribution och fibergrupperna i form av ökad försäljning. Avdelningen har under året kunnat göra vissa satsningar för framtiden. Dock går driftpaketet för gata och park back mot budget som tidigare år. Arbetsavdelningen har under året förstärkt sin bemanning för att klara av anläggningsarbeten vilket gör att lönekostnaderna har ökat men också intäkterna.

Driftkostnaderna för flyget hamnar på ett underskott med 0,3 Mkr där sektor service får stå för halva förlusten. Lönekostnaderna minskar på grund av att två st budgeterade rekryteringar kommer att ha dragit ut i tiden. Konsultkostnader för dokumentation av säkerhetsarbete ökar. Driften kommer att flyttas över till Skövde flygplats vid årsskiftet. Kostnader enligt avtal har justerats med sänkta lönekostnader eftersom personalen har gått över till bolaget från augusti.

Fastighetsavdelningen redovisar ett överskott på 2,2 Mkr. Kapitalkostnaderna är 1,2 Mkr lägre än budgeterat som påverkas av ändrade införandetider och investeringstakt. Hyresintäkter ökar och även kostnader för inhyrda lokaler. Fastighetsavdelningen får stå för självriskan i samband med vattenskadorna på Ekebackens samt Billingtorps förskola. Stor del av överskottet förklaras med att fastighetsavdelningen får en intäkt på 2,3 Mkr för skadeståndersättning för Billingskolans idrottshall.

Fastighetsavdelningen har anställt ytterligare en förvaltare under hösten på grund av ökade uppdrag. På entreprenadsidan ökar kostnader för utredningskonsulter för kalkylering av kommande investeringar som inte täcks in i investeringsbudget. Fastighetsavdelningen har gjort en standardhöjning vilket ökat kostnader för hissservice och besiktningkostnader. Reparation av storköksutrustningen har också ökat under året.

Fastighetsserviceavdelningen redovisar ett överskott på 1,5 Mkr. Avdelningen har fått fortsatt ökade uppdrag vilket gör att täckningen för fasta kostnader går ihop även om intäktsökningen har legat lägre jämfört med personalkostnadsökning. Lönekostnaden blir lägre än budget på grund av vakanta tjänster.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler	195 142	212 969	186 089	26 880

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Reinvesteringar	60 000	65 099	52 767	12 332
Infrastruktur				
Inventarier	7 634	9 133	5 315	3 818
Affärsverken				
VA	54 007	59 796	49 116	10 680
Fiber	9 789	9 794	8 922	872
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar	326 572	356 791	302 209	54 582

Utfall per projekt finns i bilaga 2.

I rapporten redovisas avvikelser mot årets investeringsbudget. Avvikelse av total projektkostnad följs upp av sektor service var 6:e vecka. För projekt över 5 mnkr görs en slutredovisning till nämnden av total projektavvikelse.

Skattefinansierade

Lokaler

Av budgeten för 2016 för lokalprojekt på 213 mnkr förbrukades inte 26,9 mnkr under året. De flesta projekt fortsätter och pengarna förbrukas kommande år. Att avvikelsen inte blir större i år beror dels på att entreprenadstarten tidigare lagts för projektet Trädgårdsstadens förskola/skola. Projektet förbrukar 44 mnkr mer än budget för 2016. Kostnaden för att återuppbygga Skogens förskola efter branden förra året kostar 4,5 mnkr i år vilket inte finns budgeterat utan kommer att täckas från försäkringsbolaget. Tidigare redovisade överskridande för Bissgårdens förskola samt ombyggnaden av ensamkommande flyktingbar av Vårsås förskola påverkar också. Projektet för etablering av paviljonger till skola % utbildning finns inte budgeterat och inkomna kostnader är 2,1 mnkr.

Flera projekt förbrukar inte kostnaderna i budgeterad takt. De projekt med de största avvikelserna är ombyggnad plan 2 Nyeport på 10 mnkr som är vilande på grund av oklar användning. Budgeten för Billingens fritidsområde etapp 1 på 10 mnkr är förbrukat 1,4 mnkr i år. Även projektet för omklädningsrum på Billingen på 4 mnkr är avbrutet och förbrukas ej. Ombyggnad av G-huset vuxenutbildningen på 4 mnkr är ej påbörjat. Nu har G-huset en annan användning och 1 mnkr är använt till ombyggnad till undervisningslokaler för språkintrouktion. Genomförande av energieffektiviseringar släpar i tid och 10 mnkr flyttas till nästa år för att också kunna användas till att förbättra inomhusmiljön i lokaler. Av budgeten för anpassningar kök har reserverats 14 mnkr för köket i Ekedal och 4,6 mnkr av dessa flyttas till nästa år för att färdigställas till april 2017. Resterande budget är avsatt för etapp 5 som är Helenaskolans kök samt förskolan Trollsländans kök, där 8,2 mnkr flyttas till nästa år för att vara klara i augusti 2017. Projekt för finansierade investeringar har inte varit många och 3 mnkr flyttas med till nästa år.

Projekt som kommer att färdigställas under våren 2017 och budget flyttas med till nästa år är; gruppbostad Sörgårdsgatan, tillbyggnad av Tidanskolan, Ekedals förskola samt brandlarm för övernattning i skolor. Totalt för dessa flyttas med 21 mnkr till nästa år.

Fastighetsavdelningen har en budget för reinvesteringarna på 50 mnkr som tidigare hanterats som planerat underhåll i driften. Utöver dessa har 15 mnkr flyttats med från 2015 som har färdigställas under våren 2016. Totalt har fastighetsavdelningen utfört reinvesteringar för 53 mnkr i år och 12 mnkr flyttas till 2017.

Inventarier

AV 2016 års budget på totalt 9 mnkr för inventarier har sektorn förbrukat 4 mnkr.

Taxefinansierade

Fiber

Fiberverksamhetens investeringstakt ökar. Av 2016:års budget på 10 mnkr flyttas 0,9 mnkr till nästa år. Löpande investeringar i Skövde tätort samt färdigställande av Timmersdala tätort är nu klart. Bidrag från VGR för Vreten/Alebäcken har inkommit i år med 2,2 mnkr och är nu färdigställt.

VA

VA-avdelningens investeringstakt ökar markant inför 2016. Budgeten för 2016 ligger på 60 mnkr. Av dessa harr VA inte hunnit med att utföra 11 mnkr under 2016. Några projekt är beroende av gatuavdelningens planering och projektet för omläggning Eriksdalsgatan samt slamavvattning stadskvarn kommer att utföras först 2017. Projektet VA till Varola är tidsförskjutet och 2,7 mnkr flyttas till nästa år. Mekstget stadskvarn har ökat 7 mnkr på grund av att projektet vuxit under detaljprojekteringen.

5.4.2 Resultat per verksamhet

Uppföljning taxefinansierade verksamheter (tkr)

631 Fiber						
KSTAB	MP	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse	Prognos 2016	Utfall Helår 2015
30 Intäkter	E	-5 712	-5 599	-113	-5 748	-4 652
30 Intäkter	I	-1 146	-1 449	303	-1 146	-1 169
Summa 30		-6 858	-7 048	190	-6 894	-5 820
50 Personalkostnader	E	1 147	1 124	23	1 229	1 002
50 Personalkostnader	I	446	435	11	446	389
Summa 50		1 592	1 559	33	1 675	1 391
60 Övriga kostnader	E	603	882	-279	550	656
60 Övriga kostnader	I	574	627	-53	574	459
Summa 60		1 177	1 509	-332	1 124	1 115
79 Kapitalkostnader	I	4 089	4 046	43	4 235	2 933
Summa 79		4 089	4 046	43	4 235	2 933
		0	66	-66	140	-382
Skövde VA-verk						
KSTAB	MP	Budget 2016	Prognos 2016	Avvikelse	Prognos 2016	Utfall Helår 2015
30 Intäkter	E	-81 816	-78 335	-3 481	-79 956	-90 195
30 Intäkter	I	-612	-1 724	1 112	-862	-2 059
Summa 30		-82 428	-80 059	-2 369	-80 818	-92 254
50 Personalkostnader	E	865	220	645	922	978
50 Personalkostnader	I	14 596	14 013	582	13 561	13 780
Summa 50		15 461	14 233	1 227	14 483	14 758
60 Övriga kostnader	E	40 948	37 340	3 608	40 968	50 418
60 Övriga kostnader	I	14 979	13 015	1 964	13 429	23 597
Summa 60		55 927	50 355	5 572	54 397	74 014
79 Kapitalkostnader	I	10 040	9 851	189	10 004	8 503
Summa 79		10 040	9 851	189	10 004	8 503
		-1 000	-5 619	4 619	-1 934	5 021

Sammanfattning

För de taxefinansierade verksamheterna redovisar servicenämnden ett resultat på drygt 5 Mkr jämfört med budgeterat resultat på 1 Mkr. VA-avdelningen går ca 5 Mkr bättre än budget och trots lägre intäkter än budget. Fibernät landar nära ett noll-resultat trots de senaste årens stora investeringar med högre kapitalkostnader.

Fiber

Enhet för fiber redovisar ett resultat nära noll. Kapitalkostnaderna ligger i nivå med budget. Intäkter ökar och kostnader för fasta avgifter i samband med att Skövde stadsnät gick med i NetWest samt elkostnader ökar något på grund av fler noder. Skövde stadsnät har under 2016 anslutet ca 700 nya kunder.

VA

VA-avdelningen lämnar ett överskott på 4,6 Mkr utöver det budgeterade överskottet på 1 Mkr. Intäkterna beräknas bli lägre än budget på grund av att intäcksprognoserna är osäkra. Verksamhetskostnader justeras genom mindre köp av entreprenader, mindre förbrukningsmaterial och bättre pris för slamsugning. Även el för driften samt personalkostnader blir lägre än budget. VA har fått en återbetalning av energiskatt på 0,9 Mkr som inte budgeterats. I budget finns kostnader för ett långfristigt lån upptaget som ej aktualiserats. Kostnader för pensionslöneskulden är svårbudgeterad vilket i år har gett en intäkt på 0,6 Mkr jämfört med budgeterad kostnad på 0,5 Mkr.

5.5 Uppföljning av intern kontrollplan

5.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sektor service har genomfört kontroller enligt nämndens internkontrollplanen för 2016 och återrapporterats på servicenämndens novembermöte.

5.5.2 Genomförda kontroller

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Säker måltid	Granskning egenkontroll	Brister har upptäckts vad gäller främst dokumentation samt att vissa mätningar ej har utförts.
Trafiksäkerhet vid skolor	Registrera ev incidenter vid skolor	Många brister finns i trafiksituationen runt skolor. Fysiska brister kan byggas om men felaktigt bededde kvarstår.
Brandsäkerhet lokaler 3:e man	Konrollera att brukare som hyr lokaler om fått rätt brandskyddsinformation	Sektorer som hyr ut lokaler i andra hand lämnar inte ut fullständig information om brandsäkerhet enligt räddningstjänstens krav.
Systematiska skyddsarbetet	Granskning att skyddskommitémöten dokumenterats	Schemalagda skyddsronder är genomförda och dokumenterade enligt plan.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll

5.6 Framtiden

Skövde kommun har en snabbt accelererande utveckling. Detta ställer stora krav på oss att vara mycket delaktiga och uppdaterade för att leda och styra. Resurser, tid, och ekonomiska förutsättningar är begränsningar.

Att finna nya vägar för rekrytering av personal är ett måste för framtiden, ett arbete som startar 2017.

Från medarbetarenkäten är det tydligt att kommunikation/information måste förbättras framåt.

Viktigt är också att andra sektorer inte flyttar sina kostnadsbesparingar eller skapar kostnadsdrivande effekter för sektor service. För att möta besparingar och effektiviseringar kommer digitalisering och samordning vara nödvändigt för att klara detta.

För servicenämndens utföraruppdrag är det viktigt att ständigt effektivisera våra processer. Det kan bli nödvändigt att se över alternativa driftsformer.

Uppräkningen för interna tjänster är ett stort bekymmer för sektor service då denna uppräknings inte täcker löneökningen. Vi borde istället arbeta med avkastningskrav och få full kostnadstäckning för löneökningarna. Att arbeta med avkastningskrav ger en mer positiv känsla.

5.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Servicenämnden	7726	7913	7835

Servicenämnden är ramfinansierad endast för en liten del av verksamheterna då den totala omsättningen ligger på ca 800 mnkr. Den stora kostnadsmassan är intäktsfinansierad av internförsäljning till andra nämnder. Sparkrav för övriga nämnder kan direkt slå på servicenämndens verksamheter om man vill spara på interna tjänster. Att ta av ram som vi inte har för att bidra till kontaktcenter blir ett effektiviseringskrav för nämndens verksamheter.

Beslut om att begränsa servicenämndens prisökningar till mindre än bedömd lönekostnadsökning innebär ett indirekt sparbetning på flera av servicenämndens verksamheter och är principiellt fel väg att gå. Förändring avseende omfattning och kvalitetsnivå på levererade tjänster ska kunder påverka och ren effektivitetsförbättring ger inte den ekonomiska vinningen som tidigare års begränsning påvisat. För att justera detta skulle interna intäkter behöva öka med i nivå av personalkostnadsökningar. Förändringar avseende tjänsteleveranser borde bestämmas av beställare och regleras med utförare utifrån gemensamma förutsättningar. Cirka 70% av kostnadsmassan består av köpta tjänster och material som vi har svårt att påverka kostnadsökningen för. Bland annat ser vi nu att livsmedelskostnaden stiger inför 2017 som vi inte har täckning för i våra priser. Även driften för fastigheter har stigit mer än hyresökningen.

Vidare har Servicenämnden inte kostnadstäckning för hantering av strategiska fastigheter och har i många fall inte mandat att påverka hanteringen av dessa. De höga investeringstakterna för fastigheter har lett till ökade kostnader för utredningar av framtida lokalinvesteringsprojekt där finansiering saknas.

Behovet av att öka fastighetsunderhåll/ reinvesteringar finns för att inte öka akut underhåll i driften. Det är oerhört viktigt att underhållsnivån för fastigheter återställs till nivån 50 Mkr/år istället för planen som pekar på 36 Mkr/år. Ett tungt argument för detta är att p.g.a. komponentavskrivning på reinvesteringar (planerat underhåll) ökar kapitalkostnaden med samma belopp som det akuta, direktavskrivna, underhållet sjunker. Det blir alltså en noll-kostnad för kommunen att utföra planerat underhåll i större omfattning istället för att lappa och laga för mindre belopp.

Ambitionen att kunna ta emot personer som står utanför arbetsmarknaden är också något som kostar lite extra.

Fastighetsavdelningen kommer att kunna hantera kostnadsökningar så länge hyror ökar motsvarande.

Serviceutskottet kommer att få hantera volymförändringar de kommande åren och det finns behov av ekonomiska regleringar för att hantera detta.

5.8 Bilagor

Bilaga 1: Resultat per avdelning

Bilaga 2: SSE utfall per projekt

Bilaga 3: Samtliga aktiviteter SSE 2016

6 Kultur och fritidsnämnd

6.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Visste du att:

- Längdskidspåren var öppna under hela 96 dagar säsongen 2015/2016.
- Trots uppvärmda konstgräsplaner och ett förbud mot saltning, var konstgräsplanerna stängda under endast 5 dagar mellan 1 januari-sista april 2016.
- I Kulturhuset såldes det under året totalt 43 359 biljetter.
- Det har genomförts 9 olika konstutställningar samt 9 olika gestaltungsuppdrag under året.
- Arena Skövde Bad hade under 2016 266 308 besökare, vilket är 9 728 färre än 2015.
- För 5:e året i rad blev Arena Skövde utsett till "Bästa äventyrsbad" av röstande gäster på sajten barnsemester.se.
- Musikskolan flyttade in i nya lokaler i Kulturfabriken under våren, och startade undervisningen i augusti.
- Skövde Paradorkester vann Guld i Svenska Mästerskapen för blåsorkestrar våren 2016.
- På Tidanbadet har det under sommaren varit 2 219 badande barn under 16 år, och 98 barn har gått i simskolan.

HBTQ-certifiering har genomförts utifrån utmärkelsen "Årets jämställdhetspris 2015" och nu skapas en verksamhetsplan för ungdomsverksamheten utifrån detta perspektiv. I linje med det här arbetet genomfördes Regnbågsveckan med hjälp av många olika aktörer, där Nyeport var ansvarig för Skövde kommuns tält på Pride.

Enheten Billingshov/Lillegården har under 2016 levererat ändamålsenliga anläggningar med hög kvalitet. Fokus under året har legat på skötseln av de nya konstgräsplanerna på Lillegårdens IP samt naturgräsplanerna genom ett nytt underhållsprogram, samt kompetensutveckling, arbetsmiljö och att åtgärda fel och brister på anläggningar, maskinpark och i investeringsplaner.

Den 2 april genomfördes Lillegårdens dag för första gången. Arrangemanget blev en gemensam manifestation för föreningslivet som bedriver sin verksamhet på området, och en möjlighet till att formellt inviga kommunens två nya efterlängta konstgräsplaner.

Det stora utvecklingsprojektet för Billingen startade upp under hösten.

Billings fritidsområde öppnade konstsnöspåret den 6 januari och slalombacken den 9 januari. Vintersäsongen fortlöpte bra och intäkterna blev mycket högre än budgeterat.

Skövdes badplatser utvecklades ytterligare. I Villeviken, Simsjön iordningställdes ett tillgänglighetsanpassat bad med parkeringsplatser, rastplats samt badramper.

Under 2016 genomfördes en ny satsning som Kultur- och Fritidsavdelningen kallar "Öppet Stadshus". Dvs. att vi öppnar Stadshuset en kväll i månaden och bjuder in civilsamhället till dialog, med målet att skapa bra relationer och en känslan av att vi finns där för att stötta och coacha inom föreningsutveckling.

Ett nytt bokningssystem (Interbook Go) är infört med syfte att bl.a. öka tillgängligheten genom att föreningarna själva ska kunna boka kommunens idrottsplaner och lokaler.

Enheten för tillväxt och kulturutveckling har under året lagt mycket fokus på utveckling av och uppmuntran till barns och ungas kulturaktiviteter, föreningsutveckling samt områdesutveckling i Ryd. I samverkan med föreningslivet har utbudet av kulturaktiviteter ökat. En områdesutvecklare har anställts inom enheten, vilket har varit en stor framgång i arbetet med områdesutveckling.

Arrangemangsenheten, Riksteatern Skövde och Riksteatern Väst samverkade kring två utbudsdagar i Skövde kulturhus i februari. Tillsammans med Next Skövde samverkades kring arrangemanget Idol under våren. Vidare genomförde musikföreningen Beardmen klubbverksamhet vid 23 tillfällen under 2016.

Under hösten arrangerades även SKL's årliga tvådagars kulturkonferens, den här gången i Skövde kulturhus. Konferensen sågs som väldigt lyckad och lockade ca 300 deltagare från hela landet, och erbjöd – förutom inspirerande föreläsningar – en mäsas med Skaraborgs kommuner, kulturinslag, en uppskattad middag samt flertalet studiebesök.

Skövde kulturgala arrangerades för andra gången i slutet av november. Ca 450 gäster deltog under kvällen och responsen efteråt har enbart varit positiv. De bjöds på en tre-rätters middag och sprakande underhållning av bland annat Robert Gustafsson, Molly Sandén och Mauro Scocco samtidigt som gästerna fick chansen att hylla alla pristagare.

Under februari 2016 arrangerades Skövde Idrottsgala för 12:e gången. Gästerna bjöds på underhållning, prisutdelningar och en god buffé.

Under året har Musikskolan och Stadsmuseet flyttat in i gemensamma lokaler under namnet Kulturfabriken. Kulturfabriken innehåller lokaler för utställningar, undervisning, konserter och möten. Utöver det vann Musikskolans paradorkester för ungdomar svenska mästerskapen för blåsorkestrar i Västerås och Skövde Stadsmuseum har under året genomfört utställningar och pedagogisk verksamhet i Södra Ryd.

Samarbete har inletts mellan Kulturfabriken och dataspelsutvecklingen på Högskolan i Skövde, för att arbeta fram olika sätt varpå personer med olika funktionsvariationer ska kunna ta del av museets nya utställning. Genom olika workshops har även ungdomar på Nyeport samarbetat med Stadsmuseet och Högskolan i Skövde för att ta fram den nya utställningen.

Biblioteksplan för Skövde kommun 2016–2019 antogs i KF i december. Biblioteket erbjuder icke Googlefiltrerad information och spetsteknologi för allas lika tillgång till information och medier för livslånga lärandet. Stadsbiblioteket har nu avtal med Kungliga Biblioteket om bibliotekskatalogen Libris. Alfons Åberg-utställning gjorde biblioteket i Södra Ryd till utflyktsmål för barnfamiljer och förskolor från hela kommunen. Biblioteket i Södra Ryd är nu utrustat med RFID-stationer där låntagarna själva lånar och lämnar tillbaka.

För att främja och uppmuntra ungdomars kreativitet och utveckling har ett samarbete med Skövdebördiga Robert Gustafsson och Skövde kommun genomförts kring en scenverkstad. Ett antal unga har under hösten 2016 fått coaching av lokala scencoacher samt Robert Gustafsson. Scenverkstan avslutades med föreställning på Odeon kulturhuset och två bidrag gick även vidare för framförande under Kulturgalan.

Kulturchefer i Skaraborg har beslutat att göra en nulägesanalys över barn och ungas delaktighet inom kulturen samt genomföra en Framtidsverkstad. Fem kommuner, varav Skövde är en, har utsetts till pilotkommuner. Med denna gemensamma plattform som kulturen ger önskar kommunerna att stärka samarbetet i Skaraborg kring ungas deltagande i kulturen.

En extra satsning gjordes på barn- och ungdomskultur med 1 miljon kronor under år 2016. Ett effektivt team tog tillsammans med representanter från Kultur- och Fritidsavdelningarna och Ungdomsforum, fram 22 st aktiviteter för målgrupperna förskolebarn till unga vuxna. Stor vikt lades på att sprida verksamheten både geografiskt i Skövde och även spridning av utbudet mellan olika konstformer. Med syfte att erbjuda både upplevelser och möjlighet till eget skapande.

Under 2016 har Konstenheten utöver ordinarie utställningsverksamhet utvecklat AiR Skövde med en ateljébostad i första hand för internationella utbyten, men också för samarbete och stöd med både lokala och regionala partner. Ett omfattande arbete med Konstmuseets basutställning och ett digitalt utställningsrum påbörjades även, med förhoppningen att under 2017 utveckla Skövde Konstmuseum till en än mer relevant konstinstitution och besöksplats. Konstenheten och Biblioteket har vidare påbörjat ett nytt arbetssätt med SFI där målet är att fördjupa bilden av Skövde och Sverige genom konst och litteratur, men också att lära nya Skövdebor att hitta till Kulturhuset.

Arena Skövde Bad blev 2016 för 5:e året i rad utsett till ”Bästa äventyrsbad” av röstande gäster på sajten barnsemester.se. Ändå låg besöksantalen för 2016 något under 2015 års siffror, men intäkterna för inträden landade ändå på samma nivå. Detta trots en längre underhållsperiod (6 veckor) och färre helgdagar vid julhelgerna. Träningsbassängen har bland annat fått ny bottenbeläggning efter år av problem med släppande kakelplattor.

Receptionen bytte kassasystem för att få ett enhetligt system som är integrerat med bokningssystemen. En tung och ovisst del för det ekonomiska utfallet på Skövde Arena Bad är den nya tolkningen av moms på bad och relax som idag tynger resultatet. Frågan utreds av våra controllers.

Arena Skövde Hall har haft många varierande arrangemang. Idrottsaktiviteter som elitseriehandboll, Nordic Cup i Futsal samt cuper i innebandy, handboll, brottning, basket. Konserter i form av bl a Alcazar, Star for Life, Lena PH, Orup och Julkonsert. Sweden Game Conference blev mycket lyckat och återkommer 2017. Idrottsgalan arrangerades i januari.

Under v 27–31 renoverades golvet i evenemangshallen(A+B) och fräschades upp med nytt och förstärkt yttskikt.

En satsning på att öka konferensverksamheten genomfördes under sommaren och hösten med ett mycket bra genomslag. Bokningarna i Foajé och Balkongen var under 2016 170 st, jämfört med 60 st 2015. Externa bokningar var 60 st jämfört med 13 st 2015.

Under våren 2016 så har Kultur & Fritid varit delaktiga i nedanstående interna utredningar/projekt:

- Utredningen för framtidens utmaningar för kultur och fritid
- Utredningen Billingen 2020
- Ansökan till SM-veckan vinter 2020

- Utveckling av ny isyta på Billinge hov
- Vaktmästarutredningen
- Utredning av föreningsbidrag
- Föreningsutveckling
- Utredning av inomhushallar
- Påbörjande av framtagande av ett gemensamt kultur- och fritidspolitiskt program
- Kulturhusutredningen

Integration & delaktighet

Integrationsmedel 2016 har bl.a. använts till nedanstående:

- Musikprojekt för ungdomar från olika kulturer
- Konstprojekt i södra Ryd
- Projekt kring hållbarhet och självorganisering för nyanlända
- Olika aktiviteter framförallt i Ryd, i samarbete med Skövde KIK
- Ett mobilt kulturteam har åkt ut till flyktingboenden
- Kultur- och familjedagar i Södra Ryd

Måluppfyllelse och resultat

Ekonomisk sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på ca 100 tkr. Intäkterna har varit 10 000 tkr högre än budgeterat men kostnaderna har överstigit budget med ungefär samma belopp. En av anledningarna till avvikelserna är bland annat de många projekt och tillfälliga satsningar som har genomförts med projektmedel eller tillfälliga medel. Andra anledningar till de högre intäkterna är fler arrangemang och konferenser på Arena Skövde och i Kulturhuset, fler besökare på motionsbassängen samt utbytet av kassa/passagesystemet på Arena Skövde. Vidare har kostnaderna för arrangemang som vidarefaktureras varit högre och likaså underhållet på anläggningarna. Även momsrettelsen på Arena Skövde har påverkat de ökade kostnaderna. Lönekostnaderna har varit lägre då två chefstjänster, (en kulturchef och en fritidschef) övergått till en ny chefstjänst, en kultur- och fritidschefstjänst.

6.2 Nämndens ansvarsområde

Nämndens uppgift är att ansvara för kommunens verksamheter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar för kommunens relationer med och utveckling av föreningslivet. Nämnden ska också fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdrag för konstmuseet och GöteborgsOperan Skövdescenen.

Nämndens uppdrag omfattar kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna. Nämnden lyder också under bibliotekslagen och ansvarar för ärenden enligt lotterilagen.

6.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och

jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan

Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse

Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)

Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)

Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan

Orange bock: Avslutad utan åtgärd

Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— LUPP - lokal uppföljning av ungdomspolitiken	Oförändrat	Positiv trend från föregående mättillfälle.	År	<p>MEDLEMSKAP I FÖRENINGAR</p> <p>Generellt i Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte lika stor andel unga som det gjort tidigare och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar.</p> <p>69 % av högstadieungdomarna och 58 % av gymnasieungdomarna i Skövde anger att de är medlemmar i någon förening. Killar, både på högstadiet och gymnasiet, är i högre grad än tjejer medlemmar.</p> <p>Det är en något högre andel unga som är medlemmar i någon förening i Skövde sett till rikssnittet för Lupp 2015. I rikssnittet är 54 % av gymnasieungdomarna och 63 % av högstadieungdomarna medlemmar i en förening.</p> <p>MÖTESPLATSER I KOMMUNEN</p> <p>En majoritet av ungdomarna, totalt 83 %, träffas oftast hemma hos varandra på fritiden.</p> <p>Ungdomarna saknar bl a ett bredare utbud av sport och idrott, mötesplatser, samt aktiviteter som intresserar ungdomar.</p> <p>VAD GÖR UNGDOMAR OCH HUR OFTA</p> <p>Totalt svarar 83 % av högstadieungdomarna och 71 % av gymnasieungdomarna att det</p>

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
				finns mycket eller ganska mycket att göra på fritiden. Gymnasieungdomarna, och speciellt tjejerna på gymnasiet, är dock mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen och har i större utsträckning svarat att det finns ganska lite att göra. Det kan därför bli viktigt att i kommunen se över vad som kan göras för att fler i denna grupp ska uppleva en meningsfull fritid.

6.3.1 Övrigt

Mål:

6.3.2 Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Fortsätta utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv.
- * Hitta ett antal nya former för att gemensamt arbeta med föreningsutveckling.
- * Utveckla strategiska arbetet med andra samhällsaktörer (föreningar, studieförbund, näringsliv och andra sektorer).
- * Verksamheterna inom Kultur- och fritidsavdelningarna hittar gemensamma former för att bättre tillgodose medborgarnas behov.

Analys

Kultur- och fritidsavdelningen strävar konstant efter att utveckla och berika Skövdes kultur- och fritidsliv. Detta görs bl.a. genom en extra satsning på barn- och ungdomskultur, ett utökat film- och teaterutbud, samt flera påbörjade stora satsningar på Billingens fritidsområde, Arena Skövde och Billingehov.

En rapport rörande gemensam föreningsutveckling kultur/fritid har tagits fram och presenterats för sektorschef. I denna identifierades vissa, relativt enkla, genomförbara aktiviteter som har initierats under hösten. Kultur och fritid har bl a bjudit in föreningar till "Öppet stadshus" vid tre tillfällen under hösten.

En mer aktiv och organiserad dialog har även påbörjats under året med de föreningar som drifvar sina egna anläggningar med drift- och/eller anläggningsbidrag.

Arena Skövde är en multianläggning som erbjuder idrott, bad, relax, rehabilitering, gym och publika evenemang.

Integration har fått ett allt större fokus och genom olika samarbetsprojekt med föreningsliv och studieförbund erbjuds olika möjligheter för stadens unga att lära känna nya vänner och traditioner.

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ■ SCB Nöjd medborgarindex (NMI)		70	Udda år	SCB Nöjd medborgarindex (NMI) ingen mätning gjord för Skövde kommun 2016. Nästa mätning blir hösten 2017

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— Enkät till föreningar kring nöjdhet med samarbetet	12,42	17	År	Undersökningen gjord för första gången under 2016. Maxbetyg 20 Sammansatt medelbetyg från föreningsenkät om kontantbidrag samt lokalbokning

SCB Nöjd medborgarindex (NMI) ingen mätning gjort för Skövde kommun 2016. Nästa mätning hösten 2017

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Identifiera resurser inom kultur och fritid som ger samverkansmöjligheter</p> <p>Syfte/effekt Identifiera resurser som ger samverkansmöjligheter och på sikt effektivare arbetssätt. Detta leder till högre tillgänglighet gentemot våra medborgare och föreningar.</p> <p>Kommentar</p> <p>Kultur och fritidsnämnd</p> <p>Utredningar kring:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Vaktmästarutredning - Pågår 2) Framtidens utmaningar Kultur & Fritid - Slutförd och avrapporterad till sektorchef 3) Framtidens föreningsutveckling - Slutförd och avrapporterad till sektorchef 4) Ekonomi Kultur & Fritid, personal - Första delen klar och rapporterad till sektorchef med nytt uppdrag gällande administrativa tjänster. Redovisas under hösten 2016 5) Utredning föreningsbidrag - Pågår 	2016-01-01	2016-12-31
<p> Ny form för föreningsbidrag</p> <p>Syfte/effekt Översyn av föreningsbidrag för alla föreningar som handläggs i kultur- och fritidsnämnden för att få till en effektiv handläggning och ett väl fungerande regelsystem.</p> <p>Kommentar Styr- och projektgrupp har bildats. Kontakt har tagits med konsult.</p>	2016-01-01	2017-03-10
<p> Föreningsdialog</p> <p>Syfte/effekt Att stärka, samordna och tillgängliggöra dialogmodeller och tekniker för föreningsdialog som är gemensamma inom sektor SMS.</p> <p>Kommentar Kultur och fritid har inbjudit föreningar till "Öppet stadshus" vid tre tillfällen på kvällstid under hösten. Detta har mottagits mycket positivt av föreningarna.</p>	2016-01-01	2017-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>✔ Utredning idrottshallar och idrottsplatser/områden</p> <p>Syfte/effekt Tydliggöra det framtida behovet av antalet hallar, idrottsplatser och aktivitetsytor och dess innehåll samt var dessa ska placeras.</p> <p>Kommentar Utredningen Idrottshallar- och idrottsplatser/områden är genomförd och redovisad till LOKS. Under 2017 kommer det läggas en plan på arbetsprocess och för verkställande av delar av utredningen gällande hallar och föreningar. Under december 2016 beslutade Kultur- och fritidsnämnden att ge fritid i uppdrag att ta fram en plan för hur området Billinge hov/Lillegården skall utvecklas. Denna utredning skall redovisas till nämnd senast december 2017.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>— Utveckling ny isyta Billinge hov</p> <p>Syfte/effekt Genom att investera i en ny isyta medverkar kommunen till att föreningslivet kan utveckla sin verksamhet, både kvalitativt och kvantitativt. Även allmänheten får bättre åkmöjligheter.</p> <p>Kommentar Den 24/11 fastställde servicenämndens arbetsutskott att Calles Bygg tilldelats entreprenaden. Efter detta fastställs projektorganisation, arbetsmöten mm av projektledare från fastighetsavdelningen. Under hösten 2016 har enheten arbetat med att ta fram ett underlag för att underlätta projekteringen av Ny Isyta. Underlaget avhandlar nödvändiga behov utifrån arbetsmiljö, önskemål från föreningar som skall verka i den nya hallen, idér och tankar på vad som bör finnas eller bör tänkas på vid byggnation av den Nya Isytan. Allt utifrån erfarenhet, branchmarking via telefonsamtal men även studiebesök. Enheten avvaktar nu att partneringentreprenaden skall startas upp.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p>✔ Utredning kö musikskola</p> <p>Syfte/effekt Fler barn och unga ska ha möjlighet att få delta i musikundervisning.</p> <p>Kommentar Kultur och fritidsnämnd Utredningen är avslutad och avrapporterad till sektorchef hösten 2015.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>✔ Följa upp ungdomsaktiviteter på Nyeport/fritidsgårdar samt inom kulturen</p> <p>Syfte/effekt Kultur och fritid behöver under 2016 identifiera och finna gemensamma metoder för uppföljning.</p> <p>Kommentar Uppföljning pågår kontinuerligt inom Nyeports verksamhetsområde. Den stora, årliga enkätundersökningen är nu genomförd och nu sker analys som ligger till grund för mål och planarbetet för 2017. Nya mål för verksamheten är satta för 2017. Gemensam metod för uppföljning är LUPP som kommer att gås igenom på ledningsgrupp 20170119</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>🟢 Utredning hur Skövde Kulturhus kan utvecklas</p>	2016-01-01	2017-11-30

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt Sveriges äldsta kulturhus: Utredningen skall syfta till att möta framtidens behov för kulturella värden och att stärka varumärket Skövde genom mötesplatser, attraktivitet och evenemang.</p> <p>Kommentar Deltar nu i utredningsarbetet kring Kulturhusets framtid under ledning av Roland Lexén. Biblioteksverksamheten bidrar dagligen till att utveckla kulturhuset med de aktiviteter vi dagligen bjuder in till eller är medarrangörer till.</p>		

Mål:

6.3.3 Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Utveckla samarbetet mellan kommuner, region och internationellt.
- * Skapa fler samverkansformer med närkommunerna för att öka tillgänglighet och delaktighet inom kultur och fritid.

Analys

För att belysa vikten av barn och ungas kulturutövande och möjlighet till delaktighet och inflytande, har kulturcheferna i Skaraborg beslutat att göra en nulägesanalys. Pilotkommunerna för förstudien är Falköping, Karlsborg, Lidköping, Mariestad och Skövde. En kartläggning är nu gjord och en rapport finns framtagen.

Ett förberedelsearbete har inletts i Skaraborg för bl a ett gemensamt bibliotekssystem, där biblioteken i kommunerna Skövde, Tidaholm, Tibro, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Töreboda och Gullspång samarbetar.

I strävan efter att utveckla Skövde som kulturcentrum genom konsten, kommer det under våren 2017 bli ett tredje utbyte i det regionala projektet AiR Skövde. Projektets syfte att pröva hur vi som konstinstitution kan verka som värd i ett internationellt utbyte kring konst.

Genom ett samarbete med Robert Gustafsson har arbetet kring en scenverkstad genomförts för att främja och uppmuntra ungdomars kreativitet och utveckling. 16 ungdomar jobbade under hösten tillsammans med Robert Gustafsson och lokala coacher fram en uppskattad föreställning.

Aktiviteter såsom Riksteaterdagarna, Idol, SKL kulturkonfrens och Skövde kulturgala har synliggjort kulturhuset nationellt under 2016.

Ung Arena 9.0 för vilken målgruppen är ungdomar 15-24 år, och vars syfte är att förstärka och utveckla samverkan inom och mellan kommuner samt med andra samhällsaktörer så att ungdomar snabbare ska finna sina vägar till arbete alternativt studier.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Utveckla kultur- och fritidsnätverket i Skaraborg, regionen och Sverige</p> <p>Syfte/effekt Öka samverkan i Skaraborg, regionen och nationellt genom nätverk och samarbeten. Med syfte att stärka Skövde som ett kultur- och fritidscentrum.</p> <p>Kommentar Fritidsnätverk inom Skaraborg (kommunalförbund) har påbörjats. Under 2016 har en sammankomst genomförts mellan</p>	2016-01-01	2018-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
fritidscheferna i Skaraborg.		
<p> Utredning gemensamt bibliotekssystem</p> <p>Syfte/effekt Förenkla biblioteksverksamheten för Skaraborgare.</p> <p>Kommentar</p> <p>Förberedelsearbetet i arbetsgrupper på 15 kommuners Skaraborgsnivå har fortsatt under året och resulterat i rapporter från grupperna kring regler- och avgifter, katalog, medier/cirkulation, mångspråk och biblioteksdatasystem. Under våren gav en fråga från Skaraborgs kommunalförbund resultatet att 9 kommuner går samman kring gemensamt datasystem (Tibro, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Gullspång, Töreboda, Skövde och Falköping som observatör) medan kommunerna Lidköping, Skara, Götene, Grästorp, Nossebro och Vara (Göliska) valde att avvakta.</p> <p>Projektmedel söktes och beviljades från SKF och projektledare för "Bibliotek Skaraborg 9-gruppen" fanns på plats med Skövde som bas i september 2016. Under hösten har också beslut om system tagits i denna grupp och valet föll på Koha, ett internationellt utvecklat Open source-system som står för självständig verksamhetsutveckling och i det pågående arbetet mot en Nationell biblioteksstrategi (klar 2019) följs med stort intresse.</p> <p>Under våren 2017 inleds upphandling av konsult för migrering och support av KOha medan Skövde kommuns It-avdelningen kommer att drifva severt där den gemensamma katalogen kommer att finnas. Målet med hela samarbetet är att:</p> <p>Möta dagens och morgondagens behov på ett resurseffektivt sätt.</p> <p>Att utveckla biblioteksverksamheten</p> <p>Att ge bättre biblioteksservice till användarna i Skaraborg</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Utredning gemensamt samarbete musik- och kulturskola</p> <p>Syfte/effekt Öka tillgängligheten för ämnesundervisning riktad till barn och unga. Samt stärka möjligheterna för heltidstjänster gällande anställningsformer.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Utredning delaktighet barn och unga</p> <p>Syfte/effekt Undersöka hur ungas delaktighet och inflytande inom kulturen och skola/fritid ser ut för att kunna identifiera vad som saknas och kan förbättras.</p> <p>Kommentar</p> <p>Nu finns rapporten "Ungas möjligheter till utövande och delaktighet i kulturen i Skaraborg" Det är en kartläggning över barns och ungas kulturutövande och möjlighet till delaktighet, makt och inflytande inom kulturen i fem kommuner, varav Skövde är en. Arbetet har varit framåtsyftande och vill identifiera vad som saknas just för att stärka ungas reella makt.</p> <p>Rapporten från Framtidsverkstaden, som hölls den 1 oktober i Skövde Kulturhus med ca 70 unga, finns nu också tillgänglig. I den presenteras fyra konkreta förslag på hur Skaraborg kan utvecklas utifrån ett ungdomsperspektiv.</p> <p>Båda rapporterna presenterades den 9 december på en konferens för beslutsfattare. I och med detta arbetet vill kommunerna stärka samarbetet kring de här frågorna.</p>	2016-01-01	2017-12-31

Mål:

6.3.4 Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

* Höja synligheten och medvetenheten nationellt om Skövde Kulturhus, Kulturfabriken, Arena Skövde, Billingens fritidsområde och Nyeport.

* Marknads- och omvärldsbevaka kunskapen runt ovanstående.

Analys

Arena Skövde har samarbetat med närliggande kommuner i nationell marknadsföring och kampanj, "Västgötaturen", med Läckö Slott, Skara Sommarland, Göta Kanal, Karlsborgs Fästning och Arena Skövde. Man har även varit arena för Sweden Game Conference, med bl a SGA och Näringslivsenheten.

Billingens fritidsområde fortsätter att locka besökare långväga ifrån tack vare fina spår och bra öppettider. Genom en snörik vinter och ett hårt arbete för att hålla anläggningen i gott skick så har resultatet för vintersäsongen 2015/2016 överstigit säsongen 2014/2015.

Tillblivelsen av Kulturfabriken har börjat sprida sig i landet och ett flertal kommunen har hört av sig för att ta del av våra planer kring den sammanslagna verksamheten och också hur vi har arbetet med framtagande av dom nya lokalerna.

Genom samarbeten med Robert Gustafsson, i t.ex. Scenverkstan och kulturstipendiet Guldnnyckeln, uppmärksammar och synliggör vi kulturlivet samt Kulturhuset i Skövde för en mer nationell publik. Robert Gustafssons goda renommé och framgångar avspeglar sig på Skövde och stärker på så vis även vårt varumärke.

Förening och ungdomsenheten har deltagit ett flertal olika projekt som sker i samarbete med andra och även på uppdrag eller finansierade av externa parter. Dessa ger genklang i landet och studiebesöken har genom åren varit många

Resultatmätning	Utfall	Målvärde	Periodicitet	Kommentar
— ♦ Nationell kännedom, undersökning utförs av extern part	♦ Oförändrat		En gång per mandatperiod	<ul style="list-style-type: none">•Billingen och Arena Skövde har för invånarna en särställning i betydelse för kommunen Skövde. Matfestivalen ses också som viktig av sex av tio, följt av Skövdes kulturhus som hälften anser är viktigt.•I regionen är det också Billingen, Arena Skövde och Matfestivalen som utmärker sig med klart högst kännedom. Det är också dessa tre som regionalt är de mest välbesökta. Arena Skövde och Billingen är också bärare av varumärket regionalt med mycket starka omdömen, medan Matfestivalen ligger något lägre•Ser man till storstäderna och nationellt har endast Billingen en noterbar kännedom med omkring en av tio. Markörs slutsats: •Resmålen Billingen och Arena Skövde är i sig självt starka varumärken lokalt och i regionen och där en positiv bärare av Skövde.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p> Billingen 2020</p> <p>Syfte/effekt Analysera och utveckla Billingens fritidsområde till att bli Väst- och Sydsveriges populäraste vinterort.</p>	2016-01-01	2018-12-31
<p> Start av Kulturfabriken</p> <p>Syfte/effekt Skapa attraktivitet, upplevelser och nya möjligheter för samverkan mellan Skövde kommuns egna sektorer och andra aktörer till exempel föreningar och Högskola.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p> Genomföra kundenkäter</p> <p>Syfte/effekt Utveckla kundenkäter som ger ett rättvisande statistiskt resultat över tid och för att öka träffbilden vid till exempel marknadsföringsinsatser och verksamhetsutveckling.</p> <p>Kommentar Arbete med enkäter pågår enligt plan inom både Kultur- och Fritidsavdelningarna.</p>	2016-01-01	2018-12-31

6.4 Uppföljning av ekonomi

6.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-201 778	-211 790	10 012	-206 436	-204 735
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	<i>-162 311</i>	<i>-162 311</i>	<i>0</i>	<i>-162 311</i>	<i>-158 273</i>
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>-18 407</i>	<i>-19 133</i>	<i>726</i>	<i>-18 764</i>	<i>-18 667</i>
<i>Försäljning av verksamhet</i>	<i>0</i>	<i>-7</i>	<i>7</i>	<i>-1</i>	<i>-607</i>
<i>Bidrag</i>	<i>-3 603</i>	<i>-6 484</i>	<i>2 881</i>	<i>-5 586</i>	<i>-6 154</i>
<i>Övriga intäkter</i>	<i>-17 457</i>	<i>-23 855</i>	<i>6 398</i>	<i>-19 774</i>	<i>-21 034</i>
Kostnader	201 778	211 709	-9 931	206 573	203 822

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Personalkostnader	67 765	67 141	624	67 955	67 967
Lämnade bidrag	10 843	11 202	-359	10 790	10 582
Köp av huvudverksamhet					
Lokalhyror och markhyror	95 342	96 054	-712	95 786	93 906
Kapitalkostnader	3 993	3 604	389	3 734	3 720
Övriga kostnader	23 835	33 708	-9 873	28 308	27 647
RESULTAT	0	-81	81	137	-913

Kommentarer till resultatet

Utfall jämfört med budget

Intäkter

Intäkterna är ca 10 000 tkr högre än budget. En av anledningarna är de många projekt (ex integrationsprojekt) som genomförts under 2016, vilka har finansierats med projektmedel ca 3 300 tkr. Andra orsaker är att Kulturfabriken har fått täckning för ökad hyra med ca 900 tkr. Intäkterna som har vidarefaktureras vid konferenser och arrangemang är ca 1 000 tkr högre än vad som budgeterats. Vidare har intäkterna för Arrangemangsenheten varit 1 300 tkr högre än budgeterat och motsvarande belopp för arrangemangen på Arena Skövde hall är 1 400 tkr. Dessutom har intäkterna på motionssimmet varit högre än budget, ca 900 tkr. I och med ny hantering av tags på Arena Skövde bad har intäkterna för armband överstigit budget med 500 tkr. Intäkterna för upplevelsebad är 400 tkr lägre och hyror från gymverksamheten 700 tkr lägre än budget.

Kostnader

Lönekostnaderna är ca 600 tkr lägre än budget vilket till största del beror på att två chefstjänster (kulturchef och fritidschef) har övergått till ny tjänst, en kultur- och fritidschefstjänst.

Lämnade bidrag överstiger budget med ca 300 tkr. Största förklaringen till detta är att kultur- och fritidsnämnden beviljats medel för tillfällig kultursatsning under 2016 samt medel till övriga projekt som t ex integration. I flera fall har föreningar eller studieförbund använts för att genomföra verksamhet och därav har de lämnade bidragen till dessa ökat.

Kostnaderna för lokal- och markhyror överstiger budget med ca 700 tkr. Hyran för den nya kulturfabriken blev ca 900 tkr högre än budgeterat. Detta har täckts med ett extra bidrag under 2016.

Kapitalkostnaderna är något lägre än budget 400 tkr, vilket beror på att planerade investeringar inte har genomförts i den takt som budgeterades. En del investeringar är pågående och fortsätter 2017, t ex investeringar i Kulturfabriken och det nya kassa/passagesystemet på Arena Skövde.

De övriga kostnaderna överstiger budget med 9 900 tkr. Det beror bland annat på kostnader för Kulturgalan, iordningsställandet av Kulturfabriken, konstverket utanför Kulturfabriken, kostnader som vidarefaktureras vid arrangemang (mat m.m.), högre kostnader för reparationer och underhåll av maskiner och inventarier, moms rättelsen på Arena Skövde Bad, kostnader för integrationsprojekt, utbyte av datorer samt mer underhåll av anläggningarna.

Avvikelse mellan årets utfall och föregående års utfall

Intäkter

Intäkterna för kultur- och fritidsnämnden har ökat med 3 000 tkr år 2016 jämfört med 2015. Kulturfabriken har fått täckning för ökad hyra under 2016 med ca 900 tkr. En ökning på ca 1 500 tkr beror på tilldelade projektmedel samt kompensation för inköp av Egnells medel. Intäkterna har varit 400 tkr lägre för arrangemangsenheten år 2016 jämfört med 2015. Intäkterna för slalom och längdskidåkning är 400 tkr högre år 2016 än 2015. Kulturgalan gav ökade intäkter 2016 med 150 tkr medan intäkterna minskade för Idrottsgalan mellan åren med 300 tkr. Anledningen till minskningen av intäkterna på Idrottsgalan beror på att Idrottsgalan från och med 2016 arrangeras av Next Skövde. En stor satsning på konferenser och arrangemang har gjorts på Arena Skövde under sista halvan av 2016. Detta har slagit väl ut och intäkterna för hyror överstiger därför 2015 med ca 300 kr.

Kostnader

Lönekostnaderna år 2016 är ca 800 tkr lägre än lönekostnaden för 2015 vilket till största del beror på att två chefstjänster (kulturchef och fritidschef) har övergått till en ny tjänst, en kultur- och fritidschefstjänst.

Utfallet av lämnade bidrag år 2016 är ca 600 tkr högre än lämnade bidrag 2015. Anläggnings- och lokalbidrag har ökat med 200 tkr och utbetalning av investeringsbidrag med 100 tkr. Kvarvarande del 300 tkr beror på de medel som kultur- och fritidsnämnden beviljades för tillfällig kultursatsning under 2016 samt medel till övriga projekt vilket nämndes ovan.

Hyrorna är 2 100 tkr högre 2016 jämfört med 2015. Kulturfabriken är en anledning (900 tkr), de nya konstgräsplanerna är den andra anledningen (1 200 tkr).

Kapitalkostnaderna år 2016 ligger på ungefär samma nivå 2015.

De övriga kostnaderna är 6 100 tkr högre år 2016 jämfört med 2015. De största skillnaderna mellan åren beror på den extra satsningen som gjordes på kultur under 2016 (1 000 tkr), köp av ekonomtjänst (600 tkr), konstverket utanför Kulturfabriken (1 000 tkr), kostnader för iordningsställandet av Kulturfabriken. Vidare har kostnader vid arrangemang som vidarefaktureras har ökat med ca 800 tkr, moms rättelsen för Arena Skövde bad samt att underhåll av anläggningarna ökar.

Avvikelse mellan augustiprognosen och årets utfall

Intäkter

Intäkterna är ca 5 400 tkr högre i utfallet i december jämfört med den prognostiserade intäkten i augusti. Bidragen blev ca 1 800 tkr högre än prognosen i augusti. En satsning på konferenser och arrangemang har gjorts under hösten. Satsningen innebär att hyrorna har ökat samt att intäkterna som uppkommer vid vidarefakturerering har ökat, med ca 500 tkr respektive 700 tkr. Intäkterna för motionssimmet blev ca 300 tkr högre än prognosen. Den befarade intäktsminskningen för upplevelsebad och relaxavdelning blev något bättre än prognosen i augusti, ca 300 tkr.

Kostnader

Utfallet för lönekostnaden är ca 800 tkr lägre än augustiprognosen. Den lägre kostnaden kan delvis förklaras med att projekt inte har blivit genomförda enligt plan samt att det i vissa fall har köpts tjänster vid vakanser. Det nya personalsystemet har gjort det svårt att följa upp och planera personal under hösten vilket har inneburit en viss försiktighet vid bemanning.

Prognosen för lämnade bidrag var ca 400 tkr lägre än det slutliga utfallet. Anledningen till att prognosen var lägre beror på de medel som kultur- och fritidsnämnden beviljades för tillfällig kultursatsning under 2016 samt medel till övriga projekt vilket nämndes ovan.

Hyrorna blev något högre, 300 tkr i utfallet jämfört med prognosen. Hyran för musikskolan blev något högre än prognosen, en viss ersättning har enheten fått från sektor barn och utbildning.

De prognostiserade kapitalkostnaderna skiljer sig inte mycket mot det slutliga utfallet.

Utfallet 2016 överstiger prognosen i augusti med 5 400 tkr. Kostnader som vidarefaktureras vid arrangemang blev högre tack vare att satsningen på konferenser och arrangemang slog väl ut. Vidare fick kultur- och fritidsnämnden mer bidrag än prognostiserats och därmed ökad kostnad för projekten. Förbrukningsmateriel blev betydligt högre i utfallet än prognosen vilket bland annat beror på iordningsställandet av Kulturfabriken samt underhåll på anläggningarna.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier		6 999	4 124	2 875
Affärsverken				
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar		6 999	4 124	2 875

Kultur- och fritidsnämnden har använt 4 124 tkr av beviljad budget på 6 999 tkr.

Den största förklaringen till avvikelsen mellan budget och utfall beror på att påbörjade investeringar inte har kunnat genomföras fullt ut under 2016. Detta gäller då t ex byte av kassasystem på Arena Skövde och iordningsställandet av Kulturfabriken. Dessa investeringsmedel kommer Kultur- och fritidsnämnden begära att få flytta från 2016 till 2017 för att kunna slutföra projekten.

6.4.2 Åtgärder för att hålla budget.

6.4.3 Plan för återbetalning av underskott

6.5 Uppföljning av intern kontrollplan

6.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Enligt internkontrollplanen ska det under 2016 rapporteras om tre olika intern kontrollpunkter. Dessa är:

Hot och våld mot personal och besökare

Trasigt material/utrustning

Felanmälningar på anläggningar åtgärdas ej

6.5.2 Genomförda kontroller

Kultur- och fritidsnämnden har gjort en inventering av rutiner för hot och våld mot personal och besökare. 10 av 14 enheter har svarat på kontrollen. Av de 10 enheterna har 5 stycken rutiner och dessa efterlevs också. De som saknar rutiner önskar att sådan ska finnas. Resultatet visar att det så snart som möjligt bör upprättas användningsbara rutiner.

När det gäller kontrollen kring trasigt material/utrustning kommer arbetet med upprättande av rutiner att fortsätta under 2017.

Punkten felanmälningar på anläggningar åtgärdas ej, har det gjorts kvalitetssäkring av rutiner hos fastighetservice under 2016.

Process/Rutin	Risker	Löpande kontroller	Åtgärder
Offentliga samlingsplatser	Hot och våld mot personal och besökare	Inventering av rutiner	
Konstmuseum	Ingen bemanning		
Transport mellan verksamheter	Trafikolycka		
Daglig verksamhet	Dödsfall i samband med aktivitet		
	Uthyrning och arrangemang		
	Trasigt material/utrustning	Upprätta rutin för kontroll av utrustning	
	Felanmälningar på anläggningar åtgärdas ej	Felanmälningar i ärendehantering fastighet	
	Fallolyckor		
	Utbrändhet/personal blir långtidssjukskrivna (pga arbetsbelastning)		
	Bristfälliga rekryteringsrutiner för säker kompetensförsörjning.		
	Ammoniakutsläpp från Billinge hov		
	Kort- och kontanthantering		
	Stöld		
	Skadegörelse		
	Ensamarbete		
	Olycksfall		
	Felaktig information på hemsidor		
Systemfel bibliotekssystem			

Process/Rutin	Risker	Löpande kontroller	Åtgärder
Rutin för backupsystem	■ Original/bilder försvinner		
Rutin för säkerhet på hemsida	■ Hackers, hårdvarufel (server)		
Rutin vid krissituation	■ Ej kunna sprida information snabbt.		

6.6 Framtiden

För att möta framtidens behov och på så sätt vara med och bidra till Skövdes attraktivitet, ser Kultur- och fritidsavdelningen ett behov av utökade resurser för att stärka sin externa kommunikation och marknadsföring.

Under 2016 har en statlig utredning om landets musik- och kulturskolor genomförts. Den har fastställt och tagit fram ett antal olika förslag som – om de kommer att beslutas av Riksdagen – skulle innebära stora förändringar i Musikskolans verksamhet. Utredningen är ute på remiss i landet och man tror att det under 2017 kan komma ett beslut från Riksdagen.

Under 2017 kommer Kulturfabriken att öppna sina utställningslokaler, vilka vi förutspår kommer att få en stor ökning av antalet besökare. Detta kan i sin tur innebära ett ökat resursbehov.

Skövdes attraktivitet kommer med 1% regeln, för konstnärlig gestaltning i samband med byggnation, öka och hjälpa till med att ge en positiv framtidskänsla för boende, inflyttande och besökare.

Konstmuseet fortsätter arbetet med att bygga på, förädla samt konsthistoriskt och pedagogiskt stärka museets konstsamling. Det ska vara värt att göra ett besök till Skövde för att se Konstmuseet.

Framtidens effektiviseringar bidrar till att arrangemangsenheten ser svårigheter i att klara den stora verksamhet som bedrivs idag, på färre personer. En effektivisering kommer i framtiden att läggas på höjda avgifter för så väl kommersiella hyresgäster, som för föreningslivet.

Folkbiblioteket har en stor utmaning i Bibliotekslagens mål att "nä alla". Detta kräver för Skövdes del både en ram- och personalförstärkning för att leva upp till de behov som allmänheten ställer.

Behovet av ständig kompetensutveckling och fortbildning, anpassning till nya arbetsmarknader och medievärldar är enormt. Människor vill och behöver själva söka och skaffa sig nya kunskaper, och biblioteket är platsen för detta.

Skaraborgssamarbete kring biblioteksdatasystem mm utgör en viktig förutsättning för att bygga en stabil och tydlig biblioteksinfrastruktur i Skaraborg, men det ställer också krav på Skövde som största kommun att dra ett stort lass, både vad det gäller kompetensförsörjning och resurser.

Billings fritidsområde står, troligen, inför stora förändringar med anledning av satsningen på området genom projektet Billingen. Utifrån politiska beslut kring satsningen har enheten att anpassa sig till utökad verksamhet och behöver arbeta med kreativa lösningar för att utveckla området ännu mer till att vara en friluftsddestination. Friluftsliv och naturturism ökar mycket och det kräver delvis förändrat arbetssätt och större kundfokus. Det kommer krävas mer personalresurser och mer fokus på kommunikation och marknadsföring.

Under 2017 kommer en utredning av den framtida utvecklingen av Lillegårdens fritids- och rekreationsområde att pågå. Utredningen skall ligga som grund till framtidens investeringsplanering utifrån den verksamhetsutveckling som sker i föreningslivet på området, men även utifrån utvecklingen i samhället vad gäller befolkningsutveckling osv.

Enheten står under 2017 inför två stora investeringar – dels byggnation av en ny isyta på Billingshov, men också troligtvis anläggning av en actionpark.

Vi står inför stora utmaningar vad det gäller att möta framtidens föreningsliv, utveckling av idrottandet och en allt större grupp aktiva äldre. Kraven ökar på anläggningarnas kvalitet, utformning och öppethållande. Att tillgängliggöra våra anläggningar både vad gäller öppettider, men även målgrupper kommer bli av största vikt i framtiden.

Kravet på kvalitet tillsammans med en mindre mängd aktiva i den klassiska organiseringsformen av en idrottsförening bidrar till att föreningar i ytterområdena har svårt att klara sin verksamhet. Idag har Fritidsavdelningen ett antal föreningar som drifvar sin anläggningar själva. Med den utveckling som vi ser idag så kommer dessa föreningar vara tvungna att återlämna ansvaret för sin anläggning mm till kommunen.

En utmaning för ungdomsverksamheten är kommande års effektiviseringar. Då budgeten redan idag är mycket snäv och pengarna uteslutande är öronmärkta för hyror, städ och personal blir detta en utmaning.

Arena Skövde sjsätter under 2017 en mer verksamhetsnära och processororienterad organisation, med syftet att öka delaktighet och engagemang hos medarbetarna för att höja kundnöjdhet, utveckling och arbetsmiljö.

För att bibehålla och öka Skövdes attraktivitet och marknadsandelar – lokalt, regionalt och nationellt – kommer Arena Skövde Bad att uppdatera, utveckla och höja kvaliteten inom badverksamheten. Samtidigt kommer Arena Skövde Hall att satsa vidare på att få en bred palett av arrangemang.

Ett förändrat arbetssätt kan komma att bli verklighet om vaktmästarutredningen visar att en beställarorganisation är det som ska gälla i framtiden. Kultur- och fritidsnämndens uppdrag kommer då att förändras och innebära ett behov av att bibehålla ett antal heltidstjänster för att klara den nya organisationen. Detta kan bli verklighet redan år 2017.

6.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Kultur- och fritidsnämnd	171 434	172 910	181 065

Utifrån beslutade ramar enligt Strategisk plan med budget 2017-2019 ser kultur- och fritidsnämnden att den nuvarande höga tillgängligheten kommer att påverkas samt förändrade taxor och avgifter.

Vid en utebliven kompensation för den förändrade momssatsen på Arena Skövde bad kommer också detta påverka möjligheten att utföra uppdraget.

Ett förändrat arbetssätt kan komma att bli verklighet om vaktmästarutredningen visar att en beställarorganisation är det som ska gälla i framtiden. Kultur- och fritidsnämndens uppdrag kommer då att förändras och det skulle innebära ett behov av bibehålla ett antal heltidstjänster för att klara den nya organisationen. Detta kan bli verklighet redan år 2017.

För att Arena Skövde ska behålla sin besöksfrekvens krävs fortsatta investeringar i anläggningen.

7 Byggnadsnämnd

7.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Trafik

Byggnadsnämnden har ansvar för myndighetsutövningen när det gäller trafikfrågor. Till stor del är rätten att fatta beslut om lokala trafikföreskrifter delegerad till trafikingenjören/trafikhandläggaren. Frågor av principiell art hanteras dock av byggnadsnämnden. Exempelvis har anpassning av hastigheter till nya hastighetsgränser och förändring av felparkeringsavgifter beslutats av nämnden. Vidare har det under året fattats en ovanligt stor mängd tillfälliga föreskrifter för att hantera trafik i samband med byggnationer. Detta är delvis kopplat till Skövdes tillväxt men även till fiberutbyggnaden som har varit intensiv under året.

Bygg

Bygglovenheten har under 2016 lämnat beslut i drygt 490 ärenden. Byggnadsverksamheten har under 2016 varit av samma omfattning som under 2015. Det innebär att enheten/nämnden lämnat bygglov till nästan 500 lägenheter i flerbostadshus och drygt 160 lägenheter i en och tvåbostadshus.

Totalt har Skövde kommun under 2016 avgivit 63 bygglov omfattande 660 bostäder.

Snittet för den ineliggande tiden från komplett ärende till första beslut låg under 2016 på ca 17 dagar.

Bygglovenheten hade vakanser på vissa befattningar under året, nyrekrytering och vikarier har genomförts för att möta behovet från kunderna.

Byggbonus 16,1 mnkr

Kommunen har tilldelats 16,1 mnkr i statsbidrag av Regeringen, pengarna redovisas centralt 2016. Pengarna ges för ett ökat bostadsbyggande och Skövde fick ta del av de 1,85 miljarder för 2016. Kommunerna behöver uppfylla vissa kriterier för få möjlighet att ta del av pengarna, vilket Skövde gjorde. Pengarna bidrog till kommunens resultat 2016.

Bostadsanpassning

Antalet bostadsanpassningsärenden ligger i samma nivå som 2015, många har varit av en större omfattning. Befolkningen ökar i Skövde kommun och blir äldre. Det är i dagsläget mycket besvärligt att få tag i bostad som dessutom är lämplig för den som är funktionshindrad.

Strategi och verksamhetsstöd

En kommunikatör har anställts på sektorn under 2016 vilket är en framgångsfaktor. Eftersom Skövde har många stora bygg- och stadsutvecklingsprojekt som berör allt fler grupper i samhället och engagerar såväl allmänhet som direkt involverade intressenter. Att kommunicera och beskriva större byggprojekt och andra fysiskt genomgripande förändringar i samhället är en viktig uppgift. Vilken påverkan har ett byggprojekt på mig, mina barn, miljön, skolan, stadskärnan, näringslivet eller bostadssituationen.

Det har registrerats 6510 antal ärenden innehållande 63645 st dokument. Motsvarande 6467 antal ärenden under 2015 med 59274 st dokument totalt inom sektorn.

Under 2016 har det skapats möjlighet att debitera internfakturor från Castor till Raindance via filexport till Import i Raindance. Vilket är en stor effektivisering inom enheten och på ekonomienheten där fakturorna registrerades igen (dubbelarbete). Tidsvinst totalt 15 min för varje faktura, dock inväntas en uppdatering för att kunna fakturera med moms. Det är bara ett fåtal fakturor som faktureras med moms idag. Digital signering av byggnadsnämndens protokoll kommer under våren 2017. Signering bekräftar att protokollet överensstämmer med originalet. Signeringen är inte en juridisk namnunderskrift. Denna signering underlättar vid expediering av alla beslut som byggnadsnämnden tar och kvalitetssäkrar expedieringen av besluten. Med denna signering av protokoll räknar vi med att vi kommer att spara minst 8 timmars arbetstid varje månad.

E-tjänsten OVK (obligatorisk ventilationskontroll) en förundersökning har gjorts om intresset och ev. vinster internt och kommit fram till att det kan vara av intresse och effektivisera arbetet med OVK. Problem är att skapa tjänsten i den e-tjänsteplattform som kommunen har idag. Det blir troligen en teknisk avancerad e-tjänst. Prosona prioriterar inte arbetet med utveckla tjänsten under 2016 och 2017.

Under 2016 har vi haft 9 studiebesök från andra kommuner för att lyssna på hur Skövde jobbat med att digitalisera hela processen inom bygglov och andra processer för att få bland annat ett effektivare arbetssätt. Det har varit besök från jämförbara kommuner (Trollhättan) till mindre kommuner i södra Sverige (Höganäs).

Energirådgivning

Nyanställning av en klimat och energirådgivare som började tjänsten under oktober månad 2016. En hel rad nya projekt har startas upp under hösten och kommer att fortsätta under 2017. Hållbart resande ligger i fokus med en kommande cykelstrategi. Följande projekt är uppstartade under 2016 och kommer pågå under 2017.

Côkla i bôgda (working title, Utökat stöd EKR)

Energi- och klimatrådgivningen har fått 250 000 kr från Energimyndigheten för att utföra ett riktat cykelprojekt som inspirerar kommunens invånare till att lämna bilen hemma.

Projektet kommer att pågå under hela 2017 med själva genomförandet under vår-sommar-höst. Deltagarna får låna varsin cykel från energi- och klimatrådgivningen med vilken de ska byta ut vardagsbilresor mot cykelresor. Genom rapportering från deltagarna kommer projektet sedan mäta hur många bilresor de byter ut och hur långt de cyklar, på så sätt går det räkna ut skillnaden i energianvändning och växthusgasutsläpp före och efter projektet. Projektet avser även erbjuda hälsoundersökning till deltagarna före och efter projektet, detta för att visa på att hälsan blir bättre om man cyklar.

Utlåning av lådcyklar via stadsbiblioteket

Energi- och klimatrådgivningen kommer låna ut två el-cyklar med låda via stadsbiblioteket. Projektet avser visa för kommunens invånare att man med rätt typ av cykel inte behöver en bil för att utföra majoriteten av sina vardagliga sysslor. Detta förväntas i sin tur leda till att fler privatpersoner och företag köper in cyklar och använder de istället för bilar, vilket minskar mängden utsläpp av växthusgaser samtidigt som folkhälsan blir bättre och trycket från trafik i staden minskar. Lansering preliminärt 25 Mars 2017 i samband med Earth hour.

Cykelvänlig arbetsplats

För att uppmuntra arbetsplatser att göra det lättare att välja cykeln har Västra Götalands regionen tagit fram konceptet "Cykelvänlig arbetsplats". Skövde kommun har anmält sig som projektledare och anmälan öppen för arbetsplatser i kommunen. Arbetsplatser kan vara privata företag, kommunala/offentliga verksamheter, föreningar och organisationer. I utmaningen finns en lista med kriterier som alla riktar sig mot hur cykelvänlig arbetsplatsen är. Varje deltagare får markera hur många av kriterierna man uppfyller och beroende på hur många kriterier arbetsplatsen uppfyller finns tre nivåer, från en till tre stjärnor. I slutet av utmaningen (17 sep) koras en vinnare, den arbetsplats som är cykelvänligast i Västra Götaland. Att delta är kostnadsfritt för arbetsplatserna och det föreligger inga åtaganden att man måste göra arbetsplatsen cykelvänligare.

Lantmäteri

2016 var året då lantmäterienheten jobbade med plandatabas, tjänstebaserad uppdatering av byggnader och adresser, ajourhåll baskartan, maskinstyrning, utsättning och projekteringsmätning av Trädgårdsstaden etapp 2 och 3, Frostaliden, Aspelundsvägen samt vatten/avlopp till Varola. Påbörjade arbetet med 3D-modell, skyfallskartering och solkartor. En ny karttjänst till verksamhetssystemet Castor togs fram under året. Valdistriktsindelningen har uppdaterats. Skövde kommun passerade 54000 innevånare under året.

2016 avslutades den stora elnätsförrättningen för SkövdeNät AB där hela elnätet fick ledningsrätt i Skövde. Planregistrering sker nu lokalt i verksamhetssystemet Trossen. Ärendebalansen var bra med 120 inkomna förrättningar och 102 avslutade. Myndigheten fick en ny chef och två pensionsavgångar ersattes med en ny förrättningslantmätare.

Granskning av byggnadsnämndens interna styrning och kontroll

Kommunens revisorer har genomfört en övergripande granskning av byggnadsnämndens interna styrning och kontroll. Syftet med granskning var att göra en övergripande bedömning och få underlag att bedöma behov av fördjupade granskningsinsatser. Byggnadsnämndens resultat redovisades muntligt sedan har byggnadsnämnden yttrat sig över enkätresultatet. Byggnadsnämndens prioriterade områden är uppföljning och utvärdering, jämförelser med andra samt kommunikation och information för vidareutveckling.

Lantmäteriets tillsyn

Skövdes kommunala lantmäteri har haft tillsyn av statliga Lantmäteriet under 2016. De gick bland annat igenom Lantmäteriets tillsynsverksamhet, syfte, omfattning och tillsynsplan.

Myndighetens organisation, personal och kompetensfrågor samt konsultmedverkan.

Handläggningstider.

Genomgång av myndighetens verksamhet

- förrättningsverksamhet

- övriga hastighetsuppgifter (rådgivning, allmänna handlingar m m)

- myndighetsservice

Lantmäteriets synpunkter på Skövdes verksamhet var bra i stort men hade en tydlig skrivning om att det kommunala lantmäteriet inte får tillhöra samma organisation där exempelvis kommunens mark- och exploateringsverksamhet finns organiserad. Skälet till detta är att det inte får bli någon form av sammanblandning av kommunens egna intressen som markägare och den myndighetsutövning som åligger den kommunala lantmäterimyndigheten. Den självständiga ställning som kommunala lantmäteriet har kan ifrågasättas eftersom kommunala lantmäteriet och mark- och

exploateringsenhet tillhör samma sektor samt har samma sektorschef.

Måluppfyllelse och resultat

Mycket av arbetet har fokuserats på att hantera basverksamheten vilket lett till att vissa aktiviteter inte hunnits med fullt ut. Vakanser har också lett till förseningar av vissa aktiviteter.

Bygglövsenheten har jobbat en del övertid för att ta hand om ärendebalansen. Vilket har genererat i ett bättre resultat. Enheten har även tagit in konsulthjälp för att sätta igång nyanställda. Då stadsarkitekten även var tf planchef fanns ingen tid för att introducera nya medarbetare. Övrigt så har de verksamheter som ligger under byggnadsnämnden en god måluppfyllelse.

Ekonomisk sammanfattning

Byggnadsnämnden har varit följsam enligt budget och visar ett överskott om 0,2 mnkr.

7.2 Nämndens ansvarsområde

Bygglövsverksamheten, inklusive tillsyn, enligt plan- och bygglagstiftningen.

Handläggning av bostadsanpassningsärenden.

Energirådgivning.

Kommunens grundläggande geodata, mätning och kartframställning samt GIS-samordning.

Namn och adressättning samt lägenhetsregister.

Byggnadsnämnden är också kommunens trafiknämnd med ansvar för lokala trafikföreskrifter, parkerings- och transporttillstånd

Den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM) hör organisatoriskt till byggnadsnämnden med en självständig myndighetsroll enligt fastighetsbildningslagstiftningen.

7.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

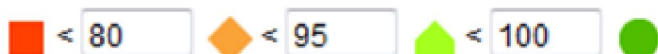
Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan

Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelser

Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)

Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)

Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan
Orange bock: Avslutad utan åtgärd
Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

7.3.1 Övrigt

Mål:

7.3.2 Tydliggöra bygglovprocessen

 Kommer uppfyllas/Uppfyllt

Strategier för att nå målet

- * Sektor samhällsbyggnad ska tydliggöra bygglovsprocessen som en del i samhällsbyggnadsprocessen.
- * E-ärenden, 3D-illustrationer.
- * Benchmarking, förbättrade databaser.
- * E-tjänster, flexibel service.

Analys

Arbetet med att förbättra service och information till byggherrar har prioriterats för att bygglovenheten ska fungera bra ur ett nöjdhetskundperspektiv. Under de senaste året har flera viktiga åtgärder genomförts bland annat att byggenheten har haft kvällsöppet, vilket har uppskattats. Bygglovenheten jobbar vidare med att effektivisera processen med ökad service för byggherrar via digital hantering på internet samt flexibel service. Detta skall kombineras med hög rättssäkerhet, kvalitet i besluten samt snabb och korrekt information och kommunikation. Måluppfyllelsen är god.

Handläggningstiden i genomsnitt från komplett ansökan till första beslut är 17 dagar, sämre än föregående år. En bidragande orsak är vakanser samt fler ärenden.

Skövde kommun har deltagit i en ny undersökning som är upphandlad. I denna omgång kommer även privatpersoners upplevelse att mätas. Undersökningen är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom fem myndighetsområden; Brandtillsyn, Bygglov, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd samt Serveringstillstånd. Tidigare resultat som har mätts när det gäller bygglov har höjts med 8 enheter till 65 i helhetsbetyg mot 2013 års 57. Det visar att det arbete som sektorn har lagt ned på att tydliggöra bygglovprocessen har gett resultat. Idag är mätningen per månad för de som har erhållit ett beslut, kunderna tillfrågas månaden efter för att vi ska kunna få en mer rättvisande bild av läget. Resultatet kommer redovisas under våren 2017.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
 Kommunjämförelse av bygglovhanteringen	2016-01-01	2016-12-31
Syfte/effekt Jämförelse mellan jämförbara kommuners bygglovhandläggning för att hitta förbättringsområden vad gäller resurser, ärendemängder, kvalitet och handläggningstider		
Kommentar Kommunen deltar i en undersökning som avser ansökningar om bygglov, marklov, rivningslov, tidsbegränsade lov, förhandsbesked och anmälningspliktiga åtgärder enligt plan- och byggförordningen. Där bland annat bemötande, information, handläggningstid, rättssäkerhet mäts. Kontaktuppgifter skickas varje månad till Markör som sammanställer resultatet i en årsrapport. Förbättringsarbete har påbörjats. Mätning kommer även att ske under 2017. Sektorn har inte fått tillgång till resultatet för 2016 ännu.		
 Bestämmedatabas	2016-01-01	2017-12-31

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
<p>Syfte/effekt En komplett och riktig bestämmelsedatabas är en viktig komponent för E-tjänster och underlättar handläggning av bygglov samt förenklar och snabbar upp produktionen av nybyggnadskartor.</p> <p>Kommentar Arbetet pågår med inlagring, ca 20% är nedlagrat. Eftersom Skövde kommun tillsammans med ett par andra kommuner är lite pionjärer inom området blir det en del omtag och tidsförskjutningar beroende på olika tekniska brister. Lantmäteriverket har under våren fått i uppdrag att driva ett nationellt projekt inom detta område. Vi har täta kontakter både med Lantmäteriet och med programvaruleverantörer för att genomföra projektet på ett riktigt sätt.</p>		
<p>✔ 3D-modell för Skövdes tätortsområde</p> <p>Syfte/effekt Att förbättra medborgardialog och handläggning vid komplicerade ärenden.</p> <p>Kommentar Kontakter har tagits med leverantörer för att få en mer detaljerad kunskap om arbetsmetoder, kostnader och teknikval. Programvaror och licens har beställts och kommer att levereras under december. En utbildning kommer att genomföras under januari. En arbetsgrupp för själva arbetet har upprättats. Målet har uppfyllts.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>⚠ Konsekvensanalys av genomförandeplan av kulturmiljöprogram</p> <p>Syfte/effekt Skövdes historiska arv kan beskrivas genom de kulturmiljöer och byggnader som finns i kommunen. Konsekvensanalys och genomförandeplan av kulturmiljöprogram för Skövde kommun, etapp 4 landsbygden.</p> <p>Kommentar Aktiviteten utgår efter att frågan har diskuterats politiskt.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>⚠ Skyltprogram</p> <p>Syfte/effekt Ett skyltprogram ska vara ett redskap för att skapa samsyn kring skyltning med god kvalitet i kommunen. Programmet ska ge råd och upplysa om gällande lagstiftning och presentera kommunens syn på skyltningen så att enskilda fastighetsägare, företag, butiksägare, föreningar med flera ska kunna tillgodose sina skyltnings- och informationsbehov.</p> <p>Kommentar Skyltprogrammet skjuts på framtiden efter diskussion med politiken. Istället tas en designmanual fram tillsammans med Cityföreningen och olika företagare i Skövde. Målet inte uppfyllt.</p>	2016-01-01	2016-12-31
<p>✔ E-tjänster kopplat till kontaktcenter</p> <p>Syfte/effekt För att underlätta för medborgaren en väg in till kommunen.</p> <p>Kommentar En analys har gjorts tillsammans med kontaktcenter. Förbättringsarbete har påbörjats gällande användandet av e-tjänsterna och den fortsatta utvecklingen. Målet uppfyllt.</p>	2016-01-01	2016-12-31

7.4 Uppföljning av ekonomi

7.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter	-500	-500	0	-500	-500
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>	<i>-500</i>	<i>-500</i>	<i>0</i>	<i>-500</i>	<i>-500</i>
<i>Taxor och avgifter</i>					
<i>Försäljning av verksamhet</i>					
<i>Bidrag</i>					
<i>Övriga intäkter</i>					
Kostnader	500,0	301,0	199,0	300,0	306,4
<i>Personalkostnader</i>	<i>489,9</i>	<i>295,7</i>	<i>194,2</i>	<i>281,8</i>	<i>293,8</i>
<i>Lämnade bidrag</i>					
<i>Köp av huvudverksamhet</i>					
<i>Lokalhyror och markhyror</i>					
<i>Kapitalkostnader</i>					
<i>Övriga kostnader</i>	<i>10,1</i>	<i>5,3</i>	<i>4,8</i>	<i>18,2</i>	<i>12,6</i>
RESULTAT	0,0	-199,0	199,0	-200,0	-193,6

Kommentarer till resultatet

Byggnadsnämnden har en budget i balans.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016-08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier				
Affärsverken				
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar				

7.4.2 Resultat per verksamhet

7.4.3 Åtgärder för att hålla budget.

Inte aktuellt för byggnadsnämnden.

7.4.4 Plan för återbetalning av underskott

Inte aktuellt för byggnadsnämnden.

7.5 Uppföljning av intern kontrollplan

7.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Arbetet med internkontroll har startats. Ledningsgruppen har haft två sittningar för att gå igenom en risk och väsentlighetsanalys över vad som behöver belysas i internkontrollen. Dessa punkter har den centrala ekonomiavdelningen sammanställt med övriga sektors inlägg.

Byggnadsnämnden har ansvar för att den interna kontrollen är god inom sina verksamheter. De internkontrollaktiviteter som beskrivs nedan har tagits fram utifrån bedömningar om risk och väsentlighet och ska genomföras och rapporteras till byggnadsnämnden under år 2016. Nämnderna beslutar om internkontrollplaner för sina respektive verksamheter.

Byggnadsnämndens internkontrollplan 2016

- **Fakturahantering** - Kontrollera andelen försenade betalningar.
- **Delegationsbeslut delges till nämnd.** - Att återrapportering sker av delegationsbeslut.
- **Beslutsattester/efterlevnad av attestreglemente.** - Att beslutad attestförteckning stämmer överens med upplagda behörigheter i ekonomisystemet.
- **Verkställighet av politiska beslut.** - Att politiska beslut verkställs.
- **SAMS rutin följs.** - Skada/olycksfall/sjukdom för medarbetare.

7.5.2 Genomförda kontroller

7.5.3 Genomförda kontroller

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Fakturahantering	Kontrollera andelen försenade betalningar. Finns dokumenterade rutiner för fakturahanteringen?	Rutiner för fakturahantering finns och följs. Ny rutin för att minimera antalet försenade betalningar. Fakturan ska vara beslutsattesterad 5 dagar innan förfallodatum, då hinner fakturan genom alla system. Dessutom har ekonomienheten ny rutin gällande inskanning av fakturor. Då skannas förfallodag istället för ankomstdag till kommunen. Inga försenade fakturor vid stickkontroll.
Delegationsbeslut	Att återrapportering sker av delegationsbeslut.	Vid genomgång av registrerade delegationsbeslut och om de anmälts till byggnadsnämnden visar det sig att sektor samhällsbyggnad har en god kontroll. Rutiner finns dokumenterade och efterlevs.
Beslutattestanter/efterlevnad av attestreglemente	Att beslutad attestförteckning stämmer överens med upplagda behörigheter i ekonomisystemet.	Kontroll har gjorts att beslutade dokument av attestbehörigheter överensstämmer med behörigheter i ekonomisystemet Raindance. Rätt behörighet för samtliga enhetschefer på sektor samhällsbyggnad. Sektorschef och enhetschef strategi och verksamhetsstöd har behörighet till samtliga enhetskoder. Övriga enhetschefer har behörighet till sin enhetskod.
Verkställighet av politiska beslut	Att politiska beslut verkställs.	Genomgång av politiska beslut under 2016 visar att samtliga beslut är verkställda för byggnadsnämnden.
SAM rutin följs	Skada/olycka/sjukdom för medarbetare	Under 2016 anmälde 2 tillbud inom sektor samhällsbyggnad. Dessa två tillbud har ansvarig chef rapporterat i kommunens system LISA. Rutiner efterlevs.

7.6 Framtiden

Bygglövsverksamhet, fastighetsbildning och nämndens övriga verksamheter påverkas till stor del av konjunktur och samhällets utbyggnadstakt, vilket är en osäkerhetsfaktor. En viktig bidragande faktor för förverkligandet av Skövde kommuns mål för bostadsproduktion och nyetableringar är tillgång till rätt kompetens. Tempot i genomförandet av Skövde kommuns Vision 2025 påverkar i hög grad verksamheten. Viktigt för balansen är att ha tillräckliga personalresurser och fungerande verksamhetsstöd.

7.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Byggnadsnämnden	500	500	500

Byggnadsnämnden har en budgetram på 500 tkr till den politiska verksamheten. Sektorns budget i övrigt för nämndens verksamhetsområde hanteras av kommunstyrelsen.

8 Arvodesnämnd

8.1 Sammanfattning

Viktiga händelser och utveckling under året

Måluppfyllelse och resultat

Ekonomisk sammanfattning

8.2 Nämndens ansvarsområde

Arvodesnämnden består av fem ledamöter, som utses av kommunfullmäktige. Arvodesnämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Arvodesnämnden (AVN) har till uppgift att bereda frågor om grunder för ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda.

Arvodesnämnden ska vidare avgöra frågor om tolkning och tillämpning av de bestämmelser som fullmäktige antagit inom området.

Arvodesnämnden ska också bereda frågor om arvoden till styrelseledamöter och förtroendevalda revisorer i de bolag som direkt eller indirekt ägs till mer än hälften av kommunen.

Arvodesnämnden ska inte avgöra frågor om förtroendevaldas rätt till pension.

Nämndens uppdrag från kommunfullmäktige, som är generell för alla nämnder. Delar av detta ligger till grund för verksamhetsplaneringen:

... Nämnden ska ta initiativ till förbättringar och utveckling av den egna verksamheten. Nämnden ska vidare föreslå kommunfullmäktige ändringar i reglementet så att detta anpassas till de krav som ställs på verksamheten...

... Nämnden ska arbeta med uppföljning, utvärdering och kvalitetsarbete och se till att den interna kontrollen av verksamheten är tillräcklig...

8.3 Uppföljning av mål, resultatmätningar och aktiviteter

Inledning

I detta avsnitt redovisas de mål, resultatmätningar och aktiviteter som beslutats om i verksamhetsplanen. Varje mål har en egen underrubrik. De aktiviteter och resultatmätningar som inte tillhör ett specifikt mål redovisas direkt efter denna inledning.

Mål

Bedömningar av måluppfyllelse görs utifrån uppsatta målvärden. Målen sätts ofta för hela mandatperioden men kortare perioder kan också förekomma.

Färgkoder ger en snabb överblick.

Grön: Målet är uppfyllt/kommer att uppfyllas

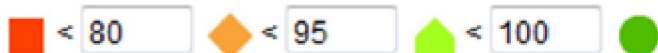
Gul: Målet är delvis uppfyllt/kommer delvis att uppfyllas

Röd: Målet är ej uppfyllt/kommer ej att uppfyllas

Resultatmätning

Även för resultatmätningar finns färgkoder. Koden visar senaste utfall i jämförelse med målvärdet för samma period. För att få en grön symbol krävs att 95 procent av målvärdet är uppfyllt. Röd symbol innebär att utfallet är 80 procent eller lägre av uppsatt målvärde. I de fall målvärde saknas görs en subjektiv bedömning. Pilen är en s.k. trendpil och jämför senaste utfall med det utfall som rapporterats vid ett tidigare tillfälle.

Färgkod resultatmätning:

Aktiviteter

Färgkoder för **aktiviteter** tolkas enligt följande;

Svart streck: Ej påbörjad

Grön: Pågående enligt plan
 Ljusgrön: Pågående med mindre avvikelse
 Gul: Väntläge (avvakta politiskt beslut, resurs etc.)
 Röd: Större avvikelse (gäller både omfattning av arbetet, tid, budget)
 Grön bock: Avslutad, genomförd enligt plan
 Orange bock: Avslutad utan åtgärd
 Röd bock: Avslutad, genomförd med större avvikelse

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
II Förtroendemannaregister och arvodeshantering Syfte/effekt Skapa en förvaltningsplan och förvaltningsorganisation. Utforma organisation/bemanning för flexibilitet och kvalitet. Uppgradera till en ny version av Troman med modernare gränssnitt. Kommentar Arbetet har inte startat på grund av resursbrist (vakanser/sjukskrivningar). Rapportering till nämnden i juni och en plan för att starta arbetet efter sommaren. Externa resurser kommer att användas i vissa delar av arbetet. Slutdatum flyttas fram.	2016-03-01	2016-11-30

8.3.1 Övrigt

8.4 Uppföljning av ekonomi

8.4.1 Ekonomisk utveckling

Resultat bokslut

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Intäkter					
<i>Budgetanslag Kommunbidrag</i>					
<i>Taxor och avgifter</i>					
<i>Försäljning av verksamhet</i>					
<i>Bidrag</i>					
<i>Övriga intäkter</i>					
Kostnader					
<i>Personalkostnader</i>					

(tkr)	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Helårsprognos 2016-08-31	Utfall 2015
Lämnade bidrag					
Köp av huvudverksamhet					
Lokalhyror och markhyror					
Kapitalkostnader					
Övriga kostnader					
RESULTAT					

Kommentarer till resultatet

Nämnden har ingen budget/utfall.

Utfall investeringar bokslut

(tkr)	Helårsprognos 2016- 08-31	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mellan budget och utfall
Lokaler				
Infrastruktur				
Inventarier				
Affärsverken				
Fastighetsförvärv				
Exploatering (endast El & VA)				
Summa investeringar				

8.4.2 Resultat per verksamhet

8.4.3 Åtgärder för att hålla budget.

8.4.4 Plan för återbetalning av underskott

8.5 Uppföljning av intern kontrollplan

8.5.1 Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

Sammanfattning av arbetet med intern kontroll

8.5.2 Genomförda kontroller

8.5.3 Genomförda kontroller

Kontrollområde	Kontrollmoment	Resultat av kontroll

8.6 Framtiden

8.7 Analys av antagen Strategisk plan med budget

Nämnd	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019

Strategiska folkhälsorådets verksamhetsberättelse med budgetuppföljning - 2016

Sammanfattning

Folkhälsoarbetet i Skövde kommun har under en lång period av år skett i samverkan med Västra Götalandsregionen. I kommunen ligger det politiska ansvaret för folkhälsofrågorna på kommunstyrelsen genom "Beredningen för Medborgare och folkhälsa" sedan 2015. Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för folkhälsoarbetet i Skaraborg från Västra Götalandsregionen. Parterna samverkar i ett strategiskt folkhälsoråd i kommunen.

År 2015 antogs Kommunfullmäktige ett folkhälsopolitiskt program 2015-2018 med fokus på tre områden: Attraktiva boendemiljöer/livsmiljöer, Kunskapsutveckling och arbete, samt Tillsammans - rätten till delaktighet. Utifrån detta program systematiseras och fokuseras nu arbetet under resten av mandatperioden. Skövde har tillsammans med Töreboda och Hjo kommuner deltagit i det Skaraborgsövergripande utvecklingsarbetet kring "Fullföljda studier" under året.

Kommunens politiker och tjänstepersoner har deltagit på Skaraborgskonferensen "Bäst hälsa 2020: Social hållbarhet - Att investera i människors hälsa ger flerfaldigt tillbaka".

Forum för strategiska folkhälsofrågor

Skövde kommun har under en lång rad av år samverkat med Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN). Samverkan sker via ett avtal och har som syfte att främja en god och jämlik hälsa i befolkningen.

I avtalet regleras inriktning och ekonomiska förutsättningarna för folkhälsoarbetet:

1. utveckla det lokala folkhälsoarbetet till ett strategiskt och prioriterat utvecklingsområde
2. arbeta för att folkhälsoarbetet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet
3. följa och analysera hälsoutvecklingen hos kommuninvånarna
4. utifrån hälsoläget i kommunen initiera och lämna förslag på mål och inriktning för folkhälsoarbetet
5. ha tydliga mål för folkhälsoarbetet
6. styrning och uppföljning av folkhälsoarbetet integreras i kommunens ledningssystem
7. utveckla samarbetet med andra aktörer i samhället
8. följa upp och utvärdera vidtagna åtgärder
9. ansvara för budget, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse

Hösten 2014 utarbetades *Folkhälsostrategi för Vision Skövde 2025*. Här beskrevs kort hälsoläget bland invånarna i Skövde kommunen och rekommendationer för prioriterade områden (se ovan punkt 1, 2, 3, 4). Juni 2015 antogs av kommunfullmäktige ett *Folkhälsopolitiskt program* vilket byggde på ovan nämnda strategiunderlag. Programmet är ett övergripande program för samtliga sektorer i kommunen, placerat i Strategisk plan med budget, under Vision Skövde 2025 och alliansens program för aktuell

mandatperiod (se ovan punkt 5, 6).

Modellen för det strategiska folkhälsoarbetet innebär att det inför varje ny mandatperiod tas fram ett välfärdsbokslut, i Skövde kallat *Folkhälsostrategiskt underlag*. Dokumentet ska vara en uppföljning och analys av folkhälsan i Skövde och det *Folkhälsopolitiska programmet*. Det ska också innehålla rekommendationer för kommande mandatperiod och därmed ligga som grund för nästkommande mandatperiods folkhälsopolitiska program (se ovan punkter 3, 4, 5, 8).

Forum för dialog rörande strategiska folkhälsofrågor i samverkan mellan Östra hälso- och sjukvårdsnämnden och Skövde kommun, Strategiskt folkhälsoråd, har skett vid två tillfällen under 2016.

Strategiska folkhälsorådets möten planeras i en beredning där ordföranden i beredningen Medborgare och folkhälsa tillsammans med Östra hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande ingår.

För verksamhet finns två folkhälsostrategier anställda, en från vardera huvudman.

Gemensamt utvecklingsarbete utifrån det folkhälsopolitiska programmet och Barn och ungdomspolitiska programmet

För att folkhälsoarbetet i en kommun skall bli kraftfullt krävs ett engagemang från många och en implementering långt ut i organisationen. Ett arbete där också externa samverkansparter deltar ger en större påverkan på folkhälsan. Detta sker i samverkan med arbetet för det Barn- och ungdomspolitiska programmet. En tjänstepersongrupp är utsedd; "ELIN"- Engagemang, Lärande och Innovation i Nätverk med representanter från samtliga sektorer i kommunen, Närhälsan och Folktandvården i Skövde. Deras uppdrag är att utveckla arbetet utifrån de två politiskt antagna programmen rörande Folkhälsa och Barn- och ungdomsarbete. Total summa utvecklingsmedel var 1 miljon kronor. Det var 11 projekt av 20 projektansökningar som beviljades medel under 2016.

Attraktiva boendemiljöer/livsmiljöer – sociala och fysiska frågor hänger ihop

Från det folkhälsopolitiska programmet:

Inom området boendemiljöer har vi kommit en bra bit på väg i Skövde men en genomgång av statistik visar att det finns tydliga geografiska och sociala skillnader i såväl levnadsvillkor, livsmiljöer, levnadsvanor som i befolkningens hälsa. Denna slutsats baseras på ett antal nyckeltal för att mäta skolprestationer, arbetslöshet, utbildningsnivå, ekonomiska och sociala förutsättningar.

Vi skapar förutsättningar för det goda livet genom att:

- **utveckla en modell för en aktiv och hållbar områdesutveckling (stadsdelar, yttertätorter) med fokus på livsvillkor och livsmiljö**

Områdesutveckling

En modell har arbetats fram för hur Skövde kan arbeta för en aktiv områdesutveckling med fokus på livsvillkor och livsmiljö. Modellen har utgått från det arbete som har gjorts under de senaste åren i stadsdelen Södra Ryd där en fortsättning nu är planerad. Som en del i detta arbete anställdes i maj 2016 en områdesutvecklare som initialt arbetar med fokus på södra Ryd.

Vidare startades ett arbete upp, utifrån det folkhälsopolitiska programmet, för hur Skövde kan fortsätta vidareutveckla arbetet med områdesutveckling i samtliga sju yttertätorter, först ut är Tidän. Den effekt som eftersträvas är att utveckla mötesplatser där människor får utökad tillgänglighet till den kommunala servicen samt stärka demokratin tillsammans med invånarna. I april 2016 genomfördes en dialogkväll i Tidän. Resultatet av denna ligger till grund för arbetet. En arbetsgrupp har tillsatts med tjänstepersoner från olika sektorer i Skövde kommun. Arbetsgruppen har under året arbetat med öppnandet av en fritidsgård, utökad svenskundervisning och utveckling av en ny skolgård till Tidanskolan. Det anordnades även en inspiration och informationskväll tillsammans med LEADER Östra Skaraborg, Upplev Billingen och Volontärtorget som lockade både förenings- och näringsliv.

- **utifrån ett mångfaldsperspektiv utveckla mötesplatser där människor får möjlighet att utöka sina sociala nätverk och få det stöd de behöver. Mötesplatserna kan vara fysiska eller digitala**

Familjecentralerna

I december öppnade den nya familjecentralen Kärnan på Badhusgatan 29 i Skövde och den invigdes den 9 januari 2017. Den vänder sig till alla barn och föräldrar i Skövde kommun. Samverkansparter är socialtjänsten, mödravården och sex vårdcentraler i centrala Skövde. De sex vårdcentralerna kommer gemensamt att anställa en barnhälsovårdssjuksköterska under 2017.

Familjecentralen Symfoni i Södra Ryd deltar i Skaraborgsprojektet "Utveckla familjecentralerna i Skaraborg inför framtiden - en unik arena för jämlik hälsa och social hållbarhet" 2015-2017. Östra hälso- och sjukvårdsnämnden har beviljat medel för att ge möjlighet till utvecklingsarbete och kompetenshöjning av familjecentralernas praktiska arbete, verksamhetens ledning och samverkan internt inom familjecentralen och externt mellan varandra i nätverket.

- **utveckla dialogen med medborgarna**

Ökat medborgarengagemang

I programförklaring 2014-2018 står att medborgarengagemanget och utbytet med civilsamhället ska öka. För att stärka medborgarnas inflytande och delaktighet har arbetet påbörjats under hösten med projektdirektivet "Ökat medborgarengagemang och utbyte med civilsamhället". Arbetet syftar till att ge

inspiration samt metod- och processtöd i dialogen med det civila samhällets olika aktörer. Arbetet fortsätter under 2017.

ICLD

Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD) är en organisation som finansieras av SIDA och har SKL som huvudman. Ett av ICLD:s mål är att fungera som ett nav för utbyte av erfarenheter och kunskap om lokal demokrati och god samhällsstyrning. Tbilisi City Hall och Skövde kommun har ansökt hos ICLD om att få påbörja en förberedelsefas för att tillsammans utforma ett eventuellt kommunalt partnerskapsamarbete. Partnerskapet ska fokusera på delaktighet och deltagande samt tillgänglighet till kommunal service. Ansökan lämnades in den 15 oktober 2016 och beviljades den 15 december 2016. Skövde kommun tog emot ett studiebesök från Tbilisi, Georgien via ICLD. Studiebesöket hade inriktning på medborgarinflytande och medborgarservice.

Kunskapsutveckling och arbete – viktigt med starka kopplingar

Från det folkhälsopolitiska programmet:

Det är viktigt att ge barn och ungdomar goda förutsättningar att lyckas i skolan eftersom det finns ett samband mellan skolgång och hälsa under levnadsåren.

Att ha ett arbete innebär en ekonomisk och social trygghet vilket är en av de mest grundläggande samhällseliga förutsättningarna för en god folkhälsa. Det skapar också mervärde genom att känslan av delaktighet och inflytande förstärks.

Vi skapar förutsättningar för det goda livet genom att:

- **ge barn och ungdomar möjlighet att bli delaktiga och få inflytande över sitt eget, sina kamraters och samhällets utveckling**

Nya Portar 2

Utifrån resultat från utvärderingen av genomförda aktiviteter i det ungdomspolitiska programmet, Nya Portar, skrevs projektplan för projektet Nya Portar 2. Projektets syfte är att utifrån ungdomars önskemål ge stöd till vuxna och barn att tillsammans utveckla ett långsiktigt demokratiarbete på skolor och fritidsgårdar. Det syftar också till att med stöd av en följdforskare identifiera viktiga utvecklingsområden.

We_change

Medfinansiering av ”we_change”, Sveriges största hållbarhetsturné för gymnasieungdomar. Ca 750 ungdomar från Skövde och närliggande kommuner i Skaraborg deltog och fick ny kunskap om FN:s nya hållbarhetsmål samt fick möjlighet att träffa politiker och representanter från näringsliv/arbetsliv/kommun för att diskutera hållbarhetsfrågor.

Inspirationshelg

Medfinansiering av Inspirationshelg arrangerad av Skövde Ungdomsforum. Ca 70 ungdomar från Skövde samt andra kommuner i Sverige träffades på Vasaskolan i Skövde för att få ny kunskap, dela erfarenheter samt diskutera ungas inflytande.

- **utveckla förhållningsätt, kompetenser och metoder för att ge stöd i främjandet av fullföljda studier**

FIL

Fullföljda studier – Inkluderande Lärmiljöer, FIL, är ett projekt som genomfördes i samverkan mellan Skövde, Töreboda, Hjo och Skaraborgs kommunalförbund under 2016. Tillsammans med forskaren Hélène Jenvén har kunskap, metoder och verktyg utvecklats med syfte att främja trygghet och studiero i klassrummet och därigenom främja fullföljda studier. Forskaren arbetade 50 % av sin tid i Skövde kommun. Skövde kommuns deltagande i projektet samfinansierades av sektor barn- och utbildning, kommunala utvecklingsmedel barn- och ungdomspolitik samt av folkhälsomedel.

- **utveckla befintliga och nya arenor för möten mellan barn och ungdomar och arbetslivet (näringslivet, offentlig verksamhet) genom samarbeten kring studiebesök, praktik, feriepraktik, lärlingsplatser och mentorskap**

Ung Arena 9.0

Under ett antal år har ett arbete pågått rörande ungdomars väg från skola till arbetsliv. Under 2016 har arbetet med Ung Arena 9.0 startat upp. Det är ett samarbete mellan 9 kommuner i Skaraborg och går ut på att samla professioner som kan underlätta för ungdomar att finna sin väg till arbetslivet under ett och samma tak och på så vis ge unga som funderar kring sin framtid en plats att besöka för att ställa sina frågor och få individuellt stöd.

Gränsfri

Projektet Gränsfri är ett nytt sätt att tänka och praktisera lokal utveckling. Gränsfri kopplar samman näringsliv, civilsamhälle och offentlighet i ett gemensamt utvecklingsarbete med fokus på ungdomars väg från skola till arbetsliv. En del av projektet är metoden innovationslab. Gränsfri är ett ESF projekt i samarbetet med Equality Development Center West Sweden (EDCS) och kommunerna Skövde, Tibro och Essunga.

Ungdomsutvecklare

I syfte att stärka kommunens kunskap om barn och ungdomars perspektiv har Skövde kommun sedan i november 2015 haft en ungdomsutvecklare anställd. Anställningen skedde via yrkesintroduktion tillsammans med Arbetsförmedlingen och planerades bland annat vara en del av konceptet Ung Arena och ett administrativt stöd till Ungdomsforum. I ungdomsutvecklarens uppdrag ingick även att kartlägga hur andra kommuner jobbar med liknande tjänster och ge förslag på framtida uppdrag för kommunen. Kartläggningen var klar i maj 2016 och en fullständig rapport med idéer kring framtida utveckling var färdigställd i december 2016.

Under hösten anställdes även två ungdomsutvecklare som arbetat riktat till stadsdelen Södra Ryd.

Ung Mentor

Ung Mentor är ett projekt som startade utifrån kommunens visionsdag 2014, vilken hade rubriken "Unga är en förutsättning för tillväxt". Ung Mentor syftar till att skapa möjligheter för ledare inom näringsliv och offentlig verksamhet att få ungas perspektiv på sin verksamhet och att visa ungdomar att de är viktiga för vår samhällsutveckling samt ge dem stöd att hitta "sin väg" ut i arbetslivet.

Under året har drygt 50 möten genomförts med ungdomar, chefer/ledare och olika typer av organisationer för att sprida och utveckla arbetet. Två foldrar har tagits fram, en för blivande mentorer och en för adepter. Årets resultat visar att fler adepter än mentorer har anmält sig till utvecklingsprojektet varför vårens arbete under 2016 i första hand fokuserade på att utveckla mentorsdelen i Ung Mentor.

Skövde kommuns praokoncept

Under 2016 startade Skövde kommun upp ett nytt praokoncept. Praokonceptet är kommunövergripande för elever årskurs 8 och 9. Syftet är att stärka elevers kunskaper och kännedom om offentlig verksamhet, skapa en ny arena för samverkan mellan unga och arbetsliv, stödja ungdomar i att finna sin väg till studier och arbete, främja fullföljda studier, samt öka kunskap om hur kommunen fungerar och vilka möjligheter det finns att påverka samhällets utveckling.

LUPP

LUPP-enkäten (Lokal Uppföljning av Ungdomspolitiken), som genomförs av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällets frågor i syfte att följa upp kommunens ungdomsarbete, genomfördes 2015 för tredje gången för elever i årskurs 8 och andra året på gymnasiet. För att ge så många som är möjligt chans att delta gavs extra stöd till elever med funktionsnedsättning och språksvårigheter. Resultatet analyserades och rapporterades under 2016 och ligger till grund för fortsatt arbete.

Tillsammans – rätten till delaktighet

Från det folkhälsopolitiska programmet:

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Ett starkt och kapabelt civilsamhälle är betydelsefullt för ett samhälles förmåga att hantera problem och kanalisera intressen. Människors kontakter med varandra är en förutsättning för detta.

Barn i utsatta situationer får inte alltid det samlade stödet de behöver. I kommunens verksamheter finns betydelsefulla miljöer såsom exempelvis förskolor och familjecentraler. Kommunen kan förebygga ohälsa hos barn och ungdomar genom att utjämna effekterna av skillnader i livsvillkor i barnens uppväxt. Det är viktigt att alla professioner inom kommunen, speciellt inom skola och socialtjänst utforskar vilka möjligheter som finns för en samverkan kring barn och ungdomar i utsatta situationer.

Vi skapar förutsättningar för det goda livet genom att:

- **intensifiera stödande insatser till barn i behov av stöd genom att utveckla våra rutiner och arbetssätt för att systematiskt och tidigt möjliggöra en trygg och meningsfull uppväxt**

Samverkan Familjecentral, Folk tandvård och Barnhälsovård

Det är väl känt att en god munhälsa grundläggs i tidig ålder. Strategiskt folkhälsoråd är med och bidrar till att en samverkansmodell mellan barnhälsovården, öppenverksamhet på familjecentralen och folktandvården utformas för att bevara det friska friskt samt vid behov tidigt identifiera patienter med kariesjukdom. Material har tagits fram för att stötta personalen. Under november 2015 gjordes ett studiebesök i Boda, Borås där ett liknande projekt pågår. I november 2016 stod Skövde värd och höll en konferensdag för att arbeta vidare med kunskapsutbyte och framtidsplanering. Vidare har Skövdes arbete uppmärksammats i flera olika sammanhang.

Psykisk hälsa

Kommunen har sedan 2009 ett arbete inom sektorn för barn- och utbildning rörande ungdomars psykiska hälsa. År 2014 genomfördes en elevhälsoenkät om psykisk hälsa för samtliga ungdomar som går på gymnasier i Skövde, både kommunala och frigymnasier. Resultatet visar att unga kvinnor upplever sin situation "sämre" än unga män. Detta gäller även skolorienterade frågor och då i synnerhet skolrelaterad stress. Undersökningen ligger till grund för ett utvecklingsarbete där metoden formativ bedömning används. Utvärdering planeras till 2018.

Hösten 2016 fick barn- och ungdomsavdelningen och socialpsykiatriska avdelningen inom sektor socialtjänst medel för att förbereda och planera för ett lokalt projekt med perspektiv att utveckla nya arbetssätt för ungdomar med psykisk ohälsa för att minska självskadebeteende eller suicid hos unga i samverkan med andra myndigheter, föreningar och ungdomar. En kartläggning av befintliga stödande insatser gjordes samt identifierade behov och omvärldsbevakning. Utifrån kartläggningen har en projektplan "Ungas psykiska ohälsa" tagits fram för 2017. Projektet fokuserar på prioritera följande områden:
kompetensutveckling kring psykisk ohälsa och suicidprevention hos personal, förbättrad samverkan mellan sektor socialtjänst och andra sektorer samt barn och ungas delaktighet & inflytande.

- **ta tillvara på den energi, kunskap och erfarenhet som finns bland kommunens invånare och ideella organisationer inom den sociala sektorn, för att motverka ensamhet och stärka möjligheten för fler till inflytande och delaktighet i samhället**

Volontärtorget

Volontärtorget är en ideell organisation som med stöd av kommunen samordnar och utvecklar volontärverksamhet i Skövde kommun. Syftet är att bredda och öka volontärverksamheten i kommunen. Hösten 2014 anställdes två samordnare för att driva och utveckla arbetet inom föreningen. Idag finns en samordnare för Volontärtorget. Volontärtorget har gjort kontinuerliga uppföljningar av arbetet. Som

komplement gjordes under hösten 2016 även en utvärdering av verksamheten från kommunens sida som kommer ligga till grund för Volontärtorget utveckling framåt. Utvärderingen visar att Volontärtorget arbete har nyttjats och uppskattats av både Skövde kommun och ideella organisationer. Utvärderingen väntas vara färdigställd i januari 2017.

EVOLAQ

Skövde deltar i EU projektet EVOLAQ 2016-2017. Syftet är att utveckla volontärarbetet och samarbetet mellan kommunen och civilsamhället genom volontärarbete/ideellt arbete. Fokus är att involvera ungdomar och människor med annan kulturell bakgrund. Syftet med projektet EVOLAQ är bl.a. att öka det civila deltagandet och attrahera människor med olika etnisk bakgrund och involvera dem i deltagarprocesser för att byta erfarenheter av goda exempel och överföra nya modeller för att öka människors deltagande som volontärer. Det är 9 kommuner/regioner från 7 olika europeiska länder som deltar i projektet.

Övrigt folkhälsoarbete

ANDT-arbete

Kommunstyrelsen har antagit en ny drogpolitisk policy för 2016-2020.

Det drogförebyggande arbetet har bedrivits på olika sätt under det gångna året och Strategiskt folkhälsoråd har varit delaktiga på flera sätt. Nedan följer ett axplock av det drogförebyggande arbete som skett i Skövde kommun.

Folkhälsorådet har bidragit till genomförande av Länsstyrelsens årliga satsning ”Insatser mot langning” av alkohol. Ett arbete som har skötts av Länsstyrelsen tillsammans med Polisen i Västra Götalands län. Inom ramen för arbetet har det genomförts olika insatser mot langning under året med ett särskilt fokus under riskhelger och skolavslutningar. Det förebyggande arbetet har också handlat om att dela ut vattenflaskor till alla studenter vid skolavslutningen under parollen ”Orka hela dagen”.

Arbetet i nätverket Dopningsfritt Skaraborg har tillsammans med de lokala gymmen fortlöpt under 2016. Avtalet syftar till att gymmen dels ska medverka aktivt i nätverket Dopningsfritt Skaraborg och för att aktivt arbeta mot dopning.

Det har gjorts insatser för att få ungdomar att avhålla sig från alkohol, tobak, snus och narkotika genom arbetet med SANT-kontrakt. Dessa har under 2016 omarbetats till en app som skolungdomarna kan ha i sin mobil, där barn och ungdomar, tillsammans med målsman, binder sig till att inte varken snusa, dricka alkohol, använda narkotika eller tobak under ett år. Ungdomarna har sedan möjlighet att bli belönad med fina priser och gratis inträde på sportevenemang. Detta som en slags positiv förstärkningsmetod. Appen lanseras vid årsskiftet 2016/2017.

En CAN-undersökning genomfördes under 2016. Resultatet skall under 2017 framföras i olika forum.

Tjej- och Killpunkten

Årligen ges ett ekonomiskt stöd till tjej- och killpunkten som syftar till att stärka unga tjejer och killar genom att visa på goda förebilder. Aktiviteten genomförs vid fyra olika dagar under hösten, två för killar och två för tjejer, för samtliga elever i årskurs åtta. Arrangemanget anordnas av personal från fritidsavdelningen tillsammans med högstadieskolorna och Balthazar. Två externa föreläsare deltog och föreläste under olika dagar för respektive målgrupp. Olika typer av utställare var på plats. Deltagare, pedagoger och samarbetspartners har uttryckt stor nöjdhet över arrangemanget.

Foldern "Lättnotionsaktiviteter i Skövde kommun"

Strategiskt folkhälsoråd har under tio år årligen reviderat foldern "Lättnotionsaktiviteter i Skövde kommun". I samband med årets revidering genomfördes en utvärdering med syfte att undersöka behov och efterfrågan. Resultatet visade att många ser ett behov, däremot var efterfrågan relativt låg. Utifrån detta gjordes foldern under 2016 om till en websideadress; skovde.se/lattmotion och istället för den årliga foldern skickades en flyer med information kring ändringen ut.

Rättvisevecka

Finansiering av två föreläsare till Rättviseveckan, ett arrangemang för elever på Västerhöjd och Kavelbrogymnasiet.

Nätverksarbete

För att vara en kommun i framkant är det viktigt att omvärldsspana. Skövde kommun är sedan våren 2013 medlemmar i nätverket Healthy Cities efter beslut i Kommunstyrelsen. Nätverket Healthy Cities är kopplat till WHO och innebär att kommuner, regioner och övriga myndigheter gemensamt arbetar för att lyfta strategiskt viktiga frågor för att främja en jämt fördelad folkhälsa kopplat till social hållbarhet och hållbar utveckling. Under året har tre nätverksmöten arrangerat som Skövde deltagit i.

Skövde kommun deltar även i SERN (Sweden Emilia Romagna Network), ett samverkansnätverk som arbetar för erfarenhetsutbyte mellan södra och norra Europa, då främst mellan Sverige och Italien.

Kostnätverk Östra Skaraborg (KNÖS), är ett nätverk i Östra Skaraborg där det sker erfarenhetsutbyte på olika plan runt området mat och måltider. Regelbundna möten har genomförts under året.

Kommunerna i KNÖS har ett medlemskap i Skolmatsakademien vilket är ett regionalt nätverk som arbetar aktivt med mat och måltider.

Nätverk och samverkan inom kommunen

Kommunala pensionärsrådet och funktionshinderrådet är viktiga forum i Skövde kommun för att lyfta och arbeta med äldres och personer med funktionsvariationers hälsa och rättigheter. Båda råden består av medlemmar från ideella organisationer samt kommunala tjänstepersoner som tillsammans arbetar med att se till att Skövde är en tillgänglig och trevlig plats att bo i för människor med olika behov.

Vidare har samverkan skett med en lång rad av samverkansparter såsom Högskolan, Drivhuset, Näringslivsforum, Ungdomsforum, Polismyndigheten, Nätverket mot våld i nära relationer, Svenska kyrkan och studieförbund m fl.

Ekonomisk redovisning Strategiska Folkhälsorådet i Skövde 2016

	Utfall	Budget
INTÄKTER		
Östa HSN	776 000:-	776 000:-
Skövde kommun	776 000:-	776 000:-
Summa	1 552 000:-	1 552 000:-
KOSTNADER		
Tillsammans - Rätten till delaktighet	11 700:-	4 000:-
Övrigt utvecklingsarbete	1 022 000:-	976 000:-
Attraktiva boendemiljöer/livsmiljöer	175 000:-	217 000:-
Kunskapsutveckling & arbete	339 100:-	355 000:-

Summa	1 547 800:-	1 552 000:-
Resultat	+4 200:-	

Återbetalning av ej förbrukande medel 50 % av 4 200kr dvs. 2 100kr kronor till Hälso- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg BG 396 -1059

Skövde kommun

Miljöredovisning 2016

Bildtext: Natur och miljö är ett prioriterat utvecklingsområde för Skövde vision 2025.

Natur- och miljöområdet enligt Vision Skövde 2025: Vi ska värna den vackra naturen i hela Skövde-regionen. Närheten till naturen berikar och ska erbjuda möjlighet till rekreation och ett hälsosamt liv. Miljömedvetenheten ska öka och vi ska verka för att både individer och organisationer lever resurssnålt och ansvarsfullt, med kommande generationer i åtanke.

Sammanfattning

Skövde kommun arbetar systematiskt med att minska energianvändningen och växthusgasutsläppen i kommunen. Vi har dock inte full rådighet i frågan, utan är beroende av åtgärder från andra samhällssektorer. Uppföljningar under året visar att utvecklingen av växthusgasutsläppen i Skövde går åt rätt håll. Målbilden gäller energi- och transportsektorn samt den del av industrin som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter.

Vision Skövde 2025 talar också om naturen som källa till hälsa och rekreation, och om vikten av resurshushållning och ökad miljömedvetenhet. Under året har på flera vis fortsatt att utveckla kommunens grönområden inom park-, skogs- och naturvårdsarbetet. Med tanke på att staden växer snabbt är det en stor utmaning.

På webbplatsen för Skaraborgs miljöbarometer beskrivs miljöutvecklingen i detalj. Uppföljningen utgår från Sveriges 16 nationella miljömål. (<http://miljoskaraborg.miljobarometern.se/miljofakta/>).

Ett systematiskt miljöarbete rekommenderas för kommunstyrelsen och de sex nämnder som saknar detta, eftersom det leder till framgångsrika resultat. Miljö- och hållbarhetsarbetet behöver formaliseras och drivas mer processinriktat för att bli ännu bättre. Servicenämnden bedriver ett systematiskt miljöarbete med extern revision. Kommunens verksamheter behöver också bli ännu bättre på att kommunicera det miljöarbete som görs.

Kommunorganisationens miljöarbete

Uppföljningen av miljöarbetet under året visar att andelen förnybar energi som används är högre än andelen icke förnybar energi. Energianvändningen i kommunens bostäder och lokaler är oförändrad jämfört med 2015. Inom transportområdet minskar användningen av fossila drivmedel något, men runt två tredjedelar av allt inköpt bränsle är fortfarande icke förnybart. För första gången sedan 2011 syns ett trendbrott i andelen miljöbilar – de blev något fler under 2016 jämfört med 2015. Positivt är att samtliga personbilar som köptes under 2016 var miljöbilar.

Skövdes verksamheter har gått över till HVO 100 – ett miljövänligt bränsle som minskar koldioxidutsläppen med cirka 80 procent. Bränslet är en sorts miljödiezel som framställs av vegetabiliska oljor, avfall och restprodukter. Som ett första steg används bränslet i tunga maskiner och fordon över 3,5 ton.

Andelen ekologiska livsmedel har minskat från 26 till 21 procent (cirka 90 procent av de inhandlade ekologiska livsmedlen är svenska). Andelen inhandlat svenskt kött har ökat till 92 procent, från förra årets 72 procent.

Solenenergipris till Skövde

Skövde kommun är ansluten till Västra Götalands klimatstrategi genom flera gemensamma projekt. Projektet Sol i Väst avslutades vid halvårsskiftet 2016. Resultatet blev en uppskattad lärandeprocess som har dokumenterats. Hela 4 000 kvadratmeter solceller i 27 anläggningar installerades under projektets gång (i skolor, bostadshus, kontor, grupp- och äldreboenden, museum och på mark). Sol i Väst-projektet anses ha byggt upp en fantastisk kompetens inom solenergi och varit ett strategiskt avgörande projekt för Västsverige. Skövde kommun och Hållbar utveckling Väst tilldelades 2016 års Solenergipris av Svensk solenergiförening för projektet.

We Change till Skövde

Skövde kommun arrangerade för första gången We change för cirka 750 gymnasieelever från Skövde och närliggande kommuner. Syftet var att öka ungas engagemang och möjlighet att påverka världen i en hållbar

riktning. We change kompletterade skolans hållbarhetsarbete genom att skapa en mötesplats där unga kunde diskutera framtidsfrågor med olika samhällsaktörer. Lokala och nationella samarbetspartners deltog, och ungdomarna hade riktiga möten med representanter från företag, organisationer, myndigheter och föreningar.

Skövde lånar grönt

Gröna lån kompletterar kommunens hållbarhetsarbete. De gröna lånen innebär att kommunens hållbara investeringar finansieras av investerare som vill jobba för en mer hållbar värld. Det ställs höga krav på investeringar för att de ska godkännas för gröna lån, och intresset för lånen har varit stort hos Kommuninvest. Sedan introduktionen i juni 2015 har ett 80-tal projekt godkänts av Kommuninvests miljökommitté – fem av projekten finns i Skövde.

Skövde tappade i nationell ranking

Skövde kommun hamnar på 125:e plats av 290 i 2016 års kommunrankning. Det är sämre än förra året, då Skövde kom på 76:e plats. I kommungruppen Större städer blev placeringen 28 av 31. Skövde förlorar poäng på flera områden, bland annat dessa: andel grön flagg-certifierade skolor, förnybara drivmedel, andel miljöcertifierad verksamhet, köttkonsumtion, matavfallsinsamling, exploatering av skyddad natur samt riktlinjer för solvärme och solex. Under åren 2009–2016 ligger Skövde i genomsnitt på plats 108. Frågorna förändras varje år, vilket påverkar kommunens placering. Det är viktigt att hela tiden arbeta med förbättringar inom miljöområdet.

Bostadsområden med stark miljöprofil

Under 2016 har flera nya, starkt miljöprofilerade bostadsområden byggts. Skövdebostädernas Aspö Eko-logi, ett exempel på modernt och hållbart byggande, står nästan färdigt. I närheten av Lillegårdens idrottsområde växer den nya stadsdelen Frostaliden fram. Stadsdelen är byggd helt i trä, som binder koldioxid i byggnaderna och därför ger dubbel klimatnytta.

Grönare energi i Skövde Värmeverk AB

Skövde Värmeverk AB har under året byggt färdigt Block 4, ett biobränslebaserat kraftvärmeverk som levererar fjärrvärme baserad på förnybar energi. Under våren 2016 publicerades för första gången ett klimatbokslut för Skövde Värmeverk AB. Enligt bokslutet minskade bolagets klimatpåverkan med 94 700 ton koldioxidekvivalenter under 2015. Under 2016 var 2,7 procent av den totalt producerade fjärrvärmens fossil olja.

Biogasproduktion 2016

Under 2016 har Skövde Biogas ökat produktionen av biogas från anläggningen. Den totala produktionen blev 25,7 GWh, och 4,6 GWh levererades av Skövde kommuns avloppsreningsverk. Tillgängligheten i anläggningen har förbättrats väsentligt. Det har gjort att fackling av metangas halverats från tidigare år och att andelen såld gas har ökat. Fackling innebär att när man inte kan nyttiggöra gasen eldas den upp för att minska utsläppens miljöpåverkan. I april KRAV-certifierades bolaget för en del av sin biogödsel, vilket är positivt för försäljningen.

Andelen förnybar energi i Skövde

Kommunfullmäktiges mål 2025 – andelen förnybar energi i Skövde samhälle

För Skövde samhälle är målet svårt att nå till 2025. De stora utmaningarna är fortfarande andelen fossilt bränsle bland transporter. Även om trenden visar att andelen koldioxidutsläpp och använd energi minskar är förhållandet mellan förnybar och icke förnybar energi detsamma som tidigare år. 2014 bestod den använda energin i Skövde av 43 procent förnybar och 57 procent icke förnybar energi, industrin ej medräknad. Förhållandet har i stort sett varit oförändrat de senaste fem åren.

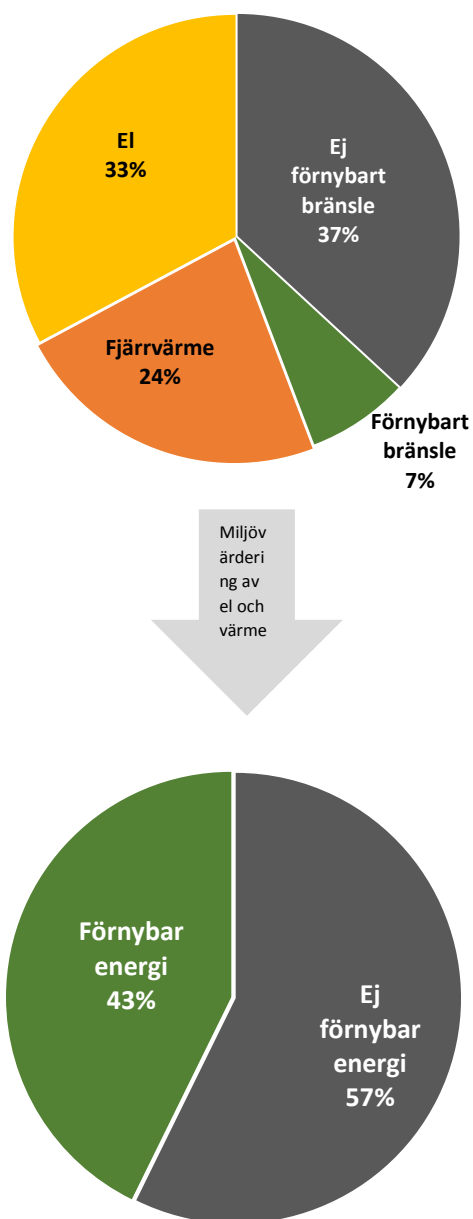
Kommunfullmäktiges mål 2025 – andelen förnybar energi inom kommunorganisationen

2016 bestod den använda energin i Skövde kommun av 67 procent förnybar och 33 procent icke förnybar energi. Insatser behöver göras de närmaste åren för att öka användningen av förnybara drivmedel i våra transporter, där 62 procent är icke förnybart. Dessutom behöver den inköpta elen till verksamheter, fastigheter och elbilar framöver vara förnybart producerad.

Datakällor: SCB, Energimyndigheten samt miljörapporter & uppgifter från industrin

Andelen förnybar energi 2014 – industrisektorn exkluderad

Industrin borträknad var energifördelningen 43 procent förnybart och 57 procent icke förnybart år 2014. Det icke förnybara bränslet domineras av bensin och diesel som används i transportsektorn. Industrins transporter ingår också här eftersom de inte särredovisas av SCB. I fjärrvärmens räknas en del av avfallsförbränningen som icke förnybar. Statistik visar att runt hälften av den el som producerades i Sverige under 2014 var icke förnybar.

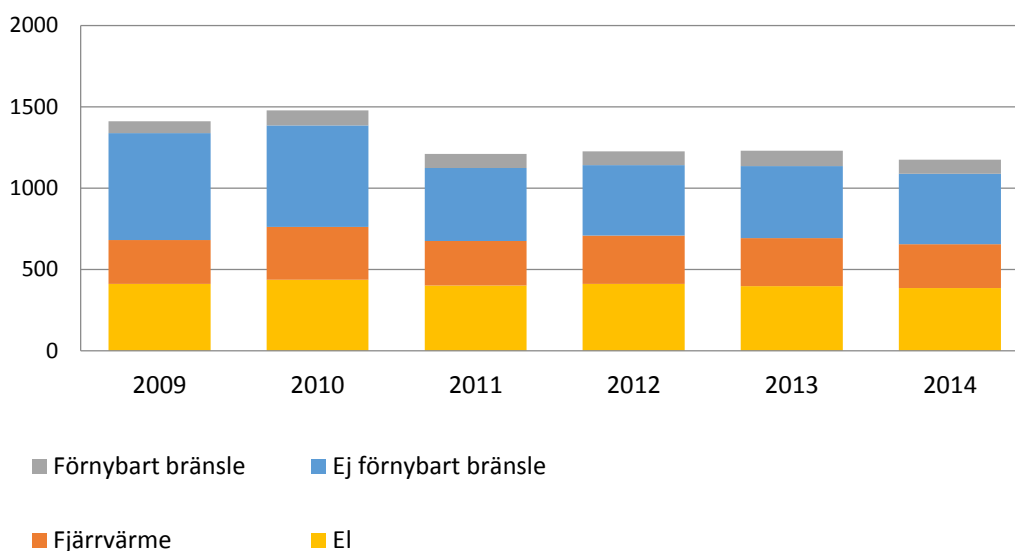

Figur 1 - Skövdes energianvändning 2014 exklusive industrisektorn. Den övre cirkeln visar fördelningen mellan olika energislag. Den undre visar total fördelning mellan förnybar och icke förnybar energi efter att fjärrvärmerna och elen har miljövärderats.

Tabell 1 - Årlig utveckling av andelen förnybar respektive icke förnybar energi i Skövde exklusive industrin.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Icke förnybart	59procent	62procent	58procent	56procent	57procent	57procent
Förnybart	41procent	38procent	42procent	44procent	43procent	43procent

De senaste åren har andelen förnybart legat strax över 40 procent, med undantag för 2010. Generellt var 2010 ett kallt år, då mycket olja användes som spetsbränsle i el- och fjärrvärmeproduktionen. En stor del av den icke förnybara energin är diesel och bensin som används inom transportsektorn i Skövde. Här ingår även industrins transporter. Mängden använd bensin och diesel ligger på en betydligt lägre nivå från och med 2011 jämfört med tidigare år. Å andra sidan ökade mängden icke förnybart i fjärrvärmeproduktionen 2010. Det beror på att Skövde Värmeverk vid årsskiftet 2009-2010 tog över driften av några oljeeldade pannor från Volvo. Detta är alltså inte en reell ökning, utan icke förnybart bränsle som i statistiken flyttats över från industrisektorn till fjärrvärmeproduktionen. I figuren nedan redovisas energianvändningen i Skövde de senaste åren.

Figur 2 - Skövdes energianvändning 2009-2014 exklusive industrisektorn (GWh).

Metod och datakällor

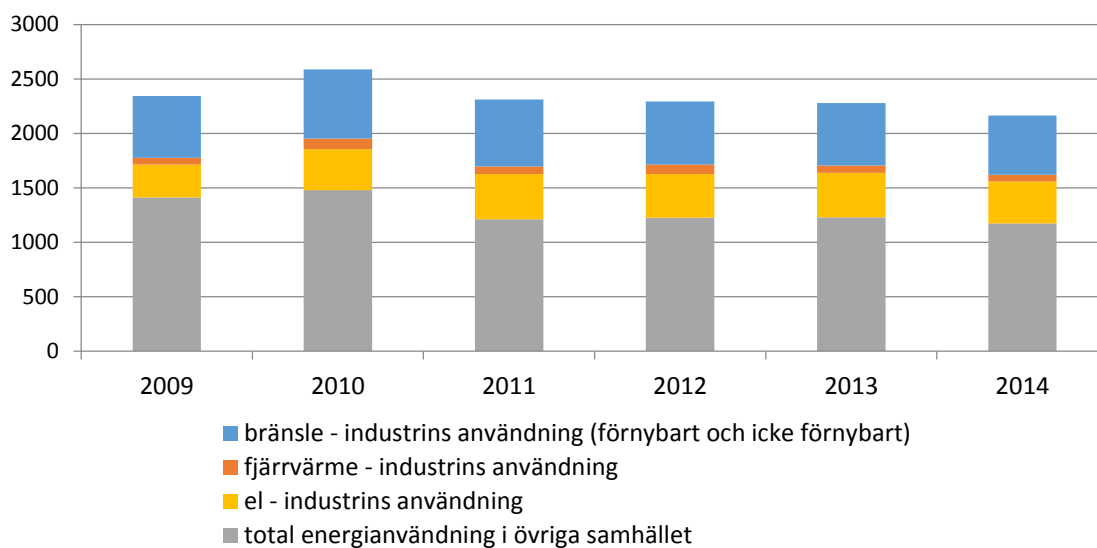
Andelen förnybart respektive icke förnybart beror bland annat på vilka typer av bränslen som används och hur fjärrvärmerna och elen produceras. För att bestämma andelen förnybart har SCB:s statistik över kommunal och regional energianvändning använts som bas. Den visar hur mycket el, fjärrvärme och förnybart respektive icke förnybart bränsle som har används i Skövde. I SCB:s statistik är industrisektorn behäftad med sekretess och kompletterande information har därför inhämtats från miljörapporter och företagsinformation. Fjärrvärmerna har sedan miljövärderats med hjälp av SCB:s fjärrvärmestatistik. För att miljövärdera elen har svensk elmix1 använts. Denna har räknats

fram med hjälp av Energimyndighetens publikationen Energiläget och statistiksamlingen Energiläget i siffror.

Tidigare år när andelen förnybart räknats ut har nordisk elmix använts. Detta valdes eftersom den nordiska elmarknaden är gemensam och eftersom statistiken var lättillgänglig via Svensk Energis Vägledning angående ursprungsmärkning av el. Denna vägledning publiceras inte längre och motsvarande statistik har visat sig vara svår att få fram på andra sätt. Hade nordisk elmix använts hade andelen förnybart varit några procentenheter högre.

Andelen förnybar energi 2014 – industrisektorn inkluderad

I Skövde är industrin en stor energianvändare. De två stora industrierna, Cementa och Volvo Powertrain, är med i EU:s handelssystem för utsläppsrätter vars syfte är att reglera koldioxidutsläppen i den energiintensiva industrin. Av den anledningen omfattar inte heller Skövdes energi och klimatplan dessa två industriföretag. Den tillgängliga statistiken för industrin är dessutom behäftad med sekretess. För att ändå visa industrisektorns totala energianvändning och industrins energianvändning i sitt sammanhang redovisas här de uppgifter som är tillgängliga, ställda i relation till övriga samhällets i Skövdes energianvändning.

Figur 3 - Industrins energianvändning i Skövde i relation till övriga samhällets energianvändning (MWh)

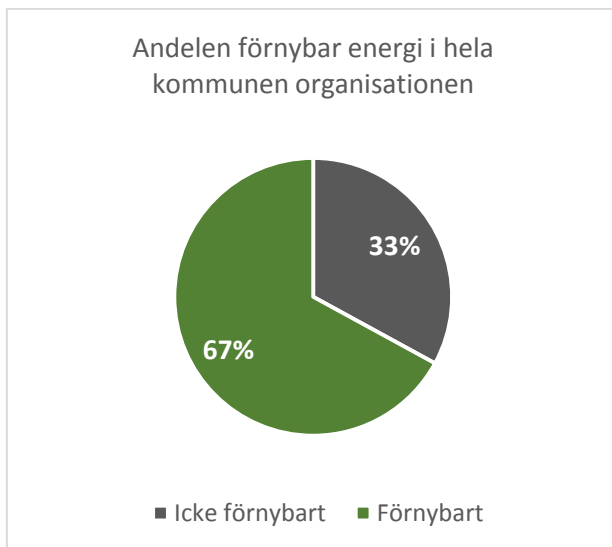
I Skövde står industrisektorn för omkring 45 procent av den totala energianvändningen. Bränslet som industrin använder är till största delen fossilt, men elen och fjärrvärmerna har samma sammansättning som för Skövde i övrigt. Det är rimligt att anta att cirka två tredjedelar av Skövdes totala energianvändning är icke förnybar. Den stora utmaningen för Sverige – och som är särskilt tydlig i Skövde – är transporter och industrins användning av icke förnybar energi.

Andelen förnybar energi 2016 – Kommunorganisationen

I kommunorganisationen 2016 var 67 procent av den använda energin förnybar. Framför allt är det den stora andelen förnybar energi i fjärrvärmemixen som bidrar till att andelen förnybar energi i den

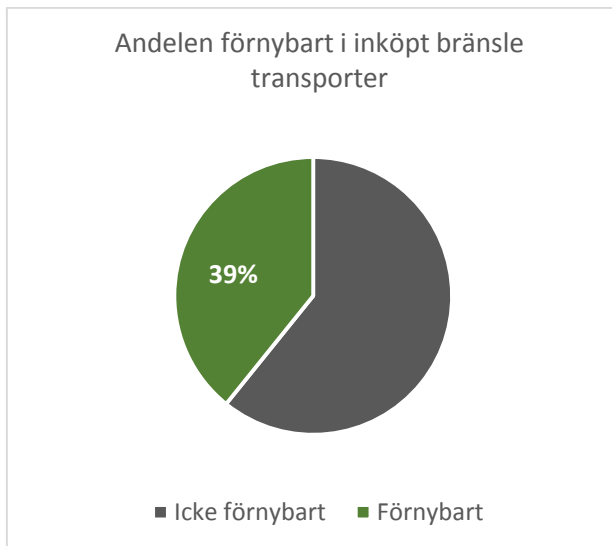
totala energianvändningen är så hög som den är. De 33 procent som klassas som icke förnybar energi består i stort sett av el från icke förnybara källor och fjärrvärme som producerats genom avfallsförbränning. För att nå målet om att kommunorganisationen 2025 ska använda så gott som uteslutande förnybar energi, krävs beslut om att köpa in förnybar el och fjärrvärme.

Under 2016 kom 77 procent av fjärrvärmens från förnybara energikällor. Det som räknas som icke förnybart är delar av det förbrända avfallet och den olja som används när annat bränsle inte räcker till. Att icke förnybart avfall förbränns i ett kraftvärmeverk är inte nödvändigtvis negativt för miljön eftersom det annars hade hamnat på deponi.

Figur 4 - Andelen förnybar och icke förnybar energi som används av hela kommunorganisationen.

Förutom el och fjärrvärme använder kommunen också energi i form av bränsle till transporter. Jämfört med mängden energi som går till el och värme är energimängden till transporter försvinnande liten, men det är ändå viktigt att försöka minska andelen fossilt bränsle. 2016 var 61 procent av energin till transporter icke förnybar - dessa 61 procent består i princip enbart av bensin och diesel. För att öka andelen förnybar energi i transporterna behöver kommunen köpa in fler fordon som använder förnybara bränslen som biogas och HVO, men även antal eldrivna fordon, samtidigt som inköpen av fordon som drivs av icke förnybara bränslen behöver minska.

Figur 5 - Andel förnybar respektive icke förnybar energi som kommunorganisationen använder vid transporter.

Metod och datakällor

Data för kommunorganisationen har hämtats från Sektor service, Skövdebostäder och Skövde värmeverk. För konvertering från vikt och volym till energi har värmevärden från Energimyndighetens datalager använts.

För att miljövärdera elen har svensk elmix 2014 använts. Denna har räknats fram med hjälp av Energimyndighetens publikation *Energiläget 2014* och statistiksamlingen *Energiläget i siffror*.

Andelen förnybart i fjärrvärmens har räknats ut med data från Skövde Värmeverk. SCB:s värdering har använts som grund vid värdering av hur stor del av avfallet som är icke förnybart.

För miljövärderingen på bränslet har data från respektive bränsleslag använts. Andelen el som är förnybar har värderats på samma sätt som el till fastigheter.

Förnybar energi i Skövde Värmeverk

Skövde Värmeverk AB har under året byggt färdigt Block 4, ett biobränslebaserat kraftvärmeverk som levererar fjärrvärme baserad på förnybar energi. Under våren 2016 publicerades för första gången ett klimatbokslut för Skövde Värmeverk. Enligt bokslutet minskade Skövde Värmeverks klimatpåverkan med 94 700 ton koldioxidekvivalenter under 2015. För att klimatbokslutet ska vara användbart när företagets klimatpåverkan ska redovisas och styras krävs det att man beskriver klimatpåverkan i hela samhället.

2016 kom 2,7 procent av fjärrvärmens som producerades i anläggningen Värmekällan från fossil olja.

Biogasproduktion 2016

Under 2016 har Skövde Biogas ökat sin biogasproduktion. Total produktion blev 25,7 GWh och 4,6 GWh levererades av Skövde kommuns avloppsreningsverk. Tillgängligheten i anläggningen har förbättrats väsentligt. Det har gjort att fackling¹ av metangas halverats från tidigare år och att

andelen såld gas har ökat. I april KRAV-certifierades bolaget för en del av sin biogödsel, vilket är positivt för försäljningen.

¹ fackling, att avsiktligt och utan nyttiggörande elda upp gasformiga överskottsbränsle

Fordon och transporter

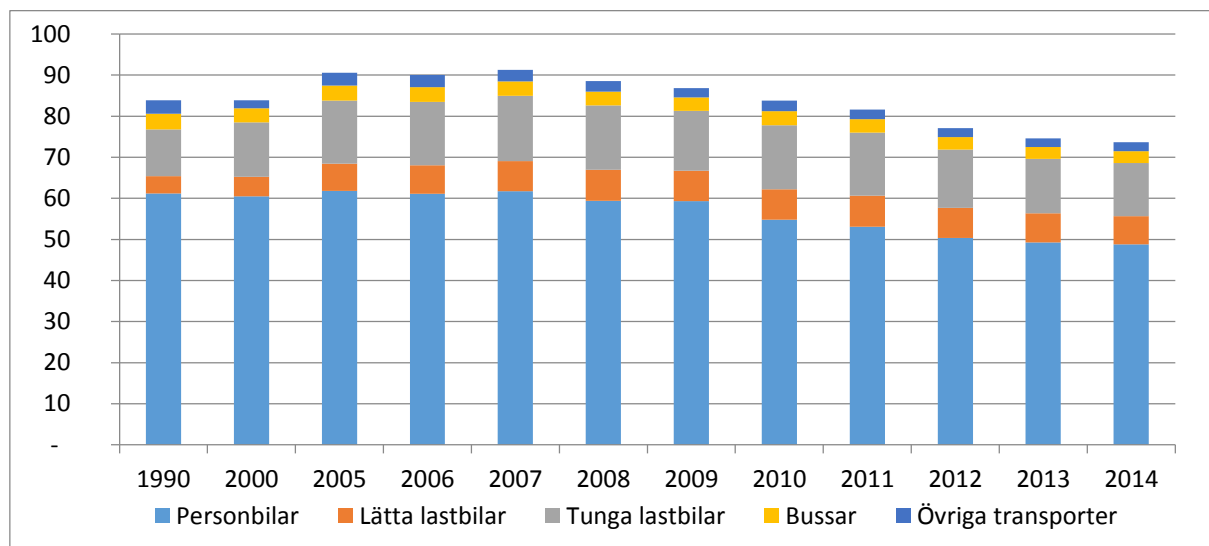
Energislukande transporter

Transportsektorn står idag för en fjärdedel av Sveriges energianvändning och använder till största delen fossila bränslen. Sektorns omställning till förnybara biodrivmedel är viktig för Sveriges förmåga att nå 2020 års energi- och klimatmål, samt målet om en fossilfri fordonsflotta 2030.

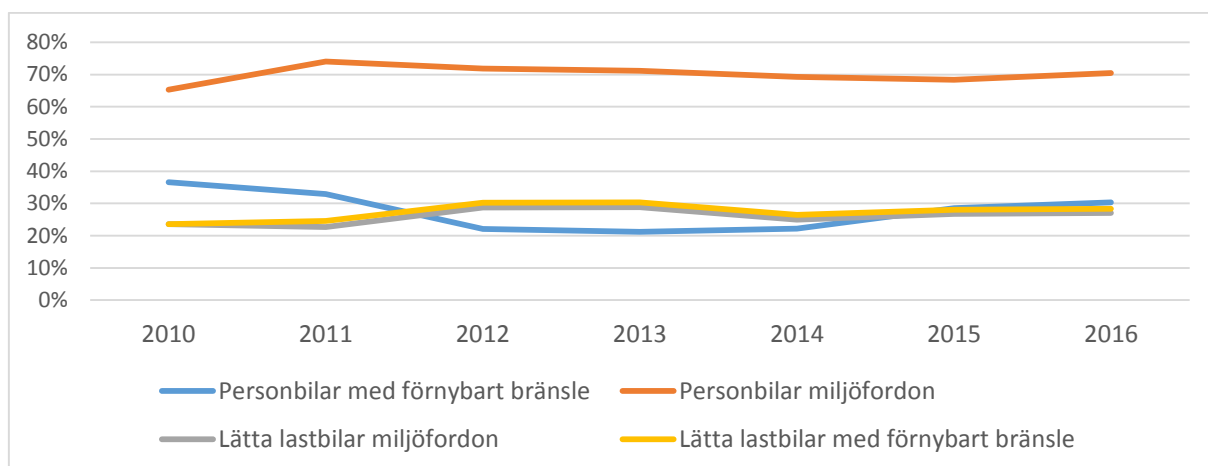
Vägtrafiken står för hela 93 procent av den totala energianvändningen. Av dem står godstransporterna för cirka 30 procent och väg- och persontransporterna för cirka 70 procent. De huvudsakliga drivmedlen är bensin och diesel – förnybara drivmedel som etanol, biodiesel, biogas och naturgas står för cirka 12 procent.

Koldioxidutsläpp från transporter 2014

Transportsektorns utsläpp i Skövde redovisas i figuren nedan. Tunga och lätta lastbilar står för en relativt stor del av utsläppen i kommunen, och utsläppsnivån är i stort sett oförändrad sedan 1990. Personbilsutsläppen däremot har minskat med 20 procent 2014 jämfört med 1990. I båda grupperna är tendensen att effektivare fordon sänker utsläppen, men att det samtidigt motverkas av att trafikmängden ökar.

Figur 6 – Transportsektorns koldioxidutsläpp (kton) i Skövde 1990-2014, exklusive flyg och sjöfart.

Figur 7 - Andelen personbilar och lätta lastbilar med förnybart bränsle samt andelen personbilar och lätta lastbilar som klassas som miljöbilar i kommunorganisationen.

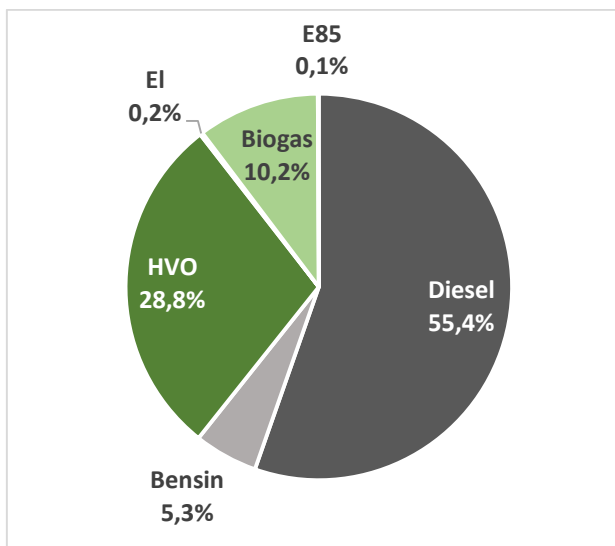
Mål för transporter i den kommunala organisationen

Energiåtgången vid användning av tjänstefordon och privata fordon i tjänsten ska inte öka till 2020 jämfört med 2009. Andelen miljöbilar i kommunen ska vara 100 procent senast 2014. Av dessa ska minst 75 procent av personbilarna drivas med förnybart bränsle eller el. Andelen lätta lastbilar/servicebilar som drivs med förnybart bränsle eller el ska vara 50 procent senast 2014.

Transporter i den kommunala organisationen 2016

Kommunens mål för transporter har inte uppfyllts när det gäller andelen miljöbilar eller andelen personbilar och lätta lastbilar som drivs av förnybart. 2016 var 70 procent av kommunens personbilar miljöbilar och 30 procent drevs av förnybart bränsle. Andelen lätta lastbilar/ servicebilar med förnybart bränsle var 28 procent. Den totala andelen miljöbilar i kommunorganisationen, både personbilar och lätta lastbilar inräknade, var 54 procent.

Bränslefördelningen kan ses i figur 8. E85, biogas, HVO och till viss del el räknas som förnybara bränslen medan bensin och diesel räknas som icke förnybara bränslen. För att nå målen för transporter behöver kommunen minska andelen dieseldrivna fordon.

Figur 8 - Fördelningen av de bränslemängder som köpts in av kommunen 2016.

Skövde på elfte plats i Årets bilkommun 2016

I Årets bilkommun 2016 rankade Circle K alla Sveriges kommuner och län utifrån samtliga bilars körsträckor och förbrukning av bensin och diesel, samt utifrån hur stor andel nyregistrerade bilar som är miljöbilar och hur stora koldioxidutsläpp de har. Rankingen baseras på bilisternas klimatpåverkan och körkostnader. 2016 hamnade Skövde på elfte plats av totalt 290 rankade kommuner. Det är ett bättre resultat än 2015 då Skövde hamnade på 26:e plats.

Cykelstrategi för Skövde

Kommunen har under 2016 tagit fram en cykelstrategi och en cykelplan. Syftet med strategin är att underlätta cykling i kommunen och att utveckla idéerna i Skövdes trafikstrategi. Att aktivt arbeta för att fler resor görs med cykel bidrar till bättre folkhälsa, ett attraktivt stadsliv och att vi når våra miljömål.

Åtgärder för enklare cykling

Skövde fortsätter att underlätta cykling genom att förbättra beläggningen på befintliga cykelvägar. Dessutom har cykelvägnätet förlängts med drygt en kilometer ny cykelväg. Två nya cykelvägar har anlagts för att ge barn säkra skolvägar och uppmana till hållbara resor till och från skolan. Längs Köpmannagatan på Norrmalm har en tvärförbindelse byggts. Den knyter ihop två befintliga stråk och ansluter dessutom till en ny grundskola. Från det nybyggda bostadsområdet Aspö har en koppling till Kilbacken och Lundenskolan byggts. För att underlätta för barn och ungdomar att ta sig till fritidsaktiviteter på egen hand har en ny gång- och cykelväg byggts längs Claesborgsvägen i Hentorp. Den knyter ihop det befintliga stråket vid Gröna vägen med Claesborgs idrottsplats. Dessutom har en felande länk byggts som nu binder samman vårt huvudstråk i nord-sydlig riktning mellan Södra Bergvägen och Folkets park.

Kommunen har fortsatt satsa på att få fler anställda att cykla, gå och åka kollektivt till och från jobbet. Drygt 200 personer deltog i årets cykelutmaning.

Onlinemöten

Alla IT-arbetsplatser i Skövde kommun använder Skype för olika former av realtidskommunikation. Att ersätta fysiska möten och resor (lokalt, regionalt eller nationellt) med "onlinemöten" via Skype minskar miljöbelastningen avsevärt. Under 2016 har drygt 700 onlinemöten genomförts. Vi vet för lite om mötena för att kunna räkna ut de exakta miljövinsterna, men kan konstatera att de är betydande. Det finns en stor potential i att fortsätta utveckla de resfria mötesformerna, under förutsättning att systemet är enkelt, lättillgängligt och tekniskt pålitligt. För att förändra inarbetade mötesvanor krävs tydlig kommunikation om att tekniken finns, hur den ska användas och varför vi styr mot fler resfria möten. 2015 års siffror är inte jämförbara med 2016 års siffror eftersom definitionen av onlinemöte har förändrats.

Resor med tåg

Under 2016 har mängden längre tjänsteresor med tåg varit i stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Dock har resandet med tågoperatören SJ minskat, till fördel för tågoperatören MTR. Totalt har vi åkt 1 031 212 kilometer med SJ och 178 780 kilometer med MTR (totalt 1 209 992 kilometer). Resor som gjorts med Västtrafik och övriga operatörer, mest kortare tjänsteresor till omkringliggande kommuner, redovisas inte.

SJ:s miljöstatistik redovisar totalt koldioxidutsläpp i kilogram för kommunens tågresor:

Gör en snyggare och mindre tabell

Miljöredovisning SJ	Tågresor 2016	Tågresor 2015	Tågresor 2014	Tågresor 2013	Tågresor 2012
Totalt antal resta km med SJ	1 031 212	1 176 890	1 205 762	1 392 303	1 620 496
Koldioxid (CO ₂), växthuseffekt (kg)	2,17* kg	2,47 kg	2,53 kg	2,92 kg	3,4 kg
* 2,17 kg (CO ₂) motsvarar utsläppen från 0,917 liter bensin.					

Tågoperatören MTR rapporterar inte miljöbesparingar på samma sätt som SJ. Men använder vi samma metod som SJ för resorna med MTR så blir miljöbelastningen på de 178 780 km vi rest 0,37 kg CO₂. Med hjälp av metoden, där resor med tåg jämförs med motsvarande resa med bil, kan man se att vi gör stora miljövinster genom att resa med tåg.

Gör en snyggare och mindre tabell

Om Skövde kommun valt bil istället för tåg hade det sett ut på följande sätt:		
	Tåg	Bil
Totalt antal resta km	1 209 992	1 209 992
Koldioxid (CO ₂), kg	2,54	231 108,35

Resor med flyg

Miljöstatistik från kommunens resebyrå Big Travel Sweden AB redovisar koldioxidutsläpp för våra flygresor. Under 2016 har kommunen minskat de korta flygresorna (under 500 kilometer) med 66 procent. Dock har våra långa resor med flyg (över 500 kilometer) ökat med 42 procent.

Gör en snyggare och mindre tabell!

Miljöredovisning Big Travel Sweden AB (flygresor 2015)	Koldioxid, kg	Km
Flyg under 500 km	7 532	37 375
Flyg över 500 km	114 088	212 857
Miljöredovisning Big Travel Sweden AB (flygresor 2016)	Koldioxid, kg	Km
Flyg under 500 km	2 813	12 548
Flyg över 500 km	86 547	364 323

Big Travel Sweden AB är skyldiga att tillhandahålla klimatkompensation om vi så önskar. Klimatkompensation innebär att man kompenserar för utsläpp som våra aktiviteter orsakat. Det kan exempelvis göras genom köp av reduktionsenheter. Leverantören har inte rätt att ta ut någon extra avgift för detta.

Giftfri miljö

Kemikalier i vår vardag – nyttiga och ibland farliga?

Kemikalier förknippas ofta med dödskallemärkningar och toxiska medel. Men den senaste tiden har även låga, diffusa kemiska utsläpp från vardagsföremål börjat uppmärksammas som ett växande problem. Ökad insikt och mer kunskap inom området blir allt viktigare. Alliansen har i sin programförklaring 2015–2018 gett kommundirektören i uppdrag att föreslå hur man kan minska halterna av skadliga kemikalier i den kommunala verksamheten.

Nätverket Giftfri vardag för svenska kommuner

Kommunnätverket Giftfri vardag är en långsiktig plattform för att underlätta samverkan mellan kommuner och sprida goda exempel som stödjer arbetet för en giftfri vardag. Målet är att minska exponeringen för kemikalier i vardagen, särskilt hos barn och ungdomar. Viktiga samverkansområden är:

- kemikaliekrav vid upphandling
- kemikaliekrav vid byggnationer
- utbyte av befintliga produkter och varor
- utbildningsinsatser
- ta fram och genomföra kemikaliehandlingsplaner

Giftfri vardag är till för dem som representerar kommunerna i frågor som rör giftfri vardag. Det fungerar inte som tillsynsvägledning för myndigheter. Skövde kommun är medlem sedan november 2015. Även kommunala bolag kan delta, om de är till 100 procent ägda av kommunen och har som huvuduppdrag att utföra kommunens uppgifter. Nätverket har en webbaserad arbetsplats som kallas *Samarbetsrum*. Den finns på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) hemsida och är navet i nätverket.

Gör en snygg faktaruta

FAKTARUTA

Preciseringar av miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö (målområdena kursiverade):

- Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen via alla exponeringsvägar är inte skadlig för människor eller den biologiska mångfalden.

- Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört.

- Spridningen av oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper är mycket liten. Uppgifter om hur de viktigaste av dessa ämnen bildas och sprids finns tillgängliga, liksom information om källor till och utsläpp av ämnena.

- Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

- Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper är tillgänglig och tillräcklig för riskbedömning

- Information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig.

Giftfria golv i Skövdes förskolor

Fastighetsavdelningen har fortsatt att styra entreprenader och underhållsarbeten mot miljöanpassade produkter. I Skövdes förskolor byter man ut plastgolv som innehåller ftalater mot ftalutfria alternativ. Arbetet pågår sedan 2015 och följer tidsplanen. Cirka 3500 kvadratmeter, av planerade 10 000, har bytts ut.

Farliga kemikalier i webregister

Det finns hundratals kemiska ämnen som kan vara farliga för människor, miljö eller bådadera. Ämnena kan vara farliga på kort eller lång sikt och i olika mängder. För att underlätta för konsumenterna finns ett antal listor över dessa ämnen. Listorna baseras på olika regelverk, exempelvis EU:s kemikalielagstiftning (REACH) och Arbetsmiljöverkets författningar (AFS). Skövde VA:s webbaserade kemikalieregister *iChemistry* har samlat alla

dessa listor. I registret kan man med några knapptryck se vilka produkter som innehåller ämnen från respektive lista. Fem av listorna är prioriterade eftersom de samlar de allra farligaste ämnena. Skövde VA använder elva produkter med ämnen som finns på en eller flera av dessa listor. Dessa produkter bör fasas ut ur kemikaliebeståndet om det finns dugliga alternativ. Skövde VA tittar just nu på alternativ till produkterna.

Skövde VA använder också produkter som bedöms utgöra hög risk på andra sätt, exempelvis genom att de är kraftigt frätande. När dessa riskbedöms utvärderar man också om de kan tas bort eller ersättas. Produkter kan också tas bort om de inte används eller om leverantörens varuinformation (säkerhetsdatablad) inte upplevs trovärdig. Det sistnämnda har lett till att Skövde VA (Stadskvarns avloppsreningsverk) avslutat samarbetet med en fett- och oljeleverantör.

För att minimera antalet kemiska produkter arbetar Skövde VA med att öka inköpskontrollen, minska antalet leverantörer och undersöka om vissa produkter kan användas i många moment. I december 2016 använde Skövde VA totalt 262 kemiska produkter – en minskning med 26 stycken jämfört med 286 produkter under 2015. Framför allt har man tagit bort produkter som inte används, eftersom dessa kostar att administrera i *iChemistry* och dessutom måste riskbedömas.

Att riskbedöma kemiska produkter är ett omfattande arbete. Varje produkt ska riskbedömas där den används – därför kan en produkt kräva flera bedömningar. Alla arbetsplatser ska enligt Arbetsmiljöverket göra riskbedömningar som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Bedömningarna ligger sedan till grund för åtgärder som kan förebygga olycksfall och ohälsa. Vid slutet av 2016 var cirka 55 procent av Skövde VA:s kemiska produkter riskbedömda och en åtgärdsplan finns.

FOTO

Miljöutbildning och kunskap som gör skillnad

We Change Skövde april 2016

Drygt 750 gymnasieelever var inbjudna när framtidsturnén We Change stannade till i Skövde Kulturhus den 18-19 april. Arrangemanget genomfördes i samarbete med Skövde kommun och ledande företag och organisationer. Det var femte året för Sveriges största hållbarhetsatsning för gymnasiet. Temat för året var FN:s 17 globala utvecklingsmål, Agenda 2030. Syftet med turnén är att inspirera och involvera unga i hur vi skapar ett hållbart samhälle. Under dagen fick eleverna verktyg för att vara med och skapa ett hållbart samhälle. De kunde också nätverka med företagsledare, kommunpolitiker och andra engagerade unga i Skövde. 80 procent av deltagarna ansåg efter eventet att de fått bättre kunskaper och verktyg för att bidra till hållbar utveckling. Hela 90 procent ansåg att de fått bättre förståelse för begreppet hållbar utveckling.

Skövde kommun lånar grönt

Gröna lån kompletterar kommunens hållbarhetsarbete. De gröna lånen innebär att kommunens hållbara investeringar finansieras av investerare som vill jobba för en mer hållbar värld. Det ställs höga krav på investeringar för att de ska godkännas för gröna lån. De ska bland annat främja övergången till ett hållbart samhälle med låga utsläpp och dessutom ingå i låntagarens systematiska miljöarbete. Samtliga projekt granskas detaljerat av Kommuninvests miljökommitté för gröna obligationer, och dessutom görs en extern granskning. Gröna lån fungerar därför som en kvalitetsstämpel. Kommuninvest är ett samarbete mellan Svenska kommuner och landsting för att uppnå effektiv finansiering av investeringar i ett hållbart samhälle. Intresset för gröna lån är stort. Sedan introduktionen i juni 2015 har ett 80-tal projekt godkänts av Kommuninvests miljökommitté. Fem av de projekten finns i Skövde. Under 2016 har gröna lån dessutom blivit billigare än vanliga lån. Med andra ord är det nu billigare att finansiera hållbara satsningar än icke hållbara satsningar. Det beror på att räntorna pressas ned när allt fler investerare vill investera.

Solenenergipris till Skövde 2016

Skövde kommun är ansluten till Västra Götalands klimatstrategi genom flera gemensamma projekt. Projektet Sol i Väst avslutades vid halvårsskiftet 2016. Resultatet blev en uppskattad lärandeprocess som har dokumenterats. Hela 4 000 kvadratmeter solceller i 27 anläggningar installerades under projektets gång (i skolor, bostadshus, kontor, grupp- och äldreboenden, museum och på mark). Sol i Väst-projektet anses ha byggt upp en fantastisk kompetens inom solenergi och varit ett strategiskt avgörande projekt för Västsverige. Skövde kommun och Hållbar utveckling väst tilldelades 2016 års Solenergipris av Svensk solenergiförening för projektet.

Skövdes miljöbarometer

Miljöbarometern är ett webbaserat verktyg för att redovisa och följa upp kommunens miljöarbete. Syftet med webbplatsen är att synliggöra kommunens miljöarbete och öka användningen av miljö- och hållbarhetsdata som beslutsunderlag. Miljöutvecklingen redovisas genom 75 miljöindikatorer uppdelade på nio fokusområden: Klimat, Energi, Luft, Trafik, Vatten, Natur, Kemikalier och miljögifter, Avfall och återvinning samt Bostad. Hälften av indikatorerna har uppdaterats under 2016. På webbplatsen redovisas också Skövdes energi- och klimatplan, och följs upp med hjälp av nyckeltal, indikatorer och åtgärder. Den har inte uppdaterats under året. Att viktig miljöinformation är lättillgänglig för alla gör det lättare för människor att vara delaktiga och engagerade i miljöfrågor. Ett stort informationsarbete krävs för att miljöbarometern ska bli känd och använd av exempelvis elever, politiker, tjänstemän och övriga intresserade. Arbetet med Miljöbarometern drivs tillsammans med Falköpings, Hjo, Tibro och Karlsborgs kommuner genom Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS).

Agenda 2030

Upphandlingsenheten har under året deltagit i utbildningar kring FN:s antagna 17 globala utvecklingsmål, Agenda 2030. Målen handlar bland annat om att avskaffa fattigdom, uppnå jämställdhet, bekämpa klimatförändringar och säkerställa god hälsa, likvärdig utbildning och hållbar ekonomisk tillväxt. De globala målen berör många områden som svenska kommuner, landsting och regioner redan arbetar aktivt med. Det

gäller exempelvis energieffektivitet, folkhälsofrågor, effektiv och hållbar offentlig upphandling samt demokratisk samhällsstyrning på alla nivåer. När det gäller offentlig upphandling kan också världen utanför Sverige påverkas, och när det gäller kommunen som konsument kan företags produkter och tjänster påverkas. Genom att exempelvis ställa sociala eller miljömässiga krav i offentliga upphandlingar kan kommuner, landsting och regioner bidra till att mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor och hänsyn till miljö och klimat säkerställs.

Utomhuspedagogik med fokus på överlevnad

I maj varje år arrangerar Locketorps hembygdsförening Locketorps natur- och miljödagar i samarbete med andra organisationer och myndigheter. 2016 års tema var Din och naturens överlevnad, och cirka 700 skolelever deltog under två dagar. Att känna till sitt närområde blir allt viktigare i en globaliserad värld. Skövde kommun deltog med en skräpmaja som både roade och oroade eleverna med sitt prat om skräp. Kommunen informerade också om skogen på ett kul sätt. Elever och lärare visade stort intresse och uppskattning för evenemanget.

Cykelkampanj inom kommunens organisation

Under 2016 fortsatte Skövde kommuns cykelutmaning för kommunens anställda. Utmaningen görs för att främja förändrade resvanor till, från och i arbetet. Totalt 200 anställda deltog. Cykelutmaningen har gett en rad positiva resultat. Deltagarna tycker att cykelutmaningen har påverkat deras hälsa positivt och att den förändrat deras resvanor. 82 procent kommer att fortsätta gå, cykla eller åka kollektivt.

Skräpplockardagen – ögonöppnare och konkret insats

I årets skräpplockardagar deltog flera tusen barn, elever och vuxna i kommunens skolor och förskolor. Initiativet är väldigt uppskattat eftersom alla inblandade upplever att de kan påverka sin närmiljö. Det är ett bra sätt att arbeta pedagogiskt med nedskräpning, återvinning, konsumtion och allemansrätt. Dagen har initierats av Stiftelsen Håll Sverige Rent för att uppmärksamma nedskräpningen i samhället. Förra året deltog 804 570 skräpplockare i hela Sverige. Hela 283 av landets 290 kommuner deltog. Västra Götaland var det län som hade flest skräpplockare.

Earth Hour 2016

Flera olika aktiviteter pågick under Earth Hour-veckan, från måndagen den 14 mars till lördagen den 19 mars. Dessutom släcktes Skövde stadshus ned som en symbolhandling. Syftet med kampanjen är att öka intresset för och medvetenheten om att klimatet förändras. Målet med manifestationen är att fler ska agera mer kraftfullt i klimatfrågan.

Synliga och stolta

Kulturenheten satsar på att göra allmänheten mer medveten om miljöfrågor. Det gör man bland annat genom föredrag, utställningar och filmer på olika miljöteman. Bibliotekets Mångsidiga måndagar har också arrangerat miljöföreläsningar under året.

Miljöledning och certifiering inom kommunkoncernen

Sektor service och Miljösamverkan Östra Skaraborg är miljödiplomerade enligt Göteborgs stads modell. Skövdebostäder AB och Skövde Värmeverk AB är miljöcertifierade enligt ISO 14001. Inga andra sektorer har planer på miljödiplomering eller miljöcertifiering. För att en verksamhet ska kunna fullfölja en miljöcertifiering krävs tydlig styrning och ledning.

I FOTO på Sörgårdsmjök på Näringslivsgalan

Skövdes miljöpris 2016 till Sörgårdsmjök

Motiveringen till årets miljöpris

”Mat har alltid fascinerat människan. Att veta vad man äter, hur maten producerats och varifrån den kommer har blivit viktigt för allt fler. Konsumenter ser gärna att livsmedel är närproducerade och vill stödja svenskt lantbruk.

Att som konsument få en större inblick i livsmedelsproduktionen skapar mervärden för produkterna som framställs. Vi har valt att premiera en entreprenör som valt att förädla sin produkt och skapar utveckling av landsbygden.

Mjölken produceras på landet, strax utanför Skövde, och satsningen att vidareutveckla konceptet har gjorts noggrant även om det är en chansning att stå på egna ben genom att äga ett eget gårdsmejeri. Butikslokalen ligger i direkt anslutning till ladugården och kunderna kan se hur djuren har det genom ett fönster. En stor del av marknadsföringen har skett via sociala medier och därigenom har företaget kommit närmare sin målgrupp. Produktionen är säker, ekologisk och certifierad enligt KRAV:s alla regler.

Konkurrensen om årets miljöpris har varit stenhård men Sörgårdens modiga satsning är värd att lyftas fram. En satsning för att få betalt för mjölken och samtidigt komma närmare konsumenten på en tuff global marknad. Skövdeborna får nu närproducerad och ekologisk mjök i glasflaskor. Som förr fast bättre. Robert och Anne-Berit är väl värda Skövde kommuns miljöpris 2016.”

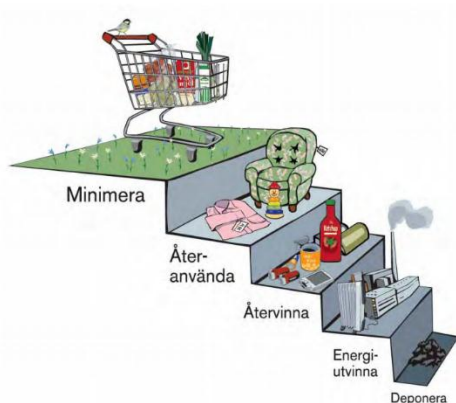
FOTO Invånare som sorterar rätt

Bildtext: AÖS vision är att vara ett av de ledande företagen i Sverige inom kommunal avfallshantering och att våra invånare sorterar rätt.

Avfall och källsortering i Skövde regionen

Sedan den 1 januari 2016, då Gullspångs och Mariestads kommuner blev medlemmar, består Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) av nio kommuner. Övriga medlemskommuner är Falköping, Skövde, Tibro, Hjo, Karlsborg, Skara och Töreboda, och totalt bor cirka 170 000 invånare i området. AÖS ska verka för att minska mängden avfall och dess farlighet samt öka återanvändningen och materialåtervinningen.

Detta arbete kan illustreras med en avfallstrappa.

Den stora utmaningen för svensk avfallshantering är att minska avfallsmängderna. Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget i avfallshierarkin och det är prioriterat i både den europeiska och i den svenska avfallslagstiftningen.

Insamling av avfall

Via sopbilar och återvinningscentraler har AÖS under 2016 hanterat totalt 494 kilo avfall per invånare. Det är mer än tidigare år och kan bero på ökad köpkraft. Mängden avfall insamlat via sopbil uppgår till 208 kilo per invånare (rikssnittet ligger på 225). Totalt sett samlas mer avfall in via återvinningscentraler än via sopbil. Årets ökning beror på att mer avfall tagits emot på återvinningscentralerna.

Schematisk skiss över detta (se i förra årets redovisning och gör något liknande):
Bildtext: Angiven måluppfyllelse bygger på Naturvårdsverkets statistik att varje person ger upphov till 74 kilo matavfall per person och år.
Under 2016 samlade hela AÖS in 3 709 ton matavfall. Nationell målsättning 50 %. Per person inom AÖS 29,3 %

Andelen insamlat matavfall ligger nu på 29,3 procent. Andelen har ökat varje år sedan man införde insamlingen, trots att fler kommuner tillkommer varje år. Det är fortfarande en bit kvar till att nå det nationella etappmålet på 50 procent 2018.

Mera matavfall och AÖS miljömål

Viss av Skövdes kommunala kök sorterar idag matavfall, och övriga kommuners kök kommer att kontaktas för start under 2017 och 2018. I Skövde sorterar drygt 3 800 lägenhetshushåll sitt matavfall. AÖS mål inför 2016 var att samtliga villahushåll i Skövde skulle erbjudas anslutning till insamling av

matavfall, men på grund av fördröjd upphandling av sopbilar kunde det inte uppfyllas. Däremot har flera andra miljömål uppfyllts, bland annat genom att 57 procent av de ordinarie sophämningsbilarna drivs av biogas och att 30 procent drivs med andra förnyelsebara drivmedel. 12 procent av slammet från enskilda avloppsanläggningar hanteras lokalt via avvattning, vilket betyder att även det målet uppfyllts med råge.

Figur:

Visste du att... AÖS insamlingsystem för matavfall har godkänts av Jordbruksverket? Det innebär att restprodukter från biogasframställning kan användas vid ekologisk växtodling.

Deponering

Mängden avfall till deponi inom AÖS område är 5,5 kilo per invånare och år. Det är något högre än riksgenomsnittet för 2015 som var 4 kilo, enligt Avfall Sveriges rapport Svensk avfallshantering (2015). Det är också en ökning från tidigare år. Ökningen beror på att Røjornas ÅVC i Skara använder sig mer av deponi. Mängden har ökat ytterligare något i och med att Mariestads och Gullspångs kommuner gått med i förbundet.

Mängd avfall till deponi

Kg/inv	2016**	2015	2014*	2013	2012
Avfall till deponi	5,5	4,4	4,3	0,7	0,7
SUMMA	5,5	4,4	4,3	0,7	0,7

* Från och med 2014 ingår även Skara kommuns mängder i siffrorna.

** Från och med 2016 ingår även Gullspångs och Mariestads kommuner i siffrorna.

Resurshushållning

Upphandling med stor miljöpåverkan

Upphandlingsenheten är kommunstyrelsens verkställande organ för kommunens upphandlingsverksamhet.

Kommunens upphandling regleras av:

- [Lag om offentlig upphandling](#), LOU (2007)
- [Upphandlingspolicy](#) för Skövde kommun (2013)
- [Riktlinjer för inköp](#) i Skövde kommun (2013)

Den 1 januari 2013 infördes en ny inköpsorganisation i Skövde kommun. Behöriga beställare och direktupphandlare har utbildats sedan 2014. Totalt har cirka 510 personer inom samtliga sektorer gått en av utbildningarna eller båda. De har bland annat utbildats i grunderna för upphandling, där miljökrav varit en del.

Det är i upphandlingskedet som krav på miljöprestanda ställs på varor, tjänster och entreprenader som ska köpas in.

När kraven fastställs ska ett stort antal policyer, planer och riktlinjer följas – bland annat dessa:

- [Energi- och klimatplan](#) (2012)
- [Resepolicy](#) (2012)
- [Riktlinjer för fordon och resor](#) (2012)
- [Måltidspolicy](#) (2016)

Upphandlingsenheten är beredd att höja ambitionen när det gäller miljökrav. Den kan dock inte agera självständigt, eftersom kraven skulle kunna ge kommunen ökade kostnader eller på andra sätt påverka kommunens olika verksamheter.

Nationella upphandlingsstrategin

Som ett led i arbetet med att utveckla de offentliga upphandlingarna tog regeringen 2016 fram en nationell upphandlingsstrategi. Målet är att offentliga upphandlingar ska vara effektiva, rättssäkra och ta tillvara marknadens konkurrens. Den ska främja innovativa lösningar och ha miljöhänsyn och sociala hänsyn i beaktande. Den nationella upphandlingsstrategin innehåller sju inriktningsmål. Kopplat till dessa finns handfasta råd kring hur man kan arbeta för att uppfylla målen. Under mål 6, "En miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling", framhålls bland annat att miljöanpassad upphandling måste användas mer, särskilt inom produktgrupper med stor miljöpåverkan. Man betonar också att upphandling kan användas som strategiskt verktyg för Sveriges omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi och för att nå de nationella miljömålen. Dessutom slår man fast att relevanta djurskyddskrav (på icke diskriminerande grunder) ska ställas i upphandlingar.

17 globala utvecklingsmål

FN har antagit 17 globala utvecklingsmål, Agenda 2030. De handlar bland annat om att avskaffa fattigdom, uppnå jämställdhet, bekämpa klimatförändringar och att säkerställa god hälsa, likvärdig utbildning och hållbar ekonomisk tillväxt. De globala målen berör många områden som svenska kommuner, landsting och regioner redan arbetar aktivt med. Det gäller exempelvis energieffektivitet, folkhälsofrågor, effektiv och hållbar offentlig upphandling samt demokratisk samhällsstyrning på alla nivåer. När det gäller offentlig upphandling kan också världen utanför Sverige påverkas, och när det gäller kommunen som konsument kan företags produkter och tjänster påverkas. Genom att exempelvis ställa sociala eller miljömässiga krav i offentliga upphandlingar kan kommuner, landsting och regioner bidra till att mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor och hänsyn till miljö och klimat säkerställs.

Miljökrav i upphandlingar

Under 2016 har upphandlingsenheten slutfört 40 upphandlingar för Skövde kommun. Där det har varit möjligt har miljökrav ställts. I de fall Upphandlingsmyndigheten har tagit fram miljökrav inom det upphandlade området, har dessa miljökrav ställts helt eller delvis i upphandlingarna. I de fall Upphandlingsmyndigheten ännu inte tagit fram några kriterier för området har målet varit att formulera och ställa egna miljökrav.

Upphandlingar med krav på miljöarbete

I följande upphandlingar har krav ställts på strukturerat miljöarbete, exempelvis miljöcertifiering, miljöledningssystem eller motsvarande:

- TV-inspektioner, slamsugning och högtrycksspolning av avloppsledningsnät
- Väglinjemarkering
- Hisservice och hissreparationer
- Hyrmaskiner

Upphandlingar där andra miljökrav har ställts – exempel:

Lek- och skapandematerial till skola/förskola

- Den leverantör som blir antagen som övergripande leverantör ska aktivt jobba mot sina leverantörer för att säkerställa att de produkter som ska tas in i sortimentet uppfyller Upphandlingsmyndigheten, gällande avancerade kriterier för giftfri förskola. Leverantören ska stödja verksamheternas arbete med att öka andelen giftfria produkter. Leverantören ska i sin artikellista genom särskild märkning ange om produkten uppfyller Upphandlingsmyndighetens kriterier avseende giftfri förskola. Samtliga leverantörer ska kunna lämna besked om en specifik produkt uppfyller gällande krav på giftfri förskola. Krav har även ställts på att andra produkter, exempelvis ritpapper, ska vara miljömärkta och att detta ska synas i leverantörens artikellista.

Porslin och köksredskap

- Samtliga plastprodukter för servering ska vara fria från Bisfenol A. Ämnen som ger antimikrobiell funktion ska inte avsiktligt vara tillsatta i avtalsprodukter. För de produkter som inte omfattas av krav på helt bisfenolfri får inte Bisfenol A utsöndras från produkt i halter över 0,06 mg/kg livsmedel. Miljöklassning ska framgå i artikellista i det fall detta finns.

Skogstjänster

- Leverantören ska förbinda sig att följa reglerna för certifiering enligt FSC (Forest Stewardship Council), Grönt paraply. FSC-märket garanterar ett ansvarsfullt skogsbruk som tar hänsyn till miljön. Till fordon och andra maskiner som används ska diesel av miljöklass 1 eller annat miljöbränsle användas. Endast hydrauloljor som är godkända enligt SS-ISO 155434 eller likvärdiga får användas. Till motorsågar och liknande redskap ska akrylatbränsle eller annat miljöbränsle användas. Vegetabilisk kedjesmörjolja ska användas där så är lämpligt.

Skolskjutstrafik

- Leverantören ska bedriva ett aktivt miljöarbete. Bussarna som används i uppdraget ska som minst uppfylla utsläppskravet för Euro V. Vid avtalsstart ska skolskjutsarna utföras med minst 50 % förnybara drivmedel. Om leverantören vid avtalsstart kan utföra skolskjutsarna med minst 75 % förnybara drivmedel utgår ett mervärde vid utvärderingen. Om leverantören efter fyra år efter avtalsstart utför samtliga skolskjutsar med 100 % förnybara drivmedel utgår en miljöbonus. Fordonsvård får bara genomföras med miljömärkta tvättkemikalier. Fordonen ska tvättas i tvätthall med slam- och oljeavskiljare och efterföljande rening.

Färdiglagade matportioner

- Matförpackningen ska vara tillverkat av återvinningsbart alternativt brännbart miljögodkänt material. Hållbarhetskrav enligt Upphandlingsmyndighetens baskrav ställs avseende nöt-, gris-, lamm- och fågelkött. Krav på spårbarhet ställs på fisk- och skaldjur. Krav på att minst 20 % av de färdiglagade matportionerna ska bestå av ekologisk råvara.

När inga eller endast enstaka miljökrav ställts är orsakerna flera, framför allt att:

- Många upphandlingar är tjänsteupphandlingar
- En del beställare är inte insatta i miljökrav och prioriterar inte dessa.
- Upphandlingsenheten saknar kompetens för att ställa miljökrav inom områden som inte finns framtagna av Upphandlingsmyndigheten.
- Resurser saknas för att följa upp att ställda miljökrav efterlevs. Det är i princip inte tillåtet att ställa krav som inte följs upp.

I och med att vi i stor utsträckning tillämpar råden från Upphandlingsmyndigheten förväntas antalet upphandlingar med miljökrav öka i takt med att myndigheten publicerar fler miljökrav inom flera områden.

Beställning från ramavtal

Om upphandlingen gjort det möjligt att välja produkter med viss miljöprestanda, är det på beställarens ansvar att göra ett aktivt miljöval. I e-handelssystemet Raindance kan man filtrera på miljömärkta produkter, vilket underlättar när beställaren väljer produkt. I det upphandlade sortimentet för Förbrukningsartiklar Papper och plast (Staples Sweden AB), exempelvis, kan man välja mellan Svanen-märkta blöjor och blöjor utan miljömärkning. Om en förskola vill göra ett aktivt miljöval är det beställarens ansvar att välja de Svanen-märkta blöjorna. Skövde kommuns förskolor köpte under 2016 totalt 272 652 blöjor via Raindance. Av dessa var cirka 80 procent Svanenmärkta.

Hos flera e-handelsleverantörer kan man filtrera på och beställa miljömärkta produkter via Raindance.

Ekologiska och konventionella livsmedel

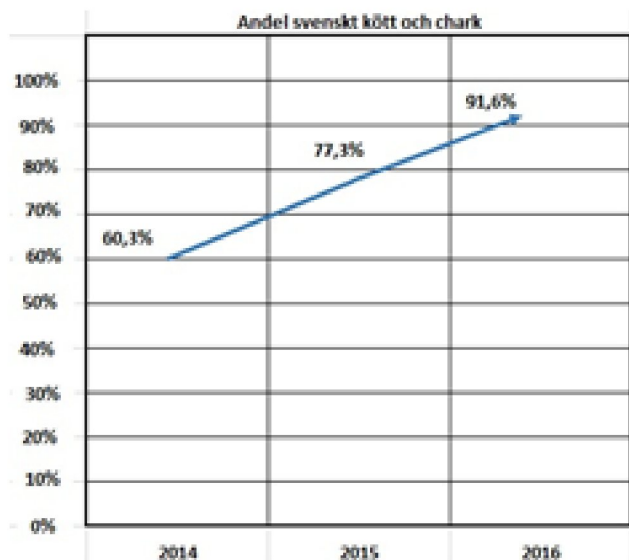
Under 2016 har Skövde kommun köpt livsmedel för totalt 38 582 413 kronor från ramavtalsleverantörerna. Av totalsumman står ekologiska livsmedel för 21 procent (8 123 128 kronor) – en minskning med 4,4 procentenheter jämfört med 2015. Den totala summan för inköpta livsmedel är högre än för 2015 (38 087 326 kronor). Den minskade andelen ekologiskt beror på att Servicenämnden har fattat beslut om att inom befintlig budget uppnå 20 procent ekologiskt. Köken har uppmanats att köpa mer svenskt och dra ned på de ekologiska inköpen i enlighet med Skövde kommuns måltidspolicy.

Kommunens livsmedelscontroller har under året haft fortsatt fokus på att följa upp gällande avtal och höja avtalstroheten. Måltidsavdelningen har en avtalstrohet på 94,66 procent. 2015 var motsvarande siffra 92,22 och 2014 var den 87,4 procent. Tack vare förbättringarna frigör kommunen pengar till att köpa in mer svenska livsmedel.

Svenskt kött

Nytt avtal på färskt kött och chark slöts med Charkman i november 2015, tillsammans med 13 andra kommuner. Djurskyddskrav ställdes enligt upphandlingsmyndigheten, vilket resulterade i 100 procent svenskt kött på det avtalet. 2016 är det första hela året med detta avtal, vilket märks i inköpen. Under året har inköpen av färskt svenskt kött ökat med 14,3 procentenheter (91,6 procent). Kostnaden har blivit högre i och med att mer svenska kötttråvaror har köpts in.

Nya avtal under året

Under året har avtal tecknats med sju lokala producenter: Öredals skaleri, Franzéns champinjoner, Västgötahonung, Gäsene mejeri, Olivia, Mor Brittass samt Kalvdans i Kulling. Nya avtal har också tecknats med Grönsakshuset (Färskt frukt och grönt) och med Skånemejeriet (Mejeri), där vi ställt upphandlingsmyndighetens baskrav på djurskydd. Alla dessa avtal börjar gälla den 1 oktober 2017. Ny upphandling av huvudgrossist har påbörjats under 2016. Där är kraven på många animalier satta enligt upphandlingsmyndighetens baskrav.

Grönstruktur och biologisk mångfald

I Skövde har du aldrig långt till kvalitativa naturområden. Oavsett om du vill njuta av Boulognerskogens grönska, ströva i skogen i Billingens fritidsområde eller uppleva vildare ängsnatur i något av våra reservat hittar du det inom gång- och cykelavstånd. Här följer exempel på åtgärder som görs för att bibehålla den goda kvaliteten på Skövdes natur-, park- och skogsområden.

Gröna inslag för en hållbar stadsmiljö

När Skövde växer byggs också fler bostäder, förskolor, sjukhus och andra byggnader. Det innebär att områden med höga naturvärden aktivt måste bevakas. Större sammanhängande tätortsnära grönområden, med höga värden för friluftsliv, växt- och djurliv, bör särskilt beaktas i detaljplanearbetet eller planprogramskedet.

Under året har Skövdes stadskärna förskönats på flera vis. Ett exempel är det återkommande evenemanget Stad i Ljus, som under 2016 genomfördes första helgen i december. Skövdeborna kunde njuta av installationer med isskulpturer och ljus som prydde centrumdelarna.

Mycket planering och projektering av centrumnära miljöer har gjorts för att skapa en trivsammare stad med plats för många mänskliga möten. Kommande år väntas man ta ett helhetsgrepp kring stadskärnan, där både den sociala och ekologiska hållbarheten står i centrum.

Alla ska ha tillgång till naturen

För att besökare lätt ska kunna njuta av Skövdes vackra och värdefulla naturområden har sittbänkar placerats ut på platser som antingen är särskilt välbesökta (exempelvis Nohlmarken) eller där sittplatserna tidigare varit få (exempelvis Getaryggen och delar av Ulveksbackarna). Eldplatserna vid Ryds ängar och Ryds grottor har förbättrats med sittbänkar och nya eldstäder.

Vi har också, i samarbete med Fritidsenheten, medverkat till att en tillgänglighetsramp lagts ut så att även funktionshindrade kan bada i Simsjön.

Stadens guldorn fortsätter att förnyas

Boulognerskogen är en av Skövdes mest uppskattade parker. Under året har en ny mötesplats anlagts i den centrala delen av parken. Denna mötesplats har blivit en knutpunkt för invånarna. Ett samarbete med Kulturenheten har inletts för att berika parken med konst. Kulturella inslag märks redan då konstverket *Elaine* har fått ett mer upplyft läge.

Parken fortsätter att locka en mängd olika arrangemang. Det gör att nya besökare, utöver badgästerna, hittar hit och finner rekreation av olika slag. Under hösten och vintern har fågeldammen slamsugits för att förstärka dammens funktion för rening av dagvatten och livsmiljö.

Det treåriga Lona-projektet i Rhododendrondalen har under sitt andra år anlagt tillgänglighetsanpassade gångvägar. Tack vare det kan personer med funktionsnedsättning nå den anlagda grillplatsen och uppleva rhododendronblomningen och platsens lugn. Vi har också kompletterat med

sittmöjligheter och utsiktspunkter. Vegetationen har förstärkts med ängsflora och ytterligare rhododendronbuskar.

Naturliga vägar och infrastruktur

Vid trafikplats Aspö har en ny rondell anlagts med ljussatta kalkstensmurar och ängsytor. Målet är skapa en välkomnande miljö för både människor och insekter. Trafikplatsen är planerad så att skötselbehovet i trafikerade miljöer minimeras. Tätortsnära naturmiljöer gallras distriktsvis för att skapa tryggare och trivsammare närmiljö. Arbetet planeras så att transporter minimeras.

Runtom i staden sker fibergrävningar och byggnationer. Grönytor och träd har utsatts för stora ingrepp. Både externa och interna aktörer är dåliga på att följa instruktioner kring grävningar och skyddsåtgärder, vilket orsakar långsiktiga skador på vegetationen. Det behövs mer tillsyn och utbildning för att förhindra denna förstörelse av kapital och ekosystemtjänster.

Under 2016 genomfördes många kompensationsåtgärder när man exploaterar befintlig slätteräng och bygger ny trafikplats i samband med detaljplanen för Norra Ryd. Avverkningar och gallringar genomfördes i de värdefulla gräsmarkerna under våren, och följdes av stubbfräsning inför höstens slätter. Sammanlagt kommer drygt fyra hektar att långsiktigt skötas som slätteräng i det blivande Natura 2000-området.

Under våren stängslade man in cirka fyra hektar blivande betesmark söder om de tidigare nämnda slätterängarna. Under hösten flyttade man också in drygt 80 individer av orkidén ängsnattviol i slätterängen. Det blir spännande att se hur lyckad flytten blivit, och att följa utvecklingen i övriga delar av slätterängen och betesmarken.

Skogsavverkning och trädens livscykel

Skövde kommuns skogsbruk är certifierat enligt FSC-standard och sköts enligt en så kallad Grön skogsbruksplan. Certifieringen innebär att vi bedriver ett uthålligt skogsbruk där vi tar hänsyn till natur- och kulturmiljön, till dem som arbetar i skogsbruket och till etiska och sociala värden.

Den bostadsnära skogsmiljön i Södra Ryd har under året arbetats igenom för att skapa en trivsamt närmiljö för vardagsrekreation. Vi har avverkat i skogarna i Billings fritidsområde, i Stöpen samt i Skultorp. Målet har varit att på ett ekonomiskt sätt ta vara på avverkningsmogen skog samtidigt som miljö- och rekreationsvärdena behålls. Därför har avverkningarna gjorts på många små ytor, i anslutning till luckor och glesa ytor. Avverkningsområdena har noga planlagts för att bevara viktiga miljövärden, minimera markpåverkan och bevara skogskänsla och tillgänglighet.

I stadens centrala delar har samtliga drygt 1 000 träd inventerats. Inventeringen fungerar som grund för kommunens kommande trädplan, och ger dessutom en bild av hur träden mår och lever i den utsatta miljö som stadens centrum utgör. Trädinventeringen behöver fortsätta under flera år och medel behöver avsättas för detta.

Grön lek för barn och unga

Att under uppväxten ha nära till naturen ger flera viktiga fördelar. Det ökar förståelsen för våra naturliga kretslopp och stimulerar känslan att naturen är viktig att vara rädd om. Närheten till god natur ger många pedagogiska vinster.

I Aspöområdet har en ny skolskog anlagts, som Lundenskolans barn besöker varje vecka.

I Skultorp har tätortsnära skogsskötsel genomförts. I anslutning till Skogens förskola har ett område gallrats och röjts för att öka tillgängligheten samtidigt som gamla grova träd, främst tall, gynnats.

På kommunens lekplatser har vi successivt börjat byta ut tryckimpregnerat virke mot andra hållbara material, exempelvis stål eller lärk. Anledningen är att det tidigare materialet innehåller tungmetaller eller andra giftiga ämnen.

Visste du att...?

- Julbelysning och annan armatur byts successivt ut mot led-belysning.
- 127 000 fleråriga blomsterlökar har satts i kommunen.
- Hetvatten används som miljövänlig ogräshantering på hårdgjorda miljöer.

Uppföljning kommunfullmäktiges mål 2016 (T3)

Bilaga till

Skövde kommuns årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning.....	3
2	Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds.....	4
3	Skövde är 60 000 invånare år 2025.	8
4	Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.	11
5	Skövde har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011-2025.....	13
6	Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025.....	15
7	Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.	16
8	Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).....	18
9	Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag.....	20

1 Läsanvisning

I Strategisk plan med budget återfinns kommunfullmäktiges åtta strategiska mål. Målen gäller för hela mandatperioden 2015-2018 och helårsuppföljning 2016 sker i denna rapport där den så kallade röda tråden mellan kommunfullmäktiges mål och nämndernas mål synliggörs. Bedömningen av måluppfyllelse avser läget vid mandatperiodens slut även om målen tar sikte på år 2025.

Hur görs bedömningen av måluppfyllelse? Vid mandatperiodens slut bör objektiva resultatmätningar (enkätundersökningar, statistik eller dylikt) ha genomförts som grund för bedömningen av måluppfyllelse. Inslag av subjektiva bedömningar kommer dock alltid att finnas för flera mål. Subjektiva bedömningar görs bland annat genom att bedöma om det nämnderna rapporterar leder till måluppfyllelse i den utsträckning som önskas.

Ett mål kan antingen bedömas som:

- kommer att uppfyllas/uppfyllt (grön färgsymbol),
- kommer delvis att uppfyllas/delvis uppfyllt (gul färgsymbol),
- kommer ej att uppfyllas/ej uppfyllt (röd färgsymbol).

Om det inte är möjligt att göra en bedömning av måluppfyllnad på grund av att analysarbetet inte har påbörjats sätts ingen färgsymbol.

När nämnderna planerar sina verksamheter sker det utifrån den strategiska planen och utifrån nämndens nuläges- och omvärldsanalys. Nämnden beslutar om mål för verksamheten och prioriterar vilka mål som behöver fokuseras mest. Nämnderna behöver således inte besluta om specifika nämndsmål för varje strategiskt mål som kommunfullmäktige beslutat om. De nämndsmål som hör till respektive fullmäktigemål redovisas i anslutning till aktuellt strategiskt mål.

KF:s strategiska mål:

2 Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds

Vi ser en positiv trend inom flera områden vilket ger bedömningen att målet kommer att uppfyllas vid mandatperiodens slut. Arbetet med ungdomar, folkhälsa och samverkan med den sociala sektorn har fortsatt under året. Även samverkan kring att öka sysselsättningen i kommunen har utvecklats positivt vilket bidrar till att målet bedöms som uppfyllt.

Mål	Analys för 2016
Skövdeborna upplever ett gott bemötande och god tillgänglighet till kommunens verksamhet	<p>För att skapa en positiv utveckling av målet har medborgardialog genomförts på olika sätt och i olika sammanhang. Det har bland annat varit dialogmöten i samband med områdesutveckling i Tidån och inflytandeforum för unga. Resultatet från genomförda medborgarundersökningar, exempelvis Lupp (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken), har spridits och återkopplats på olika sätt. Resultatet av medborgarundersökningen visar att det totala Nöjd medborgarindex visar på en positiv måluppfyllnad, men delmålet för bemötande och tillgänglighet har inte nått målvärdet och kan utvecklas. För att öka måluppfyllnad har det påbörjats ett arbete med projektdirektivet "Ökat medborgarinflytande och utbyte med civilsamhället".</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
Öka socialt utsatta barn och ungas möjligheter till en gynnsam utveckling	<p>Barn-och ungdomsavdelningens resurser för målgruppen styrs till att tillgodose behoven för enskilda barn och unga med en social utsatthet. Avdelningens verksamheter inriktas på att insatser möter behoven utifrån tidig upptäckt och tidiga insatser. Barn och unga med omfattande vårdbehov måste i vissa fall ges vård genom behandling i hem för vård eller boende (HVB).</p> <p>(Socialnämnd)</p>
Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt	<p>Inom äldreomsorgens förebyggande verksamhet finns etablerade samarbeten med flera frivilliga och frivilligorganisationer som ytterligare främjar möjligheten till rekreation i olika former. Under hösten har projektet "Äta tillsammans" genomförts, i vilket Arbetsmarknadsavdelningen och Volontärtorget deltagit i konceptframtagandet. Projektet anses vara en framgång och därför planeras för 2017 utökade möjligheter för äldre att äta gemensamt.</p> <p>Besöksstatistiken för träffpunktsverksamheterna och caféerna samt anhörigstöd visar att dessa verksamheter är viktiga och har en betydelse för många av kommunens invånare.</p> <p>Ett samarbetsprojekt med Konsthallen med konstvisningar för personer med demenssjukdom har fortlöpt under året.</p> <p>Sektorn har i sin verksamhet genomfört besök på så kallade Grön Arena-gårdar, riktade för äldre och/eller funktionshindrade.</p> <p>(Vård och omsorgsnämnd)</p>

Mål	Analys för 2016
<p>♦ Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov</p>	<p>Boendestöd till personer med funktionsnedsättning finns som stödform som ett komplement till insatsen bostad med särskild service. Beslut är taget om att omvandla servicelägenheter till startboende på Karlsgatan så snart det blir en lägenhet ledig.</p> <p>SENSIM är ett förebyggande stöd för personer som inte vill söka insatser inom LSS men har behov av hjälp med att exempelvis skriva sitt CV eller få en praktikplats. Detta arbete sker i samverkan med andra berörda myndigheter. Antal personer som önskar stöd ökar konstant.</p> <p>Under hösten 2016 startade en ny gruppboende på Skyttesledsvägen.</p> <p>Omställningen av 145 servicelägenheter till trygghetsbostäder har pågått under 2016. Behovet av fler lägenheter för personer med demenssjukdom tillgodoses genom pågående omställning av 38 lägenheter. Ytterligare 10 lägenheter för inriktning demens öppnades i september 2016.</p> <p>Som en tillfällig förstärkning har tre extra korttidsplatser öppnats från och med 1 april. Detta för att tillgodose behovet av korttidsvistelse för utskrivningsklara personer från sjukhuset.</p> <p>(Vård och omsorgsnämnd)</p>
<p>● Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - ÄLDREOMSORG</p>	<p>Målet uppnås då årets resultat från brukarundersökningen visat på höga värden på samtliga de indikatorer som valts ut för uppföljning av målet.</p> <p>Nämndens mål har varit att resultatmässigt ligga över riksgenomsnittet vilket i huvudsak uppnås.</p> <p>Indikatorer berör områden om bemötande, trygghet, hänsyn till åsikter och önskemål samt helhetsomdöme.</p> <p>(Vård och omsorgsnämnd)</p>
<p>● Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande - FUNKTIONSNEDSÄTTNING</p>	<p>Avdelningen för personer med funktionsnedsättning har fortsatt fokus på värdegrundsarbetet. Samtlig personal har ingått i mixade grupper för att gå igenom värdegrundsmaterialet. Detta arbete kommer fortgå under 2017 då det är flera värdeord/områden som ska gås igenom. Enhetscheferna är ansvariga för detta arbete och en tidsplan är fastlagd.</p> <p>Avdelningen har tidigare genomfört en brukarundersökning (Pictostat) där det genomgående var goda resultat på nöjdhet. De svar som gav lite lägre nöjdhet har avdelningen arbetat vidare med, exempelvis gäller det taxiresor till daglig verksamhet.</p> <p>Avdelningen arbetar med att alla ska ha en genomförandeplan som är aktuell och följs upp.</p> <p>(Vård och omsorgsnämnd)</p>
<p>♦ Nå en god inomhusmiljö avseende objektiva mätbara variabler för förskolor, grundskolor samt gymnasieskolor. Över tid se över samtliga större boenden och verksamhetslokaler</p>	<p>Arbetet med att nå en god inomhusmiljö fick en trög start på grund av att det tog längre tid att få rutiner och mätapparatur att fungera tillfredsställande. Dessutom har vi insett att måthastigheten kommer att bli ca en skola per vecka vilket kommer att försena införandet. Nu är mätningarna</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>uppstartade men delmålet 2016 kommer inte att uppnås.</p> <p>(Servicenämnd)</p>
<p> Försörjningsstödet ska leda till varaktig egen försörjning</p>	<p>Första halvåret minskade antal långvariga ärenden i försörjningsstöd med 15 % och vår prognos var att målet skulle nås. Antal långvariga ärenden har under hösten ökat och var vid slutet av året 155 ärenden, vilket innebär att vi inte på kunnat nå målet. Vid årets början hade vi 155 långvariga ärenden och vid årets slut var det återigen 155 långvariga ärenden.</p> <p>(Socialnämnd)</p>
<p> Rehabilitering av personer med missbruksproblematik ska utformas tillsammans med den enskilde och i samverkan med andra aktörer</p>	<p>Andelen genomförandeplaner har ökat inom stöd- och utredningsavdelningen och dessa upprättas alltid tillsammans med den enskilde. I 83 % av insatserna på stöd- och behandlingsenheten finns genomförandeplaner. Särskilt fokus läggs på att öka antalet samordnade individuella planer (SIP). Under året har 20 SIP:ar upprättats, målet var minst 14 SIP:ar. Stöd- och utredningsavdelningen kommer under kommande år att ha fortsatt fokus på SIP:ar och lokala SIP:ar i samverkan med SVO.</p> <p>Evidensbaserade metoder har använts i samtliga behandlingsinsatser.</p> <p>16 personer har genomgått Återfallsprevention (ÅP) och där har målet uppnåtts. Det är nästan en fördubbling jämfört med föregående år då 9 personer tog del av programmet. Fler medarbetare har fått utbildning i ÅP och efterfrågan har också varit större.</p> <p>(Socialnämnd)</p>
<p> Integrationsarbetet ska utifrån en helhetssyn och tillsammans med samarbetspartners, skapa förutsättningar för att nyanlända kommunmedborgare ska kunna göra egna aktiva val och därmed känna delaktighet i sin egen etablering.</p>	<p>Samverkan sker kontinuerligt både internt och externt. Under året har sektor socialtjänst och Västra Götalands idrottsförbunds gemensamma projekt "Sports for you" anordnat flera aktiviteter för nyanlända barn och ungdomar. Sektor socialtjänst språkvänksamhet där nyanlända matchas ihop med en språkvän fortgår. Av 77 nyanlända barn som integrationsenheten kommit i kontakt med under sista halvåret 2016 har introduktionsplaner upprättats på 73 nyanlända barn. Målet är att det ska finnas introduktionsplaner på 80 % av barnen. Vid mätning sista halvåret 2016 har 95 % av barnen en introduktionsplan.</p> <p>(Socialnämnd)</p>
<p> Psykiskt funktionsnedsatta ska ges möjlighet att leva ett självständigt och oberoende liv</p>	<p>Målet kommer att uppnås via ett strukturerat arbete genom den evidensbaserade metoden Resursgrupps ACT (RACT). Arbetet med metoden RACT är gynnsamt för individers utveckling. Arbetet skapar förutsättningar för människor med psykiska funktionsnedsättningar att arbeta med sina resurser och förmågor mot självständighet och oberoende. Det skapar också möjlighet till delaktighet i sin återhämningsprocess. Det dagliga arbetet i RACT mäts via en brukarenkät för att få fram ett värde på brukatillfredsställelse. Enkäten mäter sex olika områden där brukaren skattar sina upplevelser i en skala från 1-7 där 7 är högsta värdet. Värdet för året baseras på 164 st enkäter och når ett medelvärde på 5,84 vilket motsvarar en god måluppfyllelse. De olika delområdena visar följande värden: Tillgänglighet 5,78, Bemötande 6,16, Kontinuitet 6,02, Delaktighet 5,73, Upplevelse 5,69, Effekt</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>5,70. Alla delområden har högre värden än målvärdet vilket är ett bra utfall.</p> <p>(Socialnämnd)</p>
<p>● Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid</p>	<p>Kultur- och fritidsavdelningen strävar konstant efter att utveckla och berika Skövdes kultur- och fritidsliv. Detta görs bl.a. genom en extra satsning på barn- och ungdomskultur, ett utökat film- och teaterutbud, samt flera påbörjade stora satsningar på Billings fritidsområde, Arena Skövde och Billingshov.</p> <p>En rapport rörande gemensam föreningsutveckling kultur/fritid har tagits fram och presenterats för sektorschef. I denna identifierades vissa, relativt enkla, genomförbara aktiviteter som har initierats under hösten. Kultur och fritid har bl a bjudit in föreningar till "Öppet stadshus" vid tre tillfällen under hösten.</p> <p>En mer aktiv och organiserad dialog har även påbörjats under året med de föreningar som drifvar sina egna anläggningar med drift- och/eller anläggningsbidrag.</p> <p>Arena Skövde är en multianläggning som erbjuder idrott, bad, relax, rehabilitering, gym och publika evenemang.</p> <p>Integration har fått ett allt större fokus och genom olika samarbetsprojekt med föreningsliv och studieförbund erbjuds olika möjligheter för stadens unga att lära känna nya vänner och traditioner.</p> <p>(Kultur och fritidsnämnd)</p>
<p>● Öka kundnöjdheten inom äldreomsorg för måltidsverksamheten.</p>	<p>NBU (Nöjd Brukar Undersökning/Index) tags fram genom enkätundersökning.</p> <p>Ett målvärde är satt till 80% detta ska vara uppnått till 2018/231, målvärdet för 2016 är satt till 70%, därför mycket glädjande att vi under året nått 81% enligt socialstyrelsens enkät.</p> <p>(Servicenämnd)</p>
<p>● Förbättrad återkoppling samt genomförandetid för ärendehantering inom fastighet</p>	<p>Projektet pågår och arbetet löper på bra. Avdelningen har en fortsatt kraftig ökning av antalet inkomna ärenden. För att klara slutmålet till 2018 behövs mer resurser på reparationssidan för att kunna korta handläggningstiderna.</p> <p>(Servicenämnd)</p>

KF:s strategiska mål:

3 Skövde är 60 000 invånare år 2025.

Befolkningen fortsätter att öka i kommunen därför bedöms målet som uppfyllt. För att attrahera personer att flytta till Skövde i framtiden krävs dock mer än bostäder därför är det positivt att Skövde har börjat klättra på Svenskt Näringslivs ranking, vilket förhoppningsvis är början på en positiv trend. Att påverka arbetstillfällena kräver en långsiktig strategi för att skapa förutsättningar för företag att växa, vilket är en viktig faktor för att upprätthålla en stark befolkningstillväxt även i framtiden.

Mål	Analys för 2016
 Möjliggöra för minst 300 nya bostäder per år	<p>Antalet nybyggda bostäder i Skövde kommun uppgick till 213 under år 2016 vilket är mer än dubbelt så mycket som under fjolåret (89). Utav dessa 213 bostäder var 134 flerbostadshus och 79 småhus. Under mandatperioden 2015-2018 har drygt 300 bostäder färdigställts vilket innebär att måluppfyllelsen om 1000 bostäder under denna mandatperiod hitintills har uppfyllts till 30%.</p> <p>För år 2017 beräknas mellan 400-500 bostäder att färdigställas varav drygt två tredjedelar är flerbostadshus och nästan en tredjedel småhus.</p> <p>När det gäller byggnationens geografiska placering under år 2016 har flerbostadshuslägenheter byggts i Aspö, Lunden och Skultorp. Småhusbyggnationen har mestadels byggts i Hasselbacken och Hentorp där 70% av bebyggelsen har ägt rum. Småhusbyggnation har också skett i Trädgårdsstaden och Skultorp.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
 Bäst i Västra Götalandsregionen på att matcha utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.	<p>Samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen har intensifierats under året. Detta har bland annat lett till att ett Arbetsmarknadsråd har bildats med representanter från Arbetsförmedlingen och olika sektorer i kommunen. Inom ramen för Arbetsmarknadsrådet har en lokal överenskommelse tagits fram, där ramarna för ansvar och vilka områden som ska samverkas kring ingår. Verksamheten Arbetsmarknad arbetar sedan årsskiftet i samarbete med HR-avdelning, Arbetsförmedling och fackförbund kring ”Breddad kompetensförsörjning”. Vid året slut var ca 80 personer anställda som serviceassistenter, främst inom skolans område, från förskola upp till vuxenutbildning. Vård och omsorg har också ett antal serviceassistenter anställda. Byggpiloten, där nyanlända ska matchas in i byggbranschen, har startat upp med två anställda inom ett privat byggföretag. Detta projekt förväntas utökas under 2017 i samarbete med Arbetsförmedlingen.</p> <p>Vuxenutbildningen har genomfört yrkesutbildningar, både som reguljära gymnasiala utbildningar, lärlingsutbildning och yrkeshögskoleutbildning. Uppföljning visar att cirka 80% av deltagarna har arbete sex månader efter avslutad utbildning.</p> <p>Resultatet av ovanstående verksamheter är goda men det finns ytterligare att göra inom området varför målet bedöms vara delvis uppfyllt.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
 Tydliggöra bygglovprocessen	<p>Arbetet med att förbättra service och information till byggherrar har prioriterats för att bygglovenheten ska</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>fungera bra ur ett nöjdhetskundperspektiv. Under de senaste året har flera viktiga åtgärder genomförts bland annat att byggenheten har haft kvällsöppet, vilket har uppskattats. Bygglovenheten jobbar vidare med att effektivisera processen med ökad service för byggherrar via digital hantering på internet samt flexibel service. Detta skall kombineras med hög rättssäkerhet, kvalitet i besluten samt snabb och korrekt information och kommunikation. Måluppfyllelsen är god.</p> <p>Handläggningstiden i genomsnitt från komplett ansökan till första beslut är 17 dagar, sämre än föregående år. En bidragande orsak är vakanser samt fler ärenden.</p> <p>Skövde kommun har deltagit i en ny undersökning som är upphandlad. I denna omgång kommer även privatpersoners upplevelse att mätas. Undersökningen är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom fem myndighetsområden; Brandtillsyn, Bygglov, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd samt Serveringstillstånd. Tidigare resultat som har mätts när det gäller bygglov har höjts med 8 enheter till 65 i helhetsbetyg mot 2013 års 57. Det visar att det arbete som sektorn har lagt ned på att tydliggöra bygglovprocessen har gett resultat. Idag är mätningen per månad för de som har erhållit ett beslut, kunderna tillfrågas månaden efter för att vi ska kunna få en mer rättvisande bild av läget. Resultatet kommer redovisas under våren 2017.</p> <p>(Byggnadsnämnd)</p>
<p>● Öka nyföretagandet</p>	<p>Målet bedöms vara uppfyllt vid mandatperiodens slut. Det är viktigt bevara de företag som skapas. Detta görs via de samarbetspartners kommunen har för företagskonsultation men också genom att under 2017 lyfta frågorna kring generationsväxling på ett tydligare sätt.</p> <p>Skövde har en struktur där utbildningsnivån är relativt låg jämfört med riket samt att det finns stora producerande företag i kommunen. Få arbetsgivare som anställer många är en faktor som påverkar andelen nyföretagande. Samverkan med Högskolan i Skövde och Gothia Science Park (GSP) är viktigt för att öka nyföretagandet. Assar och SIM2020 är samverkansprojekt som kan ha stor potential för Skövdes utveckling.</p> <p>Undersökningar visar på att majoriteten av högskolestudenterna i Skövde ser sig själva som egna företagare inom en 10 årsperiod. Mycket av arbetet handlar om att skapa kännedom om rådgivningsaktörer och sänka trösklarna till att starta företag. Mötesplats för unga är en sådan möjlighet där kommunen ger möjlighet att träffa en entreprenör som ger de första råden för att gå vidare till exempelvis, ALMI, Nyföretagarcentrum, GSP och Drivhuset. Kommunen har en viktig funktion att fylla som motor för en ökad samverkan mellan de rådgivningsaktörer som finns.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
<p>● Skövde är ett kultur- och fritidscentrum</p>	<p>För att belysa vikten av barn och ungas kulturutövande och möjlighet till delaktighet och inflytande, har kulturcheferna i Skaraborg beslutat att göra en nulägesanalys. Pilotkommunerna för förstudien är Falköping, Karlsborg, Lidköping, Mariestad och Skövde. En kartläggning är nu gjord och en rapport finns framtagen.</p> <p>Ett förberedelsearbete har inletts i Skaraborg för bl a ett</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>gemensamt bibliotekssystem, där biblioteken i kommunerna Skövde, Tidaholm, Tibro, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Töreboda och Gullspång samarbetar.</p> <p>I strävan efter att utveckla Skövde som kulturcentrum genom konsten, kommer det under våren 2017 bli ett tredje utbyte i det regionala projektet AiR Skövde. Projektets syfte att pröva hur vi som konstinstitution kan verka som värd i ett internationellt utbyte kring konst.</p> <p>Genom ett samarbete med Robert Gustafsson har arbetet kring en scenverkstad genomförts för att främja och uppmuntra ungdomars kreativitet och utveckling. 16 ungdomar jobbade under hösten tillsammans med Robert Gustafsson och lokala coacher fram en uppskattad föreställning.</p> <p>Aktiviteter såsom Riksteaterdagarna, Idol, SKL kulturkonfrens och Skövde kulturgala har synliggjort kulturhuset nationellt under 2016.</p> <p>Ung Arena 9.0 för vilken målgruppen är ungdomar 15-24 år, och vars syfte är att förstärka och utveckla samverkan inom och mellan kommuner samt med andra samhällsaktörer så att ungdomar snabbare ska finna sina vägar till arbete alternativt studier.</p> <p>(Kultur och fritidsnämnd)</p>
<p> Skövde ska ha ett gynnsamt företagsklimat</p>	<p>Skövde kommun arbetar med att stötta och skapa förutsättningar för nyföretagande. En viktig uppgift är att länka samman näringsliv och kommun och därigenom skapa relationer som bygger förutsättningar för tillväxt. Det är viktigt att näringslivets röst och behov förs in i kommunens olika beslutande organ och förvaltningar.</p> <p>Under 2016 har det arbetats med följande frågor för att nå ett gynnsamt företagsklimat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyserat utfallet av Svensk Näringslivs årliga undersökning om företagsklimatet och tagit fram åtgärder för att förbättra utfallet 2017. • Träffat rådgivningsaktörer och diskuterat hur vi kan stärka samverkan och få ut mer effekt, men också hur vi kan få fler ungdomar att våga ta steget till företagande genom exempelvis mötesplats för unga företagare. • Fortsatt samverkan inom exempelvis, Sweden Game Arena och Made in Skövde som lyfter och stärker Skövde som plats och företagartort. • Skövde kommun är under 2016 i stort sett helt fibersatt, vilket skapar förutsättningar för näringslivet att verka i hela kommunen. • Arbetat med att utveckla och tydliggöra etableringsprocessen för företag. <p>Det finns mer att göra inom området varför målet bedöms bli delvis uppfyllt.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>

KF:s strategiska mål:

4 Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.

Bedömningen är att Skövde inte uppfyller målet fullt ut. Målet i sig är en högt ställd ambition som kräver stora insatser. Under året har viktiga kommunikationsinsatser genomförts, både mot en bred allmänhet och mot riktade målgrupper. Detta har bidragit till att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår kommun. Slutsatsen blir därmed att vi går i rätt riktning för att nå målet, men att målet ännu inte är uppfyllt.

På det lokala planet har Skövde ett starkt varumärke med en hög andel stolta invånare – på nationell nivå krävs fortfarande ett långsiktigt och kraftfullt arbete för att nå målet.

Organisationen Skövde kommun är en del av Skövdes varumärke och ska alltid ta på sig ledartröjan i det strategiska varumärkesarbetet. Summan av organisationens kontakter och agerande bidrar till att bygga platsen Skövdes varumärke.

Mål	Analys för 2016
 Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige	<p>Ett viktigt steg i arbetet med att stärka Skövde kommuns och Skövdes varumärke har uppnåtts i och med att en koncernövergripande grafisk profil och varumärkeshierarki har beslutats. Detta medför en ökad tydlighet och styrka i vår kommunikation i hela koncernen, vilket ökar våra chanser att nå igenom informationsbruset på både lokal och nationell nivå. Kommunikationsenheten har under året fortsatt arbetet med att arbeta proaktivt och uppsökande med att integrera kommunikation i alla verksamheter. Det sker bland annat genom att ge ledningsgrupper, chefer och projektledare stöd och utbildning i kommunikationsplanering. Våra kommunikationskanaler har setts över i syfte att höja kvalitén till nytta både för verksamheten och i första hand invånarna. Arbetet med sociala medier har intensifierats och engagemanget hos våra invånare har ökat markant i de kanalerna. En varumärkesmätning i början av året visar att Skövdes varumärke är starkt lokalt och regionalt, men inte starkt nationellt. Utifrån detta bedöms målet som delvis uppfyllt.</p> <p>Under 2017 tas nästa steg i varumärkesarbetet genom att involvera alla chefer i att ta fram en strategi för hur intentionerna i vår varumärkesplattform ska förverkligas. Kommunikationsenheten projektleder arbetet tillsammans med HR. Detta samarbete är viktigt ur perspektivet arbetsgivarvarumärke.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
 Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken	<p>Arena Skövde har samarbetat med närliggande kommuner i nationell marknadsföring och kampanj, "Västgötaturen", med Läckö Slott, Skara Sommarland, Göta Kanal, Karlsborgs Fästning och Arena Skövde. Man har även varit arena för Sweden Game Conference, med bl a SGA och Näringslivsenheten.</p> <p>Billings fritidsområde fortsätter att locka besökare långväga ifrån tack vare fina spår och bra öppettider. Genom en snörik vinter och ett hårt arbete för att hålla anläggningen i gott skick så har resultatet för vintersäsongen 2015/2016 överstigit säsongen 2014/2015.</p> <p>Tillblivelsen av Kulturfabriken har börjat sprida sig i landet och ett flertal kommunen har hört av sig för att ta del av våra planer kring den sammanslagna verksamheten och också hur vi har arbetet med framtagande av dom nya lokalerna.</p> <p>Genom samarbeten med Robert Gustafsson, i t.ex.</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>Scenverkstan och kulturstipendiet Guldnyckeln, uppmärksammar och synliggör vi kulturlivet samt Kulturhuset i Skövde för en mer nationell publik. Robert Gustafssons goda renommé och framgångar avspeglar sig på Skövde och stärker på så vis även vårt varumärke.</p> <p>Förening och ungdomsenheten har deltagit ett flertal olika projekt som sker i samarbete med andra och även på uppdrag eller finansierade av externa parter. Dessa ger genklang i landet och studiebesöken har genom åren varit många</p> <p>(Kultur och fritidsnämnd)</p>

KF:s strategiska mål:

5 Skövde har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011-2025.

Målet bedöms som delvis uppfyllt eftersom det finns positiva indikatorer inom flera områden inom kommunens egen verksamhet. Det tar tid att se resultat eftersom vi jobbar med hela befolkningen från unga åldrar. Skövdes ungdomar har goda förutsättningar att fortsätta sina studier på högre nivå, men då de som flyttar ofta folkbokför sig på studieorten faller de utanför vår statistik.

Mål	Analys för 2016
 Ge barn och unga bästa förutsättningarna för utveckling och lärande	<p>Förskolan tar stor hänsyn till barnens individuella behov och förutsättningar samt visar på variation för att organisera barngrupperna. Antalet barn i grupperna och barnens vistelsetider påverkar dock möjligheten att ge barnen bästa förutsättningar för utveckling och lärande. Förstärkningen av barn och elevhälsan med två specialpedagoger som handleder i förskolan bidrar till att kunna göra tidiga insatser för barn i behov av extra anpassningar.</p> <p>Resultaten för grund- och gymnasieskolan visar på ett lägre utfall jämfört med föregående år, men resultaten är i stort i paritet med tidigare år och med riket. Andelen elever som är behöriga till gymnasiet har dock minskat. Barn och elevhälsan har kartlagt processen "Barn och elevers utveckling mot målen" i syfte att säkerställa att elever i behov av behov av anpassningar, extra anpassningar och/eller särskilt stöd får ett adekvat och likvärdigt stöd. Samverkan mellan elevhälsan, rektorer och lärare för att utveckla och säkra rutinerna inom processen behöver intensifieras.</p> <p>I syfte att förbättra det kommunövergripande professionella stödet till barn, ungdomar och vårdnadshavare har en modell för samverkan mellan sektor barn och utbildning, sektor socialtjänst samt sektor vård och omsorg tagits fram och utgör en plattform för fortsatt samverkan.</p> <p>Barn och utbildningsnämndens vidtagna och planerade åtgärder är långsiktiga och förväntas därmed inte ge full effekt under mandatperioden. Bedömningen är att målet delvis kommer att uppnås.</p> <p>(Barn och utbildningsnämnd)</p>
 Skövde ska utvecklas mot att vara en ledande kommun i skolutveckling	<p>Förskolans systematiska kvalitetsarbete har förbättrats och förskolecheferna har under hösten fortbildats i att leda utveckling av arbetssätt och metoder för att säkerställa att undervisningen leder till utveckling hos barnen.</p> <p>På grund- och gymnasieskola har ett behov av att systematisera uppföljningen och analysen av elevernas kunskapsutveckling identifierats. Åtgärder för att stärka enhetscheferna i resultatförståelse och analysförmåga är påbörjade och det systematiska kvalitetsarbetet på lärar- och arbetslagsnivå behöver utvecklas.</p> <p>Grundskolan har genomfört ett förarbete i syfte att starta pilotprojekt kring programmering under våren. Gymnasium Skövdes arbete kring etablering av ett Tekniskt och naturvetenskapligt center fortskrider enligt plan.</p> <p>Planen för samverkan skola arbetsliv har reviderats och Ung företagskoncept för grundskolan tillämpas på några</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>grundskoleenheter.</p> <p>En Mottagnings- och modersmålsenhet har etablerats i syfte att ge nyanlända barn och elever goda förutsättningar för måluppfyllelse.</p> <p>För att utveckla och organisera det specialpedagogiska stödet till enheterna på bästa sätt samarbetar Barn och elevhälsan med Specialpedagogiska skolmyndigheten. För att kunna ge ett likvärdigt stöd till eleverna på grundskolan behöver den samlade elevhälsans lokala organisation ses över och utvecklas.</p> <p>Vidtagna och planerade åtgärder är långsiktiga och förväntas därmed inte ge full effekt under mandatperioden. Bedömningen är att målet delvis kommer att uppnås.</p> <p>(Barn och utbildningsnämnd)</p>
<p> Arbetsmarknadsregionen utvidgas och stärks</p>	<p>Det har arbetats med flera av strategierna för att nå målet. Arbetsmarknadsavdelningen ingår tillsammans med alla arbetsmarknadsenheter i Skaraborg i ett nätverk som har till syfte att bland annat utveckla samarbetet, arbetsmetoder och erfarenhetsutbytet mellan kommunerna. Inför 2017 planeras en utbildningsinsats för arbetshandledare om kartläggning och dokumentation kring icke formellt lärande för deltagarna i verksamheterna. För att stärka arbetsmarknadsregionen har Ung Arena 9.0 startats upp med hjälp av EU-bidrag där nio kommuner samverkar för målgruppen ungdomar mellan 15-24 år. Kompetensforum Skaraborg har fortsatt arbetet för att stärka samverkan inom Skaraborg. Det finns mer att göra inom området, därför bedöms målet bli delvis uppfyllt.</p> <p>Under 2016 har Stadstrafikforum tagit fram ett projektdirektiv för arbetet med en kollektivtrafikplan. Syftet med projektet är att ta fram en kollektivtrafikplan för kommunen med fokus på Skövde och Skultorp som visar vägen framåt för utvecklingen av kollektivtrafiken i symbios med stadsutvecklingen. Projektet ska leverera ett utkast till rapport i juni 2017 för att förankring ska kunna ske i tid för beslut om planen under hösten 2017. ”Tillgänglighet Skövde” är i slutfasen hos Trafikverket. Under 2016 har arbetet för riksväg 49 delen Skövde-Karlsborg påbörjats. Ett gemensamt förslag kommer kunna presenteras som förslag till åtgärder som ökar tillgängligheten till/från Skövde och minska miljöbelastningen.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>

KF:s strategiska mål:

6 Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025

För Skövde samhälle är målet svårt att nå till 2025. De stora utmaningarna är fortfarande andelen fossilt bränsle bland transporter. Även om trenden visar att andelen koldioxidutsläpp och använd energi faktiskt minskar är förhållandet mellan förnybar och icke förnybar energi den samma som tidigare år. Inom kommunorganisationen finns dock större förutsättning för att nå målet år 2025.

Mål	Analys för 2016
 Öka andel miljöklassat bränsle för tunga fordon	Avdelningen har byggt om sin tankanläggning och har gått över till ett fossilbränslefritt dieselalternativ som används till tunga fordon och maskiner samt dieseldrivna småmaskiner. Genom denna förändring har vi reducerat koldioxidutsläppen med 80 procent. Målet är redan uppnått. (Servicenämnd)
 Samhällsplaneringen ska bidra till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser	En fullgod bedömning kan göras när beräkningar uppdateras för hela kommunen. Skövde kommun arbetar systematiskt med att minska energianvändning och växthusgasutsläpp inom sitt område. Man har inte full rådighet i frågan utan är beroende av andra aktörer i samhället som näringsliv, organisationer mfl. Uppföljningar visar att växthusgasutsläppen minskar utifrån den målbild som finns för Skövde. Målbilden gäller energi- och transportsektorn samt den del av industrin som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter. Utvecklingen kan följas på Skaraborgs miljöbarometer. Av indikatorerna utvecklas 74 procent positivt och 51 procent av åtgärderna är genomförda. Målet anses vara uppfyllt. (Kommunstyrelsen)
 Skövde VA skall på ett samhällsekonomiskt och energieffektivt sätt återföra växtnäring i slammet till en nyttig användning, samtidigt som risker för hälsa och miljö minimeras.	Allt slam har varit godkänt för spridning första halvåret 2016. Vår nuvarande entreprenör arbetar för att avsätta allt slam på produktiv mark och har så gjort under perioden. Målet är uppfyllt. (Servicenämnd)
 Ökad andel svenska animalier	Vi har arbetat med vår personal och våra leverantörer för att påverka i rätt riktning. Målet kommer att uppnås. (Servicenämnd)
 Ökad andel svenska livsmedel	Vi har arbetat med vår personal och våra leverantörer för att påverka i rätt riktning. Målet är svårt att nå på grund av att en del av våra livsmedel är inte från Sverige. Vi når årets målsättning precis. (Servicenämnd)
 Alla förskolor ska ha phtalatfria golv 2018-12-31	Utbyte av phtalatfria golv i förskolor går långsammare än beräknat. Framförallt för att arbetsomfattningen per förskola är större än planerat och att brist på arbetskraft hos entreprenörer försenar färdigställande. (Servicenämnd)

KF:s strategiska mål:

7 Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.

Goda förutsättningar finns att nå målet, men det är för tidigt att göra bedömningen av resultatuppfyllelse. Skövde ligger bra till inom flera områden, men har även områden som behöver förbättras. För att bibehålla goda resultat och en god utvecklingstakt krävs ökat fokus på systematiskt förbättringsarbete.

Mål	Analys för 2016
 Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter	<p>Etableringsprojektet av kontaktcenter slutfördes under början av året. Utgångspunkten för verksamheten är, tillsammans med övergripande beslut om inriktning och fokus, en omfattande analys av sektorernas olika verksamheter där man på ett eller annat sätt har direktkontakt med kund.</p> <p>Verksamhetens omfattning är i linje med vad som planerades och vi är verksamma inom alla planerade områden. Det finns utvecklingspotential kontra vad som i förstudien identifierades som möjliga/lämpliga uppgifter för kontaktcenter, och det finns uppslag för ytterligare utveckling och utvidgning av vårt uppdrag. En siffra som brukar anges är att det tar ca 3 år från det att man startat tills dess att man har en stabil leverans på en basnivå, och att man därifrån kan ta ytterligare utvecklingssteg.</p> <p>Verksamheten i sin nuvarande form fungerar men det är tveksamt om bemanningen är tillräcklig för att bedriva och utveckla verksamheten över tid. Det är små marginaler och frånvaro påverkar verksamheten. Utvidgning av uppdraget kan också bli en utmaning, även om vi hela tiden försöker jobba smartare.</p> <p>Enl KKik 2016 besvaras 69% av inkomna frågor direkt i kontaktcenter. I samma undersökning bedöms helhetsintrycket som mycket bra eller bra i 68% av alla kontakter, vilket ger en 44:e plats av 144 deltagande kommuner.</p> <p>Kontaktcenter besvarar 70% av alla telefonsamtal inom 1 min och 86% inom 2 min baserat på egna mätningar mar-dec 2016).</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
 Utnyttja digitaliseringens möjligheter	<p>Arbetet för att nå målet pågår enligt plan.</p> <p>Utveckling av e-tjänster fortsätter i en hög takt, under 2016 har 20 nya e-tjänster tagits fram. Utöver dessa tjänster har två komplexa lösningar också lanserats; tjänsten eBoka, där invånare kan boka tid med en handläggare, och eBetyg, tjänsten där invånare själva kan söka efter sina betyg. Flera tjänster har även utvecklats för vuxenutbildningen.</p> <p>Tjänsten för autogiromedgivande genomgick en större förändring i syfte att förenkla för våra invånare och man kan nu, i samma tjänst, ansöka om autogiro för Skövde kommun, Skövde värmeverk, Skövde stadsnät, Avfallshantering Östra Skaraborg och AB Skövdebostäder!</p> <p>Ett par av våra e-tjänster erbjuder online-betalning och ett arbete har utförts för att stödja en mer generell och mer effektiv hantering internt kring betalflödet.</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>I slutet av året har fokus varit på SendSign, en lösning för att signera och distribuera dokument, och framtagande av digitala processer och arbetssätt för modersmål och samhällsorientering.</p> <p>Under våren har den digitala samverkan med några grannkommuner utvecklats ytterligare. Numera levererar Skövde merparten av de interna IT-tjänsterna som används i Tibro och Hjo kommun. I dessa kommuner har regelbundna e-råd etablerats med kommunledningarna.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
<p>● 75% av omsättningen för våra interna avtal skall vara kommunicerade/informerade med kund</p>	<p>Fastighetserviceavdelningen har gått igenom sina avtal med kund enligt plan. Övriga avdelningar har en dialog med kunderna men inte utformat avtalen. Fastighetsavdelningen kommer att gå igenom internhyresavtalen med respektive sektor.</p> <p>(Servicenämnd)</p>
<p>● Best practice effektivitetsmått för lokalvård, fastighet samt måltid</p>	<p>Best practice måttet är en viktning av kostnader och kundnöjdhet till en viss servicenivå. Utfallet för lokalvårdsprocessen inom grundskolor är åter igen best practice i jämförelse med andra kommuner. 2016 års mätning visar på en ökning med mer än målsättningen.</p> <p>Nöjda brukare för fastighetsprocessen inom förskola har sjunkit mellan åren 2015 till 2016. För att komma upp till målvärdet krävs stora ekonomiska insatser. Medelvärdet för alla kommuner som är med i benchmarkingen ligger på 2,55 p.</p> <p>Inom måltidsprocessen har man jobbat med effektiviteten för gymnasieskolorna och klarar målet med råge.</p> <p>(Servicenämnd)</p>

KF:s strategiska mål:

8 Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).

Kommungemensamt arbete har utvecklats och genomförts inom områdena; Strategisk kompetensförsörjning, arbetsmiljö, samverkan, arbetstidsfrågor, friskvård samt analys och uppföljning kring nyckeltal. Samverkan med andra intressenter exempelvis andra kommuner, lärosäten och myndigheter har initierats bl.a. kring kompetensförsörjning och rehabilitering.

En tjänst som är ansvarig för employer branding inom Skövde kommun håller ihop utvecklingen inom området.

Målet bedöms uppfyllas vid mandatperiodens slut.

Mål	Analys för 2016
 Höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkena	<p>Samtliga sektorer med vård- och omsorgspersonal arbetar för att höja attraktiviteten inom verksamheten och för att attrahera ny personal.</p> <p>Samarbete mellan lärosäten som anordnar vård- och omsorgsutbildningar samt andra utförare har initierats vilket bland annat medfört att seminarier planerats för att få ytterligare dialog och underlag för att arbeta med frågan.</p> <p>Ambassadörer är utsedda för att arbeta med mässor och aktiviteter till potentiella medarbetare. Minimässa har genomförts i samverkan med kringkommuner för att attrahera omsorgspersonal. Arbetet har initierat för att se över arbetsmiljö och bemanning inom området.</p> <p>Konkurrensen om arbetskraften är hård och arbetet fortgår inom ramen för den strategiska kompetensförsörjningen inom kommunen.</p> <p>(Skövde kommun)</p> <p>Arbete har skett för att höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrkena i samarbete med utförare, utbildare och verksamhet. Marknadsföring har utvecklats i bland annat sociala medier och ambassadörer är utsedda för att arbeta med mässor och aktiviteter till potentiella medarbetare. Samarbete pågår även med lärosäten som anordnar vård- och omsorgsutbildningar. Minimässa har genomförts i samverkan med kringkommuner för att attrahera omsorgspersonal till den kommunala verksamheten. Ett arbete har påbörjats inom sektor vård och omsorg för att analysera bemanningens inverkan på bland annat sjukfrånvaro.</p> <p>Skövde kommun tillsammans med Vård- och omsorgscollege och Skaraborgs sjukhus har arrangerat ett seminarium om framtida kompetensförsörjning inom vård och omsorg. Syftet med seminariet är att få ytterligare underlag för arbetet med att stärka attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrken.</p> <p>Målet bedöms som delvis uppnått. Mer insatser krävs för att nå måluppfyllelse under mandatperioden eftersom konkurrensen om arbetskraft är hård.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>
 Strategisk kompetensförsörjning	<p>Arbetet med att forma en kommunövergripande process för strategisk kompetensförsörjning fortgår. En analys är gjord</p>

Mål	Analys för 2016
	<p>och övergripande aktiviteter för att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla personal konkretiseras och genomförs.</p> <p>Samarbete med Högskolan i Skövde pågår. I syfte att lyfta Skaraborg som en kunskapsregion och främja samverkan mellan akademi och arbetsliv har forumet CLAS (Centrum för Ledarskap och Arbetsliv i Skaraborg) startat. En avsiktsförklaring mellan Institutionen för handel och företagande och Arbetsgivaravdelningen har tagits fram. Sektor service och sektor samhällsbyggnad har gjort analys över kompetensöverföring och Sektor vård- och omsorg fortsätter samarbetet med högskolan för bl.a. ökad kvalitet inom rekrytering av chefer och medarbetare.</p> <p>Ett samarbete med flera kommuner i Skaraborg via personalchefs nätverket har påbörjats. Bland annat har Skövde, Mariestad, Falköping och Lidköping påbörjat en dialog kring framtida ledarutvecklingsprogram.</p> <p>Löneprocessen centraliseras i syfte att bland annat stärka kopplingen till den strategiska kompetensförsörjningen. Bemanningenheten utökas och bemanningsprocessen ses över i syfte att säkra vikariatillgång.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>

KF:s strategiska mål:

9 Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag.

Bedömningen är att målet kommer att uppnås under mandatperioden. Skövde kommun har en god ekonomisk grund att stå på för att möta de utmaningar som finns i framtiden.

Mål	Analys för 2016
 Effektiv lokalförsörjning	<p>Lokalstyrgruppen har genomfört ett arbete i syfte att kartlägga förbättringsområden gällande lokalförsörjning. Den visar bl.a. att genomförande av ett nytt internhyressystem är angeläget. Uppstart av arbete med internhyresmodellen sker under hösten.</p> <p>Lokalstyrgruppen är ett beredningsorgan med uppdrag att effektivisera kommunens lokalutnyttjande och bereda behov av investeringar i lokaler. Lokalstyrgruppen ska bedöma kostnadsnivåer samt behov av lokalytor i syfte att resursoptimera ny- och reinvesteringar. Lokalstyrgruppen ska utgöra en garant för att de investeringar som skrivs fram har utretts utifrån ett helhetsperspektiv, med utgångspunkt i programförklaring, strategisk plan med budget, nämndernas behov och Skövde Vision 2025. Lokalstyrgruppens uppdrag har breddats i syfte att nå ett effektivare lokalutnyttjande.</p> <p>(Kommunstyrelsen)</p>

SKÖVDE KOMMUNS ÅRSREDOVISNING 2016

BILAGOR:

Miljöredovisning

Nämndernas verksamhetsberättelser

Folkhälsorådets verksamhetsberättelse 2016

VA årsredovisning 2016

Verksamhetsberättelse Överförmyndare i samverkan 2016

Kommunfullmäktiges och nämndernas måluppfyllelse 2016

Innehållsförteckning

Texter till utviket.....	4
Organisation och politik	7
Skövde kommuns politiska organisation.....	8
Kommunfullmäktige 2015-2018	8
Ledande politiker och tjänstemän.....	9
Alliansen för Skövde har ordet.....	12
Förvaltningsberättelse – sammanfattning av året.....	13
Viktiga händelser för Skövde kommuns utveckling	14
Skövde kommunkoncerns ekonomiska resultat	17
Finansiell analys av Skövde kommun	26
Utveckling inom personalområdet	39
Viktiga framtidsfrågor.....	43
Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025	44
Så fungerar vårt styrkort.....	45
Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort.....	46
Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025:	56
Nämnder	66
Kommunstyrelsen.....	67
Barn- och utbildningsnämnd	72
Vård- och omsorgsnämnd	78
Socialnämnd	84
Kultur- och fritidsnämnd.....	89
Servicenämnd	92
Byggnadsnämnd	97
Kommunfullmäktige	98
Revision.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Arvodesnämnd	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Kommunala bolag och kommunalförbund.....	100
Årets verksamhet i kommunala bolag och kommunalförbund	101
Skövde Stadshus AB	Fel! Bokmärket är inte definierat.
AB Skövdebostäder.....	104
Skövde Värmeverk AB	105
SkövdeNät AB.....	107
Kreativa Hus Skövde AB	111

Next Skövde Destinationsutveckling AB.....	111
Skövde Flygplats AB	113
Övriga hel- och delägda aktiebolag.....	115
Balthazar Science Center AB.....	116
Skövde Biogas AB	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Gothia Innovation AB	118
Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS).....	119
Kommunalförbundet Räddningstjänsten östra Skaraborg (RÖS)	121
Kommunalförbundet Avfallshantering östra Skaraborg (AÖS).....	121
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten.....	123
Skaraborgs Kommunalförbund	125
Räkenskaper	129
Resultaträkning.....	130
Balansräkning.....	130
Kassaflödesanalys	131
Noter.....	132
Särredovisning VA	141
Redovisningsprinciper.....	144
Övergång till komponentredovisning.....	157
Revisionsberättelse.....	163
Fem år i sammandrag	164

Texter till utviket

Kontaktcenter

En väg in! Det var tanken med Kontaktcenter som öppnade i stadshuset den 24 februari 2016. Så har det också blivit. Kommunvägledarna som arbetar i Kontaktcenter tar emot mellan 500 och 800 ärenden varje dag, vilket avlastar handläggare, administratörer och andra tjänstemän. Frågorna från allmänheten gäller främst gator och vägar, försörjningsstöd, integration och Arena Skövde Bad.

Breddad kompetensförsörjning – Skövdemodellen

Skövde kommun är en av de kommuner i Sverige som kommit längst när det gäller att lotsa in nyanlända, personer med funktionsnedsättningar och ungdomar utan fullständiga gymnasiebetyg på arbetsmarknaden. Skövdemodellen har uppmärksammats både på nationell och internationell nivå. Arbetet sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen och olika fackförbund.

Under året har vi börjat jobba med arbetsdelning. Det innebär att serviceassistenter tar över enklare arbetsuppgifter från ordinarie personal. Serviceassistenterna kommer från ovan nämnda grupper.

Till och med december 2016 har Skövde kommun anställt ett 80-tal serviceassistenter inom framför allt skola, vård och omsorg. Sju av tio har fått en ordinarie anställning i kommunen eller börjat studera. Under hösten 2016 startades även Byggpiloten, som handlar om kompetensförsörjning till byggingustrin.

Områdesutveckling i Ryd

Under 2016 inleddes arbetet med att utveckla Ryd till en mer attraktiv plats att leva, bo och verka på. Invånarnas delaktighet och inflytande är viktigt för att lyckas. Två ungdomsutvecklare har anställts för att få fler ungdomar att engagera sig i hur Ryd ska utformas och uppfattas i framtiden.

Under året har flera evenemang anordnats, till exempel Sätt färg på Ryd, Vinterkalaset och olika julsaktiviteter för barn och unga.

Centrumutveckling

För att Skövde ska växa och vara en stad där människor trivs är det viktigt med en attraktiv stadskärna. Kommunen planerar flera stora projekt för att utveckla centrum på olika sätt. Ytterligare ett led i att stärka stadskärnan och utveckla centrum är den pågående utbyggnaden av stadsbussterminalen vid Resecentrum.

Billingskolan har Sveriges mest nöjda matgäster

Billingskolan fick i september ta emot ett överraskningspris när White Guide Junior arrangerade en stor prisutdelning i Malmö. Priset kallas Skolmatsbarometern och baseras på 6 000 röster från elever i hela Sverige. Billingskolan fick 8,84 poäng av 10 möjliga av sina matgäster, vilket var det högsta betyget i hela landet.

White Guide Junior jobbar för matgästens bästa, för att höja kvaliteten på skolmaten och lyfta fram och sprida goda exempel från Skolmatsverige.

Så gick det under året

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat på 151,9 miljoner kronor för 2016. Det motsvarar 5,6 procent av skatter och bidrag. Nämnderna (exklusive de taxefinansierade verksamheterna) redovisar ett resultat på totalt 24,3 miljoner kronor över budget, medan de taxefinansierade verksamheterna redovisar ett överskott på 4,6 miljoner kronor. I resultatet ingår avsättning till pensioner och inlösen av så kallade ränteswappar. För att långsiktigt klara den planerade investeringsnivån krävs ett resultat på minst 3 procent.

Under året har Skövde kommun investerat för 488,3 miljoner kronor.

Hur fördelades dina skattepengar?

Den största delen av en kommuns verksamheter finansieras av skatteintäkter som baseras på invånarnas inkomster. 2016 hade nämnderna i Skövde kommun en total budget på 2,5 miljarder kronor. Av varje hundralapp i skatt gick:

- 41 kronor till barn och utbildning
- 31 kronor till äldre- och handikappomsorg
- 7 kronor till stöd för barn, ungdomar och vuxna i socialt svåra situationer
- 21 kronor till övrig verksamhet som vuxenutbildning, kultur, fritid, underhåll av gator, vägar och grönområden och kollektivtrafik.

Snabbfakta

	2016	2015	2014
Folkmängd		53 555	53 134
Kommunal skattesats	20,86	20,86	20,86
Årets resultat (mnkr)			
Kommunen	151,9	77,9	101,6
Kommunkoncern*	250,0	151,5	204,9
Investeringar (mnkr)			
Kommunen	XXX	477,3	339,6
Kommunkoncern*	XXX	952,1	932,6
Verksamhetens intäkter (mnkr)			
Kommunen	957,4	824,5	772,6
Kommunkoncern*	1 661,8	1514,1	1 410,1
Balansomslutning (mnkr)			
Kommunen	5 168,1	4 874,5	4 419,5
Kommunkoncern	7 557,3	6951,5	6 143,3
Soliditet (%)			
Kommunen	58	59	63
Kommunkoncern	47	47	50

Organisation och politik

Skövde kommuns organisation

Ledande politiker och tjänstemän

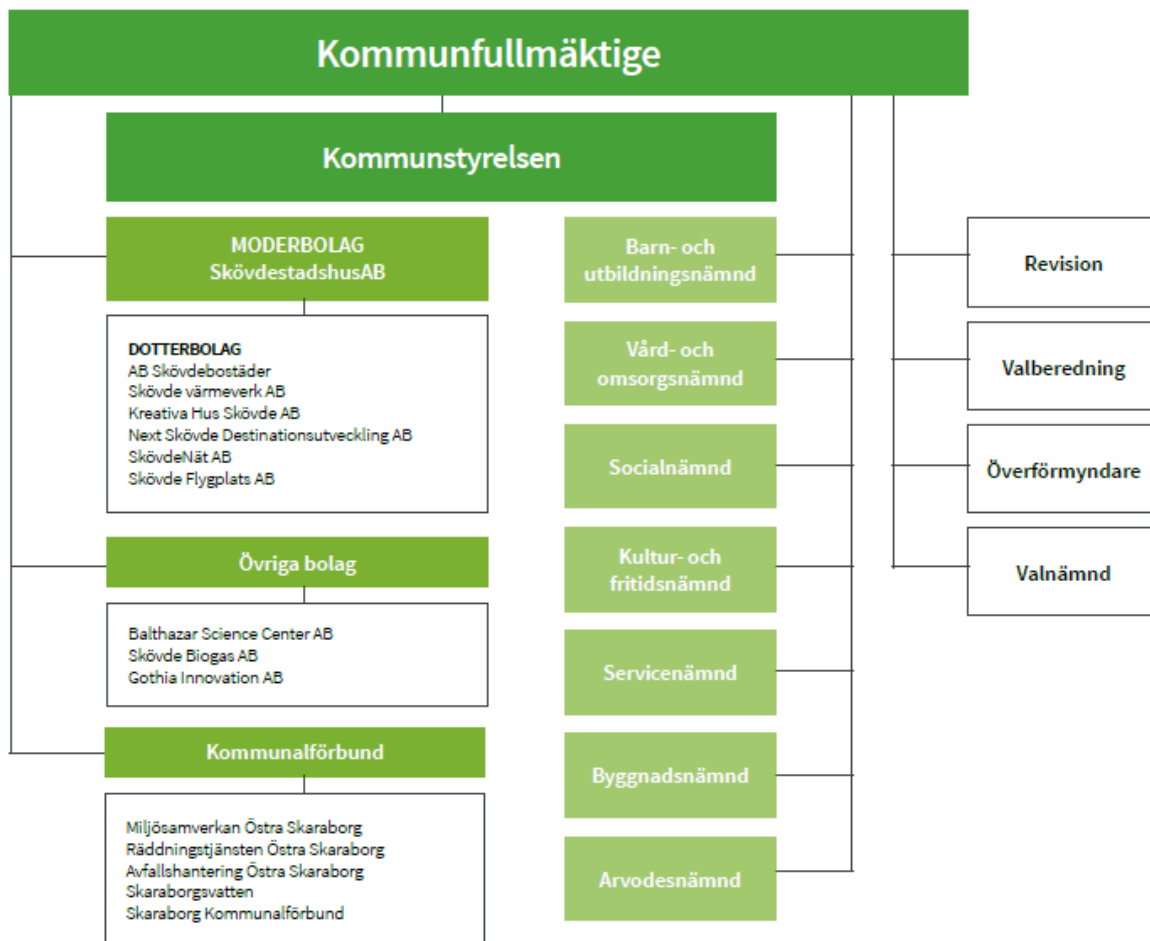
Kommunstyrelsens ordförande och Alliansen för Skövde har ordet

Kommunfullmäktige 2015-2018

Skövde kommuns politiska organisation

Kommunfullmäktige 2015-2018

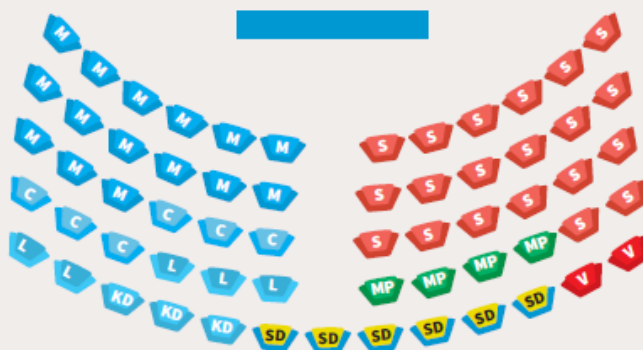
Skövde kommuns politiska organisation

Kommunfullmäktige 2015-2018

Mandatfördelningen under mandatperioden är 29 platser till den styrande minoriteten, och 32 platser till oppositionen.

Parti	Mandat
Moderaterna	15
Socialdemokraterna	20
Centerpartiet	6
Miljöpartiet	4
Liberalerna	5
Vänsterpartiet	2
Kristdemokraterna	3
Sverigedemokraterna	6

Ledande politiker och tjänstemän

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska följa och ha uppsikt över nämndernas och bolagens beslut och arbete. Kommunstyrelsens ordförande leder kommunstyrelsen.

Ordförande: Katarina Jonsson (M)

Förste vice ordförande: Leif Walterum (C)

Andre vice ordförande: Marie Ekman (S)

Ledamöter:

Magnus Hammar Borsch (M)

Torbjörn Bergman (M)

Elisabeth Svalefelt (M) t.o.m. 161024. Philip Segell (M) fr.o.m. 161024

Paula Bäckman (C)

Ulla-Britt Hagström (L)

Conny Brännberg (KD)

Johan Ask (S)

Maria Hjärtqvist (S)

Helena Dahlström (S)

Robert Ciabatti (S)

Roger Almgren (MP)

Ersättare:

Philip Segell (M) t.o.m. 161024. Joseph Nasob Tamasang fr.o.m. 161128

John Khalaf (M)

Gun Sandelius (M)

Gunvor Kwick (C)

Petter Fahlström (L)

Ann Lindgren (S)

Anders Grönvall (S)

Anita Löfgren (S)

Bjarne Medin (S)

Dag Fredriksson (V)

Kenneth Källström (SD)

Mikael Clarke (SD)

Kommunalråd:

Katarina Jonsson (M)

Katarina har varit kommunstyrelsens ordförande sedan valet 2010. Hon har det övergripande ansvaret för kommunens angelägenheter. Dessutom är hon ordförande i Skövde Stadshus AB.

Leif Walterum (C)

Leif är sedan valet 2006 förste vice ordförande i kommunstyrelsen. Han har bland annat det övergripande ansvaret för fysisk planering, infrastruktur och miljöarbetet i kommunen. Som vice ordförande i kommunstyrelsen är han också ansvarig för personalpolitik.

Marie Ekman (S)

Marie företräder oppositionen. Hon är bland annat andra vice ordförande i kommunstyrelsen och vice ordförande i Skövde Stadshus AB.

Kommundirektör:

Tomas Fellbrandt

Som kommundirektör ansvarar Tomas för det övergripande arbetet med planering och ledning i kommunen och samordnar kommunens verksamheter. Kommundirektören är också chef över samtliga sektorschefer samt chef för sektor styrning och verksamhetsstöd.

Kommunfullmäktige:

Ordförande: Conny Brännberg (KD)

Förste vice ordförande: Tord Gustavsson (M)

Andre vice ordförande: Monica Green (S)

Nämnder och sektorer

Kommunfullmäktige i Skövde har beslutat om sju facknämnder utöver kommunstyrelsen, dessutom finns det en valnämnd och en revisionsnämnd. I kommunen finns sju sektorer, vilka är underställda en tillhörande nämnd. Vissa sektorer är underställda två nämnder då deras ansvar tillhör olika områden.

Nämnd och ordförande	Sektor och sektorschef
Kommunstyrelsen, Katarina Jonsson (M)	Sektor styrning och verksamhetsstöd, Tomas Fellbrandt t.o.m. 160831. Bo Räftegård fr.o.m. 160901 t.o.m 161214. Ulf Karlsson fr.o.m 161215 Sektor medborgare och samhällsutveckling, Rogher Selmosson Sektor samhällsbyggnad, Eva Darolf t.o.m. 160630. Karl Alexandersson fr.o.m. 160701.
Kultur- och fritidsnämnd, Kaj-Eva Enroth (L)	Sektor medborgare och samhällsutveckling, Rogher Selmosson

Socialnämnd, Elisabeth Svalefelt (M) t.o.m. 161024. Anna Bergman (M) fr.o.m. 161024	Sektor socialtjänst, Saeed Ardane t.o.m. 160418. Lena Friberg fr.o.m. 160419
Servicenämnd, Torbjörn Bergman (M)	Sektor service, Karl Alexandersson t.o.m. 160630. Sture Forsbom fr.o.m. 160701
Barn- och utbildningsnämnd, Paula Bäckman (C)	Sektor barn- och utbildning, Gustaf Olsson
Vård- och omsorgsnämnd, Therese Sahlström (M)	Sektor vård- och omsorg, Per Granath
Byggnadsnämnd, Magnus Hammar Borsch (M)	Sektor samhällsbyggnad, Eva Darolf t.o.m. 160630. Karl Alexandersson fr.o.m. 160701.
Arvodesnämnd, Marie Guhrén (M)	
Valnämnd, Martin Odenö (M)	
Revisionsnämnd, Lars-Erik Lindh (S)	

Alliansen för Skövde har ordet

Allians för Skövde

Katarina Jonsson (M)

Leif Walterum (C)

Ulla-Britt Hagström (L)

Conny Brännberg (KD)

Förvaltningsberättelse – sammanfattning av året

Viktiga händelser för Skövde kommuns utveckling

Skövde kommunkoncerns ekonomiska resultat

Finansiell analys av Skövde kommun

Utveckling inom personalområdet

Framtida utveckling

Viktiga händelser för Skövde kommuns utveckling

Skövde är en stad mitt i händelsernas centrum. Här bidrar både små och stora händelser till att utveckla kommunen och höja livskvaliteten i våra invånares vardag. Det räcker med en snabb tur genom staden för att se hur den håller på att förändras och utvecklas. Nya bostäder byggs, stadsdelar växer fram och nya trafiklösningar tar form. Tillsammans med de människor som bor här, och de som väljer att flytta hit, skapar vi alla en spännande framtid för Skövde kommun. Nedan följer en sammanfattning av viktiga händelser under 2016 – alla en del av kommunens arbete mot Vision Skövde 2025.

Fler bostäder byggs

Under 2016 blev vi över 54 000 Skövdebor! En milstolpe på resan mot 60 000 invånare och en nödvändighet för att kunna möta de framtida utmaningar som kommer med en åldrande befolkning. Skövdes befolkning ökade totalt med 578 personer till 54 133 invånare. Ökningen förklaras av en fortsatt positiv utveckling när det gäller födelsenettet och utrikes inflyttade.

Befolkningsutveckling och bostadsutveckling hänger nära ihop. Behovet av bostäder är stort i Skövde, och att tillgodose det behovet är en av utmaningarna för att nå önskad tillväxt. Under 2016 har 213 nya bostäder färdigställts och flera stora byggprojekt har påbörjats. Enligt siffror från Statistiska centralbyrån (SCB) ligger Skövde på nionde plats i riket när det gäller antalet påbörjade bostadsbyggnationer per 1 000 invånare. En positiv signal om att bostadsproduktionen i kommunen har kommit igång på allvar under 2016.

Investeringar för framtiden

För att möta framtidens behov har flera lokalinvesteringsprojekt satts igång under året. Bland annat har utbyggnaden av Billinge hov startat, en ny grundskola har börjat byggas i Trädgårdsstaden och man har fortsatt att bygga om kommunens kök. Det har även tagits beslut om nya hastighetsgränser i vissa områden, som ett resultat av att nya bostadsområden växer fram. Vidare har det under året tagits fram en ovanligt stor mängd tillfälliga föreskrifter för att hantera trafik i samband med byggnationer. Detta är delvis kopplat till Skövdes tillväxt men även till fiberutbyggnaden, som har varit intensiv under året. Man har även startat flera infrastrukturprojekt; bland annat byggs en ny trafikplats vid Aspö.

Billingens fritidsområde

Enligt programförklaringen är ambitionen att Billingens fritidsområde ska utvecklas till ett av södra och västra Sveriges mest besökta besöksmål. I januari presenterade Allians för Skövde och ägarna till First Hotel Billinge hus gemensamma planer för att utveckla Billingen. Kommunfullmäktige godkände i maj den avsiktsförklaring som formaliserar planerna och som beskriver parternas respektive åtaganden. Utifrån ambitionen och avsiktsförklaringen pågår ett projekteringsarbete av fritidsområdet, och det finns nu skisser på tänkbara lösningsförslag. Bland annat ett tio kilometer sammanhängande konstsnöspår, som övriga delar av året kan användas för cykling. Förslag kring ett Vasaloppcenter har också tagits fram.

Intensifierat kvalitetsarbete

Kommunens verksamheter har under 2016 präglats av ett intensifierat kvalitetsarbete. Det har bland annat visat sig genom värdegrundsarbete inom organisationen för funktionsnedsättning inom vård

och omsorg, samt genom ökade utbildningsinsatser kring inflytande och delaktighet för brukare och anhöriga i socialtjänsten. Inom servicenämnden har man i flera år arbetat med kvalitetsfrågor, men under 2016 har man börjat arbeta mer strukturerat med ständiga förbättringar. Lön för det hårda arbetet fick man bland annat när Billingskolan tog emot priset White Guide Junior.

Kvalitetsarbete handlar bland annat om att göra kommunens verksamheter tillgängliga för medborgarna. Under året har kultur- och fritidsnämnden anordnat ett flertal tillfällen med så kallat Öppet stadshus. Det innebär att kultur- och fritidsverksamheterna en kväll i månaden bjuder in civilsamhället till dialog i stadshuset. Målet är att skapa goda relationer och en känsla av att kommunen stöttar och coachar föreningar i deras utveckling.

Skövde sattes på kartan

I en undersökning som bland annat Naturvårdsverket står bakom utsågs Skövde till Västra Götalands bästa friluftskommun. Totalt hamnade Skövde på 15:e plats av 237 kommuner. Undersökningen baseras på frågor som ställts till kommunerna om planer för friluftsliv, information och samarbeten kring friluftsliv och aktiviteter.

Under 2016 har Skövdemodellen lanserats. Modellen ska vara en hjälp till snabbare vägar in i arbete för nyanlända, funktionsnedsatta och ungdomar som av olika skäl står utanför arbetsmarknaden. Tre parter samarbetar i Skövdemodellen: Arbetsförmedlingen, näringslivet och Skövde kommun. Arbetet har blivit omtalat i flera sammanhang och har fått en hel del positiv uppmärksamhet.

Projektet Sol i Väst avslutades vid halvårsskiftet. Under projektets gång har en lärandeprocess genomdrivits och dokumenterats, och 4000 kvadratmeter solceller i 27 anläggningar har installerats. Med anledning av projektet tilldelades Skövde kommun och Hållbar utveckling väst 2016 års Solenergipris av Svensk solenergiförening.

Samverkan på flera nivåer

För att möta framtidens utmaningar blir samverkan med andra aktörer ännu viktigare. Under året har flera steg tagits för att säkerställa framtida samarbeten på lokal, regional och även global nivå.

Kommunfullmäktige antog under året en policy för internationellt arbete. Under hösten anställdes dessutom en utvecklingsledare med särskilt fokus på dessa frågor. Kommunen har sedan 2015 kontakt med Tbilisi i Georgien genom Internationellt Centrum för Lokal Demokrati, ICLD. Skövde kommun och Tbilisi kommun beviljades i december medel från ICLD för att under 2017 genomföra en förstudie kring ett framtida kommunalt partnerskap.

Skövde kommun och Högskolan i Skövde har ingått en avsiktsförklaring om samarbete mellan kommunens arbetsgivaravdelning och Institutionen för handel och företagande. Målet är att knyta ihop arbetsliv och studier genom exempelvis mentorskap, föreläsningar och seminarier.

Implementeringen av Utbildning Skaraborg har pågått under året och olika nätverk har skapats för att sätta igång arbetet inom ramen för samverkansavtalet.

Sammanfattande bedömning måluppfyllelse

Inför mandatperioden 2015-2018 beslutade kommunfullmäktige om åtta strategiska mål.

Följande bedöms som uppfyllda vid mandatperiodens slut:

- Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds.
- Skövde har 60 000 invånare 2025.
- Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).
- Resultatet ska vara 3 procent av skatter och bidrag.

Följande mål bedöms som delvis uppfyllda vid mandatperiodens slut:

- Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige (år 2025).
- Andelen Skövdebor med högskoleutbildning har ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011-2025.
- Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.

Följande mål bedöms som ej uppfyllt vid mandatperiodens slut:

- Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi (år 2025).

Målen särredovisas i avsnittet Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025.

Skövde kommunkoncerns ekonomiska resultat

Kommunkoncernens resultat för 2016 är 250,0 miljoner kronor, vilket är 98,5 miljoner bättre än 2015. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB redovisar positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. Resultatet för AB Skövdebostäder är 103,6 miljoner kronor, för Skövde Nät AB 15,5 miljoner och för Skövde Värmeverk AB 4,9 miljoner.

Skövde kommuns resultat för 2016 är 151,9 miljoner kronor. Det är 60 miljoner högre än budgeterat. Förbättringen beror framför allt på överskott hos nämnder och affärsverk (30 miljoner), ökade statsbidrag till migrationsverksamhet (28 miljoner), byggbonus (16 miljoner) och avslutade exploateringsområden (22 miljoner). Poster som stör jämförelsen med föregående års resultat är avsättning för exploatering av området kring Motorn (24 miljoner), partiell pensionsinlösen (25 miljoner) samt förtidsinlösen av ränteswappar (17 miljoner).

Skövde kommuns resultat på 151,9 miljoner är också 74 miljoner kronor högre än föregående år. Det innebär att det egna kapitalet har ökat. En stor del av årets investeringar har därför kunnat finansieras med egna medel.

God ekonomisk hushållning

Kommuner och landsting ska ange mål och riktlinjer som bidrar till god ekonomisk hushållning i verksamheten. Det innebär att man måste arbeta långsiktigt. Kommunens övergripande ekonomiska mål utgår ifrån följande princip: Varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar, och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden. Kommunfullmäktiges mål är kopplade till god ekonomisk hushållning och strukturerade i form av ett styrkort.

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning ska resultatet motsvara minst 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag över mandatperioden. Denna nivå innebär att det egna kapitalet värdesäkras. Årets resultat motsvarar 5,6 procent av skatter och bidrag. Därmed lever vi upp till kraven. Tack vare årets resultat har vi finansierat 90,6 procent av årets investeringar med egna medel (utan hänsyn till omföring från exploatering).

Stadig finansiell grund

Kommunforskningsinstitutets granskning av den finansiella profilen visar att Skövde har haft goda ekonomiska resultat de senaste åren och att kommunens finansiella ställning är stark. Det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet visar att Skövde står på en stabil finansiell grund. Soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet uppgår till 38,3 procent 2016, vilket är bättre än 2015 års nivå på 36,3 procent. Förbättringen bottnar i att kommunens starka resultat har kunnat finansiera en stor del av årets investeringar och dessutom gjort det möjligt att redan nu betala av en del av framtida pensionskostnader. De långfristiga skulderna för 2016 var 16 404 kronor per invånare, vilket är en något högre nivå än 2015 (15 468 kronor). I jämförelse med andra kommuner är detta lågt.

Verksamheterna är i balans och även 2016 redovisar de mycket bra resultat. Det beror framför allt på ökad effektivitet, ökade statsbidrag för migration samt vakanta tjänster inom framför allt svårrekryterade yrken. Verksamheternas budgetföljsamhet är viktig för en god ekonomisk hushållning. Den slutliga bedömningen utifrån den finansiella analysen är att kommunens resultat (5,6 procent av skatter och bidrag) är viktigt för att så långt som möjligt kunna självfinansiera investeringarna. En långsiktig

finansiell analys till och med 2030 har tagits fram, i den finns också en översyn av det finansiella resultatmålet. Allt pekar på att det kommer att krävas ett årligt resultat på minst 3 procent av skatter och bidrag för att begränsa låneskuldens utveckling och klara av kommunens framtida utmaningar.

Kommunens ekonomiska utveckling

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och statsbidrag. Skatteintäkter är konjunkturberoende och Sveriges ekonomiska utveckling beror framför allt på hur den internationella konjunkturen utvecklas. Snabba förändringar kan kräva omställning av verksamheter för att anpassa kostnaderna till intäkterna.

De senaste tre åren har Skövde kommuns resultat förstärkts genom tillfälliga intäkter, bland annat 192 miljoner kronor i reavinster. Tillfälliga poster har också gjort att resultatet minskat, bland annat genom att 75 miljoner kronor har använts för partiell inlösen av pensionskulden och att Skövde kommuns bokförda värde av Skövde Biogas har skrivits ned med 40 miljoner. Även särskilda satsningar har gjorts, bland annat på fastighetsunderhåll. Resten har gått till att finansiera de senaste tre årens investeringar. Kommunens räntekostnader förväntas vara fortsatt låga de närmaste åren.

Befolkningen i Skövde kommun har ökat och kommer enligt prognoserna att öka ytterligare de närmaste åren. De behov som följer med fler invånare och förändrad åldersstruktur tar allt mer resurser i anspråk. Fler investeringar leder till större avskrivningar och finansiella kostnader, som i sin tur kräver utrymme i driftbudgeten. Under de senaste åren har de demografiska förändringarna inneburit kostnadsökningar. För en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling är det viktigt att verksamheternas kostnader inte ökar snabbare än kommunens intäkter från skatter och statsbidrag. Den finansiella analysen visar att kommunens intäkter (7,2 procent) ökade snabbare än kostnaderna (3,7 procent) under 2016. Även sett till den senaste femårsperioden har intäkterna ökat i snabbare takt. För att behålla balansen mellan intäkter och kostnader över tid, och samtidigt möta framtidens demografiska förändringar, behöver verksamheterna fortsätta med – till och med öka – sitt effektiviseringsarbete.

Omvärld

Skövde kommun är, precis som andra kommuner, beroende av omvärlden. Det som händer omkring oss påverkar både förväntningar, behov och möjligheter i den kommunala verksamheten.

Internationell ekonomi

BNP i världen växte med drygt 3 procent under 2016, vilket är relativt bra. De fallande råvarupriserna pressar inflationen och gynnar världsekonomin, med undantag för de länder som exporterar råvaror. USA, Storbritannien och Tyskland är exempel på länder med stark ekonomisk utveckling. Utvecklingen i Kina är fortfarande stark men har bromsat in, vilket skapar oro på världsmarknaden. På andra håll i Europa och i tillväxtländerna är utvecklingen svagare, vilket är en fara inte minst för den svenska exporten. Exporten har dragit fördel av en svag svensk krona. De geopolitiska spänningarna i världen har ökat och därmed också risken för oro och konflikter, vilket kan komma att påverka världsekonomin. Det kan också medföra att eventuella fortsatta flyktingströmmar söker sig till några få områden med relativt god ekonomisk utveckling.

Svensk ekonomi

Tillväxten under 2016 landade på 3,3 procent vilket var klart lägre än 2015, då den uppgick till 4,1 procent. 2017 väntas tillväxten bli lite lägre – 2,5 procent. Den svenska ekonomin har återhämtat sig efter en nästan åtta år lång lågkonjunktur utlöst av finanskrisen 2008. Svensk ekonomi kan nu sägas vara i konjunkturrell balans, en term som innebär att resursutnyttjandet ligger på en nivå som långsiktigt bör vara i samklang med en inflation på 2 procent.

Vägen till konjunkturrell balans har varit lång, och utvecklingen i omvärlden har inte hjälpt till. Tvärtom har den internationella tillväxten varit betydligt svagare än normalt och utvecklingen av svensk export har därför varit ganska blygsam. Istället är det stärkt inhemsk efterfrågan som har bidragit till den svenska ekonomins återhämtning. Inte minst investeringarna har under de senaste åren ökat starkt. De senaste åren har också den offentliga konsumtionen ökat snabbt till följd av det mycket stora antalet asylsökande. Däremot har de svenska hushållen varit relativt återhållsamma med sina utgifter, vilket inneburit att hushållens sparande nått mycket höga nivåer.

Tack vare de senaste årens starka tillväxt i svensk ekonomi har betydligt fler kommit i sysselsättning. Arbetslösheten har därmed gradvis sjunkit. Trots arbetsmarknadens positiva utveckling har löneutvecklingen varit fortsatt dämpad. Även priserna har ökat betydligt mindre än normalt. Därför har Riksbanken fortsatt med sin mycket expansiva penningpolitik, vilket har lett till negativa räntor. Tack vare den låga inflationen har reallönernas utveckling varit relativt god, trots de dämpade nominella lönepåslagen.

Kommunsektorn

Kommunerna redovisar 2016 ett totalt överskott på 21,5 miljarder kronor. Det är 13,5 miljarder bättre än 2015. Riksdagen beslutade i december 2015 att ge kommunerna ett tillfälligt stöd på 8,3 miljarder kronor för att hantera den rådande flyktingsituationen. De flesta kommuner redovisar stödet under 2016, därför påverkades inte 2015 års resultat nämnvärt. För 2016 redovisar endast åtta av 290 kommuner ett negativt resultat. Det är bättre året innan, då ungefär 90 procent hade ett överskott. Men trots det starka resultatet fortsätter låneskulden att öka. Den snabba befolkningsökningen av framför allt barn och unga kräver allt större investeringar.

Skatteunderlagets reella ökning var stark 2016 och ökar även 2017 med närmare två procent. Ökningen har varit historiskt hög de senaste åren. Från och med 2018 förväntas ökningen bli betydligt lägre – under en procent.

Den stora ökningen av kommunsektorns konsumtion innebär att en betydande del av sysselsättningsökningen har skett i skattefinansierad verksamhet. Kommunernas kostnader förväntas öka snabbt kommande år, bland annat på grund av den demografiska utvecklingen. Under 2000-talet har kostnadstrycket på kommunerna, utifrån befolkningsförändringar, legat på runt 0,5 procent per år. De närmaste åren ökar behoven med 2 till 2,5 procent per år.

Kostnadstrycket blir högt i alla tunga verksamhetsområden. Äldreomsorgen ökar mest volymmässigt, men även samtliga områden inom skolan berörs. Dessa behov innebär också större krav på investeringar. Nya äldreboenden, skolor och förskolor behövs – och de som redan finns är i behov av underhåll. De demografiska förändringarna innebär både att trycket på vissa verksamheter fortsätter att öka och att man behöver prioritera om mellan verksamheterna. Fler asylsökande kommer dessutom att leda till högre tryck på integrationsarbetet.

Sammanfattningsvis ökar skatteintäkterna snabbt, men kostnaderna ökar snabbare. Sveriges kommuner och landsting, Konjunkturinstitutet och den statliga Långtidsutredningen menar att den här utmaningen kommer att kräva stora skattehöjningar framöver.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen nationellt

Sveriges folkmängd ökade med 144 136 personer under 2016 och var vid årets slut 9 995 153. Detta motsvarar en ökning på 1,46 procent. För att hitta en folkökning som överstiger 2016 års får vi leta i historiska statistikböcker och gå tillbaka till 1861, då Sveriges folkmängd ökade med 1,49 procent.

Befolkningsökningen i Skövde

Under 2016 ökade befolkningen med 578 personer i Skövde kommun. Vid årets slut hade kommunen 54 133 invånare. Ökningen beror i huvudsak på ett fortsatt högt födelsenetto och ett positivt migrationsnetto. Under 2016 var flyttnettot fortsatt negativt för Skövde – fler flyttade alltså från än till Skövde.

Befolkningsprognos

Skövde kommun har de senaste åren tagit fram en befolkningsprognos fram till 2030. Prognosen grundar sig på antaganden kring nyproducerade, inflyttningsklara bostäder. Enligt prognosen kommer Skövdes invånare att bli cirka 5 000 personer fler de kommande fem åren. 2025 beräknas Skövde ha drygt 61 000 invånare.

Driftredovisning

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna. Nämnderna (exklusive de taxefinansierade verksamheterna) redovisar ett resultat på totalt 24,3 miljoner kronor över budget. De taxefinansierade verksamheterna redovisar ett överskott på 4,6 miljoner kronor. Finansförvaltningens resultat är 30 miljoner kronor högre än budgeterat.

Driftredovisningen visar nettoavvikelse, det vill säga intäkter i förhållande till kostnader. Jämfört med föregående år har kostnaderna höjts med drygt 130 miljoner kronor. Det beror framför allt på ökade personalkostnader, demografiska förändringar och att driftkostnader höjts på grund av nyinvesteringar och politiska satsningar. I tabellen visas driftredovisningen per nämnd i förhållande till budget. För en detaljerad redovisning per nämnd, se avsnitt "Nämnder".

Finansförvaltningens resultat för 2016 är ett överskott på 30 miljoner kronor. Överskottet beror främst på fler statsbidrag, exempelvis för flyktingmottagande och byggbonus.

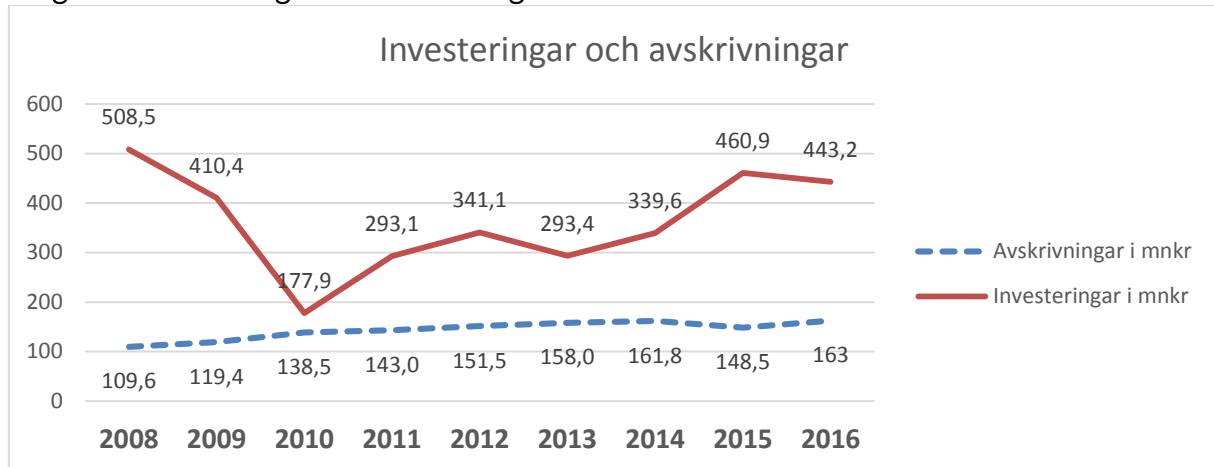
Kommunfullmäktige beslutade under hösten att lösa in en del av pensionskulden på 25 miljoner kronor, och att lösa in ränteswappar på 17 miljoner kronor. Detta för att minska framtida kostnader. Övriga pensionskostnader överskred budget med 10 miljoner kronor. En något lägre investeringstakt ledde till lägre kapitalkostnader, och arbetsgivaravgifterna hamnade på överskott tack vare specialregler om lägre avgifter för vissa grupper.

Nämndernas prognos (mnkr)	Rev Budget 2016	Resultat 2016	Avvikelse Budget- prognos	Korrigerig demografi	Avvikelse Budget- prognos
Kommunstyrelsen	392,0	386,3	5,7		5,7
Barn- och utbildningsnämnd	1 037,9	1 039,1	-1,2	0,8	-0,4
Vård- och omsorgsnämnd	792,0	795,7	-3,7		-3,7
Socialnämnd	185,1	168,5	16,6		16,6
Kultur- och fritidsnämnd	162,3	162,2	0,1		0,1
Servicenämnd	6,9	1,2	5,7		5,7
Byggnadsnämnd	0,5	0,3	0		0
Kommunfullmäktige	3,7	4,1	0		0
Revision	1,4	1,4	0		0
Valberedning	0	0	0		0
Överförmyndare	4,9	4,3	1		1
Valnämnd	0	0	0		0
Arvodesnämnd	0	0	0		0
Summa skattefinansierad verksamhet	2 586,7	2 563,2	23,5	0,8	24,3
Teknisk nämnd affärsverk	-1,0	-5,6	4,6		4,6
Verksamhetens nettokostnader	2 585,7	2 557,7	28,0	0,8	28,8

Investeringar

Skövde kommun har för planperioden 2016–2018 en fortsatt expansiv investeringsbudget. Med anledning av befolkningstillväxten behövs nya förskolor, skolor, gruppboheter och förbättrad infrastruktur. Under 2016 investerade kommunen för 488,3 miljoner kronor, inklusive finansiell leasing på 4,4 miljoner kronor. Kommunen fick under samma år investeringsbidrag som resulterade i nettoinvesteringar på 443,2 miljoner kronor. Motsvarande siffra 2015 var 460,9 miljoner kronor. I den taxefinansierade verksamheten (fiber och VA) har 58 miljoner kronor investerats, varav 8,9 miljoner i fibernätet och 49,1 miljoner i vatten- och avloppsnätet.

Diagram – investeringar och avskrivningar

Budgetföljsamhet

Investeringsbudgeten för 2016 var 613,4 miljoner kronor, inklusive 163,2 miljoner kronor i ombudgeteringar. Det betyder att cirka 80 procent av årets planerade investeringar genomförts.

Servicenämnden slutredovisade totalt sex investeringsprojekt till kommunfullmäktige i november 2016, med en total investeringsnivå på 115 miljoner kronor. Slutredovisningen tog upp projekt som översteg fem miljoner kronor eller som bedömdes vara av särskilt intresse. Den totala avvikelsen mot budget för dessa projekt var plus 0,2 procent.

Generellt är budgetföljsamheten god för varje enskild investering. Servicenämnden har mellan 2006 och 2016 slutredovisat större investeringsprojekt med en samlad projektkostnad om 1 792 miljoner kronor till kommunfullmäktige. Totalt under denna period har en positiv avvikelse om 1,6 procent (29,3 miljoner kronor), redovisats.

De senaste åtta åren har kommunens investeringsnivå i genomsnitt legat på cirka 350 miljoner kronor per år. Att jämföra nivån med andra kommuners är svårt eftersom variationerna ofta är stora från år till år. Nivåerna påverkas också av om en kommun har stora delar av sin investeringstyngda verksamhet i bolagsform.

Skövde har en hög genomsnittlig investeringsnivå. Det förklaras bland annat av den omfattande investeringen i Arena Skövde under 2008–2009, men också av att Skövde bygger för att möta en positiv befolkningstillväxt.

Större lokalinvesteringar

Under 2016 har större investeringar i skollokaler satts igång och färdigställts. Bissgårdens förskola stod klar under sommaren 2016, med fem nya avdelningar med plats för totalt 100 barn. Samtidigt har en ny förskola byggts i Tidån, med inflyttning vid årsskiftet 2016/2017. Byggnationen av Ekedals nya förskola har pågått under hela året. I den byggnationen samordnades förskolans nya kök med ett nytt kök för hela Ekedals äldrecentrum, inklusive de kommande tillbyggnaderna där.

Under sommaren 2016 började man bygga Trädgårdsstadens skola – en ny grundskola för 525 elever som planeras stå klar sommaren 2018. Till en början kommer skolan delvis också att fungera som förskola.

Ett LSS-boende vid Skytteledet har också färdigställts, och LSS-boendet på Sörgårdsgatan har påbörjats och väntas stå färdig 2017.

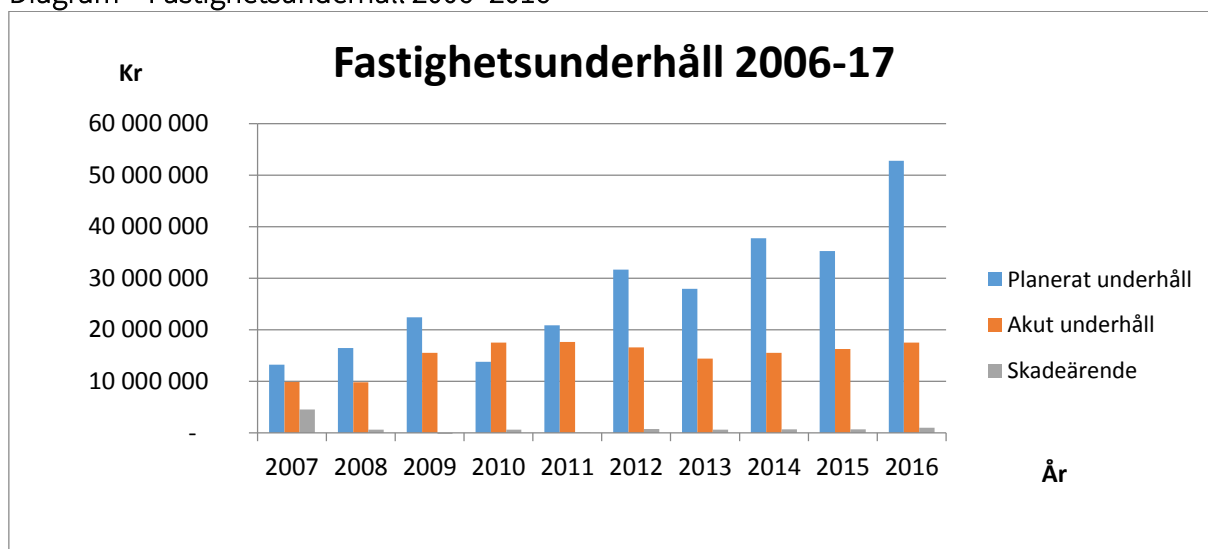
Större lokalinvesteringsprojekt 2016 (mnr)

Projekt	Utfall 2016	Ack utfall t o m 2016	Total budget	Inflyttning/ibruktagande
Bissgårdens förskola	11,5	29,6	27,0	Juli 2016
Tidans förskola	17,8	19,4	26,0	Mars 2017
Ekedals förskola	19,2	23,5	29,0	Mars 2017
Trädgårdsstadens förskola/skola	47	47,7	195,0	Juni 2018
Gruppboende Sörgårdsgatan	14	14,3	19,0	Maj 2017

Fastighetsunderhåll

Inför 2015 flyttades planerat underhåll från driftbudgeten till investeringsbudgeten. Därför är reinvesteringarna (det planerade underhållet) numera anslag och beslutas av kommunfullmäktige. För 2016 fick fastighetsavdelningen ett anslag på 50 miljoner kronor. Utöver det omfördelades 15 miljoner från 2015. De resterande arbetena pågår och kommer att vara färdigställda under första halvåret 2017. Det planerade fastighetsunderhållet ligger nu på 130 kronor per kvadratmeter. Under 2015–2016 avsattes 50 miljoner kronor per år för reinvesteringar (planerat underhåll) av kommunens fastigheter. För 2017 och planperioden 2018–2019 återgår budget för planerat fastighetsunderhåll till 36 miljoner kronor per år.

Diagram – Fastighetsunderhåll 2006–2016

Infrastruktur

Nya områden exploateras och kommunen växer. Därför är det nödvändigt att kommunen upprätthåller och bygger ut infrastrukturen. Under planperioden 2016-2018 är investeringsbudgeten för infrastruktur 259 miljoner kronor. De större investeringarna under 2016 är bland annat trafikplats Norra Ryd och trafikplats Aspö. Hit räknas också projektet Stads kärneutveckling, där kommunen satsar på att utveckla centrum i flera plan och skapa en attraktiv stadskärna. Andra större projekt ligger fortfarande i planeringsfasen – moderniseringen och ombyggnationen av Hertig Johans torg är det största och viktigaste exemplet. Den pågående utbyggnaden av stadsbussterminalen vid Resecentrum är ytterligare ett led i att stärka stadskärnan.

Under 2016 har fyra av de pågående projekten färdigställts och avslutats. Av de färdigställda projekten 2016 kan nämnas Resecentrum, ny GC-väg P4, Vadsboleden, P-infosystem uppgradering.

Av totalt 180,8 miljoner kronor i budget har 53,7 miljoner kronor lagts på investeringar i infrastruktur. Det motsvarar närmare 30 procent. En lägre färdigställandegrad förklaras av att ett antal större projekt förskjutits i tid. Vid trafikplats Norra Ryd, exempelvis, måste Vattenfalls ledning flyttas vilket gör att större delen av arbetet kommer att utföras under 2017. Stads kärneutveckling försenas på grund av att utformningen inte är klarlagd. Projektet Nohagavägen/Gustav Adolfs gata förskjuts eftersom man avvaktar en aviserad expansion av Elins Esplanad, och i projektet Logistiklösningar Resecentrum har man stött på problem med pålning av bussdäcket.

Exploatering

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar för att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning och exploatera bostads- och verksamhetsområden. Verksamheten har under 2016 deltagit i det övergripande arbetet med att utveckla exploateringsprocessen i Skövde kommun. Den utförda förstudiefasen kommer under 2017 att övergå i en förbättringsfas.

Bostäder

Under året har cirka 220 bostäder färdigställts i exploateringsprojekten Aspö, Basilikan, Hentorp Södra, Hasselbacken, Skultorp och Trädgårdsstaden. Dessutom har stora byggnationer av flerbostadshus inletts i Aspö, Ekedal Södra och Frostaliden. Trädgårdsstadens infrastruktur har fortsatt byggts ut och ytterligare byggnation av flerbostadshus och enbostadshus har inletts i området. Även infrastrukturen för de nya etapperna i Hasslum, Björkebacken (Stöpen) och Bissgården (Skultorp), har färdigställts och tomter har kunnat släppas under året. De flesta av försäljningarna har nått slutfasen.

Verksamheter

Infrastrukturutbyggnaden har satts igång vid det nya verksamhetsområdet vid Norra Ryd. Fortsatt försäljning pågår vid Stallsiken, Hasslum, Timboholm och Aspelund. Vid Hasslum och Aspelund återstår endast ett fåtal tomter.

Aktivering och ibruktagande av anläggningstillgångar inom exploatering

Inom pågående exploateringsprojekt har kommunen aktiverat anläggningstillgångar till ett värde av 29,7 miljoner kronor varav tillgångar till ett värde av 6,8 miljoner kronor tagits i bruk. Ibruktagandet och aktivering avser anläggningstillgångar som gator, parker och gatubelysning som fortsatt ska ägas av kommunen.

Avslutade projekt

Under 2016 har fem exploateringsprojekt avslutats, vilket påverkat resultatet med 22,3 miljoner kronor. De bostadsprojekt som avslutats är Kvarnsjöområdet, Hasselbacken och Björkebacken Stöpen, och när det gäller verksamhetsområden är det förskolan Ur och skur samt Västra Ryd som avslutats.

Fastighetsförvärv

Mark- och exploateringsverksamheten omfattar även förvärv av strategiska fastigheter, försäljning av bebyggda och obebyggda fastigheter samt förvaltning av kommunens markreserv. Bland de förvärv som gjorts under 2016 bör man särskilt nämna det förberedande avtalet med Vattenfall. Avtalet möjliggör både en flytt av transformatorstationen på Badhusgatan och ett framtida förvärv för att utveckla Arenaområdet. Markförvärv har också genomförts i projekt Mossagården, när det gäller jord- och skogsbruksmark öster om Timboholm och vid Stadsskogen.

Finansiell analys av Skövde kommun

I nedanstående avsnitt görs en analys av kommunens finansiella utveckling och ställning. Syftet är att identifiera finansiella problem och på så vis klargöra om vi har god ekonomisk hushållning eller inte. Analysen bygger på fyra perspektiv – resultat, kapacitet, risk och kontroll – som är hörnstenar i modellen. Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal ekonomiska begrepp.

Resultat

Visar en kartläggning av årets resultat och dess orsaker, samt av investeringar och deras utveckling.

Kapacitet

Visar kommunens kapacitet eller långsiktiga betalningsberedskap. Här redovisas den finansiella motståndskraft som kommunen har på lång sikt. Större kapacitet innebär mindre känslighet för kommande lågkonjunkturer.

Risk

Riskanalysen visar den finansiella riskexponeringen. God ekonomisk hushållning skapar möjligheter att möta finansiella problem utan att behöva vidta drastiska åtgärder.

Kontroll

Visar hur ekonomiska mål och planer följs. Att följa budget ger bättre förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

Sammanfattning

Skövde kommuns resultat för 2016 uppgår till 151,9 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor högre än reviderad budget (91,9 miljoner kronor). Det beror bland annat på ökade driftbidrag, ökade statsbidrag (främst när det gäller flyktingverksamhet), byggbonus samt lägre finansiella kostnader. Nämnandena redovisar ett positivt resultat om 24,3 miljoner kronor (32,1 miljoner föregående år).

Årets resultat om 151,9 miljoner kronor är också 74 miljoner högre än föregående år. Det positiva resultatet medför att det egna kapitalet ökat. Poster som stör jämförelsen med föregående år är avsättning för exploatering av området kring Motorn 1 (23,9 miljoner kronor), inlösen av pensioner före 1998 (24,8 miljoner), förtidsinlösen av räntesvappar (17,2 miljoner), ökade stats- och driftbidrag samt erhållen byggbonus.

Resultatet stärker kommunens förmåga att finansiera sina investeringar – en stor del av årets investeringar har finansierats med egna medel. Dock ökar påfrestningen över tid när investeringarna överstiger det ekonomiska utrymme som skapats. För att i framtiden kunna möta den höga investeringsnivån behöver kommunen antingen öka sin skuldsättning, vilket på sikt innebär att den finansiella kapaciteten sjunker, eller öka resultatet för att kunna finansiera investeringarna med egna medel. Årets resultat förstärker också kommunens möjlighet att klara utmaningar kring kommande demografiska förändringar.

Skövde kommun har ett fortsatt stabilt ekonomiskt läge. Det beror till stor del på att verksamheterna tar ansvar för sin budget och att investeringar till stor del finansieras med egna medel. Att behålla en hög resultatnivå är viktigt för att ha finansiellt handlingsutrymme och kunna möta framtida behov.

Årets resultat

ÅRETS RESULTAT (mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat	51,3	126,0	101,6	77,9	151,9
% av skatter och bidrag	2,3%	5,4%	4,2%	3,1%	5,6%
Reavinst och jämförelsestörande poster	- 52,5	- 46,8	- 27,6	41,8	64,3
Resultat efter reavinster och jämförelsestörande poster	- 1,2	79,2	74,0	119,7	216,2

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och kommunfullmäktiges ekonomiska mål för mandatperioden (2015- 2018), ska resultatet uppgå till 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Årets resultat för kommunen är positivt med 151,9 miljoner kronor och 74 miljoner kronor högre än föregående år. Resultatet innebär att det egna kapitalet ökade med 5,4 procent. Resultatet motsvarar 5,6 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning. Det är en ökning med 2,5 procentenheter jämfört med 2015, och innebär att det genomsnittliga resultatet av skatter och statsbidrag för perioden 2015–2018 hittills uppgår till 4,4 procent. Per den 31 december 2015 uppfyller kommunen därmed det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Resultatet i årsredovisningen kan dock i hög grad påverkas av jämförelsestörande poster och reavinster. En mer rättvisande bild av årets resultat visas om justering sker för sådana poster. Resultatet efter reavinster och jämförelsestörande poster är 216,2 miljoner kronor, enligt tabellen ovan.

Av posten reavinster och jämförelsestörande poster utgör 23,9 miljoner kronor avsättning för exploatering av området kring Motorn 1. Beslut har tagits att Vattenfalls fördelningsstation, som står på fastigheten Motorn 1, ska flyttas till annan fastighet. Andra jämförelsestörande poster är partiell inlösen av pensioner före 1998 (24,8 miljoner kronor) samt förtidsinlösen av ränteswappar (17,2 miljoner kronor).

RESULTATANALYS OCH AVSTÄMNING BALANSKRAVET (mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat	51,3	126,0	101,6	77,9	151,9
- avgår samtliga realisationsvinster	-52,5	-3,3	-188,0	-2,0	-1,7
<i>vissa realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet</i>					
<i>vissa realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet</i>					
<i>realiserade förluster i värdepapper</i>					
<i>återföring av realiserade förluster i värdepapper</i>					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	45,3	122,7	-86,4	75,9	150,2
medel till resultatutjämningsreserv	-22,8	-99,4	0,0	0,0	0,0
medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
medel till pensionsreserv					
synnerliga skäl			0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	22,5	23,3	-86,4	75,9	150,2
Balanskravsunderskott från tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	22,5	23,3	-86,4	75,9	150,2
Balanskravsresultat att reglera	0,0	0,0	-86,4	0,0	0,0

Resultatanalys och avstämning balanskravet

Balanskravet innebär att kommunens intäkter måste överstiga kostnaderna. Om resultatet i bokslutet är negativt och det egna kapitalet därmed minskas, är kommunen skyldig att inom tre år återställa det egna kapitalet. Kommunen har de senaste åren haft ett positivt resultat och därmed klarat balanskravet förutom för 2014. Kommunen åberopade 2014 synnerliga skäl att inte behöva återställa det negativa balanskravsresultatet eftersom kommunen hade en stark finansiell ställning och verksamheterna

visade positivt resultat. Det negativa balanskravsresultatet berodde på engångsposter som exempelvis medfinansiering av E20 med -113 miljoner kronor.

I ovanstående avstämning av det lagstadgade balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster som uppstått under året. Däremot ingår intäkter från exploateringsverksamheten och olika former av engångsposter. Balanskravsresultatet för 2016 är positivt och inget negativt resultat finns att reglera.

Resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserv					
mnr	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat	51,3	126	101,6	77,9	151,9
- Avgår reavinster	-6	-3,3	-188,0	-2,0	-1,7
<i>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</i>	<i>45,3</i>	<i>122,7</i>	<i>-86,4</i>	<i>75,9</i>	<i>150,2</i>
Skatteintäkter och statsbidrag	2 248,7	2 334,4	2423,0	2515,3	2696,6
1 % av skatteintäkter och statsbidrag	22,5	23,3	24,2	25,2	27,0
Skillnad i årets resultat enligt balanskravsresultatet och 1 % av skatteintäkter och statsbidrag	22,8	99,4	-62,1	50,7	123,2
Reservering till RUR	22,8	99,4	0,0	50,7	123,2
Ackumulerat RUR	115,1	214,5	214,5	265,2	388,4

Från och med den 1 januari 2013 gör kommunallagen det möjligt att i vissa fall reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR) under eget kapital. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. För att göra en reservering till RUR ska resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Nivån gäller för de kommuner som, liksom Skövde, har positiv soliditet inklusive hela pensionsskulden. Med "årets resultat" menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringen.

Kommunfullmäktige beslutade under 2013 att reservera 115,1 miljoner kronor inom det egna kapitalet av tidigare års resultat till RUR. Genom reservationen upprätthålls kravet på god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges beslutade mål i strategisk plan med budget. Under 2013 reserverades ytterligare 99,4 miljoner kronor till RUR. Under 2014 kunde kommunen inte reservera något belopp eftersom balanskravsresultatet var negativt. Balanskravsresultatet under 2015 var positivt och ytterligare 50,7 miljoner kronor kunde reserveras. Även 2016 är balanskravsresultatet positivt och ytterligare 123,2 miljoner kronor har kunnat reserveras.

Verksamhetsresultat

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter exklusive jämförelsestörande poster har ökat med 133,1 miljoner kronor (51,7 miljoner kronor föregående år), det vill säga med 16,1 procent. Utvecklingen av verksamhetens intäkter under en femårsperiod visar på en ökning med i snitt 47,7 miljoner kronor per år, som främst beror på höjt driftbidrag från staten. 2016 års ökning är stor jämfört med tidigare år och även i jämförelse med genomsnittet. Även årets ökning beror framför allt på höjda driftbidrag (24,4 miljoner) och ökade bidrag till flyktingverksamheten (95 miljoner kronor).

Intäkterna för skattefinansierad verksamhet uppgår till 91,2 procent av verksamhetsintäkterna (88,8 procent 2015). De avser främst riktade statsbidrag, äldreomsorgs- och barnomsorgsavgifter, intäkter från Försäkringskassan och interkommunala ersättningar. Den taxefinansierade verksamhetens intäkter uppgår till 8,8 procent (11,2 procent 2015) av verksamhetsintäkterna och avser avgifter för VA och fiber. Minskningen av intäkterna i den taxefinansierade verksamheten beror främst på förändrade redovisningsprinciper när det gäller anslutningsavgifter i VA-verksamheten. Höjda intäkter från den skattefinansierade verksamheten beror främst på ökade driftbidrag och ökade bidrag till flyktingverksamheten.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 203,4 miljoner kronor (122,0 miljoner föregående år) det vill säga 6,7 procent. De senaste fem åren har kostnaderna ökat med i snitt 101,9 miljoner kronor per år. Det beror främst på fler individer i kommunens verksamheter, att demografin förändrats och att personalkostnaderna höjts.

Personalkostnaderna står för 69,9 procent (68,1 procent föregående år) av kommunens verksamhetskostnader. Det är en ökning med 1,8 procentenheter (0,6 procentenheter föregående år). Personalkostnaderna har ökat med 173,7 miljoner kronor i jämförelse med år 2015, vilket innebär en ökning med 8,3 procentenheter (föregående år 5,3 procent). Budgeterad personalkostnadsökning uppgick till 4,6 procent. Ökningen mot föregående år kan delvis förklaras av utfallet från lönerrevisionen som blev 3,31 procent (2,73 procent 2015). 2,52 procent av ökningen var hänförlig till männen och 3,58 procent till kvinnorna. Utfallet är 0,58 procentenheter högre än föregående år.

Ökningen av personalkostnaderna beror också på att fler har anställts – framför allt i den sociala sektorns flyktingverksamhet men också på kontaktcenter hos sektor medborgare och samhällsutveckling. Dessutom har sjukfrånvaron blivit högre (0,4 procent) under året, vilket också spelar in.

Kommunens avskrivningar är 163,0 miljoner kronor (148,5 miljoner kronor 2015), en ökning med 14,5 miljoner kronor. Föregående år minskade avskrivningarna, framför allt på grund av att en avskrivningsprincip förändrades när komponentredovisning infördes, men nu är avskrivningarna uppe i 2014 års nivå igen (161,8 miljoner kronor 2014). Årets nettoinvesteringar är 55,4 miljoner högre än förra året. Större investeringar de närmaste åren kommer att innebära att avskrivningarna fortsätter uppåt.

Finansnetto

Förändringen av finansnettot (finansiella intäkter och finansiella kostnader) är negativt jämfört med 2015 och uppgår till 0,5 miljoner kronor. Under de två senaste åren har finansnettot utvecklats positivt, vilket framför allt beror på finansiella kostnader och räntekostnader för lån. Räntekostnaderna har sjunkit med 2,3 miljoner kronor jämfört med förra året – från 14,5 miljoner kronor till 12,2 miljoner, om man bortser från den inlösen av ränteswappar som gjorts med 17,2 miljoner kronor under året. Ränteswapparna har nämligen bokförts som en jämförelsestörande post, inte som finansiell kostnad.

Under 2016 har Riksbanken sänkt styrräntan till minus 0,5 procent (minus 0,35 procent 2015). Därför har också räntesatsen för kommunens rörliga lån (Stibor 3 månaders ränta), sjunkit. Kommunens snittränta har dock inte sjunkit lika mycket som räntorna har gjort generellt under 2016. Det beror på att 68,8 procent av låneportföljen har fast ränta eller har räntesäkrats genom en ränteswap. Under 2016 har kommunens låneportfölj inte ökat i volym, vilket har påverkat räntekostnadens utveckling. Under 2017 sjunker de totala räntekostnaderna på grund av den räntesäkring som löstes in i slutet av 2016. Nyupplåning har skett mot rörlig ränta, vilket sänker kommunens räntesäkringsgrad under 2017. Eventuella nya säkringar kommer att ligga på lägre nivåer än tidigare. I dagsläget får kommunen, på grund av den negativa marknadsräntan, betalt för att låna.

Trots lägre räntor har finansnettot inte sjunkit i samma takt. Det beror på lägre ränteintäkter från likviditetsöverskott på bank samt på lägre utdelningar från placeringar.

Skatteintäkter och nettokostnader

UTVECKLING AV SKATTEINTÄKTER OCH NETTOKOSTNADER					
(mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Ökning/minskning av skatteintäkter och statsbidrag	-3,8	85,7	88,6	92,3	181,4
Procentuell förändring	-0,2%	3,8%	3,8%	3,8%	7,2%
Nettokostnadsökning/ minskning	-6,2	3,4	126,0	127,2	89,7
<i>(Med hänsyn till större jämförelsestörande poster)</i>	<i>40,3</i>	<i>0,4</i>	<i>108,8</i>	<i>57,1</i>	<i>84,8</i>
Procentuell förändring	-0,3%	0,2%	5,8%	5,5%	3,7%
<i>(Med hänsyn till större jämförelsestörande poster)</i>	<i>1,9%</i>	<i>0,0%</i>	<i>4,9%</i>	<i>2,5%</i>	<i>3,6%</i>

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 181,4 miljoner kronor. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna från skatter och statsbidrag. Tabellen ovan visar att intäkterna från skatter och bidrag ökat snabbare än nettokostnaderna under 2016. Nettokostnadsökningen i procent före jämförelsestörande poster uppgår till 3,7 procent, och efter jämförelsestörande poster till 3,6 procent. Det kan jämföras med skatteintäkter och statsbidrag, som ökat med 7,2 procent. Sett över en femårsperiod har skatteintäkter och statsbidrag ökat i snabbare takt än nettokostnaderna med hänsyn till jämförelsestörande poster. Relationen mellan skatteintäkter/ statsbidrag och nettokostnader måste vara stark om kommunen ska kunna möta framtidens demografiska förändringar och investeringsbehov.

Nettokostnadsandel

NETTOKOSNADSANDEL - OLIKA KOSTNADERS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH UTJÄMNING					
(procent)	2012	2013	2014	2015	2016
Verksamheten	91,8%	88,2%	89,3%	88,8%	85,4%
Avskrivningar	6,7%	6,8%	6,7%	5,9%	6,0%
Nettokostnad före finansnetto och jämförelsestörande poster	98,6%	95,0%	96,0%	94,7%	91,5%
Finansnetto	1,2%	1,5%	0,9%	0,4%	0,4%
Jämförelsestörande poster	-2,1%	-1,9%	-1,1%	1,7%	2,4%
Nettokostnad totalt	97,7%	94,6%	95,8%	96,9%	94,4%
Årets resultat	2,3%	5,4%	4,2%	3,1%	5,6%
Totalt	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Grundläggande för en god ekonomi är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta är att analysera hur stor andel av skatteintäkter och bidrag som de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk.

Tabellen ovan har kopplingar till föregående tabeller. Den andel av skatteintäkterna som inte tas i anspråk av driftkostnader, alltså 5,6 procent, utgör årets resultat. Sett över en femårsperiod är motsvarande siffra i genomsnitt 4,1 procent.

Investerings- och exploateringsredovisning

INVESTERINGS- OCH EXPLOATERINGSREDOVISNING					
(mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Investeringar exkl. pågående anläggningar inom exploatering	294,7	293,4	338,3	477,3	465,4
Årets investering i pågående exploateringsprojekt	23,4	-6,3	-23,3	-98,1	22,9
Årets bruttoinvesteringar	318,1	287,1	315,0	379,2	488,3
Årets resultat + avskrivningar	202,8	283,9	263,4	226,5	314,9
(efter jämförelsestörande poster)	156,3	240,4	237,1	270,3	380,9
- i förhållande till årets bruttoinvesteringar (%)	63,8%	98,9%	83,6%	59,7%	64,5%
(efter jämförelsestörande poster)	49,1%	83,7%	75,3%	71,3%	78,0%
<i>I beloppet -98,1 på raden exploateringsområden 2015 ingår en omflyttning av kommunen ägda anläggningstillgångar med 88,0 miljoner kronor .</i>					
<i>Från och med 2016 bokförs även kommunens pågående anläggningar i exploateringsområden under anläggningstillgångar.</i>					
<i>Detta är en ändrad princip från föregående år vilket påverkar jämförelsen.</i>					

Årets bruttoinvesteringar uppgår till 488,3 miljoner kronor och budgeterade investeringar till 613,4 miljoner. Om hänsyn tas till erhållna investeringsbidrag uppgår årets nettoinvesteringar till 443,2 miljoner kronor, vilket är en minskning med 17,5 miljoner jämfört med förra året (460,7 miljoner). Från och med 2015 bokförs tillgångar i exploateringsprojekten som anläggningstillgång om tillgångarna fortsatt kommer att ägas av kommunen. Från och med 2016 bokförs sådana tillgångar som anläggningstillgång redan under pågående byggnation. Dessa förändringar påverkar jämförelsen.

Under 2016 har kommunen aktiverat kreditivränta med 2,1 miljoner kronor med räntesats 2,18 procent (2,1 miljoner kronor med räntesats 3,15 procent under föregående år) och fått investeringsbidrag på 45,1 miljoner kronor (16,6 miljoner kronor 2015).

I den skattefinansierade verksamheten har de största investeringarna gjorts i lokaler, närmare bestämt i förskolor, skolor och en gruppbostad. (Se vidare under investerings- och exploateringsavsnittet i förvaltningsberättelsen.)

I den taxefinansierade verksamheten har 58 miljoner kronor investerats, varav 8,9 miljoner kronor i fiber nätet och 49,1 miljoner kronor i vatten- och avloppsnätet.

Avskrivningarna skapar, tillsammans med årets resultat, utrymme för investeringar. Relationen mellan denna summa och de faktiska nettoinvesteringarna ger en bild av om investeringsvolymen är påfrestande för skuldsättningen eller likviditeten. Som framgår av tabellen ovan ligger bruttoinvesteringarna 2016 (488,3 miljoner kronor) högre än det utrymme som skapats från verksamheten (314,9 miljoner kronor). Sett över en femårsperiod är trenden att påfrestningen på likviditeten ökar för varje år – så även under 2016.

Kapacitet

Soliditet

SOLIDITET (procent)	2012	2013	2014	2015	2016
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet	61,2%	60,9%	62,8%	58,5%	58,2%
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet	34,9%	34,3%	37,2%	36,3%	38,3%

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel. För att få en mer rättvis bild av kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ska soliditeten mätas inklusive hela pensionsåtagandet, det vill säga den del som klassificeras som ansvarsförbindelse och inte påverkar resultaträkningen. Soliditeten inklusive pensionsskulden uppgår 2016 till 38,3 procent – en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2015. Soliditeten exklusive pensionsåtagandet uppgår till 58,2 procent, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter mot föregående år. Soliditeten exklusive pensionsåtagandet har minskat de senaste fem åren, vilket främst beror på en hög investeringsnivå.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som utanför balansräkningen redovisas som en ansvarsförbindelse. Om detta åtagande (som vid årsskiftet motsvarade 1 028 miljoner) inkluderas i balansräkningen, är kommunens soliditet fortfarande positiv. I relation till andra kommuner av samma storlek och med samma investeringstakt har kommunen en hög soliditetsnivå både inklusive och exklusive pensionsåtagandet. Det tyder på ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme.

Självfinansieringsgrad av investeringar

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD AV INVESTERINGARNA (procent)	2012	2013	2014	2015	2016
Självfinansieringsgrad av investeringarna *	53,0%	81,9%	70,1%	58,6%	*85,9%
(avser materiella tillgångar med hänsyn till jämförelsestörande poster)					
(avser materiella tillgångar med hänsyn till jämförelsestörande poster)					
*Årets resultat minus jämförelsestörande poster plus årets avskrivningar genom årets nettoinvesteringar. Från år 2016 ingår kommunens pågående investeringar från exploatering i årets nettoinvesteringar.					

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar och alltså inte behöver låna.

Självfinansieringsgraden för 2016 är högre än 2015. En större del av investeringarna har alltså finansierats med egna medel.

Under 2015 omfördes 88,0 miljoner kronor från exploateringstillgångar till anläggningstillgångar. Det gäller tillgångar i avslutade exploateringsområden som ägs av kommunen och omföringen bottnar i en förändrad princip. En mer rättvisande jämförelse vore därför att beräkna självfinansieringsgraden utan hänsyn till omföringen. Självfinansieringsgraden för 2015 skulle då bli 72,5 procent. Under 2016

har även pågående investeringar i exploateringsområden som ägs av kommunen omförts från exploateringstillgångar till anläggningstillgångar. Utan hänsyn till denna ändrade princip skulle självfinansieringsgraden vara 90,6 procent, att jämföra med 72,5 procent föregående år. Från 2016 redovisas alla investeringar i exploateringsområden som ägs av kommunen som anläggningstillgång. Självfinansieringsgraden kommer därför att vara jämförbar framöver.

För att minska lånefinansieringsgraden måste en större andel av skatteintäkter och generella statsbidrag gå till årets investeringar. Med andra ord måste resultatnivån vara hög.

Risk

Finansiella tillgångar

FINANSIELLA TILLGÅNGAR	2012	2013	2014	2015	2016
(mnkr)					
Aktier och andelar, bokfört värde	912,17	924,84	1 051,25	1 052,21	1 091,00
Kortfristiga placeringar	0,00	0,00	30,70	31,67	35,02
Likvida medel	14,84	119,14	103,26	332,94	163,23
varav koncernbolags andel av toppkonto *		105,50	133,50	183,28	146,66
Skövde kommuns andel av likvida medel		13,64	-30,24	149,66	16,57
Checkkredit	200	200	200	200	200
* Utgående saldo på toppkontot i koncernen redovisas från och med 2014 i kassa/bank och koncernbolagens andel av toppkonto redovisas som kortfristig skuld. Justering av 2013 års jämförelsesiffror har gjorts.					

Kommunen har tillgångar i Skövde Stadshus AB, som bildades 2010. Aktier och andelar i koncernen har ökat med 39 miljoner kronor. 37,6 miljoner kronor av denna ökning hänförs till en extra inbetalning av medlemsinsats till Kommuninvest ekonomisk förening. Därmed har Skövde kommun uppnått den högsta insatsnivån, enligt Kommuninvests stadgar.

Kortfristiga placeringar avser placeringar i fonder och aktier som är kopplade till erhållna gåvor (Egnells gåva och Adamssons gåva). Inga nya gåvor har tagits emot under 2016.

Likviditetsposition

Likvida medel är ett mått på den kortsiktiga handlingsberedskapen. Likvida medel behövs för att garantera att verksamheterna kan fungera, men en för hög likviditet medför onödiga kostnader. Likviditetspositionen har medvetet sänkts under 2016. Överskotts- och underskottslikviditet balanseras mellan de kommunala bolag och kommunalförbund som är anslutna till koncernkontosystemet. Under 2016 anslöts Next Destinationsutveckling AB och Skövde Flygplats AB till koncernkontosystemet. AB Skövdebostäder och Skövde Värmeverk AB ingår inte i koncernkontot. Per den 31 december var kommunens likvida medel 163 miljoner kronor. Av detta belopp var 147 miljoner saldo till kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i kommunkontosystemet. Därmed utnyttjades inte checkkrediten på 200 miljoner kronor. Koncernens totala likviditetsutrymme inklusive checkkrediten var 532,94 miljoner kronor.

Årets kassaflöde

Kommunens kassaflöde har varit negativt med 169,7 miljoner kronor under året. Det beror främst på en fortsatt hög investeringstakt. Investeringarna har till största delen finansierats av egna medel samtidigt som kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som föregående år.

FINANSIELLA SKULDER					
(mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Lån i bank (kort-och långfristig)	650	750	550	800	800
Skuldkvot*	0,39	0,39	0,37	0,42	0,42
*kvoten av totala skulder i förhållande till totala tillgångar, uttryckt i procent					

Kommunens låneskuld har trots mycket höga investeringsnivåer inte ökat under 2016, utan ligger kvar på 800 miljoner kronor. Under året har skulden amorterats ner till 675 miljoner kronor men i slutet av året har nyupplåning gjort att den ökat till 800 miljoner kronor igen. Den måttliga skuldutvecklingen beror framför allt på hög likviditet i början av året, samt på ett starkt resultat. 200 miljoner av skulderna har fast ränta, resten har rörlig ränta. Kommuninvest är den största långgivaren och stod vid årets utgång för 100 procent av skulden. Den genomsnittliga räntan för året var 1,51 procent (2,18 procent 2015).

Skillnaden mellan totala finansiella skulder i balansräkningen och låneskulden avser långfristig leasingskuld, anslutningsavgifter och investeringsbidrag. Skuldkvoten uttrycker kommunens skuldsättningsgrad. Ju högre skuldkvoten är, desto större är också kommunens ekonomiska risk. En skuldkvot som är högre än 1 indikerar att en kommun har mer skulder än tillgångar. En skuldkvot som är lägre än 1 indikerar att kommunen har mer tillgångar än skulder.

Den långfristiga skulden uppgår 2016 till 16 404 kronor per invånare (54 133 invånare per den 31 december 2016), jämfört med 15 468 kronor per invånare året innan. Den långsiktiga trenden är att skulden per invånare stiger. Dock ligger Skövde kommun på en låg nivå i jämförelse med liknade kommuner. Koncernskulden per invånare är 46 036 kronor (42 629 kronor under 2015).

Redovisning av finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är förenad med risker, både finansiella och operativa. Skövde kommun använder sig av olika instrument för att reducera riskerna. Kommunens finanspolicy fastställer tillåtna instrument samt önskad nivå av riskexponering.

Grundprincipen för finansiella instrument är att de inte ska användas i spekulativt syfte utan endast när det finns en underliggande riskexponering.

Kommunala bolag har egna finanspolicyer. Dessa kan skilja sig från kommunens.

Här följer en genomgång av olika risker, vilken policy som gäller för dem samt en redovisning av årets riskhantering.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras ränterisken eftersom räntekostnaden blir stabil och förutsägbar. Beroende på hur finansmarknaden utvecklas kan bunden ränta medföra högre eller lägre kostnader jämfört med rörlig.

Fast ränta kan uppnås genom att man avslutar lån med rörlig ränta. Man kan också säkra lån med rörlig ränta med hjälp av ett räntederivat, där kommunen byter den rörliga räntan mot en fast ränta i en så kallad ränteswap. Av kommunens låneskuld på 800 miljoner kronor har 200 miljoner fast ränta. Av de 600 miljonerna med rörlig ränta är 300 miljoner säkrade genom ränteswappar. Per årsskiftet finns det sex säkringsrelationer av denna typ, så kallade kassaflödessäkringar.

I finanspolicyn anges att målet för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning är mellan två och fyra år. Vid årets slut var räntebindningen två år. Utan räntesäkringar skulle den ha varit 0,5 år.

Räntesäkringar avslutades i en period med högre marknadsräntor. Det hade under 2015 negativ påverkan på skuldportföljens räntekostnad. De genomsnittliga räntekostnaderna under 2016 var 1,51 procent. Utan räntesäkringar skulle det ha varit 0,12 procent. Räntesäkringar har medfört en högre räntekostnad på 10,1 miljoner kronor.

I slutet av december togs beslutet att avsluta en räntesäkring i förtid. Det innebar en engångskostnad på 17,2 miljoner kronor. Samtidigt avslutades nya likvärdiga räntesäkringar för betydligt lägre räntekostnader. Kostnaderna tjänas in under de kommande åren genom lägre räntekostnader.

Marknadsvärdet av befintliga räntesäkringar är -22,5 miljoner kronor. Marknadsvärdet ger en ögonblicksbild av den kostnad eller intäkt som skulle uppstå vid en stängning av de utestående derivatkontrakten. Marknadsvärdet är just nu negativt på grund av att den fasta räntan som erhålls är högre än befintlig marknadsränta. Kostnaden är jämförbar med den ränteskillnadsersättning som måste betalas till banken då ett bundet lån löses in i förtid.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till, medel för betalningar. Vid sidan av finansieringsrisken finns också en marginalrisk, som bottnar i att bankens påslag utöver den officiella rörliga räntebasen (vanligen Stibor 90 dagar) kan höjas i samband med refinansiering eller nyupplåning.

För att begränsa finansieringsrisken är policyn att högst 50 procent av lånevolymen får förfalla under kommande 12-månadersperiod.

Per den 31 december 2016 uppgick andelen låneförfall inom ett år till 22 procent. Kapitalförfall hade vid årsskiftet följande struktur: 22 procent inom ett år, 22 procent mellan ett och två år, 47 procent mellan två och tre år samt 9 procent mellan tre och fyra år. Inom fyra år är hela portföljen refinansierad eller amorterad.

Marginalrisken är svår att bedöma eftersom det inte kan förutsägas vilken räntemarginal kommunen kan få i framtiden. Under 2016 har endast små förändringar skett, från 0,48 procent till 0,50 procent. På marknaden har affärsbankernas marginaler gått upp medan Kommuninvests har legat stabilt. Ökade kapitalkrav för utlånare i samband med Basel III-reglerna gör att det finns fortsatt risk för marginalhöjningar.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken att en motpart inte kan fullfölja förpliktelserna i ett avtal. Motpartsrisken ska i möjligaste mån reduceras genom att riskerna sprids på flera motparter. En motpart får enligt finanspolicy stå för max 60 procent av låne- eller räntederivatportföljen. Undantag görs om motparten är svenska staten eller Kommuninvest. Per den 31 december 2016 var motpartsfördelningen av låneportföljen 100 procent Kommuninvest. Motpartsfördelningen av räntederivatportföljen var 50 procent SEB, 33 procent Nordea och 17 procent Swedbank.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för ökade kostnader på grund av valutakursförändringar. Valutarisker kan säkras bort med valutaterminer. Det innebär att det skrivs ett kontrakt med motparten om att, på ett bestämt datum i framtiden, köpa en viss mängd utlandsvaluta mot en förbestämd valutakurs. Hos kommunen uppstår valutarisker främst i elhandelsverksamheten. Valutarisker inom andra verksamheter är inte av väsentliga belopp.

Sedan mars 2016 handlar Skövde kommun inte längre el i eget namn, utan köper el av en leverantör. Betalning sker i svenska kronor och valutarisken har därmed undanröjts.

De 26 valutasäkringar som kommunen hade till och med februari 2016 har överlåtit till elleverantören för att kunna användas i deras framtida hantering av våra elinköp. Vid överlåttandet hade valutasäkringar ett marknadsvärde på 56 tusenkronor. Marknadsvärdet avspeglar det värde som kommunen skulle ha erhållit om valutaterminerna hade sålts före förfallodagen.

Elprisrisk

Kommunens elförbrukning står för en väsentlig kostnad. Under de första två månaderna av 2016 köpte kommunen fysisk el på Nordpools spot market för att täcka bolagens och verksamheternas förbrukning. Elprisets förändringar utgjorde en elprisrisk. För att minska variationerna under året köptes elprissäkringar på Nasdaq OMX. I samband med den förändrade elhandelsrutinen har alla prissäkringar överlåtit till elleverantörer.

Pensionsåtaganden

PENSIONSÅTAGANDEN (mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Avsättning till pensioner (inkl löneskatt)	115,4	135,3	145,3	156,1	167,4
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inkl löneskatt)	1098	1170	1131	1081	1028
Total pensionsförpliktelse	1214	1306	1277	1238	1195
Finansiella placeringar	0	0	0	0	0
Återlånade medel	1214	1306	1277	1238	1195

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat och skuldredovisning. Denna del är dock lika viktig ur risksynpunkt, då ansvarsförbindelsen kommer att generera framtida utbetalningar. Skövde kommun kommer att kunna täcka dessa utbetalningar med eget kapital. Den totala pensionskulden är 1 195,3 miljoner kronor och totalt eget kapital är 3 005,7 miljoner kronor enligt balansräkningen.

Det totala pensionsåtagandet har minskat sedan 2015. Det beror framför allt på en partiell inlösen av pensionsförpliktelser äldre än 1998 (24,8 miljoner), samt på inlösen av medel från överskottsfonden (20,9 miljoner kronor). Partiell inlösen görs för att minska de framtida pensionskostnaderna. Mellan 2006 och 2010 löstes totalt 111 miljoner kronor in. 2015 gjordes inlösen med 20 miljoner kronor. Dessutom löstes en överskottsfond in med 0,4 miljoner, vilket minskade ansvarsförbindelsen. Totalt har alltså 177,1 miljoner kronor av kommunens pensionsåtaganden lösts in i förtid.

Utgående överskottsfond per den 31 december 2016 uppgår till 1,4 miljoner kronor.

Eftersom utbetalning sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. Kommunen har inte gjort några finansiella placeringar för pensionsåtagandet, utan hela förpliktelsen har återlånats i verksamheten. På så vis begränsas kommunens låneskuld.

Borgensåtaganden

BORGENSÅTAGANDEN (mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
SkövdeNät AB	0	0	210,0	210,0	200,0
AB Skövde bostäder	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skövde värmeverk AB	335,7	320,0	308,6	292,2	276,9
Kreativa hus AB	11	72,9	0,0	0,0	0,0
Egna Hem 40 %	0,9	0,7	0,6	0,2	0,1
Stiftelsen Skaraborgs Läns sjukhem	7,4	6,8	6,2	5,6	5,1
Borgen för föreningar och stiftelser	34,4	34,1	33,7	41,3	60,6
Totalt	389,4	434,5	559,1	549,3	542,7

Ett borgensåtagande innebär en risk att borgensmannen måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror bland annat på typ av borgen och för vilka borgen har tecknats. Av kommunens åtaganden är 88 procent borgen till bolag inom koncernen. Borgen för föreningar och stiftelser uppgår till 65,7 miljoner kronor. Det är en rejäl ökning jämfört med förra året. Ökningen beror på tre nya borgensförbindelser till två fiberföreningar, samt en till en kooperativ hyresrättsförening.

29,7 miljoner av borgensförbindelserna till stiftelser och föreningar är kopplade till stiftelserna S:ta Elins gård, Egnell och von Haugwitz Cedermarkska. Alla dessa har positivt eget kapital och skulderna kan därmed finansieras av befintliga tillgångar. Risken för att borgensåtagandena behöver infrias bedöms per den 31 december 2016 som liten.

Borgen för Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem uppgår till 5,2 miljoner kronor. Eftersom Skövde kommun belägger alla tillgängliga platser bedöms risken här som obefintlig. När det gäller borgensåtaganden för idrotts- och fiberföreningar är riskerna mer svårbedömda. Det beror på att det saknas tillräcklig information kring föreningarnas finansiella ställning. Skövde kommun känner dock inte till något som skulle kunna leda till att ett borgensåtagande måste infrias.

Skövde kommun ingick i oktober 2012 (KS12/10 0169-5) en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Alla som per den 31 december 2016 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening (286 kommuner/landsting/regioner) har ingått likadana borgensförbindelser.

Alla medlemmar i Kommuninvest har också ingått ett regressavtal. Avtalet reglerar ansvarsfördelningen om ovan nämnda borgensåtagande skulle behöva infrias. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas utifrån hur stort medlemmarnas respektive insatskapital är, samt utifrån hur mycket respektive medlem lånat.

Det kan noteras att per den 31 december 2016 uppgick de totala förpliktelserna för Kommuninvest i Sverige AB till 346 091 miljoner och de totala tillgångarna till 338 153 miljoner kronor. Skövde kommuns andel av de totala förpliktelserna var 1 497 miljoner och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 466 miljoner.

Kontroll

Budgetavvikelse

Att följa budget ger bra förutsättningar för god ekonomisk hushållning. I budgetavvikelsen avseende årets resultat ingår bland annat extra avsättning till pensioner och inlösen av ränteswappar på totalt 42 miljoner kronor. Inklusiv den taxefinansierade verksamheten bidrar nämnderna med närmare 28

miljoner. De största avvikelserna återfinns hos socialnämnden och servicenämnden. Budgeten har reviderats under pågående budgetår – bland annat justerades den senaste skatt- och bidragsberäkningen, vilket har gett god följsamhet gentemot budget.

BUDGETAVVIKELSE (mnkr)	2012	2013	2014	2015	2016
Budgetavvikelse årets resultat (efter jämförelsestörande poster)	38,6	105,9	84,5	52,8	60
Varav:					
- verksamhetens netto (efter jämförelsestörande poster)	28,5	113	91,3	38,2	11,3
- pensioner	-14,4	-15,4	-3,7	-34	-35,4 *
- skatteintäkter & statsbidrag	9,2	1,5	-3,6	-6,5	46,9
- finansnetto	-2,6	-7	3,7	16,6	-0,3 **
<i>*inkluderar en pensionsinlösen om 25 miljoner kronor</i>					
<i>** inkluderar inlösen av swapar 17,2 miljoner kronor</i>					

Känslighetsanalys

En kommun påverkas av händelser som på kort sikt kan vara svåra att styra över. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys, som visar hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi. För att möta svårhanterade förändringar är det viktigt med finansiell beredskap både på kort och lång sikt. Kommunens personalkostnader uppgår till drygt 2,2 miljarder kronor – därför får utfallet av lönerörelsen stor betydelse. Av tabellen framgår att en löneökning med 1 procent motsvarar cirka 22 miljoner kronor. Förändringar av statsbidrag och skatteunderlagets utveckling är också av stor betydelse.

- 1 procents sämre eller bättre skatteunderlagsutveckling i riket ger kommunen 25 miljoner kronor i lägre eller högre skatteintäkter.
- 1 procents löneökning innebär cirka 22 miljoner kronor i ökade personalkostnader.
- 100 invånare påverkar skatteintäkterna med i snitt 4,5 miljoner kronor.
- Tio öre i utdebitering ger cirka 12 miljoner kronor i ökade skatteintäkter.
- En investering på 100 miljoner kronor medför årliga kostnader med i snitt tio miljoner kronor.
- 1 procents höjning av den rörliga låneräntan ökar låneportföljens kostnader med 3 miljoner kronor.
- Av en generell statlig satsning på primärkommunerna får Skövde cirka 0,5 procent

Utveckling inom personalområdet

Skövde kommun – en attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna är våra främsta ambassadörer. Därför spelar det stor roll hur de upplever sin arbetssituation och sin arbetsgivare. Under året har ett flertal aktiviteter erbjudits och genomförts för att stärka arbetsgivarskapet. På ett övergripande plan har kommunen ett chefs- och ledarutvecklingsprogram. Andra instrument är värdegrunden Vår medarbetaridé och handlingsplaner för jämställdhet och mångfald. För att behålla och utveckla personalen ska alla medarbetare i Skövde kommun erbjudas individuella kompetensplaner. Dessa kan också kompletteras med generella kompetensplaner för respektive sektor. Att erbjuda god arbetsmiljö är viktigt för att ses som en attraktiv arbetsgivare. Förbättringsarbeten inom det området sker kontinuerligt.

Kommunens webbsidor under rubriken Arbeta hos oss har uppdaterats. När det gäller annonsering av lediga jobb har en insats gjorts för att tydliggöra vilka kanaler som ger bäst resultat. Bland annat fortsätter annonsering i olika sociala medier.

Ett årshjul för rekryteringsaktiviteter har tagits fram. Det innebär bland annat att kommunen kommer att ha en sammanhållen närvaro vid arbetsmarknadsmässor på universitet och högskolor framöver. För att ge ett enhetligt budskap i marknadsföringen av Skövde kommun som arbetsgivare har ett generellt mässmaterial tagits fram.

För att välkomna sommarens feriepraktikanter genomfördes under våren en välkomsträff, med information från kommunen samt filmvisning på bion. Det blev en uppskattad aktivitet som kommer att upprepas. Även praokonceptet har genomförts med gott resultat. Andra aktiviteter för att göra verksamheten mer attraktiv och känd är exempelvis mentorskap för svårrekryterade grupper, studiebesök, praktikplatser och att studenter kan genomföra sina examensarbeten i samverkan med kommunen.

Skövde växer, vilket påverkar antalet medarbetare i kommunen. Det ökade uppdraget, främst inom sektor socialtjänst och sektor skola och utbildning, är den största anledningen. Nyttjandet av timvikarier vid semester, hög arbetsbelastning och sjukfrånvaro är också en bidragande anledning till det ökade behovet av årsarbetare.

Kompetensförsörjning

Utifrån personalomsättning och demografisk ökning bedöms Skövde kommuns totala kompetensförsörjningsbehov under 2017–2021 uppgå till 1 920 medarbetare. De flesta pensionsavgångar sker bland sjuksköterskor, vårdbiträden, lärare, förskollärare, fritidspedagoger, barnskötare och enhetschefer.

En process för strategisk kompetensförsörjning har tagits fram. Tanken är att få en tydlig bild över kommunens kompetensförsörjningsbehov och skapa aktiviteter kopplade till detta. Processen utgår ifrån ARUBA-modellen (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla, Avveckla).

Att lyckas rekrytera kompetens i svårrekryterade grupper är en central fråga för flera verksamheter. Strategier tas nu fram för att möta det stigande rekryteringsbehovet. Exempel på aktiviteter som skapats är mentorskapsprogram, introduktionsprogram samt en plan för successionsplanering. Inom vård och omsorg har ett samarbete startats med Högskolan i Skövde för att säkra rätt kompetens. Syftet är att genom forskning öka kunskapen om hur verksamheten kan leverera av brukaren upplevd god kvalitet.

För att möta behovet av ingenjörer och arkitekter har ett traineeprogram för sektor samhällsbyggnad och sektor service börjat utvecklas. Traineeprogrammet har inletts i samverkan med andra Skaraborgskommuner. Ansökningsprocessen och rekryteringsprocessen sker våren 2017. Traineerna väntas påbörja sina anställningar i början av september 2017.

Inom ramen för Breddad kompetensförsörjning har över 80 serviceassistenter anställts i kommunen. Arbets sättet är en del i den så kallade Skövde modellen och syftet är att avlasta ordinarie personal genom att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden. Anställningen kombineras med studier, och målet för individerna är arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Serviceassistenter har främst anställts inom sektorerna vård och omsorg samt barn och utbildning. Arbets sättet har fallit väl ut – uppföljningar visar på mervärde för både verksamheter och medarbetare. Mer tid kan läggas på kärnverksamheten, arbetsmiljön blir lugnare och bättre och man har dessutom sett tecken på minskad sjukfrånvaro. Ett antal individer har också fått reguljära anställningar.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

En medarbetarenkät genomfördes under hösten 2015. Samtliga chefer har under året arbetat med resultatet, både i sina respektive verksamheter och tillsammans i chefsgruppen. Det har på kommunnivå resulterat i att ett antal styrkor och utvecklingsområden identifierats. Styrkor som kommunen vill bevara är engagemang, stimulerande arbetsuppgifter och ett meningsfullt arbete. Utvecklingspotential finns bland annat när det gäller arbetsbelastning, lönesättning och uppföljning. Arbetet ska fortgå och integreras i verksamheten.

Ett systemstöd (Stratsys) för det systematiska arbetsmiljöarbetet har tagits fram och stödet har börjat användas. I Stratsys finns ett årshjul med aktiviteter som ska göra det lättare för chefer att systematiskt genomföra arbetsmiljöarbetet. Det finns också en checklista som används vid årsuppföljning.

Samtliga chefer och skyddsombud har erbjudits utbildning i de nya föreskrifterna kring organisatorisk och social arbetsmiljö. För att kvalitetssäkra arbetsmiljöarbetet har en arbetsmiljöutbildning tagits fram. Utbildningen genomförs i samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer och riktar sig till skyddsombud och chefer. Utbildningen påbörjas under våren 2017.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under året ökat jämfört med 2015, och ligger nu på preliminära 7,3 procent. Under hösten har man dock sett en trend av minskad sjukfrånvaro. Kvinnor är fortsatt mer sjuka än män. Anledningen är att anställda i kvinnodominerade yrken är mer i riskzonen. Kommunen arbetar för mer förebyggande åtgärder samt för tidiga åtgärder för återgång till arbete. Kommunen deltar i projektet Kvinnors ohälsa, Skaraborg. Projektet leds av Försäkringskassan i samarbete med Samordningsförbundet östra Skaraborg, hälso- och sjukvården och kommunerna. Syftet är att sänka sjukpenningtalet och skapa en samverkansstruktur/modell mellan parterna.

Flera pilotprojekt för att minska sjukfrånvaron är under uppstart inom Skövde kommun. Inom sektor barn och utbildning, exempelvis, har ett arbete initierats tillsammans med företagshälsovården för både medarbetare och chefer i förskolan. Inom sektor vård och omsorg har en bemanningsöversyn påbörjats och fortsatt arbete med personalvårdsronder sker.

Personalstruktur

	2016	2015	2014	2013
Antal tillsvidareanställda	4262	4113	3936	4000
varav kvinnor	3283	3225	3128	3187
varav män	979	888	808	813
Antal visstidsanställda	628	509	482	482
varav kvinnor	453	351	347	274
varav män	175	158	135	208
Totalt antal månadsavlönade	4890	4662	4418	4482
Andel tillsvidareanställda	87 %	88 %	89 %	89 %
varav kvinnor	88 %	90 %	90 %	92 %
varav män	85 %	85 %	86 %	80 %
Andel tillsvidareanställda med heltidstjänst	75 %	74 %	74 %	71 %
varav kvinnor	71 %	69 %	69 %	68 %
varav män	89 %	86 %	89 %	86 %
<i>Definition: Antal tillsvidareanställda och antal visstidsanställda visar medarbetare på AB avtal.</i>				

Sjukfrånvaro

	2016	2015	2014	2013
Total sjukfrånvaro	7,3 %	6,9 %	6,4 %	6,2 %
varav kvinnor	8,4 %	8,0 %	7,3 %	7,0 %
<29 år	6,2 %	5,1 %	5 %	5,1 %

	2016	2015	2014	2013
30 - 49 år	8,5 %	8,8 %	7,8 %	7,2 %
>50 år	8,9 %	8,1 %	7,4 %	7,4 %
varav män	4,4 %	3,7 %	3,5 %	3,5 %
<29 år	4,5 %	3,4 %	2,9 %	3,3 %
30 - 49 år	3,8 %	3,6 %	3,5 %	3,5 %
>50 år	4,8 %	3,9 %	3,8 %	3,7 %
Andel långtidssjukfrånvaro (> 60 dagar)	53,4 %	54,5 %	54,5 %	51,1 %
– Kvinnor	56,3%	56,6%	57 %	53,3 %
– Män	37,5%	40,7%	38,8 %	37,7%
<p><i>Definition: Avser alla anställda, såväl tillsvidare som visstidsanställda. Sjukstatistiken är manuellt framräknad på grund av brist på systemstöd. Viss avvikelse kan därför finnas.</i></p>				

Viktiga framtidsfrågor

Skövde kommuns ambition är att hela Skövde-regionen ska blomstra – till glädje för alla invånare, besökare och näringsidkare. Vår strävan är att fortsätta utvecklas i takt med tiden och med vårt uppdrag. Vision Skövde 2025 pekar tydligt ut riktningen för hur Skövdes samhälle ska lyckas med detta, och ställer höga krav på kommunen som organisation.

Skövde är en expansiv kommun, på väg mot 60 000 invånare. Vi är också på väg mot en tid med ökade kostnader på grund av en stor generationsväxling. 1940- och 1950-talisterna går i pension, samtidigt som det föds många barn. Kombinationen av dessa faktorer, en växande befolkning parallellt med demografiska skiftningar, innebär på sikt ett ökat behov av de välfärdstjänster som kommunen erbjuder. Vi kommer att se betydligt större grupper unga och äldre – de två grupper som i störst utsträckning nyttjar våra välfärdstjänster. Det blir viktigt att även i fortsättningen våga satsa på investeringar för att möta upp de ökade behoven, och samtidigt se över hur man kan minska kostnaderna för att säkerställa finansieringen av framtidens välfärd.

En annan utmaning de kommande åren är att tillgodose behovet av kompetens, både i kommunen som organisation och i samhället i stort. I flera av kommunens kärnverksamheter är kompetensförsörjningen ett ökande problem. Även här ser man effekterna av det generationsskifte som pågår, med yngre arbetskraft som har andra förväntningar på sina arbetsgivare. Det är viktigt att vi som organisation fortsätter att stärka vårt varumärke som arbetsgivare. Vi måste också se frågan ur ett större perspektiv och arbeta för att attrahera fler unga att stanna i, eller flytta till, Skövde – allt för att det lokala näringslivet ska fortsätta att utvecklas.

Den stora flyktingvågen verkar ha avtagit och Migrationsverket har sänkt sina prognoser. Däremot pekar prognoserna på att antalet kommunplaceringar kommer att öka under 2017 och framåt. Nya invånare berikar oss och vårt samhälle, och genom snabb integration bidrar de till att fylla behovet av kompetens och arbetskraft. Här består vår utmaning i att erbjuda bra bostäder och god kommunal service, exempelvis i förskolor och skolor, till allt fler människor. Många äldre är friska och engagerade i föreningsliv och volontärarbete, eller på annat sätt aktiva i samhället. De är en viktig tillgång som bör tas tillvara i integrationsarbetet.

Generellt ser vi en ökad polarisering i samhället och ökade klyftor mellan flera samhällsgrupper. Det är viktigt att vi som kommun ständigt arbetar för att motverka detta, oavsett om det handlar om nyanlända, arbetslösa, funktionshindrade, långtidssjukskrivna eller andra grupper som riskerar att hamna i utanförskap. Att integrera dessa grupper i samhället är en stor utmaning – om vi inte lyckas kan det få stora konsekvenser.

Skövde klarar relativt väl av den urbanisering som har pågått under en längre tid. I Sverige sker tillväxt i de tre storstadsregionerna och i de kommuner som har universitet eller högskola. Skövde kommer sannolikt att ha en yrkesverksam befolkningsandel kring 50 procent även i framtiden, och fortsatt ha den mest gynnsamma utvecklingen i Skaraborg. För övriga kommuner i Skaraborg är det av stor betydelse att Skövde befäster sin position som centralort.

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort:

Kund & Samhälle

Kvalitet & effektivitet i våra processer

Medarbetare & chefer

Ekonomi

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025:

Regionen

Attraktiva boendemiljöer

Kunskapsutveckling och arbete

Natur och miljö

Tillsammans

Vårt varumärke

Vision 2025: ”Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra. Vi får livspusslet att gå ihop! Vi lyckas kombinera den stora stadens möjligheter och rika utbud med en naturnära enkelhet, där det finns tid över för det som berikar våra liv. I Skövde regionen trivs vi med livet i alla åldrar och är stolta över vad vi uppnått.”

Så fungerar vårt styrkort

Kommunfullmäktiges mål har strukturerats i form av ett styrkort. Ett styrkort är en matris där sambandet mellan vad en verksamhet vill uppnå, hur målet ska infrias och hur resultatet mäts tydliggörs. Målen i kommunfullmäktiges styrkort är långsiktiga och strategiskt viktiga för Skövdes utveckling, och syftar till att styra mot Vision Skövde 2025.

Styrkortet är indelat i fyra perspektiv. Perspektiven har valts utifrån utvecklingsarbetets syfte. Det första perspektivet är kärnverksamheten i det kommunala åtagandet, de övriga stödjande.

Inom Kund & Samhälle finns fem mål som rör ”dem som vi är till för”: Skövdeborna. Det handlar om att leverera välfärd till våra kunder och att skapa ett hållbart samhälle. Detta är kärnan i vår verksamhet. Målen överensstämmer med de indikatorer som ska mäta om vi når Vision 2025 eller inte. Bedömningen av måluppfyllelsen i denna redovisning görs vid utgången av mandatperioden 2015-2018. Är vi på rätt väg för att nå visionen?

Kvalitet & effektivitet i våra processer handlar om vårt arbete för att kvalitetssäkra och effektivisera våra processer/tjänster, exempelvis vår utveckling av IT-säkerhet, rutiner för dokumentation och samordning av transporter. Dessa förbättringar syns inte alltid för kunden, men de höjer kvaliteten och effektiviteten i det vi levererar.

Medarbetare & chefer berör hur Skövde kommun ska utvecklas som arbetsgivare. Det handlar om hur vår personalresurs ska utvecklas för att vi ska leva upp till de förväntningar som finns på kommunal service och välfärd, och om hur kommunen som arbetsgivare ska utvecklas för att attrahera nödvändig kompetens.

Perspektivet Ekonomi avser hur Skövde kommun ska leva upp till kommunallagens krav på ”god ekonomisk hushållning”. Det innebär att vi ska öka långsiktigheten i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen så att finansieringen av välfärden inte skjuts till kommande generationer.

Färgsymboler för både mål och resultatmätningar

- Grönt betyder att målet eller målvärdet för resultatmätningen är nått eller troligtvis kommer att nås vid utgången av 2018.
- Gult indikerar ett relativt gott resultat – att vi är på väg att nå målet men fortfarande har en bit kvar.
- Rött visar att målet inte är uppfyllt eller att resultatmätningen har ett svagt resultat relaterat till den ambitionsnivå som finns.
- Positiv trendpil: indikerar att utfallet var bättre 2016 jämfört med 2015.
- Oförändrad trendpil: indikerar att utfallet var oförändrat 2016 jämfört med 2015.
- Negativ trendpil: indikerar att utfallet var sämre 2016 jämfört med 2015.

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort

Perspektiv 1: Kund & samhälle

Mål 1: "Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds."

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

X Ja

X Delvis

X Nej

Bedömning

Vi ser en positiv trend inom flera områden och bedömer därför att målet kommer att uppfyllas vid mandatperiodens slut. Arbetet med ungdomar, folkhälsa och samverkan med den sociala sektorn har fortsatt under året. Även samverkan kring att öka sysselsättningen i kommunen har utvecklats positivt, vilket bidrar till att målet bedöms som uppfyllt.

Redovisning av resultatmätningar

SCB:s medborgarundersökning: Nöjd medborgar-index **GRÖN** positiv trendpil

Måttet fokuserar på vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunens verksamheter. Det sammanställda värdet hamnade på 60 (2015), vilket är högre än genomsnittet för städer större än 50 000 invånare (58).

SKL:s barnhälsoindex **GRÖN** trendpil saknas

Skövde återfinns i den övre kvartilen med utfall på 89. Jämförelsetal med riket är 88. Barnhälsoindex är framtaget av Sveriges kommuner och landsting (SKL) 2014.

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) **GUL** oförändrad trendpil

Resultatet bedöms vara oförändrat jämfört med föregående mättillfälle. Frågorna har förändrats och utvecklingen är positiv inom vissa områden och negativ inom andra. Bland annat har andelen ungdomar som anser sig ha stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter ökat. Andelen ungdomar som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen har också blivit större. Däremot har andelen ungdomar som besöker fritidsgårdarna minskat kraftigt.

Sysselsättning 18-24 år **GUL** positiv piltrend

Mätningen gäller 2015 på grund av eftersläpning i statistiken. Sysselsättningen var då 47 procent. För att nå målvärdet om en gynnsammare utveckling än riket skulle sysselsättningen ha behövt öka med 1,69 procentenheter från föregående år. Nu var ökningen 0,22 procentenheter.

Sysselsättning 18-65 år **GUL** positiv piltrend

Mätningen gäller 2015 på grund av eftersläpning i statistiken. Sysselsättningen var då 67 procent. För att nå målvärdet om en gynnsammare utveckling än riket skulle sysselsättningen ha behövt öka med 0,6 procentenheter från föregående år. Nu var ökningen 0,22 procentenheter.

Mål 2: "Skövde har 60 000 invånare år 2025."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

Ja

Delvis

Nej

Bedömning

Antalet invånare fortsätter att öka i kommunen och målet bedöms därför vara uppfyllt. För att attrahera personer att flytta till Skövde i framtiden krävs dock mer än bostäder. Därför är det glädjande att Skövde har börjat klättra på Svenskt Näringslivs ranking. Förhoppningsvis är det början på en positiv trend. Att få fler arbetstillfällen i kommunen kräver en långsiktig strategi där man skapar förutsättningar för företag att växa. Det är också en viktig faktor för att upprätthålla en stark befolkningstillväxt även i framtiden.

Redovisning av resultatmätningar

Antal invånare **GRÖN** positiv trendpil

Under 2016 ökade Skövde kommuns befolkning med 578 personer. Det är andra gången på 2000-talet som ökningen varit över en procent. Ökningen beror till största delen på migration och på ett positivt födelsenetto (fler födda än avlidna). Ökningen var något mindre än befolkningsprognosen räknade med, men bedömningen är ändå att målet om 60 000 invånare 2025 kommer att uppnås.

Antal nya bostäder **RÖD** positiv trendpil

Målvärdet för mandatperioden är 1 000 nya bostäder. När vi nu kommit halvvägs har vi ett resultat på drygt 300 nya bostäder. Prognosen säger att mer än 300 bostäder per år kommer att färdigställas de kommande två åren. Bedömningen är att målvärdet då kommer att uppnås.

Arbetstillfällen i Skövde **GUL** negativ trendpil

Målet är att antalet arbetstillfällen ska öka för varje år. 2015 fanns det 31 789 arbetstillfällen i Skövde, 2016 uppgick motsvarande siffra till 31 333. Med andra ord en knapp minskning från föregående år.

Svenskt Näringslivs ranking **RÖD** positiv trendpil

I årets företagsklimat ökar Skövde två placeringar från plats 69 till 67.

Mål 3: "Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige"

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

X Ja

X Delvis

X Nej

Bedömning

Bedömningen är att Skövde inte uppfyller målet fullt ut. Målet är högt ställt och kräver stora insatser. Under året har viktiga kommunikationsinsatser genomförts, både mot en bred allmänhet och mot riktade målgrupper. De har bidragit till att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår kommun. Slutsatsen blir därmed att vi går i rätt riktning men att målet ännu inte är uppfyllt.

På det lokala planet har Skövde ett starkt varumärke med en stor andel stolta invånare – på nationell nivå krävs fortfarande ett långsiktigt och kraftfullt arbete för att nå målet.

Organisationen Skövde kommun är en del av Skövdes varumärke och ska alltid ta på sig ledartröjan i det strategiska varumärkesarbetet. Summan av organisationens kontakter och ageranden bidrar till att bygga platsen Skövdes varumärke.

Redovisning av resultatmätningar

Lokal stolthet - SCB:s medborgarundersökning: Nöjd region-index **GUL** oförändrad trendpil

Måttet fokuserar på vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunen som plats att bo och leva på. Det sammanställda värdet för 2015 hamnade på 64, vilket är lägre än genomsnittet för städer större än 50 000 invånare (69)."

Nationell kännedom – **RÖD** oförändrad trendpil

En varumärkesmätning genomfördes av extern part våren 2016. Liksom tidigare mätningar visar den på en låg nationell kännedom om Skövde hos den breda allmänheten. Det som ändå sticker ut i någon mån är Högskolan i Skövde, Billingen, Volvo, handboll, dialekten och militären.

Antal sysselsatta inom Gothia Science Park (GSP) – **GRÖN** positiv trendpil

653 personer var sysselsatta inom GSP under 2016. Motsvarande siffra för 2015 var 591.

Turistomsättning (TEM) **GRÖN** positiv trendpil

Siffrorna som redovisas 2016 gäller utfallet från 2015. Det är en ny beräkningsmodell från tidigare år och därför kan vi inte jämföra med tidigare års resultat. Omsättningen för 2015 var 1 538 miljoner kronor, enligt den nya beräkningsmodellen. 2014 var resultatet 1 424 miljoner kronor.

Mål 4: "Andelen Skövdebor med högskoleutbildning har ökat under perioden 2011-2025. Ökningen har varit snabbare än genomsnittet för riket."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

X Ja

X Delvis

X Nej

Bedömning

Målet bedöms som delvis uppfyllt eftersom det finns positiva indikatorer inom flera områden hos kommunens egen verksamhet. Det tar tid att se resultat eftersom vi jobbar med hela befolkningen, från unga åldrar. Skövdes ungdomar har goda förutsättningar att fortsätta sina studier på högre nivå. Eftersom de flesta folkbokför sig på sin nya studieort när de flyttar härifrån, faller de dock utanför vår statistik.

Redovisning av resultatmätningar

Andel av befolkningen med akademisk examen **GUL** positiv trendpil

I Skövde har 24,3 procent av befolkningen mellan 25 och 64 år en eftergymnasial utbildning som motsvarar minst tre års studier, enligt siffror från Statistiska centralbyrån (2015; siffror för 2016 publiceras senare under 2017). I siffrorna inkluderas även officersutbildning. I Skövde har denna andel ökat med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år, vilket är samma ökning som man sett i riket.

Andel gymnasieelever med behörighet till högskola **GRÖN** positiv trendpil

69 procent av avgångseleverna från gymnasiet (2015; siffror för 2016 publiceras senare under 2017) hade grundläggande behörighet till universitet och högskola. En ökning med fem procentenheter från föregående år. Motsvarande siffra för hela riket var 71 procent.

Andel folkbokförda gymnasieelever som studerar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik **GRÖN** positiv trendpil

21 procent studerade med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik under 2016. En ökning med 5 procentenheter jämfört med 2015.

Antal UF-företag **GUL** oförändrad trendpil

Under 2016 startades 30 nya UF-företag (Ung Företagsamhet), lika många som under 2015.

Andel elever i årskurs 9 med behörighet till ett nationellt gymnasieprogram **GUL** negativ trendpil

Andelen elever som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram har minskat under 2016. 2015 var 89,8 procent behöriga, 2016 var motsvarande siffra 82,6 procent. Med andra ord en minskning på drygt sex procentenheter.

Resultat (läsa faktatext) nationella prov årskurs 3 **GRÖN** positiv trendpil

94,4 procent i grundskolans årskurs 3 fick godkänt på de nationella proven för området läsa faktatext. Detta är en ökning med 2,6 procentenheter från 2015.

Mål 5:

”Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025.”

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

X Ja

X Delvis

X Nej

Bedömning

För Skövde samhälle är målet svårt att nå till 2025. Den stora utmaningen är fortfarande andelen fossil bränsle bland transporter. Även om trenden visar att andelen koldioxidutsläpp och använd energi faktiskt minskar är förhållandet mellan förnybar och icke förnybar energi detsamma som tidigare år. Inom kommunorganisationen finns bättre förutsättningar för att nå målet.

Redovisning av resultatmätningar

Andel förnybar energi i Skövde samhälle **GUL** oförändrad trendpil

2014 bestod den använda energin i Skövde av 43 procent förnybar och 57 procent icke förnybar energi, industrin ej medräknad. Förhållandet mellan energislagen har i stort sett varit oförändrat de senaste fem åren. De bränslen som dominerar den icke förnybara energin är bensin och diesel, som används i transportsektorn.

Andel förnybar energi i Skövde kommun som organisation **GRÖN** positiv trendpil

2016 bestod den använda energin i Skövde kommun av 67 procent förnybar och 33 procent icke förnybar energi. De närmaste åren behövs insatser för att öka användningen av förnybara drivmedel i våra transporter, där 62 procent är icke förnybart i dag. Dessutom behöver man framöver byta till förnybart när det gäller den el man köper in till verksamheter, fastigheter och elbilar.

Antal resenärer i kollektiv **GRÖN** positiv trendpil

Resandet med stadsbusstrafiken i Skövde visar på en fortsatt positiv utveckling. 2016 gjordes drygt 235 000 fler resor än 2015, alltså en ökning på drygt 10 procent. Sett på årsbasis är trenden stadigt positiv sedan 2011.

Andel svenskproducerat kött i måltidsverksamheterna **GRÖN** positiv trendpil

Andelen svenskproducerat kött i måltidsverksamheterna ökade med 16 procentenheter under 2016 jämfört med 2015. 93,5 procent av köttet i måltidsverksamheterna var svenskproducerat under 2016.

Perspektiv 2: Kvalitet & effektivitet i våra processer

Mål: "Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

X Ja

X Delvis

X Nej

Bedömning

Det finns goda förutsättningar för att nå målet, men det är för tidigt att bedöma hur resultatet blir. Skövde ligger bra till inom flera områden, men har också delar som behöver förbättras. För att bibehålla goda resultat och en god utvecklingstakt krävs ökat fokus på systematiskt förbättringsarbete.

Redovisning av resultatmätningar

Standardkostnadsavvikelse **GUL** oförändrad trendpil

Standardkostnadsjämförelser är ett av de mått som används för att se hur bra Skövde kommun bedriver sin verksamhet i förhållande till en viss resursram. Standardkostnaden är den kostnad som Skövde kommun skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå, med hänsyn tagen till egna strukturella faktorer.

Jämfört med föregående års siffror är Skövde kommuns verksamheter billigare än strukturen anger, förutom för grundskolan som är dyrare än strukturen anger.

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKIK) **GRÖN** oförändrad trendpil

Skövde och 250 andra kommuner har under 2016 deltagit i Sveriges Kommuner och Landstings undersökning av Kommunens kvalitet i korthet, KKIK. Undersökningen visar kommunens kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner och består av ett 40-tal nyckeltal fördelade på fem områden:

- Tillgänglighet
- Trygghet
- Delaktighet och information
- Effektivitet
- Samhällsutveckling

Resultaten visar att Skövde kommun inom flera områden placerar sig bland de bästa kommunerna, men det finns också utrymme för förbättring.

Precis som förra året visar undersökningen goda resultat när det gäller tillgänglighet och effektivitet. Skola och socialtjänst är verksamheter som ligger bra till i förhållande till övriga kommuner. Undersökningen visar också att det finns områden som kan förbättras, till exempel väntetiden för särskilt boende och informationen på kommunens webbplats.

Kontaktcenter (servicenivå) **RÖD** trendpil saknas

Servicenivån hos kontaktcenter kan inte mätas exakt eftersom det inte är specificerat hur mätetalet ska beräknas. Som ärendehanteringssystemet är konfigurerat nu går det inte att specificera tillräckligt noga vad som gjorts. Det har heller inte funnits några skrivna rutiner för exakt hur olika parametrar ska registreras.

Målvärdet 60 procent är omöjligt att uppnå det första verksamhetsåret. Ett mer rimligt mål är att den nivån nås efter cirka tre år. Resultatet för 2016 är 40 procent, enligt våra egna mätningar.

Perspektiv 3: Medarbetare & chefer

Mål: ”Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).”

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

Ja

Delvis

Nej

Bedömning

Kommungemensamt arbete har utvecklats och genomförts inom följande områden: Strategisk kompetensförsörjning, arbetsmiljö, samverkan, arbetstidsfrågor, friskvård samt analys och uppföljning kring nyckeltal. Samverkan med andra intressenter (exempelvis andra kommuner, lärosäten och myndigheter) har initierats, bland annat kring kompetensförsörjning och rehabilitering.

En tjänst som ansvarar för employer branding i Skövde kommun håller ihop utvecklingen av området.

Målet bedöms vara uppfyllt vid mandatperiodens slut.

Redovisning av resultatmätningar

Medarbetarenkät **GRÖN** trendpil saknas

En medarbetarenkät genomfördes under hösten 2015. Samtliga chefer har under 2016 arbetat med resultatet av den, både i sina verksamheter och tillsammans i chefsgruppen. På kommunnivå har arbetet resulterat i att vi identifierat ett antal styrkor och utvecklingsområden. Styrkor som kommunen vill bevara är engagemang, stimulerande arbetsuppgifter och ett meningsfullt arbete. Utvecklingsområden finns inom bland annat arbetsbelastning, lönesättning och uppföljning. Arbetet kommer att fortgå och integreras i verksamheterna.

Extern uppfattning av Skövde kommun som arbetsgivare **GRÖN** trendpil saknas

Bland ej kommunanställda kommuninvånare i arbetsför ålder ser 38 procent Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare. Motsvarande siffra i regionen (Skaraborg exklusive Skövde) är 33 procent.

Perspektiv 4: Ekonomi

Mål: "Resultatet ska vara tre procent av skatter och bidrag i genomsnitt över mandatperioden."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

Ja

Delvis

Nej

Bedömning

Bedömningen är att målet kommer att nås under mandatperioden. Skövde kommun har en god ekonomisk grund att stå på för att möta framtidens utmaningar.

Redovisning av resultatmätningar

Resultat – **GRÖN** positiv trendpil

Kommunen visar ett positivt resultat på 152 miljoner kronor för 2016. Resultatet motsvarar 5,7 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Detta innebär att kommunen uppfyller det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Skattesats – **GRÖN** oförändrad trendpil

Skattesatsen är oförändrad sedan 2014: 20,86 öre per skattekrona.

Soliditet – **GRÖN** negativ trendpil

Soliditeten exklusive pensionsskulden uppgår till 58,2 procent för år 2016, vilket är 0,3 procentenheter sämre än föregående år. Ändå är soliditeten fortsatt god, trots höga investeringsnivåer under flera år. Det förklaras av goda resultat – tack vare dem har större delen av investeringarna kunnat finansieras utan lån. För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om detta åtagande, som vid årsskiftet uppgick till 992 miljoner kronor, läggs in i balansräkningen har kommunen fortfarande en positiv soliditet, då på 37,0 procent.

Låneskuld – **GRÖN** oförändrad trendpil

Låneskulden uppgår till 800 miljoner kronor, vilket är i linje med föregående år. Det motsvarar 14 778 kronor per invånare.

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025:

3.5 Regionen

Målbild: Vi ska förstärka vår roll som attraktiv centralort och agera draglok för hela Skövde-regionen! Vi ska verka för att skapa en större, gemensam arbetsmarknadsregion. Därför ska infrastrukturen utvecklas så att vi enkelt kan röra oss inom Skövde-regionen och till eller från andra orter eller centra som är viktiga för oss. Vi ska vara en aktiv och tydlig aktör i Västra Götaland.

Fakta och utveckling under året – några exempel

Fortsatt utveckling av infrastrukturen:

- En grundförutsättning för att regionen ska utvecklas positivt är att det finns goda pendlingsmöjligheter. Man har därför börjat ta fram en kollektivtrafikplan för 2025 med utblick mot 2040. Arbetet sker i samverkan med Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Nobina, och fokuserar på en kollektivtrafikutveckling i symbios med stadsutvecklingen.
- Under 2016 har man fortsatt att trappa upp arbetet med att ta fram en ny nationell och regional plan för transportinfrastrukturen för 2018-2029.
- En åtgärdsvalsstudie för riksväg 49:s sträckning mellan Skövde och Karlsborg har satts igång.

Aktiv och tydlig aktör i Skövde-regionen:

- Byggandet av Regionens hus har påbörjats och beräknas vara klart för inflyttning 2018.
- Under hösten arrangerades Sveriges kommuner och landstings (SKL) årliga kulturkonferens i Skövde Kulturhus. Konferensen varade i två dagar och lockade cirka 300 deltagare från hela landet. Under konferensen fick Skaraborgs kommuner chans att presentera sig på en uppskattad mässa.
- Samarbetet med andra kommuner när det gäller digitaliseringsfrågor har fortsatt att utvecklas. Skövde kommun levererar nu merparten av de interna IT-tjänster som Tibro och Hjo kommuner använder.

Lokal arbetsmarknadsregion	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Inpendling till Skövde	11 827	11 766	11 548	10 962	11 029	10 432	9 637	10 619
Utpendling från Skövde	5 338	5 200	5 151	5 161	4 953	4 936	4 739	4 749
Netto	6 489	6 566	6 397	5 801	6 076	5 496	4 898	5 870
Inpendling till Skaraborg	6 991	6 994	6 909	6 783	6 044	6 672	6 053	6 411
Utpendling från Skaraborg	10 426	10 043	9 993	9 694	8 622	9 124	9 303	8 964
Netto	-3 435	-3 049	-3 004	-2 911	-1 778	-2 452	-3 330	-2 553

Källa Statistiska Centralbyrån

Befolkningsutveckling	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Befolkningsstillväxt Skövde kommun, antal	578	421	275	647	451	359	418
Befolkningsstillväxt Skövde kommun, i %	1,08	0,79	0,52	1,24	0,9	0,7	0,8
Befolkningsstillväxt Skaraborg, i %	0,97	0,67	0,59	0,62	0,1	0	0
Befolkningsstillväxt riket, i %	1,46	1,06	1,06	0,93	0,8	0,7	0,8

* i genomsnitt per år.

Källa Statistiska Centralbyrån

Handelsindex	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Handelsindex, Skövde	134	132	133	135	134	133	131	123

Källa Statistiska Centralbyrån

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

Skövde har stärkt sin position i arbetsmarknadsregionen. För att ytterligare utveckla Skövde regionen behöver den målbild som finns i Vision Skövde 2025 brytas ned i en konkret plan, där det framgår vilka frågor som är prioriterade.

Infrastrukturen till och från Skövde regionen är av avgörande betydelse för den framtida utvecklingen. Här har viktiga steg tagits, och samarbetet med andra kommuner kring E20 och Västra stambanan behöver prioriteras även i fortsättningen. Vi måste fortsätta vara en tydlig aktör även framöver.

Det nätverksarbete som sker i dag, både på lokal och regional nivå, skapar förutsättningar för att gemensamt utveckla regionen. För att öka resultatet av nätverkandet krävs tydligare mål för vilka resultat som ska nås.

3.6 Attraktiva boendemiljöer

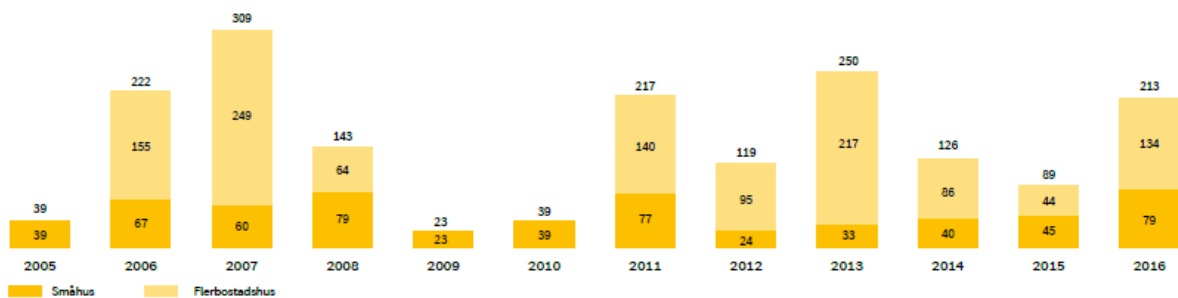
Målbild: Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov. Förutsättningarna för nybyggnation av bostäder ska utvecklas och vi ska stimulera intressenter till att investera i Skövde.

Fakta och utveckling under året – några exempel

Boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov:

- Under året har ett arbete för att utveckla yttertätorerna genomförts – den här gången med Tidans i fokus. Under våren skickades ett vykort ut både fysiskt och digitalt med frågan ”Vad är Tidans för dig?”. Resultatet presenterades under en dialogkväll i april, dit ett 50-tal Tidansbor kom. En del av förslagen har börjat genomföras. Exempelvis har arbete med att anordna en ny skolgård på Tidanskolan och att öppna en ny fritidsgård påbörjats. Det har även varit gratis bad för unga i sommar. Arbetet med att försköna Tidans har pågått under hösten, med plantering av vårlök, belysning i Tidansparken och julpynt.
- I maj antog kommunfullmäktige den fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde. Samtidigt har arbetet med genomförandeplanen för Trädgårdsstaden fortsatt, för att öka utbyggnadstakten i området.
- Kommunen har arbetat för att utveckla och uppmuntra barns och ungas kulturaktiviteter under året. Även föreningsutveckling och områdesutveckling i Södra Ryd har varit i fokus. I samverkan med föreningslivet har utbudet av kulturaktiviteter ökat.

Inflyttningsklara bostäder per år Skövde kommun 2005 – 2016

Prisutveckling på bostäder*	2016	2015	2014	2013	2012	2010
Villor snittpris	2 202 000 kr	2 235 000 kr	1 956 000 kr	1 787 000 kr	1 771 000 kr	1 650 678 kr
Antal försäljningar	273	256	238	225	181	204
Bostadsrätter snittpris	1 092 000 kr	960 000 kr	777 000 kr	640 000 kr	557 000 kr	439 796 kr
Antal försäljningar	507	467	375	357	283	319

*Källa Mäklarstatistik

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

Bostadsproduktionen har ökat under året, och kommer att fortsätta öka de kommande åren. Det är viktigt att vi fortsätter att fokusera även på andra delar av samhällsutvecklingen. Att arbeta med områdesutveckling och samverka med civilsamhället är viktigt för att vi tillsammans ska kunna skapa attraktiva boendemiljöer.

Kommunens allmännyttiga bostadsbolag, AB Skövdebostäder, är ett verktyg och en tillgång i arbetet med att bygga nya bostäder, skapa hållbar utveckling, främja social integration och skapa balans i tillgången till hyresrätter i kommunens olika stadsdelar.

3.7 Kunskapsutveckling och arbete

Målbild: Vi ska arbeta för att det byggs upp erkända spetskompetenser som lockar nyetableringar till Skövde regionen. Våra skolor ska utvecklas mot nationell toppklass! Vi ska arbeta för utbildningsmöjligheter som svarar upp mot kraven från kunskapsintensiva företag och organisationer, för att skapa förutsättningar för ett varierat och blomstrande näringsliv.

Fakta och utveckling under året – några exempel

- Samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen har intensifierats under året. Bland annat har ett arbetsmarknadsråd bildats, med representanter från Arbetsförmedlingen och olika verksamheter i kommunen.
- Projektet Ung Arena 9.0 har pågått under 2016. Syftet med projektet har varit att förstärka och utveckla samverkan mellan Skaraborgs kommuner och övriga samhällsaktörer, för att ungdomar mellan 15 och 24 år som varken arbetar eller studerar snabbare ska finna en väg till arbete eller studier. I Skövde är mötesplatsen för Ung Arena 9.0 Nyeport, där det redan finns fritidsverksamhet för unga.
- Ung Företagsamhet (UF) på gymnasiet bedrevs under våren på de flesta av gymnasiets nationella program. Tack vare en satsning på just UF är både fler elever och fler pedagoger engagerade. Vårens UF-mässa visade också att satsningen gett resultat, då avsevärt fler Gymnasium Skövde-företag blev nominerade och prisade. På grundskolan har Ung Företagsamhets grundskolekoncept införts och detta används nu på fem skolor.
- Den 28 april gick starten för det första företagskaféet på Rådhuset. Två timmar varannan vecka fanns en rådgivare på plats för att möta ungdomar som funderar över att starta eget. Långsiktigt kommer kontakten att utökas via sociala medier.
- I syfte att lyfta Skaraborg som kunskapsregion och främja samverkan mellan akademi och arbetsliv har forumet CLAS (Centrum för Ledarskap och Arbetsliv i Skaraborg) startat. Skövde kommun har varit med i planeringen och uppstarten, och är en del av styrgruppen. Inom ramen för CLAS arrangeras seminarier av hög kvalitet, med internationella och nationella föreläsare/forskare, riktade till chefer och nyckelpersoner inom näringsliv och offentlig verksamhet.
- Skövde kommun och Högskolan i Skövde har ingått en avsiktsförklaring om samarbete mellan kommunens arbetsgivaravdelning och Institutionen för handel och företagande. Målet är att knyta ihop arbetsliv och studier genom exempelvis mentorskap, föreläsningar och seminarier.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

Skövde kommun stöttar och skapar förutsättningar för nyföretagande. En viktig uppgift är att länka samman näringsliv och kommun och därigenom skapa relationer som bygger förutsättningar för tillväxt. Det är viktigt att näringslivets röst och behov förs in i kommunens olika beslutande organ och förvaltningar.

Utrikesfödda, lågutbildade och personer med funktionshinder är utsatta grupper med en hög andel arbetslösa. Fortsatt riktade åtgärder behövs för att undvika utanförskap.

Måluppfyllelsen i både grundskolan och gymnasieskolan har varit god under året, men behöver förbättras ytterligare för att Skövdes skolor ska utvecklas mot nationell toppklass.

Nyckeltal Kunskapsutveckling och arbete

	2016	2015	2014	2013	2012
Meritvärden, grundskolan, Skövde Källa: Skolverket	215,7	228,1	209,5	207,3	210,1
Meritvärden, grundskolan, Riket Källa: Skolverket	224,1	224,7	214,8	213,1	211,4
Andel behöriga elever till gymnasieskolan (i procent) Skövde (folkbokförda elever) Källa: Skolverket	82,6	89,8	87,9	86,7	88,9
Andel behöriga elever till gymnasieskolan (i procent), Riket. Källa: Skolverket	81,3	85,6	86,9	87,6	87,9
Betygspoäng, gymnasieskolan, Skövde (folkbokförda elever). Källa: Kolada	14,4	14,1	14*		
* Ej jämförbart före 2014 då gymnasieskolan ändrades.					
Betygspoäng, gymnasieskolan, Riket (median) Källa: Skolverket	14,6	13,9	13,7*		
* Ej jämförbart före 2014 då gymnasieskolan ändrades.					
Andel gymnasieelever som fullföljt utbildning med examen inom 3 år Elever inom Gymnasium Skövde Källa: Skolverket	73	77**			
**Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.					
Andel gymnasieelever som fullföljt utbildning med examen inom 3 år Riket. Källa: Skolverket	64	64**			
**Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.					
Andel inskrivna ungdomar inom aktivitetsansvaret, exklusive IM, som inte är i sysselsättning Källa: egen statistik	51	47***			
***Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.					
Andel elever som inom tre år går vidare till högre studier i procent, Skövde Källa: Skolverket	39	35	35	35	45
Andel elever som inom tre år går vidare till högre studier i procent, Riket Källa: Skolverket	42	41	36	42	45

Antal inskrivna arbetslösa hos arbetsförmedlingen (öppet arbetslösa och arbetssökande i program med aktivitetsstöd) i Skövde i december, åldersgrupp 16-64 år. Källa: Arbetsförmedlingen	1853	1976	2167	2292	2483
Antal inskrivna arbetslösa hos arbetsförmedlingen (öppet arbetslösa och arbetssökande i program med aktivitetsstöd) i Skövde i december, åldersgrupp 18-24 år. Källa: Arbetsförmedlingen	349	452	569	533	747
Antal nystartade arbetsställen Källa: Statistiska centralbyrån	428	402	416	447	398
Antal nedlagda arbetsställen Källa: Statistiska centralbyrån	391	345	348	538	381

3.8 Natur och Miljö

Målbild: Vi ska värna den vackra naturen i hela Skövde regionen. Närheten till naturen berikar och ska erbjuda möjlighet till rekreation och ett hälsosamt liv. Miljömedvetenheten ska öka och vi ska verka för att såväl individer som organisation lever resurssnålt och ansvarsfullt, med kommande generationer i åtanke.

Fakta och utveckling under året – några exempel

- Målen i Skövdes energi- och klimatplan gäller främst energi- och transportsektorns koldioxidutsläpp, exklusive den energiintensiva industrin. Dessa utsläpp har minskat med 29 procent sedan utgångsåret 1990. Sedan 2007 är trenden för transportsektorn något minskande, även om trenden är svagare än för landet i övrigt. Tunga och lätta lastbilar står för en relativt stor del av utsläppen i Skövde. Utsläppen från personbilar var 20 procent mindre 2014 än 1990. Åtgärder som att införa effektivare fordon sänker utsläppen, men samtidigt ökar mängden trafik, vilket ger ökade utsläpp.
- Målbilden talar också om naturen som källa till hälsa och rekreation, och om vikten av hållbar utveckling och ökad miljömedvetenhet. Webbplatsen Skaraborgs miljöbarometer* beskriver miljösituationen och -utvecklingen utifrån Sveriges nationella miljömål. Hälften av nyckeltalen här har uppdaterats under året.

Ytterligare beskrivningar av årets utveckling inom miljö, natur- och klimatområdet finns att läsa i Miljöredovisning 2016, som är en bilaga till Skövde kommuns årsredovisning.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Ett mer systematiskt miljöarbete skulle utveckla verksamheterna i en mer hållbar riktning. Miljö- och hållbarhetsarbetet behöver formaliseras och drivas mer processinriktat. I dag är det endast servicenämnden som bedriver ett systematiskt miljöarbete med extern revision.
- Kommunen behöver fortsätta att kommunicera vad som faktiskt görs inom miljöarbetet. Det bidrar både till ökad kunskap och ökad stolthet.

*<http://miljoskaraborg.miljobarometern.se/miljofakta/>

3.9 Tillsammans

Målbild: Tillsammans är vi starkare! Vi ska utveckla former för att mötas och samverka på alla nivåer så att alla invånare ska kunna känna delaktighet oavsett ålder, kön eller ursprung. Mångfald, tolerans och nyfikenhet ska präglade Skövde-regionen. Ett rikt och varierat kulturliv ska bidra till ökad livskvalitet.

Fakta och utveckling under året – några exempel

- Samverkan mellan offentlig sektor, civilsamhället och andra aktörer har fortsatt under 2016. Bland annat har samarbetet stärkts mellan kommunens verksamheter och Volontärtorget, en paraplyorganisation som verkar för att öka volontärverksamheten i Skövde. Samverkan har också etablerats mellan socialtjänsten och försäkringskassan när det gäller arbetet mot våld i nära relationer.
- En utbildning kring funktionsnedsattas rättigheter har genomförts för samtliga chefer i kommunen. Utbildningen gavs i samarbete med de handikappföreningar som finns representerade i rådet för funktionshinderfrågor. Många deltog i utbildningen, som var väldigt uppskattad.
- Under året har Musikskolan och Stadsmuseet flyttat in i gemensamma lokaler under namnet Kulturfabriken. Kulturfabriken innehåller lokaler för utställningar, undervisning, konserter och möten.
- Socialtjänsten och Västra Götalands Idrottsförbund har tillsammans genomfört projektet Sports for you, som anordnat aktiviteter för nyanlända barn och ungdomar. Exempel på aktiviteter är street soccer-turneringar, öppna träningar hos Skövde ABK brottarklubb och träning på Friskis & Sveltis. Man har också påbörjat ett samarbete med Skövde Skateförening.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Under året har man arbetat med att ta fram former för medborgardialog. Detta måste utvecklas och implementeras under kommande år som ett av våra viktigaste verktyg i våra utvecklingsprocesser. Vi behöver utveckla mötesplatser, fysiska och digitala, utifrån ett mångfaldsperspektiv så att människor kan bredda sina sociala nätverk och få det stöd som behövs.
- Kulturen har ett stort attraktionsvärde och är därför på flera sätt viktig för Skövdes utvecklings- och tillväxtarbete. Skövde kommun har ett rikt kulturliv, men vi behöver bli bättre på att visa upp både för Skövdeborna och för vår omvärld vad vi gör.
- Skövde kommun behöver ta ett samlat grepp kring hur integrationen av nyanlända ska ske, för att på bästa sätt ta tillvara olika målgruppers kompetenser och förutsättningar för att lyckas i det svenska samhället. Mångfald berikar Skövde.

3.10 Vårt varumärke

Målbild: Vi ska göra Skövdes varumärke starkt och tydligt. Marknadsföring och annan kommunikation förstärks och ska utgå från en genomtänkt varumärkesstrategi. Vi är alla stolta ambassadörer för vår stad och för Skövde regionen.

Fakta och utveckling under året – några exempel

- Som ett resultat av den nya grafiska profilen har en grafisk manual samt mallar och stöd för att kunna följa profilen tagits fram. Ett skyltprogram för utomhusmiljöer har också färdigställt. Ett liknande arbete påbörjades hösten 2016 för att implementera den grafiska profilen på koncernnivå, för de bolag som har kommunen som majoritetsägare.
- En kommunövergripande kommunikationsstrategi har beslutats på högsta tjänstemannanivå. Den beskriver vad som bör göras för att kommunen ska nå målen om ett starkt varumärke och en kommunikativ organisation.
- Skövde har fortsatt gott om varumärkesstärkande aktiviteter på lokal och regional nivå. Matfestivalen, Idrottsgalan, Kulturgalan och Näringslivsgalan har arrangerats under året, med många besökare och god mediebevakning. Arena Skövde och Billingen spelar allt större roll för att locka externa besökare till staden, vilket i allra högsta grad påverkar bilden av oss.
- En lokal, regional och nationell varumärkesmätning genomfördes under 2016. Den visar på hög kännedom på regional nivå, men fortfarande låg nationell kännedom om Skövde.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

I arbetet med ny grafisk profil samt uppstarten av arbetet med employer branding (arbetsgivarvarumärket) står det klart att Varumärkesplattformen för Skövde behöver brytas ned i tydliga strategier. Detta görs under våren 2017, bland annat för att stärka Skövde kommun som attraktiv arbetsgivare.

Den kommunikationsstrategi som kommundirektörens ledningsgrupp beslutade om i slutet av 2016 ska bli verkstad under 2017. Det kommer att innebära stort fokus på aktiviteter som stärker varumärket Skövde och Skövde kommuns kommunikativa förmåga.

Next Skövde fortsätter den nationella Skövdekampanjen under 2017. Det är viktigt att hålla i och fortsätta över tid för att en sådan kampanj ska få genomslag i informationsbruset och nå ett högt värde på "Return of Investment" (ROI). Näringslivet medverkar glädjande nog i kampanjen även 2017.

Skövde har ett antal guldkorn av nationell och ibland även internationell karaktär, såsom Billingen Skövde, Arena Skövde och samarbeten som Sweden Game Arena. Dessa guldkorn ska vårdas och utvecklas. Till exempel bör Skövde som spelstad få större fokus under 2017.

Vår utmaning ligger i att tålmodigt fortsätta att utveckla vår kommunikation för att stärka varumärket. Vi behöver arbeta långsiktigt för att kunna se effekterna av investeringar i kommunikations- och marknadsaktiviteter.

Nämnder

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnd

Vård- och omsorgsnämnd

Socialnämnd

Kultur- och fritidsnämnd

Servicenämnd

Byggnadsnämnd

Kommunfullmäktige

Revision

Arvodesnämnd

I detta avsnitt redovisas kommunstyrelsen och nämnderna i kommunen. Under varje avsnitt finns en kort beskrivning av varje nämnds ansvarsområde. En utförligare beskrivning finns i deras respektive reglementen i författningssamlingen på skovde.se. För den som vill läsa mer om varje enskild nämnds verksamhet, måluppfyllelse och resultat rekommenderas nämndernas verksamhetsberättelser (finns med som bilaga till årsredovisningen). Nyckeltalen är främst tagna från Kolada, KKIK eller egen statistik. För vissa nyckeltal finns ännu inga värden att rapportera för 2016. I de fallen är tabellen tom i den kolumnen.

Kommunstyrelsen

Vad gör kommunstyrelsen?

Kommunstyrelsen har två olika roller. En roll är att utgöra kommunens styrelse som enligt kommunalagen är ytterst ansvarig för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämnders, kommunala bolags och kommunalförbundens verksamheter. I denna roll ingår att styra, leda och samordna kommunens verksamheter och bolag.

I den andra rollen är kommunstyrelsen nämnd med uppgifter som tilldelats från kommunfullmäktige. Dessa uppgifter är bland annat att vara anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen och på så sätt ansvarig för arbetsgivarfrågor. Andra frågor som faller under kommunstyrelsens ansvarsområde är till exempel samhällsbyggnadsfrågor, frågor som rör näringsliv och arbetsmarknad inklusive vuxenutbildning, medborgarkommunikation, folkhälsa, IT, redovisning, inköp och upphandling.

Nämndens egna verksamhetsmål

Skövdeborna upplever ett gott bemötande och god tillgänglighet till kommunens verksamhet

Möjliggöra för minst 300 nya bostäder per år

Bäst i Västra Götalandsregionen på att matcha utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.

Öka nyföretagandet

Skövde ska ha ett gynnsamt företagsklimat

Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige

Arbetsmarknadsregionen utvidgas och stärks

Samhällsplaneringen ska bidra till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser

Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter

Utnyttja digitaliseringens möjligheter

Höja attraktiviteten inom vård- och omsorgsyrskena

Strategisk kompetensförsörjning

Effektiv lokalförsörjning

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget- avvikelse	Netto 2015
Arbetsmarknad	29 045	-42 226	-13 181	-12 761	-420	-13 252
Vuxenutbildning	40 659	-80 385	-39 726	-37 622	-2 104	-35 718
Samhällsbygg- nad	37 049	-158 798	-121 749	-124 903	3 154	18 358
Stöd och styr- ning*	80 681	-205 514	-124 833	-121 735	-3 098	-95 183
Politik	58	-9 844	-9 786	-19 332	9 546	-15 313
Bidrag och trans- fereringar	0	-77 057	-77 057	-75 627	-1 430	-71 691
Totalt	187 492	-573 824	-386 332	-391 980	5 648	-141 108

* Verksamheterna ekonomi, upphandling, kommunikation, lön, HR, IT, demokratistöd, folkhälsa, barn- och ungdomsstrategiskt arbete, internationella frågor, näringslivsfrågor, kontaktcenter, överförmyndare i samverkan samt sektorsstabsfunktioner.

Ekonomi och verksamhet

Kommunstyrelsens resultat 2016 är ett överskott på 5,7 miljoner kronor. Överskottet förklaras av att kommunstyrelsen (politik) inte har använt de utvecklingsmedel som finns avsatta i budgeten. Driftbidragen till hel- eller delägda bolag och till kommunalförbund har under 2016 ökat något, vilket har gett en negativ avvikelse mot budget med 1,4 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsavdelningen

Arbetsmarknadsavdelningen redovisar en negativ avvikelse på cirka 0,4 miljoner kronor. Under 2016 har arbetsmarknaden varit gynnsam, vilket har gjort att verksamheten haft många personer på endast arbetsträning utan stöd från Arbetsförmedlingen. Det har inneburit lägre intäkter än budgeterat.

Under året har Skövdemodellen lanserats. Modellen ska vara en hjälp för att hitta snabbare vägar till arbete för nyanlända, funktionsnedsatta och ungdomar som av olika skäl inte kommer in på arbetsmarknaden. Exempel på sådana vägar är anställningar som serviceassistent eller utbildningsanställning. Totalt har 91 personer, varav 72 nyanlända, haft en sådan anställning.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisar en negativ avvikelse med cirka 2 miljoner kronor. Det beror på att prognosen för SFI har varit svår att förutse och att den beräknade ökningen av SFI-deltagare har uteblivit.

Under året har det i genomsnitt varit 430 elever i SFI per vecka. Prognosen för Sverige har pekat på en fördubbling av antalet deltagare. I Skövde har den uppgången märkts av först under de sista veckorna, vilket antyder att eleverna blir fler under 2017.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett överskott på 3,4 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av vakanta tjänster. Under året har rekryteringar genomförts, vilket innebär bättre bemanning inför 2017.

Efterfrågan på bostäder i Skövde är stor, vilket hänger ihop med befolkningsökningen. Kommunen har de närmaste åren en god planberedskap när det gäller nybyggnation av bostäder. Under 2016 har 213 nya bostäder färdigställts, bland annat i Aspö och Hentorp. Vid årsskiftet fanns cirka 1 190 bostäder i lagakraftvunna detaljplaner, varav cirka 950 på kommunal mark. Det pågår ytterligare detaljplanarbete för drygt 900 bostäder.

De 0,5 miljoner kronor som kommunfullmäktige har avsatt för att öka yttertätorternas attraktivitet har fördelats mellan orterna. Lokala styrgrupper avgör vad pengarna ska användas till. Medlen har använts till bänkar, anslagstavlor, fotbollsmål, juldekorationer, blomsterutsmyckningar och till att bygga om en lekplats.

Stöd och styrning

Stöd och styrning redovisar för 2016 ett totalt underskott på 3,1 miljoner kronor. Underskottet förklaras främst av ökade licenskostnader inom IT.

Kontaktcenter öppnades i februari. Personalen i Kontaktcenter ger allmän information, vägledning och rådgivning utifrån fakta som tagits fram tillsammans med kommunens olika verksamheter. Med principen En väg in är målet att skapa effektivare ärendehantering med snabbare service av högre kvalitet för invånarna.

Kommunfullmäktige har avsatt fem miljoner kronor för extra insatser gällande arbetsgivarskapet. Under året har fokus legat på strategisk kompetensförsörjning, där bland annat ett mässkoncept har tagits fram och använts.

I programförklaringen framgår att Billings fritidsområde ska utvecklas mot att bli ett av södra och västra Sveriges mest populära besöksmål. Under året har en avsiktsförklaring kring gemensamma planer för att utveckla Billingen gjorts mellan Skövde kommun och ägarna till First Hotel Billingshus. Det finns dessutom framtagna förslag för bland annat tio kilometer sammanhängande konstsnöspår/cykelspår och Vasaloppscenter.

Under året har ägarna till Skövde Biogas AB (Göteborg Energi AB 51 procent och Skövde kommun 49 procent) genomfört en avyttringsprocess av Skövde Biogas AB. Bakgrunden till beslutet är bland annat att Göteborg Energi AB, utifrån ägardirektiv, ska fokusera på den lokala marknaden i Göteborg.

Framtiden

Skövde kommuns översiktsplan ska uppdateras och arbetet kommer att pågå under 2017. Målet är att kommunfullmäktige ska kunna anta ny översiktsplan våren 2019. För den framtida strategiska planeringen behövs förstärkning med ytterligare en resurs, alternativt upphandling av mer tjänster. Under 2016 genererades 16,1 miljoner kronor extra till kommunens resultat genom att kriterierna för Bygg-

bonus uppnåddes. Byggbonus är ett statsbidrag för att stimulera bostadsbyggande. 2017 kan kommunen återigen ta del av bonusen och den skulle då bland annat kunna användas till att finansiera arbetet med kommunens översiktsplan.

Inom verksamheterna för styrning och verksamhetsstöd (demokratistöd, HR, lön, ekonomi och IT) finns behov av att arbeta med och utveckla den gemensamma målbilden och verksamhetsidén. Verksamhetsidén bottenar i behovet av att se effekter av verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering, som ger nytta för chefer och medarbetare i kommunens verksamheter.

Införandeprojekt pågår när det gäller HR-system och beslutsstödsystem, och inom de närmaste åren ska en ny upphandling av ekonomisystem genomföras. Ett bättre systemstöd till chefer och medarbetare ska ge förutsättningar för effektivare arbete.

Befolkningsprognoserna visar att antalet kommunplaceringar kommer att öka under 2017. Det medför fler elever i kommunens SFI-undervisning (svenska för invandrare), vilket i sin tur ger kommunen ökade statsbidrag för personer i etableringsuppdraget.

Från den 1 januari 2017 förändras några delar inom vuxenutbildningens område. För att exempelvis få statsbidrag enligt förordningen för statsbidragsfinansierad gymnasial yrkesutbildning, krävs kommunal medfinansiering i samma omfattning. Skövde kommun ansvarar för statsbidragsansökan för hela Skaraborg och sköter administrationen kring bidragen. Därmed står Skövde för cirka 20 procent av samverkansområdets tilldelade statsbidrag. Den kommunala medfinansieringen gäller för hela samverkansområdet och Skövde måste därmed erbjuda ett antal årsstudieplatser som motsvarar dessa 20 procent. Under 2017 löses detta inom samverkansområdet, men inför 2018 måste medfinansieringen anpassas om kompetensförsörjningen i regionen och kommunen ska kunna bibehållas.

Propositionen om rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux innebär att alla vuxna ska ha rätt till komvuxutbildning på gymnasial nivå som ger behörighet till högskolestudier/yrkeshögskola. Rättigheten gäller oavsett boendeort och ålder. Satsningen innebär att kommunerna tillförs cirka 530 miljoner kronor från och med 2017 via det generella statsbidraget. En person som vill ha utbildning ska erbjudas det, antingen inom kommunen eller genom att kommunen köper utbildning från en annan kommun eller utbildningsanordnare.

Faktaruta – visste du att...

- 553 personer i Skövde har god man eller förvaltare.
- kommunen förvaltar 3 000 hektar skog, vilket motsvarar 6 000 fotbollsplaner.
- Skövdes invånare, föreningar och företagare gör varje månad i snitt 17 000 inloggningar till kommunens e-tjänster via skovde.se. Över 99 procent använder mobilt bankID för att identifiera sig.
- Skövde kommun har gjort över 100 upphandlingar under året, till ett värde av cirka 800 miljoner kronor.

	2014	2015	2016
Andel i arbete efter utbildningsinsats inom vuxenutbildning	86	87	79
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning (kr/inv)	96	102	
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon och som får ett direkt svar på en enkel fråga (procent)	48	51	50
Informationsindex för kommunens webbplats	82	83	76
Nyregistrerade företag, helårsprognos utifrån första halvåret (antal/1 000 invånare)	4,0	4,6	4,7
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder (kr/inv)	417	502	
Antal sålda hustomter	28	45	30
Antal sålda verksamhetstomter	10	10	10
Antal påbörjade bostäder	51	179	708
Antal färdigställda bostäder	154	89	213
Nettokostnad gator, vägar, parkering samt parker (kr/inv)	3 780	1 240	

Barn- och utbildningsnämnd

Vad gör barn och utbildningsnämnden?

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ska fullgöra kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och elevhälsa. Nämnden har det kommunala aktivitetsansvaret för 16 till 19-åringar som antingen har avbrutit sina gymnasiestudier eller valt att inte studera på gymnasiet. Barn och utbildningsnämnden utövar tillsyn över fristående förskolor och fristående skol-barnsomsorg samt över den fristående pedagogiska omsorgen. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning, de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Nämndens egna verksamhetsmål

Ge barn och unga bästa förutsättningarna för utveckling och lärande

Skövde ska utvecklas mot att vara en ledande kommun i skolutveckling

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget av- vikelse	Netto 2015
Förskola in- klusive peda- gogisk om- sorg och vård- nadsbidrag	45 379	-318 504	-273 125	-272 811	-314	-269 466
Grundskola inkl. förskole- klass, fritids- hem och grund- särskola	77 080	-616 288	-539 208	-533 366	-5 842	-519 419
Gymnasium inkl. gymnasie- särskola	139 331	-324 564	-185 234	-185 882	648	-184 224
Intern styr- ning och stöd	1 777	-43 289	-41 512	-45 837	4 325	-38 537
Totalt	263 567	-1 302 645	-1 039 078	-1 037 896	-1 182	-1 011 646

Ekonomi och verksamhet

2016 är det första året som barn- och utbildningsnämnden bedrivit sin verksamhet utifrån en egen verksamhetsplan och budget. Utifrån barn- och utbildningsnämndens målbild har tre fokusområden för verksamheten tagits fram: Ledarskap, rättssäkerhet samt barn- och elevhälsa. Dessa områden är grunden för det strategiska och långsiktiga arbetet med skolutveckling från förskola till gymnasieskola.

Ledarskap

För att öka barns och elevers måluppfyllelse behöver förskolechefer och rektorer skapa förutsättningar för trygghet och studiero, samt stärka förskollärares och lärares förmåga att leda och utveckla undervisningen. För att ytterligare öka förskolechefers/rektorers kompetens i att bedriva en medveten skolutveckling genomförs bland annat kompetensutvecklingsinsatser kring resultatförståelse och analysförmåga.

Rättssäkerhet

När barn och elever lämnar de olika utbildningsnivåerna ska de ha tillräckliga kunskaper för att gå vidare till nästa steg. Vid övergångar mellan skolformerna är det viktigt att förskolan/skolan delger och tar till vara relevant information om barnens/elevernas kunskapsutveckling, och att den informationen når alla undervisande lärare. För att garantera rättssäkerhet och likvärdighet för barn och elever krävs att informationen hanteras med kunskap och säkerställda rutiner.

Barn- och elevhälsa

För att förebygga svårigheter hos barn och elever är det viktigt att skapa goda lärmiljöer. Som stödfunktion till förskolechef/rektor ska en väl fungerande barn- och elevhälsa bidra till att skapa miljöer som främjar barnens/elevernas lärande och hälsa, samt stödjer deras utveckling mot utbildningens mål. Barn- och elevhälsans ansvar och roll behöver tydliggöras och tillgången till barn- och elevhälsa behöver säkerställas för skapa likvärdighet mellan skolor och skolformer.

Förskola, pedagogisk omsorg och vårdnadsbidrag

Under 2016 har i genomsnitt 2 500 barn varit inskrivna på kommunala förskolor. 340 barn har varit inskrivna på enheter med enskilda huvudmän och fyra barn har varit inskrivna i pedagogisk omsorg. Vårdnadsbidraget upphörde att gälla i januari 2016, men när det gäller familjer där beslut tagits före detta datum betalas bidraget ut beslutsperioden ut.

Den återuppbyggda Skogens förskola togs i bruk under periodens början och byggnationen av Bissgårdens förskola slutfördes.

Förskolan tar stor hänsyn till barnens individuella behov och förutsättningar, samt visar på variation för att organisera barngrupperna. Barn- och elevhälsan har förstärkts med två specialpedagoger som handleder i förskolan, vilket bidrar till tidiga insatser för barn i behov av extra anpassningar.

Förskolans ekonomiska resultat för 2016 visar en budget i balans, men både intäkter och kostnader har varit betydligt högre än planerat. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag för omsorg på obekvämtid, minskade barngrupper och lärarlönelyft, och Migrationsverket har betalat ut schablonbidrag för asylsökande barn. Bidragen har framför allt använts till ökade personalresurser.

Enligt befolkningsprognosen för Skövde kommun väntas antalet barn i förskoleåldern öka med cirka 100 om året de närmaste fem åren. Tillskott av förskoleplatser motsvarande en förskola per år planeras för att möta behovet.

Grund- och grundsärskola, förskoleklass och fritidshem

Under 2016 har i genomsnitt 5 560 elever varit inskrivna i kommunala grundskolor (inklusive förskoleklass). Av dessa har 2 300 varit inskrivna i fritidshem. Motsvarande siffror för enskilda huvudmän var 230 och 170. Grundsärskolan har haft 50 elever under året.

Under året togs beslut om att öppna en högstadieskola i Ryd. Anledningen är att befolkningsprognosen visar på stigande elevantal i åldersgruppen.

För att nyanlända barn och elever ska få goda förutsättningar att nå målen, och för att mottagandet ska bli kvalitetssäkrat och effektivt, har en mottagnings- och modersmålsenhet etablerats under hösten 2016.

Grundskolans resultat för 2016 är lägre än 2015, men ligger i linje med tidigare år och med riket. Andelen elever som kan läsa i årskurs 2 har ökat, och i årskurs 3 har resultaten på de nationella proven i svenska blivit något bättre. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 är lägre än föregående år och andelen elever som var behöriga till ett nationellt program på gymnasiet har minskat.

Det ekonomiska resultatet för förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola visar ett underskott på 5,8 miljoner kronor. Underskottet beror främst på att fritidshemmen och högstadieskolorna haft fler elever än planerat, vilket har krävt mer personal. Både intäkter och kostnader har varit betydligt högre än budgeterat. På intäktssidan har bidragen från Skolverket och schablonbidragen för asylsökande varit betydligt högre än beräknat. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag till läxhjälp, ökade personalresurser på lågstadiet och i fritidshemmen, ökad undervisningstid för nyanlända, karriärtjänster och lärarlönelyft. Samtliga bidrag har använts till ökade personalresurser eller löneomedel.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet grundskolebarn i Skövde kommun att öka med cirka 150 per år de närmaste fem åren. Under året har ett omfattande arbete gjorts för att prognostisera elevkullar och utifrån dessa lägga en plan för både kort- och långsiktig lokalförsörjning.

Gymnasie- och gymnasiesärskola

Gymnasieskolans nationella program har i genomsnitt haft 2 100 elever inskrivna på kommunens egna enheter, 150 elever i andra kommuners/regionens gymnasieskolor och 300 elever på enskilda enheter. Hos Skövde kommuns gymnasieenheter kommer 40 procent av eleverna från en annan kommun. Gymnasiesärskolan har haft 80 elever inskrivna och 46 procent av dem kommer från en annan kommun.

Tibro kommun fattade under perioden beslut om att lägga ner Fågelviksgymnasiet. Beslutet har endast marginellt påverkat antalet sökande till Gymnasium Skövde, men kommunens friskolor har märkt av det mer. Gymnasium Skövde blev under året certifierat av Riksidrottsförbundet för att som riksidrottsgymnasium bedriva cross- och enduroutbildning.

Resultaten för Skövdes gymnasieelever är något lägre än under 2015 men ligger i linje med tidigare år och med riket. Andelen elever som fullföljer sin utbildning inom tre år är lägre än föregående år men fortfarande betydligt högre än riket. Den genomsnittliga betygspoängen ligger stabilt, på samma nivå som riket.

Gymnasie- och gymnasiesärskolans ekonomiska resultat visar på ett överskott på 0,6 miljoner kronor. Liksom övriga verksamheter har både intäkter och kostnader varit högre än budgeterat. För intäktsidan har intäkter från andra kommuner samt bidrag från Skolverket blivit högre än planerat. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft. På kostnadssidan har personalkostnaderna varit högre än budgeterat, vilket till viss del är direkt kopplat till bidragen från Skolverket.

Efter ett antal år med vikande elevtal i gymnasieåldern pekar befolkningsprognosen nu på ett ökat antal elever de närmaste fem åren.

Intern styrning och stöd

I budgetposten intern styrning och stöd ingår kostnader för barn- och utbildningsnämnden, sektorns ledning och stab, administrativt stöd, studie- och yrkesvägledning samt det kommunala aktivitetsansvaret.

Ett nytt digitalt system för skolval till förskoleklass och årskurs 7 har tagits i bruk. Vikarieanskaffning till förskolan har samordnats med sektor vård och omsorgs bemanningsenhet.

Det ekonomiska resultatet för intern styrning och stöd visar på ett överskott om 4,3 miljoner kronor. Överskottet beror på lägre personalkostnader, främst för studie- och yrkesvägledarverksamheten samt för sektorns ledning och stab.

Framtiden

Kompetensförsörjning

I Sverige råder stor lärarbrist, vilket nu också börjar bli mer påtagligt i Skövde. Skickliga och engagerade lärare är nyckeln till god undervisning, men samtliga skolformer har stora svårigheter med lärarförsörjningen. Bristen på legitimerade pedagoger gör att det idag är relativt enkelt att byta arbetsgivare och på så sätt få upp sin lön. Det leder i sin tur till att nyrekryteringar blir dyrare. Detta är redan idag ett faktum som innebär att lönekostnaderna stiger.

För att höja attraktiviteten för läraryrket har staten tillfört medel till kommunerna i form av riktade statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft. Tillskottet är positivt för kommunen men det gör verksamheterna beroende av bidrag från staten, vilket i det långa perspektivet är sårbart, instabilt och otryggt.

Man kan också se en oroande trend för de svårrekryterade yrkesgrupperna psykologer och studie- och yrkesvägledare inom barn- och elevhälsan. Barn- och elevhälsans yrkesgrupper arbetar i ett 0–19-års-perspektiv med skolans mest utsatta barn och elever. Deras arbete är centralt för skolornas måluppfyllelse och avlastningen av ordinarie pedagoger.

Ökade behov av förskola och skola

Under de senaste fem åren har andelen 1–5-åringar som är inskrivna i förskolan ökat med cirka 20 procent. Samtidigt ökar också vistelsetiden per barn. Dessutom ansöker fler vårdnadshavare om utökad vistelsetid i förskolan. Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till ansökningarna.

Antalet barn med annat modersmål har ökat i förskolan de senaste åren. Det betyder också att fler förskolor än tidigare tar emot barn med annat modersmål. Barn till asylsökande har rätt till förskola på

samma villkor som alla andra barn i Sverige. Eftersom antalet asylsökande familjer har ökat, har också trycket på förskolan blivit större.

Två förskolor i kommunen erbjuder idag verksamhet på "obekväm tid", och på en förskola finns dygnet runt-verksamhet. Verksamheten är inte lagstadgad men det finns stark kritik mot kommuner som inte löser detta för sina medborgare. I dagsläget tillgodoses behovet men samhällsutvecklingen tyder på att behovet av platser kommer att öka.

Samtliga lokaler inom nämndens verksamhetsområde behöver planeras så att de kan användas flexibelt och resurseffektivt. Förutsättningar behöver också skapas för att klara såväl planerade som oplanerade händelser, exempelvis vattenskada eller brand, större renoveringar och förseningar av byggprojekt. Detta kan delvis hanteras genom att nyproduktion av skolor/förskolor tidigareläggs i förhållande till prognostiserat behov. Kommunen bör även se över möjligheten till en gemensam lokalreserv som kan användas för evakuering vid planerat underhållsarbete eller oförutsedda händelser.

En gymnasieutbildning för alla

Den av regeringen tillsatta gymnasieutredningens direktiv och tilläggsdirektiv är omfattande och berör drygt 20 olika delområden. Regeringens mål enligt direktiven är att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning. Utredningen innehåller över 90 förslag till beslut och bedömningen är att flertalet förslag kan beslutas och införas 2018. Eventuella beslut kommer att påverka gymnasieskolan både utifrån ett verksamhets-, ekonomiskt och personalstrategiskt perspektiv. I dagsläget är det svårt att förutse vilka konsekvenser eventuella beslut får.

Faktaruta – visste du att...

- barn- och utbildningsnämnden ansvarar för sjukhusskolan på Skaraborgs sjukhus.
- barn- och utbildningsnämnden erbjuder modersmålsundervisning i 20 olika språk.
- Skövde kommun bygger en ny förskola om året.
- Gymnasium Skövde är en av 30 gymnasieskolor i Sverige som är certifierad FN-skola.

Nyckeltal från verksamheten

Nyckeltal	2014	2015	2016
Antal barn per årsarbetare i kommunens förskolor	5,6	5,4	-
Kostnad per inskrivet barn i förskolan	122 700	122 200	-
Kostnad per betygspoäng i grundskolan (kr)	321	320	338
Kostnad per elev i grundskolan (kr)	88 100	90 400	-
Kostnad per elev i gymnasieskolan (kr)	107 100	104 500	-
Andel elever i åk 3 som uppnått kravnivån i de nationella proven i svenska (%)	-	93,6	94,5

Andel elever i åk 3 som uppnått kravnivån i de nationella proven i matematik (%)	-	89,4	89,2
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i svenska (%)	14,2	14,4	13,7
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i engelska (%)	13,7	13,7	13,6
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i matematik (%)	14,2	15	14,3
Andel elever i åk 9 behöriga till ett nationellt program på gymnasiet (%)	87,9	89,9	82,6 procent
Fullföljda studier, folkbokförda elever, inom tre år (gymnasiet) (%)	68	81	77,5
Brukarundersökning vårdnadshavare förskola: Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns förskola (%)	-	-	93
Brukarundersökning grundskola årskurs 2: Jag känner mig trygg i skolan (%)	94	-	93
Brukarundersökning grundskola årskurs 8: Jag känner mig trygg i skolan (%)	90	-	88
Brukarundersökning gymnasieskola årskurs 2: Jag känner mig trygg och respekterad på skolan (%)	89	90	92

Vård- och omsorgsnämnd

Vad gör Vård- och omsorgsnämnden?

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten inom områdena omsorg om äldre människor och människor med fysiska funktionshinder
- insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- den kommunala hälso- och sjukvården inom nämndens ansvarsområde

Inom nämndens verksamhetsområde finns äldreboenden, gruppboendestäder, daglig verksamhet, korttidshem, personlig assistans, korttidsvistelse, anhörigstöd, hemtjänst och hemsjukvård, träffpunkter m.m. Kundval enligt LOV (lagen om valfrihet) tillämpas inom hemtjänst och hemsjukvård.

Vård- och omsorgsnämndens målbild är följande: De personer som behöver omvårdnadsinsatser eller annat stöd för sin dagliga livsföring ska så långt som möjligt kunna leva och bo som självständiga medborgare i samhället. Vård- och omsorgsnämndens insatser skall präglas av *trygghet, ansvars-känsla och respektfullt bemötande*.

Nämndens egna verksamhetsmål

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt.

Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgrup-
pernas behov.

Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande. – ÄLDREOMSORG

Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande. - FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Resultat

	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget	Budget	Netto
	2016	2016	2016	2016	Avvikelse	2015
Äldreomsorg	39 415 522	-459 067 527	-419 652 005	-439 014 955	-19 362 950	-357 361 782
Funktionsnedsättning	97 193 490	-324 700 016	-227 506 526	-246 137 369	-18 630 843	-214 611 564
Sektorsövergripande resurser	58 877 734	-183 007 780	-124 130 046	-70 895 018	53 235 028	-173 129 652
Intern styrning och stöd	7 869 094	-32 309 098	-24 440 003	-35 979 623	-11 539 620	-25 584 692
SUMMA	203 355 840	-999 084 420	-795 728 580	-792 026 965	3 701 615	-770 687 691

Ekonomi och verksamhet

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnad 2016 är 796 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner kronor mer än 2015 (+3 procent). Verksamheten förbrukade 3,7 miljoner kronor mer än budgeterat.

Äldreomsorg

Ett viktigt fokusområde för vård- och omsorgsnämnden är att det finns boendeformer utformade efter behov och efterfrågan. Under 2016 har i genomsnitt 464 personer haft bistånd genom lägenhet i särskilt boende. När det gäller äldreboenden pågår sedan två år en omställning av totalt 145 servicelägenheter till trygghetslägenheter. Parallellt med denna omställning omvandlas 38 äldreboendelägenheter till lägenheter för personer med demenssjukdom. Under hösten 2016 har en utökning dessutom gjorts med 10 lägenheter för personer med demenssjukdom.

För att bättre kunna möta behovet av stöd och omsorg för personer med demenssjukdom och deras anhöriga har nämnden under året antagit Program för god demensvård. Programmet ger en bild av det stöd och den omsorg som kommunen erbjuder, och utgör dessutom ett kunskapsstöd för både allmänhet, personal och beslutsfattare.

Det har under delar av året varit brist på lägenheter, främst för personer med demenssjukdom. Under året har vård- och omsorgsnämnden rapporterat 35 beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) där särskilt boende inte har kunnat verkställas inom tre månader. Bristen på lägenheter visar sig också genom hög belastning på kommunens korttidsplatser. Under 2016 har nämnden öppnat tre extra platser. Kommunen har också haft kostnader för betalningsansvar inom slutenvården. De extra resurserna för korttidsvård och betalningsansvar har kostat cirka 2,7 miljoner kronor mer än budget. Övriga äldreboenden har dock lyckats balansera detta underskott. Det totala resultatet för äldreboenden är ett överskott på 0,8 miljoner kronor.

Antalet kommuninvånare med hemtjänstinsatser har ökat med 40 personer under 2016. I genomsnitt 783 personer har haft hemtjänst under året (i siffran ingår inte personer med enbart hemsjukvård eller trygghetslarm). Totalt har 360 000 hemtjänsttimmar utförts, vilket är något mer än nämnden hade beräknat. Volymökningen, tillsammans med en höjd ersättning enligt Lagen om valfrihet (LOV), ger ett underskott på 3,7 miljoner kronor.

Inom hemtjänsten gäller LOV (Lagen om valfrihet). I Skövde kommun står enskilda utförare för ungefär 23 procent av de utförda timmarna. Under året har tre nya LOV-företag etablerat sig. Totalt finns sju utförare utöver Skövde kommun inom hemtjänsten.

Skövde kommuns hemvård har redovisat underskott i flera år. Under 2016 tog en åtgärdsplan fram för att halvera det ekonomiska underskottet. Fler chefer för att förbättra förutsättningarna för ett nära ledarskap samt en översyn av organisation och bemanning har lett till förbättringar. Andra projekt som påverkar effektiviteten är webbhandel, där brukare med insatsen inköp handlar varor via internet. Under 2017 startas dessutom ett projekt med nyckelfri hemvård. Hemvården har också testat digital natttillsyn med hjälp av trygghetskamera, som ett komplement till personlig tillsyn. Resultatet har fallit väl ut och ska nu utvecklas hos fler brukare.

Hemvårdens resultat slutade i ett underskott på -9,1 miljoner kronor (inklusive natt och larm), vilket innebär att man inte helt når målet att halvera underskottet (-8 miljoner kronor). Några åtgärder har dock inte fått helårseffekt under 2016. Med det resurstillskott på 8 miljoner kronor som verksamheten har fått till 2017, finns förutsättningar för budgetbalans nästa år.

Funktionsnedsättning

Nämnden fortsätter att öka antalet gruppboendestäder. Under 2016 har en ny gruppboendestad öppnats på Skyttesledsvägen. Totalt finns 195 särskilt anpassade lägenheter för personer med funktionsnedsättning. Som komplement/alternativ till gruppboende har vård- och omsorgsnämnden sedan några år byggt upp ett stödteam som ger 18 personer boendestöd.

Under året har vård- och omsorgsnämnden rapporterat 55 beslut enligt LSS till IVO. Rapporter görs när ett beslut om insats inte har verkställts inom tre månader.

Extern placering i annan kommun eller i annan enskild verksamhet förekommer för personer med särskilda behov. Ibland kan behoven lösas genom särskild bemanning på någon av kommunens gruppboendestäder. Dessa placeringar kan göras på kort eller lång sikt. Placeringarna har varit mer omfattande än förväntat under 2016 och har lett till ett budgetunderskott på 2,5 miljoner kronor.

Nämndens värdegrundarbete har under 2016 fokuserat på avdelningen för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Vård- och omsorgsnämnden fortsätter dessutom att för hela sin verksamhet fokusera på god social dokumentation och arbeta med nationella kvalitetsregister för att säkra god kvalitet för nämndens brukare.

Nämnden har budgeterat för en ökning av antalet boende i gruppboendestäder och av antalet personer som har sin dagliga sysselsättning på daglig under året. Resultatet har blivit ett budgetöverskott på 4,4 miljoner kronor. Det beror på minskat personalbehov på grund av att en ny gruppboendestad öppnats senare än planerat, men också på att rekryteringssvårigheter lett till vakanser (stödpedagog med flera).

Inom avdelningen finns även verksamheten personlig assistans. Volymen inom personlig assistans har ökat under året. Totalt har 143 personer någon form av personlig assistans. Volymökningen har lett till ett budgetunderskott på cirka 0,5 miljoner kronor. Personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) innebär att Försäkringskassan finansierar huvuddelen av kostnaderna. Det är dock svårt att få ihop finansieringen med kostnaderna när det gäller ärenden med nattjour. Eftersom uppräkningsav Försäkringskassans ersättning är lägre än kommunens löneökningar ökar problemet för varje år. Regelverk som säger att kommunen ska stå för enskilda utförares sjuklönekostnader gör utmaningen ännu större. Verksamheten redovisar ett underskott på 4,7 miljoner kronor under 2016.

Sektorsövergripande resurser

Under rubriken sektorsövergripande resurser finns sjuksköterskeenheter, kommunrehab, biståndsenhet, bemanningsenhet, anhörigstöd och frivilligverksamheter.

På sjuksköterskeenheter och kommunrehab har ett omfattande förändringsarbete genomförts för att frigöra tid till ökat patientnära arbete. Totalt drygt 1 500 personer är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården. Bland annat har man prövat ett nytt arbetssätt med mobila arbetsplatslösningar. Förändringarna har lett till ett mindre budgetunderskott än föregående år när det gäller personalkostnader. Dock har kostnaderna för hjälpmedel ökat mer än budget, vilket gör att resultatet ändå blir ett underskott på 2 miljoner kronor. Utvecklingen av och tillgången till nya hjälpmedel är stark och skapar nya möjligheter till ett självständigt liv.

Samarbetet mellan sektorns förebyggande verksamheter och Volontärtorget ska främja brukares och anhörigas möjligheter till rekreation. Under hösten har projektet Äta tillsammans genomförts. Utvär-

deringen är positiv, vilket förväntas leda till en fortsättning. Syftet med den förebyggande verksamheten är att ge äldre möjlighet att uppleva delaktighet och gemenskap med andra, för att på så vis minska upplevelsen av ensamhet och otrygghet. Vidare erbjuds olika former av stöd för anhöriga till äldre eller personer med funktionsnedsättning. Inom anhörigstödet har ett lyckosamt syskonprojekt genomförts under 2016. Träffpunktsverksamheten är populär – totalt har 44 460 besök registrerats under 2016. Det ekonomiska resultatet är ett budgetöverskott på 0,5 miljoner kronor.

Bemanningsenheten har påbörjat ett samarbete med sektor barn och utbildning under 2016, och förmedlade i slutet av året vikarier även till kommunens förskolor. Totalt har bemanningsenheten förmedlat 228 000 vikarietimmor under 2016. Biståndsenheten har haft vakanser med rekryteringssvårigheter. Att hela vård- och omsorgsverksamheten växer märks även på biståndsenheten, som tagit mer än 4 100 biståndsbeslut under 2016. Det är 10 procent fler än förra året. Sammantaget är resultatet för dessa enheter ett överskott på 0,8 miljoner kronor.

En stor del av vård- och omsorgsnämndens avgifter redovisas här. Den nya maxtaxan som infördes den 1 juli innebar större intäkter än förväntat och överskottet blev 2,7 miljoner kronor.

Intern styrning och stöd

Här finns stabsfunktioner som ekonomienhet och utvecklingsenhet, samt sektorgemensamma kostnader för ledning, kompetensutveckling, IT med mera.

Vård- och omsorgsnämnden har haft reserverade medel som inte fördelats ut till verksamheterna. Det har gett ett överskott på 3 miljoner kronor. Därutöver har bostadsanpassningsbidrag, momsersättning för köp av verksamhet från enskilda utförare, kapitaltjänstkostnader med mera gett ett överskott på 3,5 miljoner kronor. Det har också funnits vakanta tjänster och alla centralt avsatta medel för kompetensutveckling, IT med mera har inte använts fullt ut (ofta beroende på att kostnaderna har redovisats på avdelningarna istället). Inom området digitalisering har mobila IT-lösningar byggts ut på arbetsplatser för personlig assistans. En wifi-utbyggnad inom nämndens samtliga verksamheter har påbörjats under året och beräknas vara klar till 2018.

Samtantaget innebär det ett överskott på 9,7 miljoner kronor, vilket balanserar upp stora delar av underskotten inom övrig verksamhet. Det totala resultatet för vård- och omsorgsnämnden, -3,7 miljoner kronor, innebär en budgetavvikelse på 0,5 procent.

Framtiden

Vård- och omsorgsnämndens framtida utmaningar handlar främst om ökad efterfrågan, kompetensförsörjning och om förändringar i lagstiftning och rättspraxis som kan bli kostnadsdrivande.

Ökad efterfrågan

Skövdes befolkningsprognos visar ett ökat antal äldre. De närmaste tre åren (2018–2020) väntas antalet invånare som är 65 år och äldre öka med 445 personer. Följande tre år väntas en ytterligare ökning med 418 personer. Kommunen behöver därför planera för både fler lägenheter i särskilt boende och ökade hemtjänstinsatser.

Inom hälso- och sjukvårdsområdet sker en ökning av efterfrågan som inte enbart hänger ihop med den demografiska utvecklingen. Idag finns möjligheter att klara mer omfattande sjukvårdsbehov i hemmet. Även utvecklingen av kognitiva hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar innebär nya möjligheter.

Användningen av IT i vården ökar och nya tjänster utvecklas ständigt. Det handlar både om personalens tillgång till IT-verktyg och om att utveckla mobila arbetssätt direkt riktade till brukarna. Digitala trygghetslarm, försök med trygghetskamera och mobila lösningar för tillgång till verksamhetssystem utvecklas för att effektivisera verksamheten.

Kompetensförsörjning

2017 väntas pensionsavgångarna fördubblas, vilket ställer verksamheten inför större rekryteringsutmaningar. Då verksamheten växer rekryteras ständigt nya medarbetare och konkurrensen om tillgänglig personal hårdnar.

När det gäller kompetensförsörjning finns en särskild utmaning i att säkra bemanningen under sommarperioden. För sjuksköterskor fortsätter man med det koncept som togs fram 2015 (högre ingångslön under sommaren, mentorsprogram med mera.) För undersköterskor prövas nya idéer under 2017, med bland annat bonus för vikarier som arbetar två sommarperioder.

Möjligheten att arbeta heltid och att kunna leva på sin lön är mycket viktiga frågor för den framtida kompetensförsörjningen.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö (2015:4), förtydligar arbetsgivarens ansvar att jobba förebyggande med frågor som främjar ett långsiktigt hållbart arbetsliv, balans mellan krav och resurser samt villkor och förutsättningar för arbetet.

Förändringar i lagstiftning

I februari 2016 gjordes en ändring i socialtjänstförordningen (2001:937) som förtydligar bemanningskravet på särskilda boenden. Förordningen anger att det ska "finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp". Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i sina inspektioner hittills fokuserat mycket på nattbemanningen, där förändringar i personalorganisation och användning av tekniska lösningar prövas.

En lagrådsremiss gällande trygg och effektiv utskrivning från slutenvården utvärderas just nu (Lag om samverkan vid utskrivning från slutenvården och sjukvård). Om lagen antas (preliminärt den 1 januari 2018) innebär det förändrade rutiner kring utskrivningsklara patienter, vilket kommer att kräva en annan typ av organisation och ökad beredskap för förändringar även på helger.

Rättspraxis innebär också en förändrad tolkning av grundläggande behov enligt LSS. Behov av tillsyn, sjukvård/egenvård och hänvisning till föräldraansvaret innebär att Försäkringskassan inte beviljar personlig assistans i samma omfattning som tidigare. Behovet av assistans förskjuts därmed till insatser hos kommunen. Detta är kostnadsdrivande för kommunen, vilket skapar ett utökat behov av resurser.

Regeringen har beslutat om stimulansmedel för att öka bemanningen inom äldreomsorgen under 2015–2018. Stimulansmedlen gäller den kommunfinansierade vården och omsorgen om äldre, och syftar till att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. För Skövde kommun finns ungefär 10 miljoner kronor per år under 2016, 2017 och 2018. Om satsningen inte kvarstår efter 2018 behövs kommunal finansiering.

Faktaruta – visste du att...

- vård och omsorgs brukare inte enbart är äldre – vi har brukare mellan 2 och 104 år.
- det förutom Skövde kommuns egen hemtjänstverksamhet finns sju olika företag som är godkända för att utföra hemtjänst i Skövde.

Nyckeltal från verksamheten

	2014	2015	2016
Hur lång är väntetiden i snitt (dagar) för att få plats på ett särskilt boende, från ansökan till erbjudande om plats?	39	55	91
Hur många olika personer besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod? I egen regi/med Skövde kommun som utförare		17	17
Helhetssyn – hemtjänst* (%)	91	90	91
Helhetssyn – särskilt boende* (%)	85	84	88
Bemötande – hemtjänst* (%)	97	98	96
Bemötande – särskilt boende* (%)	94	97	97
Trygghet – hemtjänst* (%)	88	88	89
Trygghet – särskilt boende* (%)	92	90	91
Kostnad hemtjänst äldreomsorg (kr/brukare)	333 955	299 545	
Kostnad särskilt boende äldreomsorg (kr/brukare)	558 652	299 545	
Kostnad boende enligt LSS (kr/brukare)	615 734	794 634	
Kostnad daglig verksamhet enligt LSS (kr/brukare)	171 404	174 532	

*Andel brukare som är ganska/mycket nöjda

Socialnämnd

Vad gör socialnämnden?

Socialnämndens uppgift är att på olika sätt stödja, hjälpa och skydda utsatta grupper i samhället. Nämndens ansvarsområden omfattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. Verksamheten är till stora delar lagstadgad och styrs huvudsakligen utifrån socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

De främsta målgrupperna för socialtjänstens arbete är socialt utsatta barn och ungdomar, personer med missbruksproblem, vuxna som behöver försörjningsstöd, samt personer med psykisk funktionsnedsättning.

Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter, familjerådgivning, familjecentralen, integrationsverksamhet, boende för ensamkommande flyktingbarn, budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning, alkohol- och serveringstillstånd, tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel, sysselsättningsverksamheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, Barnahus Skaraborg samt en kommungemensam socialjour.

Nämndens egna verksamhetsmål

Öka socialt utsatta barn och ungas möjligheter till en gynnsam utveckling

Försörjningsstödet ska leda till varaktig försörjning

Rehabilitering av personer med missbruksproblematik ska utformas tillsammans med den enskilde och i samverkan med andra aktörer

Integrationsarbetet ska utgå från en helhetssyn och tillsammans med samarbetspartners, skapa förutsättningar för att nyanlända kommunmedborgare ska kunna göra egna aktiva val och därmed känna delaktighet i sin egen etablering

Psykiskt funktionsnedsatta ska ges möjlighet att leva ett självständigt och oberoende liv

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget avvikelse	Netto 2015
Stöd och utredning	5 340	-41 472	-36 132	-36 484	352	-30 897
Barn och ungdom	13 534	-73 254	-59 721	-56 760	-2 961	-58 226
Försörjningsstöd och integration	115 138	-132 700	-17 562	-32 352	14 790	-23 594
Socialpsykiatri	1 640	-44 395	-42 755	-42 527	-228	-41 566
Intern styrning och stöd	6 406	-18 773	-12 367	-16 966	4 599	-12 335
Totalt	142 058	-310 594	-168 536	-185 089	16 553	-166 618

Ekonomi och verksamhet

Stöd- och utredningsavdelningen

Under året har det pågått ett projekt i samverkan med Försäkringskassan för att skapa samsyn kring och öka kunskapen om våld i nära relation. En samordnare för våld i nära relation har genomfört informationsinsatser riktade till personal för att uppmärksamma och ställa frågan om våld samt ge viss rådgivning och vägledning.

Avdelningen har under året haft högre kostnader för externa placeringar inom socialpsykiatri som en följd av mer svåra och komplexa ärenden. Även inom missbruksvården har kostnaderna ökat på grund av fler placeringar. Kostnaden för placeringar blev därmed 4,4 miljoner kronor högre än budgeterat.

Barn- och ungdomsavdelningen

Barn- och ungdomsavdelningen har med start i mars 2016 ett tjänsteköpsavtal som innebär att Skövdes familjerättshandläggare också utför familjerättslig handläggning åt Tidaholms kommun.

Under hösten påbörjades arbetet med att inrätta en ny familjecentral, Kärnan, i Skövdes centrum. Centralen invigdes i början av januari 2017.

Inom barn- och ungdomsvården har kostnaden för placeringar blivit högre än budgeterat: 6,2 miljoner kronor. I flera fall har vårdperioderna blivit långa till följd av en komplex problematik som även innefattar missbruk av narkotika.

Det pågår ett utvecklingsarbete på barn- och ungdomsavdelningen som syftar till att öka barns och ungas delaktighet. Skövde är en av 20 kommuner i Sverige som har ansökt om och beviljats utvecklingsstöd från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) genom deltagande i Innovationsguiden.

Försörjningsstöds- och integrationsavdelningen

Antalet ärenden inom försörjningsstöd ökade under 2016 jämfört med 2015. Det beror framför allt på att fler barnfamiljer är i behov av försörjningsstöd. Andra orsaker bedöms vara att nyanlända hamnar i "glappet" under en längre tid, det vill säga får försörjningsstöd i väntan på etableringsersättning från Arbetsförmedlingen. Det finns en tendens att personer inte lyckas gå vidare till arbete eller studier efter etableringstiden på Arbetsförmedlingen. Trots att ärendena blivit fler hölls kostnaden för försörjningsstöd inom budget.

Under 2016 stängde Sverige sina gränser, vilket har inneburit att färre ensamkommande flyktingbarn kommit till kommunen. Minskningen beror också på att Migrationsverket skrivit upp ungdomars ålder. Färre barn i verksamheten har gjort att några tillfälliga HVB-boenden kunnat läggas ner under året.

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag i kraft som innebär att Migrationsverket har rätt att anvisa nyanlända med uppehållstillstånd från anläggningsboenden till kommunerna. Under året anvisades 92 personer till Skövde.

Socialpsykiatriska avdelningen

Under året har man utvecklat och anpassat verksamheten utifrån ny teknik och förändrade beteenden i samhället. Bland annat har man börjat använda en meddelande-app för iPhone/smartphone (WhatsApp). På så vis kan sjuksköterskorna på avdelningen ha direktkontakt med sjuksköterskor och läkare på vuxenpsykiatriska öppenvårdsmottagningen. Under hösten har fiber dragits in i boendet Parkgatan och en sammankoppling av de digitala trygghetslarmen på socialpsykiatriska avdelningens bostäder har påbörjats. Sedan oktober månad har MCSS-appen (Medication and Care Support System) testkörts. Appen tillhandahåller digital signering av läkemedel och ska säkerställa att insatser ges i rätt tid av rätt person. Projektet kommer att fortsätta under en del av 2017.

Framtiden

Nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn

Regeringen vill införa ett nytt schabloniserat ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn. Systemet föreslås träda i kraft den 1 juli 2017. Förslaget innebär att kommunens ersättning sänks från 1 900 kronor per dygn till 1 350 kronor per dygn. Med förslaget vill regeringen förenkla regelverket och minska kommunernas och Migrationsverkets administration. För nämndens verksamhet innebär förslaget att en översyn av samtliga boenden behövs för att få ner kostnaderna.

Nyanlända

Antalet nyanlända som är språksvaga och som får försörjningsstöd har ökat under året. För att motverka utanförskap behövs ett offensivt arbete i frågan. Mer samverkan med framför allt Arbetsförmedlingen och SFI kommer att krävas kring personer som har lämnat etableringsuppdraget men som ännu inte är färdiga med sina SFI-studier.

Den sociala barn- och ungdomsvården

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en satsning för att stärka bemanningen inom den sociala barn- och ungdomsvården. Satsningen ska pågå mellan 2016 och 2019, och omfattar sammanlagt 210 miljoner kronor per år på nationell nivå. Medel som betalas ut till kommuner får användas för att öka antalet socialsekreterare eller arbetsledare, alternativt öka antalet administratörer för att frigöra tid för socialsekreterare eller arbetsledare i deras myndighetsutövning.

Boenden

Flera av socialnämndens målgrupper har mycket svårt att få bostäder. Bostadsbristen påverkar nämndens målgrupper på olika sätt. Personer som varit på behandlingshem har svårt att få en egen bostad vid placeringens avslut, vilket kan leda till längre placeringstider. Även brukare som bor i nämndens boenden men som skulle kunna flytta till eget boende har svårt att få bostad, vilket påverkar omsättningen i boendena negativt. Det finns också en tendens att det för hemlösa med komplex problematik inte heller går att hitta andra tillfälliga boendelösningar. Detta kräver arbete på bred front. Det handlar dels om att se över befintliga boenden och försöka skapa lösningar som bättre tillgodoser behoven, dels om att fortsätta samverka inom kommunen kring frågan. I den dialog som påbörjats med sektor vård och omsorg är en viktig fråga att skapa gemensamma boenden för målgrupper som behöver stöd från båda sektorerna.

Brukarinflytande

Brukar delaktighet är en viktig fråga som haft stort fokus under några år. Under 2016 har en första brukarrevision genomförts i nämndens sysselsättningsverksamhet. I en brukarrevision undersöks en verksamhet av personer som har varit antingen brukare eller anhöriga i en likartad verksamhet. Undersökningen är oberoende. För att resultatet av revisionen ska få betydelse i praktiken måste den tas till vara av verksamheten. Barn- och ungdomsavdelningen ingår för närvarande i ett projekt, genom SKL, som handlar om att öka barns och ungas delaktighet. För att få ett reellt brukarinflytande behöver nämndens verksamheter fortsatt prioritera frågan och arbeta brett med den. Det är också viktigt med långsiktighet och uthållighet, vilket kräver att resurser i form av tid och pengar avsätts.

Digitalisering

Digitalisering har varit ett prioriterat område under flera år och är en naturlig del i sektorns arbete med verksamhetsutveckling. Det handlar om att hitta nya, effektivare arbetssätt och tjänster. För att kunna fortsätta med utvecklingsarbetet behövs ökad intern och extern samverkan. Dels för att utbyta idéer och kunskaper, men också för att minska kostnaderna genom att de delas av fler.

Trygg och säker utskrivning

Regeringen har föreslagit att en ny lag ska träda i kraft den 1 januari 2018 (Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården och sjukvård). Lagförslaget omfattar de patienter som, efter att de skrivits ut från slutenvården, kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunala hälso- och sjukvården eller öppenvården inom regionen. Lagförslaget kräver ökad samverkan och ställer högre krav på informationsöverföring mellan kommunen och regionen. Förslaget innebär också att fristdagarna ändras så att de blir desamma oavsett målgrupp. Exempelvis blir nuvarande 30 dagar för

patienter i den psykiatriska slutenvården på så vis tre dagar. Förslaget kommer att kräva en snabbare planeringsprocess och socialnämnden kommer, i samverkan med regionen, att behöva utveckla arbetssätt för att möta kraven.

Nationell patientöversikt (NPÖ) – sammanhållen journalföring

Nationell patientöversikt (NPÖ) gör det möjligt för behörig vårdpersonal att, med patientens samtycke, ta del av journaler som registrerats hos en annan vårdgivare. Tillsammans med sektor vård och omsorg pågår arbetet med att ansöka om ett anslutningsavtal. För nämndens verksamheter kommer ett införande att ge en ökad helhetsbild av patienten, samt förbättrade förutsättningar för samordning med regionen runt den enskilde.

Spelmissbruk

Ändringar i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen rörande spelmissbruk har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2018. De föreslagna ändringarna kommer att innebära att socialnämndens ansvar för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra substanser utvidgas till att även omfatta spel om pengar. Socialnämnden får också ett utvidgat ansvar för att aktivt motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Samtidigt utökas kravet på samarbete mellan kommunen och regionen kring personer som missbrukar substanser till att även omfatta personer som missbrukar spel om pengar. För att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunen och regionen krävs tydliga överenskommelser. Detta arbete behöver påbörjas i god tid om anpassningar i verksamheten behöver göras.

Faktaruta – visste du att...

- socialtjänsten bedriver Barnahus och socialjour tillsammans med de andra 15 kommunerna i gamla Skaraborg.
- socialtjänsten bedriver olika former av sysselsättningsverksamhet för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, bland annat språksvaga personer.
- det numera finns två familjecentraler: En i Ryd och en i centrum.

Nyckeltal från verksamheten

	2014	2015	2016
Handläggningstid i snitt (dagar) för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök	12	9	5
Andel ungdomar som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning	80	77	86
Andel vuxna som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning	86	79	91
Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd (%)	2,1	2,1	2
Nettokostnad ekonomiskt bistånd (kr/inv)	332	346	347
Antal besökande familjecentralen	iu	iu	6 879

Kultur- och fritidsnämnd

Vad gör kultur- och fritidsnämnden?

Nämndens uppgift är att ansvara för kommunens verksamheter inom kultur- och fritidsområdet.

Nämnden ansvarar för kommunens relationer med och utveckling av föreningslivet. Nämnden ska också fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdrag för konstmuseet och GöteborgsOperan Skövdescenen.

Nämndens uppdrag omfattar kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna. Nämnden lyder också under bibliotekslagen och ansvarar för ärenden enligt lotterilagen.

Nämndens egna verksamhetsmål

Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid

Skövde är ett kultur- och fritidscentrum

Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget av- vikelse	Netto 2015
Kultur	12 667	-63 591	-50 924	-50 820	-104	-47 865
Fritid	36 812	-147 502	-110 690	-110 909	219	-108 925
Varav Arena Skövde	29 337	-83 706	-54 369	-53 503	-866	-53 645
Övrigt	0	-0,616	-0,616	-0,582	-0,34	-0,569
Totalt	49 479	-211 709	-162 230	-162 311	81	-157 359

Ekonomi och verksamhet

Kultur- och fritidsnämnden redovisar en ekonomi i balans med ett överskott på 0,1 miljoner kronor. Intäkterna har varit 10 miljoner kronor högre än budgeterat och kostnaderna har överstigit budget med ungefär samma belopp. Avvikelseberor bland annat på de projekt och tillfälliga satsningar som har genomförts med projektmedel eller tillfälliga medel. Andra anledningar till de högre intäkterna är fler arrangemang och konferenser på både Arena Skövde och i Kulturhuset, samt fler besökare på motionssim. Kostnaderna för arrangemang som vidarefaktureras har också varit högre, liksom

kostnaderna för anläggningarnas underhåll. Byte av kassa-/passagesystem har genomförts på Arena Skövde, vilket både har medfört ökade kostnader och ökat intäkterna tillfälligt under 2016.

Precis som nämnts ovan har året bjudit på många lyckade arrangemang. I Arena Skövde har idrottsaktiviteter som elitseriehandboll, Nordic Cup i futsal samt cuper i innebandy och brottning blandats med konserter med bland annat Alcazar, Lena PH och Orup. Arena Skövde har också satsat extra på konferensverksamheten och bland annat anordnat en välbesökt Sweden Game Conference, som kommer att återkomma under 2017. Även i Kulturhuset har stora och små konferenser och mässor arrangerats. Bland de större konferenserna kan SKL:s årliga kulturkonferens nämnas, med cirka 300 deltagare från hela landet.

Skövde har ett rikt föreningsliv, både på kultur- och fritidssidan, som är värt att uppmärksamma. För att hylla extraordinära idrottsprestationer och eldsjälar inom idrotten arrangerades i februari 2016 Skövde Idrottsgala för tolfte gången. Även Skövde Kulturgala är ett forum för att uppmärksamma lokala talanger. Galan arrangerades i november för andra gången tillsammans med Skövdeprofilen Robert Gustafsson.

För att fortsätta utveckla föreningslivet har en ny satsning gjorts på ett forum som kallas Öppet stadshus. Satsningen går ut på att stadshuset hålls öppet en kväll i månaden för att ge föreningslivet en chans att träffa nämndrepresentanter och tjänstemän och på så vis skapa relationer, få svar på frågor samt få coaching och stöttning.

En viktig del av nämndens arbete under året har varit att utveckla och uppmuntra barn och ungdomar att delta i olika kulturaktiviteter. Satsningen har gjorts genom extra projektmedel som bland annat använts till att skapa en scenverkstad tillsammans med Robert Gustafsson. Aktiviteter har också erbjudits inom biblioteks-, musik-, teater-, film- och konstvärlden.

Under hösten öppnades portarna till den nya Kulturfabriken, som rymmer både musikskolan och Skövde stadsmuseum. Sammanslagningen ger möjligheter att tillsammans nå fler och nya målgrupper. Ett steg i att locka nya målgrupper har varit spännande samarbeten med både Nyeport och data-spelsutvecklingen på Högskolan i Skövde.

Framtiden

Kultur- och fritidsnämnden står inför en rad stora utmaningar. Bland annat är urbaniseringen en stark global trend som har pågått under lång tid och som även påverkar Skövde. Den demografiska utvecklingen mot en åldrande och mer kravställande befolkning gör att vi behöver anpassa och utveckla framtidens föreningsliv så att det lever upp till exempelvis ökade behov av öppettider, tillgänglighet och kvalitet.

Vi ser också att det är viktigt att samverka med både lokala aktörer och andra Skaraborgskommuner. Genom att exempelvis samarbeta kring olika arrangemang, projekt och större utredningar kan vi bli mer resurseffektiva och därmed lättare möta medborgarnas behov.

Ett av nämndens mål är att verksamheterna ska bidra till att stärka varumärket Skövde. För att göra det måste vi bibehålla och öka attraktiviteten och marknadsandelarna för bland annat Skövde kulturhus, Arena Skövde och Billingens fritidsområde. Genom att marknadsföra verksamheterna kan vi synliggöra dem mer både lokalt, regionalt och nationellt.

Faktaruta – visste du att...

- 8 213 421 kronor har betalats ut kontant i föreningsbidrag till kultur- och fritidsföreningar under året.
- badanläggningen på Arena Skövde rymmer totalt 3 200 000 liter vatten.
- det inom kultur- och fritidsavdelningen samt Arena Skövde har genomförts 2 583 arrangemang, möten, konferenser och utställningar under året.

Nyckeltal från verksamheten

	2014	2015	2016
Nettokostnad fritidsverksamhet (kr/inv)	2 367	2 126	
Nöjd Medborgar-index – idrotts- och motionsanläggningar		68	
Nettokostnad kulturverksamhet (kr/inv)	945	928	
Nöjd Medborgar-index – kultur		72	

Servicenämnd

Vad gör servicenämnden?

Inom Skövde kommun, som geografiskt område, ansvarar servicenämnden för att tillhandahålla tjänster för kommunala behov såsom; måltid, lokalvård, fastighetsskötsel, verksamhetsstöd, gatu- och parkskötsel, skogsskötsel, reparation- och verkstadsarbeten, anläggningsarbeten, ledningsnätsarbeten, fordonsförsörjning, flygplatsdrift och vissa andra efterfrågade tjänster.

Servicenämnden ska vidare försörja kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Servicenämnden agerar även som kommunens beställarfunktion vid uppdragsgivna entreprenader.

I Servicenämndens ansvar ingår även att utveckla och förvalta de taxefinansierade verksamheterna VA (Vatten o Avlopp) och eget ägt fibernät. Servicenämnden är huvudman för VA inom de beslutade verksamhetsområdena för denna verksamhet.

Nämndens egna verksamhetsmål

Nå en god inomhusmiljö avseende objektiva mätbara variabler för förskolor, grundskolor samt gymnasieskolor. Över tid se över samtliga större boenden och verksamhetslokaler.

Öka kundnöjdheten inom äldreomsorg för måltidsverksamheten.

Förbättrad återkoppling samt genomförandetid för ärendehantering inom fastighet.

Öka andel miljöklassat bränsle för unga fordon.

Skövde VA skall på ett samhällsekonomiskt och energieffektivt sätt återföra växtnäring i avloppet till en nyttig användning, samtidigt som risker för hälsa och miljö minimeras.

Ökad andel svenska animalier

Ökad andel svenska livsmedel

Alla förskolor ska ha phalatfria golv 2018-12-31

75procent av omsättningen för våra interna avtal skall vara kommunicerade/informerade med kund.

Best practice effektivitetsmått för lokalvård, fastighet samt måltid.

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget avvikelse	Netto 2015
Måltid	137027	-137809	-782	0	782	543
Arbetsavdel- ningen	236249	-235922	-327	0	-327	-584
Fastighet	453552	-451308	-2244	0	-2244	2400
Fastighets- service	88443	-86994	-1449	0	-1449	-815
Intern styr- ning och stöd	8228	-6107	-2121	0	-2121	-1322
Toalt taxefi- nansierad verksamhet	923 499	-918 140	-6 923	-	-5 359	222
Fiber	7048	-7115	67	0	67	-382
VA	80059	-74440	-5619	-1000	-4619	5021
Totalt	1 010 606	-999 695	-12 475	-1000	-9 911	4 861

Ekonomi och verksamhet

Nämnden har fått ökade uppdrag under året och personalstyrkan har ökat som en effekt av att kommunen växer. Servicenämndens skattefinansierade verksamheter redovisar ett överskott på 5,4 miljoner kronor för 2016, och de taxefinansierade verksamheterna visar ett resultat på 5,5 miljoner kronor jämfört med budgeterat resultat på 1 miljoner kronor (fiber och VA).

Nämndens verksamheter har även i år blivit miljödiplomerade och miljöengagemanget är stort. Ett kvalitetsarbete har startats, med fokus på processkartläggning och ständiga förbättringar.

För andra året har processerna fastighet, måltid och lokalvård jämförts med nio andra kommuner i ett benchmarkingprojekt tillsammans med Ernst & Young. I år har även fordonsprocessen jämförts. Servicenämndens verksamheter står sig väl i jämförelse med de andra kommunerna.

Servicenämnden hanterar cirka hälften av kommunens inköp av material och tjänster. Avtalstroheten, att köpa rätt produkter från avtalade leverantörer, är högst i kommunen.

Måltidsavdelningen

Måltidsavdelningen redovisar ett underskott på 0,8 miljoner kronor. Avdelningen har haft ökade vikariekostnader samt att kostnader för livsmedelsinköpen är högre än budgeterat. Måltidsavdelningen har serverat 1 013 269 måltider i grundskolan under året.

Måltidsavdelningens arbete med avtalstrohet har gett resultat och köken arbetar aktivt med detta. Delmålet för att öka andelen svenska animalier och livsmedel har nåtts. På temat digitalisering har servicenämnden automatiserat betalningar och faktureringsunderlag inom måltid.

Arbetsavdelningen

Arbetsavdelningen, som också har hand om driften av Skövde flygplats, redovisar ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Personalen har varit fullt sysselsatt och nya uppdrag har utförts, vilket gör att avdelningen fått täckning för sina kostnader. I och med att kommunen växer får både anläggnings- och driftsidan mer arbete. Detta får också effekter på verkstad, transport, eldistribution och fibergrupperna i form av ökad försäljning. Driftkostnaderna för flyget hamnar på ett underskott, där sektor service får stå för halva förlusten. Skövde flygplats tar över driften av flygplatsen från och med den 1 januari 2017.

Under 2016 har man gått över till ett fossilbränslefritt alternativ till diesel på tunga fordon- och maskinsidan. Förändringen minskar koldioxidutsläppen med 75 procent.

Fastighetsavdelningen

Fastighetsavdelningen redovisar ett överskott på 2,2 miljoner kronor. En stor del av överskottet förklaras av att fastighetsavdelningen får en intäkt på 2,3 miljoner i skadeståndsansättning för Billingskolans idrottshall.

Under 2016 har fastighetsavdelningen påbörjat och avslutat en mängd investeringsprojekt. Påbörjats har bland annat utbyggnaden av Billingshov, ombyggnaden inom projekt Billingen, Trädgårdsstadens nya F-6 skola samt den femte etappen av ombyggnad kök. Reinvesteringsprojekt till ett värde av 50 miljoner kronor har genomförts.

Under året har man börjat mäta inomhusmiljön i förskole-, skol- och gymnasielokaler. Arbetet med att byta till ftalatfria golv i förskolorna har gått långsammare än beräknat. Framför allt beror det på att arbetsomfattningen per förskola är större än planerat och att det råder brist på arbetskraft hos entreprenörerna.

Fastighetsserviceavdelningen

Fastighetsserviceavdelningen redovisar ett överskott på 1,5 miljoner kronor. Avdelningen har fått fortsatt ökade uppdrag vilket gör att täckningen för fasta kostnader går ihop trots att intäktsökningen är lägre än personalkostnadsökningen. Avdelningen har fortsatt att införa robotgräsklippning samt inlett en utvärdering av städrobotar.

Intern styrning och stöd

Intern styrning och stöd redovisar ett överskott på 2 miljoner kronor på grund av mindre inköp av konsultstöd och förbrukningsmaterial. Att sektorchefen slutade den 1 juli ger dessutom ett överskott för lönekostnader.

Fiber

Fibernätsutbyggnaden är inne i ett mycket expansivt skede i kommunen. Ett flertal aktörer arbetar med att ge våra invånare tillgång till fiber. Enheten för fiber redovisar ett resultat nära noll. Intäkterna

ökar, liksom kostnaderna för fasta avgifter i samband med att Skövde stadsnät gick med i NetWest. Även elkostnaderna ökar något, på grund av fler noder. Skövde stadsnät har under 2016 anslutit cirka 700 nya kunder.

VA-avdelningen

VA-avdelningen lämnar ett överskott på 4,6 miljoner kronor, utöver det budgeterade överskottet på 1 miljoner kronor. VA har fått en återbetalning av energiskatt på 0,9 miljoner kronor som inte budgeterats. I budget finns kostnader för ett långfristigt lån som inte aktualiserats. Kostnaderna för pensionslöneskulden är lägre än budget.

Arbetet på VA-avdelningen fortsätter att präglas av en hög förnyelsetakt i anläggningar och byggnation. Projektet att dra dricks- och spillvatten till Varola pågår och omfattar cirka 150 fastigheter. En revision av Skövde kommuns vattenförsörjningsplan har satts igång och planen går ut på remiss i början av 2017. Målet kring att VA ska återföra växtnäring i slam till produktiv mark har uppfyllts.

Framtiden

Skövde kommun växer och utvecklas. Det kräver att sektor service är delaktig och uppdaterad, kan leda och styra samt använda tid och resurser effektivt.

Att finna nya vägar för rekrytering av personal är ett måste för framtiden. Det arbetet startar 2017. Servicenämnden kommer också att utveckla och förbättra arbetet med kommunikation/information.

För att möta besparingar och effektiviseringar kommer digitalisering och samordning att bli nödvändigt.

För servicenämndens utföraruppdrag är det viktigt att ständigt effektivisera processer. Det kan bli nödvändigt att se över alternativa driftformer.

Faktaruta – visste du att...

- Billingskolans måltider fick högst betyg av alla skolor i Sverige och mottog priset White Guide Junior.
- Under 2016 köptes 125 938 kilo potatis, 37 593 kr yoghurt samt 21 515 kilo ägg in för hela kommunen.

Nyckeltal från verksamheten

	2014	2015	2016
Lokalvård - Städad yta (kvadratmeter)	290 101	287 102	273 000
Lokalvård - Bruttokostnad städad yta (kr/m ²)	157,25	157,55	155,76

Fiber - Antal driftsatta lägenhet/hus	5956	5368	5237
Fiber – Anslutningsgrad (%)	39,2	31,9	27,8
Miljöfordon – Totalt kommunen (andel i %)	68,4	56,0	52,1
Miljöfordon – Personbilar med förnyelsebart bränsle (andel i %)	28,5	25,9	22,2
Miljöfordon – Lätta lastbilar med förnyelsebart bränsle (andel i %)	41,0	27,9	26,4

Byggnadsnämnd

Vad gör byggnadsnämnden?

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens bygglovsverksamhet och tillsyn enligt plan- och bygglagstiftningen, samt för handläggning av bostadsanpassningsärenden och energirådgivning. Nämnden ansvarar också för kommunens grundläggande geodata, mätning, kartframställning och GIS-samordning, liksom för namn- och adressättning samt lägenhetsregister. Byggnadsnämnden är också kommunens trafiknämnd, med ansvar för lokala trafikföreskrifter samt parkerings- och transporttillstånd. Den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM) hör organisatoriskt till byggnadsnämnden, men en självständig myndighetsroll enligt fastighetsbildningslagstiftningen.

Nämndens egna verksamhetsmål

Tydliggöra bygglovprocessen

Resultat

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget avvikelse	Netto 2015
Politik	0	-300	-300	-500	200	-200

Ekonomi och verksamhet

Byggnadsnämnden har en budgetram på 0,5 miljoner kronor för den politiska verksamheten. I övrigt ligger nämndens budget under kommunstyrelsen.

Framtiden

Bygglovsverksamhet, fastighetsbildning och nämndens övriga verksamheter påverkas till stor del av konjunktur och samhällets utbyggnadstakt, vilket är en osäkerhetsfaktor. En viktig bidragande faktor för förverkligandet av Skövde kommuns mål för bostadsproduktion och nyetableringar är tillgång till rätt kompetens. Tempot i genomförandet av Vision 2025 påverkar i hög grad verksamheten. Det är viktigt för balansen att ha tillräckliga personalresurser och fungerande verksamhetsstöd.

Faktaruta – visste du att...

- av 824 ansökta och hanterade bygglovsärenden avslogs endast ett bygglov.
- byggnadsnämnden bestämmer hur fort man får köra i tätorten.
- uppdraget som myndighetsnämnd är att väga det enskilda intresset mot det allmännas.
- det handläggs cirka 500 bostadsanpassningsärenden om året.
- byggenheten har haft kvällsöppet vid tre tillfällen för medborgare som planerar att bygga nytt.

Nyckeltal från verksamheten

	2014	2015	2016
Handläggningstid bygglov (mätt i dagar med inkomna kompletta handlingar)	10	10	17
E-tjänsteärenden (i procent till det totala antalet ärenden) bygglov, trafikplan, p-tillstånd, nybyggnadskarta	7	27	19
Handläggningstid nybyggnadskarta (dagar)			14
Antal ändrade beslut i överinstans (i förhållande till samtliga beslut inom bygglov)	6	18	0

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling, med 61 ledamöter som valts i allmänna val. Kommunfullmäktiges arbete leds av dess ordförande. Valberedning till styrelser och nämnder är ledamöter som utses av kommunfullmäktige.

Överförmyndare

Överförmyndare ska utses i enlighet med föräldrabalken. Överförmyndaren i Skövde är juridiskt inte en nämnd, utan ett uppdrag för förtroendevald politiker.

Valnämnd

Valnämndens ansvar regleras i vallagen. I varje kommun ska det finnas en valnämnd – en lokal myndighet som ansvarar för frågor kring allmänna val.

Revision

Revisionen är fristående och oberoende. Den består av politiker som har i uppgift att granska verksamheterna och rapportera direkt till kommunfullmäktige. Revisorerna har ett personligt ansvar men fungerar också som nämnd i vissa frågor. Till stöd för sitt uppdrag har revisorerna sakkunniga biträden. I Skövde kommun är det för närvarande PwC som har uppdraget.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper, samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag, mål och gällande föreskrifter.

Arvodesnämnd

Arvodesnämnden ansvarar för att bereda frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda politiker.

	Intäkt 2016	Kostnad 2016	Netto 2016	Budget 2016	Budget avvikelse	Netto 2015
Kommunfullmäktige	0	4 113	4 112	3 674	-439	3 714
Revision	0	1 396	1 396	1 397	1	1 411
Arvodesnämnd	0	24	24	0	-24	20

Kommunala bolag och kommunalförbund

Skövde Stadshus AB

AB Skövdebostäder

Skövde Värmeverk AB

SkövdeNät AB

Kreativa Hus Skövde AB

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Skövde Flygplats AB

Balthazar Science Center AB

Gothia Innovation AB

Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS)

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Skaraborgs Kommunalförbund

Årets verksamhet i kommunala bolag och kommunalförbund

Kommunkoncernen – redovisning av kommunala bolag och kommunalförbund

En kommuns redovisning ska även omfatta de verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer där kommunen har ett betydande inflytande. Nedan anges de bolag och kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen, tillsammans med en kort beskrivning av verksamheten, viktiga händelser under året, ägd andel och en snabbfaktaruta där årets resultat finns med. Uppgifterna är i vissa fall preliminära, då de inte fastställts av respektive kommunalförbunds direktion eller respektive bolags bolagsstämma.

Följande bolag ingår i koncernen Skövde Stadshus AB och därmed i den totala kommunkoncernredovisningen.

Skövde Stadshus AB

Allmänt om verksamheten

Skövde Stadshus AB ägs till 100 procent av Skövde kommun. Bolaget bildades genom kommunfullmäktigebeslut i september 2010. Skövde Stadshus AB är moderbolag i den bolagskoncern som bildades i december 2010, även det efter beslut i fullmäktige.

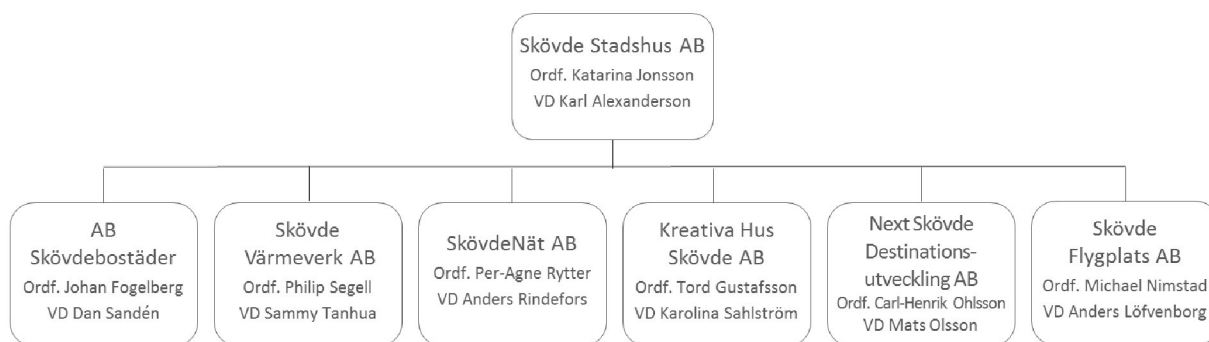
Skövde Stadshus AB är ägare till sju bolag: AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, Kreativa Hus Skövde AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB, Skövde Flygplats AB, SkövdeNät AB och Eonen Fastigheter AB. Samtliga bolag ägs till 100 procent, förutom Skövde Flygplats AB där ägarandelen är 96,02 procent. Eonen Fastigheter AB är ett vilande bolag och bedriver ingen verksamhet. Bolaget kommer därför inte att beröras vidare i förvaltningsberättelsen.

Bolagets uppdrag som moderbolag är att leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens områden.

Skövde Stadshus AB ska bland annat:

- utöva styrning, tillsyn och uppföljning av koncernbolagen.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till kommunnyttan inom ramen för Vision 2025.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till att utveckla kommunens varumärke och dess värden.
- tillsammans med koncernbolagen bidra till hållbar tillväxt, god resurshållning och god resultatutveckling i kommunen.

Organisation 2016 – Skövde Stadshus AB

Resultat

Moderbolag

Skövde kommun har under året svarat för en stor del av bolagets kostnader. De kostnader som belastat bolaget bottnar i ekonomitjänster, revisionsarvoden, utbildning och arvoden till förtroendevalda. Kostnaderna har delvis balanserats av aktieutdelning från AB Skövdebostäder.

Koncern

Koncernens resultat före skatt uppgick till 115,5 miljoner kronor. Det är en minskning med 18,0 miljoner kronor jämfört med föregående år, då resultatet var 133,6 miljoner kronor. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, SkövdeNät AB och Kreativa Hus i Skövde AB redovisar positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. AB Skövdebostäders resultat är 103,6 miljoner kronor och Skövde Värmeverk AB redovisar ett resultat på 0,3 miljoner kronor före skatt.

Årets skattekostnad för koncernen (Skövde Stadshus AB) var 23,9 miljoner kronor och årets resultat efter skatt blev 91,6 miljoner kronor. Förra året var skattekostnaden 29,6 miljoner kronor och resultatet efter skatt 104 miljoner kronor.

I samband med bokslutet får moderbolaget koncernbidrag från SkövdeNät AB på 7,4 miljoner kronor, och 1,6 miljoner kronor från Skövde Värmeverk AB. Moderbolaget lämnar samtidigt koncernbidrag på 8,3 miljoner kronor till Skövde Flygplats AB. Detta för att återställa bolagets negativa resultat för 2016.

Viktiga händelser under året

Moderbolaget har under 2016 fortsatt att utveckla samverkan mellan bolagen i koncernen och inom kommunkoncernen. Bolaget har följt upp dotterbolagens arbete genom ägardialoger, inkomna protokoll, vd-träffar med mera. Bolaget har tidigare initierat frågan om en koncernbank för att minska kommunkoncernens upplåningskostnader. Under 2016 anställde kommunen en finanscontroller som har påbörjat en utredning om koncernbank i dialog med bolagen. Målet är att kommunfullmäktige ska fatta beslut om en koncernbank under våren 2017.

Kommunfullmäktige tog 2015 beslut om en koncernövergripande grafisk profil, som ska gälla för Skövde kommun och majoritetsägda bolag. Skövde Stadshus AB har i uppdrag att ta fram och besluta om en grafisk manual utifrån kommunfullmäktiges beslut. Med hjälp av AB Skövdebostäders marknadschef började bolaget under hösten 2016 ta fram en sådan manual. Beslut beräknas fattas under våren 2017.

Bolaget arbetar aktivt med att öka förståelsen för koncernbolagens koncern- och samhällsnytta. Koncernutvecklingsdagen som arrangerades i februari syftade till att öka förståelsen för kommunens utmaningar och ge input om hur andra bolagskoncerner arbetar. Samtliga ledamöter i bolagsstyrelserna, lekmannarevisorer, vd:ar med flera var inbjudna.

I början av maj genomfördes den årliga bolagsdagen. Där informerade vd och ordförande i samtliga kommunägda bolag om året som gått, bolagens uppdrag samt framtida utmaningar och möjligheter. Årsstämmorna hålls genom ett så kallat per capsulam-förfarande, förutom för Skövde Flygplats AB. Dagen var uppskattad och cirka 80 personer deltog.

Framtiden

Koncernens olika bolag bidrar positivt till Skövdes tillväxt och därmed till Skövdes vision. En utmaning framöver blir att identifiera områden med synergieffekter, både mellan bolagen i koncernen och mellan övriga delar i kommunkoncernen. För att lyckas med det behöver nya samverkansstrukturer utvecklas.

Dotterbolagens verksamheter

Viktiga händelser under året

Här följer en kort sammanfattning av viktiga händelser i dotterbolagens verksamheter under 2016. Mer utförlig information finns under respektive dotterbolag i detta avsnitt, och framför allt i respektive bolags årsredovisningar.

AB Skövdebostäder har:

- Påbörjat markarbeten för 150 lägenheter, Ekedal södra.
- Genomfört inflyttning i 84 lägenheter i Aspö Eko-logi, samt börjat bygga en förskola i området.
- Planerat och projekterat för lägenheter i Frostaliden, Havstena, Folkets park, Mossagården och Kurorten (studentlägenheter).

Skövde Värmeverk AB har:

- Byggt och driftsatt det nya kraftvärmeverket Block 4.
- Skapat ett nytt kontrollrum med fjärrstyrning av samtliga produktionsanläggningar.
- Anställt Sammy Tanhua som ny vd (kommer tidigare från Volvo Personvagnar AB).

SkövdeNät AB har:

- Blivit delägare i Billinge Energi AB med 20 procent.
- Ökat med 251 kunder och 117 nya anläggningar.

Kreativa Hus Skövde AB har:

- utvecklat den fysiska miljön inom Gothia Science Park samt projekterat inför kommande expansion.

Next Skövde Destinationsutveckling AB har:

- Fortsatt att utveckla evenemang och aktiviteter.
- Lanserat en ny besökswebb.

Skövde Flygplats AB har:

- Börjat ta över driften från Sektor service, Skövde kommun.

mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	0	0		0
Balansomslutning	1 058	1 050		1 048
Årets resultat efter finansiella poster	1	1		0
Eget kapital	1 042	1 042		1 042
Summa skulder och avsättningar	16	8		6
Nettoinvesteringar				162
Soliditet i procent	98	99		99
Antal anställda				

Skövde Stadshus AB, koncern	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	665	647		585
Balansomslutning	3 463	3 170		2 778
Årets resultat efter finansiella poster	116	134		110
Eget kapital	1 487	1 396		1 292
Summa skulder och avsättningar	1 976	1 774		1 486
Nettoinvesteringar	424	478		579
Soliditet i procent	43	44		47
Antal anställda	151	140		136

AB Skövdebostäder

Verksamhet och resultat

Bolaget ägs till 100 procent av Skövde Stadshus AB och förvaltar 4 818 bostäder, varav 876 är studentbostäder. Skövdebostäder redovisar ett ökat resultat, 103,6 miljoner kronor (103,4 för 2015) efter finansiella poster. Samtidigt investerar Skövdebostäder mer än någonsin. Under året har hela 256 miljoner (211) investerats i fastigheter. De planerade investeringarna för 2017 uppgår till närmare 363 miljoner, där projekten Aspö, Ekedal och Frostaliden står för den största delen.

Marknadsvärdet på bolagets fastigheter uppgick per 31 december 2016 till 4 492 miljoner kronor (4 019) inklusive projektfastigheter. Substansvärdet var 2 916 miljoner kronor (2 627). Skövdebostäder fortsätter att ha Sveriges nöjdaste hyresgäster och fick under 2016 pris för bästa service och bästa profil baserat på jämförelser av kundundersökningar. Cirka 28 000 personer står i bostadskö och det strömmar in drygt 600 nya intressenter varje månad. Den genomsnittliga kötiden till lägenheterna närmar sig sex år. Under året har bolaget uppdaterat uthyrningspolicyn och tydliggjort uthyrningsreglerna för att möta nya krav från omvärlden och ge fler människor möjlighet att hyra en bostad.

Bolaget är miljöcertifierat (ISO 14001) och har under året kompletterat med ytterligare två certifieringar inom kvalitet (ISO 9001) och arbetsmiljö (OHSAS 18001).

Viktiga händelser under året

- Start för markarbeten för 150 lägenheter, Ekedal södra.
- Inflyttning i 84 lägenheter i etapp 1, Aspö Eko-logi.
- Uthyrning av etapp 2, Aspö Eko-logi.
- Byggstart förskola, Aspö.
- Upphandling och projektering för 190 lägenheter, Frostaliden.
- Planering av 108 nya studentlägenheter på Kurorten.
- Fortsatt planering av 43 lägenheter i Havstena (Grubbagården). Detaljplanen överklagades i slutet av året.
- Fortsatt planering av 54 lägenheter, Folkets park.
- Planering av ett samverkansprojekt med Arne Lorentzon AB och HSB för Mossagården om tillsammans cirka 300 lägenheter.
- Tilldelades tre kundkristaller för bästa service, bästa produkt och bästa profil, baserat på föregående års hyresgästundersökningar.
- Fortsatta satsningar på energi- och vattenbesparande åtgärder.
- Fortsatta arbeten med radonförebyggande åtgärder.
- Fortsatt arbete med implementering av matavfallsinsamling.

Investering och framtid

Vi planerar på olika sätt för 1 000 nya lägenheter i Skövde till 2020, med investeringar på cirka två miljarder kronor. Aktuella projekt är Aspö Eko-logi (242 lägenheter), Ekedal Södra (150 lägenheter för ungdomar), Frostaliden (190 lägenheter med trästomme), Havstena (43 lägenheter i ett förtätningspro-

jekt), Folkets park (54 lägenheter i 16 våningar), Kurorten (108 studentlägenheter), Timmersdala/Stöpen (cirka 20 lägenheter i ytterområden), Mossagården (samverkansprojekt med 110 lägenheter varav 72 trygghetsbostäder) samt Mariesjö (84 lägenheter för ungdom/student).

Skövdebostäder väljer att ge frågorna kring social hållbarhet större utrymme och resurser. Det görs genom en bosocial enhet som ska etableras under 2017. Enheten ska bland annat arbeta med integrationsfrågor samt med trygghet och trivsel i våra områden.

Skövdebostäder AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	327	319	325	308
Balansomslutning	2 103	1 901		1 769
Årets resultat efter finansiella poster	104	103	100	105
Eget kapital	983	922		851
Summa skulder och avsättningar	1 120	979		918
Nettoinvesteringar	259	215		148
Soliditet i procent	49	50		50
Antal anställda	85	89		83

Skövde Värmeverk AB

Verksamhet och resultat

Skövde Värmeverk producerar fjärrvärme och el samt levererar och säljer fjärrvärme till cirka 1 600 abonnenter i Skövde kommun. Skövde Värmeverk producerar även ånga och i samarbete med Västfastigheter förses Skaraborgs sjukhus med kyla.

Fjärrvärmenät finns i Skövde tätort, Skultorp, Stöpen, Timmersdala och Tidän. Bolagets mål är att i Skövde skapa ett system för energiproduktion baserat på återvunnen energi, biobränslen och vind.

Skövde Värmeverks fjärrvärmeföretag är bland de lägsta i Sverige. I den så kallade Nils Holgersson-jämförelsen, där 259 fjärrvärmeföretag ingår, framgår att Skövde Värmeverk AB har det sjunde lägsta fjärrvärmepriset i Sverige.

Medeltemperaturen 2016 var fyra procent varmare än ett så kallat normalår. Trots det ökade fjärrvärmeförsäljningen med 10 procent jämfört med 2015. Ökningen beror framför allt på Skövde kommuns ökade tillväxt.

Nettoomsättningen var 237 miljoner kronor (230 miljoner 2015). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 4,9 miljoner kronor (25,0). Ökade omkostnader i samband med industrialiseringen och idrifttagandet av Block 4 är den enskilt största orsaken till det lägre resultatet. Värdeöverföringen till moderbolaget uppgår till 1,6 miljoner kronor (3,5).

Viktiga händelser under året

Byggnationen och driftsättningen av det bioeldade kraftvärmeverket Block 4 har pågått under hela året. Block 4 har en effekt på 40 megawatt (MW), varav 10 MW utgör elproduktion. Anläggningen är nu i drift och slutgiltiga besiktningar sker under våren 2017.

Nytt kontrollrum har etablerats på Värmekällan. Från detta kontrollrum kan nu samtliga produktionsanläggningar inom stadsnätet fjärrstyras.

Sammy Tanhua har anställts som ny vd under året. Sammy Tanhua kommer från Volvo Personvagnar AB och ersätter Carl-Johan Andersson som går i pension i juni 2017.

Investering och framtid

Ett av miljömålen är att ansluta fler fastigheter till fjärrvärmenätet. Under året har 55 (34) fastigheter anslutits.

Bolaget har fått miljötillstånd för att uppföra tre nya vindkraftverk på Sparresäter-Karlsfors. Projektet vilar tills vidare eftersom det för tillfället är svårt att få lönsamhet i nyetablering av vindkraft.

Skövde Värmeverk AB ska enligt kommunens ägardirektiv långsiktigt främja en god och hållbar energiförsörjning som kan möta tillväxten. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter aktivt arbeta för att Skövde ska vara en attraktiv ort att leva och etablera sig i. Skövde Värmeverk ska tillgodose kundernas behov av konkurrenskraftiga och hållbara energilösningar samt verka för en omställning till klimatsmarta energisystem.

Skövde Värmeverk AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	237	230	234	208
Balansomslutning	820	700		453
Årets resultat efter finansiella poster	5	25	15	13
Eget kapital	65	62		61
Summa skulder och avsättningar	755	638		392
Nettoinvesteringar	150	248		72
Soliditet i procent	26	29		42
Antal anställda	32	27		27

SkövdeNät AB

Verksamhet och resultat

Verksamheten består av nätdistribution, exempelvis transport av elenergi, mätning, rapportering av leverantörsbyten, debitering, avräkning av tim- och schablonmätta kunder samt framtagning av andelstal enligt ellagen. Bolaget ansvarar också för projektering, dokumentation, drift, underhåll och nyanläggning av eldistributionsanläggningar.

SkövdeNät AB har också en kundservice med ansvar för abonnemangs- och fakturafrågor. Kundservice ansvarar även för debitering av avgifter för vatten och avlopp (för kommunens VA-avdelning) och för elhandel (för Billinge Energi AB). Under en del av året har kundservice dessutom ansvarat för abonnemangs- och fakturafrågor för renhållning och slamtömning (för AÖS) samt fjärrvärme (för Skövde Värmeverk AB). Den verksamheten sköts numera i egen regi.

Bolagets omsättning uppgick till 88,0 miljoner kronor. Resultatet är positivt, 15,5 miljoner, vilket är 8,1 bättre än budget och 4,2 bättre än prognos.

De största anledningarna till att resultatet blev bättre än budget är följande:

På intäktssidan ökade överföringsavgiften med 1,1 miljoner och de fasta avgifterna ökade med 0,6 miljoner för säkringskunder. Intäkterna för effektkunder (lågspänning) ökade med 0,7 miljoner. Anslutningsavgifterna ökade med 4,6 miljoner. Intäkter från övriga fakturerade kostnader ökade med 0,8 miljoner medan försäljning av tjänster och övriga sidointäkter ökade med 0,6 miljoner.

På kostnadssidan minskade överföringen från Vattenfall med 0,2 miljoner, förlustenergi med 0,3 miljoner, legoarbeten övrigt med 0,3 miljoner och personal med 0,1 miljoner. Finansiella är oförändrade och avskrivningar minskade med 0,3 miljoner.

Under övriga intäkter externa arbeten finns en intäkt på 4,5 miljoner. Den intäkten tas ut med samma belopp på kostnadssidan av legoarbeta, inköp av anläggningsmaskiner och elmaterial. Den som förorsakar att vi måste ändra eller flytta en befintlig anläggningsdel får stå för kostnaden. Revisionen har påkallat att både intäkter och kostnader ska bokföras på driften.

Investeringarna under redovisningsperioden har uppgått till 13,9 miljoner. Tillkommande investeringar under året har gjorts på nätstationer, ställverksarbeten, kabelskåp, hög- och lågspänningsledning samt mätare.

Viktiga händelser under året

- Ett avtal tecknades med Krafringen den 16 november om delägarskap med 20 procent i Billinge Energi AB. Delägarskapet gäller från och med den 1 januari 2017. Samarbetsavtalet sträcker sig till den 31 december 2024.
- Ett nytt debiteringssystem, Elvira, från Företagsdata i Åhus har installerats och driftsatts.
- Avtalet med Visma om kravhantering har sagts upp och kravhanteringen görs istället i egen regi. Långtidsbevakningen sköts dock av Visma även i fortsättningen.
- En verksamhetsutvecklare har anställts.
- En amortering av lån på 10 miljoner kronor har genomförts.
- Skövde Värmeverk AB och AÖS har lämnat samarbetet med kundservice om abonnemangs- och fakturafrågor.

- Medlemskap har tecknats i Lokalkraft, en intresseorganisation för små och medelstora energiföretag.
- Totalt 328 GWh transporterades på elnätet under 2016 (321 GWh föregående år).
- Vid årsskiftet 2016/2017 fanns 22 högspänningskunder (10 kV) och 19 870 lågspänningskunder (0,4 kV) inom elnätet.
- Antalet kunder ökade med 251 (inklusive tillfälliga anläggningar).
- Det anslöts 117 nya anläggningar under året (2015 anslöts 69 anläggningar).
- Avbrottsersättning har betalats ut till fyra kunder som haft avbrott längre än 12 timmar. Strömavbrottet förorsakades av en trafikolycka. Det är första gången som företaget tvingas betala ut ersättningen.
- Samverkan med nätföretag inom Vår energi har pågått under året.
- Ställverksbyten har gjorts i transformatorstationer för låg- och högspänning.
- Förstärkningsarbeten har gjorts på låg- och högspänningskablar.
- PLC-mätare har bytts ut mot radiomätare.
- Nätet har byggts ut med tanke på nya bostads- och industriområden.

Framtid

Bolaget ska medverka i och utveckla arbetet med elhandel.

Fiberverksamheten ska fortsatt utredas.

Med anledning av att Skövde växer kommer investeringsnivån att vara fortsatt hög på nya anläggningar, samtidigt som reinvesteringar i befintliga anläggningar behövs för att inte tappa i el-, person- och leveranssäkerhet. Det är också viktigt att vädersäkra anläggningarna.

SkövdeNät AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	78	77	77	49
Balansomslutning	398	436		422
Årets resultat efter finansiella poster	15	12	7	0
Eget kapital	150	150		150
Summa skulder och avsättningar	248	285		422
Nettoinvesteringar	15	10		359
Soliditet i procent	41	36		35
Antal anställda	18	17		17

Kreativa Hus Skövde AB

Verksamhet och resultat

Kreativa Hus Skövde är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun. Det görs genom att tillhandahålla ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler i Gothia Science Park, teknikparken med koppling till Högskolan i Skövde. Bolaget ska tillsammans med andra berörda intressenter arbeta aktivt för att Skövde ska vara en attraktiv etableringsort i regionen.

Årets resultat är högre än föregående år. Det förklaras bland annat av lägre räntor, nya elavtal och en högre uthyrningsgrad.

I samband med en nybyggnation behöver Drivbänken säljas. Det bokförda värdet skrevs i år ned med 1,1 miljoner kronor, vilket påverkar resultatet.

Viktiga händelser under året

Under året har stort fokus lagts på att planera inför kommande nybyggnation och utreda olika möjligheter i samband med det, samt på att lösa den platsbrist som uppkommit.

I juni invigdes en träningslokal i hus E8, med inriktning på funktionell träning. Lokalen, som efter en namntävling döptes till Gråttan (syftar dels till åttan i hus E8, dels till att den ligger i souterrängplan), är till för parkens medlemmar genom ett medlemskap i parkens idrottsförening GSP IF. Genom medlemskapet kan föreningen ordna fler aktiviteter för parkens totala välmående. Lokalen har varit mycket uppskattad och välbesökt.

Bolagets uppgift att skapa attraktiva ytor har uppfyllts, delvis med tanke på möjligheten till nya möten och idéer, men också för att bolagens personal ska ha goda möjligheter till träning.

Investering och framtid

Gothia Science Park har stor attraktionskraft när det gäller etablering av kunskapsbaserade företag i Skövde. Tillgången till attraktiva kontorslokaler i innovationsmiljön är en begränsande faktor. Företagen i Gothia Science Park har historiskt haft kontinuerlig tillväxt och prognoserna visar på en fortsättning. Den organiska tillväxten skapar också stor efterfrågan på fler kontorslokaler i Gothia Science Park.

En central komponent i att skapa attraktivitet, innovationsförmåga och konkurrenskraft är så kallad kritisk massa. Det uppstår där många företag och individer i angränsande branscher möts, dessa möten skapar förutsättningar för nyskapande, innovation och tillväxt. Forskning visar att företag växer snabbare och blir mer lönsamma om de är klustrade i en fysisk närhet.

För närvarande kan bristen på lokaler och bostäder göra att företag väljer att flytta från Gothia Science Park och/eller etablera kontor på andra orter för att kunna växa. Därför blir det stora arbetet för bolaget framöver att genomföra planerad nybyggnation. I början av 2017 kommer ett förfrågningsunderlag på ett nytt kontorshus att gå ut. Processen till beslut om faktisk byggnation väntas komma i juni 2017. Går allt enligt plan kan ett nytt kontorshus stå färdigt tidigt 2019.

Kreativa hus i Skövde AB mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	13	12	12	11
Balansomslutning	137	146		146
Årets resultat efter finansiella poster	0	1	1	-1
Eget kapital	67	67		67
Summa skulder och avsättningar	70	79		79
Nettoinvesteringar	0	1		2
Soliditet i procent	50	46		46
Antal anställda	1	0		0

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Verksamhet och resultat

Bolagets verksamhet växer och har utvecklats i positiv riktning. Next Skövde har sammantaget värvat och genomfört ett 15-tal evenemang – exempelvis STCC, Idol, Diggiloo, Matfestivalen, Idrottsgalan och det nya tillskottet Sweden Outdoor Festival. Tre turismmagasin har producerats, varav ett för hela Skaraborg. Det trycktes i 150 000 exemplar.

Next Skövde gör för 2016 ett positivt resultat på cirka 0,1 miljoner kronor före bokslutsdispositioner. Bolagets omsättning fortsätter att växa, från förra årets 21,7 miljoner kronor till 24,3 miljoner. Därutöver förmedlar bolaget biljetter på turistbyrån till ett värde av cirka 12 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

I början av april lanserades en ny besökswebb, som ska bidra till att lyfta både besöksmål och aktiviteter i Skövde. Webben har ett ökat fokus på bild och rörligt material för att marknadsföra Skövde. Under året har filmerna visats över 250 000 gånger på sociala medier. Next Skövde ansvarar också för driften av kommunens digitala infartstavlur, som har visat sig vara en kraftfull marknadsföringskanal för att berätta om det som sker i kommunen.

På marknadssidan är bolaget fortsatt stolt över samverkanskampanjen Din framtid finns i Skövde, som har pågått under hela året. Här har kommunen gått samman med sju större privata företag samt högskolan, försvarsmakten och sjukhuset för att stärka Skövdes varumärke nationellt. Bland annat har Skövde under flera månader synts på X2000:s brickbord.

Under sommaren genomfördes för tredje året i rad kampanjen Västgötaturen, där Arena Skövde marknadsfördes tillsammans med andra starka besöksdragare i Skaraborg (Sommarland, Läckö Slott, Karlsborgs fästning och Göta Kanal).

Investering och framtid

Bolaget ser positivt på den framtida utvecklingen av verksamheten. Next Skövde kommer att prioritera stöttning av kommunens satsning på Billingen samt verka för att sprida budskapet om dataspelsstaden Skövde. På evenemangssidan blir det under 2017 bland annat en sommarkonsert med Jill Johnson, en ny upplaga av Matfestivalen samt en repris av det uppskattade evenemanget Sweden Outdoor Festival. De stora marknadskampanjerna Din Framtid finns i Skövde samt Västgötaturen rullar vidare även under 2017.

Next Skövde Destinationsutveckling AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	24	22		19
Balansomslutning	10	9		11
Årets resultat efter finansiella poster	0	0		-1
Eget kapital	4	4		4

Summa skulder och avsättningar	6	5	7
Nettoinvesteringar	0	3	0
Soliditet i procent	40	42	35
Antal anställda	11	10	9

Skövde Flygplats AB

Verksamhet och resultat

Skövde Flygplats AB är dotterbolag till Skövde Stadshus AB med en ägarandel på 96,02 procent. Bolagets uppgift är att skapa goda förutsättningar för flygkommunikation som en viktig del av regionens infrastruktur. Samverkan sker med andra kommuner, Västra Götalandsregionen, Forsvarsmakten, offentliga myndigheter och näringslivet, vilket ska bidra till att Skövde stärker sin roll som centralort i Skaraborg.

Under året har totalt 102 flygrörelser ägt rum, exklusive helikopter och sportflyg. Antalet trafikrörelser har minskat med 38 procent. Trafiken har till största delen varit affärsflyg, men taxi-, frakt- och ambulansflyg (42 tillfällen) har också bedrivits i icke obetydlig omfattning. Militärflyg har förekommit sporadiskt.

Årets resultat före bokslutsdispositioner blev -8,2 miljoner kronor i jämförelse med -7,4 miljoner kronor förra året. De ökade kostnaderna beror främst på konsultuppdrag för att komma till rätta med anmärkningar efter genomförd verksamhetskontroll, samt på oplanerat underhåll av bland annat staket. Under året erhöles ett koncernbidrag på 8,3 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

Under 2016 genomfördes två större arrangemang, STCC i maj och en flygdag i september. Bägge evenemangen var välbesökta och gav bra PR för flygplatsen.

Under året har man börjat överföra driften från kommunens Sektor service till flygplatsen. Fyra personer anställdes i bolaget från och med den 1 augusti. Från och med den 1 januari 2017 sköts driften i sin helhet av flygplatsbolaget.

Investering och framtid

Arbete med att ta fram ett nytt luftrum, införande av APV-procedurer och uppgradering till bankod 3C har påbörjats, och kommer att slutföras under 2017.

Viss förnyelse av flygplatsutrustning har skett under året.

Skövde Flygplats AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	1	2	2	3
Balansomslutning	15	17		21
Årets resultat efter finansiella poster	-8	-7	-8	-6
Eget kapital	11	11		11
Summa skulder och avsättningar	4	6		10
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	74	65		53
Antal anställda	3	1		1

Övriga hel- och delägda aktiebolag

Utöver de bolag som ingår i koncernen Skövde Stadshus AB äger kommunen också Balthazar Science Center AB till 100 procent, samt har andelar i Skövde Biogas AB och Gothia Innovation AB. Skövde Biogas AB och Gothia Innovation AB redovisas som intressebolag i kommunens redovisning, eftersom kommunens ägarandel understiger 50 procent.

Balthazar Science Center AB

Verksamhet och resultat

Under året har totalt 41 129 små och stora besökare upptäckt och utmanats av de kunskapsupplevelser som Balthazar Science Center erbjuder. Det är fler än någonsin tidigare. En utmärkande positiv trend syns i skolprogrammen, där drygt 17 500 elever deltagit i någon aktivitet. Nästan 18 000 personer har besökt centret under allmänhetsöppet. Utbudet av fritidskurser i teknik- och entreprenörsskolan har också lockat fler deltagare och resulterat i över 3 000 meningsfulla timmar för deltagarna.

2016 är ett positivt år även ur ekonomisk synvinkel. Rörelseresultatet på 0,3 miljoner kronor genererar en vinst på 0,2 miljoner kronor.

Omsättningen ökar då utfallet på intäktssidan är något högre än budgeterat. Ökningen beror på ökad försäljning av både allmänhetsbesök och skolprogram, samt på en statlig projektfinansiering av sommarlovsaktiviteten Makerverkstaden från MUCF. Utfallet visar på god kostnadskontroll.

Under senare delen av året har en del nödvändiga reparations- och underhållsarbeten gjorts i våra lokaler. Inköp för att uppgradera vissa förbrukningsinventarier och utökning av IT-utrustning har också gjorts.

Viktiga händelser under året

Strukturellt har bolaget fokuserat på att genomföra det systematiska arbetsmiljöarbetet, att genomlys och kartlägga verksamheten inför en organisationsförändring och att ta fram en investeringsplan för att utöka och förnya temamiljöer. Styrelsen beslutade i december att den nya organisationsstrukturen skulle träda i kraft den 1 januari 2017.

En attityd- och kännedomundersökning uppdelad på två målgrupper, lärare i Skövde kommun och föräldrar/mor-och farföräldrar till barn boende i Skövde, har genomförts under året. Syftet var att ta reda på vad dessa grupper tycker om verksamheten och att ge underlag för utveckling. Sammanfattningsvis visar undersökningen att Balthazar Science Center är välkänt och omtyckt inom båda målgrupperna. Man tycker att barnen får ta till sig teknik och natur på ett lustfyllt sätt och ges möjlighet att experimentera. Personalen uppskattas i hög grad av båda målgrupperna. Det som kan förbättras är utbudet, graden av förnyelse, anpassningen av verksamheten även för äldre barn och vuxna, möjligheterna att fika och att ge barnen ny/fördjupad kunskap och nyfikenhet på teknik och natur. Samtliga svarande lärare och 99 procent av allmänheten kan tänka sig att rekommendera ett besök på Balthazar Science Center.

Investering och framtid

Bolaget står inför en omfattande expansion och förnyelse under 2017. Verksamheten fördubblas i fysisk yta, från nuvarande cirka 900 kvadratmeters utställningsyta till närmare 1 800 kvadratmeter med

nya temamiljöer. Befintliga ytor ska förnyas och tematiseras för att på ett attraktivt, lustfyllt och begripligt sätt bidra till nyfikenhet och lärande. Ett fortsatt fokus ska ligga på genomförande, förnyelse och uthållighet genom strategierna tillgänglighet, profilering och excellens. Under våren påbörjas rekryteringen av nya medarbetare.

Balthazar Science Center mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231*
Nettoomsättning	7	6		2
Balansomslutning	5	3		2
Årets resultat efter finansiella poster	0	0		0
Eget kapital	2	1		1
Summa skulder och avsättningar	3	2		1
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	34	50		59
Antal anställda	10	10		12
*Registrerades 6/3 2014				

Gothia Innovation AB

Verksamhet och resultat

Bolagets verksamhet har utvecklats i enlighet med affärsplanen. Gothia Science Park har cirka 70 medlemsföretag med totalt över 800 medarbetare.

Bolagets resultat ligger i linje med det budgeterade. Årets resultat före bokslutsdispositioner är 0,3 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

Sweden Game Arena är ett samarbete mellan Gothia Innovation, Högskolan i Skövde, Skövde kommun och Dataspelsföretagen i regionen. Samarbetet har under året rönt både nationella och internationella framgångar.

Tillsammans med Högskolan i Skövde, Industrial Development Center West Sweden och regionens industri- och teknikföretag gör bolaget en satsning på framtidens kunskapsdrivna industri. Industrin går under namnet ASSAR Industrial Innovation Arena och ligger på Pentaområdet i Skövde. Under året har hyresavtal tecknats med Volvo Real Estate för att bygga upp en fortsatt utveckling av Gothia Science Park.

Gothia Innovation har i nära samarbete med Kreativa Hus Skövde AB arbetat med företagsetableringar till Gothia Science Park.

Dotterbolaget Gothia Science Park Invest AB har under verksamhetsåret fusionerats med moderbolaget.

Investering och framtid

Bolaget ser möjligheter till fortsatt expansion av Gothia Science Park. Bolagets inkubator kommer fortsatt att vara en av de ledande i världen när det gäller dataspelsbolag. Satsningar tillsammans med Högskolan i Skövde, IDC West Sweden och regionens ledande industriföretag kommer att leda till att nya innovationer och företag utvecklas. Här spelar både Gothia Science Park Open Arena och Gothia Science Park Inkubator centrala roller.

Bolaget planerar inte för några egna större investeringar.

Gothia Innovation AB	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	39	36	38	33
Balansomslutning	14	11		10
Årets resultat efter finansiella poster	0,3	0,4	0,4	0,2
Eget kapital	4	3		3
Summa skulder och avsättningar	10	9		7
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	33	36		38

Antal anställda	25	23	19
-----------------	----	----	----

Följande kommunalförbund ingår i den totala kommun-koncernredovisningen

Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS)

Verksamhet och resultat

Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) ska bidra till hållbar utveckling för en hälsosam och god miljö för dagens och morgondagens invånare.

Kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro är medlemmar i förbundet.

Under 2016 genomförde Miljösamverkan 2 525 tillsyns- och kontrollinsatser. Tillsynen har i ett helhetsperspektiv genomförts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

Miljösamverkan östra Skaraborg visar ett resultatöverskott på 1,9 miljoner kronor för 2016. Överskottet förklaras av lägre kostnader än förväntat och intäkterna är i linje med budget.

Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5,9 miljoner. Förbundet har beslutat att det egna kapitalet inte får överstiga 4 miljoner. Därför ska 1,9 miljoner återbetalas till medlemskommunerna under 2017.

Viktiga händelser under året

Under året har förbundet genomfört ett flertal projekt som ligger i linje med miljönämndens mål att prioritera tillsynen utifrån vattenstatus. Förutom arbetet med de små avloppen har kontroller också skett av verksamheters utsläpp till grundvattnet.

Förbundet har också kontrollerat att inomhusmiljön på området HVB-hem och asylboenden följer gällande lagkrav. På grund av de stora flyktingströmmarna har den här typen av boenden blivit fler.

Under året har kontroller också gjorts av städningen på alla förskolor och skolor. Detta arbete påbörjades i skolorna redan 2014, när nya allmänna råd om städning i förskolor och skolor kom. Man kan konstatera att det i många skolor behövs bättre städning.

När det gäller livsmedelskontrollen har MÖS bland annat kontrollerat kosttillskott. Detta är en snabbt växande bransch som inte har kontrollerats särskilt mycket tidigare. Kontrollerna har fokuserat på att produkternas hälsopåståenden är godkända enligt EU:s lagstiftning.

Länsstyrelsen har under 2016 granskat förbundets livsmedelskontroll och tobakstillsyn. Inga avvikelser kunde konstateras. Flera positiva bedömningar gjordes, bland annat att den planerade kontrollen är strukturerad och att det finns beredskapsplaner för såväl livsmedel som dricksvattenanläggningar.

Under året har löpande insiktmätningar för samtliga medlemskommuner satts igång. I mätningarna får verksamhetsutövare svara på vad de anser om förbundets arbete.

Framtid

Vid FN:s klimatkonferens i Paris 2015 enades världen om ett nytt klimatavtal. Klimatförändringarna ökar behovet av att säkra viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormer och andra vattenfrågor.

Högfluorerade ämnen är extremt svårnedbrytbara i miljön och kan orsaka problem under mycket lång tid. Forskning har också visat att vår dricksvattentäkt Vättern har en högre koncentration av mikroplaster än Östersjön.

Krig och andra problem i världen har medfört att migrationen ökat. Fler asylsökande i Sverige, i kombination med den rådande bostadsbristen, gör att nygamla arbetsuppgifter kring trångboddhetsproblematik återkommer inom hälsoskyddstillsynen.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusk visar att krafttag behövs mot fusket, och att livsmedelskontrollen måste lägga mer kraft på den typen av bedrägerier.

Miljösamverkan Östra Skaraborg mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	28	27	28	27
Balansomslutning	10	9		10
Årets resultat efter finansiella poster	2	1	0	2
Eget kapital	6	5	5	6
Summa skulder och avsättningar	4	4		4
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	56	53		57
Antal anställda	42	40		40

Kommunalförbundet Räddningstjänsten östra Skaraborg (RÖS)

Verksamhet och resultat

Räddningstjänsten östra Skaraborg (RÖS) är ett kommunalförbund med sju medlemskommuner: Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt Gullspång. Inom RÖS geografiska område ska förbundet ansvara för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt för tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Uppdraget som ska lösas över tid är att förhindra och begränsa olyckor, förbereda och genomföra räddningsinsatser, vidta åtgärder efter olyckor och medverka i samhällets krishantering. RÖS ska i samverkan med andra öka förståelsen för hur viktigt det är med åtgärder som förebygger och identifierar möjliga risker och olyckor.

2016 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder.

Ekonomi har i huvudsak följt planen. Årets resultat visar ett överskott på 1,1 miljoner kronor. Med tanke på uppgiften att upprätta nollresultat anses det ekonomiska resultatmålet ha nåtts.

Viktiga händelser under året

Antalet tillsynsärenden har minskat på grund av ett förändrat arbetssätt som tar mer tid i anspråk för ärendehantering. Minskningen beror också på att det finns vakanser i organisationen. Sammantaget nås inte målet med myndighetsutövningen under 2016.

Antalet insatser under året motsvarar i stort sett föregående års. 2015 fick RÖS 1 598 larm och under 2016 var det 1 535 larm. Trafikolyckorna står för den i särklass största andelen. En fortsatt ökning av trafikolyckor kan konstateras. Bränderna i byggnad har också blivit fler. Under flera år var trenden nedåtgående, men sedan 2015 har antalet bränder i byggnad ökat igen. Sju personer har tyvärr omkommit till följd av olyckor under året.

Inom personalstyrkan fortsätter pensionsavgångarna och därmed också nyrekryteringarna. Rekrytering av deltidspersonal inom vårt område fortsätter att vara en prioriterad uppgift. Tendensen är att det även blir svårare att rekrytera heltidspersonal.

Förbundets operativa ledningsförmåga har stärkts genom prioriterad stabsutbildning.

När det gäller utvecklingen av vår materiel är projektet med att omsätta andningsskydden genomfört. Anskaffning av fordon har genomförts enligt plan.

Inom ramen för extern samverkan fortsätter arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg och samverkan med övriga räddningstjänster inom Skaraborg.

Samarbetet mellan räddningstjänsterna i Västra Götaland har under året förstärkts och får nu anses vara etablerat. Samarbetet går under benämningen RäddsamVG (Räddningstjänstsamverkan Västra Götaland).

Den operativa avdelningens organisationsöversyn har fullföljts under året, med gott resultat.

Framtid

I det korta perspektivet kommer stor kraft att läggas på möjligheterna att fortsätta använda övningsfältet vid Hasslum. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att, tillsammans med respektive medlemskommun, fortsätta att analysera och skapa förutsättningar för att långsiktigt utveckla räddningstjänsten. Det görs med tanke på långsiktiga samhällsförändringar och utgår ifrån hur RÖS kan möta morgondagens krav på räddningstjänst. Med dagens ekonomiska ramar är det från och med 2017 svårt att lösa uppgiften.

Räddningstjänsten östra Skaraborg	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	96	92	94	88
Balansomslutning	100	97		101
Årets resultat efter finansiella poster	1	1	0	2
Eget kapital	27	26		25
Summa skulder och avsättningar	73	71		76
Nettoinvesteringar	6	8		8
Soliditet i procent	27	27		25
Antal anställda	347	346		362

Kommunalförbundet Avfallshantering östra Skaraborg (AÖS)

Verksamhet och resultat

Avfallshantering östra Skaraborg (AÖS) är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i medlemskommunerna Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Skara, Tibro och Töreboda.

Resultatet för 2016 är negativt, -8,6 miljoner kronor, och sämre än det budgeterade resultatet (-6,7 miljoner).

Soliditeten uppgår till 68,8 procent, vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt. Den ekonomiska ställningen är fortsatt god, med ett eget kapital på 64 miljoner kronor. Det egna kapitalet har trots det negativa resultatet ökat under året. Det beror på att de nya medlemskommunerna bidragit med ett kapitaltillskott på cirka 21 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

Den 1 januari 2016 blev Gullspångs och Mariestads kommuner medlemmar i AÖS. I och med medlemskapet har personalstyrkan nästan fördubblats. Egen regi-verksamheten med sophämtning och återvinningscentraler har utökats i och med de båda nya kommunerna. Faktureringen av renhållningstjänster sköts sedan hösten 2016 i egen regi i Skövde.

Under året har Risängens återvinningscentral delvis byggts om för att förbättra trafikflödet, minska köbildning och styra undan tunga fordon från den publika delen av centralen. Behållarna för återvinningsmaterial har möblerats om, förpackningsåtervinningen har fått en egen plats och det har skapats en ny yta med stora fickor att lämna skrymmande material i.

Företagskunder som tidigare lämnat verksamhetsavfall hänvisas numera till privata entreprenörer.

Investering och framtid

Totalt uppgår investeringarna under året till 17,7 miljoner kronor. Ökade kostnader för avskrivningar har förutsetts och finns med i budget.

När Mariestads och Gullspångs verksamheter togs över följde även avfallsverksamhetens anläggningstillgångar med. Det handlar främst om byggnader och maskiner, till ett värde av 4,8 miljoner kronor för Mariestad och 1,6 miljoner kronor för Gullspång.

Under året har även tre nya sopbilar, en transportbil och två lastmaskiner köpts in till verksamheten i Mariestad. Kostnaden för inköpen är cirka 10 miljoner kronor.

Än så länge har förbundet god ekonomisk ställning med stort eget kapital. Det är till stor del tack vare kapitaltillskott från nya medlemskommuner.

Införandetakten för matavfallssortering kommer att öka under de två år som är kvar innan målet ska vara uppfyllt. Det innebär att kostnaderna kommer att fortsätta öka. När matavfallssortering har införts i samtliga kommuner kommer kostnadsnivån att stabiliseras.

Insamlingsverksamheten är i nuläget underfinansierad. Justeringar i taxan kommer på sikt att vara nödvändiga för att öka intäkterna och möta kravet på en budget i balans.

Avfallshantering Östra Skaraborg	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	118	83	114	80
Balansomslutning	93	69		73
Årets resultat efter finansiella poster	-9	-4	-7	-6
Eget kapital	64	51		55
Summa skulder och eget kapital	29	18		18
Nettoinvesteringar	18	3		3
Soliditet i procent	69	74		75
Antal anställda	55	31		30

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Verksamhet och resultat

Skaraborgsvatten bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner för att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 har förbundet till och med den 31 december 2016 levererat 444 miljoner kubikmeter dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Ägarandelen baseras på kommunernas procentuella förbrukning sedan start. Fördelningen är att Skövde svarar för ungefär hälften (och Skara och Falköping för vardera en fjärdedel) av det producerade dricksvattnet. Fördelningen av förbrukat vatten under 2016 är 51,7 procent för Skövde, 22,3 procent för Skara och 26 procent för Falköping.

Råvattnet tas från Vättern och pumpas cirka tre mil till Borgunda vattenverk. Där sker all behandling av vattnet innan det pumpas vidare till respektive kommun. Den totala produktionen 2016 var cirka 8,7 miljoner kubikmeter, vilket är en ökning mot föregående år med cirka 0,3 miljoner kubikmeter. Det ger en medelproduktion per dygn på 24 010 kubikmeter.

För desinfektion, alkalinitetshöjning och pH-justering används natriumhypoklorit, ammoniak, koldioxid och kalk. För att ytterligare höja säkerheten är också UV-ljus installerat sedan några år tillbaka. 131 vattenanalyser har utförts enligt fastställt kontrollprogram, och utöver det även extraprover. Samtliga var med marginal godkända.

Årets resultat på 14 miljoner kronor är högre än det budgeterade på 11,2 miljoner kronor. Anledningen är lägre avskrivningskostnader eftersom investeringarna inte blivit så stora som planerat. Dessutom har kostnaderna för drift och underhåll varit lägre under året. Det positiva resultatet stärker kassan inför kommande investeringar.

Investering och framtid

Skaraborgsvatten är medlem i Vätternvårdsförbundet. Förbundet arbetar för att bevara sjöns unika egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Skaraborgsvattens anläggningar har varit i drift sedan 1959. Därför är underhållsbehovet stort och förbundet följer en investeringsplan i framför allt ledningsnätet. Av de cirka 110 kilometer överföringsledningar som förbundet förvaltar utgör nu ungefär 24 kilometer dubblerade ledningar. Investeringarna har under året varit cirka 5,5 miljoner kronor, De har till största delen bestått av upprustningar i ledningsnätet, en ny ventilkammarare i Skara samt byte av lågspänningsställverket i Borgunda. Investeringarna har självfinansierats av höjda vattenpriser. Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvattnet är fortfarande lågt; 3,70 kronor per kubikmeter fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter med liknande organisationsform.

Skaraborgsvatten mnkr	Helår 161231	Helår 151231	Budget 161231	Helår 141231
Nettoomsättning	32	30	33	31
Balansomslutning	95	105		94
Årets resultat efter finansiella poster	14	12	11	13
Eget kapital	91	77		66
Summa skulder och avsättning	4	28		28
Nettoinvesteringar	6	10		19
Soliditet i procent	96	74		70
Antal anställda	6	6		7

Skaraborgs Kommunalförbund

Verksamhet och resultat

Årets ekonomiska resultat är ett överskott på 0,8 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet var 0 miljoner. Förbättringen kan huvudsakligen förklaras med personalvakanser och att den politiska verksamheten inte behövt använda sina medel för utredningar och utvecklingsaktiviteter, men den beror också på god ekonomisk medvetenhet bland förbundets medarbetare.

Viktiga händelser under året

Under hösten 2016 gjordes en uppföljning av måluppfyllelsen i Genomförandeplanen för Skaraborg 2014-2016. Denna plan ligger i sin tur till grund för en revidering av genomförandeplanen för 2017-2020. Insatser har gjorts under året för att stärka och utveckla de gröna näringarna.

I arbetet med kompetensförsörjning har Kompetensforum fått en stärkt roll och funktion som Skaraborgs strategiska nav. SKL:s årliga kulturkonferens anordnades under hösten i Skövde, där kommunerna i Skaraborg, regionen och förbundet stod som värdar.

När det gäller hållbar samhällsutveckling har arbetet med att förverkliga de nationella och regionala infrastrukturplanerna fortsatt enligt plan. Förbundet har under året medverkat till att ett par objekt lösts vad gäller finansiering, planering och beslut om genomförande. Man arbetar också för att genomföra åtagandena i huvudavtalet kring E20:s medfinansiering.

Inom kunskapsutveckling har Måldokument Utbildning Skaraborg tre övergripande mål som beskriver Skaraborgs gemensamma riktning. Tio nätverk har formats och dessa har utformat sina olika uppdragsbeskrivningar. Nätverken arbetar nära skol- och utbildningschefgruppen.

Ett intensivt arbete pågår också med att etablera lärarutbildning i Skaraborg.

Inom välfärdsutveckling har uppdraget för LiSA (Ledningsgrupp i Samverkan) reviderats och nuvarande LiSA avvecklats. Istället inrättades Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) den 1 januari 2017. VVG:s uppdrag är att vara samverkansforum för strategiska länsövergripande frågor.

I Skaraborg har samverkansgruppernas uppdrag reviderats. Kommunerna har på olika sätt deltagit i arbetet med Framtidens vårdinformationsmiljö. Kommunerna och regionen behöver gemensam information för att göra bedömningar, fatta beslut och ge rätt vård och omsorg. Västra Götalandsregionen har beslutat att genomföra en upphandling av ett kärnsystem för detta ändamål. 21 kommuner i länet medverkar.

Framtid

I den verksamhetsplan som fullmäktige antagit för mandatperioden 2015-2018 beskrivs de viktigaste utmaningarna som Skaraborgs kommuner har att hantera. Dessa är befolkningstillväxt, utbildningsnivå, arbetstillfällen och infrastruktur.

Inom den närmaste framtiden ligger fokus på att fortsätta utvecklingsarbetet för tillväxt och utveckling i Skaraborg. Arbetet görs i nära samverkan med kommunerna och utifrån de utmaningar som behöver hanteras.

Skaraborgs kommunalförbund	Helår	Helår	Budget	Helår
mnkr	161231	151231	161231	141231
Nettoomsättning	26	28	25	30
Balansomslutning	45	37		39
Årets resultat efter finansiella poster	1	0	0	0
Eget kapital	6	5		4
Summa skulder och avsättningar	39	32		35
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	12	13		11
Antal anställda	18	16		15

Räkenskaper

Resultaträkning

Balansräkning

Kassaflödesanalys

Noter

Särredovisning VA

Redovisningsprinciper

Revisionsberättelse

Fem år i sammandrag

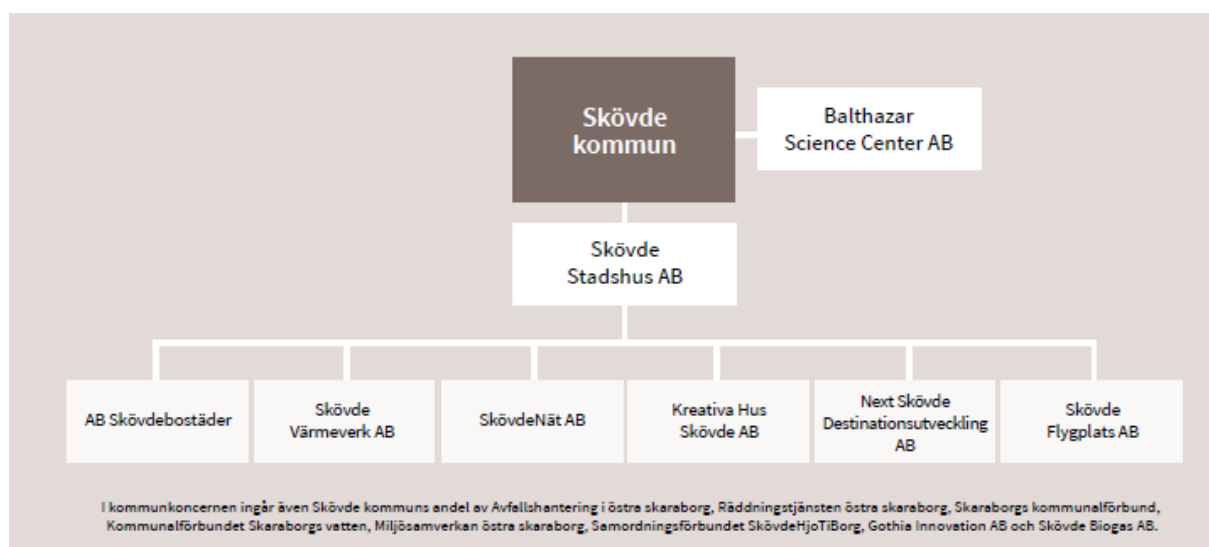
Resultaträkning

Miljoner kronor

	Not	Kommunen				Kommunkoncernen	
		Utfall 2016	Utfall 2015	Budget 2016	Budget 2015	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1	957,4	824,3			1 661,8	1 514,1
Jämförelsestörande poster	2	-48,8	-43,8			-48,8	-43,8
Verksamhetens kostnader	3	-3 261,6	-3 058,3	-2 364,3	-2 316,2	-3 696,3	-3 461,3
Avskrivningar	4	-163,0	-148,5	-165,0	-162,0	-284,3	-301,1
Verksamhetens nettokostnader		-2 516,0	-2 426,3	-2 529,3	-2 478,2	-2 367,6	-2 292,1
Skatteintäkter	5	2 353,3	2 233,5	2 357,6	2 252,3	2 353,3	2 233,5
Generella statsbidrag och utjämning	6	343,4	281,8	292,1	279,5	343,4	281,8
Finansiella intäkter	7	3,6	6,7	6,5	7,3	6,6	7,0
Finansiella kostnader	8	-15,1	-17,8	-35,0	-35,0	-44,5	-49,0
Jämförelsestörande poster	2	-17,2	0,0	0,0	0,0	-17,2	0,0
Resultat före extraordinära poster		151,9	77,9	91,9	25,9	274,0	181,2
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter extraordinära poster		151,9	77,9	91,9	25,9	274,0	181,2
Uppskjuten skatt obeskattade reserver		0,0	0,0	0,0	0,0	-7,6	-9,2
Skattekostnad		0,0	0,0	0,0	0,0	-16,4	-20,5
Arets resultat	9	151,9	77,9	91,9	25,9	250,0	151,5

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 29

Skövde kommunkoncerns organisation 2016

Balansräkning

Miljoner kronor

		Kommunen		Kommunkoncernen	
TILLGÅNGAR	Not	2016	2015	2016	2015
Immateriella anläggningstillgångar					
Dataprogram	10	1,6	0,2	2,7	0,7
Ledningsrätter	10	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa immateriella anläggningstillgångar		1,6	0,2	2,7	0,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekn.anläggningar	11	3 220,4	3 040,0	5 405,5	5 027,8
Maskiner och inventarier	12	122,4	114,7	956,9	803,5
Pågående arbeten	13	252,9	88,0	482,9	347,0
Summa materiella anläggningstillgångar		3 595,7	3 242,7	6 845,3	6 178,3
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar och bostadsrätter	14	1 091,0	1 052,2	51,2	14,8
Långfristiga fordringar	15	0,0	0,3	2,1	1,4
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 091,0	1 052,5	53,3	16,2
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		4 688,3	4 295,4	6 901,3	6 195,2
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	16	3,8	5,8	27,6	31,3
Fordringar	17	277,7	208,7	413,1	343,4
Kortfristiga placeringar	18	35,0	31,7	43,4	40,1
Kassa och bank	19	163,2	332,9	172,1	341,5
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		479,8	579,1	656,2	756,3
SUMMA TILLGÅNGAR		5 168,1	4 874,5	7 557,5	6 951,5
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	20	2 850,8	2 775,2	3 284,7	3 094,8
- varav resultatutjämningsreserv					
Justering		3,0	-2,3	11,3	38,5
Årets resultat		151,9	77,9	250,0	151,4
SUMMA EGET KAPITAL		3 005,7	2 850,8	3 546,0	3 284,7
Minoritetsintressen		0,0	0,0	0,4	0,4
Avsättningar					
Pensionsskuld	21	167,4	156,1	180,8	168,6
Övriga avsättningar	22	242,7	227,8	349,0	319,6
SUMMA AVSÄTTNINGAR		410,1	383,9	529,8	488,2

Skulder						
Långfristiga skulder	23	888,0	828,4	2 492,1	2 283,0	
Kortfristiga skulder	24	864,3	811,4	989,2	895,2	
SUMMA SKULDER		1 752,3	1 639,8	3 481,3	3 178,2	
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 168,1	4 874,5	7 557,5	6 951,1	
Inom linjen						
Ställda panter	25	0,0	0,0	1 337,4	1 262,7	
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	26	1 027,9	1 081,5	1 029,1	1 082,6	
Övriga ansvarsförbindelser	27	542,7	549,3	543,3	549,9	
Leasing	28					

Kassaflödesanalys

Miljoner kronor

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		151,9	77,9	250,0	151,5
Justering för av- och nedskrivningar		163,0	148,5	284,3	301,1
Justering för pensionsavsättningar	21	11,2	10,8	12,2	11,2
Justering för övriga avsättningar	22	15,0	0,5	29,4	-22,1
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	30	-22,3	34,9	-22,2	50,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		318,8	272,6	553,7	491,9
Ökning/minskning förråd och varulager	16	2,0	97,7	3,7	105,9
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	17	-72,4	-27,7	-69,7	-36,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	24	-7,3	103,1	46,0	101,3
Medel från den löpande verksamheten		241,1	445,7	533,7	663,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	10	-1,4	-0,2	-2,1	-0,7
Investering i materiella anläggningstillgångar	31	-459,7	-477,3	-899,2	-952,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	32	2,6	2,4	3,1	0,2
Likvidnetto exploateringsverksamhet		20,8		20,8	
Investering i finansiella anläggningstillgångar	33	-36,3	-41,1	-36,4	-7,8
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		3,2	0,0	5,6	0,0
Ökning/minskning kortfristig placering	18	0,0	0,0	-3,3	-1,1
Medel från investeringsverksamheten		-470,7	-516,1	-911,5	-961,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Netto långfristiga lån	23	59,5	265,6	209,1	474,1
Ökning av långfristiga fordringar		0,0	0,0	-0,7	0,0
Minskningar av långfristiga fordringar	15	0,3	34,40	0,0	17,7
Aktieägartillskott	20	0,0	0,0		35,1
Nyemission					
Medel från finansieringsverksamheten		59,9	300,0	208,4	526,9
ÅRETS KASSAFLÖDE		-169,7	229,6	-169,4	228,5
Likvida medel vid årets början		332,9	103,3	341,5	113,0
Likvida medel vid årets slut		163,2	332,9	172,1	341,5

Noter

Miljoner kronor

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	66,6	74,3	92,5	82,2
Taxor och avgifter	180,6	192,7	242,0	265,5
Hyror och arrenden	105,0	99,3	428,9	429,1
Bidrag	375,4	263,6	410,3	238,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	205,5	192,0	198,8	192,3
Exploateringsintäkter	22,3	0,3	22,3	0,0
Realisationsvinster	2,0	2,0	2,0	2,0
Fjärrvärme/Avfallshantering/Biogas	0,0	0,0	244,3	196,0
Övriga intäkter	0,0	0,0	20,7	108,2
Summa verksamhetens intäkter	957,4	824,3	1 661,8	1 514,1
2. Jämförelsestörande poster				
Verksamhetens kostnader				
AFA Försäkring	0,0	21,3	0,0	21,3
Avsättning exploatering	-23,9	0,0	-23,9	0,0
Nedskrivning aktier	0,0	-40,2	0,0	-40,2
Försäkringsinlösen pensioner	-24,8	-24,9	-24,8	-24,9
Summa jämförelsestörande poster	-48,8	-43,8	-48,8	-43,8
Finansiella kostnader				
Förtidsinlösen ränteswapar	-17,2	0,0	-17,2	0,0
Summa jämförelsestörande poster	-17,2	0,0	-17,2	0,0
3. Verksamhetens kostnader				
Personal	-2 087,0	-1 921,9	-2 245,8	-2 096,3
Pensioner*	-167,5	-159,1	-177,0	-137,5
Bidrag och transfereringar	-102,8	-99,4	-76,7	-99,4
Material/Varor	-376,4	-321,9	-464,9	-475,3
Köp av verksamhet/tjänster	-462,7	-446,7	-663,2	-542,7
Lokalhyror, fastighetsservice, hyra/leasing av anl.tillg	-58,9	-108,5	-62,4	-109,3
Realisationsförluster	-6,3	-0,8	-6,3	-0,8
Avgår ansvarsförbindelse pension VA	0,0	0,0	0,0	0,3
Summa verksamhetens kostnader	-3261,6	-3058,3	-3696,3	-3461,0
<i>* Pensioner inkluderar löneskatt med 24,26%</i>				
<i>I förändring pensionsavsättning ingår ränta 1,4 mnkr som redovisas bland finansiella kostnader.</i>				
4. Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-133,4	-120,5	-200,2	-182,7
Avskrivningar maskiner och inventarier	-29,6	-28,0	-83,0	-86,9
Nedskrivningar	0,0	0,0	-1,1	-31,5
Summa	-163,0	-148,5	-284,3	-301,1
<i>Nedskrivningar</i>				
Fastigheter för affärsverksamhet	0	0,0	0,0	0,0
Delsumma	0	0,0	0,0	0,0
Summa	-163,0	-148,5	-284,3	-301,1

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 362,1	2 235,2	2 362,1	2 235,2
Preliminär slutavräkning innevarande år	-11,0	2,3	-11,0	2,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	2,2	-4,1	2,2	-4,1
Summa	2 353,3	2 233,5	2 353,3	2 233,5
6. Generella statsbidrag				
Inkomstutjämningsbidrag	344,7	332,5	344,7	332,5
Kommunal fastighetsavgift	89,1	86,2	89,1	86,2
Bidrag LSS-utjämning	37,6	30,8	37,6	30,8
Regleringsbidrag	-1,8	-2,1	-1,8	-2,1
Strukturbidrag	0,0	5,5	0,0	5,5
Byggbonus	16,2	0,0	16,2	0,0
Införandebidrag	28,9	5,5	28,9	5,5
Kostnadsutjämning	-171,2	-176,6	-171,2	-176,6
Summa	343,4	281,8	343,4	281,8
7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	2,1	3,3	2,5	2,3
Övriga finansiella intäkter	0,0	1,4	2,6	2,7
Utdelningar på aktier och andelar	1,5	2,0	1,5	2,0
Summa	3,6	6,7	6,6	7,0
8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-12,2	-14,6	-39,3	-39,4
Ränta på pensionsavsättningar	-1,4	-2,1	-1,4	-2,1
Övriga finansiella kostnader	-1,5	-1,1	-3,8	-7,5
Summa	-15,1	-17,8	-44,5	-49,0
9. Årets resultat, avstämning mot balanskravet				
Årets resultat enligt resultaträkning	151,9	77,9	250,0	151,5
Avgår realisationsvinster	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
Synnerliga skäl enligt KL 8:5				
lanspråktagande av sparande				
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
Justerat resultat enligt balanskravet	149,9	75,9	248,0	149,4
10. Immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	0,2	0,0	4,7	4,0
Årets investeringar	1,4	0,2	2,1	0,7
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	-1,7	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	1,6	0,2	5,1	4,7

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	0,00	0,0	-2,9	-2,9
Årets avskrivningar	0,00	0,0	-0,1	0,0
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	0,00	0,0	1,7	0,0
Omklassificeringar	0,00	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,00	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	0,00	0,0	-1,3	-2,9
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	-1,1	-0,4
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	-0,7
Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	-1,1	-1,1
Summa redovisat värde vid årets slut	1,6	0,2	2,7	0,7
11. Mark, byggnader och markanläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	4638,6	4182,5	7 388,3	6 813,7
Årets investeringar	215,2	271,4	255,0	356,5
Försäljningar/utrangeringar	-7,9	-1,2	-7,9	-1,2
Omklassificeringar	106,5	186,0	331,9	219,3
Omklassificering exploatering	-1,4	0,0	-1,4	0,0
Övriga justeringar	0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	4951,0	4638,6	7 965,9	7 388,3
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-1591,7	-1469,9	-2 339,7	-2155,6
Årets avskrivningar	-133,3	-120,5	-200,1	-182,8
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	1,3	0,1	1,3	0,1
Omklassificeringar	0	-1,4	0,0	-1,4
Övriga justeringar	0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	-1723,7	-1591,7	-2 538,5	-2 339,7
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	-7,0	-7,0	-20,8	-7,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-1,1	-13,8
Utgående nedskrivningar	-7,0	-7,0	-21,9	-20,8
Summa redovisat värde vid årets slut	3220,4	3040,0	5 405,5	5 027,8
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-80 år</i>	<i>3-80 år</i>		
Specifikation				
Mark	177,9	163,0		
Verksamhetsfastigheter	2 252,9	2203,2		
Fastigheter för affärsverksamhet	246,8	193,9		
Publika fastigheter	487,3	427,4		
Fastigheter för annan verksamhet	55,4	52,5		
Summa	3 220,4	3040,0		

	Kommunen		Kommunkoncerner	
	2016	2015	2016	2015
12. Maskiner, inventarier och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	300,1	288,4	1294,6	1078,1
- därav finansiell leasing	21,8	21,8	21,8	21,8
Årets investeringar	37,6	39,3	211,2	69,5
- därav finansiell leasing	4,4	5,3	4,4	5,3
Försäljningar/utrangeringar	-8,3	-23,9	-10,2	-25,9
- därav finansiell leasing	-3,5	-2,2	-3,5	-2,2
Omklassificeringar	0,0	-3,8	25,4	172,8
Utgående anskaffningsvärden	329,3	300,1	1521,0	1294,6
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-185,4	-182,6	-491,1	-414,1
- därav finansiell leasing	-11,1	-9,1	-11,1	-9,1
Årets avskrivningar	-29,6	-28,4	-82,8	-104,5
- därav finansiell leasing	-4,4	-4,6	-4,4	-4,6
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	8,0	23,7	9,8	25,6
- därav finansiell leasing	3,4	2,2	3,4	2,2
Omklassificeringar	0	1,8	0,0	1,8
Utgående avskrivningar	-206,3	-185,5	-564,1	-431,1
Uppskrivningar				
Ingående uppskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ingående avskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående uppskrivningar netto	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa redovisat värde vid årets slut	122,4	114,6	956,9	803,5
<i>Avskrivningstiden</i>	<i>3-50 år</i>	<i>3-50 år</i>		
13. Pågående arbeten				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	88,0	103,6	347,0	204,9
Årets investeringar	211,3	166,6	433	538,6
Försäljning/utrangeringar	0	0,0		
Omklassificering	-106,5	-182,2	-357,3	-396,5
Pågående exploateringsprojekt	60,2*	0,0	60,2	0,0
Utgående anskaffningsvärde	192,8	88,0	482,9	347,0
<i>*Varav hänförligt till tidigare år 37,3 mkr</i>				
14. Aktier, andelar och bostadsrätter				
Aktier				
Bokfört värde = Nominellt värde om inget annat anges				
Skövde Stadshus AB	1041,0	1041,0	0,0	0,0
Gryning Vård AB			0,3	0,3
Mediapoolen Västra Götaland AB			0,1	0,1
Skövde Biogas AB	75,3	75,3	0,0	0,0
<i>nedskrivning</i>	<i>-75,3</i>	<i>-75,3</i>	0,0	0,0
Gothia Innovation AB	0,2	0,2	0,0	0,0
Balthazar Science Center AB	1,2	1,2	0,0	0,0
Netwest AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa bokfört värde aktier	1042,5	1042,4	0,5	0,5
<i>Nominellt värde aktier</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>

	Kommunen		Kommunkoncerner	
	2016	2015	2016	2015
Andelar				
Stiftelsen Skaraborgs Länsteater	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest ekonomisk förening	48,2	8,9	48,2	8,9
Nasdaq	0,0	0,4	0,0	0,4
SKL Pensionsstiftelse	0,0	0,0	2,1	1,9
Andelar aktie- o andelsinnehav, värdepapper	0,0	0,0	0,2	2,8
Summa andelar	48,4	9,6	50,7	14,3
Summa aktier, andelar och bostadsrätter	1091,0	1052,0	51,2	14,8
15. Långfristiga fordringar, utlämnade lån				
Föreningslån	0,0	0,0	0,0	0,0
RÖS, Räddningstjänst Östra Skaraborg	0,0	0,3	0,0	0,0
AÖS, Avfallshantering Östra Skaraborg	0,0	0,0	0,0	0,0
Återbäringsfordran HBV	0,0	0,0	0,3	0,3
Skövde Biogas AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Uppskjutna skattefordringar	0,0	0,0	1,8	1,1
Summa	0,0	0,3	2,1	1,4
16. Förråd m. m.				
Exploatering	0,0	2,8	0,0	2,8
Förråd	3,8	3,1	27,6	3,1
Förråd mm i delägda företag			0	25,5
Summa	3,8	5,8	27,6	31,3
17. Fordringar				
Kundfordringar	62,3	69,0	119,3	130,3
Skattefordringar	36,9	37,2	40,2	41,5
Förutbetalda kostnader/upploopna intäkter	178,5	101,9	219,8	145,1
Övriga fordringar	0,0	0,6	33,8	26,5
Summa	277,7	208,7	413,1	343,4
18. Kortfristiga placeringar				
Öhman Stiftelsefond	23,2	25,3	23,2	25,3
Öhman Utländskfond	3,5	3,2	3,5	3,2
Öhman Penningmarkandsfond SEK A	6,3	0,0	6,3	0,0
Öhman Funf SEK short Bond A	0,0	3,2	0,0	3,2
Aktiefonder och räntebärande papper	0	0,0	8,3	8,4
Elcertifikat	2,0	0,0	2,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	35,0	31,7	43,4	40,1
Marknadsvärden				
Öhman Stiftelsefond	23,2	25,4	23,2	25,4
Öhman Utländskfond	3,5	3,0	3,5	3,0
Öhman Penningmarkandsfond SEK A	6,3		6,3	
Öhman Funf SEK short Bond A	0,0	3,2	0,0	3,2
Aktiefonder och räntebärande papper	0,0	0,0	9,1	8,9
Marknadsvärde vid årets slut	33,0	31,7	42,1	40,6
Orealiserad kursvinst	0,0	0,0	0,8	0,5
19. Kassa och bank				
Summa	163,2	332,9	172,1	341,5
Utnyttjad checkkredit	0,0	0,0	0,2	0,0
Beviljad checkkredit	200,0	200,0	225,0	225,0
20. Eget kapital				
Fullmäktige har under 2016 beslutat att reservera 123,2 miljoner kronor av tidigare års resultat till resultatutjämningsreserven.				
Justering av eget kapital i kommunen avser uppbokning av andelar i Kommuninvest.				

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
21. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Specifikation - Avsatt till Pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	1,2	0,6	1,2	0,6
Förmånsbestämd/kompl pension	10,8	8,8	11,8	8,8
Ålderspension	122,7	115,5	135,0	125,7
Pension till efterlevande	0,0	0,7	0,0	0,7
Summa pensioner	134,7	125,7	148,0	135,8
Löneskatt	32,8	30,5	32,9	32,7
Summa avsatt till pensioner	167,4	156,1	180,8	168,6
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	0	1		
Tjänstemän	2	3		
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	156,1	145,3	168,7	157,4
Nya förpliktelser under året	15,1	14,7	16,5	15,1
Varav				
<i>Nyintjänad pension</i>	13,0	9,8	13,8	10,7
<i>Ränte och basbeloppsuppräknning</i>	1,4	2,2	1,5	2,4
<i>Ändring av försäkringstekniska grunder</i>	0,0	0,4	0,0	0,4
<i>Pension till efterlevande</i>	0,0	0,8	0,0	0,8
<i>Övrig post</i>	0,0	-0,2	0,0	-0,9
Årets utbetalningar	-5,4	-6,1	-6,1	-6,1
Förändring av löneskatt	1,6	2,1	1,7	2,2
Summa avsatt till pensioner	167,4	156,1	180,8	168,6
Aktualiseringsgrad %	93	93	93	93
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
22. Övriga avsättningar				
Avsatt av för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	91,1	92,8	91,1	92,8
Nya avsättningar	2,8	1,6	2,8	1,6
lanspråktaga avsättningar	-7,4	-3,3	-7,4	-3,3
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	86,4	91,1	86,5	91,1
Avsättningen avser återställande av deponin Risängen. Återställandet påbörjas 2002 och beräknas pågå tom år 2030.				
Avsatt för medfinansiering infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	133,1	130,6	133,1	130,6
Nya avsättningar	0,0	3,2	0,0	3,2
lanspråktaga avsättningar	-3,4	-0,7	-3,4	-0,7
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	129,7	133,1	129,7	133,1
Avsättningen avser medfinansiering till statlig infrastruktur till följande projekt:				
E20 113,4 mnkr, planerad utbetalningstid 2018-2025				
Heneporten, 11,0 mnkr, planerad utbetalningstid 2015-2020				
G-C väg Huseby, 5,3 mnkr, planerad utbetalningstid 2015-2020				

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	3,5	3,9	95,3	73,8
Nya avsättningar	23,9	0,0	38,5	21,9
lanspråkta avsättningar	-1,0	-0,4	-1,0	-0,4
Outnyttjade belopp som återförts	0	0,0	0	0,0
Utgående avsättning	26,4	3,5	132,8	95,3
Avsättning avser kostnad för rivning av civilförsvansanläggning om 3,9 mnkr, samt avsättning för exploatering mark 23, 9 milj.				
Avsättning uppskjuten skatt i kommunkoncernen uppgår till 99,6 mnkr (fg år 87,7 mnkr). Av dessa avser 39,4 mnkr temporära skillnader i avskrivningar på byggnader.				
Summa övriga avsättningar	242,7	227,9	349,0	319,6
23. Långfristiga skulder				
Låneskulder bank och kreditinstitut				
Ingående låneskuld	800,0	550,0	2 254,8	1 848,0
Återföring av beräknad amortering	0	0,0	44,7	3,9
Nyupplåning under året	125,0	350,0	296,7	583,1
Årets amorteringar	-125,0	-100,0	-160,3	-135,6
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	0,0	0,0	-31,7	-44,6
Summa	800,0	800,0	2 404,2	2 254,8
<i>Långfristiga skulder per kreditgivare</i>				
<i>Swedbank</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>650,0</i>	<i>200,0</i>
<i>SEB</i>	<i>0,0</i>	<i>100,0</i>	<i>0,0</i>	<i>300,0</i>
<i>Nordea</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>754,2</i>	<i>12,4</i>
<i>Handelsbanken</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>877,0</i>
<i>Kommuninvest</i>	<i>800,0</i>	<i>700,0</i>	<i>1000,0</i>	<i>910,0</i>
<i>Skulder till koncernen Göteborg Energi</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Avgår summa nästa års amortering</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-44,6</i>
			2 404,2	2 254,8
Låneskuld finansiell leasing				
Ingående leasingskuld	9,5	8,4	9,5	8,3
Återföring kortfristig del	3,8	3,3	3,8	3,3
Årets anskaffning	4,4	5,3	4,4	5,3
Årets amortering	-4,2	-3,7	-4,2	-3,7
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	-4,5	-3,8	-4,5	-3,8
Summa	9,0	9,5	9,0	9,5
Föutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	32,0	11,9	32,0	11,9
återstående antal år (vägt snitt)	50	56	50,0	56
Gatukostnadsersättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
återstående antal år (vägt snitt)	0,0	0	0,0	0
Anslutningsavgifter	45,8	5,8	45,8	5,8
återstående antal år (vägt snitt)	36	7	36,0	7
Summa förutbetalda intäkter	77,8	17,7	77,8	17,7
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.				
Övriga långfristiga skulder	1,1	1,1	1,1	1,1
Summa långfristiga skulder	888,0	828,3	2 492,1	2 283,1

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Genomsnittlig ränta	1,51%	2,18%		
Genomsnittlig räntebindningstid	1,95 år	2,83 år		
Genomsnittlig kapitalbindningstid	1,87 år	1,91 år		
Lån som förfaller inom				
0-1 år	200	200,0		
1-2 år	200	200,0		
2-3 år	425	200,0		
3-4 år	75	200,0		
23a. Marknadsvärden ränteswappar				
Säkrad låneskuld	300	300,0		
Marknadsvärde ränteswap	-22,5	-36,1		
Genomförda säkringar har inneburit en högre räntekostnad för kommunen uppgående till 10 088 tkr för år 2016 (9 079 tkr för år 2015)				
23b. Marknadsvärden valutaderivat				
Säkrad valuta	0	8,4		
Marknadsvärde valutaderivat	0	-0,17		
Se finansiell analys				
23c. Marknadsvärden elderivat				
Säkrad el	0	239283 MWh		
Marknadsvärde elderivat	0	-1,5		
Se finansiell analys				
24. Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	4,5	3,8	36,2	48,4
Kortfristiga skulder till övriga koncernbolag	146,7	183,3	0,0	0,0
Leverantörsskulder	203,0	150,9	319,1	268,6
Moms och punktskatter	5,8	6,4	8,2	11,0
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	75,2	68,0	85,8	72,5
Upplypna kostnader och förutbetalda intäkter	429,1	399,0	539,9	494,7
Summa kortfristiga skulder	864,3	811,4	989,2	895,2
<i>Kortfristiga skulder övriga koncernbolag avser nyttjande av det kommungemensamma bankkontot, fördelning enligt följande:</i>				
<i>Skarborgs Kommunalförbund</i>	26,5	21,7		
<i>Skövde Stadshus AB</i>	2,9	2,5		
<i>Miljösamverkan i Östra Skaraborg</i>	8,2	7,5		
<i>Räddningstjänsten Östra Skaraborg</i>	15,0	31,1		
<i>SkövdeNät AB</i>	28,7	48,7		
<i>Kommunalförbundet Skaraborgsvatten</i>	8,2	20,8		
<i>Avfallshantering Östra Skaraborg</i>	40,4	37,8		
<i>Balthazar Science Center AB</i>	4,6	2,6		
<i>Kreativa Hus Skövde AB</i>	5,3	10,6		
<i>Skövde Värmeverk AB</i>	0,4	0,0		
<i>Skövde Flygplats AB</i>	3,6	0,0		
<i>Next Skövde AB</i>	2,9	0,0		
	146,7	183,3		

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
25. Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Fastighetsinteckningar	0	0	1 337,4	1 201,8
Företagsinteckningar	0	0	60,0	60,0
Övrigt	0	0	0,2	0,2
Summa	0	0	1 397,6	1 262,0
26. Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	1081,5	1131,5	1 082,6	1 132,6
Försäkring IPR	-41,0	-20,0	-41,0	-20,0
Aktualisering	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Ränteuppräknig	7,1	7,5	7,1	7,5
Basbeloppsuppräknig	5,8	9,3	5,8	9,3
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Nyintjänande	1,5	0,0	1,5	0,0
Övrig post	23,3	3,2	23,8	3,2
Årets utbetalningar	-39,3	-39,4	-39,3	-39,4
Summa pensionsförpliktelser	1038,9	1091,6	1 040,5	1092,7
Förändring löneskatt	-11,0	-10,1	-11,4	-10,1
Utgående ansvarsförbindelse	1027,9	1081,5	1 029,1	1082,6
<i>I posten försäkring IPR ingår en partiell lönsen med 20,1 mnkr samt uttag ur överskottsfond med 20,9 mnkr.</i>				
<i>Överskottsfondens uppgår per 15/12/11 till 1,4 mnkr.</i>				
<i>Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
<i>Uppgifter enligt FKR 7 finns i förvaltningsberättelsen under finansiell analys.</i>				
Antal förtroendevalda med ansvarsförbindelse	5	5		
27. Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensåtaganden				
SkövdeNät AB	200,0	210,0	200,0	210,0
AB Skövdebostäder	0,0	0,0	0,0	0,0
Skövde Värmeverk AB	276,9	292,2	276,9	292,2
Kreativa Hus Skövde AB	0	0	0,0	0,0
Egna hem, 40%	0,1	0,2	0,1	0,2
Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem	5,2	5,6	5,2	5,6
Borgen för föreningar och stiftelser	60,5	41,3	60,5	41,3
Summa borgensåtaganden	542,7	549,3	542,7	549,3
Se finansiell analys borgensåtaganden				
Avropbart underhåll enligt HLU-modellen	0,0	0,0	0,0	0,0
Garantifond Fastigo	0,0	0,0	0,6	0,6
Summa övriga ansvarsförbindelser	542,7	549,3	543,3	549,9
28. Leasing				
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	13,1	13,5		
Framtida finansiella kostnader	-0,2	-0,3		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	12,9	13,2		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt nedan:				
Inom 1 år	4,5	3,8		
Senare än 1 år men inom 5 år	8,4	9,5		
Senare än 5 år	0,0	0,0		

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2016	2015	2016	2015
Operationell leasing				
Finansiella avtal varav				
periodiserad ränta innevarande år (kr)	0,2	0,2		
periodiserad amortering innevarande år (kr)	4,2	3,6		
Summa	4,3	3,8		
Hyreskostnad kommande år	23,3	19,0		
Hyreskostnad senare än ett men inom fem år	16,6	15,1		
Hyreskostnad senare än fem år	0,0	0,0		

Not 29. Koncerninterna mellanhavanden

Enhet	Ägd andel	aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen
Kommunen							
Skövde Stadshus AB	100%			8,3	9,0		0,1
AB Skövdebostäder	100%					0,1	
Kreativa Hus Skövde AB	100%						
Skövde Värmeverk AB	100%			1,6			
Skövde Flygplats AB	96,02%				8,3		
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%						
Eonen Fastigheter AB	100%						
SkövdeNät AB	100%			7,4			
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%						
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%						
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%						
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%						
Skaraborgs Kommunalförbund	20%						
Skövde Biogas AB	49%						
Gothia Science Park AB	49%						
Balthazar Science Center AB	100%						

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkter	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		31,1	77,9					476,9	
Skövde Stadshus AB	100%	0,2	0,4				0,1		
AB Skövdebostäder	100%		29,2						
Kreativa Hus Skövde AB	100%	2,5	1,4						
Skövde Värmeverk AB	100%	41,8	11,4						276,9
Skövde Flygplats AB	96,02%	0,3	7						
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%	18	1,4						
Eonen Fastigheter AB	100%								
SkövdeNät AB	100%	11,3							200,0
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%	8,4	0,2						
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%	12,7	1,1						
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%	8	5,2						
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%	3,8	0,8						
Skaraborgs Kommunalförbund	20%	0,6	5						
Skövde Biogas AB	49%		2,4						
Gothia Science Park AB	49%	4,3	2,2						
Balthazar Science Center AB	100%	5,4	0,5						

30. Ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinster	-2,0	0,0	-2,5	-1,2
Korrigerig utrangering	6,2	0,0	6,2	0,0
Försäljningsvinst exploatering	-22,3	0,0	-22,3	0,0
Nedskrivning tillgångar	0,0	40,6	0,0	42,2
Övrig justeringspost	-4,2	-5,7	-3,6	9,2
Summa	-22,3	34,9	-22,2	50,2
31. Investering i materiella tillgångar				
Kommunen	-455,4	-472,0	-894,8	-946,8
Leasing	-4,4	-5,3	-4,4	-5,3
Summa	-459,7	-477,3	-899,2	-952,1
32. Försäljning av materiella tillgångar				
Övrigt	2,6	2,4	3,1	0,2
Summa	2,6	2,4	3,1	0,2
33. Investering i finansiella tillgångar				
Skövde Stadshus AB, aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0
Balthazar Science Center, aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0
Skövde Biogas AB, aktieägartillskott	0,0	-34,6	0,0	0,0
Nasdaq, andelar i Default Fonden	0,0	0,0	0,0	0,0
Fondandelar Swedbank/Nordea	0,0	0,0	0,0	0,0
Netwest AB	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Kommuninvest	-36,3	-6,4	-36,4	-6,4
Robur Bas Mix	0,0	0,0	0,0	-1,3
Summa	-36,3	-41,1	-36,4	-7,8

Särredovisning VA

RESULTATRÄKNING			
(kr)	Not	2 016	2015
Verksamhetens intäkter	1	80 058 569	92 253 802
Verksamhetens kostnader	2	-63 768 572	-87 309 695
Avskrivningar	3	-9 851 414	-8 502 873
Verksamhetens nettokostnader		6 438 583	-3 558 766
Finansiella intäkter	4	8 781	46 849
Finansiella kostnader	5	-828 555	-1 509 479
Resultat före extraordinära poster		5 618 809	-5 021 396
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat	6	5 618 809	-5 021 396
Avgår förutbetalda brukningsavgifter		-3 391 912	
Reglering av föregående års underskott		-2 226 897	
Slutligt resultat		0	
BALANSRÄKNING			
(kr)	Not	2016	2015
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	7	240 722 209	187 648 014
Inventarier	8	4 145 802	186 266
Summa materiella anläggningstillgångar		244 868 011	187 834 281
Omsättningstillgångar			
Förråd		0	0
Kundfordringar		13 511 117	31 731 549
Övriga fordringar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	114 037	15 198
Kassa och bank		0	0
Summa kortfristiga fordringar		13 625 154	31 746 747
Summa omsättningstillgångar		13 625 154	31 746 747
SUMMA TILLGÅNGAR		258 493 165	219 581 028
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	-2 226 897	2 284 558
Årets resultat		2 226 897	-5 021 396
Summa eget kapital		0	-2 736 838
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	11	174 047	1 434 564
Långfristiga skulder			
Skuld till Skövde kommun	12	26 680 393	33 395 707

Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		20 424 380	24 351 162
Utnyttjad checkkredit		163 283 329	129 358 454
Övriga skulder		7 015 585	7 627 143
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	40 915 432	26 150 836
Summa kortfristiga skulder		231 638 725	187 487 594
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
		258 493 165	219 581 028
KASSAFLÖDESSANALYS (kr)			
		2016	2015
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		2 226 897	-5 021 396
Årets av- och nedskrivningar		9 851 414	8 502 873
Justeringspost (Förändring pensionsavsättning)		-750 575	-22 474
Justeringspost (Reavinst försäljning inventarier)		0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		11 327 736	3 459 003
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av varulager		0	0
Ökning (-) / Minskning (+) av fordringar		18 121 594	-7 750 263
Ökning (+) / Minskning (-) av kortfr skulder		10 226 255	20 872 887
Kassaflöde från den löpande verksamheten		39 675 585	16 581 627
Investeringsverksamheten			
Nettoinvesteringar		-66 885 146	-36 393 252
Övertagna anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av inventarier		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-66 885 146	-36 393 252
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån			0
Amortering av långfristiga skulder		-6 715 314	-4 477 075
Ökning långfristiga fordringar		0	0
Minskning av långfristia fordringar		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-6 715 314	-4 477 075
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		-129 358 454	-105 069 755
Likvida medel vid årets slut		-163 283 329	-129 358 454

Noter och tilläggsupplysningar			
- Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning.			
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.			
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.			
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.			
Anslutningsavgifter har tidigare intäktsförts under en 5 års period.			
From 160101 intäktsförts anslutningsavgifterna under den genomsnittliga nyttjande-perioden som uppgår till 45 år.			
From 160101 har det skett en övergång till komponentredovisning.			
Not 1 Verksamhetens intäkter			
		2016	2015
Brukningsavgifter		75 273 474	80 204 902
Anslutningsavgifter (se noter och tilläggsupplysningar)		562 587	8 481 585
Övriga intäkter		4 222 508	3 567 315
Summa		80 058 569	92 253 802
Not 2 Verksamhetens kostnader			
		2016	2015
Inköp av vatten		15 797 566	15 153 546
Kemikalier		2 363 298	2 247 815
Material		2 357 203	4 000 312
Personalkostnader		14 233 339	14 758 167
Hyror		698 919	741 565
Tjänster entreprenader		10 249 511	22 131 776
Externt köpta tjänster		18 068 736	22 289 450
Kapitalkostnad, övergångsberäkning		0	5 987 064
Summa		63 768 572	87 309 695
Not 3 Avskrivningar			
Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas historiska anskaffningsvärden samt på de beräknade ekonomiska livslängder. De årliga värdeminskningssavdragen uppgår till 2-10%.			
Materiella anläggningstillgångar	År	%	%
Vatten- och avloppsledning	50	2	2
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunn	25	4	4
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	25	4	4
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	10	10	10
Årets avskrivningar fördelas på:			
		2016	2015
Byggnader och markanläggningar		9 693 711	8 099 848
Inventarier, verktyg, fordon och installationer		157 703	403 025
Summa		9 851 414	8 502 873
Not 4 Finansiella intäkter			
		2016	2015
Ränteintäkter		8 781	46 849
Summa		8 781	46 849

Not 5 Finansiella kostnader		2016	2015
Räntekostnader leverantörsskulder		419	0
Räntekostnader kommunen (internränta checkkredit)		0	130 041
Räntekostnader på långfristiga skulder (hos kommunen)		828 135	1 379 438
Summa		828 554	1 509 479
Not 6 Avstämning överuttag och underuttag		Årets resultat	Avstämning över/under uttag
	År 2009	-4 816 709	-4 816 709
	År 2010	1 208 621	-3 608 088
	År 2011	-275 130	-3 883 218
	År 2012	-1 214 990	-5 098 208
	År 2013	2 637 598	-2 460 610
	År 2014	4 745 168	2 284 558
	År 2015	-5 021 396	-2 736 838
	År 2016	5 618 809	3 391 913
Not 7 Byggnader, mark och markanläggningar		2016	2015
Överfört anskaffningsvärde		324 138 365	284 174 713
Årets investeringar		62 767 907	39 963 652
Försäljning och utrangering		0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		386 906 272	324 138 365
Överförda ingående avskrivningar		-136 490 352	-126 936 729
Förändring IB byte aff.system		0	0
Avskrivning på försäljning och utrangering		0	0
Årets avskrivning		-9 693 711	-9 553 622
Utgående ackumulerade avskrivningar		-146 184 063	-136 490 352
Utgående planenligt restvärde		240 722 209	187 648 014
Not 8 Inventarier, verktyg, fordon och installationer		2016	2015
Överfört anskaffningsvärde		316 683	3 887 084
Årets investeringar		4 117 238	187 683
Försäljning och utrangering		0	-3 758 084
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		4 433 921	316 683
Överförda ingående avskrivningar		-130 417	-1 181 166
Förändring IB byte aff.system		0	0
Försäljning och utrangering		0	0
Årets avskrivning		-157 702	-403 025
Omklassificeringar pga komponentredovisning		0	1 453 774
Utgående ackumulerade avskrivningar		-288 119	-130 417
Utgående planenligt restvärde		4 145 802	186 266

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
Utgiftsförskott	0	0
Not 10 Eget kapital	2016	2015
Ingående eget kapital	-2 736 838	2 284 558
Årets resultat	5 618 809	-5 021 396
Utgående eget kapital	2 881 971	-2 736 838
Not 11 Avsättningar för pensioner	2016	2015
Pensionsskuld	140 067	1 154 486
Löneskatt	33 980	280 078
Belopp vid årets utgång	174 047	1 434 564
Not 12 Långfristiga skulder	2016	2015
Lån från kommunen	26 680 393	33 395 707
Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
Upplupna löner	0	113 387
Semesterlöneskuld	430 371	417 835
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	644 224	504 243
Förutbetalda brukningsavgifter	3 391 913	0
Övriga upplupna kostnader	1 814 975	6 529 057
Förutbetalda intäkter för anslutningsavgifter	34 633 949	18 586 314
Summa	40 915 432	26 150 836

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Det innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Kostnader redovisas fortlöpande i den takt de uppstår, med beaktande av försiktighetsprincipen.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta redovisas till balansdagens kurs.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Tillkommande kortfristiga placeringar under året har värderats till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Undantag från rekommendationerna

Undantag från rekommendationerna görs avseende RKR 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar och RKR 13 Redovisning av hyres- och leasingavtal (se avsnitt Redovisning av kostnader).

Upplysningskraven enligt RKR 8 avseende sammanhållen förvaltningsberättelse efterlevs inte helt. Fullständig information och analys lämnas inte när det gäller de kommunala bolagens affärsmässiga och finansiella risker.

Statsbidragen för flyktingverksamhet intäktsförs inte enligt villkoren i bidragen, det vill säga i takt med att prestationen fullföljs, utan matchas mot nedlagda kostnader och följer inte RKR 18. Oförbrukade bidrag balanseras i max tre år.

Förändrade redovisningsprinciper

Under 2016 infördes komponentredovisning enligt RKR 11 Materiella anläggningstillgångar på VA-anläggningar. Redovisningssättet har nu införts på samtliga materiella anläggningstillgångar. I avsnittet Övergång till komponentredovisning redogörs för ställningstaganden och resultatpåverkan i och med övergången. Ingen omräkning har skett av tidigare års balansräkning och resultaträkning.

Rättelse av fel

Innan den 31 december 2015 bokfördes kommunens investeringar inom exploateringsområden felaktigt som omsättningstillgång. Den 31 december 2015 omfördes därför tillgångar som gata, gatubelysning och park vid ibrucktagandet från omsättningstillgång till anläggningstillgång enligt RKR 11. Omklassificeringen för 2015 uppgick till 88 miljoner kronor. Per den 31 december 2016 har ytterligare justering av kommunens investeringar gjorts. Omföring har då skett från omsättningstillgång till pågående nyanläggningar även för de delar som ännu inte tagits i bruk. Den felaktiga klassificeringen ger

ingen resultat effekt eftersom avskrivningar påbörjas när investeringen tas i bruk. Inkomsterna överstiger per balansdagen utgifterna för de tillgångar som inte stadigvarande innehas av kommunen, varav posten redovisas under förutbetalda inkomster.

En genomgång av exploateringsprocessen pågår. Genomgången ska resultera i att successiv vinstavräkning införs.

I övrigt har principerna varit oförändrade jämfört med föregående år.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procents inflytande. Sammanställd redovisning upprättas enligt förvärvsmetoden enligt RKR 8.

Kommunkoncernens och koncernen Skövde Stadshus AB:s medlemmar och ägarandel presenteras i avsnittet Kommunala bolag och kommunalförbund. I koncernen Skövde Stadshus AB tillämpas i moderbolaget samma redovisningsprinciper som för koncernens dotterbolag. För samtliga aktiebolag i kommunkoncernen tillämpas Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Kommunalförbunden tillämpar lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

VA-verksamhetens resultat och ställning finns särredovisad i en egen årsredovisning samt i ett eget avsnitt i årsredovisningen.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionerlig konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att kommunen eliminerar det förvärvade egna kapitalet i dotterbolaget. Proportionerlig konsolidering innebär att den andel av dotterbolagens räkenskaper som tas upp i den sammanställda redovisningen motsvarar den ägda andelen. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive kommunen har i allt väsentligt eliminerats.

Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner har i den sammanställda redovisningen fördelats på latent skatt (22 procent) och eget kapital (78 procent). Tilläggsposter vid sammanställd redovisning som inte täcks av den kommunala redovisningslagens räkenskapsscheman är följande:

- Skatt på årets resultat redovisas i resultaträkningen under skatter.
- Uppskjutna skatter redovisas under avsättningar.

Vid upprättande av de sammanställda räkenskaperna ska kommunens redovisningsprinciper vara vägledande. Ett undantag är redovisningen av pensionsåtaganden, där kommunen redovisar enligt den så kallade blandmodellen. Ett annat undantag är att dotterbolagen redovisar samtliga leasingavtal som hyresavtal (operationell leasing), oavsett om de är finansiella eller operationella.

Koncernen redovisar uppskjuten skatt som beror på tillfälliga skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

I koncernen redovisas immateriella tillgångar som immateriell tillgång, vilket skiljer sig från redovisningen i kommunen (se nedan under Immateriella tillgångar). I koncernbolagen får inte anslutningsavgifter periodiseras, vilket görs i kommunen. En justering för detta har gjorts i kommunkoncernen (se under Intäkter). Någon justering för övriga skillnader har inte gjorts, då de inte ansetts vara av väsentlig betydelse.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen och specificeras i not. I kassaflödesrapporten särredovisas jämförelsestörande poster i not till respektive rad, samt specificeras i not enligt RKR 3.

Poster som är sällan förekommande, som överstiger 10 miljoner kronor och som inte är extraordinära betraktas som jämförelsestörande.

Redovisning av intäkter

Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen redovisas efter avdrag för moms och rabatter.

Barnomsorgs- och äldreomsorgsavgifter med mera

Inkomsten förs som intäkt i samband med fakturering. Vid bokslutet periodiseras levererad, ännu ej fakturerad prestation och redovisas som intäkt i enlighet med gällande taxa.

VA-avgifter

När verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, minskas intäkten och överuttaget bokförs som en förutbetalad intäkt. Om årets resultat visar ett underskott i VA-verksamheten och överstiger bokförd förutbetalad intäkt reduceras eget kapital (se not Eget kapital).

Gatukostnadsersättningar

Gatukostnadsersättningar liksom försäljningsintäkt från tomtförsäljning bokförs löpande på ett exploateringsprojekt och omförs till driften när området avslutas. Utgifter för gata och park som tillfaller Skövde kommun aktiveras som pågående anläggning tills ianspråktagande sker. Vi ianspråktagandet aktiveras tillgången. Enligt RKR 18 ska inkomsten antingen intäktsföras successivt, i takt med att investeringsobjekten skrivs av, eller direkt intäktsföras om investeringen är en gatukropp med oändlig nyttjandetid. Detta följs inte, men det pågår en översyn av exploateringsprocessen där ovanstående ska utredas.

Anläggnings-/anslutningsavgifter

Från och med den 1 januari 2015 redovisas anslutningsavgifter i enlighet med rekommendationen RKR 18, det vill säga förs som intäkt över anläggningens nyttjandetid. Från och med den 1 januari 2016 gäller detta även för VA-verksamheten. Avskrivningstiden följer därmed nyttjandeperioden för kommunens anläggningar.

I regelverket K3, som tillämpas av bolagskoncernens bolag, får anslutningsavgifter inte periodiseras utan bokföring av intäkten ska göras direkt mot resultaträkningen. Här finns alltså en skillnad i regelverk för kommunkoncernen.

Övriga investeringsbidrag

Investeringsbidrag redovisas som skuld för investeringsbidrag (långfristig skuld) och återförs under anläggningens nyttjandeperiod.

Försäljning av fastigheter

Inkomsten förs som intäkt vid dagen för tillträdet, förutsatt att transaktionens ekonomiska fördelar sannolikt kommer att tillfalla kommunen och att avtalet är utformat så att både inkomsten och de utgifter som följer av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag samt villkorade bidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker till den period där kostnaderna som statsbidraget avser är redovisade.

Statsbidrag avseende flyktingverksamheten intäktsförs inte enligt bidragens villkor, det vill säga i takt med att prestationen fullföljs, utan matchas mot nedlagda kostnader. Ej förbrukade bidrag balanseras i max tre år.

Inkomster som motsvarar bidragsberättigande kostnader beräknas och redovisas som intäkt i tillhörande period. Om villkor inte uppfylls och inkomsten därmed inte bedöms som säker ska den inte intäktsredovisas. Om betalning ännu ej erhållits för bidragsberättigade prestationer redovisas en fordran i form av en upplupen intäkt för denna del av bidragsintäkten. Om bidrag lämnas för anskaffning av anläggningstillgång redovisas intäkten på samma sätt som andra investeringsbidrag.

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning redovisas i resultaträkningen tillsammans med bidrag och avgifter i utjämningsystemen i posten Generella statsbidrag och utjämning. Redovisning sker enligt kontantmetoden.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänförs till.

Utdelning

Utdelningar redovisas när rätten att få utdelning bedöms som säker.

Redovisning av skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4. Efter bokslutets upprättande publicerade SKL i februari en ny prognos. Prognosen pekar på ett utfall som avviker från tidigare prognos med 41 kronor per invånare, vilket medför en positiv korrigeringspost på 2 195 tkr.

Redovisning av kostnader

Pensionsförpliktelser, särskild avtalspension och visstidspension

Förpliktelser för pensionsåtaganden för kommunens anställda är beräknade enligt RIPS07 och redovisas inklusive löneskatt enligt rekommendation 17. Uppgift lämnas i not om aktualiseringsgrad. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3).

Särskild avtalspension och visstidspension är beräknade enligt RKR 2. Visstidsförordnanden (inklusive förtroendevalda som har rätt till pension) som ger rätt till visstidspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning erhålls från KPA och är beräknad enligt SKL:s normalreglemente samt enligt reglementet för OPF-KL. Samtliga förtroendevalda som omfattas av PBF inkluderas i beräkningen från och med 2012. På grund av nytt lönesystem har inte inrapportering av slutligt utfall till KPA kunnat ske i tid och därför har uppbokning i bokslutet skett utifrån prognos. Skillnad mellan prognos och utfall uppgick till 20 tkr. På grund av det låga beloppet bedöms det ej ha väsentlig påverkan på kommunens resultat och ställning. Ingen justering har därför gjorts.

Upplýsningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser lämnas enligt RKR 7 i finansieringsanalysen.

Redovisning av lånekostnader

För redovisning av lånekostnader används alternativmetoden enligt RKR 15. Med andra ord räknas lånekostnader in i tillgångens anskaffningsvärde. Dock görs detta endast för investeringar som överstiger fem miljoner kronor. Lånekostnader för övriga investeringar belastar resultatet för den period de hänför sig till (se avsnittet Materiella anläggningstillgångar, där årets aktiverade ränta framgår).

Redovisning av hyres-/leasingavtal

Enligt RKR 13 skall leasingavtal klassificeras antingen som operationella eller finansiella. Från och med 2012 års årsredovisning har varje avtal klassificerats för sig, enligt klassificeringsprinciperna i RKR 13. Leasingavgiften för operationella leasingavtal fördelas linjärt över leasingperioden. Avtal med en avtalstid om högst tre år (eller där värdet understiger ett halvt basbelopp) redovisas som operationellt oavsett om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal. När ett finansiellt leasingavtal tas upp nuvärdesberäknas tillgången och skulden. Leasingbetalningarna fördelas sedan mellan ränta och amortering med en fast räntesats. Avskrivningstiden för dessa tillgångar överensstämmer med avtalslängden. Denna princip avser samtliga leasingavtal förutom hyresavtal för lokaler. En översyn av klassificeringen enligt RKR 13 på hyresavtal om lokaler kommer att genomföras. Bokfört på konto för lokalhyror uppgår per den 31 december 2016 till 52,6 miljoner kronor (52,0 miljoner kronor föregående år).

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider och nyttjandeperiod

Komponentredovisning implementerades under 2015 förutom inom VA-verksamheten. Under 2016 har komponentredovisning implementerats även inom VA-verksamheten enligt RKR 11. Materiella anläggningstillgångar, se separat bilaga avsnitt, övergång till komponentredovisning. Till och med den 31 december 2014 användes nedanstående riktlinjer kring avskrivningar. En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång och avsteg från riktlinjerna kunde göras.

I huvudsak användes till och med den 31 december 2014 följande avskrivningstider:

ANTAL ÅR	ANLÄGGNINGSTYP
3	Datorer
5-10	Maskiner
3-10	Övriga inventarier
20-50	Byggnader
10-15	IT-infrastrukturinvesteringar samt vissa tilläggsinvesteringar i fastigheter
20-25	Vatten- och avloppsreningsverk samt pumpstationer
50	Vattenledningar

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Nyttjandeperioden omprövas om det finns omständigheter som gör det nödvändigt (exempelvis verksamhetsförändringar, teknikskiften eller organisationsförändringar) och beloppet är väsentligt.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång. När det gäller materiella anläggningstillgångar som inventarier och maskiner samt immateriella tillgångar ska beloppet också överstiga gränsen för mindre värde, som är ett halvt basbelopp.

Medfinansiering statlig infrastruktur

Beviljade bidrag redovisas i resultaträkningen direkt.

Nedskrivning

Se även not för materiella anläggningstillgångar samt finansiella anläggningstillgångar. Nedskrivning görs efter nedskrivningsprövning. Nedskrivningen har kostnadsförts och påverkat årets resultat.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar görs i de fall beslut om rivning av byggnad har fattats och byggnaden inte nyttjas eller hyrs ut. Bedömt nedskrivet belopp på anläggningstillgångar prövas genom bedömning av återvinningsvärdet vid varje årsbokslut. Bedömt återvinningsvärde på nedskrivna tillgångar är 0 kronor per den 31 december 2016. Därför kvarstår det bokförda värdet med 0 kronor.

Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång, andelar i intresseföretag, görs då det finns indikationer på minskning av tillgångens värde och det finns betydande svårigheter hos emittenten. Nedskrivningen av andelarna har beräknats som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och det bästa möjliga belopp som kommunen hade kunnat få för tillgången om den hade överlåtits på balansdagen. I detta fall kommunens andel av eget kapital i bolaget.

Immateriella anläggningstillgångar

Enligt RKR 12 ska kostnader för IT-system, utvecklingskostnader och licenser som uppfyller kriterierna för immateriell tillgång aktiveras som immateriell. IT-system och utvecklingskostnader har aktiverats som materiell anläggningstillgång eller resultatförts till och med 2013. Tillgångar som anskaffas från och med 2014 och som uppfyller kriterierna för immateriell tillgång, det vill säga har en nyttjandeperiod på minst tre år och överstiger gränsen för mindre värde, klassificeras enligt RKR 12. Det avskrivningsbara beloppet fördelas då på ett systematiskt sätt över nyttjandeperioden.

Materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

Investeringar som löper över en längre tidsperiod, exempelvis nybyggen och större anläggningar, ska påföras ränta över tidsperioden om investeringsbeloppet överstiger fem miljoner kronor. Ränta beräknas till dess investeringen tas i bruk, och läggs till investeringsutgiften. Räntesatsen beräknas utifrån kommunens genomsnittsränta för upplåning.

I anskaffningsvärdet för investeringar över fem miljoner kronor ingår lånekostnader enligt alternativmetoden RKR 15. Under 2016 har kommunens genomsnittliga ränta på utestående lån per den 31 december 2015 använts. Den uppgick till 2,18 procent (3,15 procent föregående år). Under året har totala räntor på 2 101 tkr aktiverats. Kommunens genomsnittliga ränta på utestående lån under 2016 uppgick till 1,51 procent (2,18 procent föregående år). Aktiverade räntekostnader överstiger inte räntekostnaderna på externa lån under 2016.

Exploateringsstillgångar redovisas som omsättningstillgångar. Om inkomsterna överstiger utgifterna redovisas posten under kortfristiga skulder.

Finansiella anläggningstillgångar

Redovisning av finansiella anläggningstillgångar görs enligt RKR 20. Bedömning görs per balansdagen om det finns indikationer på att en finansiell anläggningstillgång har minskat i värde. Avseende aktier och andelar i koncernbolag sker redovisning till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna, samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer. Utdelning från koncernbolag redovisas som intäkt.

Finansiella omsättningstillgångar

Gåvor som har tillfallit kommunen har placerats i fonder som klassificeras som en finansiell omsättningstillgång, eftersom gåvorna inte är avsedda att innehas eller brukas stadigvarande. Försäljning av andelar minskar de finansiella omsättningstillgångarna. Räntor och utdelningar på tillgångarna redovisas som finansiell intäkt i resultaträkningen och tillförs inte gåvomedlen. Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande värderingar redovisas de i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Elcertifikat

Kommunen producerar egen förnybar el i olika solcellsanläggningar och i en gasturbin som drivs med biogas från vattenreningsverket. Till och med juni 2016 producerades även egen förnybar el i två leaseade vindkraftverk. När kommunen producerar förnybar el erhåller kommunen elcertifikat för varje producerad megawattimme. Elcertifikaten handlas på en likvid marknad och därför klassificeras elcertifikat som en finansiell omsättningstillgång enligt information från RKR 2016. Innehavet av elcertifikat tas vid bokslutstillfället upp till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Eventuell värdeminskning redovisas som finansiell kostnad.

När kommunen köper el på den nordiska elbörsen eller använder egenproducerad el i en volym som överstiger en viss nivå blir kommunen kvotpliktig enligt lagen om elcertifikat. För 2016 är Skövde kommun kvotpliktig. Det betyder att kommunen under april 2017 måste överlämna ett visst antal elcertifikat till Energimyndigheten. För att kunna fullfölja kommunens kvotplikt har kommunens elleverantör löpande köpt elcertifikat i förhållande till den månatliga elförbrukningen. Dessa elcertifikat köptes som terminskontrakt för leverans av elcertifikat under april 2017. I och med dessa terminskontrakt har kommunen redan den mängd elcertifikat som behövs för att uppfylla kvotplikten. Det betyder också att det inte finns något behov av innehavet av egenproducerade elcertifikat per den 31 december 2016. Elcertifikatsinnehavet klassificeras därmed som en tillgång och möts inte av en skuld.

Omsättningstillgångar

Från och med 2016 har nettoinkomster i exploateringsverksamheten förts om till kortfristig skuld. Skuldbeloppet uppgår till 60 miljoner kronor. Enligt en vägledning från RKR ska exploateringar som stadigvarande ska innehas av kommunen föras om till anläggningstillgång. Från och med den 1 januari 2014 görs det i kommunen i samband med driftsättning. Från och med 2016 flyttas tillgångarna från omsättningstillgång till anläggningstillgång redan före driftsättning om exploateringen stadigvarande ska innehas av kommunen. De tillgångar för vilken anläggningen är tagen i bruk föras om till Mark, byggnader och tekniska anläggningar.

Fordringar redovisas som omsättningstillgång, med undantag för poster där förfallodatum ligger mer än 12 månader efter balansdagen. Dessa klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Koncernföretagens långfristiga upplåning från kommunen sker genom utnyttjande av limiter via koncernkontosystemet. Föregående år ingick inte AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, Skövde Flygplats AB eller Next Skövde Destinationsutveckling AB i koncernkontot. I år ingår dock Skövde Flygplats AB samt Next Skövde Destinationsutveckling AB i koncernkontot. Kommunen redovisar i posten kassa/bank koncerntoppkontots utgående saldo, och under kortfristiga skulder redovisas kommunens skuld till koncernbolag. Specifikation finns i not.

Skulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Lån med kortare löptid men som regelmässigt omsätts och ersätts av nya lån klassificeras som långfristig skuld.

Uppgift om genomsnittlig ränta, genomsnittlig räntebindningstid samt förfall inom fem år specificeras i not.

Investeringsbidrag redovisas som skuld för investeringsbidrag under långfristig skuld, och återföring sker under anläggningens nyttjandeperiod i enlighet med RKR18.

Uppskattning av semesterlöneskuld samt löneskuld har gjorts vid bokslutet, och uppbokning har gjorts med föregående års utgående skuld uppräknat med tre procent. Anledningen är att det nya lönesystemet inte har kunnat leverera en maskinell beräkning av semesterlöneskuld och löneskuld. Kommunens bedömning är att kostnaden för att manuellt beräkna skulden överstiger nyttan med det.

Derivatinstrument

Kommunen tillämpar säkringsredovisning. Under Finansiell analys finns en beskrivning av säkringsrelationer, finansiella instrument, vilken påverkan säkringsinstrumenten haft på kommunens resultat under året och huruvida de säkrade posterna har motverkat förändringar i kassaflöden.

Säkringsredovisningen avbryts om något av följande inträffar:

- säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in.
- säkringsrelationen uppfyller inte längre villkoren för säkringsredovisning.

Eventuellt resultat från en säkringstransaktion som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Energisäkring

Finansiella kontrakt avseende prissäkring på energi avräknas till spotpriser, och resultatredovisas i takt med att leverantörsfakturer avseende säkrade leveranser redovisas i balansräkningen.

Valutasäkring

Kommunen utnyttjar derivatinstrument för att hantera valutarisken som uppstår vid inköp av el. Valutasäkringar skyddar kommunen mot valutakursförändringar genom att kontrakten fastställer till vilken kurs elsäkringarna i EUR kommer att realiseras. Valutasäkringen av säkrade elkontrakt redovisas i resultaträkningen i takt med dess förfall.

Lånederivat

Kommunen utnyttjar derivatinstrument för att hantera ränterisken som uppstår vid lån till rörlig ränta. Lånederivat skyddar kommunen mot ränteförändringar. Genom säkringen erhåller kommunen en fast ränta och det är denna ränta som redovisas i resultaträkningen, i posten Räntekostnader och liknande resultatposter. Räntesäkring av säkrade lånekontrakt redovisas i resultaträkningen i takt med dess förfall.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar – deponi

Avsättningar för deponi har tagits upp till ett belopp som bedöms krävas för att reglera plikten på balansdagen. Beloppet baseras på en projektering som gjordes 2009. Åtagandet är nuvärdesberäknat med en ränta på 3 procent. Avsättningen avser framtida återställningskostnader för sluttäckning av deponin samt årliga driftskostnader för att ta hand om lakvatten och deponigas. De årliga driftskostnaderna beräknas finnas kvar i 25 år efter stängning.

Avsättningar – pensioner

Se ovan under Särskild avtalspension och visstidspension.

Ansvarsförbindelser – övriga

Ansvarsförbindelser bedöms löpande för att avgöra om ett utflöde av resurser är troligt. Om det blir sannolikt att en ansvarsförbindelse kommer att regleras och kraven på förpliktelse uppfyllas, redovisas den i stället som en avsättning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet inklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen inklusive hela pensionsåtagandet.

Soliditet exklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen exklusive hela pensionsåtagandet.

Självfinansieringsgrad

Årets resultat minus jämförelsestörande poster plus årets avskrivningar genom bruttoinvesteringar.

Övergång till komponentredovisning

Skövde kommun tillämpar från och med den 1 januari 2015 komponentredovisning av fastigheter och gator enligt RKR 11 Materiella anläggningstillgångar förutom anläggningar i VA-verksamheten. Övergång till komponentredovisning i VA-verksamheten har skett från och med den 1 januari 2016.

Övergången innebär att en tillgång delas in i ett antal komponenter. Komponenterna skrivs sedan av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid. När en komponent ersätts betraktas det som en ersättningsinvestering, som skrivs av utifrån den aktuella komponentens förväntade nyttjandetid. Utrangering sker av eventuellt återstående värde. Per den 31 december 2015 har den ändrade principen kring avskrivningar påverkat årets resultat med 14 miljoner kronor i minskade avskrivningar.

Innebörden i aktiveringsbegreppet har ändrats. Jämförelser görs inte längre med ursprunglig anskaffningstidpunkt eller ursprungligt skick, utan med tidpunkten före åtgärden. Åtgärder i underhållsplanen som klassas som investeringar (nyttjandetid över tre år) enligt komponentmodellen har lyfts ut ur driftredovisningen och bokförs som investering. Det som kvarstår i underhållsplanen är driftbudget för

reparationer. Per den 31 december 2015 har 44,5 miljoner kronor som tidigare skulle redovisats som kostnad i driftredovisningen lyfts in i investeringsredovisningen och bokförts som en anläggningstillgång.

Fastighet

Det totala fastighetsbeståndet delades in i tre kategorier. Befintliga fastigheter med ett bokfört värde på över 10 miljoner kronor (uppgick till 92,2 procent eller 1 938 999 tkr av det totala värdet för verksamhetsfastigheter på 2 101 896 tkr) delades in i fastigheter där inga större investeringar (över 5 miljoner kronor) hade gjorts de senaste 8-10 åren, samt fastigheter där det hade gjorts större investeringar (över 5 miljoner kronor) de senaste 8-10 åren. Befintliga fastigheter med ett bokfört värde under 10 miljoner kronor (totalt 162 897 tkr, det vill säga 7,8 procent av totalt bokfört värde på det totala fastighetsbeståndet) behöll befintlig avskrivningstid. Utgångspunkten för avskrivningstiden för fastigheter har varit byggnadsåret, men i de fall då stora ombyggnationer har gjorts har utgångspunkten varit ombyggnadsåret för samtliga kategorier.

Uppdelningen i komponenter gjordes utifrån komponentens bedömda andel av det totala bokförda värdet på fastigheten. Där ett tilldelat markvärde saknades bröts ett markvärde ut ur markreserven enligt schablonen 1 procent av fastighetens anskaffningsvärde, om fastigheten var belägen utanför stadskärnan, och 2 procent av fastighetens anskaffningsvärde inom stadskärnan. I fastighetsbeståndet där inga större investeringar hade gjorts de senaste 8-10 åren bedömdes fastigheterna endast bestå av komponenten stomme, med en bedömd avskrivningstid på 80 år. I fastighetsbeståndet där större investeringar hade gjorts de senaste 8-10 åren delades fastigheten upp i 6-7 komponenter med en bedömd avskrivningstid på 20-80 år.

Bedömning av avskrivningstidens längd har gjorts genom att analysera tidigare underhållsplaner, fastighetsavdelningens erfarenheter av nyttjandeperioder beroende på materialval, fastighetstyper med mera.

Utrangeringar ska göras vid tilläggsinvesteringar och utbyten. Under 2015 har inga utrangeringsbedömningar gjorts avseende fastigheter där inga större investeringar har gjorts de senaste 8-10 åren (består endast av stomme), och inte heller för de fastigheter som inte är hanterade enligt komponentavskrivning. Investeringar över 500 tkr gjorda under 2015 för fastigheter som haft större investeringar under de senaste 8-10 åren har analyserats med hänsyn till utrangeringsbedömning. Ingen väsentlig påverkan på resultatet bedöms ha uppstått när det gäller ej gjorda utrangeringar 2015, eftersom en försiktig bedömning av avskrivningstiden har gjorts. Under 2016 har utrangeringar främst gjorts avseende en förskola på grund av brand. En färdig princip för utrangeringar ska tas fram under 2017.

Komponenter för fastigheter

Komponenter samt avskrivningstid för befintliga fastigheter där inga större investeringar gjorts de senaste 8-10 åren.

Mark	0 år
Stomme	80 år

Storkök enligt faktiska investeringar 20 år

Komponenter, fördelning av anskaffningsvärde samt avskrivningstid för befintliga fastigheter där större investeringar gjorts de senaste 8-10 åren

Mark		0 år
Markanläggning	5 procent	30 år
Stomme	30 procent	80 år
Stomkomplettering	20 procent	30 år
Fasad	13 procent	40 år
Yttertak	12 procent	30 år
Installationer	20 procent	25 år
Storkök enligt faktiska investeringar		20 år

Komponenter samt avskrivningstid för nya fastigheter (exklusive specialfastigheter*, exempelvis Arenabadhus, badhall, ishall, idrottshall)

Mark		0 år
Markanläggning		30 år
Stomme		80 år
Stomkomplettering		30
Yttertak (tätskikt och avvattning)		20-30-40
Fasad (ytbeklädnad) samt fönster, dörrar		25-35-50-80
Inre ytskikt		20
El, tele, hiss		25
Ventilation, styr,		30
VS		40
Storkök		20
Hyresgästanpassning externa		avtalstid

*För specialfastigheter används samma komponenter men med en annan andel och avskrivningstid.

Pågående arbeten

Vid ny-, till- och ombyggnad av en fastighet bokförs hela investeringen som pågående arbete. På datumet för ianspråktagande delas anskaffningsvärdet upp i komponenter enligt fördelningsunderlag, och vid denna tidpunkt börjar avskrivningen.

Gata

Historiska investeringar i infrastruktur har inte varit uppdelade med ett anskaffningsvärde per gata. När uppdelning i komponenter skulle ske av dessa investeringar delades de först upp i tre kategorier – huvudgata, lokalgata samt gång- och cykelväg – utifrån kommunens väginventering. Ytterligare kategorier som bro, torg/gågata och parkering finns och dessa har även tidigare särredovisats. Varje kate-

gori delades upp i två komponenter – väggkropp och slitlager – enligt schablon (se nedan), där väggkroppen bedöms ha oändlig livslängd. Asfalts- och gruslagret bedöms ingå i väggkroppen. Komponenten slitlager har olika avskrivningstid beroende på vilken anläggningskategori den tillhör (se nedan).

Bedömning av avskrivningstidens längd har gjorts genom analys av tidigare underhållsplaner, gatuenhetens erfarenheter av komponenternas livslängd beroende på trafikmängd, beläggningstyp och anläggningens uppbyggnad med mera.

Utrangeringar ska göras vid tilläggsinvesteringar och utbyten. Under 2015 och 2016 har inga utrangeringsbedömningar gjorts avseende historiska anskaffningar. Det beror på att dessa inte särredovisats per gata eller objekt, att de historiska investeringarna redan till stor del bedöms som slutavskrivna och att en försiktig (näst intill obefintlig) bedömning av avskrivningstiden har gjorts. En eventuell påverkan på kommunens resultat 2015 och 2016 skulle därför bli försumbar. En färdig princip för utrangeringar ska tas fram under 2017.

Komponenter för gata

Kategorier av anläggningar och komponenternas andel av anskaffningsvärdet samt avskrivningstid.

Huvudgata (inklusive rondell)

väggkropp	80 procent	0 år
slitlager	20 procent	15 år

Lokalgata (inklusive rondell, busshållplats, trottoar)

väggkropp	80 procent	0 år
slitlager	20 procent	40 år

GC-väg

väggkropp	90 procent	0 år
slitlager	10 procent	40 år

Bro och konstbyggnad

stomme/konstruktion	100 procent	40 år
---------------------	-------------	-------

Parkering

väggkropp	80 procent	0 år
slitlager	20 procent	40 år

Torg och gågata

väggkropp	60 procent	0 år
slitlager	40 procent	40 år

Bulleråtgärd (plank, vall mm)

väggkropp	33 år
-----------	-------

Gatubelysning

gatubelysning	33 år
gatubelysning energi/trygg	20 år

Trafiksignal

10 år

Park

20 år

Lekplats

20 år/10 år

Väggkropp innehåller asfalts- och gruslager. Ingen komponentuppdelning görs på bulleråtgärder, gatubelysning, trafiksignaler, park, lekplats.

* Ytskikt på bro hanteras ihop med gatan.

Pågående arbeten vid nybyggnation

Vid ny-, till- och ombyggnad av huvudgator, lokalgator, gång- och cykelvägar, broar, parkeringar och torg/gågator bokförs hela investeringen som pågående arbete. Vid datumet för ianspråktagande delas

anskaffningsvärdet upp i komponenterna väggkropp och slitlager enligt schablon. Därefter börjar avskrivning beräknas.

VA-anläggningar

Kategorier

VA har bedömt att de olika kategorier som finns är vattenverk – reservvatten respektive vattenledningsnät.

Kategorin vattenverk – reservvatten har i sin tur delats upp i åtta komponenter. VA har utifrån styrning önskat dela upp inköpen i komponenter även om beloppet inte är väsentligt. Den förändring som är gjord i befintliga anläggningar är att härleda vilka fysiska anläggningar de befintliga hör till. Den kopplingen har saknats i anläggningsregistret. Värden har flyttats från samredovisade investeringar i anläggningsregistret till nya anläggningar vars numrering och benämning kan härledas till de fysiska VA-anläggningarna. Med hänsyn till försiktighetsprincipen har ingen komponentuppdelning gjorts av befintliga anläggningar per den 1 januari 2016 (se under avsnitt avskrivning).

Kategorin ledningsnät komponentuppdelas endast i en komponent – markanläggning – men är uppdelad i dricksvatten-, spillvatten- och dagvattenledningar.

Avskrivning

Historiskt har VA använt olika avskrivningstider för pumpstationer, vattenreservoarer, reservvattentäcker, vattenverk och avloppsverk. Avskrivningstiderna har varierat mellan 20 och 33 år. VA har bedömt att de nyttjandetider som angivits för befintliga anläggningar stämmer överens med kvarvarande nyttjandetider. Därför har ingen förändring av slutavskrivningstidpunkter eller kommande avskrivningar på befintliga anläggningar gjorts. Detta ligger i linje med försiktighetsprincipen.

Utrangeringar

Utrangeringar ska göras vid tilläggsinvesteringar och utbyten. Under 2016 har inga utrangeringsbedömningar för historiska anskaffningar gjorts. De historiska investeringarna bedöms till stor del vara slutavskrivna och dessutom har en försiktig bedömning av avskrivningstiden gjorts. En eventuell påverkan på kommunens resultat 2016 skulle därför bli försumbar. En färdig princip för utrangeringar ska tas fram under 2017.

Komponenter för VA-anläggningar

Komponenter samt avskrivningstid för VA-verket

Komponenter för vattenverk, reningsverk, pumpstationer och reservvattentäkt:

Byggnad/processkonstruktion	50 år
Tak	30 år
Pumpar/maskiner/rör	10 år, 25 år
Rör (egen komponent i ARV, pst spill)	30 år
VS/ventilation	20 år
Styr/övervakning	10 år

Elanläggning	30 år
Markanläggning	30 år
Ledningsnät:	
Markanläggning	50 år
Inventarier och fordon	10 år

Revisionsberättelse

Fem år i sammandrag

KOMMUNEN INKL FÖRETAG OCH KOMMUNALFÖRBUND (mnkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Resultaträkning			*) **)	*)	
Verksamhetens intäkter	1661,8	1514,1	1410,1	1301,1	1 288,7
Jämförelsestörande poster	-48,8	-39	61,3	43,5	46,5
Verksamhetens kostnader	-3696,3	-3466,1	-3329,8	-3165,4	-3 216,0
Avskrivningar	-284,3	-301,1	-279,3	-232,1	- 219,1
Verksamhetens nettokostnader	-2367,6	-2292,1	-2137,7	-2052,9	-2 099,9
Skatteintäkter och statsbidrag	2696,7	2515,3	2423	2334,4	2 248,7
Finansnetto	-55,1	-42	-55,1	-64,9	- 51,6
Resultat före extraordinära poster	274,0	181,2	230,2	216,6	97,2
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	-7,6	-9,2	-2,5	-11,8	2,7
Skattekostnader	-16,4	-20,5	-22,8	-9,1	- 7,4
Årets resultat	250,0	151,5	204,9	195,7	92,5
Nettoinvesteringar	-879	-948	-932,6	-536,5	- 583,5
Balansräkning					
Tillgångar	7557,3	6951,5	6143,4	5659,8	5 391,4
Eget kapital	3545,8	3284,7	3094,8	2894,8	2 702,8
Avsättning till pensionsskuld	180,8	168,6	157,4	147,1	125,5
Övriga avsättningar	349,0	319,6	297,2	143,7	130,0
Skulder	3481,7	3178,6	2594	2474,2	2 433,1
Skulder och eget kapital	7557,3	6951,5	6143,4	5659,8	5 391,4
*) Skövde kommuns andel i Avfallshantering Östra Skaraborg har ändrats 2007, 2008 samt 2014					
**) Skövde kommuns andel i Miljösamverkan Östra Skaraborg har ändrats 2013 samt 2014					

KOMMUNEN (mnkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	957,4	824,3	772,6	744,1	751,2
Jämförelsestörande post	-48,8	-43,8	26,3	43,5	46,5
Verksamhetens kostnader	-3261,6	-3058,3	-2936,2	-2802,8	-2815,9
Avskrivningar	-163,0	-148,5	-161,8	-158,0	-151,5
Verksamhetens nettokostnader	-2516,0	-2426,3	-2299,1	-2173,2	-2169,7
Skatteintäkter och statsbidrag	2696,6	2515,3	2423,0	2334,4	2248,7
Finansnetto	-11,5	-11,1	-22,3	-35,3	-27,7
Jämförelsestörande post	-17,2				
Resultat efter finansiella poster	151,9	77,9	101,6	125,9	51,3
Extraordinär intäkt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	151,9	77,9	101,6	125,9	51,3
Nettoinvesteringar	443,2	-460,9	-339,6	-293,4	-341,1
Balansräkning					
Tillgångar	5168,1	4874,5	4419,5	4366,1	4152,8
Eget kapital	3005,7	2850,8	2775,2	2677,0	2551,0
Avsättning till pensionsskuld	167,4	156,1	145,3	135,3	115,4
Andra avsättningar	242,7	227,8	227,3	93,2	92,5
Skulder	1752,3	1639,8	1271,7	1460,6	1393,7
Skulder och eget kapital	5168,1	4874,5	4419,5	4366,1	4152,6
KOMMUNAL SKATTESATS	20,9	20,86	20,86	20,56	20,56
ANTAL INVÄNARE 31/12	54 133	53 555	53 134	52 859	52 212

Överförmyndare
i samverkan

Verksamhetsberättelse 2016

Innehåll

Inledning.....	2
Indikatorer och mått	2
Kommunernas innevånarantal 11/11 2016 enligt SCB.....	2
Antalet ärenden per kommun	3
Ärendeutveckling (aktiva ärenden)	3
Ärendeutveckling (tillkommande ställföreträdarskap).....	4
Ärendeutveckling (avslutade ställföreträdarskap).....	5
Ärendeutveckling (byte av ställföreträdare).....	6
Ärendeutveckling (granskade årsräkningar)	7
Antalet årsräkningar i relation till antalet ärenden	7
Ärendeutveckling (beräknade arvoden)	8
Antalet ärenden i relation till kommunens innevånarantal.....	9
Ekonomiskt utfall ÖIS (tjänstemannaorganisation)	10
Verksamhetens kostnader i relation till antalet ärenden.....	10
Kommunens arvodeskostnad.....	11
Kommunens arvodeskostnad i relation till antalet ärenden.....	13
Antalet ärenden i relation till operativ tjänstgöringsgrad	14
Kommunens innevånarantal i relation till operativ tjänstgöringsgrad	14
Antalet ställföreträdare i relation till antalet ärenden	15
Ålder ställföreträdare.....	16
Mål och verksamhet under 2016	17
Kunskapsnivå	17
Tillsynsmyndigheter.....	17
Handläggningstider	17
Granskning av årsredovisningar	17
Granskning av slutredovisningar och tillgångsförteckningar.....	17
Vitesförelägganden.....	17
Rekrytering av ställföreträdare.....	18
Service och tillgänglighet.....	18
Ekonomi	18
Personal och utbildning	18
Arkiv.....	18
Framtid	18
Ärendeutvecklingen	18
Lagstiftning, lagförslag och utredningar	19

Inledning

ÖiS har under året i allt väsentligt uppfyllt sina mål. Verksamheten har gått med ett ungefärligt noll-resultat (ett mindre överskott). Under året har tillströmningen av ensamkommande barn som skall ha god man mer eller mindre avstannat. ÖiS hade dock ett stort antal pågående ärenden avseende denna grupp att handlägga. Enligt det nedanstående och med en uppskattning av ej särskilt redovisade ärendetyper handlägger ÖiS ca 50 ärenden per arbetsdag.

Indikatorer och mått

Kommunernas innevånarantal 11/11 2016 enligt SCB.

Tabell

Bollebygd	9 084
Falköping	32 777
Gullspång	5 310
Herrljunga	9 488
Hjo	9 063
Karlsborg	6 913
Skara	18 974
Skövde	54 019
Svenljunga	10 685
Tibro	11 074
Tidaholm	12 786
Tranemo	11 773
Vårgårda	11 271
	203 217

Analys

Som framgår av det ovanstående består ÖiS av små och medelstora kommuner. Antalet innevånare inom ÖiS område ökat med knappt 3 000 personer jämfört med motsvarande tid året innan. En ökning av innevånarantalet innebär alltid en ökning av antalet ärenden hos överförmyndaren.

Antalet ärenden per kommun

Ärendeutveckling (aktiva ärenden)

Överförmyndarverksamheten är en verksamhet som de senaste åren har vuxit av olika orsaker. Dels av rent demografiska orsaker men även på grund av ändrade familjestrukturer. Socialtjänstens nuvarande intresse av att personer inom LSS får god man bidrar, på samma sätt som genomförandet av den sk ”ädelreformen” gjorde för ett antal år sedan. Tingsrätterna får också anses fortsatt mycket generösare att anordna godmanskap än tidigare. Ökningen av antalet ärenden avseende ensamkommande barn under året har mer eller mindre avstannat på grund av politiska beslut på regeringsnivå. Under 2016 började antalet ärenden att minska.

Tabell

Antal aktiva ärenden

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bollebygd					50	61	55	53	74	57
Falköping	369	364	368	367	357	354	351	378	470	437
Gullspång				67	74	77	82	91	118	111
Herrljunga					95	103	98	105	138	132
Hjo	96	93	94	97	90	97	119	127	162	155
Karlsborg	35	54	57	55	62	76	82	89	120	102
Skara	158	164	152	172	160	165	193	213	295	279
Skövde	504	516	518	515	516	512	530	568	713	686
Svenljunga					93	103	99	99	204	185
Tibro	92	101	98	101	102	110	116	133	175	183
Tidaholm	135	151	155	152	148	128	134	154	217	199
Vårgårda					99	113	119	126	190	144
Tranemo						112	137	135	156	172
						2		2		
Totalt	1389	1443	1442	1526	1846	011	2 115	271	3032	2 842
Förändring/år		54	-1	84	320	165	104	156	761	-190

Analys

På grund av politiska beslut har tillströmningen av ensamkommande barn som behöver god man mer eller mindre avstannat. Det innebär att antalet ärenden jämfört med 2015 har minskat. Det innebär dock inte att antalet ärenden är nere på normala nivåer.

Ärendeutveckling (tillkommande ställföreträdarskap)

Även under 2016 är antalet tillkommande ärenden hög. Det är knappast relevant att jämföra med 2015 på grund av det exceptionella antalet godmanskap för ensamkommande barn.

Tabell

Tillkommande ställföreträdarskap

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bollebygd					17	26	23	25	49	22
Falköping	104	95	118	99	105	102	90	148	215	129
Gullspång				47	32	21	35	81	68	48
Herrljunga					34	33	24	33	74	57
Hjo	23	27	24	23	36	23	44	38	85	49
Karlsborg	33	20	16	17	13	43	39	50	71	55
Skara	58	41	65	76	69	82	82	114	176	114
Skövde	129	150	156	153	141	148	161	160	290	225
Svenljunga					29	26	26	36	152	114
Tibro	28	24	28	31	29	23	25	51	78	64
Tidaholm	44	34	46	26	31	26	39	60	125	74
Tranemo						65	52	48	62	37
Vårgårda					34	27	39	36	103	63
Totalt	419	391	453	472	570	618	640	844	1 445	1 051

Analys

De senaste åren har antalet tillkommande ställföreträdarskap varit relativt konstant på en hög nivå. Det rör sig om ca 4 nya ärenden varje arbetsdag. Det ger en bild av att trycket på verksamheten är fortsatt hög trots att tillströmningen av godmanskap för ensamkommande barn avtagit.

Ärendeutveckling (avslutade ställföreträdarskap)

Ett ställföreträdarskap kan upphöra på många olika sätt. De vanligaste är på grund av att huvudmannen avlider eller att en underårig person blir myndig (eller uppskriven i ålder). Även avslut av ärenden är resurskrävande, inte minst granskning av slutredovisning, arvodering och utskick av handlingar.

Tabell

Avslutade ställföreträdarskap

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bollebygd					17	18	23	27	25	40
Falköping	109	91	119	99	130	96	90	129	112	163
Gullspång				40	32	19	41	30	42	61
Herrljunga					22	38	27	25	39	61
Hjo	26	26	21	30	28	26	21	27	50	55
Karlsborg	14	17	18	10	15	26	34	38	31	74
Skara	52	53	45	88	67	82	63	85	94	131
Skövde	117	148	159	152	169	136	140	115	141	248
Svenljunga					21	24	30	37	47	131
Tibro	19	27	25	30	27	18	20	35	35	61
Tidaholm	28	30	49	30	47	32	30	34	54	90
Tranemo						60	40	49	38	48
Vårgårda					24	24	34	23	36	70
Totalt	365	392	436	479	575	575	559	631	708	1233

Analys

Även antalet avslutade ställföreträdarskap ligger under de senaste åren relativt konstant på en hög nivå. Det rör sig om ca 5 st avslutade ärenden varje arbetsdag. Den stora ökningen beror på att många ensamkommande barn blivit myndiga under året.

Ärendeutveckling (byte av ställföreträdare)

Byte av ställföreträdare är även det resurskrävande. Arbetsmomenten består bl a av rekrytering, beslut om byte, utfärdande av nya registerutdrag, utskicka till nya gode män, ta in slutredovisningar och granska dessa.

Byte ställföreträdare

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bollebygd					2	1	1	5	2	3
Falköping	17	10	31	23	25	29	31	18	26	32
Gullspång				13	8	2	22	1	6	17
Herrljunga					5	3	5	3	11	15
Hjo	4	5	5	5	3	3	5	4	13	11
Karlsborg	0	0	0	2	0	3	5	3	10	10
Skara	9	9	2	14	11	12	12	13	34	23
Skövde	11	27	31	27	22	21	58	19	65	46
Svenljunga					4	2	4	7	10	23
Tibro	4	3	2	7	1	2	11	14	13	17
Tidaholm	1	3	4	1	2	7	4	2	17	11
Tranemo						9	19	6	11	6
Vårgårda					4	1	13	2	7	16
Totalt	46	57	75	92	83	94	177	90	218	230

Analys

Antalet byten av ställföreträdare har tidigare legat ganska konstant. Senaste året har ärendetypen ökat igen. Ca 1 ärende per arbetsdag. Det kan finnas anledning att hålla ett extra öga på bytesfrekvensen då den tenderar att påverkas både av hur ställföreträdarna uppfattar sin ”arbetsituation” och hur noga överförmyndaren är i sin tillsyn. Det höga antalet byten under 2015 har dock sin förklaring i ärenden som flyttats från andra kommuner och där goda mannen begär sig entledigad p g a det stora avståndet. Byten är mycket arbetskrävande med flera beslut, nya tillgångsförteckningar och i förekommande fall slutredovisningar. Tyvärr kan det misstänkas att ÖiS system med uppstartsersättning till nya gode män i någon mån bidragit till att öka antalet byten.

Ärendeutveckling (granskade årsräkningar)

Granskningen av årsräkningar är en mycket resurskrävande verksamhet som kräver en väl fungerande metodik. Verksamheten är säsongsbetonad och pågår i första hand under våren.

Tabell

Granskade årsräkningar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal	1069	1040	1080	1276	1358	1375	1377	1465	1439	1417

Analys

De tillkommande kommunerna har förstås inneburit att antalet årsräkningar har ökat till antalet. Trenden är dock svagt vikande (i relation till det totala antalet ärenden) och torde ha sin förklaring i ÖIS inställning att man ofta kan befria förmyndare från redovisningsskyldighet i de fall den omyndiges pengar är spärrade. Utslaget på granskningsperioden granskas ca 9 årsredovisningar om dagen.

Antalet årsräkningar i relation till antalet ärenden

Arbetet med årsräkningar är, i vart fall under våren, det som kräver störst arbetsinsatser hos överförmyndaren. De flesta ärenden hos överförmyndaren genererar en årsredovisning. Allför höga tal kan dock indikera att överförmyndaren oftare borde överväga möjligheten att befria ställföreträdaren (särskilt förmyndare) från redovisning. Talet, som inte bör inte överstiga 0,7, har legat på just 0,7 de senaste åren. Nu är talet nere i 0,5, vilket givetvis har sin förklaring i det stora antalet ärenden avseende god man för ensamkommande barn där gode mannen är befriad från redovisningsskyldighet.

Tabell

Antal ärenden	Antal årsräkningar	Jämförelsetal
2 842	1417	0,5

Analys

ÖIS inställning är att årsräkning bara skall tas in när lagen kräver det och inte ”för säkerhets skull”. Det innebär att antalet årsräkningar i relation till antalet ärenden får sägas ligga på en ganska rimlig nivå. ÖIS var klar med granskningen till ca 90 % per den 1 oktober. I granskningen ingår också beräkning av arvoden. Utslaget på granskningsperioden granskas ca 9 årsredovisningar om dagen.

Ärendeutveckling (beräknade arvoden)

De flesta gode män och förvaltare begär arvode och kostnadsersättning för sina insatser. Arvoderingen sker i samband med att årsredovisningen är granskad. SKL (Sveriges kommuner och Landsting) har gett ut rekommendationer om arvodesnivån. Lagen (föräldrabalken) ger anvisningar om huvudmannen själv skall stå för arvodet eller om kommunen skall betala. Lagförarbeten ger visst stöd för när man kan göra undantag från huvudreglerna. ÖIS har sedan starten haft ett strikt förhållningssätt vid tillämpningen av lagreglerna.

Tabell

Beräknade arvoden

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal	959	860	880	1100	1107	1142	1618	1665	4147	5145

Analys

Den ökningen av beräknade arvode beror på det stora antalet gode män för ensamkommande barn. Arvodesberäkning i dessa ärenden sker 4 ggr per år. ÖiS tog under 2016 drygt 20 arvodesbeslut om dagen.

Antalet ärenden i relation till kommunens innevånarantal

Talet avser att belysa om kommunen har ”för många ärenden” i relation till befolkningen. Det vanliga är att ca 1 % av befolkningen genererar ett ärende hos överförmyndaren och det kan vara ett riktmärke. Höga tal kan indikera problem med överförmyndarens arbetsmetodik (för generös tillämpning) eller hårt tryck från socialtjänsten, men kan också ha helt och hållet demografiska orsaker (ålderstigen befolkning). Låga tal kan tyda på problem att rekrytera ställföreträdare, felaktig arbetsmetodik (för restriktiv tillämpning) eller ha demografiska orsaker (ung befolkning). Förekomsten av större vårdinstitutioner i kommunen kan påverka liksom mottagning av ensamkommande barn.

Tabell

	Antal ärenden per inv
Bollebygd	0,006
Falköping	0,013
Gullspång	0,021
Herrljunga	0,014
Hjo	0,017
Karlsborg	0,015
Skara	0,015
Skövde	0,013
Svenljunga	0,017
Tibro	0,017
Tidaholm	0,016
Vårgårda	0,015
Tranemo	0,012

Analys

Den gamla sanningen att ca 1 % av kommunens innevånare genererade ett ärende hos överförmyndaren gäller inte längre. Anledningen är förstås mottagningen av ensamkommande barn. Gullspånga värden får sägas vara uppseendeväckande höga och Bollebygds likaledes låga.

Ekonomiskt utfall ÖIS (tjänstemannaorganisation)

Verksamheten gick under 2016 ett överskott på knappt 70 000 kr.

Verksamhetens kostnader i relation till antalet ärenden

Kostnaden per ärende är naturligtvis en viktig indikator på verksamhetens effektivitet. Det får anses vara mest intressant att analysera den operativa verksamhetens kostnader per ärende. Kostnader för arvoden både till ställföreträdare och ledamöter i överförmyndarnämnd bör därför exkluderas. Ett rimligt riktvärde bör vara omkring 3 000 kr/per ärende.

Kostnad per ärende

Kommun	Ärende	Kostnader	Ärende kr	Snitt
Bollebygd	57	375110	6581	-3525
Falköping	437	1401428	3207	-151
Gullspång	111	227160	2046	1009
Herrljunga	132	406304	3078	-22
Hjo	155	385756	2489	567
Karlsborg	102	296031	2902	154
Skara	279	814009	2918	138
Skövde	686	2315809	3376	-320
Svenljunga	185	451210	2439	617
Tibro	183	471276	2575	481
Tidaholm	199	550486	2766	290
Vårgårda	144	484769	3366	-311
Tranemo	172	505185	2937	119
tot	2 842	8684533	3056	

Analys

De avvikande siffrorna i antalet ärenden i Bollebygd respektive Gullspång ger förstås också avvikande siffror i detta avseende. Kostnaden per ärende ökade med c a 400 kr jämfört med förra året. Förklaringen är att ÖIS även under 2016 hanterat ett mycket större antal ärenden och har fått utöka sin organisation på grund därav.

Kommunens arvodeskostnad.

Ställföreträdarens arvode betalas av antingen den enskilde huvudmannen eller kommunen. Kommunen betalar i de fall huvudmannens inkomster understiger 2,65 basbelopp samtidigt som hans eller hennes tillgångar understiger 2 basbelopp. I övriga fall betalar huvudmannen själv. Om det föreligger särskilda skäl kan överförmyndaren besluta om undantag från huvudregeln. Arvoden till gode män för ensamkommande barn återbetalas till respektive överförmyndare från Migrationsverket genom s återsökning, fram till dess att barnet erhåller permanent uppehållstillstånd (PUT). Därefter borde överförmyndaren rätteligen kunna göra motsvarande återsökning hos kommunen.

Tabeller

2016			
	Kommun	Hm	Totalt
Bollebygd	633 387	90 479	723 866
Falköping	3 821 039	920 292	4 741 331
Gullspång	1 581 605	118 621	1 700 226
Herrljunga	1 702 786	215 781	1 918 567
Hjo	1 528 029	304 230	1 832 259
Karlsborg	1 334 618	274 665	1 609 283
Skara	3 285 344	450 908	3 736 252
Skövde	5 752 723	1 508 960	7 261 683
Svenljunga	3 347 230	287 590	3 634 820
Tibro	1 773 845	391 103	2 164 948
Tidaholm	2 470 874	281 808	2 752 682
Tranemo	1 388 463	361 779	1 750 242
Vårgårda	2 274 258	383 987	2 658 245

Utbetalt arvode per ärende

		Kommun	Per ärende
Bollebygd	57	633 387	11112
Falköping	437	3 821 039	8744
Gullspång	111	1 581 605	14249
Herrljunga	132	1 702 786	12900
Hjo	155	1 528 029	9858
Karlsborg	102	1 334 618	13084
Skara	279	3 285 344	11775
Skövde	686	5 752 723	8386
Svenljunga	185	3 347 230	18093
Tibro	183	1 773 845	9693
Tidaholm	199	2 470 874	12416
Tranemo	144	1 388 463	9642
Vårgårda	172	2 274 258	13222

Förändring 1 år

7825
5541
8894
8927
7118
9551
8621
5191
14654
5989
7661
5593
9790

Analys

Arvodeskostnaderna för de i ÖIS ingående kommunerna har ökat med 20 168 936 kr. Ökningen är extrem och beror på att arvoderingen till gode män för ensamkommande barn nu slår igenom fullt ut.

En annan förklaring är att arvodesnivåerna har legat lågt i många av de samverkande kommunerna och att en successiv höjning är nödvändig för att garantera tillgången på gode män. I första hand är det dock ökningen av antalet ärenden som påverkat. Därvid kan noteras en ökning av yngre huvudmän som sällan behöver betala arvodet själva. Huvudförklaringen är dock att återsökta arvode från Migrationsverket inte ingår i statistiken. Inte heller sådant som återsökts från respektive kommun socialnämnd. Slutligen ingår inte arvode som betalas via faktura. Respektive överförmyndare måste ta fram siffror från den egna kommunen för att få en korrekt bild.

Beräkning blir enligt följande:

Beslutade arvoden som belastar kommunen – Återsökta arvoden från migrationsverket och socialnämnden + fakturerade arvoden från externa konsulter (t e x Optio och Social- och förvaltartjänst).

Kommunens arvodeskostnad i relation till antalet ärenden.

Kostnaderna för arvoden till gode män brukar vara en post som väl överstiger de övriga kostnaderna för verksamheten. Enligt särskilda regler i FB beror det på huvudmannens ekonomiska förmåga om det är huvudmannen själv eller kommunen som skall stå för arvodet till ställföreträdaren. Regelverket får till följd att kommuner med i sammanhanget ”rika” huvudmän får lägre kostnader för ställföreträdararvoden och vice versa.

Det är i sammanhanget intressant att jämföra arvodeskostnaderna med antalet ärenden för att få en indikation på om kommunen har ”för höga” kostnader för arvoden till ställföreträdare. Det förtjänar att framhållas att arvodena ofta kan sägas ”bli vad de blir” p g a att det är lagstiftningen som styr och att de flesta kommuner håller sig strikt till SKL,s rekommendationer (se SKL cirk nr 2007:74) avseende arvodesnivåer.

Ett riktvärde borde kunna vara 2 700 kr i arvodeskostnad per ärende vad avser ”vanliga” godmanskap och förvaltarskap. Nuvarande ärendehanteringssystem ger inte möjlighet att selektera godmanskap för ensamkommande varför värdena nu blr missvisande.

Tabell

Summa arvodesbeslut

	Summa/kommun	Ärenden	Kr per ärende
Bollebygd	633 387	57	11112
Falköping	3 821 039	437	8744
Gullspång	1 581 605	111	14249
Herrljunga	1 702 786	132	12900
Hjo	1 528 029	155	9858
Karlsborg	1 334 618	102	13084
Skara	3 285 344	279	11775
Skövde	5 752 723	686	8386
Svenljunga	3 347 230	185	18093
Tibro	1 773 845	183	9693
Tidaholm	2 470 874	199	12416
Tranemo	1 388 463	144	9642
Vårgårda	2 274 258	172	13222
Totalt	30 894 201	2 842	10871

Analys

Det finns många osäkerhetsfaktorer i det ovanstående. De höga arvoeskostnaderna på grund av alla ensamkommande barn omöjliggör för närvarande en korrekt uppföljning. Troligen ligger de ordinarie arvodeskostnaderna inom riktvärdet.

Antalet ärenden i relation till operativ tjänstgöringsgrad

Anställda på ett överförmyndarkontor klarar bara av att sköta ett visst antal ärenden innan arbetssituationen börjar bli överansträngd. Ett rimligt mått är 220 ärenden per heltidsanställd.

Antal ärenden. / op tj grad

Antal ärenden 1/1	2 842
Op tj grad	13,4
Jämförelsetal	212

Analys

ÖiS har numera en relevant bemanning för att möta ärendeökningen de senaste åren och för att upprätthålla en rättssäker verksamhet. Med den nuvarande bemanningen får ÖiS också sägas stå rustad för att klara de tillkommande arbetsuppgifter vi fått de senaste åren samt för en kraftigt ökad ambitionsnivå avseende utbildning av ställföreträdare.

Kommunens innevånarantal i relation till operativ tjänstgöringsgrad

Även detta tal är ett mått på hur mycket en organisation tål. Gränsvärdet var tidigare ca en heltidstjänst per 22 000 innevånare. Det byggde på antagandet att ca 1 % av kommunens innevånare genererade ett (1) ärende. Den sanningen gäller dock inte längre. Måttet får ses mer som ett kontrollvärde på det ovanstående (mer relevanta nyckeltalet).

Antal inv. / op tj grad

Antal inv	203 217
Op tj grad	13,4
Jämförelsetal	15165

Antalet ställföreträdare i relation till antalet ärenden

De flesta ställföreträdare har 1-2 uppdrag. Ställföreträdare med alltför många uppdrag får till slut problem att klara sina uppdrag. I sådana situationer uppkommer ofta mycket merarbete för överförmyndaren. Höga tal indikerar också problem med att rekrytera ställföreträdare. Talet bör inte överstiga 2,0 (ärenden per ställföreträdare). Inga generella problem indikeras. Dock är det några ställföreträdare som har väl många ärenden. Även här påverkar givetvis ärendetillströmningen avseende ensamkommande barn. Den nedre tabellen exkluderar förmyndare och visar mer detaljerade siffror.

Antal ställföreträdare per ärende

	Ärenden	Antal stf	Jämförelsetal	
Bollebygd		57	61	0,9
Falköping		437	254	1,7
Gullspång		111	71	1,6
Herrljunga		132	109	1,2
Hjo		155	124	1,3
Karlsborg		102	89	1,1
Skara		279	168	1,7
Skövde		686	419	1,6
Svenljunga		185	115	1,6
Tibro		183	149	1,2
Tidaholm		199	158	1,3
Tranemo		144	130	1,1
Vårgårda		172	121	1,4
Totalt		2 842	1968	1,4

		Antal ärende						
Totalt	gm/fv	1	2	3	4	5	6_10	
48	Bollebygd	41	5	2	0	0	0	
252	Falköping	178	34	19	8	4	6	
59	Gullspång	37	10	7	0	1	4	
89	Herrljunga	63	19	3	1	0	3	
97	Hjo	70	15	4	5	1	1	
70	Karlsborg	51	11	4	3	1	0	
166	Skara	120	24	11	1	2	6	
418	Skövde	315	48	21	12	8	11	
114	Svenljunga	79	16	8	8	1	2	
117	Tibro	86	14	11	2	2	1	
114	Tidaholm	87	10	2	4	5	5	
102	Tranemo	76	15	7	3	1	0	
96	Vårgårda	66	13	6	4	2	5	
1742		1269	234	105	51	28	44	
Tot antal stf %		1	2	3	4	5	6-10	
		1742	72,8%	13,4%	6,0%	2,9%	1,6%	2,5%

Ålder ställföreträdare

Stf ålder	18-24	25-49	50-65	66-73	74-
Bollebygd	0	13	22	6	7
Falköping	2	67	102	51	30
Gullspång	0	12	24	15	8
Herrljunga	0	20	40	19	10
Hjo	0	27	34	28	8
Karlsborg	0	19	22	16	13
Skara	2	54	60	35	15
Skövde	1	121	151	83	62
Svenljunga	1	30	48	24	11
Tibro	0	32	46	23	16
Tidaholm	0	44	30	24	16
Tranemo	0	28	38	25	11
Vårgårda	0	25	39	22	10
Totalt	6	492	656	371	217
Tot antal stf %	18-24	25-49	50-65	66-73	74-
1742	0,3%	28,2%	37,7%	21,3%	12,5%

Analys: Som sig bör finns flertalet ställföreträdare i de ålderskategorier där man har en hel del livserfarenhet. Andelen gode män som är över 74 år får inte anses uppseendeväckande hög (7,4 %). Det kan därvid påpekas att denna åldersgrupp inte på något sätt utmärker sig avseende problem med redovisning mm, snarare tvärtom. Lite tillspetsat kan man konstatera; ju yngre ställföreträdare, desto sämre redovisningar.

Mål och verksamhet under 2016

Kunskapsnivå

Vidmakthålla och utveckla tillräckliga juridiska och övriga kunskaper för att kunna göra ett bra arbete.

ÖiS hade redan från början en mycket hög kompetensnivå hos vissa av sina anställda. Organisationen har växt mycket och har samtidigt arbetat med kompetensutveckling och processbeskrivningar. Under 2016 fick under våren kompetensutveckling fått stå tillbaka på bekostnad av löpande arbete. Under hösten har utbildningar hållits och ärendeprocesser uppdaterats.

Tillsynsmyndigheter

Öis skall inte ådra sig kritik från verksamhetens tillsynsmyndigheter.

Ingen kritik av någon betydelse har inkommit under året. Målet uppfyllt.

Handläggningstider

ÖIS skall ha korta handläggningstider på ansökningsärenden. Efter kompletta och i övrigt felfria ansökningar skall beslut ha fattats inom 3 veckor.

ÖiS handläggningstider har under året förlängts på grund av ärendetillströmningen. Målet får dock ändå anses som uppfyllt.

Granskning av årsredovisningar

90 % av årsredovisningarna skall vara granskade senast den 1 september.

Drygt 90 % av redovisningarna var granskade på 1 oktober. Målet inte uppfyllt.

Granskning av slutredovisningar och tillgångsförteckningar

Slutredovisningar och tillgångsförteckningar skall vara granskade inom 1 månad från inlämningsdatum.

De flesta granskningar var klara inom en månad. Undantaget var sådana som behövde kompletteras av ställföreträdaren. Målet får anses uppfyllt.

Vitesförelägganden

Vitesförelägganden skall skickas ut senast 2 månader från sistadatum.

Alla vitesföreläggande gick ut innan 2 månader efter sistadatum. Målet uppfyllt.

Rekrytering av ställföreträdare

Rekrytering av ställföreträdare skall påbörjas inom 1 vecka från anmälan / ansökan / föreläggande. Även här har handläggningstiderna förlängts. Målet ändå uppfyllt i allt väsentligt.

Service och tillgänglighet

ÖiS skall vara tillgängligt för att lämna svar på frågor på så sätt som förvaltningslagens serviceskyldighet kräver. Svar skall lämnas inom 1 vecka. Målet uppfyllt vad avser sådana frågor som ligger inom förvaltningslagens serviceskyldighet.

Många, inte minst ställföreträdare, har dock mycket högre förväntningar än så på ÖiS. Ställföreträdarnas behov av kontakt med överförmyndaren synes ”oändligt” och säger nog tyvärr en hel del om kompetensnivån. ÖiS ingår numera i Skövde kommuns kontaktcentrum. Några direkt positiva effekter härav har ännu inte kunnat skönjas.

Ekonomi

Det ekonomiska målet är att inte överskrida ÖiS budget.

ÖiS visar ett litet överskott. Målet uppfyllt.

Personal och utbildning

Några internutbildningar har hållits. Några av medarbetarna har även deltagit i SKL,s utbildningar samt i FSÖ, s konferenser. Under hösten uppdaterades ÖiS ärendeprocesser.

Arkiv

ÖiS har under de senaste åren satsat på arkivet och har nu ett bra arkiv vad avser ordning och brandsäkerhet.

Framtid

Ärendeutvecklingen

Ärendeutvecklingen vad avser nettobalansen går ständigt upp vad avser ”vanliga ställföreträdarskap”. Avseende godmanskap för ensamkommande barn ser vi en nedgång i antalet ärenden.

Lagstiftning, lagförslag och utredningar

Den 1/7 2017 kommer Sverige att få framtidsfullmakter. Överförmyndaren kommer att få fem nya ärendetyper. Överförmyndaren kommer inte att bli registreringsmyndighet som tidigare föreslagits. Samma datum kommer det att införas en lag om behörighet för anhöriga att företräda i enklare frågor. Båda lagförslagen syftar bl a till att avlasta systemet med förordnade ställföreträdare (gode män, förvaltare).

KSAU § 72/17

Skövde kommuns årsredovisning 2016

KS2017.0091

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	72/17

Förslag till beslut till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och revisorerna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska enligt Kommunallagen (1991:900) 8 kap 17§ överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige och till revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen för Skövde kommun innehåller en redogörelse för utfallet av verksamheten, hur den har finansierats samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen omfattar även en redovisning av kommunkoncernen och en miljöredovisning.

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat för år 2016 på 151,9 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor högre än budgeterat. Det starka resultatet förklaras bland annat av nämndernas och affärsverkens överskott på 24 resp 5 miljoner kronor, ökade statsbidrag avseende migrationsverksamheten 28 miljoner kronor, byggbonus 16 miljoner kronor och avslutade exploateringsområden 22 miljoner kronor. Andra större engångsposter 2016 är avsättning för exploatering av området kring Motorn 24 miljoner kronor, partiell pensionsinlösen 25 miljoner kronor samt förtidsinlösen av ränteswappar 17 miljoner kronor.

Årets resultat om 151,9 miljoner kronor är 74 miljoner kronor högre än föregående år och det positiva resultatet medför att det egna kapitalet ökat. Det starka resultatet har inneburit att kommunen har kunnat finansiera 90,6 procent av årets investeringar med egna medel (utan hänsyn till omföring från exploatering).

Balanskravsresultatet under 2016 var positivt och reservering till resultatutjämningsreserv (RUR) * är möjligt med 123,2 miljoner kronor. För att kunna göra en reservering till RUR måste resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Den ackumulerade reservationen till RUR 161231 uppgår till 388,4 miljoner kronor.

Under 2016 har Skövde kommun gjort investeringar för 488 miljoner kronor. Stora investeringar har bland annat gjorts i förskole- och skollokaler, gruppbestäder och infrastruktur.

Kommunkoncernens resultat är 250,0 miljoner kronor, vilket är 98,5 miljoner kronor högre än 2015 års resultat. AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB redovisar alla positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen. AB Skövdebostäder redovisar ett resultat på 103,6 miljoner kronor, Skövde Nät AB 15,5 miljoner kronor och Skövde Värmeverk AB 4,9 miljoner kronor.

Av de åtta strategiska målen som kommunfullmäktige beslutat om bedöms fyra som uppfyllda vid mandatperiodens slut, tre som delvis uppfyllda, och ett som ej uppfyllt.

**) Betr Rur: Detta är inga likvida medel utan en del av de resultat som kommunen gjort de senaste fem åren.*

Handlingar

Skövde kommuns årsredovisning 2016

Uppföljning kommunfullmäktiges mål 2016 (T3)

Skövde kommuns miljöredovisning 2016, till KS

KS2017.0121-2 Strategiska folkhälsorådets verksamhetsberättelse 2016

Nämndernas verksamhetsberättelser 2016

Skickas till

Ekonomienheten

Nämnderna

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-20

Diarienummer: KS2017.0150-2

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Skaraborgsvatten samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Skaraborgsvatten har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten

Årsredovisning Skaraborgsvatten 2016

Direktionsmötesprotokoll 170223

Revisionsberättelse Skaraborgsvatten 2016, inklusive granskningsrapport
pwc

Skickas till

Skaraborgsvatten

Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 74/17

Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten

KS2017.0150

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	74/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	74/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	52/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Skaraborgsvatten samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Torbjörn Bergman (M) och Ann Lindgren (S) deltar inte i handläggningen av ärendet.

Bakgrund

Skaraborgsvatten har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten

Årsredovisning Skaraborgsvatten 2016

Direktionsmötesprotokoll 170223

Revisionsberättelse Skaraborgsvatten 2016, inklusive granskningsrapport pwc

Skickas till

Skaraborgsvatten

Ekonomichefen

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org nr 222000-0281

Skaraborgsvatten

Årsredovisning för räkenskapsåret 2016

Kommunalförbundets direktion avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	12
- balansräkning	13
- kassaflödesanalys	14
- noter	15

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Historik

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Den nu gällande förbundsordningen som reglerar verksamheten antogs av medlemskommunerna under 1998. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 fram till och med 2016, har förbundet levererat 444 miljoner m³ dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Organisation

Skövde, Skara och Falköpings kommuner är sammanslutna till ett kommunalförbund med direktion för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen, med ändamål att förse medlemmarna med dricksvatten.

Direktionens ledamöter tillsätts av medlemskommunerna enligt följande: Skövde tillsätter tre ordinarie ledamöter och tre ersättare och Skara och Falköping tillsätter två ordinarie ledamöter och två ersättare vardera.

Personalen utgörs av en direktör/förvaltningschef samt fem tekniker. Vid större driftstörningar kan personalen utökas med personal från medlemskommunerna enligt avtal.

Vattenkvalitet

Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser.

Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvaliten.

Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvaliten.

Omvärldsanalys

Skaraborgsvatten är medlem i Vätternvårdsförbundet vars syfte är att bevara sjöns egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Skaraborgsvattens anläggningar har varit i drift sedan 1959 varvid det finns ett stort underhållsbehov. Förbundet följer sin plan för investeringar i framförallt ledningsnätet.

Flerårsöversikt

	2016	2015	2014	2013	2012
Allmänt					
Antal anställda	6	6	7	7	7
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettoresultat, tkr	11 710	11 217	12 180	7 396	3 029
Personalkostnader, tkr	4 311	4 107	4 087	4 887	5 059
Nettoinvesteringar, tkr	32 650	26 200	30 350	18 350	13 800
Resultat					
Årets resultat, tkr	14 009	11 666	13 403	9 536	3 409
Eget kapital, tkr	91 286	77 277	65 611	52 208	42 671
Finansiering					
Vattenintäkt, tkr	31 890	30 114	30 558	27 236	22 059
Övriga intäkter, tkr	264	61	53	480	122
Nyckeltal					
Soliditet %	96	74	70	66	62

Måluppfyllelse

Verksamhetsmål

Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Leveranser

Förbundet har under året utan avbrott producerat cirka 8,7 miljoner m³ vatten av god kvalitet, vilket är en ökning med cirka 300 000 m³ mot föregående år.

Till enskilda abonnenter samt Tidaholms och Hjo kommuner har levererats 259 084 m³.

Den interna vattenförbrukningen till filterspolning med mera har varit 137 973 m³.

Vattenpriset har under året varit 3,70 kr/m³ till medlemskommunerna och 5 kr/m³ till enskilda abonnenter för renvatten respektive 2,50 kr/m³ för råvatten.

Medelproduktionen har under året varit 24 010 m³/d och den största dygnsförbrukningen 29 069 m³, vilken inträffade den 2 juli. Den procentuella fördelningen av kommunernas förbrukning har varit Skövde 51,7 %, Skara 22,3 % och Falköping 26 %.

Distribution och Maskin

Förbundet förvaltar cirka 110 km vattenledningar i dimensioner från 300 mm till 800 mm, av

dessa utgör cirka 24 km utbyte/dubbling.

Utöver normalt underhåll av ledningsnätet har följande händelser noterats under året:

- Inkoppling av ledningen som förbinder de gamla och nya ledningarna med den nya ventilkammaren vid Götdala, Skara.
- Montering av rör, ventiler och vattenmätare samt övrig maskinell utrustning i ventilkammaren vid Götdala, Skara.
- Byte av vattenmätarbrunnar vid Signesbo samt Lilla Borgunda.
- Anslutning av nya abonnenter vid Yan och Högetomt.

Processdatasystem

- Undercentralen i Borgunda har utökats med 11 st nya I/O-moduler. Ca 110 signaler, i huvudsak hörande till pumpaggregaten, har flyttats från de äldre I/O-modulerna till de nya. Utbyggnaden har bland annat föranletts av ombyggnad av lågspänningsställverket i Borgunda.
- Antivirusprogrammen har uppdaterats periodiskt med av leverantören verifierade versioner.
- Planerat förebyggande underhåll har utförts av leverantören under november månad.

El

Utöver normalt underhåll av förbundets elanläggningar har under året följande genomförts:

- Hjällö: Byte av ordinarie och inköp av reservmotor till G2.
- Borgunda: Ombyggnad av pumpstyrning och installation av nytt lågspänningsställverk. Idrifttagning av ny utrustning för B4 och B8.
- Byte av frånluftsfläkt i kalkdoseringen.

Bygg och fastighet

Utöver normalt underhåll av förbundets fastigheter och maskiner har följande genomförts under året:

- Anslutet avloppet för vattenverket till Falköpings kommuns tryckavlopp.
- Utbyte av dörrar i vattenverket.
- Röjning av träd och buskar vid Torbjörntorps pumpstation och Korstorp.
- Ny asfalt vid vattenverket.

Reservvatten och nödvatten

Skaraborgsvatten har tillsammans med Tidaholms kommun skapat ett intentionsavtal om att lösa reservvattenfrågan, Tidaholms kommun har under året arbetat med berörda fastighetsägare.

En nödvattentank på lastväxlarram komplett med tryckstegringspump och elverk har köpts in för att användas i krissituationer men även vid planerade avbrott.

Ekonomiska mål

Direktionen har beslutat att justera de ekonomiska målen till:

- Att successivt höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel.
- Att lånefinansiera investeringarna med maximalt 50 procent under en övergångstid till och med år 2018.

Utvärdering av ekonomiska mål

- Priset till medlemskommunerna har höjts från 3,6kr/m³ 2015 till 3,7kr/m³ 2016, vilket har gjort att 2016 års investeringar har kunnat betalas med egna medel, därmed är målet uppfyllt.
- Behovet av lånefinansiering av investeringar har minskat på grund av att arbetet med att dubblera ledningsnätet har förskjutits, därmed är målet uppfyllt. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna egenfinansiera investeringar.

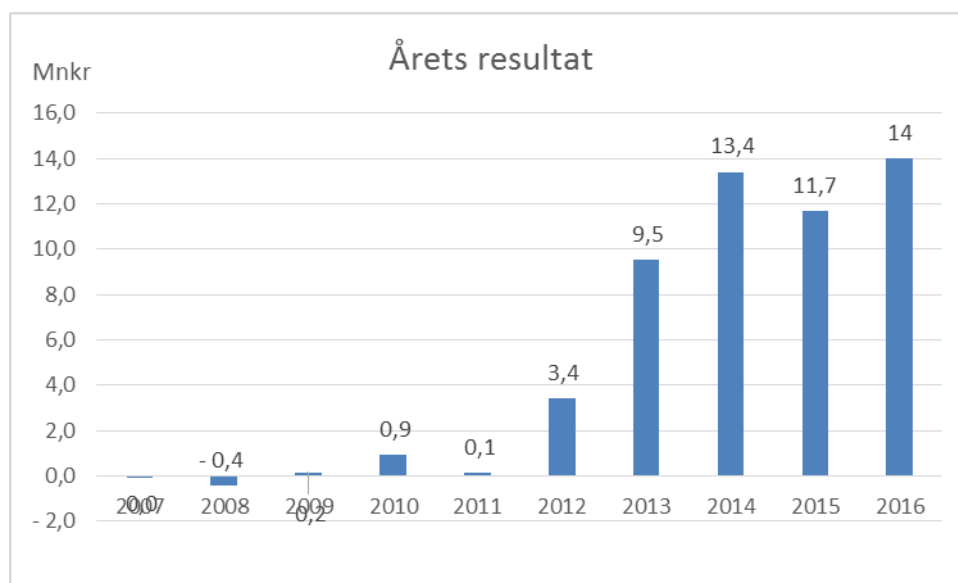
Analys av ekonomi och ställning

Årets resultat enligt balanskravet	2016	2015	2014	2013	2012
Resultat enligt resultaträkningen	14 009	11 666	13 403	9 536	3 409
Avgår samtliga realisationsvinster				-891	-311
Synnerliga skäl					
Balanskravsresultat	14 009	11 666	13 403	8 645	3 098

Ekonomisk redogörelse

Årets resultat

Årets resultat är 14 009 tkr. Det budgeterade resultatet är 11 195 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budgeterat beror framförallt på lägre kostnader för reparation och underhåll, övriga främmande tjänster samt lägre avskrivningar, vilket beror på att dubblering av ledningsnätet har förskjutits i tid.

Årets investeringar

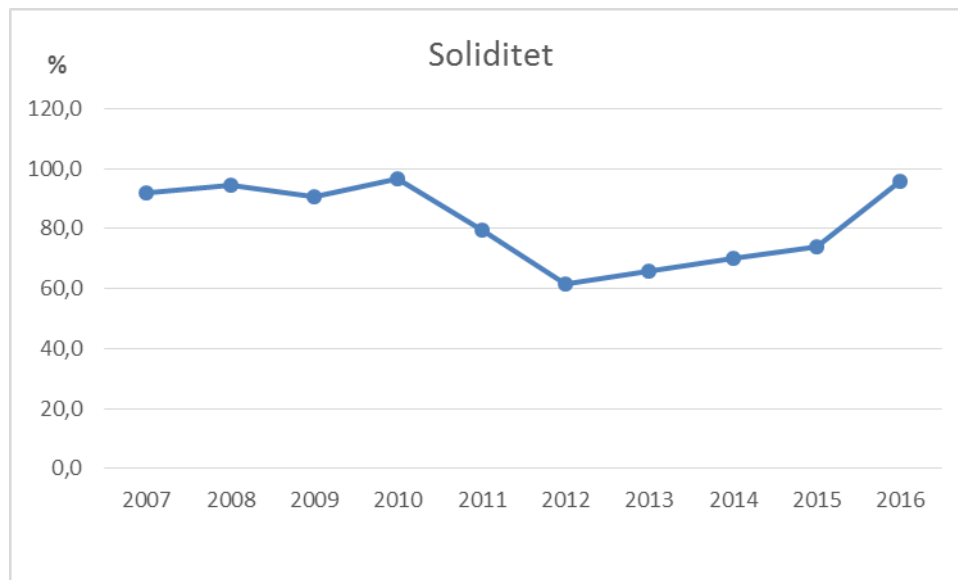
Investeringarna för 2016 uppgår till 5 513 tkr. De största investeringarna är gjorda på ombyggnad av ställverk Borgunda 1 502tkr, Skaraledningen 1 354 tkr och dubblering av råvattenledningen 460tkr.

Vattenpriset

Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvatten är fortfarande lågt, 3,7 kr/m³ fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter i landet som har liknande organisationsform.

Förändring av soliditeten

Soliditeten visar hur stor andel av de totala tillgångarna som ägarna har finansierat. Soliditeten har under året ökat från 74 procent per 151231 till 96 procent per 161231.

Intäkter

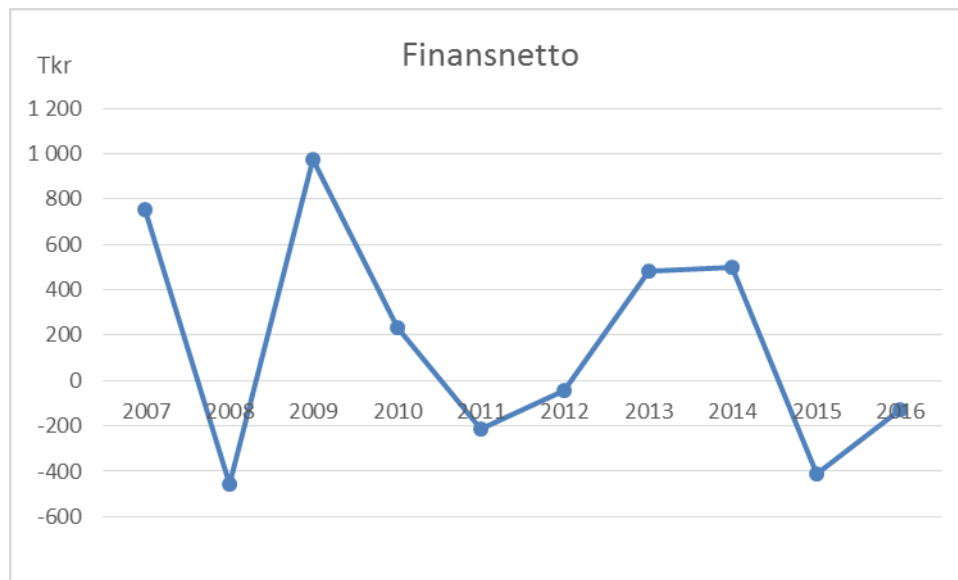
Verksamhetens intäkter har ökat med 1 979 tkr jämfört med föregående år och minskat mot budget med 596 tkr. Ökningen mot fg år beror på högre vattenpris, minskningen mot budget beror på minskade vattenleveranser till Skövde och Skara.

Kostnader

Verksamhetens kostnader har minskat med 266 tkr jämfört med föregående år vilket framförallt beror på minskade kostnader för reparation och underhåll, samt övriga tjänster exempelvis röjning av ledningsgator.

Finansnetto

De finansiella intäkterna under året uppgår till 10 tkr. De finansiella kostnaderna uppgår till 138 tkr. Jämfört med budget så har finansnettot förbättrats med 388 tkr. Jämfört med föregående år så är det en förbättring med 282 tkr. Förbättringarna av finansnettot beror på att alla lån har amorterats under 2016.

Likvida medel

Skarborgsvatten har ett eget bankkonto, ett underkonto till det koncernkonto som Skövde kommun har i Swedbank. Saldot vid utgången av 2016 var 8 224 tkr.

Detta är en minskning i förhållande till föregående års behållning med 12 570 tkr vilket beror på att lånen har betalats under året med 23 000tkr.

Materiella anläggningstillgångar

Kvarvarande bokfört värde på ledningsnät, vattenreservoarer, vattenverk och pumpstationer uppgår till 70 289 tkr därtill kommer ett kvarvarande bokfört värde på maskiner, inventarier och transportmedel på 10 598 tkr.

Pensionsförvaltning

Skarborgsvattens pensioner hanteras via försäkringslösning.

Väsentliga personalförhållanden

LEDAMÖTER I DIREKTIONEN SAMT REVISORER.

<u>Ledamöter:</u>		<u>Ersättare:</u>	
Torbjörn Bergman, ordf.	Skövde	Nicklas Johansson	Skövde
Gunvor Kvick, v ordf.	“	Bengt-Owe Ottosson	“
Ann Lindgren	”	Per Johansson	”
Rolf Källman	Skara	Rolf Kvarndal	Skara
Håkan Ehn	”	Ann-Christine Hellman	”
Ed Kahrs	Falköping	Erik Norèn	Falköping
Roger Lundberg	”	Vanja Wallemyr	”

Direktionen har under året haft fyra sammanträden.

Revisorer

<u>Ordinarie:</u>		<u>Ersättare:</u>	
Birgitta Johansson	Skövde	Ingrid Bäfman	Skövde
Barbro Berg	Skara	Freddie Wendin	Skara
Lars Elinderson	Falköping	Kerstin Allestam	Falköping

PERSONALFÖRTECKNING

Carl Doverholm	Förvaltningschef/dir
Ive Palmborg	Processdatateknik
Stellan Andersson	Elteknik
Sören Pettersson	Maskinteknik / ledningsnät
Marcus Svensson	Bygg/fastighet/fordons teknik
Anders Johansson	Processteknik, miljöfrågor mm

Utbildningar

Förbundets personal har genomgått utbildning för Arbete på väg samt kurs för arbete med skylift.

Sjukfrånvaro

	2016	2015
Total sjukfrånvaro	1 %	0 %

Personalvård

Företagshälsovården inom förbundet är ordnad genom anslutning till Previa och Urohälsan.

Personalsammansättning

Medelantal anställda

2016		2015	
Medelantal anställda	Varav män	Medelantal anställda	Varav män
6	6	6	6

Miljöredovisning

Skaraborgsvatten är from 2013 och tillsvidare miljödiplomerade.

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vattenkemi

För kloraminbildning och desinfektion av vattnet, har förbrukats ca 0,55 ton ammoniak och ca 44,5 ton natriumhypoklorit. För alkalinitetshöjning och pH-justering har förbrukats ca 75,5 ton koldioxid och ca 97,5ton kalk.

Kemikaliekostnaden inklusive hyra av flaskor samt gastank har totalt uppgått till ca 483 tkr. För desinfektion använder vi även UV-ljus som medfört en service kostnad på 175 tkr. Vattenanalyser med avseende på pH-värde och kloröverskott för kontroll och processtyrning, har utförts dagligen av driftsledaren. Mikrobiologiska och kemiska vattenprov enligt Livsmedelsverkets föreskrifter SLV FS 2001:30 och fastställt kontrollprogram har skickats till Eurofins AB, Jönköping för analys. Under året har 52 dricksvattenprover, 27 råvattenprover och 52 nätprover enligt ordinarie protagningsprogram analyserats ur mikrobiologisk och kemisk synpunkt.

Av de 52 proverna var 48 godkända med god marginal, såväl mikrobiologiskt som kemiskt. Av de fyra övriga bedömdes ett av proverna som otjänligt. Detta prov blev troligen förväxlat med råvattensprovet från samma datum den 27/7. De övriga tre proverna var tjänliga med anmärkning, var av två beroende på en något förhöjd turbiditet (grumlighet), samt ett med förhöjd bakteriehalt vid 22 grader. Grumligheten i de aktuella proverna har inte gett utslag i vårt eget övervakningssystem och kan eventuellt bero på ett analysfel.

Utöver dessa prover har förklorerat inkommande råvatten till Borgunda analyserats med avseende på mikroorganismer vid tio olika tillfällen.

De mikrobiologiska proverna på förklorerat råvatten var samtliga inom marginalen för godkänt dricksvatten.

Dessutom har ytterligare ett prov analyserats med avseende på *Cryptosporidium* och *Giardia*. Ingen förekomst av *Cryptosporidium* eller *Giardia* i det aktuella provet för dessa.

Vattenbehandling

Prover som tagits och analyserats utöver ordinarie provtagningschema har innefattat extra provtagning på Hjällö pumpstation omfattande mikroorganismer så som, Clostridium, Cryptosporidium och Giardia.

Dessutom har ytterligare 10 extraprover tagits på klorerat råvatten i Borgunda med avseende på bakterier. Samtliga klorerade råvattenprover har hållit dricksvattenkvalitet .

Förbundet har även under 2015 hjälpt anslutna vattenföreningar med provtagning enligt regelverket för LIVSFS 2001:30. Fördelarna för Skaraborgsvatten med detta är bl.a en bättre bild av vattenkvaliten ute i distributionsnätet.

Under året har Skaraborgsvatten på uppmaning av förbundets tillsyningsmyndighet (MÖS) genomfört en så kallad MBA (mikrobiologisk barriäranalys). Detta för att säkerställa att vattenverkets barriärhöjd är tillräcklig för leverans av ett säkert och hälsosamt dricksvatten.

Miljönämndens bedömning efter granskning av resultaten är att Skaraborgsvatten följer lagstiftningen och levererar ett mikrobiologiskt säkert dricksvatten. Man ansåg dock att marginalen var väldigt liten.

Viktiga händelser efter balansdagen

Har inte inträffat några väsentliga händelser efter balansdagen.

Framtidsbedömning

Förbundet gör positiva resultat för att kunna betala investeringar med egna medel.

Direktionen har fattat ett strategiskt beslut om att dubblera hela förbundets ledningsnät för att säkra framtida vattenleveranser. Arbetet med dubbleringen kommer enligt nuvarande bedömning att pågå till år 2030. Investeringen beräknas enligt nuvarande investeringsplan uppgå till 328 000 tkr. Fram till 161231 har vi investerat för 63 578tkr.

Resultaträkning	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter	2	32 154	30 175
Verksamhetens kostnader	3, 4, 5	-14 049	-14 315
Avskrivningar	6, 7	-3 968	-3 784
Verksamhetens nettoresultat		14 137	12 076
Finansiella intäkter	8	10	16
Finansiella kostnader	9	<u>-138</u>	<u>-426</u>
Resultat före extraordinära poster		14 009	11 666
Årets resultat	10	<u>14 009</u>	<u>11 666</u>

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	70 289	68 435
Maskiner, inventarier och fordon	7	10 598	10 908
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
	11	<u>15</u>	<u>15</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>80 902</u>	<u>79 358</u>
Omsättningstillgångar			
Fordringar	12	5 508	4 871
Kassa och Bank	13	<u>8 224</u>	<u>20 794</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>13 732</u>	<u>25 665</u>
Summa tillgångar		<u>94 634</u>	<u>105 023</u>
 Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital	14	77 277	65 610
Årets resultat	10	<u>14 009</u>	<u>11 666</u>
Summa eget kapital		<u>91 286</u>	<u>77 276</u>
Skulder			
Långfristiga skulder	15	-	23 000
Kortfristiga skulder	16	<u>3 348</u>	<u>4 747</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>94 634</u>	<u>105 023</u>
 Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	14 009	11 666
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	3 968	3 784
Övriga ej likviditetspåverkande poster	=	<u>36</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	17 977	15 486
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-636	386
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>-1 399</u>	<u>-372</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	15 942	15 500
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	<u>-5 512</u>	<u>-9 945</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 512	-9 945
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld	<u>-23 000</u>	=
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-23 000	0
Årets kassaflöde	-12 570	5 555
Likvida medel vid årets början	<u>20 794</u>	<u>15 239</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>8 224</u>	<u>20 794</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Komponentavskrivningar har införts under 2015. Det som fanns innan 2015 har gått igenom med avseende på väsentlighet och en del mindre justeringar har gjorts.

Not 2 Verksamhetens intäkter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Vattenförsäljning		
Skövde	15 798	15 154
Skara	6 824	6 092
Falköping	7 951	7 659
Övriga (Tidaholm, Hjo och enskilda abonnenter)	1 317	1 209
Övriga verksamhetsintäkter	<u>264</u>	<u>61</u>
Summa	<u>32 154</u>	<u>30 175</u>

Not 3 Löner och arvoden

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Arvoden	80	41
Månadslön, sem ers	2 540	2 548
Övertid, ob, jour och beredskap	397	691
Förändring semesterlöneskuld	69	-400
Ersättningar, traktamenten	<u>17</u>	<u>20</u>
Summa	<u>3 103</u>	<u>2 900</u>

Not 4 Personalomkostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	881	906
Pensionskostnader	336	526
Löneskatt	79	125
Grupplivsförsäkring	2	6
Övriga personalkostnader	<u>57</u>	<u>65</u>
Summa	<u>1 355</u>	<u>1 628</u>

Not 5 Verksamhetens kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Elektrisk energi	5 805	5 327
Personalkostnader	4 458	4 527
Reparation och underhåll	425	750
Övriga främmande tjänster (röjning ledn, ek tjänster)	455	1 011
Övriga verksamhetskostnader (vattenuttagsavg, kemik)	<u>2 906</u>	<u>2 700</u>
Summa	<u>14 049</u>	<u>14 315</u>

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	99 945	92 085
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter	<u>4 290</u>	<u>7 860</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	104 235	99 945
Ingående avskrivningar	-31 510	-29 182
- Årets avskrivningar	<u>-2 436</u>	<u>-2 328</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-33 946	-31 510
Utgående restvärde enligt plan	70 289	68 435

Not 7 Maskiner, inventarier och fordon

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Maskiner, inventarier och fordon		
Ingående anskaffningsvärden	19 138	17 096
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	1 222	2 085
- Försäljningar och utrangeringar	=	<u>-43</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 360	19 138
Ingående avskrivningar	-8 230	-6 782
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	-	8
- Avskrivningar	<u>-1 532</u>	<u>-1 456</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 762	-8 230
Utgående restvärde enligt plan	<u>10 598</u>	<u>10 908</u>

Not 8 Finansiella intäkter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntor	<u>10</u>	<u>16</u>
Summa	<u>10</u>	<u>16</u>

Not 9 Finansiella kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntekostnader	<u>138</u>	<u>426</u>
Summa	<u>138</u>	<u>426</u>

Not 10 Årets resultat

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Årets resultat enligt resultaträkningen	<u>14 009</u>	<u>11 666</u>
Resultat enligt balanskravet	14 009	11 666
Summa justerat resultat	14 009	11 666

Not 11 Finansiella anläggningstillgångar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Andelar i Borgunda belysningsföretag	<u>15</u>	<u>15</u>
Summa	<u>15</u>	<u>15</u>

Not 12 Fordringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kundfordringar	5 392	3 627
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	107	1 241
Övriga kortfristiga fordringar	<u>9</u>	<u>3</u>
Summa	<u>5 508</u>	<u>4 871</u>

Not 13 Kassa och bank

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bank	8 224	20 794
Summa	<u>8 224</u>	<u>20 794</u>

Not 14 Eget kapital

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Eget Kapital		
Ingående eget kapital	77 277	65 610
Årets resultat	<u>14 009</u>	<u>11 666</u>
Utgående eget kapital	<u>91 286</u>	<u>77 276</u>

Not 15 Långfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående låneskuld	23 000	23 000
Årets amortering	<u>-23 000</u>	=
Utgående låneskuld	<u>0</u>	<u>23 000</u>

	2016	2015
Förfallotider		
Låneskuldens struktur - lånelängd		
Andel rörliga lån		
Andel som förfaller inom 3 år	0%	100 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år		
Andel som förfaller efter 5 år		
Summa	0%	100 %
Räntor		
Låneskuldens struktur - räntor		
Andel med rörlig ränta	0%	30 %
Andel med fast ränta	0%	70 %
Summa	0%	100 %

Not 16 Kortfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Leverantörsskulder	779	2 276
Löneskulder inkl semesterlöner	445	387
Övriga kortfristiga skulder	1 381	856
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>743</u>	<u>1 228</u>
Summa	<u>3 348</u>	<u>4 747</u>

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2017-02-23 kl 10.00

1(4)

Innehållsförteckning	Sida
Deltagare och anslagsbevis	2
Paragraf 1 - 3	3
Paragraf 4 - 5	4

E.S.
T.B.
CD

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2017-02-23 kl 10.00

2(4)

Plats och tid Borgunda Vattenverk kl 10.00-11.30

Beslutande

Torbjörn Bergman (ordf)
Ann Lindgren
Roger Lundberg

Ersättare

Rolf Källman
Håkan Ehn

Erik Nore`n
Rolf Kvarndal

Ovriga deltagande Carl Doverholm, Skarborgsvatten
Torbjörn Bäck, Ekonomienheten
Skövde

Utses att justera Erik Nore`n

Underskrifter

Sekreterare

Paragrafer § 1-5

Ordförande

Justerande

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Instans Kommunalförbundet Skarborgsvatten

Sammanträdesdatum 2017-02-23

Justeringsdatum 2017-03-02

Anslagsdatum 2017-03-06

Överklagningstid t o m

Förvaringsplats för protokollet Skarborgsvattens arkiv

Underskrift

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2017-02-23 kl 10.00

3(4)

§ 1

Val av protokolljusterare

Beslut:

Direktionen beslutar att utse Erik Nore`n till att, jämte ordföranden, justera dagens protokoll.

§ 2

Årsredovisning 2016

Förslag till årsredovisning 2016 har varit utsänt till ledamöterna. Carl Doverholm och Torbjörn Bäck föredrar innehållet för direktionen.

Beslut:

Direktionen beslutar att fastställa densamma och lägga till handlingarna.

§ 3

Renovering av personalutrymmen

Carl Doverholm redogör framtaget förslag för renovering av vattenverkets personalutrymmen, delar av det är orört sedan femtiotalet när vattenverket byggdes, men en ombyggnad behövs även för separerade omklädnings och duschrum, samt att tillgänglighetsanpassa WC. Enligt förslaget så kommer befintliga ytor att omdisponeras.

Beslut:

Direktionen beslutar att framtaget förslag stöds men att man till nästa möte vill ha en kostnadskalkyl.

CD
TB
CD

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2017-02-23 kl 10.00

4(4)

§4

Informationer

Carl Doverholm informerar direktionen om aktuella punkter så som :

Gemensam krisövning, vi har haft möte med medlemskommunernas VA ansvariga och säkerhetssamordnare och beslutat att genomföra gemensamma övningar.

Befintliga intagsledningen, vi fick störningar i pumpningen på Hjällö pga att en skarv på den gamla trätuben i sjön hade gått sönder som vi nu med hjälp av dykare har lagat.

Nya intagsledningen, vi granskar utkast till förfrågningsunderlag för ny ledning och hoppas att kunna lämna ut för upphandling snarast.

Falköpingsledningen nya delen, vi jobbar vidare med framtaget förslag om ny ledningsdragning.

Beslut:

Direktionen beslutar att notera informationen.

§5

Övrigt

Carl Doverholm informerar direktionen om att utbetalningen av arvoden för 2016 är försenat pga att Skövde kommun har bytt lönesystem och har en del utmaningar med detsamma.

Nästa direktionssammanträde är tisdagen den 23 maj kl 13.00

Ordförande avslutar mötet.

Protokollförare : Carl Doverholm

CD
TB
CD

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna -
Skövde, Falköping, Skara

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet Skaraborgsvatten. Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll, räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Det innebär att vi i årets granskning tagit del av direktionens protokoll och handlingar samt granskat delårsrapport och årsredovisningen inkl. underlagen till resultat- och balansräkning. I samband med granskningarna har vi träffat kommunalförbundets ledning.

Årets ekonomiska resultat redovisas till 14 mnkr vilket kan jämföras med ett prognosticerat resultat i delåret på 7,2 mnkr och budgeterat resultat för året på 11,2 mnkr. I resultatet ligger en successiv höjning av vattenpriset med målet att nå en nivå som klarar att egenfinansiera årliga investeringar och då framförallt dubblingen av ledningsnätet. Detta arbete har dock förskjutits i tid vilket ger lägre avskrivningskostnader som tillsammans med lägre kostnader för reparations- och underhållsarbete och röjning av ledningsgator är några viktiga förklaringar till årets resultat.

De två finansiella målen om att höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel samt lånefinansiera investeringar med maximalt 50 % till och med år 2018 anges uppnått eller på väg att uppnås. Det senare beroende på senareläggning av planerade investeringar. Verksamhetsmålet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet bedöms uppnått.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen i allt väsentligt varit tillräcklig.

Vi bedömer att de finansiella såväl som det verksamhetsmässiga målet har uppnåtts.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen och dess enskilda ledamöter.

Borgunda 2017-03-20

Birgitta Johansson
Skövde

Lars Elinderson
Falköping

Barbro Berg
Skara

Granskningsrapport för år 2016 Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionsbedömning.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll, granskning av delårsrapport och underlag för revisorernas överlämnade bedömning, genomgång av årsredovisningens förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och underhandskontakter med kommunalförbundets ledning och ekonom.

Granskningen har inte givit anledning till kritik.

Årets ekonomiska resultat redovisas till 14 mnkr vilket kan jämföras med ett prognosticerat resultat i delåret på 7,2 mnkr och budgeterat resultat för året på 11,2 mnkr. I resultatet ligger en successiv höjning av vattenpriset med målet att nå en nivå som klarar att egenfinansiera årliga investeringar och då framförallt dubbleringen av ledningsnätet. Detta arbete har dock förskjutits i tid vilket ger lägre avskrivningskostnader som tillsammans med lägre kostnader för reparations- och underhållsarbete och röjning av ledningsgator är några viktiga förklaringar till årets resultat.

De två finansiella målen om att höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel samt lånefinansiera investeringar med maximalt 50 % till och med år 2018 anges uppnått eller på väg att uppnås. Det senare beroende på senareläggning av planerade investeringar. Verksamhetsmålet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet bedöms uppnått.

Det är bra att det i årets årsredovisning lämnas information om tidplan och kostnader för investeringsprojektet att dubblera ledningsnätet. Informationen skulle med fördel kunna utvecklas ytterligare med en årlig avstämning av investeringsplanen då det är en mycket central fråga såväl finansiellt som verksamhetsmässigt under en lång period.

Jag bedömer att årsredovisningen för år 2016 i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Jag bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningsbedömning.

Övriga iakttagelser/rekommendationer:

Jag har inte noterat några brister ur intern kontroll synpunkt men då direktionen har ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll bedömer jag att direktionen bör ha en mer aktiv roll och anta en årlig internkontrollplan utifrån en väsentlighet och riskbedömning. Det bör här poängteras att internkontroll inte bara omfattar ekonomi.

Skövde 2017-03-16

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

KSAU § 74/17
Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten
KS2017.0150

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	74/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Skaraborgsvatten samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Skaraborgsvatten har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Skaraborgsvatten
Årsredovisning Skaraborgsvatten 2016
Direktionsmötesprotokoll 170223
Revisionsberättelse Skaraborgsvatten 2016, inklusive granskningsrapport pwc

Skickas till

Skaraborgsvatten
Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-16

Diarienummer: KS2017.0135-2

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Räddningstjänsten Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Missiv helårsbokslut 2016 RÖS
RÖS slutlig årsredovisning
Granskningsrapport PWC 2016
Revisionsberättelse för år 2016
Protokollsutdrag RÖS direktionen 2017-02-23.pdf

Skickas till

Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-16

Diarienummer: KS2017.0135-2

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 75/17

Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg

KS2017.0135

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	73/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	75/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	53/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Helena Dahlström (S) deltar inte i handläggningen av ärendet.

Bakgrund

Räddningstjänsten Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Missiv helårsbokslut 2016 RÖS
RÖS slutlig årsredovisning
Granskningsrapport PWC 2016
Revisionsberättelse för år 2016
Protokollsutdrag RÖS direktionen 2017-02-23

Skickas till

Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Kommunfullmäktige i
medlemskommunerna för
kommunalförbundet Räddningstjänsten
Östra Skaraborg – Skövde, Mariestad,
Töreboda, Tibro, Hjo, Karlsborg och
Gullspång

Ansvarsfrihet för direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt de enskilda ledamöterna i densamma

Härmed översänds Åresredovisningen för 2016 för kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg jämte revisionsberättelse och granskningsutlåtande för år 2016 för beviljande av ansvarsfrihet för direktionen och de enskilda ledamöterna i densamma.

Årsbokslutet godkändes vid direktionens sammanträde 2017-02-23 (D § 17).
Revisorernas berättelse redovisas i direktionen vid dess sammanträde 2017-03-23.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

Räddningstjänsten östra skaraborg
Org nr 222000-1115

Årsredovisning för räkenskapsåret 2016

Kommunalförbundets direktion avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	23
- balansräkning	24
- kassaflödesanalys	25
- noter	26

Verksamhetsberättelse finns som bilaga 1 till årsredovisningen.
Interkontrollplan finns som bilaga 2 till årsredovisningen.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med 118 847 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2015.

Direktionen har haft åtta ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 156 ärenden. Vid septembersammanträdet, som var offentligt, antogs budgeten för år 2017. Beredningsutskottet har haft ett sammanträde med utökad representation där alla medlemskommuner var representerade med anledning av budgeten för 2017. Beredningsutskottet avhandlade ett ärende av ekonomisk natur.

Vid decembersammanträdet 2011 antog direktionen det gällande handlingsprogrammet för mandatperioden. Handlingsprogrammet är det politiska styrdokumentet som redovisar vald ambitionsnivå, organisation och planering för förebyggande verksamhet samt resurser och förmåga för den operativa verksamheten.

Inför innevarande mandatperiod utarbetas nytt handlingsprogram som har fastställts under 2016 gällande 2017-2019.

Allmänt

2016 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder. Organisationen fullföljer påbörjad och beslutad verksamhet enligt plan.

De två mest utmärkande arbetsuppgifterna under året har varit att hantera verksamhetens bedrivande och utveckling på övningsfältet Hasslum samt att över tid hantera vår personalförsörjning.

Vad avser personaltjänsten så fortsätter pensionsavgångarna och nyrekryteringar som en följd därav. Vid våra deltidstyrkor så har rekrytering och utbildning genomförts i syfte att tillföra personal motsvarande de avgångar som varit. Rekrytering av deltidspersonal inom vårt område fortsätter att vara en prioriterad uppgift då det i en ökande omfattning blir allt svårare att rekrytera, vidmakthålla samt kompetensutveckla denna personalkategori.

Särskilda åtgärder bör vidtas och kommer att vidtas i vårt område (kommunerna) för att över tid kunna personalförsejra organisationens behov av kunnig och kompetent personal. Vidare kan det konstateras att möjligheten att rekrytera heltidsbrandmän och brandingenjörer blir allt svårare. I sammanhanget är det ej enbart numerären i sig som kan bli utmanande för framtiden, utan även det faktum att väldigt få personer från Skaraborg söker sig till den av staten anordnade brandmannautbildningarna (Skydd Mot Olycka, SMO), vilket i sig ger negativa effekter avseende möjligheten att bibehålla personalen över tid då anställd personal som kommer långväga ifrån självklart tar möjligheten då den dyker upp att få en anställning i sin tidigare hemkommun. Tendensen är att det ökade uttaget av föräldraledigheter håller i sig och vi kan se ett trendbrott över året i att ta ut föräldraledigheter. Detta påverkar vår över tid pågående schemaläggning och kan leda till ökade kostnader då det saknas personal i ordinarie skift. Några kollegor har under året varit tjänstlediga för att under MSB ledning genomföra internationella insatser. Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2017 har påbörjats. Sjukfrånvaron har sjunkit från 3,6% under 2015, till 3,0% 2016 (målsättningen är 3%). Vi har dock fortfarande ett antal långtidssjukskrivna på varierande sjukskrivningsgrad. Förbundet har under året blivit medlemmar i ett nätverk rörande jämställdhet. Nätverket är ett branschnätverk och benämns "Nätverk för Jämställd Räddningstjänst", NJR. Organisationen verkar för att utveckla oss till en inkluderande arbetsplats.

Vad avser utvecklingen av vår materiel så har vi under året fortsatt omsättningen av våra andningsskydd vilket även kommer fortsätta under 2017. Andningsskydden utgör en mycket viktig del av personalen skyddsutrustning och faller nu för åldersstreck och funktionalitet/säkerhet. Vad avser fordonsomsättningsplanen så har vi under året prioriterat våra servicefordon och personbilar. Vi har även enligt plan införskaffat ett nytt fordon till vår dagtidsstyrka med ett nytt verktyg i form av en skärsläckare. Skärsläckaren är ett bra och effektivt verktyg som vi nu avser anskaffa i flera exemplar. Inom ramen för vår investeringsbudget för 2016 så har förändringar vidtagits för att frigöra medel och därmed kunna införskaffa ett höjdfordon i reserv. Tidigare år så har vi via ett avtal med det nu nedlagda företaget SRTC (Swedich Rescue Training Centre) kunnat hyra ett höjdfordon då våra egna höjdfordon varit på reparation eller service. Det fordon som avses införskaffas är ett begagnat höjdfordon som bedöms kunna levereras i början på 2017. Efter beslut av direktionen får ej nyttjade investeringsmedel överföras från 2016-2017 för att bland annat lösa ut detta viktiga behov. Organisationens förmåga till långsiktig verksamhetsplanering har fortsatt utvecklats vilket innebär att överblicken och behoven för framtiden nu kan sammanföras till ett tydligt arbetsunderlag för kommande budgetarbete, idag till och med 2020. Budgetarbetet för 2017 är genomförd enligt plan. Budgeten fastställdes i september.

Den beslutade organisationsöversynen vid den operativa avdelningen trädde i kraft första januari 2016. Syftet med organisationsförändringen var och är att skapa bättre möjligheter för planering och ledning av operativa avdelningen både ur ett verksamhetsledningsperspektiv men även ur ett operativt perspektiv. Översynen har genomförts inom ramen för nu befintliga resurser och har under årets utvecklats på ett bra sätt. Ytterligare utveckling av den operativa organisationen kommer ske under 2017 i syfte att tillvarata de möjligheter som nu finns att utveckla verksamheter utifrån behov och prioriteringar.

Vår förmåga att leda inom ramen för större händelser (komplexa händelser) har utvecklats under året. Utbildning och övning har genomförts med ett gott resultat där vi kopplat ny teknik och metod till det rollspel som gäller vid arbetet med och tillsammans i en stab. Fortsatt utbildning kommer ske under 2017.

Vad avser den förebyggande verksamheten så har ett förändrat arbetssätt införts avseende myndighetsutövningen som syftar till att tydliggöra myndighetsutövningen i sig, samt skapa ett bättre juridiskt underlag och spårbarhet i ärendehantering. Vidare så har nya arbetsuppgifter tilldelats den operativa personalen som via uppsökande verksamhet i flerbostadshus och dörrknackning i andra typer av boenden, förmedlat information om brandförebyggande åtgärder i bostäder. Samtidigt som denna uppgift löses så genomförs förberedelser/rekognosering av framkörningsplatser och uppställningsplatser inom aktuellt område som besöks. På så sätt genomför vi förebyggande åtgärder såväl inom ramen för den rent förebyggande verksamheten såväl som för den operativa verksamheten. Arbetet enligt denna metod kommer fortsätta under 2017.

Inom ramen för samverkan fortgår arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg samt samverkan med övriga räddningstjänster inom Skaraborg och Västra Götaland. Vad avser samverkan i Västra Götaland så har nu det etablerade nätverket sedan 2015 ”Fyrklövern”, bytt namn till Räddsam VG (Räddningstjänstsamverkan Västra Götaland). Arbetet inom Räddsam VG är och kommer vara en viktig del av vår förmåga att lösa framtidens utmaningar, alltifrån kompetensutveckling, operativ/förebyggande förmåga mm.

För att höja säkerheten vid våra brandstationer så kommer åtgärder vidtas. Under 2016 har vi tillsammans med Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) genomfört en analys av ett anpassat tillträdesskydd till brandstationen i Skövde. Arbetet fullföljs under 2017.

Under året erhöles uppgiften från direktionen att analysera och utarbeta beslutsunderlag för att eventuellt styra om de idag varande kommunala automatiska brandlarmen till räddningscentralen i Skövde. Arbetet fortgår i nära samarbete med våra medlemskommuner och underlag för beslut bedöms föreligga under andra kvartalet 2017.

Skadeförebyggande verksamhet

Under året har ett omfattande arbete genomförts för att öka kvaliteten i avdelningens ärendehantering, framförallt gällande myndighetsutövning. Hantering av ett ärende enligt det nya arbetssättet tar längre tid än tidigare. Konsekvensen blir att färre ärenden kan hanteras av avdelningens medarbetare samtidigt som kvaliteten och resultatet blir bättre, både för räddningstjänsten och den enskilde samhällsmedborgaren.

Följden av att avdelningens medarbetare hinner hantera färre ärenden generellt blir att externt initierade ärenden måste prioriteras framför internt initierade ärenden. Tillsynsärenden, som är merparten av alla internt initierade ärenden, får stå tillbaka för att de externt initierade ärendena, tillståndsansökningar och yttranden, ska kunna hanteras.

Resultatet för året gällande, framförallt tillsyner, understiger det planerade resultatet. Detta innebär att målen i handlingsprogrammet för tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor inte kan anses vara uppfyllda för året. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året, gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat.

Avdelningen har stort behov av fler medarbetare för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter. Befintlig vakant tjänst behöver snarast rekryteras och ytterligare en till två medarbetare bedöms behöva rekryteras till avdelningen framöver, en på grund av pensionsavgång under 2018 och en för att kunna hantera framtida arbetsbelastning.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Lidköping, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg ungefär en gång i månaden under vår och höst med uppehåll över sommaren.

Under året har även en inventering av byggnadstekniskt brandskydd i den äldre trähusbebyggelsen i Hjo genomförts.

Skadeavhjälpan verksamhet

Verksamhetsåret 2016 ligger mycket nära ”olycksåret” 2015 vad gäller antalet insatser. Andelen brand i byggnad har sjunkit något på bekostnad av en höjning av antal brand ej i byggnad. Tyvärr ser vi också en fortsatt ökning av antalet trafikolyckor vilket är mycket olyckligt.

Sammanlagt har sju personer mist livet på grund olyckor inom RÖS område under 2016. Antalet omkomna är glädjande nog på en av de lägsta nivåerna de senaste åren.

Vår nya befälsorganisation har nu varit i drift under i stort sett hela verksamhetsåret. En snabb reflektion kring detta ger vid handen att vi avsevärt ökat vår förmåga att leda och utveckla både enskilda arbetsuppgifter som hela avdelningen. En djupare utvärdering av den nya organisationen skall göras kommande höst.

14 fördjupade olycksundersökningar genomfördes under 2016 för att skapa mer kunskaper kring hur olyckorna kunde ske samt hur räddningsinsatserna kan effektiviseras. Inskolning av en ny medarbetare Erik Lyckebeck i rollen som utredare har pågått under året.

De mål som valts att analyseras för 2016 anses i vara uppfyllda.

Årets största utmaning har varit att säkra upp förbundets tillgång till befintligt övningsfält vid Hasslum. Detta är nu gjort i det korta perspektivet och arbetet med en långsiktig lösning är uppstartat.

Drift och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpan verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till största delen att göra kontroller och reparationer på fordon, materiel samt brandstationer. Driftavdelningen försörjer även alla stationen med förbrukningsmateriel, byten av brandslang och andningsskydd efter insatser och övningar. Under 2016 har övningsfältet på Hasslum tillkommit som en uppgift för driftavdelningen. Denna uppgift ligger utanför vårt tidigare arbetsfält och innebär att vår arbetsbelastning har ökat markant. Om Hasslum blir en permanent del av våra arbetsuppgifter krävs det personella tillskott för att kunna lösa uppgifterna långsiktigt. För närvarande har driftavdelningen 3 drifttekniker som har som huvuduppgift att serva deltidstationerna och brandvärnen. I Mariestad och Skövde sköter heltidsbrandmännen till största delen dessa kontroller på fordon och materiel åt driftavdelningen. Driftavdelningen ombesörjer även samordning av all upphandling av fordon och materiel samt ser till att vi har ett fungerande radiolänknät. Driftavdelningen ansvarar även för att räddningstjänsten har ett tillfredställande försäkringsskydd.

Driftavdelningen planerar och genomför kontinuerligt underhåll och renoveringar på våra brandstationer. Underhållsplaner uppdateras fortlöpande och renoveringar genomförs i möjligaste mån av egen driftpersonal för att få så god ekonomi som möjligt. Här har vi genom åren haft god hjälp av egen duktig personal som vi tidvis har lånat från operativa avdelningen. Den möjligheten ser vi av olika skäl minska nu och framöver. Nedanstående förteckning är exempel på renoveringsåtgärder på våra brandstationer under 2016.

- Omfattande brandskyddsåtgärder/renoveringar på brandstationerna i Skövde och Mariestad
- Renovering av tvätthallsgolv i Tibro
- Uppsättning ny ytterbelysning i Hjo
- Utvändig målning av verkstadsbyggnad i Mariestad

Under 2016 har driftavdelningen upphandlat och fått levererat

- Två servicefordon
- Ett mindre släckfordon till SMO styrkan med skärsläckarsystem
- En ny insatsledarbil
- En bättre begagnad VW Passat
- En ny tankbil
- Nya lyftkuddar till hela förbundet
- Nya värmekameror

Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor

Två möten med Krishanteringsrådet östra Skaraborg har genomförts. Årets teman har utgjorts av långvariga el- och teleavbrott samt återtagande av civilt försvar. Förbundet ingår i länsstyrelsens regionala krishanteringsråd.

En riskanalys för räddningstjänstförbundet enligt lag om skydd mot olyckor har framtagits. Nytt handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande åtgärder mot brand har antagits.

Räddningstjänstssamverkan sker vidare dels inom ramen för konstellationen Samhällsskydd Skaraborg och dels inom det regionala samverkansorganet Räddsam VG. Räddningstjänsten har varit representerad vid samtliga dessa möten.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse samt medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar.

Ekonomiskt resultat

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan.

Resultatet för året visar på ett överskott på 1 092 tkr. Relaterat given uppgift (att upprätta nollresultat) uppfattas det att det ekonomiska resultatmålet är uppnått. Direktionen fattade beslut om att kostnaderna för övningsfältet Hasslum skulle tas på resultatet vilket skulle innebära ett underskott på 1 mnkr. Mot bakgrund av årsbokslutet kan det konstateras att kostnaderna för övningsfältet inrymts inom budget. Med anledning av stora pensionsförändringar under första halvåret visade halvårsbokslutet ett negativt resultat på 4 mnkr. Under andra halvåret har omregleringar av särskild avtalspension genomförts som positivt påverkat resultatet. Vidare har intäkterna ökat med 1,6 mnkr. Anledningen till detta är intäkter som ej budgeterats för 2016 avseende hyresintäkter för övningsfältet. Intäkterna avseende automatiska brandlarm har ökat med 400tkr till följd av ett förändrat arbetssätt, då det gäller rapportering. Kostnaderna har under året balanserats med en månatlig prognostisering. Ökning av kostnader har skett avseende personalkostnader, fordonsreparationer, datakostnader samt övningsfältet (kostnader för övningsfältet har överskridits med 200tkr med hänsyn till att möjliggöra fortsatt övning med exempelvis flygplansräddningsmodul). Vidare ökar pensionsutbetalningen. Vad avser minskade kostnader så har särskilda besparingsåtgärder vidtagits för att få verksamheten i balans. Härvid har besparingar skett avseende arbetarskydd, fastigheter, kommunikation, avskrivningar inventarier, samt särskild avtalspension. Vidare har två vakanser (pensioneringar)ej tillsatts för att ytterligare balansera verksamheten.

Investeringar har i huvudsak följt investeringsplanen dock så har planen justerats avseende behovet av ett reservhöjdfordon, samt fullföljandet av omsättning av andningsskydd, vilket inneburit att dessa åtgärder inplanerats för genomförande 2017. Vid direktionsmötet i december beslutade direktionen att överföra investeringsmedel från 2016 till 2017 med syfte att kunna fullfölja planerade investeringar. Resultatmässigt så överförs ej nyttjade investeringsmedel motsvarande 1,4 mnkr från 2016 till 2017.

Relaterat uppnått resultat på 1 092tkr och den tidigare prognosen på - 1 mnkr (övningsfältet) så kan resultatförbättringen relateras till över året förändrade pensionskostnader (+ 1,5mnkr), samt vidtagna besparingsåtgärder (två vakanser andra halvåret plus övriga besparingar 600tkr).

God ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts. Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Framtid

I det tidsmässiga korta perspektivet kommer fortsatt stor kraft att läggas vid att skapa möjligheter till ett nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. De möjligheter övningsfältet i Skövde har bedöms möjliggöra både övningsverksamhet såväl som utbildningsverksamhet. Inom ramen för Räddningstjänstsamverkan kommer fortsatt arbete att ske med avsikten att med stöd av MSB möjliggöra platslagda utbildningar i Skövde. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att fortsätta arbetet med att tillsammans med respektive medlemskommun analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Detta arbete bedrivs mot bakgrunden av den samhällsförändring som sker över tid och hur vi som räddningstjänst bör utvecklas för att möta morgondagens krav på räddningstjänst. Förbundets verksamhet pågår och löses enligt beslutad verksamhetsplan. Under 2017 kommer RÖS ledning att tillsammans med medlemskommunerna fullfölja uppstartade "framtidseminarium" med syftet att analysera de framtida behov som föreligger och därmed börja det grundläggande arbetet med nästkommande handlingsprogram för 2019-2023. Grunden till kommande diskussioner och planeringsarbete skall ses i ljuset av den förändrade omvärldsbild som nu upplevs, både ur ett nationellt och regionalt perspektiv såväl som ur ett lokalt perspektiv.

Vad avser de ekonomiska förutsättningarna så är det en förutsättning att de inriktningar som beslutats fram till och med 2019 minst inryms i de kommande årsbudgeterna för att lösa erhållna uppgifter. Under budgetarbetet för 2018 kommer behovet av en femte brandman i skiftet till Skövde styrkan tydliggöras vilket innebär en kostnadsökning. I sammanhanget är det orimligt att med Skövde kommuns utvecklingsambition och dess förändrade riskbild fortsatt vara organiserade, antalsmässigt, som styrkan i Gullspång eller Mariestad. Osäkerheter råder avseende framtida pensionskostnader och då företrädesvis den särskilda avtalspensionen som brandmännen har. Förbundsdirektören ser fram emot ett tätare arbete med medlemskommunerna i syfte att kunna följa den pågående samhällsutvecklingen och därtill kunna anpassa räddningstjänstens verksamhet så att lagstiftning följs och uppgifter löses för framtida behov enligt de krav som åligger räddningstjänsten. Sammanfattningsvis kommer följande arbetsområden utgöra grunden för vår fortsatta utveckling:

- Utveckla långsiktighet i planering med bäring på nästa handlingsprogram 2019-2023
- Utveckla förmågan att kunna öva och utbilda i Skövde på övningsfältet Hasslum
- Utveckla vår ledningsförmåga. En utvecklad ledningsförmåga innebär ett ökat krav på befälsutbildning och träning
- Utveckla vår förmåga till samverkan med andra
- Fullfölja implementera fastställd målbild och genomförandeidé för vår fortsatta utveckling
- Personaltjänst där rekrytering och kompetensutveckling är tyngdpunkten
- Ekonomisk uppföljning kopplat till fortsatt utveckling
- Uppföljning av omsättningsplaner, drift och underhållsplaner

Skövde den 23 februari 2017

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

====

Omvärldsanalys

Räddningstjänsten Östra Skaraborg strävar efter att följa medlemskommunernas utveckling. Inom det gemensamma geografiska området kan det konstateras att utvecklingen inom respektive kommun sker i olika tidsförhållanden och med olika ambitioner. Denna förutsättning påverkar räddningstjänstens fortsatta utveckling och kräver en tydligare kommunikation och närhet till respektive kommun för att möjliggöra en långsiktig och hållbar verksamhetsplanering som innefattar framtida målsättningar, ambitioner och kostnader.

En alltmer påverkande faktor är MSB (Myndigheten för Samhällskydd och Beredskap) begränsade möjligheter att fullfölja tidigare ambitioner med att skapa rekryteringsunderlag för heltidsbrandmän, bistå med kompetensutveckling av räddningstjänstpersonal samt driva fortsatt utveckling av räddningstjänsten. Konsekvensen av detta är att vi som organisation alltmer måste ta ansvar för egen kompetensutveckling. Som en konsekvens av denna situation har räddningstjänsterna i Västra Götaland förtydligat och intensifierat samvekan mellan räddningstjänsterna i syfte att kunna påverka myndigheter och beslutsfattare i en positiv riktning avseende räddningstjänsternas framtida utveckling. Samverkan har manifesterats genom att vi idag är organiserade inom ett samverkansnätverk som avser hela Västragötaland och dess räddningstjänster. Vidare så utvecklas samarbetet med polismyndigheten och ambulansverksamheten för att på det lokala planet möjliggöra en ökad effektivitet med avsikten att skapa ett tryggare och säkrare samhälle.

Flerårsöversikt

	2016	2015	2014	2013	2012
Allmänt					
Antal anställda	347	346	362	350	347
Befolkning	118 847	115 900	115 900	115 900	115 900
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettokostnader, tkr	-88 064	-85 301	-82 591	-80 684	-75 699
Personalkostnader, tkr	-65 345	-63 802	-62 523	-60 827	-57 959
Nettoinvesteringar, tkr	3 980	5 950	10 150	5 150	10 450
Resultat					
Årets resultat, tkr	1 092	850	2 215	-696	4 644
Eget kapital, tkr	27 363	26 271	25 422	23 206	25 458
Finansiering					
Medlemsbidrag, tkr	88 576	86 080	82 888	79 040	76 180
Övriga intäkter, tkr	6 719	5 535	5 270	6 238	6 304
Nyckeltal					
Soliditet %	27	27	25	26	39
Likviditet %	144	145	141	152	224

Måluppfyllelse

· Finansiella mål

Mål och måluppfyllnad

Resultatmål

Budget och plan för 2016 upprättades med ett nollresultat. Med anledningen av behovet att fortsatt kunna öva på övningsfältet Hasslum beslöt direktionen att kostnaden för fältet skulle belasta resultatet 2016. Direktionen har beslutat att kommunalförbundet inte skall budgetera något överskott i resultatet. Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Måluppfyllnad

Resultatet för året påvisar ett överskott på 1 092 tkr. Det positiva resultatet beror på ökade intäkter i form av fler fakturerade automatlarm och intäkter från övningsfältet samt att två vakanta tjänster ej är tillsatta under andra halvåret. Kostnaderna för pensioner har minskat p.g.a att omreglering har skett avseende särskild ålderspension för några medarbetare.

Vidare har särskilda besparingsåtgärder vidtagits när det gäller lokal- och kommunikationskostnader. Orsaken till besparingarna har varit att balansera upp det underskott som uppstod i samband med halvårsbokslutet.

Investeringsmål

Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som Direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. Direktionen beslutade för 2016 om investeringar för 3 980 000 kr. Beslut togs även att överföra investeringsmedel från 2015 till 2016 med 3 478tkr mot bakgrund av senarelagda investeringar.

Måluppfyllnad

Planerade investeringar har genomförts med vissa begränsningar. Detta har föranlett senarelagda investeringar vilket innebär lägre avskrivningar än planerat under 2016.

Under året har investeringar skett avseende två st servicefordon till driftavdelningen, ett mindre släckfordon med skärsläckarsystem, en insatsledarbil, en personbil, en tankbil, nya luftkuddar samt nya värmekameror. Vidare har fullföljandet av investeringarna avseende andningsskydd genomförts.

Direktionen har beslutat att överföra ej utnyttjade investeringsmedel för 2016 till 2017, till en summa av 1 414 tkr.

Inom ramen för resultatet har även särskilda åtgärder vidtagits för det interna systematiska brandskyddsarbetet vid stationerna i Skövde och Mariestad.

Målet att investeringsvolymen skall ligga inom given ram är uppnått.

Verksamhetsmässiga mål

Skadeförebyggande verksamhet

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram för 2011 till 2014. Målen finns också dokumenterade i riktlinjerna för förebyggande verksamheten. Säkerhetsmålen är övergripande målsättningar för verksamheten. Prestationsmålen är mätbara målsättningar som syftar till att verksamheten ska uppfylla säkerhetsmålen, därför behandlas endast prestationsmålen i denna måluppfyllelse även om samtliga målsättningar redovisas.

Säkerhetsmål

Mål:

Räddningstjänsten ska erbjuda invånarna inom medlemskommunerna ett likvärdigt skydd mot olyckor genom förebyggande verksamhet utifrån den kommunspecifika riskbilden.

Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggningar för hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva vara ska minimeras.

Prestationsmål

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för brandsäkerheten enligt lagen om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2016 och inriktning för 2017-2019”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2016 är att genomföra 267 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO), varav ca 40 st. ska genomföras på badplatser. Utöver detta planeras att genomföra 4 tillsyner av farlig verksamhet, enligt LSO 2 kap 4 §, under året.

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 210 av 267 tillsyner, vilket motsvarar 79 % av årets totalt antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen. Ca 42 av de 210 tillsynerna utgörs av kommunala badplatser och hamnområden, vilket innebär att 168 tillsyner av annan verksamhet än badplatser och hamnområden genomförts under året. Under året har 3 tillsyner enligt LSO 2 kap. 4§ om farlig verksamhet genomförts, en mindre än planerat.

Analys:

Verksamhetens resultat understiger det planerade resultatet för året. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat. När det gäller tillsyn av farlig verksamhet är orsaken till att endast tre tillsyner genomförts att en verksamhet som var planerad att tillsynas har lagts ner. **Målet anses Ej vara uppfyllt.**

Av de tre anledningarna till att årets resultat är sämre än planerat är det främst tillgången till handläggare som bör påverkas av räddningstjänsten. Åtgärden för att målet ska kunna uppfyllas framöver är att rekrytera fler handläggare till avdelningen. Alternativet är att genomföra färre tillsyner, vilket skulle få följden att samhällets brandskydd blir sämre och sämre för varje år som går, vilket inte anses acceptabelt.

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för anläggningar med hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor i tillståndspliktig mängd ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2016 och inriktning för 2017-2019”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2016 är att genomföra 101 tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 54 av 101 tillsyner, vilket motsvarar 53 % av årets totala antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen.

Analys:

Resultatet för året understiger det planerade resultatet. Det finns, i huvudsak, tre anledningar till att målen för året, gällande tillsyn, inte uppnås. Anledningarna är förändrat arbetssätt gällande myndighetsutövning, för få handläggare av ärenden samt att andelen andra arbetsuppgifter har ökat. **Målet anses Ej vara uppfyllt.**

Av de tre anledningarna till att årets resultat är sämre än planerat är det främst tillgången till handläggare som bör påverkas av räddningstjänsten. Åtgärden för att målet ska kunna uppfyllas framöver är att rekrytera fler handläggare till avdelningen. Alternativet är att genomföra färre tillsyner, vilket skulle få följden att samhällets hantering av brandfarlig och explosiv vara blir sämre och sämre för varje år som går, vilket inte anses acceptabelt.

Mål:

Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor ska handläggas inom angiven tid, (tre månader).

Resultat:

Samtliga tillståndsansökningar har behandlats inom 3 månader från att kompletta ansökningshandlingar har inkommit till Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Analys:

De flesta tillståndsansökningar gäller hantering av mindre mängder brandfarliga och/eller explosiva varor för verksamheter som är kända inom räddningstjänsten, vilket innebär att hanteringen går snabbt och resulterar i en kortare handläggningstid. Även mer omfattande tillståndsansökningar har hanterats inom tidsramen. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Boende inom förbundets medlemskommuner ska ges ökade möjligheter att skydda sig mot brand genom att Räddningstjänstens samlade personalresurs används vid information, rådgivning och utbildning.

Resultat:

Under året har räddningstjänsten nått ut med information, rådgivning och utbildning till en stor andel människor. Räddningstjänsten har nått ca 10 476 personer genom olika informationsinsatser, 1 558 personer genom

brandutbildning och 1 397 personer genom hembesök. Sammanlagt har 13 431 personer nåtts. I resultatet är inte personer som nås av räddningstjänstens information via radio, internet, sociala medier och liknande medräknade, då dess antal är svårt att uppskatta.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg ungefär en gång i månaden under vår och höst med uppehåll över sommaren. Räddningstjänsten Östra Skaraborg deltar i radion men förmedlar, vid behov, även information från övriga räddningstjänster i gamla Skaraborg. Informationen utgörs av att berätta om intressanta insatser som räddningstjänsten genomfört och koppla förebyggande information till dessa. Även säsongsbaserad information tas upp.

Räddningstjänstens användning av Facebook och Twitter har fortsatt under året för att nå ut med information till allmänheten. I skrivande stund har räddningstjänsten 1 193 följare på Twitter och 2 136 personer som gillar räddningstjänstens Facebooksida. Antalet för motsvarande period föregående år var 988 följare på Twitter och 1 719 följare på Facebook. Detta innebär en ökning på 21 respektive 24 %. Flera inlägg, på Facebook, som visar räddningstjänstens verksamhet har fått många positiva kommentarer från allmänheten, vilket är mycket bra och visar att räddningstjänsten gör bra saker som uppskattas av allmänheten.

Analys:

Räddningstjänsten har målsättningen att ständigt förbättra vår effektivitet när det gäller att nå ut med framförallt information till allmänheten men även gällande utbildning och rådgivning. Därför har arbetsuppgiften med hembesök startats.

Antalet informationstillfällen och antalet personer som har nåtts av information till allmänheten är något lägre än planen för året, vilket innebär att målsättningen för året för denna uppgift inte är uppfylld.

De nya hembesöken kompletterar resultatet och gör att det sammanlagda antalet informationstillfällen istället uppgår till 188 st, vilket är fler än året innan. Räddningstjänsten når ut med någon form av brand relaterad information till drygt 13 431 personer under ett år, vilket motsvarar ca 11 % av invånarna i räddningstjänstens medlemskommuner.

Anledningen till minskningen, borträknat hembesöken, beror till stor del på minskad efterfrågan från allmänheten, få egna evenemang dit allmänheten bjuds in samt inte tillräcklig reklam om vad räddningstjänsten kan bidra med när det gäller information till allmänheten. I resultatet är inte information via radio, internet, sociala medier, osv. medräknat utan endast den information som ges direkt av räddningstjänsten på plats ute i samhället eller vid besök hos räddningstjänsten. Räknas övrig information in nås många fler av medlemskommunernas invånare. Det effektivaste sättet att nå fler personer är att genomföra fler egna evenemang, som t.ex. öppet hus, och göra mer reklam för räddningstjänstens verksamhet, på hemsida, i radio och i sociala medier. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Räddningstjänsten ska aktivt verka för att öka andelen boendemiljöer som har individuellt anpassat brandskydd, dock minst brandvarnare.

Resultat:

Detta görs framförallt genom hembesök, information till allmänheten och utbildning av medlemskommunernas personal. Räddningstjänsten har vid olika tillfällen delat ut brandvarnare till allmänheten som bekostats av försäkringsbolag. Vid hembesök delas brandvarnare ut till de som inte har någon. Vid hembesök, brandinformation och brandutbildning är brandvarnare och annat individuellt anpassat brandskydd, som t.ex. spisvakt, ett naturligt moment som tas upp tillsammans med vikten av att även ha tillgång till släckutrustning i sitt hem. Räddningstjänsten informerar medlemskommunernas företrädare, t.ex. säkerhetssamordnare och chefer

på olika nivåer, om vikten av ett individuellt anpassat brandskydd, när möjlighet för detta ges.

Analys:

Information om individuellt anpassat brandskydd till olika företrädare för medlemskommunerna och till allmänheten bör ha en positiv inverkan genom att öka medvetandegraden om denna typ av brandskydd och dess funktion. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Rengöring och brandskyddskontroll ska genomföras enligt beslutade frister.

Resultat:

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll genomförs enligt beslutade frister. Räddningstjänsten har fortfarande begränsade möjligheter att genomföra uppföljningen få räddningstjänsten inte har tillgång till registren över rengöring och brandskyddskontroll.

Analys:

Uppgiften att sköta rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ligger hos skorstensfejarmästarna i respektive sotningsdistrikt och har under året sköts enligt plan. Uppföljningsproblematiken kommer att lösas när samtliga upphandlade skorstensfejarbolag börjar redovisa rengöring och brandskyddskontroll i deras nya system Ritz och räddningstjänsten får inloggningsmöjlighet i systemet. Det är i nuläget oklart när räddningstjänsten får denna inloggningsmöjlighet. Två av tre skorstensfejarmästarbolag har infört systemet men det är oklart när systemet kan leverera den information som räddningstjänsten efterfrågar. **Målet anses uppfyllt.**

Skadeavhjälpande

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. Direktionen fattar normalt beslut om vilka mål som ska analyseras mer i detalj under ett specifikt verksamhetsår. Innevarande år har Handlingsprogrammet varit föremål för revidering och inga nya mål har tillkommit. Med anledning därav har valts att mäta de sedvanliga tiderna samt följa upp det mål som under 2015 ej ansågs helt uppfyllt.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att utföra räddningsinsatser vid olyckor med spårbunden trafik.

Resultat:

Efter analys har insetts att RÖS förmåga att hantera olyckor med spårbunden trafik har varit begränsad. Även Länsstyrelsen har vid sin tillsyn påpekat detta. Den uppgjorda åtgärdsplanen är nu uppfylld. Detta innebär att en insatsplanering är gjord, ny kompletterande materiel är införskaffad och aktuell personal har utbildats att hantera materielen. Grundkompetensen anses därför tillfyllest.

Analys:

Målet anses uppfyllt.

Mål

Den operativa räddningstjänstens insatser skall påbörjas inom angiven tid (insattiden) samt utföras på ett snabbt

och professionellt sätt och med ett optimalt resultat. Utvärdering av räddningsinsatserna gör bland annat genom:

- studera anspänningstider och insatstider

Resultat:

Vid införandet av det nya verksamhetsledningssystemet Daedalos och tillhörande ny händelserapportering ändrades förutsättningarna något gällande analys av tider. Bland annat försvann möjligheten att på ett enkelt sätt ta fram medianvärden istället för medelvärden för anspännings- och insatstider. Detta kommer vi hantera inför nästa år. För att säkerställa att organisationen ändå uppfyller uppställda mål går samtliga tider igenom manuellt månadsvis. Inga avvikelser har identifierats under 2016. Anmärkningsvärt är RiB-stationernas låga anspänningstider. De får anses mycket snabba. Även om anspänningstiderna på heltidsstationerna tenderar att ligga vid den övre gränsen på 90 sekunder så hålls fortsatt insatstiderna mycket låga inom dessa områden.

Analys:

Målet anses uppfyllt

Drift- och underhåll

Måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Mål

Resultat:

Viss eftersläpning av månadskontroller har tidvis uppstått pga. hög arbetsbelastning hos driftteknikerna. Följande aktiviteter har i stort genomförts enligt gällande rutiner.

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Analys:

Målet för 2016 anses till största del uppnått.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Resultat:

Genomförda underhållsåtgärder har till största del genomförts med egen personal. Inköpta tjänster har endast skett där vi saknat kompetens eller behörighet att utföra arbetet.

Analys:

Målet för 2016 anses uppnått.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Måluppfyllnad

Under 2016 sker avstämning inom två områden; risk- och sårbarhetsanalyser och samverkan.

Risk- och sårbarhetsanalys

Mål

Räddningstjänsten ska i samverkan med medlemskommunerna och andra berörda medverka till att aktuella risk- och sårbarhetsanalyser finns upprättade

Resultat:

Räddningstjänsten har medverkat i arbetet med att ta fram risk- och sårbarhetsanalyser i kommunerna Skövde, Tibro och Karlsborg. Dessa är färdigställda och antagna. Målet bedöms uppnått. Kommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång har valt att inte fortsätta arbetet med de gemensamma dokumenten. Beträffande risker inom räddningstjänstens område bedöms ändå målet som nått.

Vid länsstyrelsens tillsyn av räddningstjänsten ställdes krav på att delarna rörande risker enligt Lag om skydd mot olyckor skall redovisas i ett separat dokument. Sådan riskanalys har färdigställts och antagits av direktionen vid dess sammanträde i december 2016.

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Samverkan

Mål

Genomföra två samverkansmöten årligen (Krishanteringsrådet) och uppföljningsmöten med avtalsparter och andra som berörs enligt LSO 1 kap 6§.

Resultat:

Årets två möten har planenligt genomförts.

Uppföljningsmöten med avtalslutande räddningstjänstorganisationer genomförs under hösten 2016. Beträffande industribrandförsvaren har uppföljning huvudsakligen skett i samband med tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor och uppföljning av farlig verksamhet. Uppföljningsmöte avtal om hjälp för räddningstjänst har genomförts med Nerikes Brandkår.

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Mål

Medverka i medlemskommunernas och andra aktörers krisplanering och krisledningsövningar.

Resultat:

Under året har inga kommunala ledningsövningar genomförts som fordrats räddningstjänstens medverkan. Under hösten genomfördes en två dagars ledningsövning där såväl kommunledning i Skövde som räddningstjänstens stab övades.

Räddningstjänsten har varit representerat vid vissa av medlemskommunernas POSOM-möten. Räddningstjänsten har medverkat i en larmövning i Hjo kommun.

Analys:

Med hänsyn till låg efterfrågan på räddningstjänstens medverkan bedöms ändå målet vara nått.

Personaltjänst

Mål:

Mångfalden bland personalen ska ökas genom särskilda aktiviteter vid personalrekrytering.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till erforderlig personal i operativ tjänst för att ständigt upprätthålla en grundberedskap.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till personal med rätt kompetens i en omfattning så att behovet av räddningsledare tillgodoses.

Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3% per år. Genom aktivt arbetsmiljöarbete skall antalet arbetsskador minska.

Skövde kommun har bytt HR- och lönesystem hösten 2016. På grund av problem med leveransen av detta system så saknas i vissa fall exakta siffror för helåret. I dessa fall har vi därför fått utgå ifrån exakta siffror från 160831 och därpå gjort ett överslag för återstoden av året. Dessa framtagna siffror är markerade med en * om de visar exakta siffror för 160831 alternativt ** om de visar ett överslag för helåret.

Siffrorna för åldersstruktur är omgjord och visar nu åldersstruktur för all heltidspersonal respektive deltidspann. Jämförande siffror är därför borttagna eftersom de inte ses som relevanta.

Måluppfyllnad

Räddningstjänsten strävar efter att öka mångfalden. En administratör har slutat och ersatts av en kvinna. På operativa avdelningen har en kvinna fått tillsvidareanställning och två kvinnor fått vikariat. En av de kvinnliga vikarierna arbetar fortfarande i organisationen och målsättningen är att hon ska erbjudas en tillsvidareanställning. På deltidstationerna finns tre kvinnliga deltidspann, två har rekryterats under 2016. Mångfalden har således ökat något under 2016.

Bemanningen vid heltidstationerna har inte vid något tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Så inte heller vid deltidstationerna. Vi har brist på styrkeledare pool i Gullspång samt Karlsborg och det är svårt att hitta kandidater som vill studera och vara borta från arbete och hem den tid som krävs.

Sjukfrånvaron har sänkts från 3,6 till 3,0%** . Vi har dock fortfarande ett antal långtidssjukskrivna på varierande sjukskrivningsgrad.

Personal

Under året har åtta heltidsanställda medarbetare slutat sin anställning, vilket resulterar i en högre personalomsättning än vad vi är vana vid. Fem av dessa avgår dock med pension medan tre har bytt arbetsgivare. De två brandmän som gått till ny arbetsgivare har valt en räddningstjänst på den ort de bor.

Av våra deltidanställda brandmän har fyra gått i pension, två flyttat till annan ort och tre valt av sluta av mer privata skäl.

På våra räddningsvårn har en slutat på grund av flytt, en har slutat på ett industrivårn.

Semesteruttaget har ökat och även uttaget av föräldraledighet.

Under 2016 genomfördes övergång till att lönerapportera via Daedalos för deltidbrandmännen. Tidrapporter i pappersformat behövs enbart för frånvaro för deltidbrandmän samt för heltidsanställda och räddningsvårnspersonal. Denna övergång har fungerat väl. I oktober 2016 genomförde Skövde kommun en lansering av nytt HR- och lönesystem. De har haft stora problem med systemleverantören vilket även har påverkat lönehantering negativt hos Räddningstjänsten.

Kompetensutveckling

RÖS genomförde i år en preparandutbildning för nyanställda deltidbrandmän och räddningsvårnsmän med deltagare från såväl den egna räddningstjänsten som från Skara-Götene, Falköping-Tidaholm, Lidköping. 14 personer deltog från RÖS, med följande fördelning: Skövde 2, Karlsborg 2, Töreboda 2, Hova 2, Gullspång 2, Hjo 1, Volvo 3.

Grundutbildning för deltidbrandmän - Räddningsinsats - har genomgått av tio brandmän.

Under året har två heltidsbrandmän och tre deltidbrandmän genomgått befälsutbildning Räddningsledning A. Två heltidsbrandmän har genomgått befälsutbildningen Räddningsledning B.

Bland övriga utbildningar noteras att tre medarbetare genomgått Tillsyn A och en medarbetare Tillsyn B.

13 medarbetare har genomgått UGL (Utveckling av Grupp och Ledare).

Under året har 8 medarbetare startat utbildning för körkortsbehörighet C.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ligger i år på 3,0%***, alltså har sjukfrånvaron minskat jämfört med 2015. Två långtidssjukskrivna brandmän har gått upp i arbetstid till 75 respektive 100%, dock fortfarande inte i ordinarie arbete. Olika skador och sjukdomar har lett till några sjukskrivningar på två till fyra veckor. Vi har också inom administrativa sidan en långtidssjukskrivning på 50% och en sedan tidigare på 75%.

Arbetskadorna och tillbud

Under 2016 har vi haft fem arbetskadorna på heltiden. Tre rör innebandy, en klämskada vid övning med stege samt en frätskada vid tvättmaskin. På deltiden har två olyckor rapporterats, varav en i samband med innebandy. Den andra olyckan var en allvarlig krock med lösa kreatur nattetid. Olyckan kunde ha blivit riktigt otäck men som tur var lyckades föraren hålla fordonet kvar på vägen. Två knäskador och en nackskada blev utfallet.

Tillbud som anmälts har varit tio stycken från heltiden och tre stycken från deltiden. Flertalet har koppling till fordon eller problem med larmutrustning mm. Två allvarliga tillbud har rapporterats vid en bilolycka där två bilar har tagit sig förbi avspärningar. Just sådana incidenter har lett till att brandmän förolyckats på andra orter i landet. Kontroll och åtgärder har vidtagits i samtliga fall.

Enbart en riskobservation har inkommit och behandlats via ledningsgrupp.

Resultat / Analys:

Relaterat givna målsättningar uppfattas målen i huvudsak uppfyllda. Möjligheten att rekrytera personal för att öka mångfalden är starkt begränsad då antagningsförutsättningar på nationell nivå försvårar vår möjlighet att uppnå fastställd ambition.

Analys av ekonomi och ställning

Årets resultat enligt balanskravet i tkr	2016	2015	2014	2013	2012
Resultat enligt resultaträkningen	1 092	850	2 215	- 696	4 644
Realisationsvinster					
Synnerliga skäl				2 327	
Utgående balanskravsresultat	1 092	850	2 215	1 631	4 644

Resultatet (det finansiella)

Resultatet för året påvisar ett överskott på 1 092tkr.

Kapacitet/långsiktig betalningsberedskap

Soliditeten ligger på 27%.

Finansieringen för framtiden behöver överses med anledning av Räddningstjänstens behov av utveckling. Mot bakgrund av medlemskommunernas och samhällets utveckling så påverkas räddningstjänstens uppgifter och förutsättningar att lösa tilldelade uppgifter.

Risikförhållande

Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Risikförhållandet bedöms som lågt.

Kontroll

Kontrollen är god då månadsuppföljningar görs som sedan presenteras för direktionen.

Direktionen har beslutat om internkontrollplan för uppföljning av beordrad och genomförd verksamhet.

Finansförvaltning

Placeringspolicy för Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Syfte

Denna placeringspolicy anger regler för förvaltningen av RÖS:s placerade medel utifrån de riktlinjer som fastställts **2013-04-25**.

Placeringspolicyn anger regler inom följande områden:

- Tillgångsslag
- Begränsningar för tillgångsslag
- Begränsning av ränterisk
- Begränsning av enhandsengagemang
- Etiska krav
- Uppföljning
- Fastställande av policy

Placeringsregler

Tillgångsslag

Förvaltningens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Korta räntebärande värdepapper/fonder.
- Långa räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska aktier/aktiefonder.
- Svenska aktier/aktiefonder.

Begränsningar av placeringar i dessa tillgångsslag redovisas i kommande avsnitt.

Begränsningar för tillgångsslagen

Placeringar i de tillåtna tillgångsslagen skall normalt uppgå till följande andelar av de totala tillgångarna inom förvaltningen. Placeringarna får dock variera mellan angivna högsta och lägsta värden utifrån aktuell situation på finansmarknaden.

Begränsning av ränterisk

Förvaltningens innehav av ”korta räntebärande värdepapper/fonder” skall ha en genomsnittlig räntebindningstid på högst 4 år, men riktvärdet är 2 år. Placeringar skall ske huvudsakligen i svenska räntebärande värdepapper såsom statsskuldväxlar och statsobligationer samt certifikat och obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut och företag med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade .

”Långa räntebärande värdepapper/fonder” får ha en duration på högst 8 år och placeringar ska endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet dvs. Investment Grade, samt i banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige . Duration är ett mått på en tillgångs räntekänslighet och anger tillgångens effektiva återstående löptid.

Utländska räntebärande värdepapper/fonder kan användas om dessa är valutasäkrade i svenska kronor, och får endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade. Durationen avgör om de hamnar under kategorin ”korta” eller ”övriga”.

Även med deposits/fasträntekonton avgör löptiden vilket tillgångsslag dessa tillhör.

Begränsning av enhandsengagemang

Tillgångar som hänförs till en enskild emittent - eller emittenter inom samma koncern - får uppgå till högst **10 %** av de totala tillgångarna inom förvaltningen.

Etiska krav

Vid förvaltningen ska beaktas deklARATIONER och konventioner som har undertecknats av Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Dessutom ska kriterier beaktas för bolag med verksamhet inom kategorierna vapen, tobak, alkohol, spel och pornografi.

För fondplaceringar gäller minimikravet att fonden måste förvaltas i linje med United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI), dvs. att ansvarig förvaltare har vedertagna riktlinjer för socialt ansvarsfulla investeringar (SRI).

Uppföljning

RÖS bör minst två gånger per år se över förvaltningen, med syfte att se om förutsättningar har förändrats, eller om enskilda tillgångsslag driftat och därför avviker från angivna riktvärden (t ex på grund av finansmarknadernas utveckling) och därför behöver rebalanseras. Förbundsdirektören ska minst två gånger per år redovisa utvecklingen av portföljen till direktionen samt att portföljen stämmer överens med fastställd placeringspolicy.

Fastställande av policy

RÖS fastställer placeringspolicyn och beslutar om revidering av denna policy.

Placeringar

Förbundets placeringar uppgår per 161231 till 22 242tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 362tkr. Placeringarna finns som Räntheplaceringar, Räntefonder och Aktiefonder.

.===

Pensionsförvaltning (beloppen är i tkr)

Förbundet har ingen försäkringslösning utan den förmånsbestämda ålderspensionen och den särskilda avtalspensionen för brandmännen ligger som avsättning i balansräkningen.
För att säkra upp de framtida pensionsutbetalningarna så har förbundet upprättat en placeringspolicy som de sätter av pengar till vid behov enligt fastställd plan/fördelning.
Förbundets placeringar uppgår per 161231 till 22 242tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 24 362tkr.
Placeringarna finns som Räntheplaceringar, Ränthefonder och Aktiefonder.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Avsättningar (inkl särskild löneskatt) för pensioner och liknande poster	31 483	30 716
Totala pensionsförpliktelser	31 483	30 716
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; bokfört värde	22 242	22 087
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; marknads värde	24 362	23 796
"Återlånade" medel (skillnad mellan totala pensioner och finansiella placeringars marknadsvärde enligt ovan)	-7 121	-6 920

Investeringsredovisning (beloppen är i tkr)

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Fastigheter	500	394	106
Fordon	2 100	3 974	-1 874
Inventarier	1 000	1 246	-246
IT-stöd förebyggande	100		100
RC i Skövde		21	-21
Rakel	150	300	-150
RÖS-nätet	130	137	-7
Statsbidrag RC			
Summa nettoinvesteringar	3 980	6 072	-2 092

Väsentliga personalförhållanden

För statistik se verksamhetsberättelse, bilaga 1.

Miljöredovisning

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vi genomför kontroller enligt de direktiv som Miljösamverkan Östra Skaraborg tar fram.

Vad avser RÖS fortsatta övningsverksamhet vid övningsfältet Hasslum fullföljs tidigare rutiner och kontroller vad avser miljöpåverkan.

När det gäller transporter så samordnas dessa i så stor utsträckning som möjligt.

Avfall källsorteras och transporteras till miljöstationen Risängen (Skövde).

Förbundet har utarbetat riktlinjer för användning av skum vid insats och övning i syfte att minska miljöpåverkan.

Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd

MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedöms mot bakgrund av gällande budgetproposition få begränsade möjligheter att lösa tilldelade uppgifter inom ramen för rekrytering, utbildning och kompetensutveckling.

MSB:s framtida begränsade förmåga bedöms påverka förbundets möjlighet att hantera den strategiska personalförsörjningen.

Om den utveckling som nu kan förutses inträffar kommer detta att bl.a. innebära ekonomiska konsekvenser för förbundet.

Tidigare avgiftsfria utbildningar kan komma att avgiftsbeläggas samt att vissa utbildningar tvingas att genomföras lokalt eller regionalt i egen regi.

Framtidsbedömning

Organisationen är i en generationsväxling som bedöms pågå de närmsta åren. Detta innebär ett behov av ökad rekrytering samt kompetensutveckling.

Fastigheter fordon och vissa materielsystem är åldersstigna och behöver omsättas.

Den alltmer komplexa risk och hotbild som utvecklas i samhället innebär att vi som en tydlig aktör i samhället måste utvecklas i takt med övriga samhället.

Sammantaget kan det konstateras att det ekonomiska utrymmet för räddningstjänstens fortsatta utveckling och förmåga att lösa uppgifter sannolikt måste justeras.

Resultaträkning	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter		6 937 233	5 534 987
Verksamhetens kostnader	2	-89 084 629	-85 693 265
Avskrivningar	3, 4, 5	-5 166 173	-4 873 007
Verksamhetens nettokostnader		-87 313 569	-85 031 285
Medlemsbidrag	6	88 576 000	86 080 000
Finansiella intäkter	7	29 304	76 796
Finansiella kostnader	8	-297 601	-439 889
Värdepapper resultat		<u>97 829</u>	<u>164 298</u>
Resultat före extraordinära poster		1 091 963	849 920
Årets vinst		<u>1 091 963</u>	<u>849 920</u>

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	3	15 576 008	16 786 879
Maskiner, inventarier, bilar och transportmedel	4, 5	24 888 967	22 771 991
Summa anläggningstillgångar		<u>40 464 975</u>	<u>39 558 870</u>
Skolmåltidskuponger		52 800	64 800
Fordringar	9	22 370 789	4 628 457
Kortfristiga placeringar	10	22 242 058	22 086 778
Kassa och Bank	11	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>59 687 213</u>	<u>57 912 191</u>
Summa tillgångar		<u>100 152 188</u>	<u>97 471 061</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		26 271 499	25 421 579
Årets resultat		<u>1 091 963</u>	<u>849 920</u>
Summa eget kapital		<u>27 363 462</u>	<u>26 271 499</u>
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	12	<u>31 482 706</u>	<u>30 716 024</u>
Skulder			
Långfristiga skulder	13	-	540 482
Kortfristiga skulder	14	<u>41 306 020</u>	<u>39 943 056</u>
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>100 152 188</u>	<u>97 471 061</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	1 091 963	849 920
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	5 166 173	4 873 007
Ianspråktaga avsättningar	766 682	1 265 279
Övriga ej likviditetspåverkande poster	=	<u>19 971</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	7 024 818	7 008 177
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-17 742 332	22 465 822
Ökning/minskning förråd och varulager	12 000	-34 600
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>1 362 965</u>	<u>-5 389 492</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-9 342 549	24 049 907
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-6 072 278	-7 687 037
Ökn/minskn kortfristiga placeringar	<u>-155 281</u>	<u>-219 498</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-6 227 559	-7 906 535
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld	<u>-540 482</u>	<u>-108 830</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-540 482	-108 830
Årets kassaflöde	-16 110 590	16 034 542
Likvida medel vid årets början	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Komponentavskrivningar har införts från 2015. Det som fanns innan 2015 har gåtts igenom och utifrån väsentlighet så låg anläggningarna rätt när det gäller komponenter och avskrivningstider, så någon justering på detta har inte gjorts.

Not 2 Verksamhetens kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Material, entreprenad, konsulter, bidrag och transfereringar	-621 811	-532 821
Kostnader för arbetskraft	-71 349 670	-69 955 605
Övriga verksamhetskostnader	<u>-17 113 148</u>	<u>-15 204 839</u>
Summa	<u>-89 084 629</u>	<u>-85 693 265</u>

Not 3 Mark och byggnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	34 376 870	28 966 165
Årets förändringar		
- Årets investeringar	705 979	5 283 808
- Omklassificeringar	-	<u>126 897</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	35 082 849	34 376 870
Ingående avskrivningar	-17 589 991	-15 922 413
- Årets avskrivningar	<u>-1 916 850</u>	<u>-1 667 578</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 506 841	-17 589 991
Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	-	126 897
- Under året genomförda omfördelningar	-	<u>-126 897</u>
Utgående balans	0	0
Utgående restvärde enligt plan	15 576 008	16 786 879

Not 4 Maskiner och inventarier

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	13 409 067	12 927 049
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>1 392 684</u>	<u>482 018</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 801 751	13 409 067
Ingående avskrivningar	-11 416 291	-10 729 113
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-668 192</u>	<u>-687 178</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 084 483	-11 416 291
Utgående restvärde enligt plan	<u>2 717 268</u>	<u>1 992 776</u>

Not 5 Bilar och transportmedel

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Övriga materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	39 609 384	38 314 281
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	3 973 614	1 921 211
- Försäljningar och utrangeringar	=	<u>-626 108</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	43 582 998	39 609 384
Ingående avskrivningar	-18 830 169	-16 938 025
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	-	626 108
- Avskrivningar	<u>-2 581 131</u>	<u>-2 518 252</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21 411 300	-18 830 169
Utgående restvärde enligt plan	<u>22 171 698</u>	<u>20 779 215</u>

Not 6 Medlemsbidrag

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Skövde	33 114 000	32 181 000
Tibro	6 209 000	6 034 000
Hjo	6 209 000	6 034 000
Karlsborg	6 209 000	6 034 000
Mariestad	23 265 000	22 609 000
Töreboda	6 209 000	6 034 000
Gullspång	<u>7 361 000</u>	<u>7 154 000</u>
Summa	<u>88 576 000</u>	<u>86 080 000</u>

Not 7 Finansiella intäkter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntor	<u>29 304</u>	<u>76 796</u>
Summa	<u>29 304</u>	<u>76 796</u>

Not 8 Finansiella kostnader

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntekostnader	-19 601	-29 889
Ränta på pensionskostnader	<u>-278 000</u>	<u>-410 000</u>
Summa	<u>-297 601</u>	<u>-439 889</u>

Not 9 Fordringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kundfordringar	20 031 649	2 322 646
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 235 618	1 667 447
Övriga kortfristiga fordringar	<u>1 103 522</u>	<u>638 364</u>
Summa	<u>22 370 789</u>	<u>4 628 457</u>

Not 10 Kortfristiga placeringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntebärande värdepapper och fonder	<u>22 242 058</u>	<u>22 086 778</u>
Summa	<u>22 242 058</u>	<u>22 086 778</u>

kr	Anskaffnings värde	Bokfört värde	Marknadsvärde bokslutsdag
Aktiefonder	3 247 710	3 247 710	4 510 801
Räntebärande papper	18 994 348	18 994 348	19 850 757

Not 11 Kassa och bank

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bank	15 021 566	31 132 156
Summa	<u>15 021 566</u>	<u>31 132 156</u>

Not 12 Avsättningar för pensioner

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående avsättning	30 716 024	29 450 745
Pensionsutbetalningar	-1 805 000	-1 767 000
Nyintjänad pension	2 149 997	2 383 252
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	278 000	410 000
Förändring av löneskatt	149 685	247 027
Övrigt	<u>-6 000</u>	<u>-8 000</u>
Utgående avsättning	<u>31 482 706</u>	<u>30 716 024</u>

Not 13 Långfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående låneskuld	540 482	629 341
Årets amortering	<u>-540 482</u>	<u>-88 859</u>
Utgående låneskuld	<u>0</u>	<u>540 482</u>

Långfristiga skulder

Lån hos medlemskommuner	-	<u>540 482</u>
Summa	<u>0</u>	<u>540 482</u>

	2016	2015
Förfallotider		
Låneskuldens struktur - lånelängd		
Andel som förfaller inom 3 år	0 %	35,1 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år	0 %	21,6 %
Andel som förfaller efter 5 år	0 %	43,3 %
Summa	0 %	100 %
Räntor		
Låneskuldens struktur - räntor		
Andel med rörlig ränta	0 %	100 %
Andel med fast ränta	0 %	0 %
Summa	0 %	100 %

Not 14 Kortfristiga skulder

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kortfristig del av skulder till kreditinstitut	-	88 859
Leverantörsskulder	2 317 466	2 188 213
Skatteskulder	66 618	97 278
Löneskulder inkl semesterlöner	7 839 984	7 071 528
Övriga kortfristiga skulder	4 615 055	4 841 238
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>26 466 897</u>	<u>25 655 940</u>
Summa	<u>41 306 020</u>	<u>39 943 056</u>

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg godkänner årsredovisningen.

Skövde 2017-02-23

Rolf Eriksson
1:e vice ordförande

Göte Carling
Ordförande

Björn Fagerlund
2:e vice ordförande

Granskningsrapport för år 2016 Kommunalförbundet Räddningstjänst Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för avtal och utifrån god revisions sed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av direktionens protokoll, granskning av delårsrapport och underlag till revisorernas utlåtande, genomgång av årsredovisning, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa samt underlag för revisionsberättelse. Möten med valda revisorer och verkställande ledning samt kontakter med ansvarig ekonom har också ägt rum.

Granskningen har inte gett anledning till kritik och utifrån genomförda granskningsinsatser har heller inte noterats brister i den interna kontrollen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 1,1 mnkr vilket kan jämföras med ett överskott föregående år på 0,8 mnkr och ursprungligt budgeterat nollresultat som under året dock reviderades till ett underskott på 1 mnkr med anledning av övningsfältet och i delårsrapporten prognosticerat underskott på 3 mnkr. Huvudorsakerna till resultatet och resultatförbättringen är på intäktssidan främst hyror övningsfältet resp. automatiska brandlarm och på kostnadssidan vidtagna besparingsåtgärder inkl. vakanta tjänster samt minskade pensionskostnader med anledning av att omreglering skett avseende särskild ålderspension för några medarbetare.

Verksamheten finansieras i allt väsentligt med medlemsavgifter från kommunerna. För år 2016 erhöles ca 88,6 mnkr vilket var en ökning med ca 2,5 mnkr mot året innan.

Något annat finansiellt mål än budgeterat nollresultat finns inte då erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Som framgår av direktionens årsredovisning uppnås flertalet av årets antagna verksamhetsmål. I några fall bedöms de i analysen som inte uppnådda men åtgärder anges. Jag gör ingen annan bedömning av måluppfyllelsen.

Årsredovisningen och verksamhetsberättelsen för år 2016 bedömer jag redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**. Sammantaget uppfyller de också i allt väsentligt kraven på **rättvisande räkenskaper och god redovisningssed**. Jag rekommenderar dock att de båda dokumenten till nästa år sammanförs till ett sammanhållet dokument benämnd årsredovisning.

Skövde 2017-02-27

Hans Axelsson
Certifierad kommunal revisor

Revisionsberättelse för år 2016

Som utsedda revisorer har vi granskat direktionen för kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallag, god revisionssed och förbundsordning samt med en inriktning och omfattning som vi anser behövs för att ge oss rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har granskat direktionens protokoll och handlingar, delårsrapport, årsredovisning inkl. resultat- och balansräkning och noter samt underlagen till dessa. Vi träffat ordföranden för direktionen samt vid några tillfällen också den verkställande ledningen.

Årets ekonomiska resultat visar överskott med 1,1 mnkr (0,8 mnkr år 2015). Det är betydligt bättre än den under året reviderade budgeten men framförallt i förhållande till det underskott på 3 mnkr som prognostiserades efter sex månader. Huvudorsakerna till resultatet och resultatförbättringen är på intäktssidan främst hyror övningsfältet resp. automatiska brandlarm och på kostnadssidan vidtagna besparingsåtgärder inkl. vakanta tjänster samt minskade pensionskostnader med anledning av att omreglering skett avseende särskild ålderspension för några medarbetare.

Fastställda verksamhetsmål beskrivs, analyseras och bedöms som i huvudsak uppnådda. I några fall uppnås de inte men åtgärder anges för att de ska kunna uppnås.

Vi bedömer att

- direktionen sammantaget har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande
- den interna kontrollen varit tillräcklig
- god ekonomisk hushållning föreligger då det ekonomiska målet såväl som de verksamhetsmässiga målen uppnås helt eller i huvudsak.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma

Skövde 2017-02-28

Birgitta Swenson
Hjo

Åke Karlsson
Karlsborg

Plats och tid	Brandstationen, Skövde, kl. 08.30 – 11.25	
Deltagande	Beslutande	Ersättare
	Göte Carling (kd), ordförande	
	Björn Fagerlund (m)	Anette Karlsson (m)
	Sture Pettersson (s)	
	Anna Karin Johansson (s), tjug ers	
	Alda Danial (l)	
	Mikael Faleke (m)	
	Lars-Åke Bergman (s)	Lars Glad (m)
	Britt-Marie Sjöberg (c)	
	Pierre Rydén (s)	
	Jan Hassel (s)	
	Björn Thodenius (m)	
Övriga deltagande	Ulf Seglert, personalföreträdare	Torbjörn Bäck, ekonom,
	Peter Brandels, personalföreträdare	§§ 16 - 17
	Hans Ingbert, räddningschef	Karl Alexandersson § 20

Utses att justera

Britt-Marie Sjöberg (c)

Justeringens
plats och tid

Underskrifter

Sekreterare

Paragrafer

16 - 29

Hans Ingbert

Ordförande

Göte Carling (kd)

Justerande

Britt-Marie Sjöberg (c)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Direktionen

Sammanträdesdatum

2017-02-23

Datum för
anslags uppsättande

2017-03-08

Datum för
anslags nedtagande

2017-03-29

Förvaringsplats
för protokollet

Brandstationen, Skövde

Underskrift

Rickard Johansson

D § 17

Årsbokslut 2016

Direktionen beslutar

- att godkänna bokslutet,
- att resultatet överförs till eget kapital, samt
- att uppdra åt förbundsdirektören att skicka ärendet till förbundets revisorer

Bakgrund

Förbundsdirektören tillsammans med räddningschef, avdelningschefer och HR företrädare har med stöd av Skövde Ekonomienhet (Torbjörn Bäck) utarbetat årsbokslut för verksamhetsåret 2016.

Förbundsdirektören redovisar i särskild ordning årsbokslutet:

Verksamhet

- Fortsatt utvecklingsarbete pågår avseende organisationen, personal, materiel och metoder.
- Prioriterade verksamheter utgörs av framtiden för övningsfältet Hasslum och personalförsörjning över tid.
- Ökande antal föräldradigheter medför stor tidsåtgång för personalplanering
- Räddsam VG fullföljs enligt plan
- Pågående verksamheter utgörs av mottagande av kommunala automatiska brand larm och förstärkt tillträdesskydd till brandstationer och funktioner.
- Förändrat arbetssätt myndighetsutövning har medfört längre handläggningstid.

Ekonomiskt resultat

- Resultatet för året visar på ett överskott på 1 092 000 kronor. Relaterat given uppgift (att upprätta nollresultat) uppfattas det att det ekonomiska resultatmålet är uppnått.
- Direktionen fattade beslut om att kostnaderna för övningsfältet Hasslum skulle tas på resultatet vilket skulle innebära ett underskott på 1 miljon kronor.
- Mot bakgrund av årsbokslutet kan det konstateras att kostnaderna för övningsfältet inrymts inom budget.

- Med anledning av stora pensionsförändringar under första halvåret visade halvårsbokslutet ett negativt resultat om 4 miljoner kronor.
- Under andra halvåret har omregleringar av särskild avtalspension genomförts vilket positivt påverkat resultatet.
- Intäkterna ökat med 1,6 miljoner kronor. Anledningen till detta är intäkter som ej budgeterats för 2016 avseende hyresintäkter för övningsfältet. Intäkterna för automatiska brandlarm har ökat med 400 000 kr.
- Besparingar i den allmänna verksamheten har genomförts.
- Två vakanser har ej tillsatts.

Personal

- Fortsatta pensionsavgångar kräver rekryteringar över tid.
- Svårare att rekrytera (i stort sett samtliga personalkategorier).
- En brandingenjör rekryterad till förebyggande.
- Sjukfrånvaro har sjunkit från 3,6% till 3,0%.
- Tre-två långtidssjukskrivna varav två i rehabiliteringsåtgärder (fortfarande).

Förebyggande verksamhet

- Nytt arbetssätt- myndighetsutövning har förlängt handläggningstiden.
- Vakans (kommer ytterligare påverka 2017) medfört färre tillsyner.
- Nya förebyggande arbetsuppgifter till operativa personalen har utdelats.
- Camp blåljus genomförd enligt plan.
- Systematiskt brandskyddsarbete vid brandstationerna genomfört
- För Hjo trästad brandskyddsinventering utförd.
- Information via Radio Skaraborg genomförs en gång per månad

Operativ verksamhet

- Förbundet har haft 1535 larm (1598 2015)
- Sju omkomna i samband med olyckor.
- Färre brand i byggnad har inträffat.

- Fortsatt fler trafikolyckor noteras.
- Beslutad organisationsöversyn avseende ledning genomförd och har gett ökad effekt
- 14 fördjupade olycksundersökningar är genomförda.

Samverkan, säkerhet och beredskap

- Två möten med Krishanteringsrådet har genomförts.
- En riskanalys för räddningstjänstförbundet enligt lag om skydd mot olyckor har framtagits.
- Nytt handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande åtgärder mot brand har antagits.
- Räddningstjänstsamverkan via Räddsam VG har utvecklats.

Drift

- Omfattande brandskyddsåtgärder/renoveringar på brandstationerna i Skövde och Mariestad
- Underhållsarbete brandstationer utfört enligt plan.
- Två servicefordon till driftavdelningen inköpta.
- Ett mindre släckfordon med skärsläckarsystem inköpt och tilldelat SMO-styrkan.
- En ny insatsledarbil inköpt.
- En bättre begagnad VW Passat inköpt.
- En ny tankbil inköpt.
- Nya lyftkuddar anskaffade till hela förbundet.
- Nya värmekameror anskaffade.

Förbundsdirektörens analys

- Övningsfältet Hasslum prioriterat.
- Personalförsörjning fortsatt besvärande.
- Beslut om brandstations Skövde framtid väsentligt för fortsatt planering.
- Den 5 brandmannen i skiftet betydelsefull för fortsatt förmågeutveckling.

- Omvärldsbevakning relaterat utvecklingen i medlemskommunerna behöver utvecklas.
- Social oro bedöms kunna öka och påverka räddningstjänstens insatsförmåga. Förbyggande åtgärder behöver intensifieras.
- Hög arbetsbelastning chefer. Bedömt svårt att rekrytera chefer i framtiden.
- Omfattande utmaningar för framtiden

Handlingar

Årsbokslut 2016

Verksamhetsberättelse 2016 (bilaga)

KSAU § 73/17
Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg
KS2017.0135

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	73/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Räddningstjänsten Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Missiv helårsbokslut 2016 RÖS
RÖS slutlig årsredovisning
Granskningsrapport PWC 2016
Revisionsberättelse för år 2016
Protokollsutdrag RÖS direktionen 2017-02-23.pdf

Skickas till

Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta bilagda förslag till ägardirektiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Det nya direktivet ersätter tidigare av kommunfullmäktige antagna direktiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Bakgrund

I ägardirektivet för moderbolaget Skövde Stadshus AB framgår att bolaget ska arbeta med att ta fram förslag till ägardirektiv för koncernbolagen så att kommunens syfte med bolagsinnehaven uppnås. Mot bakgrund av detta har arbete med översyn av Next Skövde Destinationsutveckling AB:s ägardirektiv genomförts i dialog med dotterbolaget.

Förändringar i förslaget till reviderat ägardirektiv återfinns under punkt 3.1 *"Bolagets informationsskyldighet"* där *"Bolagsstyrningsrapport"* har lagts till samt under punkt 4.1 *"Ekonomi"* där ett soliditetskrav om lägst 40 procent tillkommit.

Huvudinriktningen vid revideringen har varit att förtydliga vilket syfte Next Skövde Destinationsutveckling AB har med sin verksamhet vilket är den tredje punkt som innehåller revideringar. I punkt 1.3 *"Syfte med verksamheten"* framgår att bolaget är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den ökar mer än i riket. Bolaget ska verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

Detta ska bolaget göra genom att:

Koncernstaben
TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-07

Diarienummer: KS2017.0128-1

Handläggare: **Monica Schelander**

- ansvara för marknadsföringen av Skövdes besöksmål och bidra till dess utveckling
- aktivt delta i och bidra till kommunstyrelsens arbete med att stärka Skövdes varumärke
- ansvara för att attrahera och utveckla evenemang och möten. Bolaget har ett koordineringsansvar och arbetet sker i nära samarbete med angränsande organisationer
- arbeta för att attrahera och utveckla besöksrelaterade etableringar till Skövde
- ansvara för utveckling av aktiviteter i staden och driva arbetet med att skapa och utveckla event som stärker Skövdes varumärke
- samverka med systerbolag, kommunens sektorer, näringsliv, föreningar och andra organisationer i Skövde
- drivande i samverkan med övriga kommuner och destinationer i Skaraborg samt med regionala och nationella myndigheter och organisationer.

Som underlag för sitt arbete enligt ovan ska Bolaget

- under arbetet med att ta fram affärsplanen kommunicera med moderbolaget, kommunstyrelsens koncernstab om verksamhetens mål och inriktning
- i nära samarbete med berörda sektorer i kommunen utveckla arbetsformer för kontinuerlig samverkan och dialog.

Handlingar

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB
UTKAST 170303 REV Ägardirektiv NEXT.doc

Skickas till

Next Skövde
Destinationsbolag AB,
Skövde Stadshus AB

Monica Schelander

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 76/17

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB

KS2017.0128

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	75/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	76/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	54/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta bilagda förslag till ägardirektiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Det nya direktivet ersätter tidigare av kommunfullmäktige antagna direktiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Bakgrund

I ägardirektivet för moderbolaget Skövde Stadshus AB framgår att bolaget ska arbeta med att ta fram förslag till ägardirektiv för koncernbolagen så att kommunens syfte med bolagsinnehaven uppnås. Mot bakgrund av detta har arbete med översyn av Next Skövde Destinationsutveckling AB:s ägardirektiv genomförts i dialog med dotterbolaget.

Förändringar i förslaget till reviderat ägardirektiv återfinns under punkt 3.1 *"Bolagets informationsskyldighet"* där *"Bolagsstyrningsrapport"* har lagts till samt under punkt 4.1 *"Ekonomi"* där ett soliditetskrav om lägst 40 procent tillkommit.

Huvudinriktningen vid revideringen har varit att förtydliga vilket syfte Next Skövde Destinationsutveckling AB har med sin verksamhet vilket är den tredje punkt som innehåller revideringar. I punkt 1.3 *"Syfte med verksamheten"* framgår att bolaget är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den ökar mer än i riket. Bolaget ska verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

Detta ska bolaget göra genom att:

- ansvara för marknadsföringen av Skövdes besöksmål och bidra till dess utveckling

- aktivt delta i och bidra till kommunstyrelsens arbete med att stärka Skövdes varumärke
- ansvara för att attrahera och utveckla evenemang och möten. Bolaget har ett koordineringsansvar och arbetet sker i nära samarbete med angränsande organisationer
- arbeta för att attrahera och utveckla besöksrelaterade etableringar till Skövde
- ansvara för utveckling av aktiviteter i staden och driva arbetet med att skapa och utveckla event som stärker Skövdes varumärke
- samverka med systerbolag, kommunens sektorer, näringsliv, föreningar och andra organisationer i Skövde
- drivande i samverkan med övriga kommuner och destinationer i Skaraborg samt med regionala och nationella myndigheter och organisationer.

Som underlag för sitt arbete enligt ovan ska Bolaget

- under arbetet med att ta fram affärsplanen kommunicera med moderbolaget, kommunstyrelsens koncernstab om verksamhetens mål och inriktning
- i nära samarbete med berörda sektorer i kommunen utveckla arbetsformer för kontinuerlig samverkan och dialog.

Handlingar

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB
UTKAST 170303 REV Ägardirektiv NEXT

Skickas till

Next Skövde Destinationsbolag AB Skövde
Stadshus AB

Ägardirektiv – Next Skövde Destinationsutveckling AB, 556321-1647

För den verksamhet som bedrivs i Next Skövde Destinationsutveckling AB, nedan kallat Bolaget, gäller dessa ägardirektiv antagna av kommunfullmäktige i Skövde kommun den 24 april 2017 § x och därefter beslutade på bolagsstämma i Bolaget den 27 april 2017 § x.

I detta dokument används begreppet kommunkoncern som ett sammanfattande begrepp för samtliga bolag, nämnder och förvaltningar i Skövde kommun. Vidare används begreppet moderbolag som benämning på Skövde Stadshus AB.

1. Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

1.1 Förhållande till Skövde kommun

Bolaget är ett organ för Skövde kommuns verksamhet och således underordnat kommunen. Bolaget har att följa de ägardirektiv som utfärdas av kommunfullmäktige och moderbolaget. Bolaget ska regelbundet till moderbolaget rapportera om Bolagets ekonomi- och verksamhetsutveckling.

Bolaget ska i sin verksamhet tillämpa de kommunala självkostnads- och likställighetsprinciperna. Bolagets verksamhet ska bidra till kommunnyttan och göra det motiverat för Skövde kommun att äga Bolaget.

Av kommunfullmäktige och kommunstyrelse antagna kommungemensamma styrdokument ska gälla för Bolaget i den utsträckning som anges i kommunens beslut. Varje sådant enskilt beslut meddelas Bolaget genom moderbolagets försorg för beslut i Bolagets styrelse.

1.2 Kommunkoncernverksamhet

Utöver vad som anges i punkt 1.3 ska Bolaget utifrån kommunkoncernperspektiv ha som ändamål att:

- tillsammans med koncernbolagen bidra till kommunnyttan inom ramen för Vision Skövde 2025
- tillsammans med koncernbolagen bidra till utvecklingen av kommunens varumärke och dess värden
- tillsammans med koncernbolagen bidra till hållbar tillväxt i kommunen, god resurshållning och god resultatutveckling.

1.3 Syfte med verksamheten

Bolaget är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den ökar mer än i riket. Bolaget ska verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

Detta ska Bolaget göra genom att:

- ansvara för marknadsföringen av Skövdes besöksmål och bidra till dess utveckling
- aktivt delta i och bidra till kommunstyrelsens arbete med att stärka Skövdes varumärke
- ansvara för att attrahera och utveckla evenemang och möten. Bolaget har ett koordineringsansvar och arbetet sker i nära samarbete med angränsande organisationer
- arbeta för att attrahera och utveckla besöksrelaterade etableringar till Skövde
- ansvara för utveckling av aktiviteter i staden och driva arbetet med att skapa och utveckla event som stärker Skövdes varumärke
- samverka med systerbolag, kommunens sektorer, näringsliv, föreningar och andra organisationer i Skövde
- drivande i samverkan med övriga kommuner och destinationer i Skaraborg samt med regionala och nationella myndigheter och organisationer.

Som underlag för sitt arbete enligt ovan ska Bolaget

- under arbetet med att ta fram affärsplanen kommunicera med moderbolaget, kommunstyrelsens koncernstab om verksamhetens mål och inriktning
- i nära samarbete med berörda sektorer i kommunen utveckla arbetsformer för kontinuerlig samverkan och dialog.

1.4 Ägarintresse

Bolaget ska som ägare till aktier och andelar i juridiska personer tillämpa principerna i detta ägardirektiv i den omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

2. Insyns- och tillsynsfunktion

2.1 Kommunstyrelsens insyns- och tillsynsfunktion

Moderbolaget har kommunens uppdrag att förse kommunstyrelsen med den information från Bolaget som kommunstyrelsen önskar ta del av. Bolaget ska därför till moderbolaget utge den information som moderbolaget behöver för att fullgöra sina åtaganden.

Bolaget ska i samband med sin årsredovisning tillstålla moderbolaget en redovisning om den verksamhet, som Bolaget har bedrivit under föregående kalenderår, varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Bolaget ska årligen redovisa hur Bolaget arbetat med att uppfylla sina ägardirektiv.

2.2 Underställningsplikt

Kommunfullmäktige ska av Bolaget beredas möjlighet att ta ställning i frågor som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt rörande Bolaget.

För att göra detta ska Bolaget till moderbolaget anmäla ärenden som bland annat avser följande:

- frågor rörande affärshändelser, med undantag för omsättning av lån, motsvarande värden överstigande 50 prisbasbelopp
- beslut om köp eller försäljning av bolag och andelar i juridiska personer
- åtgärder som innebär ny eller ändrad inriktning av verksamheten.

Moderbolaget underställer därefter kommunfullmäktige de ärenden som är av principiell beskaffenhet eller större vikt. Bolaget ska avvakta med verkställighet till dess ärendet behandlats av kommunfullmäktige i de fall underställelse sker.

3. Informationskyldighet

3.1 Bolagets informationskyldighet till kommunstyrelsen och moderbolaget

Information om bolagets verksamhet, ekonomisk rapportering med mera ska lämnas enligt de riktlinjer som fastställs av moderbolaget. Bolagets styrelse eller VD äger rätt att lämna information till moderbolaget när Bolaget finner att behov föreligger. Moderbolaget ansvarar för att information förs vidare till kommunstyrelsen i erforderlig omfattning.

I övrigt ska Bolaget löpande hålla moderbolaget väl informerad om Bolagets verksamhet. Detta innebär att Bolaget snarast ska anmäla följande handlingar till moderbolaget för vidarebefordran till kommunstyrelsen:

- a) protokoll från bolagsstämma
- b) protokoll från styrelsesammanträde

- c) Bolagets delårsrapporter och årsredovisning
- d) revisionsberättelse
- e) underlag för sammanställning av koncernredovisning för kommunen
- f) bolagsstyrningsrapport
- g) övriga handlingar av vikt för moderbolaget

Detta gäller endast i den mån det ej möter hinder på grund av författningsskydd.

3.2 Moderbolagets koncern tillsyn

Representant för moderbolaget äger rätt att, efter beslut i moderbolagets styrelse, närvara vid Bolagets styrelsemöten och har då yttranderätt. Kallelse till Bolagets styrelsemöten ska skickas till moderbolaget samtidigt som till Bolagets ledamöter.

4. Ekonomi

4.1 Allmänt

Bolaget ska bedriva kompetensinriktad verksamhet enligt kommunallagens bestämmelser. Detta innebär bland annat att bolaget ska bedriva sin verksamhet utan vinstintresse. Bolaget ska eftersträva samarbete och samfinansiering med andra parter inom Bolagets verksamhetsområden för att uppnå förbättring av Bolagets egna insatser.

Bolaget ska ha en soliditet på lägst 40 procent beräknat på Bolagets justerade egna kapital.

4.2 Budget

Bolaget ska till moderbolaget inge Bolagets budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsplan senast under december året före aktuellt budgetår.

4.3 Avkastningskrav

Bolagets ska bedriva sin verksamhet kostnadseffektivt och utifrån en långsiktig självkostnadsprincip.

4.4 Värdeöverföring

Bolaget har inte något krav på sig att resultatet ska medge värdeöverföringar till ägaren.

4.5 Borgen

Bolaget har rätt att begära borgen hos kommunen mot marknadsmässig ersättning.

5. Personalfrågor med mera

5.1 Tillsättande och avsättande av VD

Bolagets styrelse tillsätter och avsätter VD. Styrelsen ska informera och ge moderbolaget möjlighet att yttra sig innan VD för Bolaget tillsätts eller avsätts.

5.2 Anställningsvillkor och lönerrevision för VD

Bolagets styrelse beslutar om VD:s anställningsvillkor. Vid frågor som rör anställningsvillkor och lönerrevision för Bolagets VD ska samråd ske med moderbolaget innan styrelsen beslutar i ärendet.

5.3 Arvode

Arvode för styrelseledamöter utgår i enlighet med de gällande arvodesbestämmelser för förtroendevalda som antagits av kommunfullmäktige. Arvode för personalrepresentanter utgår enligt de överenskomna Bolaget träffar med respektive facklig organisation.

6. Krisberedskap

Bolaget ska ha en plan och beredskap för krishantering inom sitt verksamhetsområde. Bolaget ska dessutom i erforderlig omfattning medverka i kommunkoncernens hantering av extraordinära händelser.

KSAU § 75/17

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB
KS2017.0128

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	75/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta bilagda förslag till ägardirektiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Det nya direktivet ersätter tidigare av kommunfullmäktige antagna direktiv för Next Skövde Destinationsutveckling AB.

Bakgrund

I ägardirektivet för moderbolaget Skövde Stadshus AB framgår att bolaget ska arbeta med att ta fram förslag till ägardirektiv för koncernbolagen så att kommunens syfte med bolagsinnehaven uppnås. Mot bakgrund av detta har arbete med översyn av Next Skövde Destinationsutveckling AB:s ägardirektiv genomförts i dialog med dotterbolaget.

Förändringar i förslaget till reviderat ägardirektiv återfinns under punkt 3.1 *"Bolagets informationsskyldighet"* där *"Bolagsstyrningsrapport"* har lagts till samt under punkt 4.1 *"Ekonomi"* där ett soliditetskrav om lägst 40 procent tillkommit.

Huvudinriktningen vid revideringen har varit att förtydliga vilket syfte Next Skövde Destinationsutveckling AB har med sin verksamhet vilket är den tredje punkt som innehåller revideringar. I punkt 1.3 *"Syfte med verksamheten"* framgår att bolaget är kommunens viktigaste redskap för att koordinera och positionera Skövde som destination. Bolaget ska driva och utveckla besöksnäringen så att den ökar mer än i riket. Bolaget ska verka för att utveckla Skövdes attraktionskraft.

Detta ska bolaget göra genom att:

- ansvara för marknadsföringen av Skövdes besöksmål och bidra till dess utveckling
- aktivt delta i och bidra till kommunstyrelsens arbete med att stärka Skövdes varumärke

- ansvara för att attrahera och utveckla evenemang och möten. Bolaget har ett koordineringsansvar och arbetet sker i nära samarbete med angränsande organisationer
- arbeta för att attrahera och utveckla besöksrelaterade etableringar till Skövde
- ansvara för utveckling av aktiviteter i staden och driva arbetet med att skapa och utveckla event som stärker Skövdes varumärke
- samverka med systerbolag, kommunens sektorer, näringsliv, föreningar och andra organisationer i Skövde
- drivande i samverkan med övriga kommuner och destinationer i Skaraborg samt med regionala och nationella myndigheter och organisationer.

Som underlag för sitt arbete enligt ovan ska Bolaget

- under arbetet med att ta fram affärsplanen kommunicera med moderbolaget, kommunstyrelsens koncernstab om verksamhetens mål och inriktning
- i nära samarbete med berörda sektorer i kommunen utveckla arbetsformer för kontinuerlig samverkan och dialog.

Handlingar

Revidering ägardirektiv Next Skövde Destinationsutveckling AB
UTKAST 170303 REV Ägardirektiv NEXT

Skickas till

Next Skövde Destinationsbolag AB Skövde
Stadshus AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-20

Diarienummer: KS2017.0152-1

Handläggare: Bas Thijssen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige beslut att justera Skövde kommuns upplåningsram för 2017 på följande sätt:

Kommunstyrelsen har under 2017 rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skuld med totalt 2 400 miljoner kronor. Kommunens totala låneskuld får därmed uppgå till maximalt 3 200 miljoner kronor.

Bakgrund

I samband med strategisk plan och budget 2017-2019 (KF§89/16, KS2016.0165) fastställdes en upplåningsram för Skövde kommun för året 2017. Ramen fastställdes på 600 mnkr nyupplåning och en maximal skuld på 1 300 miljoner kronor.

Nyligen fastställdes kommunfullmäktige upplåningsramar till sina kommunala bolag (KF § 20/17, KS2016.0356). Detta beslut gör det möjligt för Skövde kommun att kunna låna ut medel till sina kommunala bolag. En konsekvens av att kommunen har möjlighet att låna ut medel till sina kommunala bolag är att kommunen i sin tur behöver låna mer medel på finansmarknaden. Detta gör att den tidigare av kommunfullmäktige fastställda upplåningsram för Skövde kommun inte kommer att vara stor nog för att kunna hantera all refinansierings- och nyupplåningsbehov som finns inom de kommunala bolagen under 2017. Därför behövs ramen utökas.

Ramen är framräknat på basis av nyupplånings- och refinansieringsbehov som finns inom bolagen och kommunen. Ramen avser en hög uppskattning. Om självfinansieringsgraden av investeringar förbli hög inom bolagen och kommunen ska inte hela upplåningsramen användas.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-20

Diarienummer: KS2017.0152-1

Handläggare: Bas Thijssen

Handlingar

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Bas Thijssen, finanskontroller

Bas Thijssen

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 77/17

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

KS2017.0152

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	76/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	77/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	55/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige beslut att justera Skövde kommuns upplåningsram för 2017 på följande sätt:

Kommunstyrelsen har under 2017 rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skuld med totalt 2 400 miljoner kronor. Kommunens totala låneskuld får därmed uppgå till maximalt 3 200 miljoner kronor.

Bakgrund

I samband med strategisk plan och budget 2017-2019 (KF§89/16, KS2016.0165) fastställdes en upplåningsram för Skövde kommun för året 2017. Ramen fastställdes på 600 mnkr nyupplåning och en maximal skuld på 1 300 miljoner kronor.

Nyligen fastställdes kommunfullmäktige upplåningsramar till sina kommunala bolag (KF § 20/17, KS2016.0356). Detta beslut gör det möjligt för Skövde kommun att kunna låna ut medel till sina kommunala bolag. En konsekvens av att kommunen har möjlighet att låna ut medel till sina kommunala bolag är att kommunen i sin tur behöver låna mer medel på finansmarknaden. Detta gör att den tidigare av kommunfullmäktige fastställda upplåningsram för Skövde kommun inte kommer att vara stor nog för att kunna hantera all refinansierings- och nyupplåningsbehov som finns inom de kommunala bolagen under 2017. Därför behövs ramen utökas.

Ramen är framräknat på basis av nyupplånings- och refinansieringsbehov som finns inom bolagen och kommunen. Ramen avser en hög uppskattning. Om självfinansieringsgraden av investeringar förbli hög inom bolagen och kommunen ska inte hela upplåningsramen användas.

Handlingar

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Bas Thijssen, finanskontroller

KSAU § 76/17

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

KS2017.0152

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	76/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige beslut att justera Skövde kommuns upplåningsram för 2017 på följande sätt:

Kommunstyrelsen har under 2017 rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunensskuld med totalt 2 400 miljoner kronor. Kommunens totala låneskuld får därmed uppgå till maximalt 3 200 miljoner kronor.

Bakgrund

I samband med strategisk plan och budget 2017-2019 (KF§89/16, KS2016.0165) fastställdes en upplåningsram för Skövde kommun för året 2017. Ramen fastställdes på 600 mnkr nyupplåning och en maximal skuld på 1 300 miljoner kronor.

Nyligen fastställdes kommunfullmäktige upplåningsramar till sina kommunala bolag (KF § 20/17, KS2016.0356). Detta beslut gör det möjligt för Skövde kommun att kunna låna ut medel till sina kommunala bolag. En konsekvens av att kommunen har möjlighet att låna ut medel till sina kommunala bolag är att kommunen i sin tur behöver låna mer medel på finansmarknaden. Detta gör att den tidigare av kommunfullmäktige fastställda upplåningsram för Skövde kommun inte kommer att vara stor nog för att kunna hantera all refinansierings- och nyupplåningsbehov som finns inom de kommunala bolagen under 2017. Därför behövs ramen utökas.

Ramen är framräknat på basis av nyupplånings- och refinansieringsbehov som finns inom bolagen och kommunen. Ramen avser en hög uppskattning. Om självfinansieringsgraden av investeringar förbli hög inom bolagen och kommunen ska inte hela upplåningsramen användas.

Handlingar

Justering av upplåningsram 2017 Skövde kommun

Skickas till

Maria Vaziri, ekonomichef

Annelie Nyman, redovisningschef

Bas Thijssen, finanskontroller

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-20

Diarienummer: KS2017.0148-1

Handläggare: Bas Thijssen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att återkalla bilaga 2 av kommunens finanspolicy, vilken avser finanspolicyn för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser.

Bakgrund

Vid en översyn av kommunens förvaltning av samförvaltade stiftelser visade det sig att det endast är kommunstyrelsen, i sin roll som styrelse för kommunens samförvaltade stiftelser, som har befogenhet att ta beslut kring stiftelsernas förvaltning. Beslut om antagande av finanspolicy är en fråga som reglerar placeringen av stiftelsernas medel och som faller under kommunstyrelsens befogenheter.

Med detta beslut upphävs därmed finanspolicy bilaga 2 som fastställdes av kommunfullmäktige 16 december 2013 §148, KS2013.0488, och som senast justerades av kommunfullmäktige 27 april 2015 §55, KS2015.0184.

En ny justerad finanspolicy för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser ska beslutas av kommunstyrelsen den 10:e april på ett styrelsemöte för samförvaltade stiftelser som ska ske i anslutning till kommunstyrelsens ordinarie sammanträde.

Handlingar

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-20

Diarienummer: **KS2017.0148-1**

Handläggare: **Bas Thijssen**

KF § 55/15 Revidering av finanspolicy
Finanspolicy för Skövde kommun, Bilaga 2 Samförvaltade stiftelser

Skickas till

Jenny Larsson, redovisningsekonom, Skövde Kommun

Annelie Nyman, redovisningschef, Skövde Kommun

Bas Thijssen

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 78/17

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

KS2017.0148

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	77/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	78/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	56/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att återkalla bilaga 2 av kommunens finanspolicy, vilken avser finanspolicyn för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser.

Bakgrund

Vid en översyn av kommunens förvaltning av samförvaltade stiftelser visade det sig att det endast är kommunstyrelsen, i sin roll som styrelse för kommunens samförvaltade stiftelser, som har befogenhet att ta beslut kring stiftelsernas förvaltning. Beslut om antagande av finanspolicy är en fråga som reglerar placeringen av stiftelsernas medel och som faller under kommunstyrelsens befogenheter.

Med detta beslut upphävs därmed finanspolicy bilaga 2 som fastställdes av kommunfullmäktige 16 december 2013 §148, KS2013.0488, och som senast justerades av kommunfullmäktige 27 april 2015 §55, KS2015.0184.

En ny justerad finanspolicy för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser ska beslutas av kommunstyrelsen den 10:e april på ett styrelsemöte för samförvaltade stiftelser som ska ske i anslutning till kommunstyrelsens ordinarie sammanträde.

Handlingar

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

KF § 55/15 Revidering av finanspolicy

Finanspolicy för Skövde kommun, Bilaga 2 Samförvaltade stiftelser

Skickas till

Jenny Larsson, redovisningsekonom

Annelie Nyman, redovisningschef

KF § 55/15 Revidering av finanspolicy

KS2015.0184

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-04-07	69/15
3 Kommunfullmäktige	2015-04-27	55/15

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om följande ny skrivning i finanspolicyn från och med 2015-04-28:

Kommunens fördelning av lån och derivat bör spridas mellan olika motparter. Maximal andel lån per kreditgivare bör inte överstiga 60 %. Denna restriktion gäller dock inte om kreditgivaren är Kommuninvest eller Svenska staten.

Kommunfullmäktige beslutar att paragrafen är omedelbart justerad.

Yrkanden

Katarina Jonsson (M) redogör för beredningen av ärendet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bakgrund

I dagsläget är målet i finanspolicyn att ingen kreditmotpart ska ha en andel som överstiger 60 % av den totala utestående lånevolymen. I samband med refinansiering av förfall och framtida nyupplåning förväntas Kommuninvest andel successivt öka vilket är en konsekvens av deras låga marginaler. Därför föreslås finanspolicyn tillåta en större andel hos en enskild kreditgivare förutsatt att motparten är godkänd enligt riktlinjerna i finanspolicyn.

Nuvarande skrivning i finanspolicyn:

- Målet är att ingen kreditmotpart skall ha en andel som överstiger 60 % av den totala utestående lånevolymen.

Föreslås ändras med nedanstående skrivning:

- Kommunens fördelning av lån och derivat bör spridas mellan olika motparter. Maximal andel lån per kreditgivare bör inte överstiga 60 %. Denna restriktion gäller dock inte om kreditgivaren är Kommuninvest eller Svenska staten.

Vi beredning av denna fråga har ett behov av en översyn av hela finanspolicyn uppstått. Denna översyn har initierats och revidering av finanspolicyn överlämnas till kommunfullmäktige under våren.

Kommuninvest tar allt större marknadsandelar inom offentlig sektor. Den höga kreditvärdigheten, och att de ägs av medlemskommuner, innebär att de kan erbjuda lägre kreditmarginaler jämfört med sina konkurrenter inom banksektorn. Efter beslut om ytterligare kapitaltillskott från medlemmarna står Kommuninvest väl rustade för framtiden vilket har medfört en ytterligare sänkning av offererade marginaler vilket skedde i oktober månad. Skillnaden mellan bästa bank och Kommuninvest ligger mellan 15-20 räntepunkter (bp) beroende på löptid vilket innebär en besparing på mellan 150 000 – 200 000 kronor på årsbasis (vid en volym på 100 msek).

Skövde kommun har i samband med refinansiering av låneförfall lagt en allt större andel av sina lån hos Kommuninvest, vilket har varit naturligt då de erbjudit lägsta marginal. Även SkövdeNät AB kommer refinansiera sitt låneförfall i april med lån hos Kommuninvest. Övriga bolag inom koncernen lånar från affärsbankerna.

Att Kommuninvest får en allt större andel av kommunens låneportfölj är något som sker i de flesta kommuner som är medlemmar i Kommuninvest. Givet att Kommuninvest ägs av de kommuner som är medlemmar och att utlåning enbart sker till kommunal verksamhet innebär att risken är begränsad. Att lägga en större, eller t o m dominerande andel av låneportföljen hos Kommuninvest måste anses innebära en begränsad och hanterbar risk för Skövde kommun. Inte minst med tanke på att kommunkoncernen har en diversifierad motparts fördelning då övriga större bolag inom koncernen enbart lånar från affärsbankerna.

Delges

Kommundirektör/ekonomichef
Redovisningschef
Författningssamlingen

Övriga deltagande Tobias Carlgren, sekreterare

Utses att justera
Conny Brännberg (KD)
Tord Gustafsson (M)
Monica Green (S)

Underskrifter

Sekreterare

.....
Tobias Carlgren

Paragrafer §55

Ordförande

.....
Conny Brännberg (KD)

Justerande

.....
Tord Gustafsson (M)

.....
Monica Green (S)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Instans Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum 2015-04-27

Justeringsdatum 2015-04-27

Anslagsdatum 2015-04-28

Överklagningstid t o m 2015-05-20

Förvaringsplats för protokollet Skövde Stadshus

Underskrift

.....
Anette Nilsson

Finanspolicy

Bilaga 2

Samförvaltade stiftelser

Antagen av kommunfullmäktige 16 december 2013, § 148
Justerad av kommunfullmäktige 23 februari 2015, § 24

Bakgrund

Skövde kommuns förvaltar medlen för de s k Samförvaltade stiftelserna (Samfonden), vilket består av ett antal stiftelser som samförvaltas. Styrelsen har utarbetat riktlinjer för hur placeringen av medlen ska ske. Den dagliga löpande förvaltningen sköts av kommunens redovisningsenhet, efter särskilt bemyndigande från styrelsen. Kommunen har valt att lägga ut ansvaret för administration och förvaltning till extern förvaltare.

Vid extern förvaltning av Portföljens tillgångar gäller att:

- förvaltaren har Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument,
- sådant uppdrag ska grundas på skriftligt avtal samt att
- förvaltaren ska åta sig att följa tillämpliga delar av dessa placeringsriktlinjer.

För samfonden gäller att efter att en tiondel av avkastningen tillförts kapitalet får resterande efter beslut i omvårdnadsnämnden användas till att lämna bidrag till bosatta i kommunen. Redovisningschefen har förutsatt att ovanstående krav uppfylls mandat att sälja av fondandelar om den årliga utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.

Målsättning

Övergripande mål för förvaltningen är att långsiktigt bevara kapitalet samtidigt som avkastningen tillförs kapitalet för att möjliggöra årliga utdelningar.

Målsättning för förvaltning av Samfonden är följande:

- Att sprida riskerna genom att undvika ensidiga placeringar
- Att tillse att medel finns tillgängliga för utdelning genom att placera en stor del av kapitalet i avkastande fonder.
- Att säkerställa att förståelse alltid finns för de risker som varje placering medför.
- Att uppnå en årlig positiv avkastning för att därigenom bevara kapitalet och möjliggöra årliga utdelningar.

Riskdefinitioner

- **Ränterisk** definieras som risken för att en ränteuppgång medför en nedgång i marknadsvärde i räntebärande placeringar.
- **Marknadsrisk** definieras som risken för att fluktuationer på aktiemarknaden medför att marknadsvärdet på aktieplaceringarna sjunker i värde.
- **Valutarisk** definieras som risken för att valutakursfluktuationer sänker värdet på utestående placeringar i utländsk valuta. Kan uppstå i globala aktiefonder vilka utgör en mindre andel av den totala portföljen.
- **Kreditrisk** definieras som risken för att en placerare inte får tillbaka hela eller delar av sin placering inklusive upplupen ränta på grund av motpartens fallissemang d v s att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs. Denna risk hanteras genom att placera i kreditvärdiga emittenter.
- **Likviditetsrisk** definieras som risken för att medel inte finns snabbt tillgängliga, åtminstone utan merkostnader, i samband med utdelning av medel. Denna risk hanteras

genom att placera i likvida värdepapper och att en stor andel av portföljen består av instrument som ger en årlig avkastning i form av utdelningar och räntor samt är lätta att avveckla på kort tid.

Riktlinjer

Strategisk fördelning

Den **strategiska** fördelningen anger vilka tillgångsslag som är tillåtna i portföljen och limiter för maximi- och minimiposition, se tabell nedan.

Kapitalet får placeras inom tillgångsslagen:

- Svenska räntebärande värdepapper
- Svenska aktier
- Globala aktier
- Likvida medel

Procenttalen i nedanstående tabell anger lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även den långsiktiga strategiska fördelningen mellan tillgångsslagen i form av "normalandel".

TILLGÅNGSSLAG	Min (%)	Normal (%)	Max (%)
Svenska räntebärande värdepapper	30	50	100
Aktier	0	50	70
-varav svenska aktier	0	40	70
-varav globala aktier	0	10	20

Ovanstående gränser gäller de medel som avsatts till förvaltning. Medel placerade på separat bank/likvidkonto ingår ej i ovanstående limiter.

Svenska räntebärande värdepapper

Vid placering i räntebärande värdepapper gäller att tillvarata finansmarknadens möjligheter att skapa en portfölj med god likviditet och låg kreditrisk. Strävan skall vara att sprida placeringarna på flera emittenter med god kreditvärdighet såsom räntebärande värdepapper emitterade av staten, kommuner, bostadsinstitut (säkerställda bostadsobligationer) och nordiska banker med lägst rating A- (S & P).

Maximal tillåten andel per emittentkategori är 80 %.

Placering ska ske i fonder under Finansinspektions eller motsvarande utländsk myndighets tillstånd vars placeringsinriktning överensstämmer med bestämmelserna i detta dokument.

Räntebärande placeringar ska fördelas mellan korta penningmarknads- och långa obligationsfonder.

Svenska aktier

Portföljens svenska aktieplaceringar ska ske i svenska avkastande aktiefonder. Fondens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktier, dvs vara föremål för regelbunden handel på en reglerad marknad som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet.

Globala aktier (värdepappersfonder)

Placering i utländska aktiefonder ska ske i svenskbaserade fonder med medel till låg risk med god spridning på branscher och företag. Fonderna ska stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Likvida medel

Placering får ske i svenska banker, dvs banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige. Medel för att tillgodose Samfondens behov av att betala leverantörsskulder eller ge utdelning är undantaget den strategiska fördelningen.

Övriga restriktioner

Med restriktioner avses här dels de begränsningar som lagstiftning sätter för förvaltningen och dels de begränsningar som styrelsen fastställer. Syftet är att begränsa risker.

Portföljens tillgångar skall förvaras hos värdepappersbolag som har:

- - Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 3 kap 4 § p.2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- - Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 1 kapitel 3 § p.1 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Etik:

Placering av kapital medges inte i företag som har produktion eller försäljning av krigsmaterial, tobaks- och alkohol eller spel som sin huvudsakliga verksamhet. Avseende kriteriet pornografi skall 0-tolerans gälla så långt det är möjligt inom ramen för en effektiv förvaltning inom olika tillgångsmarknader.

Uteslutning skall även göras av företag som associeras med överträdelser av FN och ILO fastslagna internationella konventioner och riktlinjer för mänskliga rättigheter, arbete, miljö, korruption och vapen. Uteslutning skall ske om företaget erkänt överträdelsen eller om ett internationellt/nationellt organ eller myndighet bekräftat kopplingen mellan företaget och överträdelsen.

KSAU § 77/17

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

KS2017.0148

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-29	77/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att återkalla bilaga 2 av kommunens finanspolicy, vilken avser finanspolicyn för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser.

Bakgrund

Vid en översyn av kommunens förvaltning av samförvaltade stiftelser visade det sig att det endast är kommunstyrelsen, i sin roll som styrelse för kommunens samförvaltade stiftelser, som har befogenhet att ta beslut kring stiftelsernas förvaltning. Beslut om antagande av finanspolicy är en fråga som reglerar placeringen av stiftelsernas medel och som faller under kommunstyrelsens befogenheter.

Med detta beslut upphävs därmed finanspolicy bilaga 2 som fastställdes av kommunfullmäktige 16 december 2013 §148, KS2013.0488, och som senast justerades av kommunfullmäktige 27 april 2015 §55, KS2015.0184.

En ny justerad finanspolicy för Skövde kommuns samförvaltade stiftelser ska beslutas av kommunstyrelsen den 10:e april på ett styrelsemöte för samförvaltade stiftelser som ska ske i anslutning till kommunstyrelsens ordinarie sammanträde.

Handlingar

Upphävande av kommunfullmäktiges beslut angående finanspolicy bilaga 2, samförvaltade stiftelser

KF § 55/15 Revidering av finanspolicy

Finanspolicy för Skövde kommun, Bilaga 2 Samförvaltade stiftelser

Skickas till

Jenny Larsson, redovisningsekonom, Skövde Kommun

Annelie Nyman, redovisningschef, Skövde Kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-16

Diarienummer: KS2014.0258-26

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

Nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat

Beslutet ovan ska tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

Kommunfullmäktiges beslut om förslag till riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237, upphävs.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237. Beslutet innebar att nämndernas och kommunfullmäktiges motionsyttranden skulle utmynna i ett förslag till avslag eller bifall av motionen. Vidare innebar beslutet att det skulle framgå av nämndernas yttrande i de fall nämnden föreslog att motionen skulle avslås p.g.a. att förslaget redan är genomfört eller planerat.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-16

Diarienummer: KS2014.0258-26

Handläggare: Karin Grunselius

Dessa riktlinjer med möjliga formuleringar vid besvarandet av motioner har därefter inarbetats i nu gällande reglementen för respektive nämnd och gäller numera även i ärenden angående medborgarförslag.

Frågan har nu aktualiserats huruvida det ska vara möjligt för nämnderna att i sina remissvar även avge förslaget att anse motionen/medborgarförslaget som besvarad/besvarat. Detta alternativ bör endast användas i undantagsfall och i de fall ett arbete eller utredning redan pågår helt i linje med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter.

Mot ovanstående bakgrund föreslås kommunfullmäktige besluta om att nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat.

Om nämndens yttrande följer motionens/medborgarförslagets förslag ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att bifalla förslaget.

Om nämnden inte delar motionens/medborgarförslagets förslag eller t.ex. inte kan prioritera förslaget inom givna ekonomiska ramar ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att avslå förslaget.

Det kan även vara aktuellt att föreslå att vissa delar av motionen/medborgarförslaget ska bifallas. I dessa fall ska det av nämndens yttrande klart framgå vilka delar som nämnden föreslår kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta om att avslå respektive bifalla.

Om motionens/medborgarförslaget ligger helt i linje med ett arbete som redan pågår kan nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att anse motionen/medborgarförslaget besvarad/besvarat. Som framgått ovan bör uttrycket besvarad/besvarat endast användas när arbete eller utredning pågår i enlighet med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter.

Förslaget till beslut ovan föreslås tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-16

Diarienummer: KS2014.0258-26

Handläggare: Karin Grunselius

Handlingar

Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

Skickas till

Samtliga nämnder

Karin Grunselius

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 79/17

Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

KS2014.0258

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	64/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	79/17
3 Kommunfullmäktige	2017-04-24	57/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

Nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat.

Beslutet ovan ska tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

Kommunfullmäktiges beslut om förslag till riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237, upphävs.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237. Beslutet innebar att nämndernas och kommunfullmäktiges motionsyttranden skulle utmynna i ett förslag till avslag eller bifall av motionen. Vidare innebar beslutet att det skulle framgå av nämndernas yttrande i de fall nämnden föreslog att motionen skulle avslås p.g.a. att förslaget redan är genomfört eller planerat.

Dessa riktlinjer med möjliga formuleringar vid besvarandet av motioner har därefter inarbetats i nu gällande reglementen för respektive nämnd och gäller numera även i ärenden angående medborgarförslag.

Frågan har nu aktualiserats huruvida det ska vara möjligt för nämnderna att i sina remissvar även avge förslaget att anse motionen/medborgarförslaget som besvarad/besvarat. Detta alternativ bör endast användas i undantagsfall och i de fall ett arbete eller utredning redan pågår helt i linje med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter.

Mot ovanstående bakgrund föreslås kommunfullmäktige besluta om att nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat.

Om nämndens yttrande följer motionens/medborgarförslagets förslag ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att bifalla förslaget.

Om nämnden inte delar motionens/medborgarförslagets förslag eller t.ex. inte kan prioritera förslaget inom givna ekonomiska ramar ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att avslå förslaget.

Det kan även vara aktuellt att föreslå att vissa delar av motionen/medborgarförslaget ska bifallas. I dessa fall ska det av nämndens yttrande klart framgå vilka delar som nämnden föreslår kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta om att avslå respektive bifalla.

Om motionens/medborgarförslaget ligger helt i linje med ett arbete som redan pågår kan nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att anse motionen/medborgarförslaget besvarad/besvarat. Som framgått ovan bör uttrycket besvarad/besvarat endast användas när arbete eller utredning pågår i enlighet med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter. Förslaget till beslut ovan föreslås tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

Handlingar

TU Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

Skickas till

Samtliga nämnder

KSAU § 64/17

Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

KS2014.0258

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	64/17
2 Kommunstyrelsen		

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

Nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat.

Beslutet ovan ska tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

Kommunfullmäktiges beslut om förslag till riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237, upphävs.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om riktlinjer vid motionshantering, 2005-08-29, KS § 62/05, Dnr 05-237. Beslutet innebar att nämndernas och kommunfullmäktiges motionsyttranden skulle utmynnas i ett förslag till avslag eller bifall av motionen. Vidare innebar beslutet att det skulle framgå av nämndernas yttrande i de fall nämnden föreslog att motionen skulle avslås p.g.a. att förslaget redan är genomfört eller planerat.

Dessa riktlinjer med möjliga formuleringar vid besvarandet av motioner har därefter inarbetats i nu gällande reglementen för respektive nämnd och gäller numera även i ärenden angående medborgarförslag.

Frågan har nu aktualiserats huruvida det ska vara möjligt för nämnderna att i sina remissvar även avge förslaget att anse motionen/medborgarförslaget som besvarad/besvarat. Detta alternativ bör endast användas i undantagsfall och i de fall ett arbete eller utredning redan pågår helt i linje med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter.

Mot ovanstående bakgrund föreslås kommunfullmäktige besluta om att nämnderna ska ges möjlighet att avge förslag till beslut vid besvarandet av motioner och medborgarförslag enligt följande:

Motionen/medborgarförslaget bifalls,
Motionen/medborgarförslaget avslås eller
Motionen/medborgarförslaget anses besvarad/besvarat.

Om nämndens yttrande följer motionens/medborgarförslagets förslag ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att bifalla förslaget.

Om nämnden inte delar motionens/medborgarförslagets förslag eller t.ex. inte kan prioritera förslaget inom givna ekonomiska ramar ska nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att avslå förslaget.

Det kan även vara aktuellt att föreslå att vissa delar av motionen/medborgarförslaget ska bifallas. I dessa fall ska det av nämndens yttrande klart framgå vilka delar som nämnden föreslår kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta om att avslå respektive bifalla.

Om motionens/medborgarförslaget ligger helt i linje med ett arbete som redan pågår kan nämnden föreslå kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen besluta att anse motionen/medborgarförslaget besvarad/besvarat. Som framgått ovan bör uttrycket besvarad/besvarat endast användas när arbete eller utredning pågår i enlighet med ett tidigare beslut eller uppdrag inom kommunens verksamheter. Förslaget till beslut ovan föreslås tas med i den revidering av samtliga nämnders reglementen som kommer att ske inför mandatperioden 2018-2022.

Handlingar

TU Formulering av nämndernas yttranden vid besvarandet av motioner och medborgarförslag

Skickas till

Samtliga nämnder

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-07

Diarienummer: KS2017.0028-4

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunfullmäktige

Redovisning av motioner under beredning, april 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga redovisningen till handlingarna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska årligen redovisa motioner under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden.

Handlingar

TU Redovisning av motioner under beredning, april 2017

Redovisning av motioner under beredning, per 2017-04-07

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Redovisning av motioner under beredning

Enligt kommunallagen bör en motion beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen vid sammanträde inom ett år från det datum motionen väckts.

Om beredningen inte avslutas inom denna tid skall det som framkommit vid beredningen anmälas till kommunfullmäktige inom angiven tid. Fullmäktige får vid behandling av en sådan anmälan avskryva motionen från vidare handläggning.

I arbetsordningen för Skövde kommunfullmäktige anges att kommunstyrelsen årligen ska redovisa motioner under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden, d.v.s. även de motioner vars beredning pågått i mindre än ett år.

Datum Dnr	Motionär	Motion	Status
150126 2015.0027	Tobias Andersson (SD)	Kommunalt stöd till vuxna på stan i Skövde	KFN avstått från att yttra sig. Beredning medborgare och folkhälsa har fått remiss sedan.
160523 2016.0237	Anita Löfgren (S) Bjarne Medin (S)	Införa ett flexitidsavtal	KF 161024 beslutat om återremiss. KSAG i april.
160926 2016.0370	Douglas Hjalmarsson (L)	Utveckla Södra brottet och Våmb's ängar till ett attraktivt besöksmål	Beredning av beredning samhällsbyggnad.
160926 2016.0387	Anita Löfgren (S) Marie Ekman (S) Linus Sjöholm (S)	Skövde kommun inrättar ett HBTQ-råd	KF 170123 beslutat om återremiss. Beredning av beredning medborgare och folkhälsa.
161024 2016.0413	Monica Green (S) Anita Andersson (S) Eva Larsson (S) Robert Ciabatti (S)	Kultur- och friluftsled i centrala Skövde	KF april.
161128 2016.0451	Monica Green (S) Per-Erik Gustavsson (S)	Fler och bättre badmöjligheter i Skövde	Beredning av beredning samhällsbyggnad.
161128 2016.0476	Amanda Nordell (MP) Janette Leinonen (MP)	Amning i det offentliga rummet	Beredning av stadsjurist.
161212 2016.0490	Carlos Bobadilla (V) Peter Sögaard (MP) Elisabeth Gustavsson (MP)	Införa sextimmarsdag inom vård och omsorg	Anmält till KSAU.
161212 2016.0501	Peter Sögaard (MP)	En omlastnings- och distributionscentral (starta dialog med näringslivet för att uppnå ovanstående)	Beredning av sektor medborgare och samhällsutveckling.
161212 2016.0503	Anita Andersson (S)	Plan för hundrastgårdar	KF april.
170123 2017.0042	Amanda Nordell (MP) Elisabeth Gustavsson (MP)	Grön Flagg (frivillig miljöcertifiering i skolan)	Remitterat till BUN.

170227 2017.0079	Michael Clarke (SD)	Kommunal beredskapsavdelning	Beredning av sektor styrning och verksamhetsstöd.
170227 2017.0080	Michael Clarke (SD)	Migrations- och assimileringpolitik för Skövde	Beredning av koncernstaben.
170227 2017.0100	Per Johansson (S) Jörgen Frödelius (S) Tord Lindqvist (S) Robert Ciabatti (S)	Upphandlingsmodellen Vita jobb	Beredning av sektor medborgare och samhällsutveckling, Upphandlingsenheten.

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-07

Diarienummer: KS2017.0028-3

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunfullmäktige

Redovisning av medborgarförslag under beredning, april 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga redovisningen till handlingarna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen ska årligen redovisa medborgarförslag under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden.

Handlingar

TU Redovisning av medborgarförslag under beredning, april 2017

Redovisning av medborgarförslag under beredning, per 2017-04-07

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Redovisning av medborgarförslag under beredning

I arbetsordningen för Skövde kommunfullmäktige anges att kommunstyrelsen årligen ska redovisa medborgarförslag under beredning vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträden.

Datum Dnr	Förslagsställare	Medborgarförslag	Status
161024 2016.0392	Siv Ström	Göra en staty eller annat minnesmärke över Västgöta-Bengtsson	KS fått för beslut. Remitterat till KFN. Komplettering av remissvar har begärts av beredning KSAU.
161128 2016.0433	Oscar Hagström	Hundrastgård vid Boulognerparken	KS fått för beslut. KS i april.
161128 2016.0441	Elisabeth Carlbo	Utbyggnaden av Billingskolan (parkeringsplatser till personal och besökande)	KS fått för beslut. Beredning av beredning samhällsbyggnad.
170123 2016.0511	Ruth Berglöw	Ge invånare över 80 år någon form av ekonomiskt bistånd (friskvårdspeng) till t.ex. månadskort på ett gym	KS fått för beslut. Beredning av beredning medborgare och folkhälsa.
170123 2016.0508	Evert Tapper	Avgiftsbefrielse för pensionärer vid längdskidåkning inom Billings fritidsområde	KS fått för beslut. Remitterat till KFN.
170123 2016.0522	Satu Leskinen	Starta tal- och språkklass för årskurs 7-9	KS fått för beslut. Remitterat till BUN.
170123 2017.0041	Benny Sikter	Att man vid kommunfullmäktiges möten ska ha rutinen att ge godtagbara skäl för de yrkanden man gör	Beredning av stadsjuristen.
170227 2017.0088	Bengt-Owe Ottosson	Ta fram riktlinjer/kriterier för Handtaget	KS fått för beslut. Beredning av sektor medborgare och samhällsutveckling, AVA.
170327 2017.0124	Linda Schoultz	Skapa en lekplats i centrum.	KS fått för beslut. Ska remitteras/beredas.
170327 2017.0155	Carl Johan Danling	Belysning i parken utmed Gustav Adolfs gata på Norrmalm.	KS fått för beslut. Ska remitteras/beredas.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-27

Diarienummer: KS2017.0005-13

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunfullmäktige

Anmälningssärenden kommunfullmäktige 24 april 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna nedanstående handlingar som anmälda.

Bakgrund

Nedanstående handlingar har inkommit, och anmäls, till kommunfullmäktige.

Handlingar

Anmälningssärenden kommunfullmäktige 24 april 2017

Liberalerna Skövde ansökan om partistöd 2017

Kristdemokraterna Skövde redovisning av partistöd

Socialdemokraterna i Skövde ansökan om partistöd 2017

Sverigedemokraterna ansökan om partistöd 2017

Miljöpartiet de gröna i Skövde ansökan om partistöd 2017, undertecknad

Vänsterpartiets ansökan om partistöd 2017

Centerpartiet ansökan om partistöd 2017

Moderaterna i Skövde ansökan om partistöd 2017

Bolagsstyrningsrapport 2016 Next Skövde Destinationsutveckling AB

Bolagsstyrningsrapport 2016 Kreativa Hus Skövde AB

Bolagsstyrningsrapport 2016 AB Skövdebostäder

Bolagsstyrningsrapport 2016 Skövde Flygplats AB

Entledigande från uppdrag som nämndeman Skaraborgs Tingsrätt, Karin Torstensson

Bolagsstyrningsrapport 2016 Balthazar Science Center AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-27

Diarienummer: KS2017.0005-13

Handläggare: Karin Grunselius

Skickas till

Karin Grunselius

Bolagsstyrningsrapport 2016

AB Skövdebostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag, bildat 1943, som sedan 2010-12-20 ägs till 100 % av Skövde Stadshus AB som i sin tur ägs till 100 % av Skövde kommun.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Skövde kommun förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med beaktande av kommunallagens lokaliseringprincip främja bostadsförsörjningen i Skövde kommun och att erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget. Verksamheten skall bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Rapporten har inte granskats av bolagets revisorer.

Styrelsearbetet

Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsearbetet bedrivs i enlighet med den arbetsordning för styrelsen som beslutas om årligen.

Styrelsen skall bestå av lägst fem ledamöter och högst nio ledamöter.

Arbetsgarerepresentanterna deltar i styrelsearbetet med närvaro-, yttrande- och yrkanderätt men ej beslutanderätt.

Inga särskilda råd eller utskott är utsedda.

Styrelsen sammanträder 5 – 10 gånger årligen och därutöver när så erfordras. Styrelsen har under 2016 hållit sju protokollförda sammanträden.

Styrelsemöte	Närvarande
• 2 mars	Alla
• 5 maj	Alla
• 9 juni	Alla utom Johan Fogelberg
• 30 augusti	Alla utom Stefan Granberg
• 3 oktober	Alla utom Orvar Eriksson, Karin Malmsten och Brita-Kajsa Lindström
• 2 november	Alla utom Brita-Kajsa Lindström
• 14 december	Alla utom Åke Jönsson

Verkställande direktören har varit sekreterare vid styrelsens sammanträden.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen har utvärderat sitt arbete.

Utvärdering av verkställande direktören

Styrelsen har utvärderat verkställande direktörens insatser.

Styrelsens och verkställande direktörens övriga uppdrag

Nedan redovisas de styrelseledamöter eller verkställande direktören som meddelat att de har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

- Ordförande Johan Fogelberg:
 - Ägare av Martinax AB
 - Uppdrag inom Nordic Property Investment
- Ledamot Orvar Eriksson:
 - Aktieägare i D. Carnegie & Co

Uppgifterna ovan bygger på information lämnade av respektive styrelseledamot.

Intern kontroll

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar enligt aktiebolagslagen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

En särskild instruktion för ekonomisk rapportering beslutas om årligen. Verkställande direktören tillhandhåller vid varje styrelsesammanträde information om

- Senaste periodbokslut med relevanta nyckeltal
- Bolagets likviditet, upplåning och andra finansieringsförhållanden
- Uthyrningssituationen
- Kommande större investeringar
- Personalförhållanden
- Eventuella synpunkter från revisor
- Övriga förhållanden av betydelse för bedömning av bolagets ekonomiska ställning

Verkställande direktören underrättar omgående styrelsens ordförande om förändrade förhållanden av betydelse för bedömning av bolagets ekonomiska ställning.

Efter varje styrelsemöte tillställs revisorerna kopia av styrelseprotokoll vilket möjliggör för revisorerna att följa bolagets utveckling.

Bolagets revisorer genomför löpande kontroller och granskning av förvaltningen och den interna kontrollen i bolaget (se nedan).

Ägardirektiv och verksamhetsmål

Ägardirektiv fastställdes senast vid bolagsstämman 5 maj 2015 innehållande bolagets uppgifter och allmänna inriktning, insyns- och tillsynsfunktion, informationsskyldighet, ekonomi, personalfrågor och krisberedskap. Uppföljning av uppfyllandet av bolagets syfte och verksamhetsmål sker löpande i styrelsearbetet. Bolaget håller löpande ägaren väl informerad om bolagets verksamhet. Särskild verksamhetsrapportering till ägaren sker vid särskilda dialogdagar inkluderande redovisning av hur bolaget arbetar med att uppfylla sina ägardirektiv.

Risker

Styrelsen diskuterar och hanterar löpande de betydande risker som bolaget är utsatta för. Ur risksynpunkt diskuterar och hanterar styrelsen minst vid varje styrelsesammanträde frågor rörande marknadsläge, uthyrningssituationen, finansieringsfrågor, investeringar mm.

Revisor

Kommunikationen med revisorerna sker både muntligt och skriftligt vid ett antal tillfällen under året. Normalt följer kontakterna följande mönster:

September

Inledande möte med verkställande direktör, ekonomichef och revisor där en allmän orientering lämnas om väsentliga händelser, resultatutveckling mm. Mötet utgör grund för planeringen av årets revision.

November

Granskning av förvaltning och intern kontroll med såväl muntlig som skriftlig avrapportering från revisor till verkställande direktör, ekonomichef och lekmannarevisor. Revisions-PM tillställs också styrelsen i samband med utskick av material till styrelsemöte.

Februari

Granskning av årsbokslut och årsredovisning med såväl muntlig som skriftlig avrapportering från revisor till verkställande direktör, ekonomichef och lekmannarevisor. Revisions-PM tillställs också styrelsen i samband med utskick av material till styrelsemöte.

Mars

Revisor deltar i förekommande fall vid styrelsemöte och avrapporterar muntligt sammanfattningsvis granskningen som utförts under februari. Väsentliga frågor belyses och kommenteras.

April/Maj

Revisor deltar på årsstämman där revisionsberättelsen föredras och behandlas i enlighet med dagordningen.

Övrigt

Utöver normala kontakter ovan förekommer kontakter med verkställande direktör och ekonomichef vid behov om frågor eller ärenden av annat slag uppkommer.

Lekmannarevisor

Kommunikation mellan bolaget och lekmannarevisor, har skett främst för att säkerställa att bolaget drivs enligt de riktlinjer som ägaren, Skövde Stadshus AB, har stakat ut. Vidare att bolagets kontakter med hyresgäster och andra aktörer sker på ett tillfredställande sätt.

Lekmannarevisor har för fullföljande av sitt uppdrag under året haft ett flertal kontakter med bolagets verkställande direktör, ett antal styrelseledamöter samt ett mindre antal av bolagets hyresgäster samt anställda.

Revisionsgenomgång har under året skett med bolagets auktoriserade revisor, dels vid bokslutsgenomgång och dels i telefonkontakt.

Lekmannarevisorn har i alla sammanhang under året konstaterat att bolaget sköts på ett högst tillfredställande sätt.

Ärenden till Kommunfullmäktige

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Skövde kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. Inget sådant ärende har varit föremål för beslut under året.

Verksamhet och det kommunala ändamålet

Bolagets verksamhet har under 2016 i huvudsak bedrivits genom förvaltning och uthyrning av bolagets bostäder och fastighetsbestånd. Verksamheten har under 2016 även till stor del präglats av nyproduktion. Verksamheten har bedrivits inom ramen för de kommunala befogenheterna och varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet.

Kommunstyrelsens insyns- och tillsynsfunktion

Skövde Stadshus AB som moderbolag har uppdraget att förse kommunstyrelsen med information om bolaget i den utsträckning som kommunstyrelsen önskar ta del av. Bolaget har under 2016 delgett moderbolaget information om bolagets verksamhet, ekonomiska rapportering med mera enligt de riktlinjer som tagits fram av moderbolaget.

Skövde den 3 mars 2017

AB Skövdebostäder

Styrelsen

Bolagsstyrningsrapport Kreativa Hus Skövde

Bolagsstyrning

Bolagsstyrning definierar de beslutssystem genom vilka ägarna, direkt eller indirekt, styr sina bolag. Bolagsstyrningen regleras av svensk lagstiftning, regler och rekommendationer. Utöver detta tillämpar Skövde kommun de principer för bolagsstyrning av kommunägda bolag som utgivits av Sveriges kommuner och landstig. Dessa principer tar utgångspunkt i Svensk kod för bolagsstyrning.

Svensk kod för bolagsstyrning bygger på principen "följ eller förklara" vilket innebär att ett företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler men ska då ange förklaringar till avvikelsen. Svensk kod för bolagsstyrning innebär bland annat att i anslutning till årsredovisningen ska en särskild rapport avges om bolagsstyrningsfrågor.

Bolagsstyrningsrapporten har inte varit föremål för revisorernas granskning.

Syfte med bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningsrapporten syftar till att ge en beskrivning och underlag för ägarna i hur bolaget bedriver sin verksamhet och uppfyller bolagets ändamål. Bolaget ges därmed möjlighet att själva beskriva sin syn på nytta och ändamål av sin verksamhet. Bolagsstyrningsrapporten ligger till grund för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och ställningstagande.

Styrelsens arbete

Regler om styrelsens arbete finns i 8 kap aktiebolagslagen. Styrelsen är ett kollegialt organ där alla ledamöter ska beredas möjlighet att delta i arbete. Styrelsen får enligt lag inte besluta i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet och tid att sätta sig in i underlaget. Styrelsen bör även besluta om arbetsordning och instruktion för verkställande direktören och årligen ompröva dessa.

Styrelsen har haft sju protokollförda möten under 2016. Följande mötesdatum samt frånvarande rapporteras.

Styrelsemöten Närvarande

28 januari	Alla utom Emelie Löfgren Sjöholm och Börje Johansson
10 mars	Alla
13 april	Alla
3 maj	Bolagsdag samt konstituerande
31 maj	Alla
30 september	Alla utom Emelie Löfgren Sjöholm och Patric Eriksson
6 december	Alla utom Åsa Wackelin

Mötet den 30 september skedde i form av en studieresa till Lindholmen Science Park med studiebesök i parken samt hos det kommunala bolaget Älvstranden AB, samt ett styrelsemöte.

Utvärdering av styrelsen har utförts.

Utvärdering av verkställande direktören har utförts.

Styrelsen och verkställande direktörens övriga uppdrag

Nedan redovisas de styrelseledamöter eller verkställande direktören som meddelat att de har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Styrelsens övriga uppdrag

Inga övriga uppdrag rapporterade.

Verkställande direktörens övriga uppdrag

Vd har utöver uppdraget som vd för Kreativa Hus Skövde, anställning på Suntutorp Säteri AB, 50 % vardera under 2016. Vd är ledamot i kretsstyrelsen Skövdeområdet för Fastighetsägarna.

Revisor

Bolagets revisor ska i den utsträckning som följer av god revisionsred granska räkenskaperna och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Bolagsstämman får ge revisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god revisorsred inklusive god revisionsred.

Löpande kontroller och granskning sker efter revisionsbyråns planering. Kontroll har skett under hösten 2016.

Lekmannarevisor

Bolagets lekmannarevisorer ska i den utsträckning som följer av god sed för lekmannarevisorer granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Bolagsstämman får ge lekmannarevisorn ett utökat granskningsuppdrag i den mån det inte strider mot lag, bolagsordningen eller god sed för lekmannarevisorer inklusive god sed för hur allmän granskning ska genomföras.

Löpande kontroller och granskning har skett enligt vad som följer av god sed för lekmannarevisorns uppdrag.

Bolagets uppfyllelse av ägardirektiv och det kommunala ändamålet

Enligt 6 kap 1 § Kommunallagen följer att kommunstyrelsen i årliga beslut ska pröva om den verksamhet bolaget bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen av de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet ska bolaget lämna förslag till kommunfullmäktige om förslag på nödvändiga åtgärder.

Ändamål och syftet med bolagets verksamhet är bland annat att bidra till Vision 2025 och utvecklingen av Skövde kommuns varumärke. Bolaget ska vara ett redskap för kommunen att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun genom att de lokaler man erbjuder på Gothia Science Park är attraktiva och ändamålsenliga.

Uppföljning av hur ägardirektivet uppfylls och redovisning av bedriven verksamhet sker främst genom redovisade styrelseprotokoll och interna möten.

Styrelsens bedömning

Styrelsen bedömer att bolaget bedriver verksamhet i enlighet med ägardirektiv och det kommunala ändamålet.

Intern styrning, risker och kontroll

Medelsförvaltning ska ske på ett betryggande sätt vilket innebär att bolaget bör ha system för att säkerställa sin ekonomiska förvaltning och kontroll. Ansvar, roller, uppföljning, attestförteckning, avvikelshantering osv.

Finansiell rapportering, resultatrapportering kontrollaktiviteter

Finansiell rapportering till styrelsen sker på styrelsemöten, inför eller vid förändringar, exempelvis vid amortering av lån, nyupptagning av lån etc.

Ekonomisk resultatrapportering delges styrelsen vid varje styrelsemöte.

Lekmannarevisor, -suppleant och revisor får kallelser samt protokoll. Revisor deltog på styrelsemötet innan stämman, samt under stämman.

Torbjörn Bäck på Ekonomienheten sköter löpande bokföring och ekonomi, samt attesterar. Vd beslutsattesterar. Vid semestrar antas Ekonomienhetens ordning för detta på styrelsemöte.

Riskbedömning. Likvida medel har under året använts för att amortera lån. Inga övriga placeringar har skett.

Ärenden till Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige ska av bolaget beredas möjlighet att ta ställning i frågor som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt rörande bolaget. Bolaget ska till moderbolaget anmäla ärenden som därefter underställer kommunfullmäktige.

Ärenden som underställts kommunfullmäktige genom moderbolaget

Inga ärenden under 2016 som underställts kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens insyns- och tillsynsfunktion

Skövde Stadshus AB har kommunens uppdrag att förse kommunstyrelsen med den information som kommunstyrelsen önskar ta del av gällande sina dotterbolag.

Information som delgivits moderbolaget

Moderbolaget får protokoll efter styrelsemöten. Däremellan sker möten mellan vd och ledningen för SSAB några gånger per år, utöver kontakt när någon av parterna finner det lämpligt.

Vd har också deltagit vid samtliga vd-dialoger under året.

Under året har vd deltagit vid ett styrelsemöte i SSAB för information om kommande expansion.

Väsentliga frågor som kommunicerats med moderbolaget

Inga beslutsfrågor har kommunicerats med moderbolaget under året.

Skövde den 14 mars 2017

Styrelsen Kreativa Hus Skövde AB

Bolagsstyrningsrapport 2016

Next Skövde är ett av Skövde kommun helägt bolag som ingår i koncernen Skövde Stadshus AB. Bolagets mission är att driva och utveckla Skövdes attraktionskraft och besöksnäring. I bolagets ägardirektiv framgår att bolaget är ett av kommunens viktigaste redskap för att effektivisera, samordna och förstärka det arbete som av kommunen och andra intressenter bedrivs gällande planering, marknadsföring och utveckling av Skövde som besöksmål. Detta skall bolaget göra genom att:

- Ansvara för marknadsföringen av Skövde inom områdena turism, evenemang, möten och handel.
- Aktivt delta i och bidra till kommunstyrelsens arbete med att stärka Skövdes varumärke och strategisk kommunikation.
- Allmänt verka för produktutveckling inom bolagets verksamhetsområden.
- Utgöra en plattform och vara en drivkraft för bred samverkan inom de områden bolaget verkar.
- Tillse att kunskap och hög kompetens finns inom bolagets verksamhetsområden.
- Agera initiativtagare och medverka till ett utvecklande samarbete med aktörer inom bolagets verksamhetsområden.

Ägardirektiven är antagna av kommunfullmäktige i Skövde kommun den 24 september 2012 och därefter beslutade på Bolagsstämma i Bolaget den 3 maj 2013.

Rapporten har inte granskats av bolagets revisorer.

Styrelsearbetet

Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Styrelsearbetet bedrivs i enlighet med den arbetsordning för styrelsen som beslutas om årligen.

Styrelsen skall bestå av lägst fem ledamöter och högst nio ledamöter. Inga särskilda råd eller utskott är utsedda. Styrelsen har under 2016 hållit sju protokollförda sammanträden.

Styrelsens sammansättning

Tre av styrelsens ledamöter företräder näringslivet och övriga fyra ledamöter företräder politiken.

Carl Henrik Ohlsson, Ordförande	(Näringsliv)
Jörgen Frödelius, v ordförande	(Politiker)
Lennart Richardsson	(Näringsliv)
Kristian Sandahl	(Näringsliv)
Katarina Jonsson	(Politiker)
Elisabet Fläring	(Politiker)
Emma Andersson	(Politiker)

Styrelsemöte Närvaro (ordinarie ledamöter)

21 jan	Alla förutom Elisabet Fläring och Kristian Sandahl.
30 mar	Alla
30 apr	Per Capsulam
3 maj	Bolagsstämma Per Capsulam
13 jun	Alla förutom Katarina Jonsson och Emma Andersson
5 okt	Alla förutom Katarina Jonsson
13 dec	Alla förutom Emma Andersson

Utvärdering av styrelsen och den verkställande direktören

Utvärdering av styrelsen samt vd genomfördes i oktober månad utefter en särskilt framtagen mall. Totalt medelvärde av samtliga frågor blev 4,6 på en skala från 1-5. Detta är en förbättring från föregående år med 0,2 enheter från en redan hög nivå.

Styrelsens och verkställande direktörens övriga uppdrag

Nedan redovisas de styrelseledamöter eller verkställande direktören som meddelat att de har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Ordföranden Carl Henrik Ohlsson:

- Ledamot i Högskolan i Skövdes styrelse
- Ordförande i Gothia Intresseförening

Katarina Jonsson

- Ordförande i Skövde Stadshus
- Ledamot i Gothia innovation

Intern kontroll

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar enligt aktiebolagslagen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Verkställande direktören tillhandhåller vid varje styrelsesammanträde information om

- Senaste periodbokslut med relevanta nyckeltal
- Bolagets likviditet, och andra finansieringsförhållanden
- Kommande större investeringar
- Personalförhållanden
- Eventuella synpunkter från revisor
- Övriga förhållanden av betydelse för bedömning av bolagets ekonomiska ställning

Verkställande direktören underrättar omgående styrelsens ordförande om förändrade förhållanden av betydelse för bedömning av bolagets ekonomiska ställning.

Inför varje styrelsemöte tillsänds revisor samt lekmannarevisor samtliga styrelsehandlingar till mötet. Efter varje styrelsemöte tillställs revisorerna kopia av styrelseprotokoll vilket möjliggör för revisorerna att följa bolagets utveckling. Dessa dokument sänds även till Skövde Stadshus AB. Bolagets revisorer genomför löpande kontroller och granskning av förvaltningen och den interna kontrollen i bolaget.

Verkställande direktören informerar fortlöpande om verksamheten i bolaget via ett Vd-brev som utkommer efter varje styrelsemöte

Ägardirektiv och verksamhetsmål

Nuvarande ägardirektiv är för närvarande föremål för revidering.

Ägardirektiv har fastställts vid bolagsstämma 3 maj 2013 innehållande bolagets uppgifter och allmänna inriktning, insyns- och tillsynsfunktion, informationsskyldighet, ekonomi, personalfrågor och krisberedskap. Uppföljning av uppfyllandet av bolagets syfte och verksamhetsmål sker löpande i styrelsearbetet. Bolaget håller löpande ägaren väl informerad om bolagets verksamhet. Särskild verksamhetsrapportering till ägaren sker vid

särskilda dialogdagar inkluderande en årlig redovisning av hur bolaget arbetat med att uppfylla sina ägardirektiv.

Bolaget har en rutin med årliga verksamhetsplaner som tidigare benämndes Actionplan. Dessa beskriver planerade aktiviteter för året både bolagsövergripande samt för de affärsområden som bolaget verkar inom. Styrelsen har beslutat om en treårig affärsplan som revideras årligen. Affärsplanen reviderades vid ordinarie styrelsemöte i december 2016.

Risker

Styrelsen diskuterar och hanterar löpande de betydande risker som bolaget är utsatta för. Vd har det operativa ansvaret för bolagets risker. Under 2016 genomfördes en Arbetsmiljö rond tillsammans med Previa. Under hösten har samarbete skapats med Skövde kommun avseende stöd till bolaget i HR-frågor samt juridik.

Revisor

Kommunikationen med revisorerna sker både muntligt och skriftligt vid ett antal tillfällen under året. Normalt följer kontakterna följande mönster:

September

Inledande möte med verkställande direktör, ekonomichef och revisor där en allmän orientering lämnas om väsentliga händelser, resultatutveckling mm. Mötet utgör grund för planeringen av årets revision.

November

Granskning av förvaltning och intern kontroll med såväl muntlig som skriftlig avrapportering från revisor till verkställande direktör, ekonomichef och lekmannarevisor.

Februari

Granskning av årsbokslut och årsredovisning med såväl muntlig som skriftlig avrapportering från revisor till verkställande direktör, ekonomichef och lekmannarevisor.

Mars

Revisor deltar i styrelsemöte och avrapporterar muntligt sammanfattningsvis granskningen som utförts under februari. Väsentliga frågor belyses och kommenteras.

April/Maj

Revisor deltar på årsstämman där revisionsberättelsen föredras och behandlas i enlighet med dagordningen.

Övrigt

Utöver normala kontakter ovan förekommer kontakter med verkställande direktör och ekonomichef vid behov om frågor eller ärenden av annat slag uppkommer.

Revisionsgenomgång har under året skett med bolagets auktoriserade revisor, dels vid bokslutsgenomgång och dels i telefonkontakt.

Lekmannarevisor

Kommunikation mellan bolaget och lekmannarevisor, har skett främst för att säkerställa att bolaget drivs enligt de riktlinjer som ägaren, Skövde Stadshus AB, har stakat ut.

Lekmannarevisor har för fullföljande av sitt uppdrag under året haft ett flertal kontakter med bolagets verkställande direktör samt styrelseordförande.

Lekmannarevisorn har under året konstaterat att bolaget sköts på ett högst tillfredställande sätt.

Ärenden till Kommunfullmäktige

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Skövde kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. Inget sådant ärende har varit föremål för beslut under året.

Verksamhet och det kommunala ändamålet

Bolagets verksamhet har under 2016 i huvudsak bedrivits genom följande;

- Turistbyråverksamhet med generösa öppettider
- Arrangerandet av ett flertal evenemang i Skövde, bland annat Matfestivalen, STCC, Sweden Outdoor Festival och Jul i Skövde
- Koordinering av marknadsföringskampanjer, sommar, vinter och näringsliv
- Produktion av trycksaker och magasin
- Värvning av möten
- Handelsutveckling

Verksamheten har bedrivits inom ramen för de kommunala befogenheterna och varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet.

Skövde den 3:e mars 2017

Next Skövde Destinationsutveckling

Styrelsen

Bolagsstyrningsrapport Skövde Flygplats AB 2016

Styrelsens arbete

Styrelsemöten

Under året har sju möten (varav ett längre strategimöte) hållits. Mötesplan fastläggs vid första ordinarie möte varje år.

Kallelse utsänds senast en vecka före mötet. Underlag till beslutspunkter samt ekonomiska rapporter utsänds i förekommande fall i samband med kallelsen.

Utvärdering av styrelsen och verkställande direktören

Utvärdering har skett i form av enkät under 4:e kvartalet 2016 och redovisas vid första mötet 2017.

Uppgifter om styrelseledamöter och verkställande direktör

Styrelsens övriga uppdrag

Förteckning över styrelsens övriga uppdrag förvaras vid bolaget. Det åvilar varje ledamot att utan dröjsmål inrapportera förändringar till styrelsens ordförande.

Verkställande direktörens övriga uppdrag

Förteckning över verkställande direktörens uppdrag förvaras vid bolaget. Det åvilar verkställande direktören att utan dröjsmål rapportera förändringar till styrelsens ordförande.

Revisor

Löpande kontroller och granskning

Bolagets revisor har löpande kontroll över bolagets räkenskaper och har tillgång till bolagets interna korrespondens som protokoll från styrelsens möten, delårsbokslut och övrig ekonomisk redovisning. Regelbunden kontroll av lagervärden genomförs.

Lekmannarevisor

Löpande kontroller och granskning

Bolagets lekmannarevisor har löpande tillgång till bolagets interna korrespondens som protokoll från styrelsens möten och delårsbokslut. Vid anmodan kan lekmannarevisor delta vid styrelsens möten, eller i övrigt ta del av interna dokument som ekonomisk redovisning, budget och prognoser.

Bolagets uppfyllelse av ägardirektiv, verksamhetsföremål och det kommunala ändamålet

Ändamål med bolagets verksamhet

I samband med utvärdering av styrelsen och verkställande direktören utvärderas också huruvida bolagets verksamhet varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet.

Uppföljning av uppfyllandet av ägardirektiv och redovisning av bedriven verksamhet

Årlig rapport utformas av verkställande direktören, fastställs av styrelsen och lämnas in till moderbolaget om bolagets verksamhet samt uppfyllandet av ägardirektiv och förenlighet med det fastställda kommunala ändamålet.

Styrelsens bedömning

Styrelsens bedömningar framgår av ovan nämnda rapport.

Intern styrning, risker och kontroll

Finansiell rapportering kontrollaktiviteter osv

Finansiell rapportering sker regelbundet vid styrelsens möten. Befinns denna överensstämning med planer och budget föranleder det ingen vidare avvikelserrapportering till moderbolaget, men vid väsentlig avvikelse sker rapportering och åtgärdsplan upprättas i samråd med moderbolaget. Åtgärdsplanen skall innehålla tidsbestämda kontrollaktiviteter.

Riskbedömning

Av arbetsordning för styrelsen, vd-instruktioner samt attestreglemente framgår ansvar, roller, avvikelshantering och firmateckning.

Ärenden till kommunfullmäktige

Ärenden som underställs kommunfullmäktige

Tillsättande av styrelseledamöter.

Upprättande av ägardirektiv

Aktieägartillskott, koncernbidrag eller driftsbidrag

Kommunstyrelsens insyns- och tillsynsfunktion

Information som delgivits moderbolaget

Styrelsemötesprotokoll
Delårsbokslut och helårsprognos
Årsbokslut och Årsredovisning

Väsentliga frågor som kommunicerats med moderbolaget

Driftövertagande från Sektor Service
Personalsituationen och rekryteringsärenden
Avikelser gällande driftskostnader

Ovanstående Bolagsstyrningsrapport antagen av Skövde Flygplats styrelse 2017-03-20.

Anders Löfvenborg
VD

ANSÖKAN PRIMÄRKOMMUNAL PARTISTÖD 2017

Moderaterna i Skövde lämnar härmed redovisning till underlag för utbetalning av primärkommunalt partistöd i Skövde kommun.

Moderaterna i Skövde har under verksamhetsåret 2017 haft följande utgifter:

Erhållet partistöd: 499 200 kr.

Köpta tjänster/serviceavgifter till distrikt eller motsvarande: 48 000 kr.

Moderaterna i Skövde betalar 10 % till riksorganisationen Moderaterna, d.v.s. till partiets centrala kansli. Avgiften är en serviceavgift för medlemshantering, postservice och andra administrativa tjänster

Lokalhyror: 57 516 kr.

Kurser/konferenser/utbildning: 9 511 kr

Avsättning för kommande insatser i samband med allmänna val: 245 295 kr

Den budget som partiföreningens styrelse beslutar om avsätts 50 % av det primärkommunala partistödet till en valfond. Efter bokslut avsätts årets resultat till valfonden.

Övrigt: 109 420 kr.

Efter godkänd granskning önskar Moderaterna i Skövde (org.nr. 8666007375) få partistödet insatt på bankgiro 5635-7940.

Skövde 2017-02-25

Med vänlig hälsning

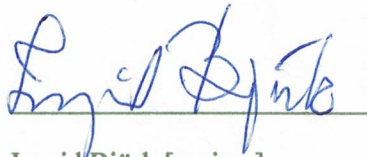

Joseph Tamasang [kassör]

Härmed intygas att ovanstående uppgifter är korrekta.

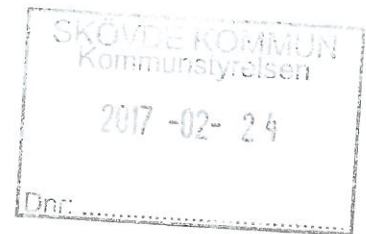

Inga-Lill Mikkelsen [revisor]

Ingrid Björk [revisor]

170220

Till
Skövde Kommun
Stadskansliet
541 83 Skövde

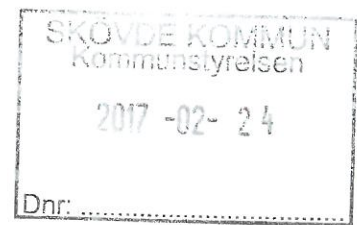
Begäran om utbetalning om partistöd för 2017

Härmed önskas att vårt partistöd för 2017, för Vänsterpartiet i Skövde, utbetalas till post-giro 56 36 48-5.

Med vänliga hälsningar

A handwritten signature in blue ink that reads "Elizabeth F. Fredriksson". The signature is written in a cursive style and is underlined.

Elizabeth Fierro Fredriksson
Kassör
Vänsterpartiet i Skövde

Redovisning av partistöd 2016 från Vänsterpartiet Skövde Skövde 2016-02-20

I enlighet med i kommunfullmäktige 2014-09-29 fastställda Regler för kommunalt partistöd redovisas härmed de 93 600 som Vänsterpartiet erhållit 2016. Totalsiffror för respektive post inom parantes.

Redovisning ska göras av hur det kommunala partistödet använts för

1. Köpta tjänster/serviceavgifter till distrikt eller motsvarande

Serviceavgift till distriktet uppgick till 18 700 kr.

2. Lokalhyror

Partiet har för 2016 betalat 18 000 kr i hyreskostnader.

3. Kurser/konferenser

Partiet har deltagit i konferenser och anordnat kurser till en kostnad av 8 800 kr.

4. Avsättning för kommande insatser i samband med allmänna val

En avsättning görs för kommande val 2018 på 20 000 kr.

5. Övrigt

Här inbegrips material för kampanjer, annonsering etcetera. 28 100 kr har använts.

Avräkning

Summering:	18 700
	18 000
	08 800
	20 000
	<u>28 100</u>
Totalt:	93 600

Elizabeth Fierro Fredriksson
Kassör

Granskat av

Christer Wahllöf
Revisor för Vänsterpartiet Skövde

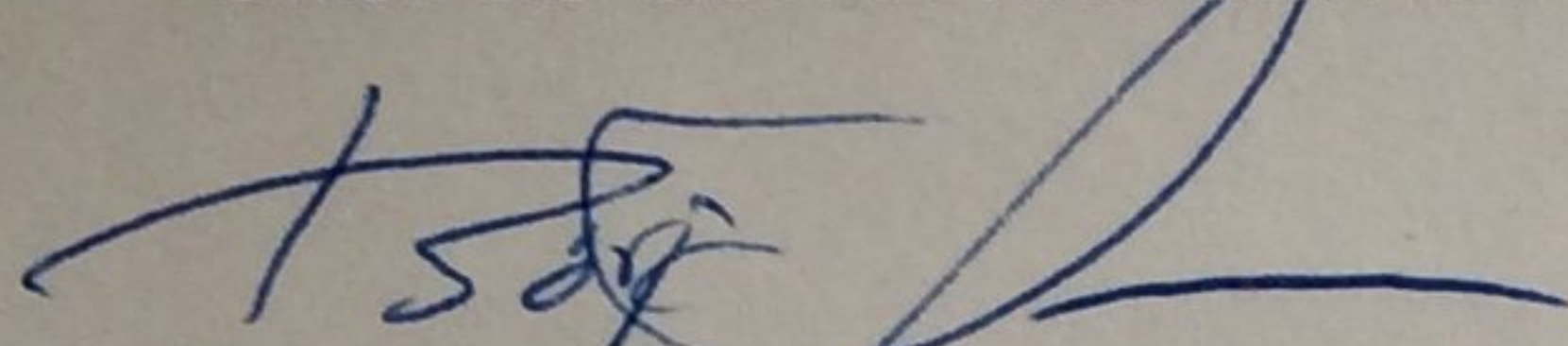
Till

Skövde kommuns kommunstyrelse

Miljöpartiet de gröna i Skövde anhåller om att 2017 års partistöd utbetalas till bankkonto:
9670 05 137 76 i JAK Medlemsbank.

Redovisning av 2016 års partistöd.
se nedan.

Skövde den 2 februari 2017

Börje Johansson

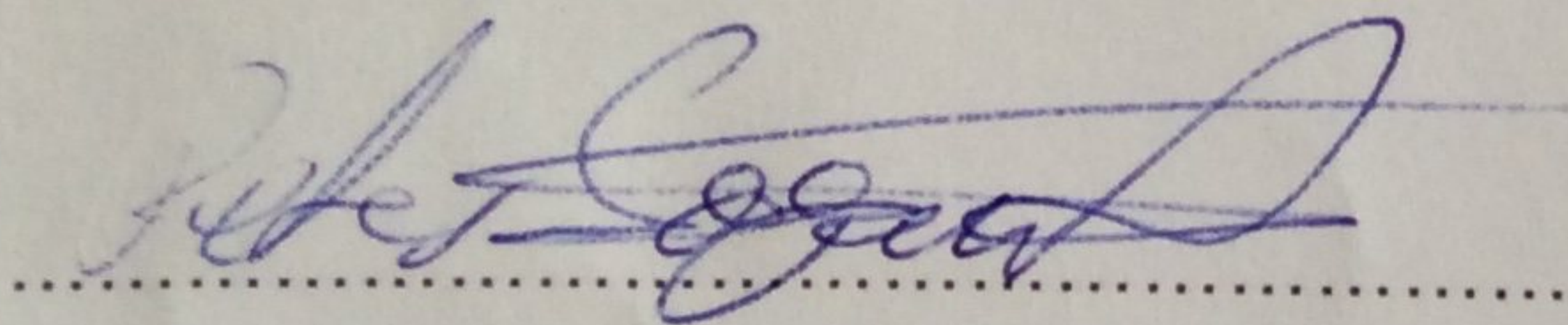
Kassör i MP Skövde

Redovisning av det kommunala partistödet för Miljöpartiet de Gröna i Skövde
för verksamhetsåret 2016

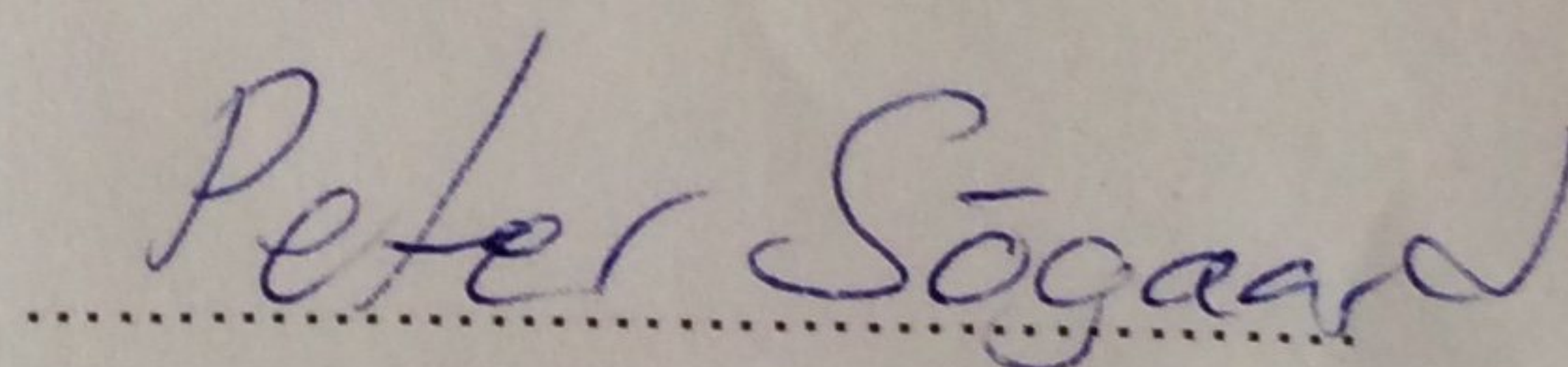
Utbetalt partistöd	156 000 kr
Köpta tjänster/serviceavgifter till distrikt eller motsvarande	- 7 650 kr
Lokalhyror/kostnader	- 36 171 kr
Kurser/konferenser	- 16 843 kr
Övrigt	- 31 899 kr
Avsättning för kommande insatser i samband med allmänna val	- 50 000 kr

Härmed intygas att ovanstående uppgifter är korrekta.

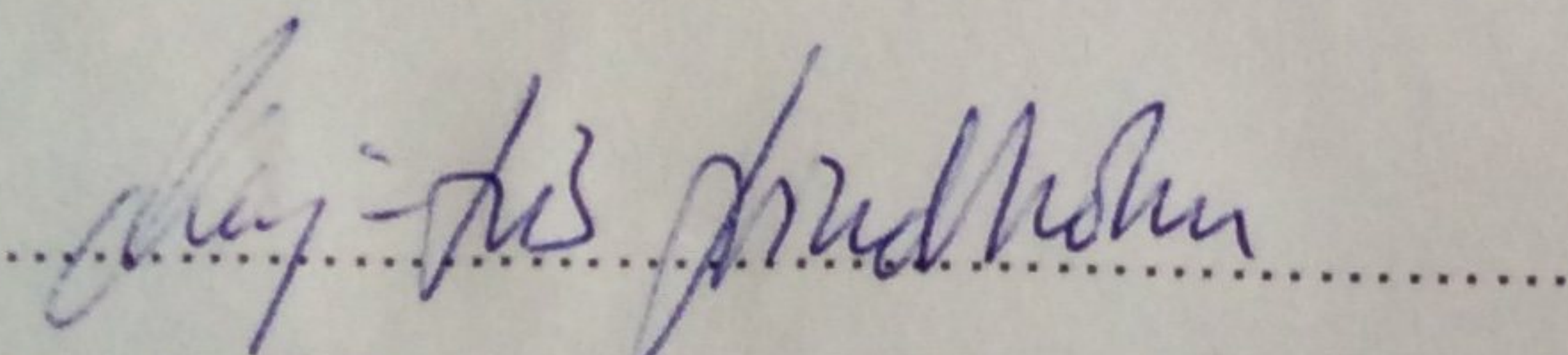
Skövde den 2017-02-21

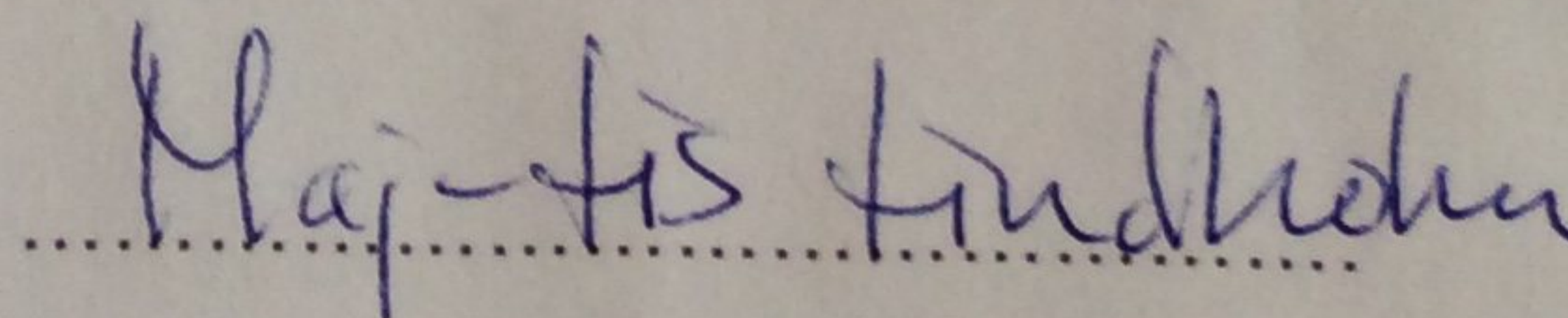
Underskrift

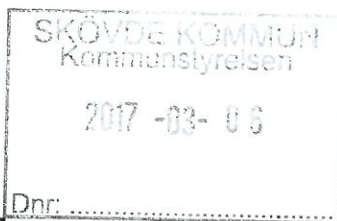
Namnförtydligande

Underskrift

Namnförtydligande

**Till
Skövde Kommuns kommunstyrelse**

Redovisning av partistöd utbetalt 2016 till Centerpartiet i Skövde Kommun

- Köpta tjänster/serviceavgifter till distrikt eller motsvarande	34 608 kr
- Lokalhyror	600 kr
- Kurser/konferenser	15 153 kr
- Avsättning för kommande insatser i samband med allmänna val	100 000 kr
- Övrigt	48 904 kr
Totalt	199 265 kr

Erhållet partistöd 218 400 kr

Härmed intygas att ovanstående uppgifter är korrekta

Skövde den 25 februari 2017

.....
Underskrift

Bengt Olsson
revisor i Skövde Centerkrets

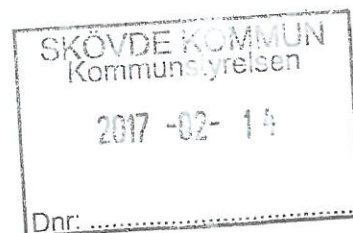

.....
Underskrift

Göran Andersson
revisor i Skövde Centerkrets

**Centerpartiet i Skövde kommun anhåller om att 2017 års partistöd
utbetalas till bgo 445-9970.**

Skövde den 25 februari 2017

.....
Birgitta Johansson
Kassör i Skövde Centerkrets

Till kommunkansliet Skövde Kommun.

Sverigedemokraterna i Skövde ansöker härmed om partistöd för 2017.

Partistödet vill vi att det betalas in till följande konto:

Swedbank

Clearing-nr: 8299-0

Konto: 944282035-4

Kenneth Källström
Sverigedemokraterna Skövde

Skövde 2016-02-19

Sverigedemokraterna Skövde
c/o SD Skaraborg
Box 13
521 02 Falköping
Telefon: 0708-826464
www.skovde.sverigedemokraterna.se
skovde@sd.se

Redovisning av hur kommunalt partistöd har använts och fördelats under år 2016

Sverigedemokraterna i Skövde kommun har under 2016 erhållit kommunalt partistöd. Bidraget har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin enligt följande redovisning:

Erhållet partistöd 2016	218400
Partistöd som kvarstår sedan tidigare	145075
Avgår kostnader enligt nedan	150890
Partistöd som kvarstår till 2017:	212585

Kostnaderna har fördelats enligt nedan:

1 Löner och ersättningar till anställd personal	0
2 Lokalkostnader	4500
3 Marknadsföring	36499
4 Deltagande i utbildningar och konferenser	36894
5 Material	7754
6 Möteskostnader	14343
7 Delar av partistödet som överförts till gemensam valfond	49600
8 Bankkostnader	1300
Totala kostnader:	150890

Kommentarer till ovanstående kostnader:

- 1 Löner och ersättningar till anställd personal**
Sedvanliga arvoden till styrelse, körsersättningar och övriga kostnadsersättningar
- 2 Lokalkostnader**
Kostnader för möteslokaler och lokaler för evenemang inklusive driftskostnader av desamma.
- 3 Marknadsföring**

- Marknadsföring genom annonser i lokalpress, flygblad, affischer och dylikt.
- 4 Deltagande i utbildningar och konferenser**
Deltagaravgifter i både externa samt parti-interna konferenser och utbildningar.
- 5 Material**
Kontorsmaterial, städmaterial och övrigt förbrukningsmaterial.
- 6 Möteskostnader**
Inköp av fikabröd m.m
- 7 Delar av partistödet som överförs till gemensam valfond**
En viss del av vårt partistöd går enligt partiets stadgar till en gemensam valfond. Denna valfond kommer oss till nytta i samband med valår då vi får broschyrer och affischer upptryckta, besök i kommunen av partiets riksföreträdare, hjälp med utskick samt hjälp med personal via våra riksombudsmän med mera.
- 8 Övriga utgifter**
Här specificeras om ni i kommunföreningen haft några övriga utgifter som ej passar in under rubrikerna ovan.

Datum 2017-02-12	Ort Skövde
Ordförande Jonas Eriksson	Kassör Kenneth Källström
Namnförtydligande 	Namnförtydligande

Sverigedemokraterna Skövde c/o SD Skaraborg
Box 13
52102 Falköping
Org nr: 802493-2033

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler för partistöd i Skövde kommun.

Datum 2017-02-12	Ort Skara
Revisor Anders Forsberg	Namnförtydligande

Socialdemokraterna i Skövdes redovisning av lokalt partistöd 2016

Skövde Arbetarekommun hyr partiexpedition på Hertig Johans gata samt en mindre lokal för förvaring av plakat och fanor m.m. till valrörelse.

Betalning totalkostnad för lokalhyror + driftskostnader	168 009 kr
Till kurser, konferenser och utåtriktad information	81 919 kr
Lönekostnader	207 594 kr

Därutöver avsätts till insatser i kommande allmänna val

För 2016 avsätts	197 678 kr
------------------	------------

Inga tjänster eller serviceavgifter har utbetalats till Skaraborgs partidistrikt eller partiet i övrigt.

Skövde 2017-02-09

Enligt uppdrag

Marie Ekman

kassör

Granskning av uppgifter för ansökan om kommunalt partistöd.

Jag har granskat de redovisade uppgifterna för föreningens ansökan om kommunalt partistöd. Enligt min bedömning är de redovisade uppgifterna korrekta.

Skövde 2017-02-09

Åke Jönsson

Av styrelsen utsedd granskningsperson

Ansökan om kommunalt partistöd för Socialdemokraterna i Skövde

Socialdemokraterna i Skövde, med organisationsnummer 866600-6054, ansöker härmed om partistöd för 2017.

Redovisning av använt partistöd på omstående sida.

Partistödet önskar insatt på Bg: 5241-9843

Adress:

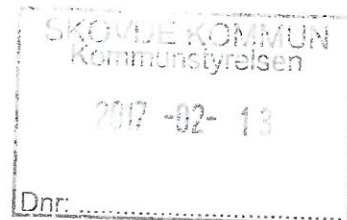
Socialdemokraterna i Skövde,
Box 65
541 22 Skövde

Med vänlig hälsning

Marie Ekman
Kassör

Kristdemokraterna Skövde

Redovisning av partistöd för 2016.

	Partistöd 2016	
1.	Köpta tjänster/ serviceavgifter till distrikt eller motsvarande	74 280
2.	Lokalhyror	0
3.	Kurser/konferenser	8456
4.	Avsättning för kommande insatser i samband med allmänna val	25000
5.	Övrigt, trycksaker	17064
	Summa:	124 800

Björn Carlsson Kassör

Jag har granskat Kristdemokraternas räkenskaper och intygar att redovisningen av partistödet för 2016 överensstämmer med räkenskaperna.

Skövde

Cecilia Avellan
Revisor Kristdemokraterna Skövde

Ansökan om kommunalt partistöd för Liberalerna i Skövde

Liberalerna i Skövde med organisationsnummer: 802460-9367, ansöker härmed om partistöd för 2017. Redovisning av använt partistöd på omstående sida. Partistödet önskas insatt på PG: 29 81 14 - 0.

Adress:

Folkpartiet Liberalerna i Skövde
c/o Elin Elfverson
Långgatan 34 B
541 30 Skövde

Med vänlig hälsning

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Christer Winbäck".

Christer Winbäck
Gruppledare

Sida2

I enlighet med de anvisningar kommunfullmäktige fastställt,
redovisas nedan hur partistödet använts under 2016;

Köpta tjänster och serviceavgifter till distrikt/motsv.	43 056
Lokalhyror	16 131
Kurser, konferenser	8 500
Avsättning för insatser i samband med kommande val	30 000
Övrigt	89 513
Summa	187 200

Skövde 2017-01-26

Enligt uppdrag

Elin Elfverson

Kassör

Granskning av uppgifter för ansökan om kommunalt partistöd.

Jag har granskat de redovisade uppgifter för föreningens ansökan om kommunalt partistöd.

Enligt min bedömning är de redovisade uppgifterna korrekta.

Skövde 2016-01-28

Stig Larsson

Av styrelsen utsedd granskningsperson

SKARABORGS TINGSRÄTT

Chefsadministratör

Anders Eklind, anders.ekind@dom.se, 0500-499 212

Kommunfullmäktige i
Skövde kommun

Val av nämndeman

Nämndemannen Karin Thorstensson har entledigats från uppdraget som nämndeman vid tingsrätten, se bifogat beslut TSB 2017/29.

Tingsrätten anhåller om att kommunfullmäktige genom fyllnadsval utser ny nämndeman för återstående tid av mandatperioden.

I 4 kap 6 § rättegångsbalken (RB) framgår vem som är valbar till nämndeman. Tingsrätten vill framhålla att det bör eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke, se RB 4:7. Bifogar information om nämndemannauppdraget som kan lämnas till valberedningen. Frågor angående nämndemannauppdrag kan ställas antingen till lagmannen Anna-Karin Lundberg eller undertecknad.

Med vänlig hälsning

Anders Eklind

SKARABORGS
TINGSRÄTT

ADMINISTRATIVT PROTOKOLL
2017-03-30

TSBADM 2017/29

RÄTTEN

Lagmannen Anna-Karin Lundberg, ordförande
Chefsadministratören Anders Eklind, föredragande och protokollförare

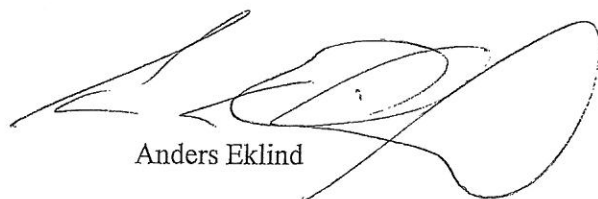
SAKEN

Entledigande från uppdrag som nämndeman

Nämndemannen Karin Thorstensson har begärt att få bli entledigad från uppdraget som nämndeman. Hon har bland annat anfört att hon måste prioritera sitt företag före uppdraget. Tingsrätten finner skäl att bifalla hennes begäran.

BESLUT

Med stöd av RB 4:8 första stycket entledigas Karin Thorstensson från uppdraget som nämndeman vid tingsrätten. Ny nämndeman ska utses för resterade del av mandatperioden.

Anders Eklind

Anna-Karin Lundberg

Sändlista:
Kommunfullmäktige i Skövde kommun
Nämndemannen Karin Thorstensson

Rättegångsbalk (1942:740)

4 Kap. Om domare

5 § Nämndemän utses genom val.

Om det i en domsaga ingår mer än en kommun eller, utöver en eller flera kommuner, en del av en annan kommun, fördelar tingsrätten antalet nämndemän mellan kommunerna i förhållande till kommunernas respektive kommundelens folkmängd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall för varje län inom hovrätts dom-krets eller, om del av län ingår i hovrätts domkrets, för sådan del fastställa det antal nämndemän i hovrätt som skall utses. *Lag (2007:74)*.

6 § Valbar till nämndeman är varje svensk medborgare som inte är underårig, är i konkurs-tillstånd eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. För att vara valbar till nämndeman i en tingsrätt krävs vidare att han eller hon är folkbokförd i kommunen eller den del av kommunen som hör till tingsrätten och i en hovrätt att han eller hon är folkbokförd i länet eller den del av länet som hör till hovrätten. Den som är lagfaren domare, anställd vid domstol, åklagare, polisman eller advokat eller någon annan som har till yrke att föra andras talan inför domstol får inte vara nämndeman.

Ingen får samtidigt vara nämndeman i en hovrätt och i en tingsrätt.

Till nämndeman får endast den utses som med hänsyn till omdömesförmåga, självständighet, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget.

Den som har fyllt sextio år eller uppger något giltigt hinder är inte skyldig att ta emot uppdrag som nämndeman. Den som har avgått som nämndeman är inte skyldig att ta emot nytt uppdrag förrän efter fyra år.

Domstolen ska kontrollera behörigheten och, i fråga om laglydnad, lämpligheten hos den som har utsetts till nämndeman. *Lag (2014:904)*.

7 § Val av nämndeman i tingsrätt förrättas av kommunfullmäktige.

Val av nämndeman i hovrätt förrättas av landstingsfullmäktige. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar det tal man får om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser ökat med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val finns bestämmelser i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.

Vid val av nämndemän skall eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansättning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller som tjänstgjort kortast tid. *Lag (2006:850)*.

7 a § En nämndeman har rätt till ledighet från anställning i den utsträckning som behövs för att han eller hon skall kunna utföra sitt uppdrag. *Lag (2006:850)*.

8 § En nämndeman utses för fyra år. Den som har fyllt sextio år får avgå som nämndeman. Domstolen får entlediga en nämndeman som visar giltigt hinder.

Domstolen ska entlediga en nämndeman som genom att begå brott eller på annat sätt har visat sig olämplig för uppdraget.

Om en nämndeman inte längre är valbar eller behörig upphör nämndemannens uppdrag. Fullmäktige får dock besluta att en nämndeman som till följd av ändrad folkbokföring inte längre är valbar får ha kvar sitt uppdrag under resten av tjänstgöringstiden.

Om en nämndemans uppdrag upphör under tjänstgöringstiden utses en ny nämndeman för den tid som återstår. Ändras antalet nämndemän inom domsagan eller länet får en nytillträdande nämndeman utses för kortare tid än som följer av första stycket. *Lag (2014:904)*.

8 a § Domstolen får stänga av en nämndeman från tjänstgöringen om han eller hon

1. är föremål för ett ärende om entledigande,
2. är föremål för förundersökning eller står under åtal för ett brott som vid fällande dom kan antas leda till entledigande, eller
3. i övrigt uppvisar ett beteende eller ett tillstånd som bedöms skada allmänhetens förtroende för rättskipningen.

Ett beslut om avstängning enligt första stycket 3 skall gälla för viss tid, dock högst sex månader. *Lag (2006:850)*.

8 b § Beslut om entledigande och avstängning av nämndemän får överklagas till en särskild statlig nämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

Regeringen meddelar föreskrifter om nämnden. *Lag (2006:850)*.

9 § En nämndeman som entledigats eller avgått är, om han eller hon alltjämt är valbar, skyldig att fullgöra uppdraget till dess domstolen fått besked om att annan blivit vald samt att även därefter tjänstgöra vid fortsatt behandling av mål i vars handläggning han eller hon tidigare har deltagit. Detta gäller dock inte den som entledigats enligt 8 § andra stycket eller som avgått sedan ett ärende om sådant entledigande eller om avstängning har inletts. *Lag (2006:850)*.

10 § Är nämndeman av jäv hindrad att tjänstgöra eller uteblir han från rättens sammanträde och kan annan nämndeman ej utan tidsutdräkt infinna sig, äge rättens ordförande till tjänstgöring i nämnden kalla någon, som är valbar till nämndeman för domkretsen.

Bolagsstyrningsrapport Balthazar Science Center AB

Styrelsens arbete

Styrelsen har under verksamhetsåret sammanträtt sex tillfällen och består av följande sju ledamöter:

Leif Walterum, styrelseordförande	Kommunalråd, Skövde kommun
Marie Ekman, vice ordförande	Oppositionsråd, Skövde kommun
Beatrice Carrick	HR-direktör, Volvo Powertrain AB
Mattias Strand	Prefekt, Högskolan i Skövde
Åsa Björk	Ansvarig Open Arena, Gothia Innovation AB
Johan Rahmberg	Gymnasiechef, Skövde kommun
Joel Nyström	VD, Ludosity AB

Tre ledamöter i styrelsen har ersatts under det gångna verksamhetsåret: Nina Persson, Sigbritt Karlsson och Leila Khammari.

En utvärdering av styrelsens arbete samt VD under året har genomförts genom enkät. 6 av 6 ledamöter har svarat, ordförande svarar aldrig utan sammanställer enkäten. Snittbetygen för de olika frågeställningarna i utvärderingen ligger mellan 4.2-5.0 på en 1-5 gradig skala.

Det som sänker sammanställningen på allmän uppfattning och överblick av bolaget är osäkerhet över ägarens mål och avsikt med ägandet av Balthazar. Erfarenhet och kunskap för att bedöma bolagets verksamhet sänker det sammanvägda resultatet något på frågeställningen om styrelsens kompetens för att utföra arbetsuppgiften. Full pott för VD, samt mycket bra resultat kring fungerande arbetsformer i styrelsen.

På styrelsemötet i september gavs VD i uppdrag att under första halvan av 2017 föreslå datum för styrelseutbildning (vad innebär det att sitta i en bolagsstyrelse, vilka policys och "etiska koder" ska gälla).

Uppgifter om styrelseledamöter och verkställande direktör

Styrelsens övriga uppdrag:

Leif Walterum

- Vice ordförande Skövde Biogas AB
- Ledamot Skövde Stadshus AB
- Ersättare Coompanion Skaraborg
- Styrelseordförande SMÅA
- Enskild näringsverksamhet: jord, skog, tjänster

Marie Ekman

- Balthazar SC - vice ordförande
- Skövde Stadshus AB, vice ordförande
- Gothia Innovation AB, styrelseledamot
- Regionutvecklingsnämnden, ledamot
- Kvinnohuset Tranan, vice ordförande
- Sveriges kommuner och landsting, Demokratiberedning

Mattias Strand

- Volvogymnasiet, internstyrelse, ledamot
- Industrial Development Center West Sweden AB, styrelseledamot

Beatrice Carrick

- Volvogymnasiet, internstyrelse, ledamot

Åsa Björk

- Inga övriga uppdrag

Johan Rahmberg

- Inga övriga uppdrag

Joel Nyström

- Ludosity Learning AB, styrelseledamot
- Folkuniversitetet, ledningsgruppsmedlem för 'Dataspelsutvecklare inom Design/Scriptning och Programmering' i Skövde

Verkställande direktörens övriga uppdrag:

- VD har inga övriga uppdrag

Revisor

Revisor för räkenskapsåret 2016 har varit Björn Andersson, PwC, auktoriserad revisor och följande granskningar har genomförts:

- Halvårsbokslut
- Revision under november månad
- Årsbokslut

Lekmannarevisor

Lise-Lott Sjöberg är av Skövde kommun utsedd lekmannarevisor. Lekmannarevisorn har under året delgivit styrelseprotokoll och möteshandlingar.

Bolagets uppfyllelse av ägardirektiv, verksamhetsföremål och det kommunala ändamålet

Styrelsens bedömning är att bolaget uppfyller ägardirektivet i enlighet med ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Ägardirektivet för Balthazar Science Center AB fastslår att BSC AB vara: *”Ett av kommunens redskap för att stimulera intresset för teknik- och naturvetenskapliga ämnen bland skolelever och allmänhet i Skövde och Skaraborg.”*

Detta skall bolaget göra genom att:

1. ”Bedriva ett Science Center med utgångspunkt från Skolverkets kriterier”

Detta uppfyller Balthazar Science Center genom att all verksamhetsutveckling vilar på vetenskaplig grund och bedrivs utifrån Skolverkets kriterier för kvalitet. Totalt finns åtta olika kriterier som ligger till grund för Skolverkets bedömningar och som företagets verksamhetsinnehåll tar ansats i. Under respektive kriterier i bolagets ”Årsredovisning 2016” går det att följa på vilket sätt vi utvecklat årets innehåll och de aktiviteter vi erbjudit våra besökare.

Science center är betydelsefulla arenor för lärande och vi erbjuder en verksamhet som är öppen för allmänheten året om med intressanta utställningar och engagerande handledarledda aktiviteter. Under året har 41 129

besökare upptäckt och utmanats i de kunskapsupplevelser Balthazar Science Center erbjuder, vilket är mer än under något annat verksamhetsår. Våra skolprogram har fortsatt en positiv trend och drygt 17 500 skolelever har deltagit i någon av skolprogrammets aktiviteter. Att boka vetenskapskalas under helgöppet är fortsatt populärt och tillsammans har kalasen besökts av ca 2 000 barn.

Vårt erbjudande till förskolor och skolor består av handledda skolprogram, fortbildning samt utlåning av pedagogiskt material. Programmen utgår från barns och ungdomars intressen, bygger på upptäckter och/eller utmaningar och har relevanta kopplingar till skolans styrdokument. Förra året genomfördes en större andel uppsökande verksamhet jämfört med året innan och 2016 har haft stort fokus på programmering.

Aktiviteter på temat programmering utökades att även omfatta skol- och fortbildningserbjudandet, både på grupp och individnivå. Under hösten lanserades fortbildningsprogram för lärare, och de första grupperna av lärare genomför fortbildningsprogrammet under våren 2017. Under sommarlovet genomfördes en öppen "Makerverkstad" för alla åldrar på temat konst och teknik, med aktiviteter såsom animering, programmering och 3d-printing med många olika material och tekniker.

För skolor, fritidshem och för allmänheten erbjöds under december en vetenskapsexpedition med anknytning till årets julkalender. Upplägget på vetenskapsexpeditionen var sådant att fler uppgifter fanns att göra efter den gemensamma delen; både egna aktiviteter på Balthazar utifrån uppdragskort och experiment att göra hemma utifrån uppgifter tillgängliga på webbsidan. Syfte att nyansera bilden av vetenskapsmannen och prova på rollen.

Genom vår teknik-och entreprenörsskola "KomTek", ger vi barn och ungdomar möjlighet att fördjupa sina kunskaper i olika fritidskurser. Förra året genomfördes 30 olika fritidskurser med 242 deltagare och en total deltagartid om 3085 timmar. Hälften av kurserna var kurser i programmering, både programmering av datorspel och robotprogrammering. Här möter vi upp ett stort behov och intresse som finns hos både barn och deras föräldrar. Vi lanserade också en ny kurs som byggde på Teknikföretagens satsning "Therese testar teknik", med den bland unga populära youtubern Therese Lindgren.

2. "Vara en drivkraft och plattform för bred samverkan mellan olika aktörer, så som; kommunala förvaltningar, näringsliv, kommuner, myndigheter, organisationer och föreningar för att bidra till att Skövde blir ett regionalt nav för utbildning"

Detta uppfyller Balthazar Science Center då vi på ett naturligt sätt sammanför flera samhällsfunktioner i våra aktiviteter och arrangemang. Vi ser att samverkan bidrar till egen utveckling, till andras utveckling och till gemensam utveckling, och är därför en viktig drivkraft och återfinns inom verksamhetens samtliga affärsområden; skola, familj, kurser och event. Våra samarbeten finns på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Vi ser att samverkan bidrar till egen utveckling, andras utveckling och gemensam utveckling, och är därför en viktig drivkraft och återfinns inom samtliga affärsområden; skola, familj, kurser och event. Våra samarbeten finns på lokal, regional, nationell och internationell nivå, vi är medlemmar i 8 nätverk.

För att nämna några exempel på samverkansaktiviteter där bolaget varit initiativtagare och/eller haft en drivande roll under 2016;

- Vår kurs som byggde på Teknikföretagens satsning "Therese testar teknik" genomfördes i samarbete med Teknikcollege i Skaraborg.

– Årets FIRST LEGO League-tävling i Skövde, som firade 15-års jubileum, genomfördes i samarbete med Volvo Group Trucks Operations, Högskolan i Skövde, Sötåsens Naturbruksgymnasium, ett 20-tal näringslivsaktörer och utbildningsinstitutioner.

– En inspirationsdag för deltagande skolor i FIRST LEGO League innehöll talare från Naturbruksgymnasiet Sötåsen och Högskolan i Skövde som inspirerade eleverna på temat "Animal Allies" utifrån tvärvetenskapliga perspektiv.

– Program för förskola och skola på temat "Alfons sagovärld" genomfördes i samarbete med Skövde Kulturhus Stadsbibliotek i en utställning byggd av Technichus Science Center.

– Teknikcollege arrangemang för regionens elever i årskurs 8, Möjligheternas Värld, där vi mötte drygt 2300 elever, genomförde vi en station tillsammans med Dalénium Science Center.

- Som en del i vår fokuserade satsning på programmering arrangerade vi för andra året i rad Code Week tillsammans med IT-gymnasiet i Skövde.

– Under Earth Hour i mars månad bjöd vi in Céline Heuzé, postdoktor vid institutionen för marina vetenskaper vid Göteborgs Universitet, för att prata om oceanforskning och göra polarinspirerade experiment med besökarna. Detta bidrog in i den vetenskapsexpedition som utvecklades senare under året.

Under året har vi bidragit till en rad olika aktiviteter och arrangemang i Skövde med omnejd, bland andra firandet av IF Metall 100 år, den regionala UF-mässan där vi stod sida vid sida med Dalénium Science Center samt Sweden Game Conference - en internationell konferens, arrangerad av Högskolan i Skövde och aktörer inom Gothia Science Park, i två delar - en akademisk del och en publik del.

Balthazar Science Center är medlemmar i såväl nationella som internationella nätverk. Inom nätverken utbyts såväl kunskap och branschfarenheter, som arrangerande av gemensamma aktiviteter för besökare och påverkansarbete mot beslutsfattare.

Balthazar representerades av medarbetare på den europeiska konferensen för science center och museer (Escite) och bidrog som talare och seminarieledare i 7 st seminarier, bland annat ett om Science Capital tillsammans med Tom Tits Experiment Södertälje, Science Museum London och Fondazione POST Perugia.

Tillsammans med övriga fem verksamhetschefer för Science Centers i Västra Götaland medverkade vi också under den internationella konferensen ASTC, samt intensifierat samarbetet mellan regionens Science Centers för ett breddat uppdrag och gemensamma insatser med fokus på integration och fullföljda studier.

3. Betona miljöfrågor i verksamheten

Att bidra till ett hållbart samhälle är ett av bolagets övergripande mål, och miljö är ett perspektiv som finns med i all verksamhetsutveckling.

Sortimentet i café och butik har en egen inköspolicy för att i möjligaste mål handla närproducerat och erbjuda produkter som är tillverkade genom hållbara processer och inköpsled.

4. Kommunikation och marknadsföring, framgå att bolaget ingår i kommunkoncernen

Bolaget kommunicerar i sina styrdokument och kommunikationskanaler att man är ett kommunalt bolag, ägt av Skövde kommun. För att genomgående kvalitetssäkra att så sker i samtliga fall inväntas nya riktlinjer för kommunikation och marknadsföring i enlighet med beslutad process, slutleverans för manual att förhålla sig till under maj 2017.

Intern styrning, risker och kontroll

Under året har styrelsen fastställt en internkontrollplan.

Företaget köper ekonomitjänster av Skövde kommun för redovisning och bokföring. En gång per månad sker uppföljning av föregående månads resultat och eventuell avvikelsehantering genom att parterna har inbokat möte i mitten av varje månad.

Attestförteckning:

Under verksamhetsåret har attestförteckningen sett ut på följande sätt:

Lisa Lindgren (VD), beslutsattestant

Paula Bäckman (verksamhetsutvecklare), attestant Ersättare: Sofia Nygren

Delegering vid inköp:

Under verksamhetsåret har delegeringen av inköpnivåer sett ut på följande sätt:

Sofia Nygren, administratör < 2000 kr

Paula Bäckman, verksamhetsutvecklare < 5000 kr

Ärende och Kommunstyrelsens insyns- och tillsynsfunktion

Under 2016 har inga ärenden av sådan art funnits.

Skövde den 19 mars

Balthazar Science Center AB

Styrelsen

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 60/17

Svar på medborgarförslag om hundrastgård vid Boulognerskogen

KS2016.0433

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	55/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	60/17

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå medborgarförslaget.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Robert Ciabatti (S) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Robert Ciabatti (S) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Oscar Hagström har i ett medborgarförslag kommit med önskemålet om att tillskapa en hundrastgård i Boulognerskogen. Behovet skulle enligt Oscar ha ökat i samband med att badsjön ställdes i ordning och det därmed infördes restriktioner för hundar att vistas i området.

Det förekommer regelbundet önskemål om nya hundrastgårdar på olika platser i Skövde. Dessa värderas och prövas mot det bedömda behovet och tillgängliga ekonomiska resurser. Just Boulognerskogen har inte tidigare lyfts fram, och nämns inte heller i Gestaltningprogrammet efter vilket utvecklingen av parken sker. I takt med att Östermalm förtätas kan det däremot i framtiden bli aktuellt med en hundrastgård på en annan plats i stadsdelen.

Kommunstyrelsen föreslås mot ovanstående bakgrund besluta att avslå medborgarförslaget med hänvisning till att behovet inte bedöms vara så stort att det motiverar avsteg från Gestaltningprogrammet för Boulognerskogen.

Handlingar

TU Svar på medborgarförslag om hundrastgård vid Boulognerskogen

Förslag till beslut från SSB. Medborgarförslag om hundrastgårdar vid Boulognerparken

Medborgarförslag om hundrastgård vid boulognerparken

Skickas till

Medborgarförslagsställaren

Sektor samhällsbyggnad

Denna behandling har inget tillhörande dokument